Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Regimen confessoris et confitentis - Cod. Ettenheim-Münster 29

Nicolaus <de Dinkelspuhel>

[S.l.], 1453

urn:nbn:de:bsz:31-107590

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Steffan kisteners hußfrowe vnser burgerinne. Vnd vorderte an Symmunt biderman
hußfrowe Niclaus von dungeßheim des kysteners seligen dohter des egenanten
[illegible] in der Stat Straßburg gelegen in Sporer gasse genant zu der Gyppen nebent
[illegible] darnebent hanns von Benefelz des Cremers seligen gewesen der hette
[illegible] sin hußfrowe selige von Irem huse zur Gyppen zu sinem huse zur Steingru
[illegible] vnd etteliche ander Reht noch lut eins briefes darüber besagen mit der Custerigen
[illegible] selben huse zur Gyppen den ziten geheppt vnd noch hette Also hettent nu
[illegible] Biderman zugesprochen vnd gemeinet solich Reht wenn den ziten one
[illegible] vngeirret zu lossen der selbe Symmunt het nu dozu mole frowe Else Schulmey
[illegible] noch dem dz sü gemercket vnd verstanden hettent dz sü dem selben Symmunt die
[illegible] ze geben dz er aber von Inen nit hette wellen nemen Sond gemeinet
[illegible] tedinge vnd vbertrages mit Inen Ingangen dz sü zwo Swestern die sache gegen
[illegible] oder ab sü die sache mit Reht verlurent So soltent sü zwey Eliche ge
[illegible] noch dem Als danne ein vbertrages brieff den heinr. Slempe vnd Claus
[illegible] gange ze furen So wer ouch Symmunt Bidman In den ziten hin vsse zu der
[illegible] sü darin ouch gehülle so wolt er sü zwey von allem Costen vnd schaden des
[illegible] gerihtz gang verleygen vnd von allem Costen vnd schaden entheben des sü
[illegible] vo hochfelden den Moler biß ende vß gefuret was aber den egenanten Sy
[illegible] Also sehe die obgenante Barbel Steffan kisteners hußfrowe gerne dz der egenant
[illegible] Dartzu der egenant Symmunt Biderman vnd Katherine Bortin sin hußfrowe durch
[illegible] zu mole fromde vnd vmbillich danne als sü in Irer vordunge furwante vnd
[illegible] der selben Barbel noch Irem hußwurt dar Inne nutzit gloppt oder ver
[illegible] darumb so wustent sü des halb mit ir noch Steffan Irem hußwurt nutzit
[illegible] Rate vorderunge vnd Antwurt Ir beider kuntschafft vnd worheit vnd
[illegible] vnd sprochent die wile dz der Stett Reht vnd harkomen wer dz nieman
[illegible] Rete herkant hettent dz Steffan vnd sin hußfrowe werschafft tragen
[illegible] hußfrowen soliche egemelte furwort nit geton noch nit gloppt oder versprochen
[illegible] zuuerston gebent So soltent sü zwey elichen gemechde solich vordunge vnd
[illegible] ic. So wider die obgent Barbel Steffan kisteners hußfrowe durch Iren
[illegible] vnd danne och der Stat Straßburg Reht vnd harkomen wer dz ein Jegelichs
[illegible] zu gotte vnd den heiligen dz Symmunt bidermans hußfrowe selber zu ir kom
[illegible] sü sie des von Costen vnd schaden entheben noch soltent ouch des kein scha
[illegible] bidermans wegen ouch mit Ir gerett vnd gebetten hette des huses halb werschaft
[illegible] sü wer wurde danne er hette wider Ine gerett vnd gesprochen er wolt sü
[illegible] dz Reht tun vnd sweren zu gotte vnd den heiligen das der egent Symmunt
[illegible] gehülle vnd mit Im wer wurde So wolt er sü zwey desselben huses halb
[illegible] zwey dz reht in solich mossen So soltent der selbe Symmunt vnd sin hußfrowe
[illegible] schadelose entheben vnd von allem Costen vnd schaden lidigen vnd sprach
[illegible] beiden pthen noch vorgeschriben mossen vor Inen verhortent vnd och herteiltent
[illegible] vnd Symmunt den obgen Steffan Iren hußwurt des Eides erließ do komet
[illegible] Vnd des zu vrkunde So habent wir die obgen meister vnd Rat desselben
[illegible] von der geburt Cristi Tusent Vierhundert Viertzigk vnd funff Jore
[illegible] Hiltebrant die vier Meister hanns Bunan walther Bunan friderich
[illegible] hans dungeßheim Jocop von Innenheim vnd meister hans Musing der Rate

Napit e

I

A. B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Sem Moriz S. Thomas.

De interpretatione confessionis tria nonda sunt. Primo quod
homo debet confiteri omnia peccata quorum recordatur. Et qualiter
ea debeat confiteri. Secundo quid debeat facere volens confiteri
si omnia peccata non recordatur ad hoc ut recordari possit. Tertio
quid debeat fac qui nullo omnia peccata recordari potest.
Et quantum ad primum sciendum est quod duo sunt genera peccatorum
venialia et mortalia. Venialia sunt plurima. Et dicuntur venialia quia
cito venium vel quia cito uel de facili fiunt venia. Remittuntur enim
per elimosinam domum orationes aqua benedicta disperses. Confessiones generales
benedictiones episcopales. Et per multa alia de nocturnis et caritate opera.
Et dicendum est quod talia peccata non tenetur homo confiteri si noui velit nisi in duobus
casibus. Vnus quod dubitaret utrum esset veniale vel mortale. Et tunc propter
dubium debet confiteri venialia saltem sed in anno propter statutum ecclesie
quia presertim sunt homines quinque tenetur. Mortalia peccata sunt quorumdam
hominum animarum et separant eam a deo. Et sunt septem ad species eorundem
Item dicit quod confiteri omnia peccata vel nihil valeat. Aut enim deus
dimittit omnia aut nullum. Sed dicit quod potest si tota ciuitas custodiat
et unum foramen per quod intrant hostes relinquat. Sed si vis facere
integram confessionem sic expedit et ego iniunxi debes omnia peccata que fecisti confiteri
Et si potest sicut uel recordari singular et non generale. Sicut enim
quotiliet limsa delectatorum tua per quotiliet dies recordatur et punitur
Nam enim homo punitur per quotiliet peccatum aut purgatorio aut in inferno
Et hoc est contra istos qui tam rare confiteri et tot peccata multiplicantur
quia si debent quotidie confiteri per se non sufficit eius diem inter medium
Quoniam comprehenderunt me iniquitates meae et non potui ut viderem multiplicati
sunt super capillos meos in die cadit iustus. Si homo non potest quotidie
peccata confiteri per se quia multa commisit tunc debet dicere quotiliet genera peccatorum
per se et numerare peccata que fecit de illo genere. Si quis aliquis
petrat peccatum luxurie et peccatum auaritie. Et si de illis fecit multa tunc
debet dicere sic. Nectam peccatum luxurie et de isto peccato feci multum peccatum
Nectam enim per fornicationem adulterium stuprum incestum et filia mulierum
mulierum et quot viribus exponendo. Sic de peccato auaritie. Dicit
de peccato auaritie feci multa peccata. Nectam per furtum rapinam usuram et
perfiditates in mercatibus emendo et vendendo res et victum exponendo

Dilc de peto auaritie Dicens de peto audace seu multa peccata 2 eius
pnis ytule et superbie et aliorum Qualit no iudex confessio intrinsecus et bnficia
nisi hoc numerum peccatorum dicat posse suo Ner sacerdos pt scire p qm
peccatis pnam debet iniungere nec sit eis iuta bn ysule Ad hoc autem ut
hoc omne peccatum suum valeat recordari ut confitetur et distinguat totam uitam
suam distinguendo p diuersas etates puerie adolescentie iuu Item p diuersos
status sci p statum matrimoniale coniugalem sanitatis infirmitatis Item p
diuersa officia que habuit Item p diuersas conditiones in quibus fuit
Item p diuersas ciuitates loca uel domos in quibus habitauit et in hiis sibi
confiteat Quid cogitauit p loquitur et quid in bonis operibus neglexit
Apheta Recognoscito tibi o a m d a mee Ex hoc no pt aliquo
modo recordari omnium peccatorum suorum nisi det dicit quae recordatur De
aliis vero quae no recordatur in specialiter quia scit se peccasse in aliquibus
peccatis sed no potest scire quotiens peccauit debiliate debet saltem bona estima
tione uia summari de quolibet genere usque ad qm recordat se peccasse et
dicit sic Peccauit in pluribus et nescio uel recordari possum
quotiens et doleo et libenter dicerem si recordarer Credo tu q
bn peccatum p uel per viribus Item peccauit tu uulnerando et no mo
recordo tu quot uel quotiens sed bn credo q tu decem uel pluribus
et credo q inter tot omis tantum viribus Cuius qlem pt aliqs estimatio
fieri Sed si toties peccauit in aliquo genere q no mo pt aliqua
estimatio fieri uel summari aliqs sic sic lusoes qm tocens deum
offendere et blasphemauerit q nulla summa pnie fieri bel q tot
mendacia dixerit et tociens ad mulieribus iacuerit quod no mo
pt aliqs summari de tali bo fieri Sic pt dici peccauit in luxuria
vel blasphemia et toties q summari vel nuz ita possit cogitare
vel dicere quia sic nuo peccauit Date in pnias illa q valent
Sicsio ista confessio fuerit integralis Deinde attendendum
est ad expressionem circumstantiarum peccati in quibus nascitur grauitas peccati
et sunt sex loco tempo modo qualitas Causa personae loco grauitas
est si quis in loco sacro Tempo si quis in quadragesima
vel festis sacris Modus si p aliud modum q quod ne Quantitas
si multum vel multoties quia si parum et rad Causa si ex ira

delectationis uel nutrire mali uel timere mortis uel in opere perfecta
si tid quegrim uel q sup grimea uel sed nb tedio uel mortali 2rys vicijs
Volens q° q fitet deceiuit et gtiale ad mistu septa Primo q fitea
q tartaut q fessiom tanto tpe fuit die et tempi eppmens quibus
no fiut q fessi Secdo q fitear q no recit ad q fessiom bn qtractus
Tertio q fitear q nd fruaut mortencia et mmidicia q in baptismo
recepit Qd dnsp cum pctis macrulaut Et q pcaut rorde cogi
tando ore loquendo et opere mlta mala opando et cel mlta pted qm sil
plo allectij timere et amore huano q retractij amore et timore Dmino
Quarto q fitear de abusu quinq sensuu corpalium eppmens singulatim
et pcaut visu Videndo que potat qcupiscere Auditu audiendo
libenaq tuna va quid vellia Olfactu se odoratu suaues odores
qrendo et in eis delectando Gustu cibos delicatos appetendo Tactu
loca in debita tangendo Quinto q fitear de septe mortalibus pctis
que p lites singulas huiq ctis Caligra potentiu de nori Per
primu Si superbia Confitear si tere gnis honores aut ppetit se
ipm plus reputauit et alios qtempsenit Si honores indebitos
sibi ambiuit Item si iactauit se de uel hte q no hiut uel no fiut
Item si gtlatus est de bonis suis opibus uel etia malis Si gtlatus
est de pulchritudine sua et inebtate sua Item si simulauit se
esse meliorem qua sit ppter appetitu lucri vel vane gtie ut fiut ypocrite
et filia Dicit nouit se pcasse q fitent et dicit mea culpa q
pcaui p superbia h° mo Item scias q superbia est omn malorum
radix Et pmia radix eius est in obedientia et p ipm amittit
ho deum et mandata eius qtempnit et facit voluntatem carnis
Et qd homo no est obediens superioribus suis quibus det obedie
Secdo ramus est iactantia qd ho iactat se de bonis et malis que
fecit et no fecit tid bonu no pueniet abipso sed deo Malu aut
abipso pueniet Tertius ramus est qd ho simulat se hte virtutes
quas no hit Quartus ramus est distrectia et qtentio qd ho no
qrdat dnis et frus alioz et volt stabilis esse quodcudp dicit sicut
omn sit sd sdm Quintus ramus est singulaitas iste qd ho volt
hte et appare sup alios oes Et dcit peior mape sunt ramos superbie
hor mo Omne eo habin superbia sit et sit tid mo

no obediencia
iactantia
species superbie
simulatio
distrectio
singulaitas

Dolus
Furtum
Rapina
Species auaritie
Usura
Ludus
Simonia
Sacrilegium

Sequitur de auaritia Et est auaritia qui ho immo et in moderato amore
acquirit res alias Et non vult eas dare et tenet ne tenendi Et sunt
eig tanq furta et rapina dolus vsura hasardus et symonia Furtum
est aliquis de die uel nocte clam et occulte rapit aliena Et rapina
tunq primo est quia furtum Nisi raptor dampnum fit et violencia
et ro duplicit effrendit Et latrones pedores sic q fures Tertio
tanq est dolq et deceptio qui quis in rebus vendendis defraudat q
no est in re uel celat aliqd vitiu q ibi Item mercatores pro
mendis sus vendunt dicut multa mendacia et fraus intra iuramenta
sta impenit sed Et mamente in mensura sed et stibus iniustis que
deus ho odio peta quistitut Quarto tanq est usura qui in mutuo
ult sorte rapit et taliq vendit rem sua ppt dim et tempq soluendi
statutu Et ista duo sunt symonie auaricie videlicet vsura et sy
monia sunt magis in detestabilia et fenerat qui p tpe ultra sortem
spectat uel rapit et tempq vendit q non suu sed solig dei Aquino
et ol fenero mutuo et alio centuplicat acquirendo Et alibi dicit
domini venerat qui pauperibq in sed Quinto tanq auaricie
hasardq et omis ludi illiciti et lucratiui In quibq multa peccata
quotidie fiq Blasphemiat ludus auer infert scandala fraudes
dolatri tollit mandatum preterit amo Sexto tanq est symonia
Unde qui emunt et vendunt spualia et temporalia sacra ta Et
hoc pertinet ad clericos et ad religiosos Un dicit pitor Non
solum decima plene ut debi q tare debim pauperibq et egenis Et
iste mors peccatum p auaricia Sequitur de luxuria que sit plex
species seu ramos Primo fornicatio que fit cu soluto et soluta
adulterium qd fit cu coniugato uel coniugata Incestu qui fit cu
consanguinea uel affine stuprum qd fit cu virgine Opus
q naz q fit in filii sepu uel diffili Et ordinatu loqd vel
modeq Nec si p malitia et tractu apice carnis Item videat
pitor si luxuriaz aliqe procauit ut si sustinuit uel no impe
dimit cu potuit Item si cu monachis sacerdotibus cumsit Item
si cu pria uxore debitu modu excessit Nam quaqz modq pecat
maiq abutes viri Tempe mete hora ondicoe mo Vn
et alibi Et Qui amat uxorem sua in ordinate adulter
Item dicat si species uel salpadicta in moderate et cu
libidine sumpsit Item si tactu tangendo impudici que no

Formicatio
Adulterium
Stuprum
Species luxurie
Incestus
Sodomitica
Pollucio

offerunt peccant Item si totum corpus immundis rebus in malitia mu
tant ut in balneis vestibus calciamentis et similibus Item dicit eum
si luxuriatus fuerit diebus ac noctibus vesperinis quibusque similibus vigiliis apostolorum
et aliorum sanctorum vel sanctarum Item dicit eum si luxuriatus fuerit scipsum quo
tanto ad peccandum ad tanto eo mouebat vel si aliud dixerit uel in
dixerit ad peccandum vel deinde materiam Item si oculis vidit non
videnda quia non licet intueri quod non licet concupiscit et hiis omnibus consideat
videat quale peccatum quod luxuriam et commiscat Item si auribus audiunt
et tonatus et audire non audienda Sequitur de invidia Et
sicut quod ego ea plenius Odium Sustinuit ecclesiam detractio letitia
in malis alterius Tristitia in bonis alterius Unde consideat pater si sibi
displicuit alienum bonum et placuit alienum malum Et si deduxit ego in
vidia alicuius proximi vel fuit in corde de eo ac alio tam ac tam
tantum Sequitur de gula de qua prouenit in epistola letitia scilicet laetas
nimis loquitur obscenitas in immundicia Unde consideat eo nimius in cibo
uel potu quod in gurgitatione necessitate uel sensus obscenorum verborum pretiosorum
uel in immundicia mentis ac superfluitate carnis ac superfluitate ut in epistola
letitia mentit Et si secundum preceptum ab ecclesia sed non solutum ac fecerit
Ut si in nimis frequenter et nimis auide comedit uel bibit Item si nimis
delicata et sumptuosa emit et superfluit in hiis omnibus tendit se culpa le
consideat ea Iast de ira et pueri ego ea quoque prudentia indig
nato Turpiloquium maledicto et illicita iurato Unde videat pater
si iratus uel ira fuerit deum et sanctos vel homines aut alius creaturas
psu sphemauit et vitis contumelias aliquas exprobrauit et quereuit Et
si fortitudinem infirmitatem ira in corpore ac in corpore aliquo lesit seu aliquo
lesionem uel morte desiderauit Iste consideret de peccato ira consideret
Sequitur de acidia et pueri ego ea tedium rancor pusillanimitas
amitas torpor desperatio Presumptio Et nota acidia tristitia
que mortem operatur qui sic ex tedio nulla iocunditate vel delectatione
sit in deo ac in divinis obsequiis Iste pater est pessimus Cra
p tedium auferit bona opera quibus vita etiam merci posset
Unde in Canone dicit quod per voluptuositatem et otiositatem sue arma
antiqui hostis ad insertat aliis decipiendis Unde consideret pater
si peccato acidie fuit negligens per et pomposlenter in diuinis obsequiis

Iu missa in predicatione plipa et sp displicuit si tardi fuit ad dicendi
officium et velocior ad fabulas audiendas Secundum et q sideret si fuerunt
q deus preceptis decem dixit primo de cultu vnius dei ut non adoret homo deus
alienos sed colat et adoret vnum deum in cuius potestate consistit Et credat a de
articulos fidei Sicut sanctorum ecclesia Vii si credit in sortilegiis et in
divinationibus auguriis et superstitionibus homo qui fecerit Sextum mandatum est q
non assumat nomen dei in vanum in os suum Vidiat igitur si mendaciter
et temere juravit pro nichilo et si iuste Item si deum testem falsum
in iudicio invocavit Item si fidem dictis non servavit si votum non adimplevit
si q promisit non reddidit et similia Septimum preceptum est ut diem
sabbati sanctifices Vidiat igitur si dies solempnes sic in ecclesia celebrabat ob
servavit si domus vacavit Item si ab operibus mechanicis se abstinuit
si diebus festivis ortos vel tabernas frequentavit Nunquid est malum
certum ortos q tabernas aut ortos frequentare cum sero Item quoties
si in jejuniis vigiliis festum beati q immo hoc carnali se abstinuit
Quartum mandatum est honora patrem et matrem Vidiat certe pater
Si parentibus suis debitam reverentiam exhibuit Si eis indigentibus victum
ministravit Si in aliquo eos in iuste offendit si preceptis eorum honeste
non obedivit Si sacrilegium in ecclesia furando vel luxuriando commisit
Si filius qui fecerit Quintum mandatum est non occidas Vidiat igitur si in
ipsum proximum aut mandato aut auxilio vel consensu aut q filius homicidium
commisit verberavit mutilavit aut vulneravit aliquem Item si fuit homicida
corde motum alterius q sitiendo vel odium in corde retinendo in mente
si potuit in pauperibus non subvenendo Item si fuit homicida aliquem
aliquem proximum inducendo vel instigando vel non vedendo ne
potuit Item si patris alicuius consensit Septimum mandatum est non mechaberis
Vidiat igitur si cum matrona se alicui alteri copulavit Si aliquo modo
semen dormiendo ejecit Si cum uxore sua alia dormivit quod
sine filii vel cum fornicatoribus vitanda fecit Octavum mandatum est
falsum testimonium non dicas Vidiat igitur si q proximum mendacium dixit
Item si falsum testis q aliquem ipsum odio vel timore amore vel premio fuit
falsum ad nocendum vel iudex iniquum fuit Si sit acceptio personarum in iudicando

tuit. Si aliq̃ plutate aliq̃ lesit uel sine sim aliciu dposiuit
Decimum est furtu no faciet. Videat qro si res aliena in uito suo
gratanuit. Si metes metes mutaq̃ retenuit. Si res aliaq̃ violenter
ab furtiue rapuit uel tenuit. Si diuite aliq̃ possidet uel retinet
Nonu est no concupiscet uxorem proxi tui. Videat qro si suit uoluit te
luxuriandi aliq̃ sine luxuie. Item si morsu delectatus aut consensu
sui ope fuit. Decimu est no concupiscet res proxi tui. Videat
qro si res alienam concupiscentia habuit in corde mala desiderando
Post hec ora penitent de omissis considerans si p negligentia sui peccata
bona que fecit uel perfecit et plura facere et ea fecit. Item si
operibus mie negligens fuit ut in uigiliis. Jejuniis orationibus eleemo
sinis tempus sibi adeo gessit in ramitibus et lucro consumpsit si de
bonis ab eo susceptis ingratus fuit. Si p ignorantia tri dicti prima sua
oblatione tradidit. In sine subiungat multa peccata oblitus tradidi
quibus domino offendi que ppter pecti incur enumerare nescio. Qu quoq
tu ipsum offendere sive corde sive p mala cogitatio et voluntate sive
ore mendacio detrahendo ociosa dicendo ppter derideudo et contemp
nendo sive aliquibus adulando et faciendo aliis q in fieri noluisse
Nutriloquio murmurando contumelia blasphemia in p ipsu opere ppter
contumpendo et p in honestu conversacione et illata. Unde redde
me culpabilem

Confitemur primo dicendu est q prima miseria consistit Corde
cordis et confessione et operis satisfactione. Quod ita
uendu est ut cum heat contrito p peccatis suis et firmum
spiritu ultra peccatum no iterum. Ro ut uiteriu confitear.
meritis occultando meritis. Corde retinendo. Item qui sunt qui
di palliando. Ite q accusat se et tam sibi reputat primo. Ite q sit
collatio q ne alio aliquid celauerit. Ite q heat amaritudine confitendo q
fecit. Ite q omis consuetudo confitendi. Ite q obediens sit sacerdoti
tam qua fideli medico aut sue ad tempendu heatr et devote
que sibi in iniqtm q petitis sub Qr in penitencia et gratia. Ite q veniam
credat q de peccatis de qbus contritus et dignue confitet ut predictu est
Sacerdos ligandi aut solvendi heat potestatem. Ro monendu est
ut q sibi iniungit a sacerdote p ut in iniqtis fideliter ad implent et q

posse suo satisfaciat. Primo quere an sua subditi sit quo dicto audiat
si qua pse velit confiteri q̃ ex sponte sacerdos cauta vocetur ad inquisitores. Primo
queritur cui officio sit an statuendum sed in officio. Si mercator an pondera
habeat vel mensuratores et sibi an debite dorma de laboe suo iusto vel
de iusta negociatione sua vel alte ni iusta. Deinde cui quilibet teneat
Cui enim debet qslibet. Ille enim decime vnity sui soluendo que debent
in lege diuina vel loci qsuetudine approbata. Item sciendum est ei qui vult
et prendere carnale quid posset sed modale sed placet. Deest ad ex
placito et de libertate stipulat. Item inutile est adeo licitum quod expressa
arcet ipsum sed potest modaliter. Dum tamen ille expressa sit in moderatio
et nil de libertate et stipulatione. Item queritur est si vnusq̃ qslibet
de p̃petrare pecc̃ ut ex tio p̃petrato. Item an vnusq̃ pondere tio quin
sisse petrum qd potest quinte. Item an in culcu adipis vel ad quorumq̃
actu ad placendum et ad insidias aliis capiendas. Cuma qdiens ni ipso
petrauerit p̃ hmod tor petrare tory eu. Et p̃ tod ho ipsum indiale petrau
et tio eum nuq̃ petrare velle apposi q̃ appetit. Item queritur est an p̃
trauit in spua hy petrat que tod vel vnusq̃ qsitent que sic. Superbia
Desidia auaicia acidia cupiditas vana gla negligencia. Ira tristicia tedium
mentis in dore abiectio detractio maledictio mala cogitacio pua delectatio
tristicia et hijs plurimis. Et ecia peccata spualia dicit. Preter predicto
cibis carnalia peccata sed pudor gula luxuria ita lubricum carnis sic p̃ desiderat
lucrat primo an accessit ad mulierem electam coporis seu ad pubes q̃ statuta
ibi dicit q̃ et pueri in tribus p̃sonis. Nescit ecia si ignorat sic an
sed quantate an moralem an qsacramentale sue vel ab aliq̃ qsanato suo aff
inite. Item queritur an aliq̃ accedit ad eas sicet aut audiuisset aliq̃ ore
de quantate moralem qsacramentalem an ignorauit et affine sua. Nam si
plur dubitant p̃ sua reputant et tid cum fuerunt primo vocabo p̃ncet
morte. Item cui quot p̃sonis patiuit et q̃ modo si sit. Si nescit dicit
estimac et quo tpe. Item an q̃ cui iudicis sint certa sacra p̃ne. Item
an cui quantate. Item an cui dignitate et dicat q̃ timeat q̃ eis apparuit
ad poenitendum q̃ omnibus peccatis quinquabit. Quid ille ad lubricum carnis
quittent q̃ moralem corruptibilem. Deinde est q̃ adeant eum q̃ relinquit eo
quinte plex. Item an cui q̃ sacramentis et affinitatis et quoto gradu. Item
an q̃ nati mbe tamen et q̃ ordinauit. v. q̃ debitum vocat an inter super
gressa sed eij. Hijs tribus vice est cui q̃ria uxore parent modalissime
Item si ni pue peccat vel in menstruo id est peccatum morte est ipsa

2 pleis Item si accessit ad mulierem virginem patrem an lesit infantem vim fecerit
Ubi tamen homicidij et aliad puerili si non fuit baptizatus Item de mestruo
mulierum tempore quare omnibus dominicis transire prohibeantur 3 Item de
pollutione nocturna que in diuersis multis morbis petitur 3 Cum predicit ep sacra
pula facere et eleuari vel ep pina offerrere ad id ad est it mercosa non
2 voluntaria Item an habuit prius voluntate fixa et ad habuit omnia opera quam
potuit vita p eu no stetit quominus petitur efficere magis ordinata est ac si
fecerasset Item an si cepit primas sibi duxerit in morbi petito id infantuosa
3 et consilium est quod iterum afficiat petitum 2 p agat illa si fuerit ad
3 vel aliquem ep morbi petitum Item quod illum est magis quam non ad nomen affesso
re vel sacerdotem accedat propter pudorem omnia morbis petit omnia petere
affesso est iterum Secundum si ad affessorem cum non 3 affesso affitetur Item
si aliquis fecit propter affessionem de aliquo peccato petito cum memoria non debet
haberi nisi ad amaritudinem affitentis 3 quod iterum affitetur id Item non quod petra
sit quasi sit quod facimus quod non debemus 2 delicta sit obmissa quam ob
mittimus quod non debemus Item sic quasi sic 2 obmissis affitenda
Dicit enim sit morbis ut in illo Euangelio Dicam et non dedisti
in libro Vnde sic de quasi ita et obmissis diligenter magnum an si bo
ait a bono obmisit id quod tenebat Secundum est de illis que sit tum nota
Ea enim si obmittit non debemus licet omnia bona quaerat Item quaerat de
diuersis Ille enim non vult modum gerere petitum Quaerat de loco de
tempore de pena de etate de ordine de stola de sepu de ea ipsissa quia multi
in pugnare petunt Insuper ult petito obtulit de mo ipse iperiundine pecunie
quod vitia fecit quinto tempore peccauerunt quia dilatione quoque retardauit
ut solum quod iterum 3 quod semper sed quod retinuit Nam si retinuit 3 petitum
maxime in liberis carnis nec tuto ut gone sed est ordo ad altare
sacramentum domus hominum augmentum quod fecit id bonum affitia Cum ho sacramentum
respicit mundicia corporalem Et notandum quod hoc dispensatio 2 filios agnoscat
petitum non solum ne prius petitum 3 et illam id quibus petum petito
3 Affecta affessione dicitur affitentes quod habeat veram affectionem in corde suo
p petito illo et firmiter nolite ut id non ad morbi petitum omnium quinte
non id Vade et amplius noli peccare Item pfiteat primas sua est
morbi petitum alit 3 infirmitatibus ante etiam Et ego periculosum
valde est aliquem astringere voto vel iuramento ne de cetero pfiteat ex morbi
Sed dicat ei quod habeat firmum propositum et voluntatem ut petitum 3 in infirmi
penitentiam remissa elimosine et orationes Nam hoc aliquis voluit
dimittere petitum 2 quod penitens non est aptus ad quod sibi id remedium
Unde p alterum respensset Et quod magis habeat in memoria aliquem
petitum id delectatione 3 id dolore et amaritudine Tunc ut vinum

tflet de h° apud a°s sit pessore quoqd est gsiremde qm primo gbl mio
dum p gfessionem ts dyabolo z angelis eius ad memoriam reuocat et id ipsum
uterq vendit p sua superbia et ipudicia relaxam Ite pnt diuti alij qte mu
ffe preces eu domi orare et aue maria vel ore alij psalmos et missae p
prius uel pdefunct Ite q vitet psonas cu quibus primo ts quinqd z oper
tudinem locrie Item q prius q nay z paduliere et in restibus et stultis
z stultis in ingit pnt ieiuma in aq et pane sicut tempore q° mali sic m
peto z sicut constantias rq pensset Item sim° fornicatore sim° ia ieiuma
id pc uel alie ctu sanctie ostenant cu omis z ta sedis mapie si sint pauper
uel in mensa alicuius Nam et tu dat qpensatio qpr scandalu Item si
aliqs aliq de papuis festumbq p fornicatorem simplice qpehenauit ut
sicut qor sollempnitates bte marie Ite equm vi si velit ut ff jeiunet
de cetero in aq et pane in vigilia illiq sollempnit uel in festo octauae
z qpensset sicut sancto pnie et z ceb et mente

Confessio det esse pnsa amaq vereundia asta integra spontanea
actiuatoria frequens obedientia et subita Ipsa q audq
eat peto ad gfessorem det peta sua pnte inq id qpheta
ad memoriam meno eo ice et aut ponte corda vestra sup uias
vestras reducendo peta vita ad memoriam Quia peta sic vie p quas
it ad infernum Item amaq q det dole de pctis sta dicit doctores Con
fessio sit amaritudine d pna (z d nulla ut dicat peto dicat cu qpheta
Recordabo tibi o q in d a a mea Item vereunda ut vereundia habeat
q peccauit Eucharistie ins (z adducens ofla luce vno Publicanus
stans a longe ice Ite discreta q no sit gfiteri pta alteri Ite
integra q no debz retinere aliqd peccatum Nam si omnia peccata retinere
fiat no est confessio q vnum peccatum integre mortale sufficit ad mortem
eternam Et si gfiteri cum fidelibus sua pcta et alia alia no est
confessio quia et integra ad det Item spontanea q no coacti pcaiunt
sed voluntarie Deo et voluntarie det gfiteri In psalmo Voluntarie
sacrificabo tibi et confitebor nomini tuo Item actuatoria q peto no debet
excusare se sed actuare et debet peta sua dicendo sic fecit Quia
ut dicit sanctus augustinus Quanto peto plus se actuat tanto
plus ter cu deus excusat se sequitur q quocumq pcat mortale
tenetur det gfiteri Quia dicit sic Michel ita magna offendit
dyabolum sicut sceleratus gfessor Item diuersa z subita q det aperire
pnas sibi minuta

accidos in confessione hec sic det humile et deuote Nota ut
vetl gfitent no erubescat et maxime mulier no det horre

petit ipsum sed inscriberet audire. Et si prior pauci negaret hui qfiri. tuc
sacerdos ipsum admiscet tenet p septem criminalia primum p[illegible] p quidq[illegible]
p voluntates et aegrotates

Prima species superbie est qui homo hi bona q sibi attribuit detrahit
sic magistri sacerdotes a priore. Accidit tibi ut aliqs laudaret
te de aliq bono et mox efferatur. vel accidit tibi q fecerit
aliq bonum q nu acquisiti laudem. Quamam uel aliq bonum tpale

Secunda species superbie est qui ho bonum q fit no dicit a deo
esse sed dicit q habeat a suis meritis. De hac sic magistri sacerdotes. Accidit
tibi q aliq audiens laudare te et indicat ti q ipse deberet melius laudare
te. Vel q bona et dignitates melius debent tibi accidere q illis quibus
efferebant. Vel q mala que tibi accidebant minus debent illis accidere
Vel q indebita tibi q bu merent que hes uel mala no merent. Tertia
species superbie est qui homo iactat se hoc q no habet. De hac sic
magistri sacerdotes. Accidit tibi q iactaris te sic q nesciebas uel
q dixisti te fecisse aliqd bonum q no fecisti. Item iactasti te fore aliq te
et prate plus quam omnes. Item laudasti aliq plus q debeas q. esset aut
tua uel cognati. vel si culpamus plus q debebas q habebas aut odio
Quarta species superbie est qui spernis alios vel videri potentior. De hac
sic magistri sacerdotes. Si gaudebat q honores insurgerent ti. Vel si dolebas
q no offerebant tibi honores. Vel si vellet q plus diligerent tibi q alios
Vel si indignaris hinsta te plus q tuerent ti. ab ut a or appareas. Vel si do
lebas q aliquis reprehendebat te. Vel si voluisti q aliqs gsiqrum more
tuo et a or et potentior uel sapientior apparet et ho ad gsta vona
ad ad malu faciendu. Item no q pdam nour in ho versu. Ego se
p merit sto plus omnibus instaut. Ego se. no ho superbit de aliq
q in ipso sit ut de memoria vel q tu si de sapia de pulchritudine
et similiter. Quinta species superbie. no superbit de bonis omnibus uel virtutibus
si tollatur sto ut credat se esse malorum q sit plus omnibus ut
no omnibus se probet

Prima species invidie est qui ho dolet de bonis alterius de hac
sic magistri sacerdotes. Si accidit q audiens aliq laudari et in
dolet. Aut si culpasti aliq q in vitiis eij. Vel si de
traxisti alienu et dixisti q no bonu esset. Si si diposuisti alie
stum ruinam. Vel si laudasti aliq plus q dolumsti. Vel si detrahis
aliq de bono q in vita. Vel si dolebas q bonum alteri accidere
videbas. Vel si posuisti aliq corrigere et noluisti. Secunda

Spes est qui homo letatur de malo alterius De hac sic monet sacerdos
Arridet tibi quando audiens aliquem obloquendum et inde gaudere vel etiamsi
et magis detrahere vel si audiuisti famam alicuius De hac et inde gau
debas in alieno malo uel damno Item tu quis de malo suo quod gaudes
et de bono doles tuum sacerdos pro quo te de odio et detractione et minoratione

Tertia spes ira est qui iri intentus in corde et non cessat usque
ad gemitus De hac sic monet sacerdos Arridet tibi quod
habes ira quando homo aliquem et dicebas quod non habebas vel
quod iratus es et non corde vel quod non desinis velle diligendi
aliquem et non diligebas te odio quod Tertia spes ira est qui iri usque
ad fletus gemitus cessat De hac sic monet sacerdos Si multoties
dixisti quod odium proximi interius non posses mereri Et si iratus
es dic ita gemitus Vel si cogitabas in alio ira non vel quod
quod mouet proximum Tertia spes ira est qui ita cessat usque ad fletus
Vulnerat De hac sic monet sacerdos Si petisti aliquem homicidium
sito auxilio et consilio Vel si quemquam iratus nolueris vel si aliquem
poussisti aliquem ira Vel si aliquem poussisti fuit pte Aut si aliquem
dedere quod quod licet quis damnum uel iste posset Aut si aliquem
iram in aliquem aut odium fieri voluisti vel fecisti Aut si aliquem
augmentasti odium aut iram inter aliquos Aut si impedimisti gaudium
pacis aut aliquos ad pugnasti Item quod suscepisti corpus domini iratus
ne aliquem odium uel morte pretium uite tue eum pretepisti corpus quod ita
quod non dimisisses uel gaudium fuisset Item quod suscepisti corpus
quod cogitasti quod de eum petere velles Nota hic est ira latet in eo
de proximis in ira gemitus et exterius in vindicta

Et acrida sic dicit sacerdos Si aliquem iri fuit quod velles mori
Vel si aliquem fuit in detractione quod omne bonum displicuit ti
Vel si aliquem acridisti in desperatione Vel si aliquem dedisti te
diabolo Nota acrida cibum boni ut cum hoc displicuit audire missam
uel predicationem uel nil esse bonum Hic pro qui si fuit negligens in
officio suo uel si pter misit Vel si fuit pigrum in bono faciendo
Vel si quod distulit venire ad missam ad certas dictas horas et
festinis

Et gula nichil sic sacerdos Si vis gulose comedisti quod non
habuit si in die quod debebas jejunare plus comedisti

quia ieunabas Si elimosina q̃ debebas dare comedisti Si
in die festo libenter cucurristi ad tabernam q̃ adeundam Ad spes gule et
ebrietatis de qua mistat sacerdos sic Si vinum fundisti ebrio Si vinum
prebuisti alicui pro ebrietate Si dixisti vinum ve commeliosti Si quietum
es ire ad tabernam Si vinum comedisti salsatum ut eo melius posses bibere
uel si vinum inebriasti te uel aliquem ex eius ira Nota quod quidem medis
homo peccat in gula Nota Vere lauta mis arrisum studiose Vere
.v. ciu aliquis pueri hoc pranditi in necessitate fuit lauta .v. ciu ho
qui delicatis abaid iuis .v. ciu homo comedit et bibit vsque quo satis
.v. ciu minus aude comedit et bibit studiose .v. ciu minus solicitus est
in pharmacis cibariis Quomodo igitur sacerdos si comedisset et bibisset
usque ad nauseam uel ad ebrietatem

De fornicatione sic interrogat sacerdos Primo in quot ciuitate incepisti
fornicari Secundo in quot mulieribus Tercio quoties peccasti
in vna quaque Quarto si peccasti cum eis in festo uel sacro
Quinto si peccasti et corrumpisti puellam uel habes uel habuisti voluntatem te
corrumpendi Sexto si dedisti filium de filiabus ut drapes ei Septimo
si mulieres recepisti Octauo si opposuisti te ut plateas mulieribus Nono
si iuisti ad plateas et vicias ad choreas uel ad alia spectacula ut
videres mulieres uel ab ipsis videri Decimo si masculos recepisti
cum quibus libenter peccasses Si defamasti aliquem mulierem dicendo eam
agnouisses et fecisses eam Si peccasti cum aliqua muliere vel vidua aut
cum puella Si tetigisti eas ut ate tempterent malas cogitationes uel
delectationes Si tenuisti eas ut calfacere Nota de adulterio sic quaerat
sacerdos Si peccasti cum aliqua vxorata Cum quot peccasti et quoties
cum vna quaque et per quantum tempus fuisti in peccato Si habes vxorem quam peccasti
Sic eam fuit primum iunctum et quinquisti adulterium Si habuisti voluntatem
peccandi cum alia uel si cum propria vxore peccasti in mala Si peccasti quomodo
quomodo in mala Tunc dicat sacerdos Domina debet modo vna aliquibus
quo tenet filio et hoibus Tum si aliud fecerit quam vxorem peccasti mortaliter
Si agnouisti vxorem solum ea delectationis peccasti per eas eam agnoscere
ea gratia uel vitandi fornicationem aut reddendi debitum Item agnouisti
tempore menstrui quereas uel dixisti uxori tue quod obligaret alia aura sed
ut gratiaretur eam

Auaricia sic fit sacerdos si fecisti furtum uel iniusti no
limitate fruendi licet non facies Si umquam detrimisti tu alteri
uel si negasti debitum quod debebas uel si umquam peccasti debitum
quod erat solitum uel si defraudisti de pecunia aliquid si
umquam mutuasti ad usuram aut si umquam furatus fuisti pecuniam
alicuius ut inde lucres tunc uel si umquam emisti terram ad tempus emptam aut
si umquam uendidisti terram quam tempus Si desiderasti ut eodem tempore fiat ut
bladum uel uinum et huiusmodi prius uendes uel si umquam bladum
uel uinum et similia abscondisti ut faciens carum tempus Item si umquam fecisti
pactum quod non seruasti Nota quod auaricia mittat hic sacerdos sed sinonima
quod est studiosa solicitudo emendi uel retinendi aliquid spiritale uel spirituale
amorem Furtum quod est occupatio rei alienae in vito domino latrocinium
quod est violenta rei alienae occupatio in vito domino Usura quae est
studiosa cupiditas retinendi ad quem ultra sortem ec

Et primo quomodo sacerdos praemonetur et cauere debet quod si pretor
multum fecit umquam agnoscat Hic est modus agendi in domo medo
ut compunctus et contritus ut emittes semen uel sic si acci
dit ut emittes vigilando tu non cum muliere Si dicat quod fecisti quo
sacerdos taceat et non plus de hoc monetur

Et visu quomodo fit sacerdos sic Si delectatus est inde pulchritudine
mulierum Si libenter aspiciebas eas ut equus aspiciunt te
uel utique quando aspiciebas aliquam mulierem volebas quod concupiscere
te uel si dolebas quod mulierem despiciunt te uel si aspectus tuus
displicebat eas aliquid uel si habebas oculos vagos ad videndum mulieres
et videri et desiderabat ab ipsis ut desiderasti placere ipsis Item vidisti
libenter formosiores quam tu debuisti oculos ante Tu Tu Tu Cuerte
oculos meos ne videant vanitatem uel si unquam libenter ad videndum
spectacula et huiusmodi

Et auditu sic fit sacerdos audiuisti uel audisti libenter choreas
Si cantica et ballata et audisti libenter audiuisti Si detra
ctones audiuisti et hiis similia Si voluisti verbum dei audire
uel si libenter tabulas tripias et in diuino officio tedio efficiebaris Item
si desiderasti audire uanilocuia Si affectasti audire uana mala et in
audiuit et detractores alicuius uel si desiderasti motum uel stump
mum alicuius

Et odoratu sic fiat sacerdos Desiderasti habere odores ha
ut ad terru portaces species bonas uel quales ut eo melius
redoleres Vel q̃ libet petit homo si vinu vel unguentu
Si hmod ut eo melius emeteres homi odorem vt ut hoces
tibi allices uel si petiuisti vanu odorem hte paliis Sequit de
gustu et de ho pt queri sacerdos si placet No sup omis sciab mage
est scia sic q̃ fieri pnt

Et tactu hic pt queri si delectatus es tangere mulieres uel
tangi ab ipis Vel si tetigisti eas in honeste ad loca inde
bita tangendo eius mamillas uel pectu uel et loca alia
pudibunda Item pt q̃ri de statu suo quis sit et q̃ sciat et si
eos listi pt dispici Item pt q̃ri de hoi meliori videlicet de cogitatio
nibus et desideriis Si cogitaueri male in corde suo aliq̃ mora
fecit uel ad actu

Ita ad sacerdotem petitis q̃ fiendo petior aere sit dicat
sacerdos Duc vobiscu Respondeat petior amen Tu
si q̃ fiens 3 ipsiusq̃ sacerdoti dicat sacerdos pimo quis
es tu vel unde es Et p̃mo q̃ri es layicus vel clericus Si dicit
clericus subiungat es religiosus uel Iuerat es uiru monasticu ad tuoiu
vel utru accessit ad eu de licentia maiore et sliu Si vero clericus
secularis q̃rat utru ordinatus uel no Si ordinatus utru subdiaconus
uel diaconus aut presbiter utru beneficiatus in ecia uel no Si sciat
sic vel magis uel si sciat omnino totu intendi aliq̃ religionem
uel hmod Si fuit layicus q̃rat utru q̃ugatus uel na Si dicit
omnino mulieri tocu suu in vitu sic sepius fiunt stulti edendo uel
bibendo uel et q̃ de capiendo Verum tu aliq fallitur sumetipsos
q̃ q̃dq̃ mo fiat Si dicit vir do ti corpus meu in matu Do
tibi corpus meu in uxore quinqies sit et separa no pnt et si
legitime sit q̃ueti Item q̃rat utru miles uel burgensis mercator
uel rusticus cuius officius Item dicat ut sua pauper uel diues
hec omia sit mendicanda Deo ut sacerdos q̃ nosciat enormite peti
q̃ fiunt sed magistrum Sic incipiat in omne hujus vis 2 similiter

Dns non vult mortem peccatoris sed ut magis quitat et viuat
quam mortem hodie delectant quia non vult te occidere ut petro tuo licet ut ve
nias ad primam missam Vidisti igitur ne stultitia deceptris
aliquod petrum obscente pudore uel terrore ostulatus Si ostulatus fuis
ad quid venisti Iste caucas te ne revelat dns Ipse enim sit testimonium
fidem Item si scias quia stolatus est ministerio aliquod petrum vendere non
possis quanto de aliis affectis Deo multo petrum est retinendum
qui integer et viua esse debet Et quia est magna misericordia dei omnia
in affectione lauant Dicitis quomodo in nocte diu Tunc dicat est sacerdos
quia minister inclinatus ad terram Nam ita docuit dns deque dicit in cena
Et inclinato capite tradidit spiritum Item sacerdos audiens petrum
caueat ne illud in facie respiciat et magis si est mulier Caueat
est alias fine et risu et ne quod velit eum audiat petrum ut non
tentet affitente Diuideat est si fuit pot ne sit in loco vnde sedeo
et cena non sedeat eius alte qua affitens et capitum teneat profunde
Si aut sacerdos spiritum uel dulcitate uel cena qui paupendo loquitur eum audiat
ministrare Dicat ei sic dicitis scaute quia dns te nobiscum Et si
volit sacerdos eum petrum aliquod enormiter petrum dixit sit dicit dns
te dimittit ut familiarius certum dicat quia affitet Tunc dimittat
eum dicit et caueat sacerdos eum petrum aliquod enormiter et modice
dixit statim velit ipsum increpare Aliquis enim stulescit et sic petra
in affectione relinquit Non ergo tunc est affiendum sed postea audita
affectione magnitudo petrum est eis insinuandum de porcis eorum mau
hostiarum educendis est colubrum tortuosum ut qui lectius pnoret
quia dicit affitente iuratur est ipsum si non audiat dicit predicire
hostiis et ad memoriam redeat et nascantur Si videt eum
sacerdos affectum et in sufficiunt dixisse potest ipse affectus eis sup
plendo de reliquis mirabilia

Equitis de linguis quinque his species fodrinia formicatio
simplex que est alicuius coniugis soluta cum soluto Ea est ad
ultimum que est alicuius thori violenta ut cum uiro quinque
accedit ad alium et ego Terrena fornicatio est alicuius cubiti qui
sagittarum et pumquore Carnalis fornicatio abusus mollicies flagitium zo
domitum que melliga acta qua libenter exponunt Sed certa magistri

se caute habeat sacerdos ut si pt fo Sed ep ctu stancis p̃cedat
Si tpa pt mgtere attidit ei pollutio nocturna si dicat sit fo ebrete
uel p̃cedenti loquere aut subiliare mulierem uel osculare uel tactu
Hys duobus modis q̃ penis ccc Primo hz notte pollutio si iacuisti
Ebrietas a pino meditatis tpe fluxus Sut aut alij mod quibus no q̃ pctm
Ccc Primo hz sua si nā superflua tollit Aut si debilitet iacuisti
ventre resoluat Item attidit tibi pollutio apd Vigilando ep mutuo col
loqd mulierem uel osculare aut tactu Item mulierem gtpmisti coniugem
Hij dicat sit subiugat quigtata uel soluta Si quigtata dimisto ne
uxorem eam pter te fecit ipse uel alij q̃ cu ea agebat Pterea si
gtpmisti quigtatis debetur ne adp tibi debitis maiores fuere et
fecerit restituas Si soluta tres utre vtime uel viduae sit medio
mere grate exp̃mat Item si gtpmisti aliqua ep cognatione sua ipsi
uel alia p̃lem eo modo habuit Ppea qitur d̃ctis stancis aqua ubi
pctm que ni alijs pctis mgtrende sut ut in fluctu et hominicidio In
isto aut magis sut mgtrenda rei Sunt quid id ebus amplius cur
quo qn Admuto quotiens hit orto q̃ tes Ingrabus obbrues anime
medicamina sumes Deqnt pdicare ep planago Quid utre quinsit
venale aut morbo petrid ep̃pmat Diligenter utre p̃ fuit actuto
uel maiesp Magis eim pt si p̃ publicu ch̃ctu Quia
tt ego malo milies cotidie pit Quis utre sit clericus uel laicus
quigtatus uel soluta in secte uel no in sacre Si est religiosus cuius
aliqs sint uel no Ppter p̃sonatu uel dispnsatione sunt Ubi
mgo loco in ecclia gsecrata uel no uel in cimiterio Quibus angel
lis q̃ angelis aliquibus utre si fuerit stdia uel laici Vel religiosi vici
Vel religiosi mulieres uel monte uel no hō pt qri utre dupid
aliquas iuuenes uel dotrinat ad meretrices uel plus peys ge
tebit sufficere p̃ad culpa Tuc si q̃ monere gnpisenda pra
uel aliqo modo uere Et si gnpisera uel temptatio fuit pcu
uel magna Vel utre ipse fuit temptatus uel p̃uenit temp
tationem sicut multi pessimi faciunt q̃ medendo aqua calida uel sorbida
uel ex suo corpi valentia fecit ut in opere violentia existet Si
si dicit se pecasse no mulierem gsiderando sed utre q̃ quigtata
uel coplinta cogis Tuc utre p̃ se uel p̃ medium si aliud uel
alio mo q̃ debuit Vir caute p̃cedat sacerdos Et eius deb
q̃ ut si gfitens fiat illa pcto intelligat Si ve no fecit

no ea adhibeat. Horest est quod sit prodigus et nalis vt quidam
vocat ad mulier debet esse stupio mulier inferior iacendo si fo fecisti
aliud no erubescas dicere. Si dicat no tuscat ult. Si autem dicit preter
quo possit aliter fo statue cultre gutture tue. Si tu habes in aliquo
pretera filter inserunt priores ad opta pacto ab opestil sed by
Quando utro iumenta vel immediate aut secretute. Si in festis principis
te illicita vel opa similia petiuit vel tra iumenta. Quotiens
de iniabi vel actibi et insterni ad memoriam pnt reduci. Non
tu omis hec enumerare ab omibi instrude sit. Sed sic dicitori
sacerdotis vispu fuit vi quod sit a pnis no et insterni. Item quatis
de peto suo utrum quidem fuit dicere. Ego aspicam hoc mulierem
illa et hic letant ad male fecerit. Item utre dimiti mulierem alii
quomodo de dete principis quat sacerdos sed quibus no et salq utre
aliquod a insterni. Hic est no habis deos alienos coram
me. Queat fo utrum opinieta vel in tabaccis vel quibaccis
et inlicitibi vel sortilegia p rebi in vesiculis ferat vel aliquid
fruant vel divinacies vel dimonet quibuscit. Dicendum et no assimiles
no dei deam. Hic quat utre p merum fecit vel est in sinistri no quare
tigme hit mirad sed gallici facient et quida alij pessimi nescire tet
tad ma pfico sed mirare. Dehi si est ludendo a nascendo va eptica
de ppo et de bta maria dipit. Tertiu et memento ut diem
sabbati sanctifices. Hic quendo est si die dominica alicq opa similia fecit
Lot arare fode sacre emere vel ad molendinum sive frucies et racemos
colligere vel cum q vispu fuit ad respectu qfuerit. Vel si in vestil
ad ducendus choreas vel spectacula videnda exiuit. Quartu est honora
patrem et matrem ut sis longeuus super terra. Queritur si patrem vel
matrem percussit aliqd vel facte vel dictis ad rem provocauit vel
contristauit. Vel si ego in necessitate no subuenissem. Quintu est no
occides. Querendum et utrum voluntarie vel ope adiutorio vel
consilio aut consensu. Item si vidit aliq in mortis morte et pecunia
parere et statim posse liberaui vel cooperiu mulierem impedimento et
expeditu dimisit ut no crepet vel alium venenum inseruit. Sexu
et no mechaberis. Hic quat si iuvenis ipsed sua consumit vel aspiratu
fuit vel ni honeste tetigit vel ut ea fecit quod potuit fecit. Item
si speculum et vnguentis et usq ad platium mulierem vel si aliq
malefacia fecit vel si fecit p alia mulier cunda. Si ad domum

aere sit et de corpore vopi uel de sacrilegio aliqd illatum fuerit. Dep[ositum]
est no furtum fuerit. Hic quat si furtum fecit si quid furtive recepit
a quibus vn uel si res furtivas habuit uel custodiuit aut furi ha
gsentit auxilium fundere uel qslibet dedit. Detinuit no dicit qtu
prem tuum sibi restituit. Hic quat si aliquis p suo testimonio uel ostanse
res suas amisit. In hoc precepto prohibet ome medatum. Nomen
grupisces domui proximi tui. Hic prohibet rei vmobilis grupisceria
aliquis. Deum est no desideratis vxorem eius no fundum no asinum
nec ceteraq quae illius sunt. Hic prohibet grupisceria mobilis sicut edificia
In preceptis est no precedenti. Quaerat si vnqm grupiuit ve de hys
q hic prohibent grupisci. Si voluit q proximi admittere a ipse licet ut
Audem dicat sacerdos episcopi pctori pro sua audiens confiteri
pro uel pctoq magnitudine uel enormitate et malicia oris et
dei hemgnite qui ea ad pnam adducit. Ve licet. Sicut pcti
te hoc fecisse et hominis decretis no credis. Si dicat sic. Dicat ei dns
tisculit pctm tuum ate verustis pnam tribus dq te sono a hoc a mpetatione
dei elege in vita melia cum fuisse. Ho cuiusq pcto morti cum tuo
nec supremo debet pena tu q ego et tu qui mfaro sumq. Dabo tibi
q tu potare potes et tuc ad iudicium suum mittit ei pnam no passim
sed dnm. Ecce si pe fy pnam que quetat culpe
Tribus modis peccat homo aut in deum aut in pximum aut ipsum et
ipsum. In deum p blasphemia et periuria et huiusmodi et tunc
debet eis satis fieri p orationes in ecclesia p capitis uel molestia
aut diuitia aliqs et tunc debet eis satisfacere p operis satis factionis et
elimosinam. In semetipsum p ieiunia et cilicium et tunc debet satisfacere
p vigilias et disciplinas et iejunia a p alias causas mutationes. Et
cuiqt contingere ne velit id pcto ad libitum medela pondere sa. Ecce finis
quam ministrari sacerdotes et pod pcto ecclesiae ducitur sed no iteri
faciendi utq deducit. Quaerat est de obmissione ut pcti bonum
fuerit et no fecit. Et q ffuiq iactua. Nam dns no discrepauit
tu impios et reprobis nisi tm de pcto obmissionis. Vnde in euangelio
matthei. Esurui et no dedisti manducare. Item nondq q ho qui
moris pt pcti id impere sua uel maiq id pcd impere. Ecce
fecit q locq iejunia mesericordia pcti. Si pcti hys pcti reddis qui
pcti. Iudex moris pcti impe maiq abutens erq. Tempore iste
loci q dicere no. Item hic sit quidq eq qui no dnt a minori sacerdote
relapsus in sup ho ab epo licentia habuit. Sed sit mutende ad

epm uel ad ppay vn qd gtment in hys vsibus non Si fanis interfu de
fideles d homicida Sacrileg furtu proditor uel zodomita Doctissimus
quis ppa si imbut ipse Item si prusiti tlerint et sic hmod dna suffi
ciat Item in fine fiat ytualis affessio et a sacerdote absolutio det

Confessor debet esse dulcis in parando pitores Affabilis in audiendo
civilis in audiendo pig in relapsando Benigns in resoluendo
Prudens in instruendo Discretus pmdus in iudicando Suauis
in affulcendo nos Confessor dulcis affabilis ac suauis Prudens
discretus imitis pigras benignus Primo blandi p quat pgtos det
Audio solat quinto demon scat attende Nō bō opa facta in morte
pro valent ad sequela sic ad tpalia multiplicando Ad tpales pene
diminuendo ad gdia dei spectando ad bona iuste agendum ad
pena expsenda Ad tollerandum pene etne nos Ecce lux egerunt
bona modica iustitie eor Disponunt penas meruerunt pena recor
dant Assiduat q bonum timo timis obstat Detest aut sacerdos
iponed q cottidie dicat septem psalmos et vnu ave maria
in fine cuiuslibet psalmi Cottidie det vnu denariu in elimosina
semp abstinea in qdragesima a piscibus aqlis septa feria Carnes
die sabbati no gmedant non constat in altare tenne de pane
cere Ista cad deg et qui dubitat nos et Dum sacre pignus nec
sumat nisi digns Cum capit in digne digno tenebit ipse
Carnem fidei sic mcarnato ppo Baptismi lauacru mors et
desteruis mcrum Palma resurgent astensio iudicium Corri
ctos sibi septem sic esse probis Nō opa vnia et bona que
fuerit fta in caritate mortificam p sequns morte prem Et si pg
on sequat nd prma reminiscit nos Ista reminiscit que quondam
vnia fuerunt vnde no poterunt que motua nata fuerunt Se
uima elemosina pcipuatores et hmod que fiunt in morte pro ep
ntes Cudius dnete no valeat ad vitam eterna obtinendam
valebunt tn eis ad ta uel aliquod ipsorum tenu sic ad extremus iudicij
supplicij tollerabilia sustinendum vel ad tpalem extinctu vel ut
acq illustrent corda ore ad pma nos Cum no morte fiunt dat
hic bona dce Cor fiunt hmilia bile minuunt tormta jehenne
Item valeat ad alia duo sic ad asserendum bonorum opu Et q dyabolus
no hi in eo tm ptatem quia si cottidie mala exteret Nos
Est melior pbitas que multo sagrime tenet Cum sit

nobilitas que probitate carz Qui non afuescit virtuti dum iuuenescit
Auicijs nescit dissuescere quando senescit Quando puer crescit et non
metuenda pauescit illi decrescit honor omnis quando senescit Nam
dicitur in vulgari Jung gewonde alde bedond Et est finis huius
regiminis confessoris et confitentis etc

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

In nomine dni amen

1

Si vis ad vitam ingredi serua mandata xpi. 19°
In verbis, proliis ostendit xpc. cuilibet homi
in viam vite eterne cum dnt. Beatus ad vitam in gredi. Quend. qd. precepta sunt abomibus
hominib. intime diligenda et cu prima diligencia
seruanda vnde ps. Deo dilexi mandata tua super aur
et topazion. et hor. pp. dicen causis. Prima eti est q.
faciunt obseruatores suos mi tutores et amicos dei. Joh. xiiij. Vos
amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. n. hor. e. vacio q. sine do
est regnare. Quantu bonu cedit hori cu no solu sit suus rex celesti
sed et amicus. Dic. vnde amicus fidelis nulla est comparacio nec est digna
podere aur et argento. vn. Sap. 7°. Ve vero amicus e qui oes
alios ad putat se sibi bonu. et hor. mai feste et plenissime reputu
i xpo qui nobis cotidie bn facit copia bonitate et misa et hor
no pmittu bonu q. de bonis meis michi in digne. vn ps. Non bo
norum meorum no eget. Deo dicte et sapienta. Secundu qui grat quo
amore et amicicia dei pnt acpe sic fit in obseruacie mandatorum et
pz i auctoritate Job. p. Vos amici mei q. Sed q. ad. qui dicit ami
dei. Ps. Illi q. seruat precepta dei et obseruatores preceptorum faciunt atti
nentes deo qui i omi gne attinenie vn. ap. pri. Quicq. fecit. s. voluntate
pris mei qui i celis est ipse meus fr. soror et pat. et mr. e. et fr. ul
soror e xpi. Johanes qu. xpi. ipm tp. filiu mi. qmedmut dicens. Ecce
mr. tua dein ad mecu. ecce filius tuus. pm. q. p. ma denstrant. Sic
omis q. faciunt voluntate sua et poss. pnt pta. qi. Quo e. gra dei. Sic
quib. bona mlr. dr. esse mr. xpi. et seruat mandata et conuiuat. pm
regno celorum. vn. Luc. 8°. Qui mea et fres mei sunt qui v
bum dei audiunt et faciunt. Ad. Ecce causa. q. hoies ad hor. a deo fri
sunt ut mandata eius custodiant. vn omis hoies tam spuales q. tia
lia. et sicut pnt mandata dei et adimplere quilibet. 27. sunt statu
to ncio. dr. esse ut seruat mandata et pnt et teneatur. et qui aliqua res
fit ad aliq. opus si illud no. q. sequitur tur reputat. i vtilis et desit
Dic. ho. a deo fres est ut mandata eius seruat si no facit mito desit
et ad nichilu redigit. pm. vn ps. ad nichilu redacti sui et nesci
mus. vn. Justissima fuit sua. vn. 2. Quantu. hoa. q. medit. q. ea
morte moriemi. Dic. dicere posse. cuilibet. Quantu. hoa. p. precepto aliq
tis. q. dicit. q. morietur. vn. vn. Dignus plane e morte q. tibi retinet
vite. Sequitur ho. fres est ad hor. ut precepta dei implent tur no. pt me
liore thesaurizare i mundo. q. to thesaurizare sibi q. mandata dei seruare
sicut. 29. pone thesaurum tuu. i. p. precepta altissimi et. p. dit. t. plus q.
aur. Terra. ii. est q. nos dr. mouere e. Ad. deus. pr. ca. multu et
dyuerse. precepit seruare. vn. ps. Tu mandasti mandata tua custodire

minus et pu. Qua mandata mea et vinces legem meam qui pupilla
offert custodi pupilla cum diligent custodit eo quod defacile leditur nec
mo facilius leditur lege dei quam pupilla quam sola voluntate leditur go
pirlo sed est quemlibet est hoc oculis cruce quam preceptum dei tuis gredi et sic
quod vita finiri ait id quod oculus tuus scandalizat te erue eum et proi
ab te et primo hoc poterit debet abos oculos et ambas manus et ambos
pedes pedes quam unum preceptum tuis gredere quam hoc i opportu facunt qui
per vna pua et monetarica detractez tuis gredunt preceptum dei sic
sicut luxuriosi et sicut stati qui unum actum pedem oculum vel manum illo
perdunt quam per dum et salute perpetuam non dimittunt qui libidine
sua exercent et propter non solum manus et oculos perdat quam cum vita et
na et perdunt regnum et auferunt filii mo dde de auctor quam per mo
dica stagnum temporalem quam iniuste lucri perdit est preceptum dei corpus et
animam perdunt filii et nati dei quam cum suo motu et cum sua iniuriam
eis illata juramenta et blasphemant fatore et maledicunt proximos
quam tu per toto mundo non esset faciendum et sic de aliis tuis gressibus
Quarta ratio est quia nos monet deus ad observandum preceptum nam deus ut
hic ma sione detrahibile cum illis quod observat eius mandata poterit je
Si quis diligit me sermone meum servabit quam et sunt et ad eum
veniemus et mansionem apud eum faciemus Cum dicit observat manda
ta tua dicit dum scum quam ymo i pe ipso non potest amittere deum cum servat
ipsum quilibet cum tanta sollicitudine dicit dicta preceptum servare qui vitam gre
i pitti et vita gle i futo et debeo preceptum custodire qui salute quam
Quinta ratio est nam observatio mandatorum est gratissimum sacrificium deo cum
xxxv Salutare sacrificium est accedere ad mandata dei et decedere ab
omni iniquitate Salutare vocatur hoc sacrificium et non salutem etiam na
tum aliis sacrificiis potest ho sapiens et tu hoc non vult et quam
Dixit samuel ad saul numquid vult dns holocausta et victimas et non
ponit ut obediatur voci dni Sexta ratio est quia facit quod ho impe
rat a deo quod volunt i poh 2 Cum si cor vestrum non reprehendit
vos de aliquo fiducialiter ad deum quod quod petimus accipiemus ab
eo qui mandata custodimus et ea quae sunt placita coram eo facimus
Ideo dicit quod non vult audire transgressores mandatorum Quia ut hic
pu 28 Qui declinat aurem suam ne audiat legem oro eius erit exe
crabile quod non quare dicit transgressores si deus eos non exaudit si
ab eo aliquid postulat cum dicitur Quia forte postulas quod promisit dicit
promandi amonitores eius et sic exaudit promissores Septima ratio est
quod custodit observatores suos ne aliquid malum eis quod timorat sicut d.
Qui custodit preceptum non exaudit quod quod mali hoc i telligi nri vita

aliq^d

pnti nec i mote nec pg mote hor pbat q lectra cendit vm stus i
vita pnti no e tanc malu eis nec i vita nec i mote q tu eqt
malu alis q no fuat no palu i vita eq i mote et pg mote q tribu
lacio iustor e eis bo tu sit via etne qlc ut hetur dnt q multas tribula
cones oz nos i tranc i regnu celoz sic multe tribulacones iustoz et
de oib his liberauit eos dns vn sonudu e dei judiciu q ille qui
bus malleato humilat i vestiens faciat eis coronas # etuas vn pb
quip dorpd meu fabricauerit p cedres dnugq oz times hories ho
sum di poitq tu de illig sum noli cadere q q pacies ad salute tua et
no i q dicacim tu i mote et pcepta a mala mote custodiut ob sua
tones dicit eum dnugq a mala mote mori no pt q bonacu dnperat
vita go si vis bn mori sua mdata dei nec pg mote eis nocebit
q custodiunt a mote etna suos obsauatones joh 8 Qi qs sermone meu
suabit no gustabit mote i etnu dicit z iustoz ane i manu di
sunt et no tanget illos tormentu mots etne vn damasceno lib 1
dnmo supno mans e q mos laborauerit u i pnti sed dm vinet
i stim pb pnosi i gsperd dm mors stoz eig Ostendua eis q nos dz
mone ad obsuanda mdatoz di q mdata dei st leuia suauia
et sta ait 11° Jugu eum meu suaue et ong leue et joh i epla et hor
e caritas dei ut mdata eig custodiamus et mdata eig grua no st
vn dnugq ait adnta dei eleuat suos ouatones et faciut eos agiles
sic pene ane penata hor aut sit # tribulatio horis qua hz ad dm
dnugq dmati n e difficile sed st suauia pb et dulcioa sup mel
et fauu sed st sta q n i iquu q timet nec repudiat digm to
leo q di sed et mdata sm et bonu Ecce hor pz q nulli melig e i
hac vita q hor q do fuit et vtuosa vita duxit vm ap les q ethicoz
vtuopitas bissa e vita vn et greg i mdal dicit q st tata
delectio i vicijs q ita i vtutibus Oris sup sal Sic malicia i gesenia
cos q hic ea p hoc pat mari q sucuit ita vtus et an regnaceos q
ea hic ouant p parat voluntati tu spe optia et tu delectioe p tia
viue facit Ecce ea est q ob suatonibus suis multiplices in seruit
bndiones q eis deus promisit ut hetur Deut° 28 Si at audieris vo
ce dni di tui ut facias s ope atq custodias s mete oia mda
ta eig faciet te dns deus tuus exelsore cuctis gentibus q vsquam i tra
venient q sup te venie se bndiones iste et apprehendent te i ciuitate i
vndiq iste vig Bndiq tu i ciuitate i i cetia pnti et bndiq i agro
bndiq fructus ventris tui i iumentoz et bndiq i agro
bndiq fructus ventris tui i iumentoz tuoz et armentoz tuoz et caulis ouium tuaz
bndica horea tua i vtutiu custodia et bndice reliq tue i vd volu
tas q remanet pg opa tua bndiq eis et i gdiciis i i cetibus pnte

9^m 20

p fidem et cōfidet i deputi uita / dabit dns i inimicos tuos i demo
nes q' q fugiunt adu sus te ter uentes i q ppti tua p una uia uia venient
contra te et p septem fugiat a facie tua Emittet dns benedicti super cellaria
tua et super omia opa manuum tuarum / Benedicetq t i tra qua accepis / sus
citabit te dns s' i ipsum sicut juravit t si custodieris mandata dni
dei tui et ambulaueris i viis eius videbuntq omes terrae populi qui nomi
dni i vocatus super te et timebunt te / Habundare te faciet dns omibus
bonis fructu ventris tui et fructui jumentorum tuorum fructu terre tue q
juravit dns patribus tuis ut daret tibi Aperiet dns thesaurum suum qui
timum celi ut pluuia terrae tuae i tempore suo / Benedicet cuncto operibus manuum
tuarum et fenerabis gentibus multis et tu a nullo feneraberis / Constituet
te dns i caput et non i cauda et eris super et non subter si audieris man
data dei tui quae ego praecipio t hodie custodiere et facere ea ac non declinaueris
ab eis neque ad dexteram neque ad sinistram nec sequaris deos alienos neque
colueris eos // Decima ca e qui obiurabis suos multiplicibus maledic
tis quae dedi tibi transgredientibus minatur cum deut. 28. Quod si au
dieris vocem dni dei tui ut custodias et facias omia mandata
eius et ceremonias eius quae ego praecipio t hodie / venient super te omes male
dictiones iste et adprehendent te ay maledicti eris i ciuitate i i agro i i cōcilio labor maledictus horreum tuum et ma
ledictus relique tue ay maledicti fructus ventris tui i ego terrae corporis tui
et fructus terre tue commeta boum tuorum et greges ouium tuarum / maledicti
i ingredieris i i egredieris et maledicti eris i diebus i de hac vita et maledicti eris i diebus i de hac vita / mittet dns
super te fame et esurie et i increpationes i omia opa tua q facies donec
conteratur te et p dat velocit perdat te ad i vastes tuas pessimas i quibus
reliquisti me / adhaerebit t dnus pestilentia donec consumat te
de terra ad qua i ingredieris possidenda percutiet te dns egritudine febris
et frigore ardore et estu et aere corrupto ac rubigine et persequetur
donec pereas / Erit celum quod super te e aereum et terra quae subtus fuerit
ferrea dabit dns i bui terre tue pulueren et de celo descendet super te cinis do
nec conteratur te / Tradet te dns coram hostibus tuis per una uia
egredieris contra eos et per septem fugias et dispergaris per omia regna terre
Erit cadauer tuum i escam cunctis volatilibus celi et bestiis terre
et non est qui abigat / Percutiet te dns vlcere egypti et per tenuibus per
quae sanari non eris / scabie et prigine i ita ut curari neqas / per cu
tiet te dns amentia et cecitate ac furore mentis et palpes i meridie
sicut palpare solet ceca i tenebris et non dirigas uias tuas et eris tu
calumpnia sustinebis et oppresso violentia nullus erit qui liberet te / Vxo
rem accipies et alius dormiet cum ea / Domum edificabis et non habitabis i
ea plantabis vineam et non vindemiabis ea / Bos tuus i molet coram te

10 ma

et no comedes eos coram domino usquad in corpore tuo et no reddat
tibi oues tue dentes inimici tui et no sit qui te adiuuet filij tui
et filie tue et alterius populo videntibus oculis tuis et deficientibus ad
aspectum eorum tota die et no sit fortitudo in manum tua fructus terre tue
et omnes labores tuos comedet populus quem ignoras et eris calumpni
atus iustinus et opressus cunctis diebus et erunt oculi tui pruriet te dominus vlcere egipti in genibus et in suris
quam non possis applicata usque ad vlcere tua ducet te dominus et regem
tuum qui constituisti super te in gentem quam ignoras tu et patres tui et
seruies ibi diis alienis ligno et lapidi et eris in proditionem et in fabulam
omnibus populis ad quos te introduxerit dominus Semente multum
ad terram et modicum congregabis quia locuste ea devorabunt vinea
plantabis et fodies et vinum non bibes nec colliges opera quia
comedent ea vermes omnibus oliuas habebis in omnibus finibus tuis et non ungeris
oleo quia defluet et putrebit filios generabis et filias et non fruetis eis quia ducentur in captiuitatem omnes arbores tuas et fruges terre
tue rubigo consumet Advena qui tecum est ascendet super te
cibus eius limior tu autem descendes et cibus eius fetior ipse habitabit tecum
et tu non habebis ab eo ipse erit in caput et tu eris in caudam et venient super te omnes maledictiones iste et persequentes apprehendent te donec intereas quia non audisti vocem domini dei tui nec custodisti mandata eius et
ceremonias quas precepit tibi et erunt inter signa atque prodigia et in semine tuo usque in sempiternum Ne autem obliuiscaris mandatorum domini
dei tui quibus precepit tibi in omnibus diebus quibus ego loquor tibi viz in manibus et pedibus et in articulis pedum et in oculis
in auribus et in cordibus et in mentibus Ado at psalmum
in pectoribus quibus ad designandum quod precepta diuina debent regnare
in nobis viz manum operatrem ne in operibus mandatorum dei precepta diuina
maculentur faciamus Dirigere gressus affectionis ne precepta diuina
transgrediamur Semitas semper et quercus ut in eis ambulemus
eorum scilicet operibus Nota quod decem precepta fuerunt data moysi
in duabus tabulis quorum digitus dei et in prima tabula fuerunt tria
precepta scilicet ut quia ho pertinet ordinatur ad dilectionem dei In secunda vero tabula
alia septem scilicet et quia ho ordinatur ad proximum et isti alia
precepta et corporis mysterio salutifera originaliter emanant a radice caritatis
tria a suo centrali primo et in vltima volutione ordinantur tacit ad
tinem complentur vii cepti ad tres ii complentur legis e dilectio ordinis
quia precepta prime tabule emanant a dilectione dei et ostendit nobis
quos nos hic tractare debeamus ad deum et primo videlicet de
deum in vnum et hoc tangitur primo preceptum dicit non adorabis
dominum alienum seu deos alienos Deinde quia ... et pertinet ad 2o precep

to no assumas no dicis vanum ⁊ os tuum dno quo ⁊ opc et hor ⁊ tno
precepto viz. Sabba sanctifices / Et alia septe precepta emanat a dilcoe
pxi q ⁊ hijs to lex depedet et qphe ut habet / mt 22. Et p 1a septe
precepta 2e tabule ho ordinat ad pxm et hor duobq modis // primo
q deum ⁊ bn facienda ut bo q ho pt proximo suo facrat ut ⁊ pedat et sic
e preceptu caritis s. honorà prem et imam In quo precepto sq dnq m
plicat ocm actu bn volentie proximo ⁊ pendendo // Secdo q proximo ena
ut nl sibi ⁊ iuste ⁊ fideliter nci ⁊ alios sibi nocat / proximo at pt ⁊ sermo
fyleo nocumentu pnta corde ore et opc opc at qd nocet proximo /
primo ⁊ gdem p pna et hor p hijs qbus preceptu s. no occides / 2o ⁊ p
commta et hor p hijs preceptu preceptu s. no mchaberis / tno ⁊ opibus
sua et hor p hijs septimu preceptu s. no furtu facies / nocumentu
aut ore p hijs octauu preceptu / no dices falsu testimoniu / vbi 2o
dnq implicite p hijs ac nocumentu oris reprehendi proxim / nocumentu
aut cordis / vn qd cogitat mala cont proxim p hijs ⁊ nono p
cepto no concupisces uxorem proximi / et ⁊ decimo preceptu no concupisces uxo
rem proxim tui ubi p hijs oris concupiscentia carnis q contra ⁊ sexto
precepto p hijs nuit actu carnis et ⁊ ista p hijs et pena mchi
Dn adorabis deos alienos et est p ⁊ ordine Sed oppo
dnis ait q Dnum deu tuu adorabis et illi soli seruies In
quo deoru plalitas excludit et vnq solq verq deus solo
deus ostendit Sed et exposse patet Deut 6 vbi dicit audi isrl
dns deus tuus deus vnq est // Secdu at q prmu preceptu tangit
fidem q fides est fundamentu oris bom / vn dicit q fundamentu
nemo alius pt ponere pt id q pertin est ⁊ fides a fm xpi / et dicit q
fides e bonoru oim fundamentu et hinc salutis initiu / sine qo
nemo ad filios di mm pt pvenire // Ex hac q secundo q hor preceptu
a multiplicibq hominib multiplic tangit et prim illud preceptum
tangit s. in fideles iam bap nati qui p se ⁊ statu damnatos
vn sol / nisi qb renati fuit ex aqua et spu no pt ⁊ intrare ⁊ regnu
dei et q ultio Qui credidit et bapt fuit salus erit Qui vo non cre
dit q damnabit // Sed q hor firmit e fides q ex fide catho
lica nilq salvat et hnc figura pt ⁊ arca noe In qua paucae
tpe diluvii id est hoies ⁊ vita rema serut Illijs orbis ex arca in so
mersis / vn bn. nemo liberabit a damnatione q fm est p adhesi
nem p fidem dni nri ihu xpi / vn dicit ad hebr xpi In pa ⁊ e sn
fide placere deo vn bn. Deparibq veteris testamenti cultu aut dei sal
uatoris adventu dm omipotente timentes et diligentes sue salutis gtissimu
promissione promissoe fideli plantes etissimu receptare et ⁊ hor exp
tatione saluati sut Et 2m dicit q Deus vnq adoratus e fide ⁊ neq

et no sicta vn dicit no adorabis deos alienos. Quit primo de puis
judeis et gentilibus q̃ in bap̃mo deseruit et dicit q̃ omes tres ad
limbu puerorum descendit et ibi habent pnam visionis diuine p̃ pena
damni et no pena sensibile. Quicit 2o vtrum pueri judeorum nul i fide
liu i vitis p̃ entibus sint baptizandi. Ad 2m 2m 2ae q. 10. non
licet q̃ quia ad annos discretionis peruenit p̃nt fide suscipere i vitis cip
entibus contendat nulli. Sed aut q̃ si qs puer in deinp̃ i articulo
mortis baptizaret statim ad celum ascendit. Sed his sententiis se hetici
qui falsam opinem de fide et de eis articulis i veniunt nul sb sequentur
nul crea de sacramentis nul de sac̃ scripta et tres hetici equiparati sunt ut hetici
ejus de hetici. Signa at heticorum sunt q̃ locuit contra p̃ncipe platorum
ecclie quia eis rebellat ait 18 Quicq̃ ligaueritis super terram erit li
gatum et i celis et quicq̃ solueritis super terram erit solutum et i celis
Ex tres hetici eq̃ reuerentiam et gratiam platorum p̃uipendunt et no
minant. Ait loquitur quia cont sacramentum matrimonii. Ait cont bap̃mum
et p̃mitat et q̃ sepe de quibus modicum curant. Ait p̃uipendunt ordina
tionem ecclie dei nec no i jejuniis et festiuitatibus. Tales no sunt so
rendi q̃ ipi cu sentiunt sunt omes equiparati ut eis de heti
ci Exercitatione. Dij q̃ dubitat de fide et tres solet sic dicere. Si sic est
ut scriptura dicit et fides katholica tenet magis q̃ est no n rot
dicit sumpt̃ scripture et fidei si tu finit no redit et si sic dicerent tres
damnabunt q̃ fides vana di. Ce sorte i hoc ut si forte angelus de ce
lo descendat et alia fide p̃dicaret credendum ei no esset utq̃ p̃ aplm
ad Galat 2. Scientes aut q̃ no iustificabit homo ex operibus legis n
p̃ fidem ihu xpi et nos i xpo ihu credimus ut iustificemur ex fide
xpi et no ex operibus legis. Ad q̃ ex operibus legis no iustificabit omis
caro. Ex hoc no e intelligendum de hijs q̃ tentant i amaritudine cordis
et de ista fide tres resistere debent. Quia 2m Gregorium p̃ p astoralem hu
manum e i corde tentationem pecti demorantem vno e i tentationis ter
minum e i corde tentationem pecti demorantem vno e i tentationis ter
mine supam. Sed q̃ sacramentum q̃ fidelibus datur i frote ut q̃lib
ganq̃ libe audeat q̃ fitri et si pteria mori deberet magis illa q̃ sit
de ritu tite fidei vni ad ro 10. Corde enim creditur ad iustitiam ore aut q̃ fit
sio fit ad salute. Ego q̃ fidem obtinere volunt solu i corde licet ore no
audeant q̃ fitri si dubio p̃ hac occultatione deprehendit si sic deberent
Qirti sit qui articulos fidei addiscere negligunt cu bn p̃nt et debent
eos scire. Ex q̃ libz exponiang cu adamos discretionis p̃ venit tenetur eos
scire et dicere vno symbolum apostolorum addiscere n est i possibilitatis sicut
illo mo addiscere possit ego qui articulos fidei scimus le et exo tempus
addiscere nolunt cu addiscere bn p̃nt peccant mortiter et tlibz no est
mistrio sacramentum cultere n dum addiscerent vni ad memoriam ipe

dmcti p dm structuerit Jua q pr mi tenet dare filios suos ples sy
bolis et orpm dotale si pntes i hor negligentes existunt ut pz p de
ritu stugy de pe. di q. // Quiti sit q fidem p sny tuos p stinri vo
lunt et n ide n q possit eos vel aliquida de mo sanare qui plerq
i ey rore labentur mortiferi pecnit et mitu fidei p dnt q 2 Gregl
2 fides no ex mitu vbi humana ro p bet ex pmetio / vn hat p sacr
tuos ad p stitutiny p hibet fir z. Alterum te no asperis et alterum te
ne stratiny fiuis h q p ecepit t deus i a regitu ff. Nuna q p stitutio
e maceptuli oppinety agla et ro dicit i bu. fidem p sny tuos p
stitac temeitis e ide pietis e nescis vd mors etia e pnyg le est
em cam p voem p stitui von Gregl i q d anil fides e cap rey q
appere non pnt quetum appent fidem no hnt ex agnitiny // Septi
sit qui pspectos sortilegias facnt et dinatores intendnt qt aut
appeat qn acty di natoris et mori le et veiale pcnitent nol ey qen
nol defir q dinatores et sortilegum pt q t p r exercere // pmo mo
tendes p illud actu realr assequi q d i tedit puta alicui q amore / vel
timti reualacoz vel fortuitu eueny p que p sumit q b eu qua ton
tyc debeat / et ipse mod / pecnit mortiferi et e gnissny pecm // 2o
mo licet no credat pactu illud realr assequi q i tendit / ex nt.
tuos ex oppni vto alicq i effru sit i tali actu am no / et hor i tra
e mortale pecm licet no i tra g ue sit ser p m et ro e cp tlis et du
big et fluctuab i fide pg qua tent vitale et finite fidei pnt ex
piri tlia q sinit vel sine dent p fide katholica ce rey bata // 3oo
si ex pola laitate vel simplite hor excecat nil ty cbit i hor ce vtut
et efficacie n et expiri i tedit am i hor efficaria aliq existat p
solid ex plaite et simplite hor facit / et sic est veiale pecm mag
qtu ad laicos et ydiotos h q m ad clicos q tenet sno pjure
hor ce phibito illus ff e pecm mortale / cu p hor puta det minat
eos p arm a quibe esse puados q solu jn dicit pp pecm mo
tale // Septim sit qui tpe et dies egipciacos ob suat // Nond
q si ctu tpe ob fuet i hjs actibq q dependnt a ca nali puta ab
i fluentia celestiu sic pocos supio i medicinalibq agri pmi
nato arbor / plantato q hot no e ydolatre p sagacit et p de
rie et hor nllu e pecm si vo ob fuet i alijs actibq que solu
dependnt ab hoies libo arbitio puta mercatoz / nuptiaq tradicoz
herbaq collectoz et sic de silibq q i tlibq ab fuae tpe et dies e
gipciacos e pecm mortale / vn dr i dctis 10 q j. no licet pamo
clemta cole n lune et stellaq ctu ob fuae jn q ingrijs pciad
n i febribq curad / nec i cantatoes licetat i tende q mnyche
sibili et mortiferi pecat q i nocte nati xpi et pati bap ta suas
i cantatoes faciut // Sed q pticula nec est aliquie p ann me vel
aliq opg i chaere pmo pigno et debz p minime et dotia oraz

ut symbolum dicit et sic de dei adiutorio qui fidem qui spem habet in hac et
hoc quod ad salutem sua pertinet. Unde dicit Augustinus dies bonae et sic
per dies ita et alii facti sunt. Ergo non est timendum quod die hodierno accidit ut
intrat aut aliquid opus inchoat. In contrarium facit illi qui obiciunt die innocentium et alios plures esse dies egyptiacos. Dicitur sunt quod sapientia adiuvat
diuitem. Licet quod non augurabimur nunquid sapientia. Sed quia
sapientiae multiplex est. Prima est dispositio corporis sicut homines frigidi sapientiam frequent quia sunt in glacie ultimae et fantasia quae format illa
forma et dispositio corporis. Unde Augustinus de ciuitate dei libro de ciuitate dei
tales dispositiones diuisse diuisa accidunt sapientia et sensus et mores et
humores varietates varietates ceteras sapientiae. Nam alia sanguinea
alia colerica alia melancolica et alia flegmatica frequentius
sunt sapientia. Et quia sapientia ut dicit Augustinus libro 8o moralium capitulo
Sapientia diuitum ventris et cognationis et hi duo per experientiam cognoscuntur
stultus et sapientis apparet qui comedat et sitiat qui bibat
et hodie distinguitur sapientia experientiis et cogitationibus et operationibus. Unde
Salomon per multas curas sapientiam diuisit. Hoc manifeste in nobis experimur quia qui attente cogitationi vigilando hoc contingit quod a sapientia
dormiendo. Et ideo distinguitur a demonibus ut qui a mittuntur aliquae visiones
imaginariae a dormiendo per demones et sic plures describuntur. Unde Ieremias
ait: Prophetae eorum fuerunt sapientia et illusiones vanae. Unde Isaias. Sapientia
hominum non curas nec mens humana quae optat. Dum vigilat speratur sapientia
sunt id ipsum. Vel sapientia non curas. Nam sapientia describuntur plures
homines de illo diuite cui sapientiam quod diuitiae directiuae et sic
multas diuitias congregauit et pecunia a diuitiis defuit est dicens o
vanitas sapientiae quales dereliquisti me. Quinto distinguitur sapientia et
visiones tunc dicuntur per ministerium angelorum a mittit aliquis imaginariae
visiones ad aliquem futura designanda ut de ioseph sponsus ma
rie cum apparuit angelus a sapientia dicens Ioseph fili dauid accipe et mulierem eius et fu
de egypto et fuit. Hoc vero contingit in a bonis et per frias humanis. Et sapientia
a demonibus distinguitur pluribus. Unde Augustinus libro 8. moralium. Primitus sapientia
tot res qualitates attinet tanto eis adhaerere difficilius delet eas
a prima veniunt facilius non illucet. Nemo fuit qui ad philosophiam sapientiae
accedit et quaedam occulta abscibere quaerit ut fortia et sic de aliis et
hoc est strictae prohibitum est ut 26 q. 7 nec obiectum. Ubi dicit quod illi
bis credunt ad interrogandum eas eos domum intrant aut eas ad domum
per eas dumtaxat fidem catholicam et baptismum peccatorum et pa
tiam et apostolica et dei iniuria et non dicunt in perpetuum me
ruisse. Secundo quia omnes qui ad illos philosophiam sapientiae accedunt totiens mor
talem peccant. Et non liceat quia diabolo in aere qui in mortali
mortem est et hi sit malum voluntatem describendi quo nos a pediat in salutem
nostra. Inquit nec eis et illis et diaboli sit per ipsas vetulas medicamina
ferentur. Dominus papae in euangelio sabbato viii. dominicae et pater eius

s. medaci. et p hoc aliqui mitit. immoderate i sanare. et sibi sit magis
contrij. vii. cor. ii. quod tamen i una unitate sui domini. fuit tra
lem philosophi. q. circulta manifestabat ad qua accessit tempus
eam. et quinquint ab ea de duobus equis dicens eas s. esse fratres. et
ipsa i dicaulit. ei. ubi et quo venisset. et fuit tamen o. q. unde me
tiris illos deos duos i noctem. i culpas. et equos ad huc i stabu
lo meo habeo. Deinde s. q. p. fuit tamen deus ut p aliqui vilitate
ut duellum septem deus. q. e gratuit. p. hibitu. p. tea. et. i. exper
tat. aliqs miraculosi effici. ado. vel. et. ad iudicandi ordinat. or
tulta. q. deo iudicio refutat. vel. et. est. hq. iudicium no. e. auctori
tate. dni. sed. hq. p. hibitu. ut. pz. deut. 16. et. ait. q. vbi. dr. no
septabis dnm. dmtuo. go. talibus sic. septabis. n. e. dad. angelum
ut. q. plus. ad. tha. experreda. pz. vm. bq. vel. hedi. sit. a. tlibus. q. i. tha
bus. sup. dnorib. sic. morituz. et. mali. dapnabitur. Vnde. in. s.
qui. pita. sua. q. stellaribus. et. i. fluctibus. planetarum. astrant. et. sut
tales. qui. dicuntur. fatui. et. contra. qs. dicit. ggl. dicit. sit. in. q. a. fidelibus
q. fatui. aliqi. dicat. vitia. et. cum. homo. plus. habet. redditur
qui. cauta. amisit. et. fatui. i. volgari. dr. das. ist. min. bestehert
Civing. no. finiet. fatu. no. est. q. suspedit. tero. et. pp. sup. ait
arguit. et. i. p. bat. tles. q. dicit. q. sua. vitia. fiunt. a. q. stellarum. q. d.
Si. qs. adult. ut. hanc. ida. fiet. p. stella. una. fiet. i. iq. tus. stellarum.
maior. aut. illi. q. cauta. stellas. na. cuy. sino. futuri. deus. eo. q.
tanta. i. iq. tus. futura. est. eo. stellis. si. noluit. emedae. no. est. bam
si. aut. voluit. et. no. potuit. no. est. omp. que. abo. sit. rot. fidem. tu
do. sit. sume. bonu. vii. dr. leo. xi. matha. Deus. e. omnipotens. ora
quicq. voluit. fecit. et. vii. i. symbolo. et. credo. i. deu. pnty. ei. potest
go. g. iut. permit. q. tenet. fatu. dicendo. qn. ho. male. moit. su. suspedit
su. q. bmit. q. tles. dicit. q. sic. opotuit. fri. et. do. sic. voluit. sic. or
dinauit. et. sic. ad. hor. natu. est. q. tlia. facet. et. tlia. pati. debet. ho
e. et. dn. et. do. q. e. sume. bonu. no. vt. id. bonu. ut. p. aplm. dd
Ecce. et. hor. e. voluntas. dei. sicut. et. via. ut. ab. sme. cat. vos. a. fo
mi. mec. ho. a. sla. de. malicia. hoiu. ordinat. eos. a. et. pia. volu
hoiu. et. p. mgi. ordinaci. dne. licet. tn. xi. dicuntur. tna. a. alis
sequalitus. p. q. stellarum. plq. i. clinat. ad. vicium. i. vna. q. stellarum.
qi. alia. q. e. sin. tlig. ut. de. vitiis. q. ut. pii. qs. fere. nati. ad. luxuriu
qs. in. arte. ad. bellu. qs. vigie. ad. castitate. 2. qs. do. ipsa. i. clinaro
manet. qs. p. tute. ysig. planete. vel. hnamenae. vii. dnt. 3. dup
dnis. ad. ethayn. volete. arnde. frem. suu. qs. te. cat. appetitu. et. tu
dna. ber. ei. vii. et. dnigq. omne. p. tnu. e. ado. voluntarum. et. si
no. voluntarum. no. dpm. go. illa. i. clinaro. su. ille. q. stellarum.
no. pnt. de. nrtate. pnti. vii. alij. sut. q. augurum. ob
suat. in. gestu. et. i. volatu. auiu. vel. gra. tu. gallina. cantat. et

1 mi

Duellum dr. q. duos bellu. qpe cy tempse

11 mi

i augurum ob suat

tamen lateat et tertius sup domum prepomit et gutturlq clamat
q dnia vana et superstitiosa sed Hor legi (Qq da mlier egstra
uit usq ad mortem et dixit ei filia sua mr mi debeo mittere p sacer
dote ut q sit cum Cui mr ait adq si mo sui i sma tras ut post
tras ero sana et filia videes ea se detiorari ad dupit ad ea plu
res virias ut ea silr moneret ob q illa tnt q dicit sul timet
ego no morior adhuc 12 annos et audui eta tac gutturlu i die ayay
qui dyt m et tad se horo bmpit et tu filia videes ea deficere mi
si p sacerdote q veneres intragas ea si vellet q sit ei Illa solu tnt
Gutturlur Dei de sacdos sere eos p dmtu qui ab ea amubiebat
ce saluatore dmm et illa no aliud tnt q gutturlur et tad rere
sit p sbr cu corpe dmto pg paululu missabiliter abiit // Duodeci
sut qui expert mgnalia que fit p mortuos suscitatos q ystam
gromatica no est apud vlgares vsitata ga de ea ppti no lo
Sicd tn q plures hores et plures varietates et monstra fori sunt
seu affodnt // Primi dicut q agonizas sudore emittit et tur dap
nata sit et rae illig dapnatos expudat cude bap q rerqrit
du baptizata fuit q e erronu Alii aliq dicut q ana recedes a
corpe no ebibit requie dom pulsu fuit ei Alii aliq dicut q ana
recedes a corpe sma nocte p nocturbit cu bta gertrud 2a nocte
cu sto angelo michahele et tria nocte uadit sic diffinitude ea
qd ta est erronu Vn de pcto q dr Job dicut i bono dies
suos et i puncto ad ferna descedut Ultimo dde debomb et p
fris et i no rebq q immediate ducut ad locu eis deputatu Alii
aliq dicut q sabbo de eo die exibunt de pgatorio et sic requem ha
bebunt usq ad 2m fiem tut retrahabunt tam ito aliqs i cepit la
borare et ex hor volut i serve q p cum sit seia 2a minus mane
laborare et surgere ß q sabbo de nocte dni laborut hor quillo
pcto repuitur Illig opportu fuere vm viz q die no exibunt de
pgatorio an plenaria pigritiam dyt v no exibunt in de dancere d
dant nonissimu quadrante // Tredecimi sut q cum sancte et ca
vanas preces p salmos evangelios alios q scypturas sacras p nosti
ce potut cumulu solus i cedut scyptis ut no scyptis et i oculto re
pitis du q sdat qs p no acquirat ut exposituri i eq libq reperit
qs maiore ut minore acquirat velos tapetillos q recipe i libris
qui vocat libri sancti vel cis i q sedes i tapetillis qs p plura pre
tia quirat sut cis dn q sdat qs appenere libo ornat scripsi // Qar
tidecimi sut q i puerpio ad mlieribq parturibq sup vnces et
ret vigrad cir qui mliche difficultate i pariendo sunt cruciant
ri singulo vmi ut eo lauiq prat Alii dicut q mlies q i puerpio
ul i pctu moriut no pnt vide clara facie di ß p velamen et di

ruit quamlibet noxet quia in pena moriuntur quia essent nonnullos
quia abortiuos puerorum / puerorum enim in vtero sic morientibus noxet quia non
videbitur facere dei Item qui fecit milies scelera quia tot homicidorum
rei videtur esse quia concepta non natus fuit in pedibus Item qui occidit
puerum in vtero non sicut sic ipse mentitur quia gerunt se quia vsque
in pugnate fuit et sic fetus in vtero occidit vel eis et antiquis vel
tulis quia illud dant auxilium et consilium ad occidendum illos puerum in
vtero non quod est magis pena quam quia commisit homicidium plus quam
si interficeret hominem baptisatum et ro est quia in puero iste occidit ana
ru corpe si homine baptisato solum corpus non anima 10 nolute timere eos
qui occidunt corpus anam at non possunt occidere mo ipsi occidere est aug
que prosio est quia fetus multa corpa Item de illis maris malediti
qui uxores suas in pugnatis quia illat vis et facit prucedere de
do et sic efficiuntur homicide quia pro filiorum et certa milicies non debet
se adunare quia fuit pugnate quia pp tea vnos ad inuicem dia puo retinet
si pons eos honorare et eis sponte in licitis obedire vnum dicit dns
ad eum omnis z. si bp fate vnicus quia multe exposites quia manent
in obedientes vnus suis in licitis et quia repugnantes eorum precepta Iuxtis
in quibus tenetur eis obedire peccant mortiter et offendunt dm quit
go dent sil pacifice viuere tut deus mortuus fu eis vn ps Impa
re fres e loco eius qui sic equiso fu lingat sil tut dya mortuus
fu ipis Item qui gladio euaginato bndicuit milies in puer pro
et eos sufflant radela accessa in faciem eius quia e supp fuit os
si ffus in adolet et accedat limen quia certu sil a qua bndra
ibi apparet sut signum cui ibi habet plia et plia licet Item quia oes
homines libet debet honorare et ipsum milies bq in pugnat quia
virginis matre dum ascedit in montana fu festinare et in fuit
domum zacharie et salutauit elizabeth ggnati pue tbq mepibq
Dominiqiti quia ruminat humeros et pectora penes et iumentes
et ho fit mlier primo caput rotiguit et mepunat fu singulos p
prio et pue ponunt singulum sbpedibus eius et dicit ipe angelis te
talcio quia porto Item oculos bndicit et sic fu manum oculos explorae
pedum lauat quia e oculis magis notiuum Item aliquis ponunt ad tin
ad modum cui et sic fu filo mepunat et sic tale filum bmne
et sibi ones dant ad potandum fu aq tuerdo quia alatre Item quia
aliquis ducit per aqua fluida Item vtuit se gent ortum pelis Item
ducit eos qui ad arboes et facit eos assare Item quid ruminat equos et tota aralia fu vines tunc Item fu demone pere
ra expellit sil fu alias pditi sit et ea bndicuit ut lupi
ca no rapiant vn expy legit quia quida deuoty ho nacie jere
mias p gens ad plua vidit diabolum in spe homis fu prodie.

141

porcos et fuit in autumno cum primo expellitur ad silua ad comedendum glandes et recessit inde deuotus ho a diabolo qui ibi fuerat et ipse
fuit custodio illos porcos ne a lupis et a fera lederentur et carnina
tices carnificauerunt eos ut ho illis remansit fides ad christum et fuit
ille homo in isto errore peccauit Jdo illos ego cum diligentia custodio
Jtem quida spectes sic in cantatoes serpentum Jtem quida gladios ne le
de ab ipsis punit Jtem quida volunta cum ho volunta o Jtem quida sagitti
ne cum ho cruciatur Jtem quida cons canes et lupos cum vulnibus in qui
se carnificat Jtem alia dicunt quod beata virgo maria johannes baptista co
hominauit cum se repuit doluit quod filium est et cohor voluit in sic quod
fit licitum carnificare et sic cruciat se in pecus suis cum flaturis corpis
tenis vanitatibus Quicquid omnis in qui carnificat ul qui se facit
carnificare gratiam petunt magis qui de hor cum monitis sed nunquam
deposte voluit Nos quod illa non fuit efficacia panadi et panis
horum sui medicina et miraculum et quod deo et suis suis quod do
mina apparuit hor hori in petrum quod sui medicina libus curantur Quid
quid quiac illa quod videt panis pro tria primo pro prima hor
deus quod hor permittit quod diabolus pulsat quod horis usu alicuius me
bros et sensum sic visu ut auditu ut gustu tactus et quod ho
ho redit in ad dicunt in ad illas carnificationes tunc cessant lesiones
membrorum ut sensum et sic dicit ho quod punit eum tunc illum offen
nam fuit talia carnificationes et hinc sic lege in legenda sancti Bartholo
mei de dyabolo et idolo asteroth qui eo permissione dei quod fuit
aliquis et l ad tempus in dos aliquos reros et et in horibus vocabat eum
et eum colebat pecco ut eis sanitate daret tunc cessauit torqui eos
et sic redebant ei quod eos sanassent Quod permittit deus hor fieri ut
pluet fides in hominibus ut qui videt ul audiuit hor fieri pbent quod
fide sint erga deum dicunt quod quis fidelis non debet eis fidem cria
si aliquem cuenit aut panis videntur aliquis languridos ul lede
nos quod hor eis permissione dei sit quod ipsi qui hor audiunt ul videt
pbent ut appetant quali fide et deuotione sint apud deum Vt ho
tu aplo firmo et integro dicuong rode omnibus nos separabit a cri
tate xpi an tribulatio an angustia an persecutio an fames an mi
ditas an gladius an nudus et sicos propiam nec tomet sepe
rant a xpo tepidi vo et negligentes in fide a rosis salutis pe
rant et si vile dapnum eis gtungent quod ti scandalizantur et contra
deum murmurant et ad dentes ul ad oculos et talia augurium red
dunt ho si fidelis ho vana ista respuens beatificat julio dum pe
bis vnum aug e nome spes eis et no reppeyit ab vanitates et in
stimas falsas opportu dei sicuis ab suadentibus in alio pbs quod sit
odio dei vnum pbs odiosi sunt ab suadentes in quitatis sup vanis

Tertio ꝑ prua fiducia qua ho hz ad deu et fma fide que habet ad
alia carmina et adcar minuatur ꝗ si no haberet fide et fiducia ad
talia tunc nil juuaret et g. ꝗ i talibus q fidit et a deo recedit tu
fiducia sua et ꝑ quos maledi vnde p. cycledy ho qui q fidit
i homine et ponit car i brachio suo i i refrigerio / Illa va nullas
habet efficacia hor ꝑ / primo ꝗ no habet a nd alias ff juuaret
cuig opposito sepe habet q q'q' in est a nd alicui ni i tria hor
ff i est a nd sit caliditas igni duricias lapidi 2 ylo / Credo q no
habet dignitate ꝗ tunc pr mr digning est ꝗ ap. dm et i scriptu
est q illa va q vna antiq vetula i veit cui dyabolo hor i pma
int go si dignitas efficacie in ess hib vid tunc porro i ess pr mr
q d est digning // Dico mo no habet constitutoe ꝗ a deo illa va
no fuit instituta ad illud effend q requ d sic va q scriptoribus habet
ꝗ talia va solid confirmate fidei videntur juuare hor ꝑ ꝑ ꝑ
Quia fiunt quedam cimissa que doluit octabis et iuit ad scolas et
q fuit in aliqs scolarum et q aliqs ad sanitate octabis sed sicut
que sibi juuaret tali vellet emere nouam tunicam tunc vnq ceyro
fuit ꝑ sic talia sed et sic fuit ei i vna cedula hor va viz dy
abolo cruat t octabis et pinct t hitu i tunic / et i voluit ea i pa
mitello et dedit ei ut portaret ti pe et nullo aperiret et fma fide
huius cedule ad habet tunc sibi i dubitant juuaret q sic fecit
et ꝑ sanata fuit i octabis tunc alia cimissa filii dolcis i octabis
requiruit quo ipsa sanata esset et illa i dicauit ei q ꝑ ma
prua tunam est sanata / tunc ista i stantey perit ipsum ut sibi
ceca q redet qua ista vxo et cu magna difficultate gessit sic
tu q nullo apperiret ꝑ sibi ca tali mo restituet sic et ei gre
det que filii sanata est et ei tunam restituat vnt ei pmisit
tunc tria mulier q filii doluit octabis cui est ꝑ filii ablegare
tunam gessit et sic ceca sanata fuit et illa tunam restituit / Hz
scolaris qui tunam stp sit accepta noua tunica ab ea cuite recessit
Tunc mulier ista cuig tunam ad ois voles vide maz lire apperuit
eam et cepit ibi ꝑ scripta vba q statim quusta iuit ad pbrum
et ei maz narauit et cu hor est sibi ostendit dicens ei quo tot
mulieres ꝑ fide qua habuiss ad tunam esset sanate / tunc pbr
ut vir prudens huiusmodi i sedias dyaboli ꝑ ho publice i tima
uit ut sibi amplius de talibus cauent / Hz dicet quis talia va
si sint bona que tunc est pcm ꝑ hz / primo q ibi sunt va sla cu bo
nis mixta ꝗ raro ut in q estalicq carmen qui ibi sit aliqs
falsitatis / Credo incasu q illa vba sint bona et va cu gesta
i huiusmodi falsificat / ꝗ tria tangit tamen ortu solis ꝑ verte
ꝑ aqua fluidam calente arbore quia sic et ipsi gestibus semala

duobus respondet q̃ si talia gesta obmittunt tunc talia in huiusmodi
go sicut ibi et reuerentia ecclesie et quiete pertinent // Tertio
si illa gesta non sint q̃ vera non sint sed ficta et talia gesta falsi
ficantur talia certum non fuerit ad huc tu cessabis primum quia ipse tu e
abertia ordinis i decretis 28 q. 8. // Decimo septimo fuit cum nouilu
nium viderunt abortum cum flexis genibus cum deposito pilio et
capite inclinato honorant ymo ecclesie plures ieiunant tpo die nouo
lunio sicut sicut dicta i qua 27 ordinatorum ecclesie non e ieiuna
dum tempus reprimendo popli et nationes que ora sunt prem ydolatrie
ab ydolatria eruente deo dicit Je. // Decimo quod fecerunt quidam gentes regis
ecli. s. offendo eas ci et volentes hoc palliare dicunt q̃ non ha
norant luna quam stabant quorum festa ieiunat q̃ incidit i mense
i nouacois lunae et ire quale est ista excusatio q̃ ieiunat an
no e ieiunandum s. die dominico et si sequens est dies ieiunii sed
ptepto ecclie et ambos dies non possit quomodo ieiunare tunc po
tius ieiunium cum ad quod obligamur ex ptepto soluat q̃ ieiunium
lunae donat hoc dicit Je. // Jungitur e prim quod obtulerit negler
to eo ad q̃ tenetur // Item aliqui venerunt solem deo // de una ve
tula q̃ credidit solem esse deum vocatur eam stam dnam et allo
quodo sole bn dipt cum certis verbis et cum obseruancia quadam supstico
sa que dicit se plus pl armis edidisse et p hoc multas i fim. tes
masse hoc quod quinta i quo decimae et tempus sed errore sui et
sit amplius sunt cum et petunt // Item reprehendunt horas a stulti.
voto promittunt et eis fide ad hibet ut illi q̃ carne non quiedunt
per octas et edunt q̃ oleum maneat i cad sanctis sic fuerunt qui hoc
voto promiserunt Item abstinetes a capitibus ara lui et voluerit et
pisciu ne capite i fu metu Item quinta fia i angariano quiedunt
carnes et edunt q̃ pestilencia non posset eos i vade Item q̃ tria fia
non intrat i balnea hinc fidem q̃ valeat contra febres Item me
sunt lunis sti bla sij q̃ sicti ut est in ruta gluncedo zeyb or
zy mgrm microlm gō wer. sar theologie professore i tractatu di
supstitiosi omnes tales abutunt libq̃ q̃ non sit ad huc sine q̃ sicta
nec est eo q̃ sicture aliqua q̃ tunc utuntur sinatium h solum ordinat
et deputantur ad vsum homi ut reuerentia et deuotio hq̃ magis sopitur
vn sit nec cellas q̃ sicutatis ut vestes sacrae licet quae ad usum homi
ni i quinta Item supstitio oblatum i imsi tercia ut panis ut alterius re
oblanitur sup in fiyw i angria pr magna sopti fia Judeis fecerunt
fi annulum q̃ d valet q̃ tu molin reducit Item i sabbo die crinem no
p tondent nec rasuit lauat nec balneo intrat et est qui in lectis et
sabbo die non filant ut fimum de stabulo portant et in 27. hosp. i

18mi

sabbatis diebus debemus plus laborare ne nos vani videamur iudaizare
Item qui in natiuitate domini pasche et pentecostes abstinet a carnibus et ce-
talia nota sunt frequenter stulta et superstitiosa quo sponte debet fideles
horas quas sacerdotibus plus et alius facere de tribus diebus litteratis in te credere
et fine fide et raucis quae fideles vouerunt corpori iudicio religiosorum
utique debeat ea soluere ut in ad vota quantum de || Decimo octauo sunt qui
dicunt quod aliquis horas in nocte appetant cibum et ponent se super eos si sum e
quae apud sagittas in horae hor si coquo quod tunguit hoc qui dum iacet
et spectat in dorso est quod ita se vertit tunc in e amplius est quod ab ja
nua claus ad te intrandi posse tu hor solum spectat ad oratorium quod ipsi
tantum utique in hoc quod ipse rex venit ad discipulos suos iamnus claus dicens
pax vobis Item alius dicit quod omnia sunt in sumistrare quod sit sig
oblationis si sunt in deputio tunc redit quasi bulgus de eis
Decimonono sunt qui sortilegia sua ad sacrum operetur ut quod
cum sacrato cibum quam ad sacramento baptismi et fuit quod mulier
sacramentum cibum de ore ad parietem rende quod mittit voles dinarios
ad eo operare et cum gor abdomo das ita se portissi et in tercio sua
in lyficet quod mota fuit et fecit ignem in domo et claus sit janua et dere
pit sacramentum de burra illo loquebat ad eam dic filia vis me
habere dic illa deo quia te per mestem portaui et in tecto mea in lyfe
ri et vicit cubitum de pinnum suo ad ignem tunc illo saltauit eo et eo ad
pinnum mulier dicens si tu no vis fire me tu ego volo fire te et o
tonum Quae statim fuit aperuta et contrita flexit genua et petiuit
veniam et lotauit sacramentum in pinnum et statim cucurrit ad plebem et
retulit ei ora et sic sacerdos venit sacrum ad ecclesiam et portauit
et mulieri primum in uiuit quod ore usque ad monte corpo fideli fuiuit
Item aliquis simplices eo simplice quedam adorat calice in deuarde ipsum
ibi sit sepulcrum christi et nuo sacrum in calice ita tu es sum thoum sum quia
di o sic dicit quod licet eo vestite sub specie panis sit tum corpus et sub spe
vini tum sanguis tu qui nale geomitalia subtus spe si panis et
vini e corpus christi si es corpus et anam et divitate et ego sic adoro id
e corpus sub spe vini in calice sic sub spe panis et sic dum e subtus
spe e totum vere sic e natus deus me et sic peperit in ore et sic sedet
ad dextera pre et in iudicium e et quia cito sacerdos qui fert oblatum
hostia tuc panis transubstantiatur in corpus et ibi desinit esse panis sub
spe panis et sic dicit e sic deus quod dicit de quo certe calice qui
hic ero no e vinum sed vere sanguis christi in corpus et ana et divitate
sic e sub spe panis || Vicesimo si qui cyromantia scitur ut sortisti
qui in manum horis abitia respicit et in quedam cruore in manum
eorum et cognoscere volunt vitam cito mori debeat qui Item sprecit vnus
ibes horis et sic volunt cognoscere utrum si aliquis nouitus quinquit

1 sunt

19 mi

20 mi

Vice primi primi sicut q' cu sil cu i mercatio qveniunt et ad primitq obdo
mit illud mori nisi q bringit Jth ri sponsa primity dormiendi i hut
tic palpat ai mam sup limites dicens Jth griff ubi das tore du
mmy bnigy allege grunge soie et pictiedit se sp i omnibq pecto
ram obtinet Jth de vetiqs sit e medius aniis ai mare i cubate
ous illi pulq cuiq stulta credulitas apud quos sdu tm i valuit q
sitra sic fecunditatis a' ysritatis tpalis habundancie q' cum i vetet
custodiret huiat tanta tbuebat vtute m integ reguata q se
cunditas et ysritas a domo i qua custodiet muiq vtredet de
mane cria in vita nilt tu male fiia opalant et ad nrcoliadu
amore et pram du fecunditate ei mirifice in esse credebat et ita
de domo et opa alia no deo attbuebat et p quo aliud actoreq
fecunditatis et opulentie tpalis qua deu altissimy opmabat
Jth ad hut error ptinet q vetule edut melione i vetiq fij i de
nario q multi auri et fortunatissimi i vetiq edut ee obli q de
narij Jth i fortunata edut ee i vetiq omibq bonis et fortu
nissimi edut ee i vetiq lupi ul colubri ul draconis ul bufonis
Jth dicit aliq q annulq fab'catq de tbq clauis fieri dutaqat
i vetf valeat g'ratq cont i fimitate aliqs et vice primi tri st
aspon suano totali ponit i ipm dm B i aliq catiq quo si
cud q deus q dni spem exigit a nob p ma e spes quidem
tpalis superstitiosis q de est equali solicitq de oibq vm pe
oili omy in te speraf dne et tu das illis escam Jd qui dat pu
mentis esta ipso q hanc spem no hut auai q im q sacrifq p ysri
mentis pbi defice et p ruine s'tu oi sollicitudine tpalia ut ad
q dragma duos et sorte no vinet tgmta dies vn lue d ipso
diuite q' dupt cria mea hes multa bona et tmpd e ei stulte
q' dupt cria mea hes multa bona et tmpd e ei stulte
ar nocte morieris et venient demones et tollet anaz tua ysi Beda
spes remissionis peccatorum vn die ad quelibet id ait filii remittu
tur tibi peccata tua Jos Diqs peccatum abuoratu hemq apud ihsm
xm et ipse e publicato p peccatis mis hac spe peccebat David d
dic ave mee q' salq tua ego sum hac spem no hut David et Ju
das vn Greg ayaior e in tribus mea q' ut vena mercator et
de Juda dit leo ipse i hmoc zelea con oibq o Juda i fetiro ce
titisti que no pma dupt ad dm B de praeo ad laqum Bede
q mellq gsq mag dei et rmissio peccatorum q tu magq gtiat sine
q fiat pu no ti hcat spem et fiducia q dos s' i dulgeat vn
drugq pma q ep fiducia no perdit i vtil ep et sil lis manet
sp pma go pma vat dz ee fi delio fiduciali sperando magq et re
missione se posse gsequi peccatorum q cum spare possumq cimq
acceptari die cum dno p ysaiam Ozech Quadragiq hora peccator
i gemuerit cria pita eig no erit i memoria ysi vn Jeo q peccat

27mi

ptita no nocet si no placet Ath oris / Petra ptita no q repugnat
sic nec judicant / huic bui addito qui no placet oris eum i cetib
ad me clemencia minor ppacto est qua gutta aque ad mare i go
salte huit sili c q vt cp finito e p ma dei est i finita et tota
petra omp ptoz sit finita go nulla pt ibi esse ppotio vnde
octauo phy ay finita ad i finito nulla e ppotio go nullo no
tuicio p ptoz deperend est de venia vn drugy sicy poh nemo
deperend est du est i hat vna solu cum deperdit cum est q
medi no pt vn ysidorq de cimo liano fuerit flagicio a
lig mors est cic deperic e i infernu descende go ly cud
deperdo est peior oi peco // 2a pcs e q nos vt audire di
petice alibi i vn poh dicp oranti petit q accipiet et fiet nob
q qui ho dubio ro dib cu petit nl impetrat vn cu dnuda oro
telu no i petrat hoc q deus vt q cu bona fide cu i vocamq
i mis meritatibq et sic patus erit nobis cu venie i dibq merita
tibus et tribulacoibq vn pb ord ipo cu i tribulacie cripia cu et
glorificabo eu hic scrit dauid ly i pb vbi dic ad dnu cu
tribulaci clamaui et exaudiuit me sigm huiusq i truce pendes huit ta
put i estimatu ad nos sic q q libz mis pt sic dicit ad ysa
inclinauit dns aure sua mi et i diebq meis i vobis // Porta
pcs est gte qua de deo spare deinq ay no lite time pupilla
greg q placuit n pri dare regnu vob vn apls ad hoc no lite a
mittere fiducia vram q magna hy remunerac hz pro v colorem
i pcs gte filioz dei hat fiducia no heinq a mis mitte hz amite
ihu xpi et p xm quiest redepto me q pri dedit nob vn apls
ad ro. Qm ora cu co nob donauit / in sigm huiusq huit lata
apstu i tie q p cu in tmq i regnu celoz q ipe p passione sua
q ipe p passione sua reseruauit oibq i truce volc tibq vn lue
ly vcit filiq homib qui et salud facere q pienit // Vicesimi
qrti sit qui a q equali deo ut ly dei diligit et hoc ide est
corp deus vn drugy hoc ab hoc colit q preter diligit / Sz e
sicd q sic pagan diuos celebrat deos sic xiani sibi diuos fa
cunt deos ita ly hy q deo colit varia gracia / sic q cuq plq dili
git et i quibq maior ppaccia huit sunt i donatu corpis uel i
aliq alio pt dni et oem filii ne odmat i huic fine ut exaltari et
honorari possint / vn quos dicit dplq si mundo placeri seruus
xpi no esset / et hoc ly cria p dm xpi i dr poh nolite diligere mdu
et ea q i eo sunt q q deo q hoc preceptu q tcy mit et diligit mundu
et ei placet appetit i inimicq dei q statui vn jacob demicria huius
mundi i inimicia e dei ly de quoliby ly bo dicit drugy Nuc ly bo
videbis filiu dia li no dubitet vn est oris ly poh ly bra
i habit exon te oib vita ma i munda e hic cria si sobrietas

2ti

tem virginitate fili eius et crucem et clavos et cetera et aliquid alia preterea
hoc est probat dicit de quo Bernardus apribus in sicut ut patet quia
cupidis pecunia sui numquam pro deo colit vnde innumeris de vilitate quod
nunquam habuerunt 2 dyalin e y dolore fuit quia sicut colitur
fuit simulac sit auarus desiuit thesaurum sua ille cultui y dolate
libenter applicat et iste simulac pecunie libenter augmentat spe
cui diligentia colit simulac et in cui cura custodit thesaurum ille
spem sicut ponit in y dolatra et iste spem quam habuit in pecunia et hoc
etiam patet exemplo quia auarus porro vidit florenum quia sacinctus et nemorosus
et liberis vadit ad mundum quia ad in diligentiam et plus ad dua quia
li lucro sustinet quia nullo modo sustinet y deo quia maior pars in illus qui in die
bus fiat libus quia tyrali lux mane surgit pars in diebus festinis in quibus lucro
die in quinque dolent plus dominum et minus dum et sic fuitur dei
negligit ita illi qui cor suum in clinatum plus et singulariter ad mundum
et vanas vel minus erectum ad deum quia 2 dum xpi ad vni vbi e thesau
rus tuus in est et cor tuum ad singulos ventre suum quod deo colit vnde apls
quorum deus venter e nam hoc negligere e 2 modo et dicunt qui quia
vnusquisque sup deum et equaliter deum diligit hoc sed y deo quia fuit quia
dum illud sic diligit ergo dicit non adorabis deos alienos // Sed
quid prius vtrum sed y dolatria possit ymagines adorare et vt dicit
quia ymago pt capi dupliciter vno quia e res quedam pinta lignum sculptum
vel putrid et sic non adoramus ymagines quia hoc est y dolatra et alio
pt quidem fuit e ymago alicuius rei quia in e motus quo quis vtitur yma
gine et in quibus remanet signum ideo adoramus quia sic venerantur virgines
beate virginis et nos in ipsis ymagines tamen sic ipsas quia id quod repudiat re
spectum quia et ymago // Dicit vtrum crucifixi in qua precedit debet ado
rare adoratione latrie ipsa crucifixi in qua fuit passus pt dupliciter
quidem ad vno in quantum ymago hoc in quo tenuit se in ea et sic adoratur
cum hoc adoratione latrie sic hoc et sic ei aliquam sic hoc dicitur o quo
ad spes vnica alio modo in quantum res quia et sic non pt cum adoratione
adorare tu hoc quia ut sic non pertinet ad persona xpi ut ipse eius gro non
pt cum adoratione adorari cum ipso ut alie res quia non fuit in eis hoc
gro non adoratur in ut ymago dei adoratur adoratione latrie dicitur
qua adoratione adoratur beata virgo maria hoc adoratione dulie quia beata
virgo du sic y se quia persona agnus vita debet persona ipso gro alia
adoratione adoratur quia filius quia soli deo quia latria ipsi dulie solum
venit mari quia ulti alios sanctos in adorari gro cum in ecclesia dignissima
di genitrem tam dicunt et dicit vtrum stare reliquie sed adorande dicit
quia sanctus di in venerande delicia tam mens xpi tam dei filii et a
nimas et in terre sancte mens et in corpore reliquias quia lesus honore quo
in corpore memoro honorare domum et perpetue carpa corpus quia fuerit templum

ipsos sicut organa per que ipse operatus est et sicut capita nostri conformia ad ap
ostolos reputantur unde et ipse deus hodie reliquias eorum mirabiliter honorat mira
mirabilia faciendo unde sicut deus solus adorandus est tamquam largitor omnium
unde psalmus ait super mei deus etc magna misericordia tua sic sancti adorandi et invo
candi sunt tamquam mediatores nostri ut nobis impetrent a deo quod petimus sed
dicimus contra maria originalis deo pet[...]

Non assumes nomen dei in vanum Exodi xx ubi dicit Augustinus
prohibetur iuramentum frivolum et etiam periurium vane unde sic
qui pro nichilo iurat et frivole iurat nomen dei assumit vane
Sicut quilibet debet cavere ne assuescat iurare. Primo quia frequenter
iurat repletur iniquitate unde Ecclesiastici xxiii vir multum iurans replebitur iniqui
tate et non recedet a domo eius plaga quia ille qui solet frequenter
iurare pessimi homines efficiuntur et ipse bonum non solum cum una iniquita
te sed cum omnibus iniquitatibus // Secundo quia ille qui illicitum iuramentum facit
qui laqueum ad collum suum facit super illud quod est illaqueatus eo quod
proprium et capitis ... sermonibus unde vero illicitum iuramentum tunc ...
dit ipso laqueo illo qui propriis manibus se suspendit et strangulat quod iu
ramenta et illicita qui facit tot laqueos suum ad collum facit et se sus
pendit et sic cito unum ex hiis tunc ... fuit tanto ... suum ... ostendit
// Tercio quia ille qui pro iurat sic et sacrilegus esse videtur contractat enim in rem
alienam in usu domino et tu habet rem sacram quia non dum sunt in vanum assu
munt contra prohibicionem illam sicut et ... in ii precepto unde dicit non
assumas nomen dei in vanum quod contra ... preceptum sunt rebelles deo et ino
bedientes qui sic iurant // Quarto quia talis vir est falsarius hoc probo
eo quod sicut quis sigillo alicuius domini sibi commisso ad confirmacionem alicuius fal[sitatis]
sitatis confirmaret ipse falsarius iudicaretur sic tu deus commisit hominibus
ut assumat nomen suum ad confirmacionem veritatis ... ad confirmacionem falsi
tatis ipse falsarius est quod ad deum et ... ex quo carere ista quod habet
i Corinthiorum xvi Si quis non amat dominum ihesum christum sit anathema etc Quinto
quia ille qui sciencier iurat ipse peior inde est alioqui ut deum in voluntate in ... pro
suo ... iurare dicit secundum Augustinum sit deum in teste adducere ad testifi
candum sibi etc hec tales qui in se est ut magis ... facere in ... qui in sup
ores ... iuri vero intulerunt ... tunc malum pene hic eum ut
eum in voluntate in malum culpe quod deterius est // Sexto quia deterior est quod
dampnati in inferno hoc probatur quia sic in nomine ihesu omne genu flectitur celestium
terrestrium et infernorum ut habetur ad Philippenses v. Ille vero qui periurat deterior vi
detur illis quia tales pro nomine dei non iurant sed sciencier et ... pro ipsum
sum non ... ideo vir aliqualiter est deterior demonibus quia demo
nes timent a nomine ihesu // Septimo quia salvator ipse tamen dissuadet iura
mentum propter magnum periculum periurii unde ... v. Dico vobis nolite

juratę neq; p̃ teli neq; p̃ tiro Vn dicit q; juamentum no appetendum
ob tum multitudinem ipsorum i illis Vn drugq; i libro demanto Dico vob
nolite juratę dico ne s. jurando ad falsitate p̃ veritate et ego filiter i
q̃ve iudicio et ego q̃ve ne i p̃ juramentum decidat q̃ q; dicit aut
neq; e q̃ frequenter jurat qui no aliqm p̃ jurat go dns p̃ habet nob
signat i 2o precepto no assumes q; Quicq; q̃ rot hor p̃ precepto pe
cuit q̃ deo gratia homi Primi notandum deu vane et sm ira et ti
more ego q̃ve ne q̃ nus hor ide sit vm et licitum q̃ jurat tnp̃ tant q̃
sit nomen di sm ca et p̃ vere notant ego i gra ut p̃ dm crastinum ibo ad
ecclia ut ad sermo ulq; dm crastinum comedam ut hor ut hor facia q;
et quot sit i rotti diams iuramentum ego q̃ de leuitate et q̃ve ne vozp
tu filia sua tu q̃ sic fiat no sit q̃ mothia na predicat Ray Si jurat i
aliqua locutione aliq; licitum sic sit i juamentum rotti diams q̃ fiat sm
pollicitum ego p̃ sm vozp ut ego q̃ da leuitate ut ego q̃ve ne mala i re tuli
ctu ut dico p̃ dm crastinum ibo ad ecclam ut quicda q; hor vetale est
et ecclie bn i glo sup ca Quit i mrib Dn sicq; q; e i tantu juare
quod vm sit et ego leuitate et q̃ve ne fiat Quia 2 dicit sup aut no
ca frequenter jurat qui aliqm p̃ jurat Dicto q; sicuter p̃ jurat
qui hor sit i no to qui i sero illi mortis p̃ manet q; 2 dicit 2a 2e q. 8.
no excusat a peto mortis q; propter jurat q; necessitatem a deo ego libet
Ideo q̃ tu ad aliq; magis auget q; illi q; ego lapsu lingue jurat si q;
adhibitat perjurio q; filius et tr no excusat a peto mortis si aut hor no
adhibitat et no ho i tenetur jurandi et ego lapsu lingue jurat tut a mie
p̃ jurij excusat Ista et p̃ vicesta Insani p̃ jurium ostendit ego esto possig
dum q; sit i ira fatuit qui i loco sicut stultus jurat truffando ut deri
dendo Ideo no e bo aliq; bg mulieribg q; pueris suis jurat vid et tu filius
no i tenetur ut dde p̃ deo ut p̃ aliq; mea si no tangas p̃ sua p̃ p̃ p̃
Tertij q; sicuter et fraudulose jurat ut i q̃tractibg p̃ pri Sed de
scipit juramento re sed melione ce q; sit ut est q; plg sibi g̃ stritit q;
fecit ut est q; solq; i illa rui te solum Ite q; i sup̃ p̃ te pomitme
lione et i medio miscet i q; defectuosum est et si jurat p̃ to sit ce
ste sup̃ q; appet et sic p̃ pros decipit et omne tlcs tenet q̃ re q̃ve ne
p̃ mi et dir p̃ mit sed dm et p̃ pri Vn p̃ dicit de summo bono q;
dolose jurat dir reg sit et no deci p̃ i vanum sumit et p̃ to dolose
decipit Vn est drugo dicit apli p̃ moe 2 dicit dup malu bg sla
juamentum Ite est q̃ i p̃ ius aliq; decip tuc jurat vn gra ut q; tut
ve de orbaia i rui tate ut est rupti i vitulos ut oves i villis q; q̃
multa juamenta fiunt ei q; bg p̃ pros suos decipit et q̃ p̃ tua
juamenta medium lucrat ei tu q; libg vocang p̃ uno toto regno ut p̃
toto mundo sit p̃ ui me no deberet Ita q; dicit q; no put ve dere

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

ut enim in iurat et allegat quod si ipse loqui veritatem deberet et non iurare
oportet eos medicare quia tu non es vir mundus per dicere non vidi impium
derelictum nec semen eius quaerens panem. Ergo qui iustus est et dominum timet
oculis christi ipse eum iuvat dimittet // Ordinem iudaeus dubia in iudicia
ut in quibus iurat in quo dubitat et si opportuno et liberato alio sic iurat
morte est et discrimen se opponens tale sit iurans tunc si pagamus cognovit
quod vim fiat quia sic in dubio iuravit ad tu quia peccavit. Ergo si unus sub du
rasset ut aliquis sub fide tua asseruisti de quo tu vera et iudicium non quod
fidasti peniteas // Ordinis si quis iurat expedit ut illi quod iurat quia iste
tima ut peccata mea et illius sic iurans si illicitum est dicere deponam si vero laicus
dicit anathema sit 23 q 1 Hi qui per scripturam illi in reuelatione iurando ut
qui iurat sin ita quod in vulnera vipi ut pro te ut quia vipi hoc con
iuamta quia tuta sunt vita tua sit vita da et prohibeda quia sonat in blas
phemia et in reuelatione dei quia propria sua in vulnera sicut vacua sunt
vin nobis tot salus effluit est enim in primis idem si talia iuramenta expi
diliberare sint ut et expiur pulgive et in deliberate et procedit a primo
motu sequalis tuo ex hoc desirma si pro veniali // Ex sed 27 dist
2 c. 4 pr. De blasphemia in deliberate expiur et quia tangere dei
vno quia aliquis non adiutat hoc quia dicere blasphemia ut in ab expirito
expaliqua pupoc in va imaginaria pru pit quoniam si non qui
dat in adiutit tuo e peccatum veniale dilio quia adiutit hoc de blasphe
quia dicans sic fiat vox tuo non expiusat. Apero mortis sic nec
illi quia subito motu sic aliquis occidit christo possuq eluce quia pupilla
in tuo est blasphematores a cremala quia venia iurat non hinteres in
terior se enim dampni ut dimittedi est quia tales a deo permittit in dis
medio quia blasphemat in tuo et saluatore suo et tales in blas
phemantes peiores sit quis iudeis qui pro salus in ignorates
blasphamente et in spiritum sanctum dicit si eu agnouisset nunquam
dominum gloriae crucifixisset licet illa ignorantia eos non excusat quia noluit
ruit ipsum agnosce de filio dei ex blasphemates fuit et in dut
hoc de creatore suo et quia mea et vulnera sua ita expedit iurare
ergo ipse ? non est peius in gratia prima sic quia in superibus fecit pedes in
re d. pro ignosce illis quia nescit quid faciunt ex illi blasphema
tores fuit et agnoscit quia est dominus fecit et eius filium qui in eis et ity
in figuit vin dicit quia pumpu in figeres filio dei qui peiores sunt
tamen quia et tamen in modo dum suo ? applaudit eis et blasphe
matores cadit ore quo vinum bibit et in ira dimittit deum blasphe
mat vin ps Perdiebat in mala quia homis sterilitate de me quia
et alibi sic tu es pascet et potabit in gloria et ad amam audiet
ab eis ait quia et quia deus vinum mittit habundantia frugum sed in tot
blasphemie sibi in fecit apostatorum in vini qui tales peiores sunt or
tuine quia eis in ira laudat quia creator vino eis iratus in ira ad

laudantur deum sicut aqua laudat deum i gti[?] turpe quod herbas et
herbe se i erigendo et restendo sicut se cantare quod ad cantare quod Item
aues i cantando solitudine zelos blasphemant i illo membro dei et
honorant i quo eum deus perfectis cantus honorauit sic i lingua vmanis
potest esse nullum aliud nam[?] homo in. hos et hac lingua homo id arc
pit ut dm laudat perfectis cantus non habet. Item blasphemia est primum
diabolicum quia est lagla i phal vn dipor blasphemauerit deum reli
quo doloribus gto tlem disputat hic deum blasphemare quia est opus damnatorum
ut i futuro ostendetur melius stat Item blasphemant per lingua diabolica quia est
diabolus lo[?] quia blasphematores sicut sunt sicut quia bonos vmanos non habent vos est
qui laqueum in sua prestum. Sed quia aliquis dicit si non iudicant nullos eos
timent ut aliquis reputetur eos ut gto timeat et magis reputetur
iurant et de de blasphemat eos in ser. ho. ubi qui honor tuus ubi
i venis et na quia sicut Item alius liz non potuerunt blasphemat tu sancte
et mote xpi sicut et quia nominat ut dd[?] heilgemartel vic
ist dir bestechen Item alius iurant et non nominant cantare sed cantare
ut dd[?] vor bluit dom istos die drugen de vbro apli i sumoe 23.
sic dico tui vice quia sic iurat per lapide per iunge quia no apudi
ce tu eig tuturum i terre quia dicit Item dom istos die xi ait iz nolite
iurare neque per celum neque per terram sed die sit sermo vr e e no no et
hor iz ego vno xpi qua rep christi bules sic isti qui toties iurant quia
potuerunt no blasphemat sed nominando vel nica ut mote xpi. quia sic iu
rat per deum vmum quia dm stum ut pomo stos sui ai na et mq[?] ut de
mala gpuie[?] tlem meito cognitie dolet dem xpi ait 12 de ai vo
oro reddit[?] sum. rog. mito sorrig exorgot a nabis vnc atlibg
Qiat pomo te emedac amo et va tua pmi[?] 27 deus cu ami[?] coppla
nare dd[?] e. e. no. no et si pomo quia ego lap su ligne iurmo i
mete dehor qtei et dr vmo duc maria bte virgini qua i petrabit
venid et gnij a filio ut aplig comeliq te cauos ne vendiuas
Item quia litra vmq pti ego pena eoquo se punitu est hor pcm fa a
nouo qui aueti testamto Vn levitic 24 dice egissij filiq mulier
ismaelitis qui pcriat de vno egipciaco int filios yst. iungatur
e i castrij tu vno israelita Sicut blasphemassit et male dupissit
no dei ad ducti e ad moysen et aaron quia misserunt eum i carcem
donec nostrum qui dns iubet fiij israel loquti e ad moyse dicens e
dur blasphemii ego castra et ponet omis qui audiert manus sup
caput eius et lapidet eu ptlg vmi sq qui et fm egr. Deinde promulgau
uit dns legem et pena blasphematoris dicens laqueum ad filios yst.
ho qui blasphematuit no dei mote moriat lapidibus oppmet eu
ois ptli mlti do o filii si omis blasphematos lapidari debent
qui plus ia i mundo cent Item pmiiut eria qui ad eos i pnti vita
et hor sbitanea mote vn refert Greg. i dialogo qui quia ti

nus / tome temere dilexit puerum quendam v. annorum qui quendam blasphe-
mando nomen dei sancti qui ad ei aliquid obiecisset / quia dic cui pri eius te
net eum in brachiis puer clamavit malis et nigrisque venit qui me
tollere voluit qui tu Gor dixisti nomen dei blasphemavit et mox dyabo
corpus eius in frusta discerpsit et alios reddidit qui deus in puero qui
annorum sit vindicavit primum iudicium quod tuit de adulto // Septi qui plu-
ne se ad Gor disponunt ut sollempniter et magis se se iuraverint iurare velint
et in magis iuraret videtur iuramentum recedi et domino solido iudicavit ex
operibus beneficiorum regis utrumque ut p. 22. q. 2. et go si vinculum ad iudicium
accessisti in istum terrae qui iuraverit venire et testificet deos et
terram deo et iuramentum es Gregorius de duobus qui in quorum unum quisque aliquid
summa petunt et unum quisque aliquid adversus tuum negavit petuit
qui citatus ad iudicium quod negavit qui eis petuit unum quisque gressus et
iurare voluit cum quisque flectere gemma obmutuit et in loqui potuit
et certum ego loquam recepit et in 2ado gemma flexit et iurare
voluit in tum obmutuit et in metuit et iurare noluit Septi cu-
iquus iurat se fartum aliquid lectum et non est illud de manu mi sceri
et cum me pia quia mensis sunt et cum dimetu / Non Gregorius dei magis non
est quod per marci quia mi sicut pro non sunt Jac. Quae ima judicabit
illum cum facit posse tuo facit nisi // Nono de eo qui appulsus per nectum
juravit se aliquid datum et illum non solvit et illis et tum 2a 2e q. 90.
non ego eum salta pro modi non plus quam coacte juravit et tuy dit
quia illis quibus sunt nisi plus obligari debet sit de re lucida Dz
qui illem plus quam coacte se promisis tuo tu posses id repete et aliquid
contra deo et te restitue quia eo contrit et dum si salti in dulgentia
pro se quam quequi voluit // Item quisque ex impetu juravit id
deliberatum non juramentum et nihil te se licitum // Decimi sunt qui
maledicta vita per sunt sicut lupus facunt maledicendo domino non
sperat eis in ludo taxillorum in culpa dyabolica nec quicti dinam
in noctem et in deo deo maledicunt et sunt quod eis horribile et audie
horum in quinorum per tropes sunt qui illis hospitia gredunt ulque ves
timenta corpus de lupa dimittunt ut tu qui familiaut bibunt ut ab eis
parte luntur recipunt omnes cum illis sic maledicentes domino ut mre ut
sunt eis non prunt abpolini in ab eyo ut eis primario Item magna deb
eis in pomi pena pur dr. Ly de maledictis. Statuimus / ubi
pla in vicis de hor in tropis regis // Ly hor legit mirabile Ly
quid puer edorty armis sua bratum vigiles et devote salutavit
puerum in mitratibus aliquid sacrido vapty ca flunc tu certis prius
ludentibus et maledictibus tadem submersus omnibus aliis pueris apt
maledictis suis ab ipsum solum bta virgo ei apparendo mox salutavit
eum suo cum sustinendo et confortando // Item aliquid maledicunt certis
mirabilibus tu ab eis offendunt et in horas offendit magna stulti

Gorum et Lunetis

homy q' brutis animalibus maledicunt tu tu no intelligunt Item ps Job 2a
2e q. 8 Dicit q maledicere mondanis rebus in quibus sit contra dei et
primo blasphemie sic maledicere cos 2m 2e q. 8 Dicitur Hor e oriosus et
vanus et pigno illicitus // Item aliqui maledicunt proximis suis et ut sic
preter illis maledicto quibus fuerit ut dicit proprio suo tu ad corpus ipsi
maledicentibus quibus fuerit Vn Gnesis 27 Dixit ysaac ad jacob filium suum
Ecce maledixit tibi esau maledicti et qui benedixerit tibi benedicti et de
iam lo' de quibus hoc bono cui in ipse maledicit Ecce ma qui maledi
cit eo proprio optamus Hor tu reus et 2m Di justicia Vn ps qui male
dicit illi et tu benedicis et qui v Bti esse tu maledixerint vobis ho
mines Vn dugo q' in pro e et maledicit primum p maledicere cui ned
dit // Item maledicere in e illicitum p no e licitum maledicere dyalo
Vn et 27 Et maledicit impio dyablo maledicit et ipse anima sua
cum dya sit creata dei et 2m sum e bona licet in volu te sit malo
tu primo e ei malum optare Vn lo' q tu michahel archangelo tu
diabolo dissipas altica ret 2 de corpe moysi tu no fuit ausus virum
i ferre ut blasphemie sed dixit imperet tibi dns et Et si michahel
archangelo diabolo adu sante blasphemia dicere noluit sed
modesto sermone ad coarctatuit quito magis horribus ois blasphemia
et maledicta Item aliqui maledicunt uxoribus suis Vn lo' in dyalogo
de patri Et quid dixit uxori sue vade in nome diabli et dya sati
in tranut in ea et fuit ea decepauit de quo vir multum tristatus fuit
et aplius se mixit uxori in alicui homy ut contra maledicere prohibit
Item aliqui maledicunt pueris suis quos generant Vn in de patri
sui narrat de aliquibus puteis qui fecerunt pueros suos fleti tui qui
ira vna vice maledicentes diperiunt tuccis qui dya te auferant
et dya mors arripiat pueros tu corpo et ana abscisis corpo abstu
lit // Item aliqui p ipsis maledicunt ipsi in sim te corpis ut ipsi amis
sione rerum temporalium ut ipsi alia qui eis rerum ut ipsi tribulacio et
angustiam Hor dicitur de quo ceramus in finito qui dixit tu accepisti
in corpo et ego accipio te anima et dabo ea diabolo et dixit dya lo accepe
in anima qd p dimi in dicin stati sum fuit // Item aliqui maledicunt
aere et pluvie Ecce lo' in dyalogo q miles quidam tpe messis sit
et retei quitatis sui tu p aere in reperie in colligere dis frugibus pe
dicti videbis aere et ordetali aere obscuriri nubibus et aeri
dixit fere in ipso dya aspedit vno simone finiendi et aere orta
tomita filium eius in sum mutis p eu sit ipsa in tolomitis p manere
et blasphemia in in aliis edificiis pasetibus et punicis et flagellatis
ut dicit decreto no blasphemare Vn scriptum e q ho mortalis
rimis et vmis pot os sui in celis nunquando et ratione sui et
reprehendo eu in sis bpis quibus // Dicit vno maledicio sit potiy

morte Ut in 2m Bruithom 2a 2e q. 66 a galedro de qua loqm ne e
p qua nutriat malu g tra aliq ul i pcado ul i optado q q
2m se repugnat cai tuti q rom e prem mortle vn Sicut neq
maledi neq rap tarcis regnum di possidebunt et tato g luiq
qito p sum quad maledicum magis a mae et reuerei tenem vn
leuit iij Ou a galedyonist pri ul mri morte moriat Contigit
tn ecia ce vcale prem ut pt pruitate mali q q alti i primit ul
pessim cig q pfert cyoleui motu cyo ludo cyo pm reptac aliq talia
va pfert q pena vorz map cyo affru pepat Ouit q sit pena qt
pfuites maledicis cont dm Ut q si quis qt dm ul gtra aliq
sum et map cont Bram vgine talia p pmp scit dz septe diebq
duis p foribq ecclie i mansesto ce du missa dm ita q vltra
die n pallid n calciamta p corriga ir collid lhcat et q septe
septhbq foris cinnet i pane et aqua n i q diat i cetcum dcorz
dicp tres reficiat pauper et si no pt salti duos ul vnu et si ad
no pt ir i pena alia qmutc et si pdm remanet dz ci i terdici
ecclia et i obitu dz carc sepna sita sepulta Vnderimi sue q
iurat p dm ul p sros et tu hor obligat se ad aliq pena ut dd
p dm si hor no fecro ul si hor no e sic sic dico tur hor tur hor
accidat in ul filiis meis ut sic dd mihi p vna die vnia ul ab
hd morar si no e sic ul sic mihi ab actib tuis vinus dispedar
ut dd mihi q mi sit auc mec si no fecro ul dd pmitat mec igne
ul liq q tib et tu Dnq Illa p que se iurat obligat deo ut
hor si ul illud ociat si sq e qua dicit et sat ho ribile e peul
pros medant obligac nec ecia qo facile dz se obligac ecia i ca
va es q stultu e se sic obligac majo cu i ca sit n illa necc
sitab Ouo 2m le q quid v pmiq i mote qpuctq vogauit duos a
micos ut pecunia usuraria q eis tradidcant restituet et pmi
se obligauit se hor fecisse sb impcacoe regnis sacre Bibq se ob
ligauit sb ipcacoe lep qui p q obitu illiq v furtorij negligetes
fuerit volentes p mitq cu illa pecunia alia lucri et p qmodq eam
restituc et mo i illis i fmita bq ambo q sup ti se put se ipos
obligauerit Duodecim se cu q iurat q no volit ludere et p
potulcto ar 2m chem de fin se pecant morlit q q cu q lu
dit Ille q cuiq iurat no corisare ul no tabliare i tue tlia tenet
ludere et q cuiq oppotu stuct fent pecat mortalit Vnderimi
qui cu sollicq p p pmu sollcpmizatu et deliberatu qmittit et
hor e mortalissimu pecu et p sros tres dies q q ponit pu sros
ul cigit sigficat q corpq et manu et res cu fedma dat i pstate
diabolo vn 2m willh lucq q in suma doctorz Ou sticter p in

rat In primo p iuris mann dat dya° cui q tangit eum ul re liqas
stop et dom ille peiteat de p iuris mang i a diabli e et qu
p cui mann i a se signat ipe se mann dya li se signat et no pt
peiteri ul ab salui ñ restituat illi dap mn cui iurauit // Q ried
q iuratus seu magtudo illig pen s p iuri ipendi pt eyhar
q tle pen peig e aliqs pcis q cui alia pena fugiat et q si ti
meat res sacras te pen p iuri no timet eas p illas appiquat
Qialiqs vt fom cui s e i terra expeat s e i timi tio ab eo re
tedit et s e ipm q ecclie elongat se ab ea Ille vo q vt p iuric
intrat ecclia s e ep accedit ad altare et q mittit pcm p iuri
et qnz sup altare qnz sup eum qnqs sup studium qnz sup corpus
xpi et mmd e q tra ipm no ab pobeat ul quo alij q ecia corpus
xpi sup cui eo no pibuit Ith ipe vide peior ee diablo q dia
timet res sacras et si tenet q ie no facit q p iurat / Ith fili
q i se est vt maig malu face xo qua illi ti si poes q i tulerut
ei tm malu pene p p iuriu et p iuri vt eid i solue i malu culpe
q detig est In hor q assumit deu et omis sos i testo sue ma
licie et iustitie Dd 27 thom 2a 2e q. 6 q. Iurare e deu i teste ad
duc // Q cdo Giutas p iuri ipendi pt ep au sceitate pene q
27 canones p p iuri manifesto et pallepm di i pom pea sep
temps Cu pay. dit q i supro mo p iuri ul qualite p poe et te
tis cum stamnis ul maio ul mior pena e i pone da / rotor hosti
// Tig pz ep eo q 27 hosti hor tme i pnia qpat homicidio voluntario
// Q to pz q p p iuri i stamb efficit nr pt q hic pemitat i testo
no recipit ep de testo Q to ep pena q i sicta e et i pnti a do
p p iuri e Vn le q q dd dentur ecclie Salomes qnz marcas de
pecunia sue ecclie sti pio eternali misit mutua do Dz dentro motuo
canonici debito petebat et q sup hor no licuerit testes i debitu
ptinant negauit q cui iuramto fmauit q redies domi i mea
via mapit i mobilis ita q n ante n retro se moue patuit et
sili fm fuerat mmtq et te i tode quo fouit q ad locu p iuri
reduxit et qd malicia manifestaret et q ecclie restituet pecuniam
dta detentam i iure et sic pnia ductq libatq e Ith aliud Ho le
q qd sup sepulcrum sti pancrij p iuauit et mop matu rec
he no potuit et sic orbg malicia et iniustia qd manifestaut
// Dent qre sup eum et sup reliqas stoz iuamq Ith 27 thom
2a 2e q. 89 q. Omne iuamentu pn r refert ad qm deu cq testo
i vgat Secuda aut assumit aliq res no 27 sic h q dina
mia i eis manifestat sic iuamq p eum p deu cq vitas i eum ma
nifestat et p sub q hac vi e dedit et fauuert // Q to tiss
dit i 8 pcp tu qui recepit ul tegit aliq rem iurac et sic recepit
frivole iuamtu ali qo pcat mortalit po e ep q appellat aliud

adjuramentum et sit eum falsum juramentum vinculum quod homicida est et committit
diuinum hominum et occidit corpus iste animam et non solum vna sed duas
illius qui jurat filium et suam vnigenitum qui recipit iuz 2 L. q. 1 Ille et
Nunquid exigit In hoc genere hominum desiderium superiorum 2 precepti // Quid quod
si abs dicat Respondeo quod nullus possit alium rogare ad solucionem nullus de
recipere juramentum Tertio quod ad judicium potest eum citare et instare ab eo
exigere et si negauit quod est ipse sicut vt receptum est juramentum an
no 4 2 Jdo Ille primo per ad defuncti qui ergo ibi quod est detriatu vitam
habuit quod dicas quod alter filius non potest et in illo pt tempore complu filius in juramentum quod
sit friuole quod tibi petit nomine vna mea sed vinum plus valet et quod tle juramentum
quod iuuenis non juramentum te interrogauit et dicit ut quid filius solet vti velut
si potest de juramento est etiam quod ab homine sit petitum ut eum solutum
habeat Sed offert hoc dominus in parentum quod tui quia et solue te et ego firma
tum te ora dum pecus et cum te multum meritorum // Ergo si dicis ego hoc petere
quia iuso mea et edent me homines in iustitiam tua ab eo juramentum nolo accipere
tuum quod est malos homines qui ut fine pter juramentum judicant non debes deum
offendere et animam tuam pro sic stricter filium tuum recipere ab eo // quod
Christus ait Qui homo se estimat alterum esse meritum nemini putat de
castris castis de commercio non sancti suspicant Ergo nemini humile put
est et christum non debes dum offendere // Quid quod si vnus malus petit a quo non
recipis juramentum dicit malum judicat et petit a te non quia dat apud
dum et homines quod dum et homines hoc homo a suis et eum a juramento solo solutum
ti et sic mali ex homine malum judicant sic homo bonum vnum Christus ait
Cur difficile est suspicere aliquem malum quam bonum sic ergo vnum et Gregorius mor
Vtinam vos in bono proficiatis tota est bo setit // Quid tu quod exigere juramentum
si est res publica aut pri judex tu non petat quod te ego sic recipere juramentum
pri et vni filium Jt quod ipsa persona publica non videt exigere juramentum
tuum ab instantia exigit Quam displicat deo accipere juramentum
filium Quid pri in hoc exemplo legitur quod quidam dux homo citauit quod ad iu
dicium per aliquam summam et nunc est in instanter negauit et se ad juramentum
ego hibuit quod alius abeo recepit licet sicut eum sic juraret quod ipse septimo nor
te recepta ad judicium dei vidit ydem sed in sed in mane stat sic exigere
abeo recepit de ana illius quod juramentum ei et de ana pecunia qui cognouit am
bas et damnatus tur judex quod fuit eum juramentum ab eo accepisse et
ille quod in eo negauit in quo in tenebat et judex non ne debui sic porri
pde tlem filium quod ipsum ana et tua tione melior est vna ana quod oib
talis sba tur judex sicut eum flagellat quod eum glas sua quod sibi accidat
nauit et in signum hg plagis in toto corpore ostendit quod illo potuit
sanari medio donec petuit ut det quod hor prom in dulget et dirit vtre
i aliquibus hominibus est quod iurare et ex juramentum recipere ab aliquo sin
pro et 2 primo in aliquibus suadet alicui homini quod eis vtile est et no
dum vobis simplici credit ipsis iurare 22 q 1 no est Ita tenet ysi

domus et 4° petitoriorum pleriq; su juramento laq; disponing fir
mere dubitante corp qui no cedit q diciung juraè quellim Ecos
pt ea quib; jmo tenuia sua pgrae juramento eu mendacit a malis af
finaty e iuste In hor casu dz sibi edin ghru p testes pt q venim
Ito ad eo fin mator debitorp ut qb no lb fidei ipsos pone et ab
nolut s'ide tur pt juraè illi tmo ipm soluè dt s sic itedit et
sud posse facit no ptrat Jurus u cis rempies juamtu vn dtu
debis apli qi qb cpigit juamtu ab aliq et ne scit eu sim juraè
et 10 dit s juamenti ut ei fides cpolibeat no audeo dice verm tuchu
mana testato e // 4to ad dubitatorib rmotiez ut qn pr litigiosa
juat vi gra si duo p re aliqua sil litigat et alio certeq stiet quo
sit tofu sim tut tulis su di pero pt juro et cotiudne illiq duby
enarrare ut sic alitiq; cessaret // 5to ad pmittendo obedientia
sus supior bq ul fidelitate suis plat ul cis aliqu qugati ul cupte
officij ul alijs decaus licit dn d sicd p q pro officiu ul si ap plat
ul a cpli cuit aliq pmitti fac et hor jurat si itedit 6° sic fuè
ut juat no e pjung si valde sollicity ee dz id q sic pmisit et
juavit ut hor zij cpigenia juamenti ad effim q durat dtis si frau
de fuerit exceptio q juando pmisit toties p juing efficit s sicd ho
sicd tiis itedit 7° valde magnum et tribile est sic aliq recipe jua
mentu et tlis audam sua pria sed pot p pignoe si aut pako nego
tio ut mercatante jurat ul aliq offino ut cti officialis z hor a
pri no itedit exceptui ut juamentu exigit si p lucro ul offi
arque dn jurat ipso sto sic juando est p juing et sicd tuq pmo
illud juamentu tiis dit pecat o quot juamta qtm gut q juantes
simple no itedut // Jtem qui sicd dent occasio tlib tiis dicdo
sua juamenta ul cos p sud lucro ad tlia i ducut rei erut i pmis
illop et dm gut offedut q plg dent diligè salute proiorp q
pro lucro et comodo // Tredecimi sit q votu dno sim tiis g dut
vn ad maiore huiq eudenia tue ita vota pri cpte st attendenda
primo q sit votu et que et qt requirit ad votu // Tm 2m 3m. di fir
votu est spontanea promissio cu deliberatione ul obligatione firmata
hoc quo pz q tria requirit // Primo e spontu voluntate q debet fieri
animi libertate no qut cp coacta necitate hoc quo pz q si aliqs
cogit motu cadere i cosilite vir p aliq vouerd no te cp solue si
si pentes ul cognati alicuiq vouerent aliq votu p eo Ego ignora
te ipe primo d pt hor acceptate ul no q votu dfiri cum libertate
et hor e primu q requirit ad votu // Secdm e deliberato voluntate
q si aliqs subito aliq tam grnat no obligat cp voti necessitate
ad solued si solu cp quada decenia et gritate i q. Dimis et bonis
i situsion bq no e requisitu // Tertiu est q votu sit de re bona et si
sicd de re mala no obligat Dicte y sicd de re bo fu malio q

13

13

missis recipiendis fidei et tempori voto mutata dentur et pro 22 q. 4 de cad
qd tamen voluisti mendacias // 2° notandum quod voti licentia obliquat ad
suadendum si voluerit fit iniquum et eius transgressio est primum mortale / quo
tempus et quorum casibus / primo est si aliquis voluit se ad hoc tenere commendare non tamen solum voti pruta si aliquis voluit se ad maiorem perfectionem
jejunare ut semel et sic / si non semel in tempore propterea non obligatur ad
exponendum voti / 2° est si accedat dispensatio eius quod dispensatur est in voto
quod tamen in quibus licet debet non et eque bonum et eque in religione // et tertio quod est in voto
dispensatio ut voto commutatio / Pri 27 Pauv. Dyoresang si quis est sub
sub diversis votis commutatio ut certum eis dispensationem in dicto voto / 3° est voto
commutatio quod tu vis aut mihi est aliquid melius in veniam quod commutetur
ut per 28 no est quod dignia podacco in commutatione / 27 est voto transire
si pugnando pro fide christiana / 27 est voto visitandi limina sancti apostolorum
petri et pauli / 27 voto visitando limina beati jacobi in hispania est solum
papa dispensatio et ita fuit / Ubi alia vero vota sunt equi commutatio ut
certum eis dispensatio // 4° Ecquo notandum quod aliud est voto commutatio / et aliud
est voto dispensatio ita quod tunc absolute determinetur aliquid voto non est
suadendum dicit esse dispensatio voti vinculum / Ubi quod monetur esse malum ut
inutile et maior bonum impedimentum quod est in tota ratio eius quod dicitur sub
voto / Quia 27 thom. bonum dicit esse melius bonum et ita in illa tamen nisi
et quod determinetur voto non est suadendum et hac dicit dispensatio voti vinculum commu-
tare unum dicit quod prior voto quod suadendum est aliquid aliud ponatur
vinculum est voto commutatio quod in voto dispensatio / ut per quod in auctoritate pla
tonis et hic quod sicit / 4° Ecquo sicut quod ad dispensandum ut voto commutandum
duo requiruntur sunt auctoritas et causa si ministrabit qui aut est ita sufficiens
in dispensando devotus Pri 27 et ita sufficiens ita est pauperibus ut si
voluit jejunare medicabit et non jejunat salti una hora sibi sufficiat
sed debet esse in potentia et in possibilitate accedit ita quod voto
faciendum in pedimentum si primus est hoc primum supervenientes voto sed obli
gatur autem / vinculum si aliquis pro se sit dum voluit pro aliquo in tollit
obligatio quod ad hoc primum si aliquis fecit edificare ecclesiam pro primum
primum supervenit quod non est non obligatur ab hoc dum in religione dum est
27 thom. dicit quod si sit in dum in potestate absolutum est in toto si aut sit
in potestate in ita quod totum quod non est in remanet solum quod non est et
aliud non / Dicunt causa est si voluit non sit sui juris quod quidem sub est primum
alienum non est aliquid voluit quod in quod sub est a debito in debito conver
tuntur in pecunia vinculum qui sub est dno suo non est voluit quod est quod est
eius in pecunia a fructus dum tamen sub dicit // 5° notandum quod voto est duplex
sollemne et simplex et ut usque transgressor 27 thom. 2a 2e q. 88 potest
mortalitate / Ita quia fuerunt transgressio dicendo voto sollemne
est voto sollemne in quod fit professio sacri ordinis ut quod est
sione et professio ut castitas sicut in tradito aliquis religione approbata.
Ita simplex voto est quod fit pro aliquo in finite ut ita sicut est quod manifestum
est obmissio tanto in dicto pena debet transgressori // Notandum 27

hem de fr. et peccat mortaliter qui pro suo voto et tunc et tenetur ma
trimonium et et facit contra bonum et divinum judicium domini quod dicit
vovete et reddite domino deo vestro omnes qui in circuitu eius affertis mu
nera. Item et in foro et sic et apud deum tenetur et obligat quia sollempne
est doctores theologie et canonistas quod fecit qui dat aliquid
et licentia aliquid et fecit pro voto et talibus matrimonium et isti peccant
tyrannice primo et secundo et tertio et quarto aliquid impellit ad primum
mortale et tertio predicto voto et tertio dat aliquid amplius ut faciat
ad aliquid quod est primum mortale erit principium illius peccati. Unde dicuntur super
hominida duas dicit et gladio armata ut serva eunuchi ad honorem
vestri et malum semper cogitavit noli ego imitari hominida nec
pro tuo malo suadens secundo et persona illa magis pulchra exponit
tu cum eunuchi et possit petere debitum pro pro et licet
petere non debeat reddere tu teneris secundo et dicit sponsus illius virgines
gratiam offendit qui dat aliquid ut amplius talibus ad gratiam
matrimonium. Ergo et illes virgines post votum et tunc primum dicit et primi
ty possibilem sibi elegerunt et non est modica irreuerentia ipso et
et eo elegit aliud vinum sponsus qui est magis pulchrum magis bonum magis
dulce magis diuites et ille et ipsa voluntate breue fuit miserere carmen
derelinquit dulcedinem celestem gaudij et ipsum dicit quia est deus tanquam
gaudium et ordo dulcedinis in sup. in sanctitate bite virginis et omnium
sanctorum et angelorum et omnium electorum in celo cum episcopum in sup. in celestis
sponsus designat se cum corpore et anima et assimilat se ad sanctitatem omnium
dignitatum et omnium demonum qui sunt in inferno si sic meruit et cum
missione diuina quia illud virgo in veteri diuinitudine vbique cum
carmen delectari et forte habebit vinum gratiam quia cum pruriat et
ad multa afflictionibus quam affligit ille non quia magis illis sunt
de spiritum deponere et quia recepit sponsa aliquid contra voluntatem eius
illum propter hoc quod offendit et ideo quia habet malum et magis bonum
vinum non habebunt non in corpore non in anima non et in rebus et alibi propter
succedit et sibi mutuo discordant et dyabolus sibi vinum. Ut ito
non et quia vtrque voueo tertia stati impleri votum bonum cum willi
si votum et absolutum tertia stati cum et adimplere non in voueo aliquid aliud
in pedimento fuerit et quia et illud dic ut illud tunc voluit adim
plere et tunc et ad eum tunc pfixum licite exponere et non vlt. Vn
de deut. 22. Cum voueris domino deo tuo non tardabis reddere
et requirent illa dominus deus tuus a te et si moriturus fuerit re
putabitur in primis. Hoc habet illi non adunatur quia votum deo et
bte marie vtrum ut sit eius fecerunt quia usque ad xx. ut vigili
anno pertinent et sunt illos in dei quia in primi vita desecit
Vn lege quia fuit quida ho liaty multum virtuosus fuit a cum
a quo de prioe monitis fuit frequenter ut sibi renuntiaret et

Pter

vita sua emendaret Si igitur propter hoc facere permisisset et permissum
no ad impletum i cepit gutur egrotari qui cum mississet p pon et i
venicis itp cu nomicis ut permissum ad impletum subito clamare i cepit
O pr ora pnie q duo vrsi venient ad deuorandum me q mox p eo
cessauit et cig oroc libcatus e qui pg hor no cessauit permissu ad
impletum monitus itp a pon et mox itp clamauit Ecce ignis or
cupat ad deuorandum me et sic itp petiuit oratione p se et ignis p oro
p ors euanuit et sic itp libatus fuit et permissum adhuc i plenio
respicis qi cessauit ad di judicium rapti audiuit p ferre suis
desiderantes mala q petiuit et de raptu itp redicis cum a retulit
omnibus visa et audita et q ab eo cert p visa oris spes salutis et addidit
Ecce assit duo demones portantes vna magnitudine sartagine ut frior
i ca i ferum et tut clamare cepit vere vere mihi q voto meu no ad
impleui et de deo et de salute anie nil curaui et ro sua dei et nra
plata est me Si cu hor dicit vna gutta de sartagine cecidit sup
manu cig q usq ad ossa cig cu orbis viditibus deuorauit et se ant
uit edite ecce demones me i sartagine p iecerunt et hor dicens i scelis
disposuit // Dubito qrit de notis q fuit i angustijs an obligat pn
2m Nulli. apulicens i ytu voucies ut qui cuiq alias i angustijs
gsituti si habet de libcatis i fenerij obligadi se tut ad hor obligati
sunt / sicq si subito et i de libcate // Deinde videtur e q pnt voucere et
qu no et qrit primo tr hor vtp pueri possunt vouere pn 2m d thom
2a 2e q. 88. pueri an pubtate diplici ro vouere no pnt p et ut
i plibus patuit / de fim ro hor tn q tigit aliquibus // Sed dc q fuit i pnte
pentu sit tutor qui fuit eis loco pentu et ro cor vota no fuit essen
Ille aut filius vt ad annos pubertatis e a fuit pnt e si q possidet
ea q pinet ad pia p sona pnta q p vota obligat se i religione ut
q mro 7 contrahat et id e de filia q e i domo pnie // Qrit / utrum re
ligiosus possit vouere pn 2m d thom 2a 2e. v sup cu nullus tpe cpcis tu
sit qi plati possit subditus ecia alicq occupare / deo nullum votum reli
gioso sit matu e sui gressu plati q no e sui p tatis / vii 2m pay. Si
voueit no dz cpo equi sy licentia plati no forte sup eu alicq sandalisti
ne corp g sue nec valet tedere ut no det / occasio eu agendi // Qrit / utrum
plati possit absoluere religiosos a votis sui con i gressu pn 2m pay. sup
religio i po primo i gressu soluet hi vota addidit tn i st libcto de hac
q cu obia sit maior / votorum p deo voto sufficientissime reapponit et
q i gdicis religione ut p tibi retinere quc voluit / nullum votum ppa
voluntate sui retinere dz p stati dz i d a sede pri monasterij et pri hor
cig subiace voluit // Deinde qrit / utrum alt coniugatorum possit posset
se voto obligare et religioni i gdi sy alio pn o signo i tuit reprida
tarna lis pt alt vouere et i gdi religione ecis i vito alio p p q

interveit carnalis copula tunc vnq; ipsi q; ipsu altiq; no pt // Sed nt
vtq; uxor fouere pt / pnu q; no ipsi q; ipsu viri maior i dpio vox
q; ipsi scandalo viri p fici no pnt / tn si uxores emiserint votu ab
simetic pegnatos ut q; timetic ut et de mane pnegedo ut q; ic
aliud no dq aut ti sua cotiuenic dq viri pnt uritri tlia votu /
Si at an mrio q; fitiu emiserit tlia votu ieiunado pegnado
mane pnegedo tt ad te pequi vtq et s q; petic // Aliquo sicedq pt
mlier solui i votu reuocaic pt q; ipa impleic no pt ipsi scandalo vri
sic ieiunaic si pegnaic mane pnegic et tri sic ad matutinas et hq; //
Sed nt vtq i voto q; ficiedq et dimittedis vir et uxor adparia iu
dicat pnu 2 ipsi Ad votu q; tmc 2 ocs doctoes vir et mlier
adparia iudicant In voto at respi de fide dicit q; da q; ei vir si
ciput mlier pt tale votu facic si uxore ipsi illigedq e 2 hq; in
p tle votu fiet p iudicii uxori de debito reddedo q; p iura vi
sat pbabile In voto at pegnaiop dd q; neut q; iugiu pt alio i
vito facic et fallit i voto ceropolimi tmo q; i fauore tie sic et
fidi ypiane pt vir si uxor q; ipsu facic hor votu et impleic vo
or tn ut q; petat e atteriq moneda Innocetiq dit q; altiq vlt
votu maritu neutri q; iugiu pegnaic pt si q; ipsi altiq tmo
si aliq q; ipsi pt reuocaic licet peiret Ite no dq tribile de
illis q; no p solunt votu sua si sustinuit dispe patiq sic et si ra
legit i dyocesi tmiaciesi Erat quida pusiq vxi q; tpe pdi
cationis sic ire / tiet accepit et pga ere et votu redemit cu aliq libri
et cu vel dolo dispe patione cu posset dedisse qo libras Ite sic fecit bat
quoda die i taberna dicens alijs q; vota sua p soluat vos stulti
aos tu sibi fmare sb pcio mot vtc cyopendit sbam vtem
ego aut redemi v libras votu meu et cu domi mea sol
mere de habes et sic iactabat se de dolo et fraude sua tiotte at
cu iacet si vxor audiuit i molendino suo qd cat domui q; iugiu
motu q; molet rote et dyo pnco suo vade q; sit i molendino vide
puerunt et rediit cu horrore p ciuitatem q; e et illu tatq
horror i vasit dyoit puc du veni i hostiu molendini i rapit me tatq
horro ut repellor redire et pr ecia si dyaq sit et ego videbo pi
dutaq toga sepulcri vel ad molendinu et hostiu apperuit et ipsos
et vidit duos equos nigros et vnu mirq; stide iuo equos q; di
rebat ad rusticu festina a sede equi istu q; ipsi te adducti e et i
cyparuit at i q; tardas pice vestre tua ate et veni Erat eni i
veste eiq ro assiga Ille dispatq cyoutute vocis dyabolice reiecta
veste equi assedit et vir mirq assedit alto equu et stati adduc
tq e ad diu sa loca penno vbi i emi ser vidit prem et mrcy tai
qi ipsi nti i iustis pn sup q; ipsi et vidit q; da milite i sedere
vacre funiste i aut dorpu ipsi ad domu vacre et hiuratq illuc dis

erebat et cibus iciebat dolens militis eriabat et cum gemitu rugitus gre
illa pustmodum pnt vacca ista rapuit filia mea vidue et ro de me par
pena sy mea tollere/ O sceptrum et dis ci sedes sg nca et dem e ci
ciso reuite i domum tua et pg tres dies reuertere ad locum istum et
mercede accipias ab ista sede/ ag ego a demone reducta feminium
est i vetg i molendino ab uxore et familia/ et roborata est gnatus et
amici suis dupt ora q ei acciderant et q viderat qi sb deperitoe vo
catg e sacerdos qui eu admonuit eum de gtroe et g sessione pnt q pfuit
va ista no posse u gteri n gsiti ap video q dispositi e pic et pr fine
pacinet certe decessit et sepultus e i infirmo 7/

Emeda ut die sabbi sn fieres/ hor p cepta u refert ad pmis
sn bonitate sic 2 ad filij virtute et 3 ad pmis pratcy deo
con horcy p sem deuotos hor dicto requie re deo sta q sto
qij iordibus ul et i bonis opibus p tota septiana negloxerit hor
recuperet vn ad eundem huiq p cepti qre dies sabbi sn tristatis die
dominicu ad hor dd se q hor sem e q duplici roe p ad memo
ria bnficij dominici resurrecto et qr die dnica mundq fuit gilg
sic eo q die pmq p mis sui i carnacrib recreati et hor bn fecu dig
nissime i mano fugit e habed/ Quia p hor do pma cuite qua
dilexit nos filiu suu emisit et eo mana cuitate p cepit 7 deo
vbid cum ho fij et nasti valuit ut nos deificet et ut homcy abier
tu i deificilit qualitet vn dnqq sue admonitio ioh O reauit te bnis
et fecit p ter homcy sbiecit se et exaltauit te iustificauit se et su
scepit te glorificauit se mansuete et i placuit te dimitate desecdit
ut ad te ut tu eq tendes ut ad eu/ Ecce p ut memoria bnficij
resurrecoms sta illa die contulit nobis tria bo primo q mote
mortis destruit et i se vo omsq omdit sta 2 dnqq digmu cad
ut q dyaq pm i mortet permit p tate p deiect i hos quos sua
calliditate victg tenebat/ Ecce q p mch quana fecte i mor
talit i duit eu i mortal et i passibil resurrecot/ 2o q timore
mortis absolut qu p sua resurrectoq de etna bitudie asperna
uit eu et dixit q membra sequi debent vbi caput precessit vn dicit
i diuil 1 filij dei fro e ho apparuit i tunc mori dignatus e eo volu te
resurrecot eo p tate et ostendit eo lo q nos p mis i pno Qi 2
mebra mea redeplo pmq p suam q i nos q ia gesta restat
i capite/ Tertio ne videam judaisare die sabbi mor judeo p
obsuado q 2 hosp in sabbo maxe laborare debemy ne judaisare
videam/ Virto p digmte dici domice/ Sequo nouis q duo
decim digitates dici dnici i nominy i sty tu pma q 1a die deus
celu et tra et angelos creauit/ 2a cad die fecit firma nac sex
mote armenie/ 3a q cad die eripuit deus p lig sad de egy p

to in manu forti et brachio extento / 5° qd cade die pluebat primitiu
mana de celo i esca filiis israel ad hur contribu i deserto // 7° qd
cadi die ppt natu e eo maria virgo / Octa qd cadi die saciatu
quinq milia homiu de quinq panibu et duobu piscibu ut joh 6 / 9ma
qd cade die qui tit aqa i vinu i cana galilee q fuit i tiriu signoru
ut pz joh 2 / 8ma qd ipa die baptizatu e a joh i jordane ut
joh 1 / 9ma qd cadi die honorat e ihs cu triumpho i die palmarum
ut pz joh 12 et ay 21 / Decima qd cade die resurrexit a mortuis
joh 20 / Undecima qd cade die mittit spm scm a patre Duodecima qd
cade die cit dies judicij et hor plures opinat / Qi tu retributa ei
sit si plus de eo honorisfice honorare deinq hur die si no cade
i mo tu cadi i sre i tellige deinq ut tuitiu i tuetur (vii 27) pus
canonicu q stat ad die dnicu i ipsmas et principias festiuitates
tenei eo die / Exod 20 Memento ut die sabbi sanctifices et i primo
studio illu die honorabis / ab opibu regialibu ero respectu et ab
oibu opibus que fiunt i pedire tuiquilitate et qetitudinem mentis //
Q quo noiat q i d preceptu ponit octo modi tuisqdi / primo ma
nuali opando q p libitu e adeo vii Exod 20 no faciebi omne
opus / Eq quo pz q qui ex sabbm violat mortali peccat / Et tu
sat tu quus a peto mortali i qor cadi primo ppt labore et opus
modicitate puta si labor tu modicu sit q qetu mentis i pedime
no pt i deo qd plus i labor q nimiu quietat motu cu et spus
tlis qonsat a peto mortali / Sed ppt mtis q tuta debu de q labo
opus fine tri pcto pt pveire sed differre no possu sit q tigit
i messibu ppt i tempu hostiu ut dicit 27 / Ulti arcibu septetribu
i agro a fenu i prati et i minuat tempestas pnt in remouc
Sed no videt permte carnifices pnt ne q ppt aut victualia ut
pq ti die vedit / Sed sit q tingit i vindemiis ppt fructu / ut i
triptia allecu q solu tpe dictaru accidit i tlibu n eo pnt ne
cessitas q lege no ly ut eio deg sue / 2° ppter tondis pecuie
q ppt deu bu lig arare et agros pauper seminare ut ducere re
ligios ligna ut alios mistis horibu / 3° ppt publica utilitate
puta laborare ppte q via sed cetera reparanda / Sed tu q Ulti
dicit q no credit q dom die bu a manoibu festiuitatibu liceat
laborem sed de moribu et festiuibu sic i fra actus pasce pecu
ropi et plibu edo q tu licet pequi q sue ne rationis dd hor
aut q tles labores licite fiat ej sit q no fiat ad mlti fatiga
tione ut no ppt hor ut obmittatur missa et div oficia et q tlia
no faciat affectu carnale et spe remuneracois sed pme ppt deu
et q pauptibu corp eqrgo vedeat // Sed tu egredit hor preceptu

tinsfrequendo palacia plateas et exercendo actus judiciorum extremum jus/
statutum ut 1° die strepitus judiciarius eo quiescant possint ty 1° die
ut dicitur willi in glo. p pace tractare et p pace firmando juramenta
licita prestari. Item qn ita e debilem ut mitte debilem ponat q alio
die no possit expedire tunc qnz licite posset fy // Nota q si multi
reprehensibiles sint q tamullatores suas i loco sacro s. i cimiterio ut
i ambitu expediunt ut pz lucas xix v. Domus reprehendit vendentes
et ementes et eos eiciebat d. Domus mea domus orationis e vos at
tempstis. Et q xxi pary. et hostes cimiterium gaudet cadi communi
tate qua certia go sic illicitum e tlia i certia placita et tales
tamullatores expercto sic et i cimiterio illicitum e tlia sicut sacerdos fus
gredit cria horpitum i mercado p quo quit q i emendo ad
mercata q fiunt i festis tm xxi willi si aliqs hor fierict no q
superstitiosiorie p p sua nrri te et tam audiunt diuina i eo q no
peccant mortaliter. Secus si q superstitiosiorie seu lucrando cupidi
tate et maxime sabbatho se a diuinis sint et sic q mercati p hibita
a plat illiq loci sunc forsan expositata / exercitata tm quc ex
qua da necessitate sint. de victu alibq et necessariis addic
aliquc no credo illicita ec sic tm q se no det sint ad diuinum of
ficio / sicu hor ia no attendunt ipsi institores q i dedicationibq
ul i aliis festinitatibq sunc magis sua venalia exponunt
et totu diuinum officium negligunt nec i 1a die missa nec
sermone audiunt i hor quit delinquunt in signum huius tr
tpe pasche prohibet quod omibq talibq qui mercata sua diebq
festinis exercet et quod no prohibet nisi p mortali // Qd tus sacer
dos qui vestiuntur i diebq festinis exercet in signum huius qui
sunt expositi qui diuis suis vestimentis blandiri i diebq festinis of
fertur xxi willi no exercentur nisi alia necessitas eos ad hor qvel
lit et nisi p tles dni qui eis dant occasione ut iubet eos tali
bus diebq exercere vestimenta pretiosa sint illorum pecunia q vestes
alimentorum aut pecunia ad locum si q sui i quomodo no sint se ut
ecclesia exercitie et tile de vestibq et cursoribq tm domi e tlibq
ut audiat missa maxime i diebq festinis sicu hor illi pustini iam
no attendunt qui quiz adquirere ut quiq dies se vertunt et mag
nisi ut sermone audiunt et sic edunt se rectinare et eis hor
licite ad tm no dum // Oriti sint mercatores sic sint seruatores
operum / minus tales homines et deq dicitur willi. Di festinis diebq
hor servant pri p tm nrri te corporibq suis ecclesia q sint exer
cari sicq si p cupiditate lucri hor servant. Qui illi q ab eis
tlia requirunt eos exercent // Sacerdoti sint q sunt serta et stola
in diebq festinis q tit vt p peccat mortaliter pri q no edo

tles que corporales pertinent ad corporalia pertinent ad corporalia abusione
huiusmodi que sint ritamenta vanitatis et lasciuie quorum labore
violatur prolancia dei sic operando fit in illa suauem posse si labor
est tam modicus ut si prio no ad lasciuie i tedium ad modica
ta refectionem quod non est peccatum mortale hec willelmus septimi quia vigilias
festiuitatis et sabbatum de nocte nimis multum laborant non quitur qui
domus festum i choadiuuat quod ad celebratio a vespera i vesperam et
i tellige vesperam i sero in festorum i ieiunii et finis huius corporalitates
et regionum prouenies suari debet est sic magnitudo corporum
pus i ipse et tardius finiunt hic repetitur sultitia quasi da
homo simplicium qui non reputat peccatum de sabbatis diebus nocto
diu laborare i dic at laborare peccatum reputat quia in no est vinum
in quibus illi qui laborant i diebus festiuis et non sunt precepta dei
et ecclie tles tpliciter peccatur / quia a deo primo quia illa quam
rut i tpalibus hec pdut i spualibus quia est bona cre fuit du cria
ori fortunia corporis de dna habuit i fortunium i tpalibus si quis
captuatur a raptoribus spoliatur ul le dutur ut moriatur ul domus
corpus igne conburatur ul alia i fortunia tlibus accidut et sic de
pauperatur / 2° peccatur i ore ut si tles i firmatur peccatum si
ul per duos ul duos tradut ul fragut cria et bruchia et tue dies ob
festiuae cu porcis et meito debere laborare quam laborauerunt
cu festiuae debuisset ostenda quod collatio pque ho peccat cria i
horto peccatur / 3° peccatur i cria quia maior est quam quies festu
alium toties mortaliter peccat et criam quas omittit homo
potest sabbatum mote moriatur hic illis qui festuat dat deus
pritate corporis et cre hoc de duobus putoribus quorum unus multos
habet pueros cu uxore sua et no neglexit quin oi die mittit au
dunit et i oribus sibi pp pure sit est alius nullus puer habuit sed
lam mluere et cottidie laborauit tu diebus festiuis quia et i patri
notibus et no mittit dudunit et tu sit i paupertate vixit qui ast
uit semel abalto putoe vn sibi ista bona peueniet et cu uxore
et pueris sit pitis hiret et ipse plus laborauit et sit egenet si pri
cria ibis meri et ego o stedat ubi tlia reprias quanc fro dux
et finita missa dixit ei vadas no ad laborem tuum de qui die
vet itp ad domum eius et dux cu itp ad ecclam et finita missa
dux cu itp ad domum et iussit cu laborare artificium suum
2 die itm vet demane ad domum eius voles cu secu duae ad comes
tue i dux dme si velle ire ad ecclam / pme bn ire ego de si de
talia ate ut me duces ad locum u tu thozaurus i vesti ut et
ego cria possi ditari tue i dux alia locum no hec ut si the

ostenda

1

zancp corpis et anie et p mmu vite etne regno n ecclia nonne
audiuisti dmi xpi i euan/ primu quite regnu di et hec omia
adiicetur vobis s q ad nondate corpis et anie p timet dnm 1c qpucta
et amo xo devoto fre pomod mssam libenter audiuit et tuc desse
pe sibi sucessit dir q libet fiere dei tuc s' qpabi/ i corpe et ania
Dicit q hij qui violat festiuitate dei donec pertinet i primu et
filiu et spm sm in primu ei potestia mundu cauit in filiu
ei sapia mundu redemit in spm sm q tali die i mundu dnm sp et
et sic p hnc tles i gratia fuit suo rtori redemptori et consolatori g
tles hij sp sores a deo punitur Ho legit i mi v. xi facta e aut
cu cent filij vsit i solitudine i venerit hom colligere ligna i
die sabbi obuiauerit eu moysi et aaron et vniuersa multitudini
q nerlustrauit eu i tanta in respectos q fuerit eu fiere deberet dyo
q dns ad moysen oporte morat? ho iste et p plus obruat eu
lapidibus et motibus e sic precipit dns // Ostaui fuit q i diebus
festiuis pertinet odnt quos ho od zo. dr agendo ut die sabbi
sn fices a suno studio p hanc pena mortalia cauteab n operando
i eo mortis qmittedo q multo magis e pena qmittere tles sto die
q in alio vn narrat greg/ i dialogo q quedam legittima a viro
suo sabbo denocte cognita eu i domi ca die se p oppsom quiget a
dyabolo rapiebat/ et multu vexabat/ et si hoc fit i legittimis
ysdms qta pena qrubmatis illegittimis plectendis et non q qsti
fuit valde fatui et pusi q i tpe sto no sic volut vnie sic loco sto
de feriedus et dolor honor sic et tpo sto vn si qb i oibus festiuitat
et soderet et valde malo reputaret? Ozim go plus pirat qui i
diebus dominicis sonitus? Stag n possit concedi q ab i oibus festis
arcet ul sodet q q semel i domo die sonitu cauet? Sed in q
duo fuit pena que maior et fregter i diebus dominis et feriis
qmittit? s obrietas et choreas dri primo sed e de choreis que
magis pen ut pz primo ex vmbra ut lect? hodie ubi legit?
q cu descendisset moys de mote synai et appinquassit ad castra fi
liorum vsit vidit vitulu et choreas fruit q valde fuerit demanu
tabulas et q fregit eos ad radice mtis deinde assumpto cu filio
leui interfecit xxiii milia homi Ado i ira et tata vindicta fuit
de hoc q dei honore vitulo i pedent et choreas duxerunt Qdtis
mai festiu pt ce q magis pen fit choreas duce q pt hoc pen
dns pm fit tata plagam i pplm suu Ith i nouo testamto legit
ut lect aaron q ad saltatio fecit amputac tapud soli tap? in
hoc em p figura qta ptate habitina erat saltatrices ad cpandu
eos i quibus e gra quidp iohem designat a capite suo qd e vpt
2o p hoc pt ostendi q malu e choreas duce q i e multitudo pecoru
que qmittit p sonc q choreas dicunt q qi ora pena mortalia i co

currit / primo quantitas in superbia quia in illum ortus est primus vnde videtur
de primo bono superbia enim origo omnis malum vnde dicitur in Apocalipsi quod
superbia videtur filium diaboli non dubites cherubim patriarchis quia filii sunt
qui thorcas exo superbia ducunt / 2° quantitas in luxuria quia illi cho
risantes plimorum corda videntur ad luxuriam inducunt / 3° quantitas
ibi invidia quia alios quos huic melioa ornamenta invidet / 4° quantitas
ibi avaricia quia illa ornamenta non huites sepe cor dei affectant
Item quantitas in judicia et superbia contra deum sepi quod dicit luc. 6.
nolite judicare et non judicabimini // 3° quia ducentes chorcas facunt
contra aliquem sacramentum catholice primo contra baptismum quia frangunt pactum quod
inierunt cum christo in baptismo quia patrum corpus dicit ab renuncio diabolo et
omnibus pompis eius / postquam cum presumpsione intrant cum intrant cho
reas vnum patrum corpus dent cauere ne despiciatur vni in vermatum
aput dum sinistro admoneat eos diligent ne chorcas intrant / chorca
cum est presumptio diabolo signum aut signum est chori intrandi ad sinistram
vnde ipse quia vias que adeptus est nouit dnus prius cum sit quia
sicut a principio / Item facunt contra sacramentum confirmationis quia in profitentes
nomen christi suscepit ter redepta passione sepi in christo ad non pertinent
sepi abiecto signum diabolicum potuit quia superbia quia dnus
pertinet abscisa magna quantitas sepi dicto facunt contra sacramentum
nunc quia in deo reconciliati erant in sanctae prima in pace illam
frangunt et ad exercitum diabolum vadunt / 4° facunt contra sacramentum
matrimonii quia sepe quis quia suscipit legitimam mulierem alteriq et sicut
mulieres concupiscunt maritos aliarum mulierum quod est contra preceptum
matrimonii non dicit non concupiscas uxorem proximi tui / Dicito quia
illo sto deferunt honore quia chorcas ducunt / Deus omnibus quantitas
illis facunt dicit enim quantitas facit alicui sto qui primum quantitas
in loco ei dedicato sic est peccat qui in die alicuius sti chorizat vni
cui in illo festo timent chorcas ducere sic est illi sto timet con
tumelia facere quo non accipiebant aliquem sum qui per eis in terra dat quia omnibus
sibi quantitas et irreuerentia fecerit si in caro festiui tatibus chori
zando Item cum prohibitum sit labor manuum in dominicis diebus et in festiui
tatibus sanctorum ille labor quod est ad honorem dei et proximi vtilitate
multum gessit est chorizatibus talis labor quod fit in quantitas dei et
sanctorum et proximi dampnum spiritus vitae quod petit requiem et una pudi
cetibus chorcas qui abscisa prima decesserunt cum labore in chorizando
in vita sua quiete mentis et corporis non pertulerunt et non in diebus festi
uis quia sed voluerunt quo eterna in quietudine labore quibus in chori
zando acquisierunt vnum pro labore uert in eterna et ad quam vinet
in fumum vnum vsai Deuteronomii dicit alienus sit in punti qui non dabitur
vobis requie in fructus vnum legitur in libro de dono timoris quia da

juuenis bong et deuoty rapty a bangelo et ducty et ad vided
penas vidit carcerem tenebrosum acutissimis flamibus
undique consabat plenus horribilibus serpentibus calcando de uno
latere alium et deinde vidit plures homines utriusque sexus sup os
ignis in sulfure mittere Cum quibus quesiuit ab angelo qui na
horat Ille respondit illes sunt chorizantes et in prudice saltantes
et pedes suos in calcaant ad hor ornates go mit hebrit ysu
crucifixu in flamibus acutissimis qui spinatus fit qui ornatu corporis
pluides ad malas grupis vestias gestauerunt go mo 2 dum ipse
dauid ybiit sup eos ignis et sulphur / Quito qui illes chorizantes
vnus insignis filius dei qui in eis est vt ar hor plenis possit in tel
ligere qui malus sit chorizare Volo vobis declarare et exponere no
tate ergo diligenter artem chorizandi primo si bn vult chorizare
et recte hoppisare et dyaconi hor mihi placere et in eum ire et corpus
in terre tui deliciis primo alte saltare hoc est qui debet pedes alte leuare
de terra hor 10 2 glossa dicunt co qui fundit in terram saltare et
cadere possit Quia 2 bern dicunt quibus saltis qui fit in chorea
et saltis ad qui fundit in terram Ideo quito alias saltauerit in chorea
tanto qui fundit ad in terram cadit et go chorizare et alte saltare
sic fiat in magna saltatione / Vel cit si videt anal be male in equum
ul vastio sic saltare tui dicis qui est anal satiud et tu es anal
vorale et a similes te hinc ul alio vrionali cont dum dauid
qui dicit nolite fi sic equus et mulus in quibus no est intellectus
go si no vult ad in fund qui fundit cadit in celum surgere ascendere
tui fugite choreas et cantate vob de illa et hor est mea qui illud
qui mihi mel lig est tu deus et tu diligis me in celo regnare qua
tu dyabolus in inferno tu dampnatus esse / Ordim qui fit in chorea si
qui brachia late expandit ut in chorea in magna facit et
hor 10 2 glo ut ligni xpi magna irreuerentia pnt fiere
et irrisione seu est qi tempus qui illis expansis brachiis
significat expansio xpi in cre qui sic fuit tetus et expansus qui ossa
ossa sua dinumerare poterat Vn pis dinumerat ossa mea
Ipse omis venit eis in pus strissimo cope fuerunt expansi Vn le
de eo qui expansis brachiis et extensis venis pendebat in cruce
Christi extensione et expansione magna qui humilia et irri
siones illes chorizantes fecerunt in hor qui sic nuna letitia expandit
se tu xpe tu magna et tristitia et magnis doleis extensus est Ipse
qui hor qui sic in modu cruis expendit mi ag dei deridit et
aspellit Quia in signum mice xpi in te mea et brachia
extendit ut pateat est ad amplexandu nos et mi sicut dicit pro

res suspiciendo sin ego chorizantes deridet iustitia dei et eius mag
nolite amplius deridere et cessate a choreis Ite quantum choreis de
vote orit et manus suas puras in hoc elevat tonitrus ei sacrificiu
ucsptum fecerunt Sic ergo chorizantes qui ruptis suis manus eo
pandunt dyabolo eas offerunt et serpos gemunt Vn bu in p ema
dpi ego te arcui piu manibus tuis dpi et tu te gemmas in dam ibus dya
dedicatis // Zm qui sit in chorea et alta voce clamare chor signat cla
more dpi vere pedetis deridere Vn ait Zl clamas voce magna
ne cessis sm / p eius clamore tua mota est petre scisse sunt et sol
obscuratus est et tu clamore dpi fit magna iucunditas / et p tuba
centu et eius sonitu fistulas qui sunt in choreis sic dpi deridetur
et tibi qui sic delectatur in centu et fistulor sonitu insurabitur
et tribus clamabitur in sterno dicens dpot Ve ve qui unqu
natus es homo et melius illi fuisset si natus non fuisset ajaledos
est venter qui me sperare portavit et ubera que sugi Ite
Zl spe clamabitur supse et sup qua mebm eorpis dicens ve
vobis pedes mei maledici qui me in potastis qui p malu gressi et
facti illicite celi jamais in terrastis / Ve vobis manus eu p malu
et p illicita operatione corona glie me fuastis ia p vos ducor
ad igne de quo unqua ejudicar / Ve t maledici lingua qui ta
mala fecisti in qui tot tm pia via p tulisti et ta frequter illicites
eratis eratasti o maledici oculi qui me p illicita visu visione dei
fuastis et unqu una lacrima p peccis meis solvistis ia in ipsit
sicut are in tollerabit cora oribus demoribus et dapinatis / Ve tibi
cor qui in iputasti p tuis cogitationibus malis gaudiis et tuis
me fuastis et tuis penis me afflixisti a eis / Zm ve clamat
p amantudine p multitudine et initate penarum qui hoc fit qui sit
in chorea et tu manibus et binthis se in vice complicet ne cho
rea de facili rumpat et hor significat qui ro fit det ut dya
cos firme teneat in manu et p tate sua tua homines in chorea
sint in p tate dya qui sint in fructis eis et illi dyas vulgariter wolt
sprik den dantz der nympt dich in sin gewalt gang so du
springst an den dantz Si quis dicet si chorizas est in
p tate dya cur tui dyas sua p tate in tem homine nos dolet
tu p hor libet sicut si deus omp dimittere Vn le qui fuit
quedam puella q cat in tatalemis et in choreis assidua qui tata
te et pulc ornata in festiv turbo rapuit et in aere defere
illa p malitiam ceciderit ubi cauit ut in aere audiebatur clamare
et p modicu in vallu cecidit mota qui fuit multu horribil
adiuded // Ve tu qui sit in chorea est qui pulc se ornat in tapi
tibus suis in coronis et pepulis et rosis cop tu in dumetis va
rys vestre tu in gul argeteis et hor fi debet qui chorizates

co diffōmioēs et mgriores et dyā q̃ pliores i ifno sūt
ita q̃ to plus se ornat cu varijs i dimicl et i diuis vestibq;
et coloribq tanto plus ōz cos hīe i ifno diuīs minores et varios
penas et multiplicia tormēta et fuctibq tumida supflua cu
tot coloribq supflius q̃ libz speciale pena habit / q̃ alia pena
habit color nubiq alia blanq et sic de aliis q̃ 2ō diuīs te
coloz i vestibq augmentū / pena dapnatoz // Jtē id diuīs
modis thorizates se ornat ut ꝓ co marcie q̃ tumelia i se
rat ita sic ꝓpe coronatq corona spinea et i signū huiq
derisoris thorizates capita sua deserunt et de floribq et cu
mitis et pcpulis se ōnat / q̃ dolore ꝓpi quo huit i capite
suo cu coronatq fuit cu corona spinea memoriale debes cu
caput tuū sic cupide ornas Jtē vestes nimis longa habites
cauda p̃ sit habentes significat illa festa vatua q̃ habōdes
ꝓpo i diuit et cū cu exercitu suo pperuit et eq̃o ad pylatu
cū mīsit q̃ festū fuit longū q̃ ꝓpe i ppa et qn sic p̃ede
bat sup asinū calcabat et sic ad tria cadebat et manus suē
fuerunt ligati et no potūt longitudinē vestis ad se tollere
tlia memoriale dent q̃ longas vestes habt Jtē cingulos argēteos
sūt sine cu quoꝝ cōst ligatq et sic adyatibulū et ductq
tlia memoranda cōst thorizatibq cu se ad thoracas ornat
Ebrietas e primū 2ō ord maē exercitū i diebq festuis
Vn non did est q̃ ebrietas e mr omī pcōz sic sobietas e
mr omī virtutū ut dic drugy i dmī 2ō Vn dmbō i ij de
pmia ebriosi confundit nam admittit gnōm q̃ dit glam ir
rit dapnatoz et ma Jtē ebietas facit de hoc bestia de robusto
i fmīn dep̃dente vestim hoc pz ꝓpe ꝓ legī de quod ebriosi
q̃ cu vesti detabūt oēnt ei pr suus qui cāt sobrig agnōs
cū q̃ cu tredet eū ce ad iustitiā suū cōtracto gladio suo occi
dit eū et tuc mr eiq plr oēnt eū cu magno clamore i ipsa
do qua dcā omdit due capti et detenti et i retrēm ponti ob
stupuit se de malue tlia fecisse nesciuit ita q̃ q̃tuor pt q̃
ptmet ad observatoēz septimi tritu p̃ē vacāe a seruis opibq
vn exod 20 Sex dies opabis et facies oia opa septo
aut die sabbū dni di est no facias i eo ac opq / vn dī Gen
Requiuit Deus die septimo ab oī ope q̃d patrarat et mcito cu
sex dies ōpi tuo ministri dignū et iustū e ut septo die deū
i salute aīe tue exopedas et te ad suēd deo prom exhibeas
Qdm e q̃ debemq q̃ suae i festis tritibq s omq pcōz de
ponē vn sē xviij nolite poēa potūt die sabbi in vigilia

sollempnitatis debet quilibet attendere vtrum aliquid prohibeat ut negligen
tiam omittat. Domino vel in laudando ut quasi debitum facere. Hor
pemitte dicit. Hic multi sunt qui porcum sollempnitatibus volunt portare
pondera porcorum et hoc valde pius est quam porcum volunt portare omnia duo
quam omnia dei. Sequitur pro omnibus gravare et sic propinquis. Item etiam illes parvus volunt
portare quam demergat eos in profundum. Sicut omnia quod datur pro gloria pa
dis. Item non sufficit omnia porcorum deponere nisi etiam ha etiam pro futura quinque
te in die festivo. Quinque omnibus tempore debes sic aperte tamen in primis et magis in die
festivo et hor in unitate. Ad 20. agenuto ut die sabbati sufficiens hor est sum
cotidiate diligere in eo aperte abstinendo. Tertium est quod opus bona et salutifera
operanda sunt in diebus festivis. Audire dominicam. Vnum quibus 2m hosti te
in divina die audire missam tota devoto sta quam ascriptum in dicto fiet
ut degere di. 1 apostolis et omnes fideles et ecclesiastici non in magna uti
ut in cadaveribus apostolis. Quid remote hoc sic ad certum attendere tur an
gelis terra vadit et omnes officium tuos diminuit et simili renovatur et in ecclesiae
iustorum et nullum homini pretermittatur quod in via ducendo et reducendo ad certam
no et familiarem. Si devote omnibus Item verbum dei audiendum est in die festi
vo quod est alia die vnum est in no in solo panem vivit homo sed in di vo et omne quod
homo sigmodi est licet debet audire verbum dei in die festivo ut etiam pastor
vnum [illegible] silvam et verbum in cav. poli. Quid ergo dico et verbum dei audit
quia vestro audite et ego dico non est ego malum signum et quia fugiunt
sermone qui non sunt exodus sed a dyabolo. Item domini hortilegi non tenuit quin in
mitio ut foro sunt et parum negligunt. Item elemosina detur et in die festi
no defuncti que tu labore suo acquisivit. Vnum drugg de vita spirituali
illam etiam deus appellat quod diuisit laboribus acquirit et quinquit sepe
quam denarium datum a pauperibus plus apud dominum reminiscitur quam magnum
donum a divitibus. Hor 3 in cave de pauperibus vidua quod duo oma obtulit deo
et dixit ad discipulos istam pauperem viduam plus obtulit quam omnes divites
et deus aspexit offerentes in tecum plus quam respiciunt vnum ysyd. di. primo bono
rum alii omnes in tecum ab vno quoque largiuntur tale apud deum tempus mercedis
Item sistendum in diebus dominicis et festivis vnum drugg oro tua lacuna
e ad dei qui legis deus templo ut qui oras in deo loquis ego deus te multu
orando et die festivo vnum drugg oro et ave sic pseudo angelo bono ex
salvione domino supplicando deo gratias obsequium Item in diebus festivis laudan
debemus dominum et obsuaro sollempnitatis est quedam in ecclesiae cria bie
vite que expectamus vnum sic in cit opacro assidua in dei laudando sit
in festis attende domino laudi divine vnum bni michi adeo reputatur in hy
qua celesti habitaculis statim sit allactus deo laudando vnum drugg
in libro qui est vel filius est quod posset dume laude est in spiritu et [illegible] quia et
rodis mi deliemus deo in sicut meditationibus bonis ut possimus dicere
in ps. meditatio cordis mei in conspectu tuo semper et [illegible] di fi in meditationibus
bni fiorum di vnum drugg sup. et optima bni fiorum custos est ipsa mens
bni fiorum et pictura confessio omnium actio vnum bni dignum est do gras

agere quia cessat nobis beneficia facere et memorare dicunt si bene usi fuerimus
beneficia dei tui deus multa maiora et meliora dabit i vita futura et da-
bit tibi septem vnde dicit deus tui totum est si quis panis tibi est si
aqua est si mulier i quantum vestis est Ita dicit Augustinus lib. decimo de ci. dei
dicit quod deus petunt diligentibus se sed non capiunt spe non attingitur
caritate non proficitur tristitia votis et desiderio intrantur accipitur estima-
ri non potest // festa sancti circumcisionis instituit ad celebrandum et petit quod fi-
petit quia primo pro honore domine marcialis et domini et sancti honorandum
qui eos sublimavit et sibi habitas gratias accedere reverendarum debe-
mus et gratias quas illis contulit precipue quod deus filios suos hedes
fecit olim deus solus i scripto honorabatur non honorabatur i scripto et i sancti
suis / sicut petitum fuit et firmum est quod nos meritos non possumus
hic cum primis primum quod deus peccata non expandit nisi per iniquitate
si appropi i corde meo non expandi go ut in nobis i teneatur eos honorat
Secundo ipso sit dicit in nobis Primo / 2° bona vetitura supple quod si dicat
in nobis duplici ratione primo quia meam utilitate quia i diligenter alios
relevari / 2° quia dicit voluntate qui vult ut membra quia se junxit ipsi cum
sicut voluntate dei et i dibus ea implet et nos corpus cum membra / et
ro sollicitis ipso sit nos junxit / 3a ro est addi quod caritate et affectu magis
nunquam ad salute animarum Secundo utro oratio sicut expandunt / pe-
quia ipse quia non orant in i ipsis i quibus cognoscit deus eos velle expandi
et voluntas corpore cum firmiter voluntate domine sic quia nunquam petunt nisi aliquid
facitum quia est contra voluntate dei go errat ipse qui hoc firmiter dicit et
diffinitive tenet quod qui hoc fuerit ut id sicut iste sto id huic quod
hoc si fiat id quod ab ista i firmiter libet Sunia est ac quod deus vult quod
illum i finite debes pati / id quod hoc non fiat quod petis quia forte non esset
ad salute tua tuae sit nullomodo erat pte illi enim Qui spes e habe de
ad suffragia sancti quod et hoc quae postulas a beatis tibi i petiet ado
et tibi bene impetrabit quia i salute huc quod dent et dina voluntas placu-
erit // Dicio quia hoc ut spes ma augmentata Qui i eni honeste mortalis
quia nos sicut i tum est sublimati ut no solum adeo et a sancti i celo ho
norantur hic i trib apud honeste hi venerunt tuae nos domine hic
pro quod mediate auxilio eis possumus et merci quibus i suo statu
quod honorat a deo i celo et ab omnibus sanctis et angel dei / vn gra / si es i
statu matrimonali Respice beatam dominam beatam elizabeth et beatam hem
ricum et quod plures hic es i statu viduitatis Respice beatam elizabeth
et beatam richardam hic es i statu virginitatis Respice beatam katherinam
et sanctam barbaram et quod omnes sancti et pacibiles et mortales no
bisecum fuerunt et in gloria apud deum i celis et apud honeste i tri-
venerunt hic et quilibet mm 2° sed statim ut merci mediate
gratia dei est sic mitta bona confert fidelibus sancti omnibus tra
unstus letificat ri audiunt quod deus det ut divinis celestia et ut te
paribus cum hiis qui sibi fiunt hic ego omnibus sancti predicti es
finiunt qui in sanctis i apparent quod destinis sancti sit sit / et ipsi

sancti festa sancti instituta

Utro sit oratio quod

Utro oratio sancti expandunt

angeli et que bona optimisset si et pri deo fuisset // Quanto ut
debitum et fraudet deconversione et salute sua i celis hic et nos
degla ipso pri / et magna gratitudo videtur et angelis et aliis
bis qui tanta bona fecerunt et sacerdotibus ab eis sibi reuere
ria exhiberet et quanto a nobis mortalibus veneranda sit // Quanto
ut corp dignitate et sunt reges et regine regni celesti Vnde q
libet sto dr i pb posuisti dne super caput eius de reges tuum ho
norandi sunt hic i terra multo amplius reges celestes qui ia possidet
regnum celorum tuaia et pq vita eu corpe et ana suo dne eis ait
Venite benedi pri mei percipite regnum q vobis patu e ab origine mdi

3 precepta

Ynora prem et matrem In hoc precepto 2m stuq implicat ois
actus bonnolentie primo prendendus su ep debito naliis obli
gatis sit honor qui debetur pri naturali / sue ep debito
caritatis sit alij actus pietatis qui ep caritate primo i pcedunt Dei
q hoc preceptum tiis gredit a seo generibus homi // Primo q venerandum
a suis parentibus parentibus ipsis iuuada et ipsimus q pe contra preceptum dei q
tenemur humiliter et reuerenter suae parentibus tota vtute corpis mri
ut si sint debiles eis corporali iuuamen et eis manuali suuamen Ita
sicut sit q eis diuitias placamus et corp assistunt i sui mitates lenit
tractando Vnde ait Honora patrem tuum et genitricem tuam tue ne oblius
cere ayento quam in natu p ipsos ecce natu non fuisses Ita nos trian
nobilissima dona a parentibus nros recepimus q vi loquela intellectu et
doctrina quorum nullum sufficit eis reddere posumus Vnde stoicus
ethicorum ayens dnis et parentibus non pt reddi equales / go deus q
canit magnos qui nos docuerunt et parentes qui nos genuerunt no
possumus condigna respectum facere Quibus nam pcede debi
tum pro labore educatis et tu pro sollicitudine i quietudine et do
lore genitis et nutritis est Vnde tpo Honora patrem tuum et matrem tuam omnibus di
ebus vite tue ayento quia passus i vtero suo pte Qui quilibet
pri debet puero suum ad hor tenere et tu sic i formac ut matrem
honorat Sic Tobias fecit filium suum matre sua honorare Qui filium
suum quilibet mr debet filium ad hor tenere ut patrem suum i senectute re
nent // Sibi fuit quod tode suo odium portat contra parentes cui ty
quibus concede parentes te diligere Ot e contra illos q morte parentibus
suis optat ut eorum hereditate accipiat a pri respondere 2m motu
pte voluntatis vivat q e valde reprehensibile et huic prem Ot sicut
2m poetam qui dicit Ot qui odit patrem suum homicida e Ita alibi
dicit Ot no diligit patrem manentem i morte hor i diligit Ot equalibus
vano Ot tur de illo dicendum est qui parentes suos odit quibus plus te
Ot in vtero filij plus diligit parentes ut ea p 2m q parentes
plus diligit filios quia ea Vnde tedium plus g. ethicorum parentes

dno

plus amat filios quia filij parentes honorant magis sunt parentes quia
filij honorant eos ab genitis sunt hoc autem intelligendum est nam et quidam liz
quia fallit ipsos mentes parentes diligendi sunt viciosa a filijs vnde ba
silius parentes nec quia visceda diligatur deroy qui dum et ipsis
vibis in parentibus gerendum est ad hoc contra preceptum quod blandis vnde
respondere debent parentibus suis et contra respondere et concedere parent
et quidem supine dicit contra illos qui parentibus maledicunt et ex hoc
divina maledictio incurrit secundo si maledicunt pari ut matri
morte moriatur dicit illos qui sic dure et contrariabiliter in parentibus
loquuntur in hoc contra deum fuit dum quia parentes ex hoc ipsi
ipsi in deo dicit si dicunt fili sua vanue vnde est scheme ignis
hoc intelligit quia fundendo et de honestando deridendo et parvipendendo
in hoc finem suum sed hic vnde est quia prem sui antiquum statuendum
minat illi maledicta vanitas in parentes vnde dicit 3 dicit male fame est
qui relinquit prem et in maledictis a deo quia exasperat in ira sed in
fuit qui parentibus in necessitate non subvenit in ty quibus ter necessitate vite
ministrare suis parentibus in indigent et hoc tenemur per 2 dum
quia abipsis recipiunt vale viz parentibus in hoc contra filij non prestant
de equivalens quia parentes nutrierunt filios de sua carne quia et
filij nutrit eos de sua alica et ro filij quia de necessitate parentibus non sub
venit peccat mori sic et ipsi quia molestant eos in parvis sed pro
secundo ouet dicit quod hoc quia precipit quia filij honorant parentes officio
pietatis ipsis viz in corporalibus subvenendo et ipsis benefiendo
exhibendo vnde 20 elemosina cum non det in oblationibus et possunt
vti exo hoc et pauperes sicut ipsi sed in et in dirigendia passionis
tis nec est obligatum nisi sic nam cura ipsis habent qui ea potest co
mendauit ut hoc sed 14 Ita et aliqua rationabilia dat nobis
hoc dicit cum de gruce quia pr et mr corpo depilate sunt filij quia
eis nota domus habent pilos ut monitum Ita ad considerandum quod de
bemus parentibus subvenire qui si senectute consumpti ostendit quod
hoc dicunt sed senescunt tunc filij parentes suos in domos ponunt
et velut punitos pro pecunia sua collocant solicat et mutant soli
ipsi sunt vilionis qui parentes suos sic fame mori permittunt Ita valde
malignati videntur esse ipsi qui parentibus suis non subveniunt in quibus
ipsi possunt cum tunc ipsis prudentiam in punita ipsorum Ideo dicit ad ostendere
filij reddite vicem parentibus vnde quia hoc accepistis a deo
non dicunt sibi valeria vbi ostendit quod parentibus debemus subvenire
qui sunt in mente positi Perinat cum cum quadam mulier nobilis aqua
flagrante finis moti ad judicata voluit ea judicio quibusque ut
alia mente publica punire ob honore parentele in clusi est in
carcere ut ibi fame perit filia vero eius que erat nupta de linea

judicis eam cotidie i templo visitauit p̄ q̄ tu judeo diligere p̄ stabat
ne aliq̄ ignominiosi sibi deferret Illa vo cotidie vbe singulis
diebus lacte q̄ro mirabat Cum vo judeo miraret q̄ tanto tpe
viuere a tata pua mirabat q̄ ei fiebat a filia tuc judeo pietate mo
tus matri sibi donauit // Mirati sunt p̄entibus i obedientes na q̄libz
tenet honorare parentes et mirari i ipsis que ad bonum suum et ad salute
pertinet obedientes et ad hoc te spiritu sancti doni q̄ a p̄entibus accepit s.
firmitate i formatione et doctrina Ad hoc vero q̄ro ipso ipsi duxit q̄ fuit
p̄entibus suis subditus ut p̄z lue 2 vbi dr et erat subditus illis go
quilibz debet obedire p̄entibus i licitis qn aliq̄ jubet q̄ bonum est
et q̄ salute dare ut admissa ut ad ecclesiam ire et verbum dei audire ut
stare ut sedere ut laborare q̄ ipsis licit // Vel q̄ q̄ prohibet pueri aliq̄ ma
lum sic no chorizare no ludere ut de domo deuastare tristis ut ad locum i
honestum accedere et q̄ntuq̄z sicut ut p̄tinant cor preceptum p̄dicto q̄ q̄
facit peccat mortaliter // Deinde qui p̄entes suos defuctos oblivis
cuntur et eis no subveniunt cum tm q̄libz te subvenire enabz p̄entes propp q̄
hac vita cum miss clam et omnibus s. de p̄ingatorio liberando p̄ de filiis
comendum sanctis congaudent p̄entes Vnde Job Miserere mei p̄ saltem
et i terribz mais suis tangite me / nonne q̄ mihi bona dari
accepisti ducentos ut q̄ dringentos flocnos et videt eum i angustia et
i paupertate q̄ miserere sancte mundo et sibi i mullo subvenit cum tm bn
possit mito i fidelis filij dicit sic et sic i apostolo Ista sepe ia dicu
tenent filij p̄entibus

Liber ut p̄ferat q̄ tuplicit i sic dine vltionis q̄ suos p̄en
tes plurbat ut corp i digenis no subvenit ut corp mandat
p̄tinant vel altritat // Prima e vero tpalis subtractio ria dine
judicio libz in formina vero vere cuerunt q̄ suis p̄entibus conte dni
preceptum i suis i digenis no sunt nut go tles mali filij sepe et frequ
depauperant et bona suis p̄dantur et sp̄ habent i fortuna i tpa
libz rebus et hor meruerunt a p̄entibus q̄ tles filij q̄nz captuat
ut et q̄nz spoliatur a raptoribz ut et bona q̄ro igne q̄ bruit
q̄ i formis // Secdo p̄mitur i filiis p̄ipis et hor dr primo q̄
i pri filij sepe moriunt p̄ i honorantes p̄entes dei lex i de serio
quidq i honorant matrem sua et filij eis i breui omis defuctis Qz
si filij superuiuent tuc q̄ntuq̄z q̄ringit ut tles i sua senectute filios
suos sibi p̄ipis i tra dine i venat et hor miseres mistro dei judicio
p̄mittit vn infert q̄ida p̄ familias senex tota hereditate dimi
sit filio suo vero Ille primo bene ne habuit se erga p̄rem et benevole
tractauit eum Qz p̄ q̄ copulit eum a thalamo suo voluit eum sibi hre

et uxori suae et adulterum secum. Sicut filius prodigus et cum hyemps
advenit et sentiens per frigore gravedinem et filius abscedens sibi
bona cognoscens ipse antiquus per rogavit filium filius suum ut rogaret
pro ut daret ei aliquid ab hereditate dicens puer autem duo obtinuit duas
unas a patre suo addens eum suis et cum alia duae remanerent puer sibi
rogavit eum ut sibi daret eas quas fletibus illis victus dedit ei quod
id facere vellet. Et rendit suadens illas quo usque tales sis qualis nunc
pater tuus non dabo tamen quantum tu dedisti per tuo. Dicit primum
i corpore quia quia tales sunt i veritate. Unde ad quod honor
prem et mercedem. Ille merit veritate sua sub nec supplicium qui pentu
ulti tuo visu despexit et claves oculis lepit victutis. Ita quia i tunc
claudicatio, auditate et similiter duplis quia no fuerunt pentibus
suis cum corpore quia ab ipsis recepent. Et ita quia primum quia a bina
con tribus et vitae na sic primum e pentes honorandum vitae longanimi
tas utique. Et 2. Et honorat prem sua vita vivet longioris. Sic a sicut
corino ipsos de honorandum e vitae abbinatio. Et ita quia ut frequent et
plurimum tales sibi quia tui i quis a et subitana morte moriuntur. Unde sub
obito deferentur pienti ipsi i iniquitate sua. Et ita primum morte
eterna hoc malum est quia omne malum. Unde solo sua i. Quod 2. Et qui
maledixit pri ut mm morte moriatur. Et quia morietur morte etne
damnandi nemizo si tales reputatur i digne vitae etne quia est i qui
tantum i digne huius vitae quae eis domo judico repetine subtraxit cum
tu alius pecoribus i pruti quia mai vita concedut alicui est conspectus
et ex hoc potest venabili colligi quia tu sit reatus tui gressor illius
praecepti quae cum praeceptum hoc dicunt quia omnes primi praetulit. Quia
dicit de aliis transgressibus nolo morte peccatoris et si quis vola morte ut
i auctoritate supra allegata ubi tales dicit quia repente moriatur et
etna pernant. Secundum quia tales mali filii non solum primum i fu
turo si est i pruti ut iz quia. Et 2. Et nunda dives cepit cum meretrice sua oribus
bonis unico eius filio ut ipse sponsa ducat eo diversae filius at fideli
quinti pri et mm quia habundant diu vivent eis pudere vellet. Et pa
tri i tuis pri et mm filiatibus primo sat habundant eis pudit tuo
ipse filius claus sit vi sic pietate minus eis tenuit primum quod
aut die dico vidit mm assare carnes i domo filii et dixit marito
diu e quia assatum comedisti ito. Et hodie i domum filii mei et i venit
ibi bona assatum. Et ipse i pridie pri vel pulsas ad hostium stat
et filius i pristina assatum quia ia ad quem dedit i tuos diu sit
jussit abscondi intrate aut pre i transgressuit cum quit vellet. Et
voceba hic prude pietas hic aliqui commutatio est filius tui pri
vides quia hemo. Et ipse duos denarios et ante ubi et mne mae

quem dedit et

quemadmodum occulte per hostium clausum est et assatura super
tata cum frusta ad quemadmodum ori suo applicabat quod frustum usque
est in bucone et in pulmone in furnice eius sic ei adhesit ut pedes suspensi
in duobus maxillis una cum ferro fuit et reliquum corpus ori deperdit
Otaui quoque presbiter et primicerius Strichipo prem suum gesta et
rem gestam per ordinem narrauit Strichipo autem ei iussit ut
ut iret ad omnes maiores ciuitates et villas Francie quorum fuerit
bus et puteis fontium narraret ut ne quis decretum audet pontes facere
si sic precepit dominus honorauit nos dominus inde recessit. a furnice sua nos a
rollo et tu ei quemadmodum quemadmodum et quod sub theobaldum ribaua ut ad
hibeant in sumpta quibus deponere possit rollo eius stringebat et respecte
furne oculi eius de perdibus mouebant / tredecim ut armos sic vocaret
libare potuit ad ut type poh d'magno pote ordinis predictorum / uidit
prius in aliquibus hominibus et puteis

Ecce uide que pontes tenent filius pro quo sed quod pontes tenent
filius suus pro primo dent eos ad quod in duce ut offerant deo
noverla et pitace in puteis in nocentibus qui suggwiez suum quod

p^o pro dent
si tene quo
ad dm

non fuerunt et hor sit qui filii aprina in ipsum deo hunc Dien g Bonum
e uno in potauit fugiu dni abadolestria sua est horio quod comitus
in fugit in cor puteis quod hunt tenera sbam vm drogles dna puteis et reliq
tabula rupa in qua in e depictum h apta deprimi est in quod primitus
precepit in se puer adhor se pgmedi in elmat sic sit bos puc malu
bos reale detesta et ro pho in que si primitus liquor pro qua si balsa
mum in fundit sapore illud se retinebit Item puer e tach cera mollis
in qua spes sigilli in primitus Item e se vigula retes quod facile flectitur ad
quicquid prem Item in formare debet eos in bonis salutibus quia sic se primi
Symbolum et precepta di Ezechiel sepius ghigit quod pontes per ignorant
precepta di quo ea fuad debeat vnumquisque vn ay ig bi vis vitam in gedi
hua mandata est ego in signum hq tue precepta se scripta in manibus et in
pedibus meis si pdece digitos et pdece pedicas ne obliuiscam ea
Item 2° in formadi sit detimore dei quod primum sapie timor dni dnr j et
ps vm ysai dmo cognoscit pro timor regimen vicium / timo bi facit
honore et salute vm ecc pn in spiritu de ydonijs sancta sit quid
timo et refugio nos mane pt altis in alto Quia si timore dei ne p
saucabit in bono nos saluto vm sy tu e nisi in timore dei tenuer te cuto
bi tet domgtua go 2^m Augu de vis dni in timore qm dm deus time
dn est tam in publico quod in secto quo predis quo videris et tu in tuis in
publicum videre abeo quicumque deu portus christi mi qui ut trans
ponunt vn Balon dit vtus ego quod est panudq Item in formadi sit quod
deu amet et sibi reginet debnficijs sub et pm de passione sua
Augu fateor dne et gnas ago quoque cristi ad ymaginem tua ut tu
memor my te cogitem te diligere te intelligam vm ecc christi omnipo
potes debes creanti et redenenti et vo tanti te Quia valde est

hoc finemque et deo accepto pralio opibus et principis quemcumque libet deo
ut devote memorare passionem dum Alberti magni Dionysii meditatio
seu recordatio passionis dni plus vix quid si jejunantes per triduum aut
in pane et aqua vel si cotidie legerem unum psalterium ipse qui in sermo
nibus ut cellam libenter visitet et ego in puero ihesu cum esset duodecim annorum
discedit de jerusalem sub anacaneth in ihesu quinquaginta in galli
lea et nullus distat a filio et in forma quasi nissa audiat et propne
vum dei et vum dei et sibi ante vum ait non solo pane vivit homo sed
sibi ante vum dei vum dominum debito nicolas adhuc puerulus quinque
audivit de sancto septuo carmano pectore qui retondebat vomum est
cui puerulus ad puer sit audire vum dei et retinet ad vum quia vum
dei seu non vivitur parum et quia est quia vivit ut magis in puer si erit
a juventute vum dei audiens sit illi qui sic educantur ut non de deo au
diunt non quia salutis addistat quia illos in cibil ut quibus operantur non
que videt ab aliis fili gothen in quibus proficiunt et in tuis quia pueri illos
libet audit verbum dei signum est quia debito est et ad deum ut mat vum solum
et non quia deo est vum dei audit sit ejus qui non sit de deo audire loquitur
in deo est quia appellit deum ac dominum illum in nocte est deo multum plus
accepto quam illorum qui innocentia dei perdiderunt propter vita punitur
quibus in esset in gra et deo eos non sunt ut quia benitate et in magis //
Deo in forma dei sit filii apenitibus quo sit hic debeat quo ad pro
mios quibus ea tenentur primus quia eos diligit et fidelitate firmam
eis opponibat et si est pauper quia eis tuis sunt mihi deus et eis quia ad
in mensis suis ut tu illos filii permenent quia tuis dicere possit ei job 31
ab in infancia crevit mecum misericordia et no debet despice non deride pauper
et pro sit eis deo reputat esse sicut filii vum ait quia vum eomeis minime
fecisti mihi fecisti eo at dic pauper no sit denedi est et quilibet
de cogitare quia illos esse fili sit si deus sic eum vum sunt s claudi eccl et
et illi quia a juventute sit mihi tendes sit bti vum ait v bti misericordes
qui ipsi mag consequent et illos habebit bonum sine vide sic vum dei
quia ad neponam no meum me legisti mala mote motum qui li
bere opa mie eorum illos in tresperes et in pyle e pyes mul
tos no quandiu deo tenet promis ut eis dapna no in fenat
neque in vetus nec in sona quia quia in fert proid dapna in vetus
te ad restinctos sit funda sit ludentes ep amabria sit alios in justi
lucrido vum dugis no dimittit prum in restinuat ablatu et hoc
no solum illigit de rebus magnis sed etiam de rebus minus vibi gra
di juisses ad pru proi tui et recipisses sit valu te qua vum patu
plenum in gimmibus tuis si ve peteras tenes sit fuit fuit quia solum
gsispiritu tui go in forma dent filios suos ne dapna in fenat pe
nis sub in prat sit in pegtibus ad pecubus et in forma di sit
ne det quia proid sub dominando fama et illos tenet adversi
tatis sic ipsi qui tenet nos in justis go ipsi duo pera sit nec

in iustis ablatis et detentis magis difficult dimittitur et non sufficit
contritio et confessio nisi fiat restitutio rei possibilitatem habentibus vin
cula non facilis Venia cui sua dupisse detentis Tertio tenetur proi
mis indulgere offensas ut deus eis indulgeat peccata sua Vnde lux
dimittite et dimittetur vobis qui autem non dimittit proximo suo
corde si rancorem tenet illis non potest saluari et omnia opa bona quae intrinsi
facit non sunt deo accepta Vnde joh Qui odit fratrem suum homicida
est ipsi Tertio in formandi quos se habere debeat quos ad se pos
utroque munde teneat et caste viuat Vnde dicit Sapiens filio suo Sit
tede filii mi ab omni fornicatione Et ro huius est quia omnis fornicatio peccatum in
mortale specialem mortale Vnde Apostolus Omnis fornicator aut immundus aut
auarus non habet hereditatem in regno dei go puer debet suae virginitate usque
ad mortem ut in virginitate sit quemadmodum Iesus filius Sirach et sua
qui mortem in ceteris habebat virgines fuerunt et illes pueri vincites sic ducunt
angelicam vitam Vnde domino et non mubent et vxores non ducunt
sic angeli in ira sunt Quarto parentes tenentur filiis dare bonum exemplum
et hoc valde vile Vnde ggs multos parentes ad lamentum primo reducit
sinilla cent bonorum exemplum quae corrumpere habent et quut loquendo qui
parentes bonum exemplum filiis suis filii illes efficiunt virtuosi et plures
illes parentes meretur multum Vnde de sancto Ouato exemplum vere humilitatis
et vere caritatis obsequendo eis tanto et tanto et tanto etiam premia possidebis
Si heu aliqui parentes in format filios suos ad malum verbo et exemplo
inquo deum gravant offendunt vi iuramentum authorizate et publice in rebus et
deum blasphemate verbo et illes vri erunt omnium peccatorum illorum quae ex
mala informatione ut malo exemplo filii sic addiscant go quia te superbia
finitis dorsum principis erit omnium peccatorum illorum quae authorizando ut aliis
publice in rebus peccabis Et de illis punitis quia filiis suis vestes
pomposas emunt Dicit Wilh Qui filios suos ornat et eos adhoc
ream mittit qui festucat et vngut ut eos melius ardet Et aliqui
parentes faciunt pueros suos ebriosos potando eos in vino Domi
nus dicit duplices pollicorum Iuuenes maxime se abstinere custodiri
debet quia illes pueri pugnant efficiunt bibili lupones et mali homines
quibus parentes de debent occasione ipsius malas informatores et exemplum
Vnde Gregorius moralia Tot motibus quibus digni e quot exemplum
in posteros relinquunt Quot mortes merentur illes qui tot mala exemplum
in posteros relinquunt Quinto parentes tenentur filios corri
gere et non sufficit qui format eos in bono si non qui corrigat
si contra aliqua mala et non pena quia filii petunt sub obedientia
patri debitis omnibus parentes respondebunt in die nouissimo Vnde
Apostolus ad Ro 2o Non solum digni sunt morte qui faciunt sed etiam

3°

4°

5° 7°

qui construit sanctibus go hic adulite pentes et cetera si sic vite
est tu propter filios viros potest damnari / Ubi gra di patet quam
nuchi pecasset si pg le esset et permitteret filium penitere mortaliter
ceu no corrigeret si tacendo consentiret et sic cu penitentia dere
deret eternaliter damnaretur sit filius hic notat Gregor Cirillus
dugy y sidor illi omes concordat et dicit de hely sacerdote
ut legit p j Reg audito q filij sui i Jhonesse se habebant i teplo
et ibi dormiebat cu vxoribus suis legit q tepide arguebat
eos go si damnatur e no e alia cu ni q no corrigat filios suos
Sicut q filij boni cu magnetudine vberos corrigendi sunt go lo
ayanic ut le lur 2 que dicit ad filium suum ihm filii q seruisti noli
ayali aut filij cu aspera vga sunt corrigendi con Salom noli disci
plina subtrahere a puero tuo si enim percusseris eu vga no morietur
et animam eius ab inferno liberabis vn est G aychor e vng timete dm
quia mille filij impij go qui audis puero suum iurare et deum blas
phemare atque debes vgam et cum puero bn disciplinare i thor
letificabit deum et btam vgine et omes sanctos et merebit corona
vite eterna et thor si ca i tempore senecy ut puer i cantore suum aplius
no offendat talia blasphemando ul est alia peccando go pentes
no debet maledicere filios suos vis maledicis et maledicendo suos
deum offendit et puer ego thor nl p ficiat et plg eius ob est q p dest
thor i desprio puero que diabolus cu corpe et anima abstulit pp
maledicta pentes que pentes multi plus viderunt et thor deus
permisit in terrore aliorum ne filios suos sic maledicant si ponis cu
aspera vga corrigat vmo maledicere no licet alicui creature i q
creatura dei est et omnis creatura dei bona est ut ty Gen vidit deus
cuncta que fecerat et erat valde bona Chrillo p q no licet
equo ulagino ul alicui maledicere / multo minus licet thorma
ledicere qui ad sli me et ymagine dei fcta e dicit q aliq pentes
fecerunt qui maledicunt suis pprijs filijs et est p vnicu vni qui
sepiq cona et vindicta maledicunt suis pprijs vxoribus de cellis
dic sancta Q neque maledici neq rapaces regnum dei pos
sidebunt Sicut q tales pentes qui no restat sup pena filiorum
et eos no corrigunt multum flebunt i futuro cu filios suos ad finale
pena duci videbunt et tunc potent dicere ad dicere i dicit 22 filij
Israel nolite flere sup me sed flete sup vos et sup filios vros
et flebat quia sup ipm du ducit ad ad passione / flebat et
sup scipos et no fuerunt circa filios suos tata correcto et
flebunt sup filios suos et videbunt eos tristi ad cena damnacoes
Q a primo fletu tristi eos dns sed alijs duobus fletibus co descendur

pet / plorat sup se et sup filios suos dicit si dicat nolite flere sup
me et mihi ad mag i clinabit / ⁊ flete sup vos et filios vros no
corripit et sup filios vros et i petrum triari videbit / Quid q pen
tes qui filios suos educunt de tali tria de ut efficiunt bom ypam
et semuli dei cui cura filios suos facunt totu meritorum erit ab
eu i gra ad sunt et sy pro morti go mu quis lactat puer / quis i quie
tat apuco quoties potat ul balneat ut quociens puco ammstrat
ff merit / vn de ple Qtung qm diligetibg deu ora co opant ⁊ bo
Qtumbg sc q pentes pnt merci i filiis suis etna glam et eqetna
damnacio go puci aperitbg i formadi et rongredi sut ut den est
ord si fiet p cul dubio no esset tot mali honeo et prevers i mundo
hor quis pr agno sic i sripo et si apuria fuisset debite i formacio
et i tmoe dei mitig et no est mitig i superbia luxuria auaria ⁊ tuc
no est i tra qui sq i vita sua Quid tu q pentes p nipuc debet rongre
filios ne juzad et blasphemad ratione sui q hen ia qmitti ⁊ aplibg
pucis hz q fuitera i hor deo offedit et quali deus punit tles
pz i 2o cpto Qcpto pentes debet mitte filiis suis heditate et res
iustas acq ⁊ tis pb ageliq e modicu justo sup diuicias pro
multas dan hor facunt multi qui ta i ordinate diligut pucos cu bu
cognosciut q possidet res i iustas et tu nolut eas restitue ne filij
depauperent et sic sripos et filios damatm ⁊ aliqn vna pcitu
manet i vidutate no ⁊ deu nr amoe cryst / ⁊ ne filiq eo hereditat
et tu no i te dit rasie vinc et tles pt plq i odinate diligt filios q
deu et salute ⁊ pam et porig vr dignai cu luxuria sua q i sertu vi
duitit / qmittit q pucos eo heditare go q pulcd et tlibg vrs / q nolut
rasie vinc q pitcato nepos ducit ne tot pcta mortalia cpt mro
qmittit et ors formitato eo mro e pmd mortale Ju pr nond
q filij et ggnati s pri dent q sluu ne mro / q tlgat ut alios pucos
generet ⁊ pta ut bona ⁊ pig pri / sola s mancat et sunt vcarit q
pr no ab sumat nr rasie vinat tles pcant mortalit q plus dili
gut illa bona ⁊ alia q ciam pnes et porig volut pati q pr multa
pcta mortalia qmittit cu aliqs mlicilq q quad illas bonis patris
et go i fidles filij i hor cognosci pnt cu i dignat / tli pri mro
q tgenti et alias rasie no vinet si mro no gtfet Ad pentes qui
iustas res possidet pueire dent ne lites et i mmoe int hedes
pg obitu conficiat et mclig det modicu ut n hedibg ⁊ q sencli
qre q q lites et odia eo hijs gnaret go q gnut i si pentes per
cit qui i iustas res suis hedibg relinquit et quis filij q pcu
de tlibg pentibg pz ⁊ c ⁊ Ad Qcptimi st q amt hor ⁊ cpto
fuerit qui i honerat pnaspuale pcta sacdote et cofessore

et qui eos de fonte baptismatis regenerauerunt vnum Johannem misi quem natum
fuit ex aqua et spiritu sancto et in regnum celorum. Dicit quia et per sacramentum
dominici admittitur unusquisque. Vnde Johannes ait. Caro mea vere est cibus et vnde dicit
in euangelio dicit quia filius hominis dabit vobis et ipse eum te in spiritu et in fortitudine
plus et veri spiritus victuros in perpetuum mente refice quia vetere moriuntur tar-
mes spiritum. Vnde in libro i dyalogorum ut constat quia magis e miraculis
predicatoribus vigilantibus solacio perfecte quietem quia tanquam mortua sus-
citauit. Nondum quia prem spiritualem et honorare deinde primo ei huiusmodi
obedientiam et propinquo quia de sumere tenere publicum prius et propitiatorium celebrare
quia celebrans. Et quia in ecclesia ecclesie sunt viz. Jejunando jejunemus et ex
quibus christianissime vitetur et penitentia iustitia in qua sit ipsa admiplaud
omnia cum potestate in sacrificio magis si fiat ex deliberato dato et in tenebris
iudicium primum mortale.

De excommunicatione

Primum potest notabiliter tria sunt adutenda primum est quia ad excommunicationem
pertinet quibus vitandis merito debet abhorrere quia duplex est. Et maior et
minor. Maior separat a sacramentis ecclesie quia nullum sacramentum accipiendum
et in minore excommunicatione vitanda osculum pax sed minore excommunicatione
quibus interdicitur enim sacerdotibus ecclesie quibus et communicatio in
loquendo et commedendo et vitando et vitando et sic ab ista excommunicatione
ab ista maiori excommunicatione potest absolui quis sacerdotibus qui potestatem habent
sup illum habent vnde eum absolui a peccato mortali et ista absolutio
fit solum vno modo absolutio ter a prima excommunicatione quia in ordinis
commutando ad illi excommunicatus. Loquendo vel commedendo. Et ista ab
solutio potest fieri sacramentali confessione sic quia in eius habitudine con
fitetur se commisisse in excommunicatione. Et excommunicatio
maior separat ab ingressu ecclesie et a communione fidelium et a sacramentis
et illis excommunicatus timenda est propter quinque rationes prima quia per eam ex
communicatus illis excludit a consortio omnium fidelium in illa vincula
a consortio diuinorum et bonorum in illa felicitate exclusus gaudet con
patitur lepros. Et in ferrum qui a consortio hominum eiicitur. Et ideo lepra
tanquam abortiuum horribilem multum timetur eo quia est morbus contagio
sus et multi sunt homines qui infirmitatem pocius sustinerent quam lepra
eo quia abortiuum horribilem separatur. Et multum horribilem timenda est excommunicatio
quia est ultimum gladium spiritualis. Vnde dicitur de illo quia excommunicatus
quia minus est hoc illi quia si ferretur gladio siue a feris devoraretur
vel si a flammis consumeretur. Ultima est quia timenda est excommu
nicatio quia est valde detrimosa. Nam sicut enim horribilem de omnibus missis
demonstrans missis demonstrans missis et aliis bonis quia sunt in ecclesia
dei quia non est punitum. Nunquam enim dignum sufficeret estimare
pulchrum omnium missis qui dicit nullus quasi sit de omnibus missis
quia celebrantur quia totum mundum de omnibus bonis sacerdotibus et de omnibus bonis
quia sunt a omnibus horribilem quorum participatione ex toto carebunt et quia

est ꝗ diu i illi excomunicatione perdurabit. Ha. ca. tunc de excomunicatione
ꝗ ille qui excomunicat. Gath. anc tradit. hic ꝗ ipm est 27 Henry
defu. aptate dei fit ut diri liceat et de eempto ang. clerorum sororum eri
pit. et ita iura ꝗ i corpe p fati dya. tradit. Sed ita ca. tunc de ac
excomunicatione ꝗ excomunicatus e. an diu membro abscisu a corpe ꝗd aplicu
nullu valorem e. Qm mang abscisa vahz ut pes ut aliud mbr.
hic ille excomunicatus cora do. et sris cui nullu valorem e. et sicut cora
tunc de abscisio membri a corpe homis sic ni. magis time debz
ang. ꝗ separari a corpe mystico ꝗ e ecclia vn. dicuntur sicut sob. Michel
debet formidare ang. qua separari a corpe xpi ꝗ xs e caput
omis fidelium et omis fideles i gra existentes sunt ipsi i vice membra
Ergo in quibus excomunicatio tuc a capite i xpo et a membris a fidelibus
abscidit. et nullum i fluenta dimittere gre. anno. ꝗ ꝗ diu sit abscisus
est ꝗ ab ecclia. Sed ita ca. est ꝗ excomunicatus admittitur ni. adigne
et nu. Hoc. Secundo sob. ubi xs dicit. Ego sum vitis vra. et vos pal
mites. ergo excomunicatus sicut e palmes abscisus a vite. a sit abscisus
ad aliud nisi ni. adigne vn. Ezech. 15 similiter homis et ꝗ fiet de vi
te lignum abscisum ex omibus lignis nemorum que sunt i silva et nisi lignum
sicutur nisi de eo ut fiat opus aut fabricatur de eo parietes et
depedet i eo ꝗ magis vas cere ignis datur e i estimatur. Et ab illa ma
iore excomunicatione nemo potest absolvere ni. episcopus ut papa ut alius de aut
ipso et absolvendi e ei misericordia et vita. Sed potestas ecclie et potestas
ligandi et solvendi a xo. ei tradita habeat magna efficacia. Ha
passium cognoscere potest ex ipsis effectibus ꝗd. Domes theodosius sanctus
et receptor Hetorum et dis tlis ipso fro e excomunicatus una cum Heti
cis et quida sus abbas fuit ad eum missus admonendo eum ut
se abstineret erroribus auertere. Qui sto viro respondit se nolle
acquiescere. Ni excomunicatorum timet Hericus vir sus ꝗ cor pius no
crudit. sus dixit ad eum abbas. Vt tu et tui videatis facta ꝗ i facta
sit ira que excomunicatis vmtlis e. i no data volo mittere
albu pane quo sibi dlato dixit o pamis licet t no mandauo
tu ut ire ostendat vitas fidei mre et maledicto ane excomunicatis
no curatis. Excomunicate. Quo dro pamis ꝗ pius an excomunicatus
cit albus et radidus mozoniger sus est ꝗ precipit i duas
partes diuidi et mtq. apparuit sibi magis niger et corruptus. Tuc
stupefactus est. Statim vt tute absolutionis accepto pane absol
uit eum qui i pone sem et tradone nrum e

Sequitur de primo illorum qui no timent morte excomunicatorum
et ideo no timet quia ne excomunicatis licet quia do m

De pena illorum qui no timent morte excomunicatorum

nore cognatorum in tract / Nonde q 1° q quicunq tu cognato
primo petat cont scripm q no tanet se ab eo q hz mobu gtagio
ad 1 quo vi plus amare cop q q aliam q si sonet se 1 ne lepm
cop ipsis ff vna qmcunque ul locutus q quia cito accedet ad co
gnatio tanet pbi a participare de cognatione si lepm aue q
1 ent no ctr cunat q tu prohibor e cop ipsis ff tpalia plg amat
q aliam q si prohibitio s' esset sb pena vmg flaem ne loquet illi
cognato tanet s' a dapno tpale 1 q' sibi pg le oct si degra
vpi et madato ecclie no tenet // 2° petit 1 eu q cognatus est
q ei ipe sit 1 fmg usq ad mote ipe eu ff hor no facit ei reme
dia si facit eu efficace 1 g fiso ecpig q mmmt q tenetur debnit
esse q est tem g fiso adducere p tem et eq fiso adducere glam
et gram vn ps simples facies anp ig nomma et q tat no
tiud dne / 3° petit esse 1 eu p trug in iuria cognato latie
q insert ei ire pcd / 4° petit esse 1 pcd spiale cy sm gtip
mit 1 emenda et satisfrz q ilis cpcatg debet cogi p tlem ru
bore et verecundia ad satisfrz p pio lcp q ille 1 pdit q ei sic
p participat / Quito petit esse 1 deu q 1 mn sceio pio gtip mit ipe eu
pong p uai ut mcs ap pr 1 sacmto altar q qua mgra cognatorum
gomito 1 in fno cit pong dya q si aliqs p tmant aliq cognata
to p participat petit mortalit // Quint 1 qmbg tmbg qs licite
pt p participare cognatus Qn q 1 qnq tmbg in primo qn ad le
ci 1 hjs q p tinet ad abz ut ad salute aue liz alia va 1 ndet
apponat ut magis p finat / 2° q tuq omtu 1 q ta drois a pe
grino aut viatorp 1 tra cognatorp ve et no q nria tlibg
dat litera ut pnt ab cognatis atque ul eme ff nrm tnteny
// 3° uxor cognati coruscat participare cu viro suo cognato
Quito filij coruscant a participare pr cognati et hoc 1 illig 2m
vulg de filijs qui ad huc sut 1 p tuc pr alij vo filij cop domu
pris cpisteb no coruscant sic fuit et adhuc q an cognatorz fuerit
1 huiusmodi illig dm cognati / Quito ut ignoranta eu q ignorant
illud ce cognatu Qui aut si scam q bucent aliq ce cognatu
f actu no adulando et quia ei tri 2m vulg si hor fuio subito et no
adulando ido q no petro n cognatorz 1 ado Quint si cognatus 1
tiet cellaby an alij tenetur cohire tri 2m vulg Si manifestu est
eu cognatu ce tuc tenet cohire ul prunie q ipe cecat q q 3
Sir applo Qd q cognatus in trat ecclia sacerdote 1 a 1 capiete
missa tri 2m vulg q si oculeu e no q obmitte missa ul offi

Si autem est manifestum tunc moneat eum publice ut exeat et si quidem non
vult exire et sacerdos non intonavit canonem debet dimittere si prius quam
iste certam ultimus quam sacerdos eum videret in canone intonavit debet sac
dos procedere in officio ita tamen quod finito canone vel saltem sacrificio cum
dicat quinque moneat iterum ut exeat quod si non vult et sacerdos eum eiecerit
sum autem in sacristiam redeat dicat communione vel et canone post
quam restabat Queritur si aliquis appiregat vel reuenia exhibeat
alicui exhumato vel intimat ei salutationem admoneat labia qui sa
lutat eum cum vel dicat Rex willi no in erit exhumatorum pene
no est exhortandum restringendum Vnde quod vos salutat ab exhumato non
debet eum resalutare si dicat deus vos emendet vel huiusmodi Quicquid quod
qui sicut mining ab exhumato recipit indicendum est quod in prior vnus
conuertat vel cera bu fuerit si ad nubere indicendum exhumato remit
tat Queritur vtrum exhumatus possit aliquid dari Rex willi quod pro
causa quam et in suspectum eum si fuerit in digestis sit et hoc intelligi
solum quod ad victum vitae vel alimenta vestes vel hospitia sic tu
quod hoc non dimittet laborare quod abbas Secus si petit alia vestes plus
vt scrinium vel sepulcrum et hiis quae non sunt eis gratanda quod
Quid mihi Ad si vir vocet exhumatum ad mensam quando vult quod uxor
eum et suum ad mensam comedere Rex willi credit quod tu ad
alia mensam et in eadem domo tu et ita tu quod remote quod meliorem pos
sit dicere quod non comedat sit Qui si hospitatus sit in aliquo ad mensam
et supremat et ingerat se exhumatus an tenetur surgere non obstante
quod stadalo Rex Si e contrario et non possum sum cognoscere non te
surgere sed aut deposito Quid an supremente publico exhumato an
ego teneor exire de domo Rex willi non vmo erga licet sua
publice exhumatum recepta de in aliqua domo et possit in hospitium
in tale capacitatem sum quod possum comedere cum vitae sua et licet in
et exhumato in eadem camera comedere si non in eadem mensa sicut in eodem
loco iacere sit possit Qui si vera in vitatus ad aliquem festum ut co
minum et in vero in publicum exhumatum teneor recedere non in epulan
licet sedeat ad alia mensam quod omnes illi supremetes ad festum
ut dominum sit in dice quantum Rex Qui Quid aut sua quod platorum val
de horeda et quod tempus nech valde pretiosa quod quod sitiunt eum in mi
nutia dei Vnde Rex ex Qui Gregorius papa non quinte quedam
quod tempsrat exhumatum papae tuit miraculose circumcec quod di
scaucerat supertentum eius recesserit et nidum tustulerit addo
mum altius quod videt deus gtum ap et admonitus a cognatis suis

Q/ q fessio reiteranda est i quor ca sibi

qui hor ide conpdeuerunt a cuo mis pq humiliauit cor suu
petes absolutiq et q cito absolutiq fuit a sua illa tue dri cuo
nic repotauerunt in du sup dnm cuius sp aliud eqm legit
q i cella vinearij mis multi passeres solebat in tue et cantu
fedae et dmi offerij i pedire/ cu aut no posset excludi ipse
illiglon exquiauit eos morte si dei ceps amplia cellam i tuet
Qui ab cella recesserunt tmq amo cellam i fuerunt et s ab ali
que capiebat et violet i cellam rapiebat seu potrahebat statim
moriebat/ Te sic du q cu toto conatu et diligencia primam i
confessione tibi injunctam des implere et negligencia et contempt
pme i ducte fecit q fessione precedente no valere/ Vn i hor rapi
sci i alios quatuor capitq in fra sp confessio e reiteranda Q q
nend q quatuor sunt capitq q mmes et vsitati i q bus doctores
dicunt confessione reiteranda Primq e qd enormiter sceler/ qd q
priore ad superiore remittere que remissu audire debet et absolue
ni vellet alteri committere tuc lib prior te/ i a prima reiterare q bus re
missis e ad superiore q absolucoe Q primq confessor Q eu absolue
ab illis a quibus qd Q p confites exquirituq sit maior exquirere
tuc a illo pro qd eu absolue tlis confessor ni sit ay absolutq
alli exquirere et 2 doctores absolueri ab exq i curie debet
p certe ab Q prior p // 29 pag est qd ignorancia sacdot/ sit pura
q sacdos e ignarus tuc q iedu e a sacdote vtq sciat legere et
absolue et cu hor distinc dnm prior et vt q ci confite du e/ a
licencia qd i sacdot/ ut aut sup q heat et exq hor p q illi
se ipos decipiunt q ignaros et illiratos sacdotes quit // Tertius
casq est si confessio no fuit i tegra ut et sciet obsumpsit aliq
pcm mortale dnt cna si accessit cu voluntate amo ultiq pcare
// Quartq casq e si contempsit satisfacere et obliti e satisfacere sibi
injuncta ria si sciet tuc cam i plere vellet et cu va q fessione et
bona qpoito confessq est no opponeret eu reitare confessione
et i telliguit/ i si duo ultimi casq q mutat sacdote Q i aut
ad eude sacerdote reuerti tuc dispnq wed est/ q vt recet
et nouit q fessus e/ aut ia de memoria elapsa fuit Qn pria
confessa ad fuit i memo sacdot/ tuc no tu reitari p solu
illud pcm q sciet obtinuit/ ul cna illam i tenome q cu vo
lutate amplia aid peccadi ad confessore accessit Q i 2o cau
si q pcm fuit elapsa a memo sacerdot/ tuc tenet/ ora re
iterari cnam si deries est confessq et si q aliq pcm obtinuisti
tuc omis iste confessiones sunt reiterande et confitedi q vnm

peccatum mortale non dimittitur a deo sed alio modo ulterius deo pietatis
veniam non diminuabit sed tuto aut nihil te lacrimate dabit/
Ita quilibet obediens est publicano puto cui peccatum remittere sub precepto
et principaliter quia fructus veniam quod est sub precepto ecclie sicut
et sancta et ieiunia temporum/ primus mortuus est eius et si ecclia vona li
bus eiusmodi// Vnde quidam vtrum pauperes et mendicantes obligentur
ad eleemosynam Tn 2m Thom 2a 2e q 32 a 5 Si possint habere tam quod
eis sufficiat ad vnam comestionem et ad eius non expensis sed si non pos
tam habere quod eis per vna comestione sufficiat et expendant hoc sto
possunt eliere quibus porigi ad eleemosynam obligantur qui habent sufficienter
ad medendi et bibendi et etate et vires corporis ad hoc// Quod de
pegrinis et magistris laboratoribus Tn 2m Thom vbi supra Si per
egrinatio et labor non differt ab aliquo magno detrimento tuto non sit
propter veniam ecclie dimittenda Si ait minime aut mendicitas laborandi
cogat eum ut faciendo magnas dictas et ipse in hoc non potest se
ipsum tuto non obligatur ad eleemosynam Vnde tu in libris reinedi
ad dispensandum superiorem forte non est gravetur quod plati dif
formatibus vi armis Quod de medicinis pigmentis sive lacta
tibus Tn Si mentis debilitas corporalis impedit eas non tenetur ad e
leemosynam vnde si timeat de periculo corporis habilitat ut abortum no
plus potest et tenetur solvere eleemosynam sic Willelmus ponit Quod vtrum pau
pores propter prohibitionem vinum deant dimittere eleemosynam Tn quod licet di
mittere debet vota non tamen eleemosynam ab ecclia instituta quia deo et ecclie
plus obedientia est quam homini Et quia forsitan spontanea potest dimittere
potest propter prohibitionem vinum// Quod quomodo quantum obedientia
est plus superioribus quam medicis debet iudicari tres voces et progra
tias obedientie/ prima est quasi obiectio est via recta vite eterne/ quia sicut prudentes
diena filii exultavit a gaudio paradisi Ita quasi obiectio illuc
tribuitur redeat vnde in figura hoc de tribus magis quam alia
via recipit se in regione sua ut exponit Beda quia est simila
celestis et eterne filius quia sic nos per obediamus editi eterne so
cietatis claudit ita est tria obedientia aperit Tria est quia plu
tus est in loco dei qui subditi dicitur hic plato qui vicium dei quia tam
merito obedientie accipere qui plato obedient in bono quia iubet
ar pro deo in hoc obediunt Vnde dicit dominus luc 3 Qui vos audit
me audit et qui vos spernit me spernit Vnde est plato dicitur
nominat deus Quod non detrahas vnde subditis minuantur
Ex eis hic sit obedientia sic dicit Vnde bn. Oratio vice dei precipit
ho quia non sit etiam displicet deo hoc ordo est accipiendum qui precipiat

deus // Secdo primo spiuale honorare deum qd sibi deum debitu
iustice hoc illegitur p soluced mandatu ut vn sacrifices qm sit
sacrificandu et decimas p stas decimis bonis tuis et cetera ut s'
confitear p qm sit confiteed // Tertio quod dene sit soluede p
2m willm q de melioribus sit soluedi et no de deterioribus vn
dir 2 noli offerre munera pua no enim suscipiat ihs tmu oia
que offerit de decimis optia et cetera erit ihs dz esse solui absq
mora vn dir 22 decimas et primicias no ter dab offerre
ihs stegre cetera sit tbia soluenda vn dir 23 Bonorabo g glam
redde deo et no minuas primicias manuu tuarum Sed heu pauci
sit qui decimas sponte et integre solunt cu tu sit p decimis et q
duplicat remunerant p mo remunerade spiali que est habunda
cia rerum / 2o remunerade corpali q est sanitas corporis deliqs duoly
dicit dugg Si decimas dedis no solu habundabit fructus terri
ceis sed et sanitate corporis gsecuris / 3o remunera de spiuali q est re
missio peccatorum / 4o remunerade celesti q est adeptio celestium pmi
op deliqs duoly dicit dugg Si sibi vt deus primu q parat ac
pedis venia pmerari decimas reddat vn dicit ayiles quidam idem
dis decimis h cat devotissimo habebat enim vineam quadam q po
lebat fere denariis decem carratas vini sed vno tempore ty dedit s'
vna carratam duo vero armabat miles dicit q sed pro duo
ni abstulit vade et da sacedoti illa carrata p decima sua qd
et fecit sic est p qd hoc cod anno quidam sacedos tiscens iuxta p dicti
vineam vidit ea repleta vinis et angues circa ipsa multos detri
ta negligentia collentis vinum q tam diu retardassi et miles esti
mas q illa loquitur ex quadam sed sanacione tua dicit sacedos senope
vineam e minimis plenissima et sic i vetu est vberiores fructus
tuos habuisse q ay habuit // Tertio honorare deum pre
cipue ut ei honore et reuencia exhibeatur debet sicut sicut
honora dm exterta ana tua et honorifica sacedotes et da illis
pte sic mandatu est primicias et de negligentia tua punit te tu
p auch Sed ve illis qui sacedotes i honorat et detrahit et i famat
qui nunsi ca figuit filium dei ut ait apls tia quotiens religi
osi et sacedotes detrahit toties corona spinea christi xpi i pmis
et ds sit caput et cuiusq ps ecclie militatis Quotiens aut pe
jurat ei fit toties ipm xpm clavis crucifixi Quotiens eis qui
ratry fiery toties i facie xpi q spuis Quotiens ipsos eos
ps habuerit ut dicit ut fin cor exybrauerit tract latus

xpi bissigs vn deus ostendere voluit qui ipsum prum detrahat de
clavat hor ypocrita quia datan et abyron ptulerunt du dos tra
vnus ab sorbunt ipsos qui ipsi sacerdotibus insultauerunt et ignis alie
nus obtulerunt deo quo pz qui sacerdotes aborigi merito sunt homo
rabi ppter tria / primo ppter tua vtilitate quia te ipsa aborigi prend parisi
tat et ipsa premia esse gratie cop'inet et regnum celorum ipsa clauc
sue ligiue apperiunt et reserant / Secundo vero dignitas que tantae
qui sunt eitorum mabilitant et ipsa humana salute in mortale hos
na tonscerit / 3o vero patet quia in ratione dei adulesse dn erectu qui
amo debilitat vtute oblationis pte fre vn austoritas sacerdotis
et sigillum dei clauigeri tali ob cellie sepulcri xpi arcaq medium
digno angelis gallis eq suscitatis clamore suo a sepulcro pten
dtue celeste in vrbem prem tplicat honorem deumq / primo
in scripo / 2o in eq filio vnico ihu xo / 3o in eq matre bndcte
vigine glose. Ipsi sacerdotes honorare prem celeste tplicat
primo sibi ipsi oibus beneficiis tra domus nalibus qui fruntur deuotas
et magnas gratias accipiens redde dd qd temonatur scptura
dicit / vn die deus oipotente ihs ori tpe bndie deus ipsi dd
hor cit temonat to na videmus n q auicule cu aurora lucis
est dei beneficii tanuit valde at ab mediae qui obnuntiscit tanti
tonalis vbi tanta tronalis dei beneficia tanuit dd hor et exortitat
tua na ppia vta in tempe humano coglutinauit na tot membra ut di
cit philo quot sunt dies in anno. Sohor volu in sinctu tei fonnas ut
illa dies atc tispat sy laude dna et gratie accipe / Secundo ipsi
prem celeste honorare deumq sicut omnes accipere cogitationes et af
fectiones in qui laude et gloria referunq et hoc nos dplq donauit
tu dit oia quaq facta in libro ut in dpe in nore dni ihu xpi facte
oia sunt vna deus ut fiat et qi cogitata adeq gloria et honore sit
referenda et exhor tue accipere no sensus humane sed pong celice et
diuine referenda sit na celica forma ipsis in mundi qui solui in dis
diuinum honore in tedis na cont illos deus maioriam in puriam
inuocat qui ipsis attribuit et tedut affectacion quam aut coplace
ram humana sohor de illa q' arbore fructifera plantata in ortu
alius sp prolecta arripuit in ortu qui reponit na arbor
fructifera bona voluntas p dna gratia irrigata et fecundata
que tot fructus bonos pduxit quot actus bonos et meritorios de
fit que fuit de ortu dei eucliuq et in ortu dya tispotanq qui
de actibus vtuos et de aliis bonis nos p dna bonitate gressis

sup bning et nobis ipsis astringing et refringing / Deo ipsi hono
rac dcing p omib⁹ et sup omia diligendo sed qd patisse tenet eo
co q p tanta amore et benficiis te diligendo detinuerit et p clegt
na tu hoies dni lo cauit et tu p dilcc ceb ppo sagrvie suo te
redemit et ut bty ceb scripm i labore tuo primo regrmsit
Sup ipsi ego eo mices tua magna nimis / deo ad 2m / ostugy
te tam multm dlectoe p vet ut dcz i gtitudine et tep tanden
amoe suo a co de tuo excludet ut si aliqy te piguisse te amac
ra no pigeat / qd at sit do mihi dcepho eu diligere tue laude
cig i omib⁹ regre et ei i omib⁹ ta i psis q i adiuis ff grace accedes
refeas et hoe mihi vtilis et salubre ho pp i d ego / legit
q quid monachq ordinis cisterciey fuit cuq vtute milti sa
nabat i fmi maior ep gtartu vestimtoz eig qd cu i tero
gactu ab abbe q det vtq miaculoz tu no p ceris finibq la
boro nc jejuno ut oro ff ad vmm scio q ex tollere meno pt
ppitas ut sragre adusitas cui abbas no te tbauit q miles
quid mp timuay mam i tedit tu no q tu / do qmp / ff mo
dicu hoc q qy gray accipio te mihi grad ago et cognouit
abbas q vtq talorp miaclorp esset anno dni et q tepty tep tepalm
dtur celestie 2o honorare dcing i filio bndcto vnico dno
nro ihu xpo et hor tr primo salm scti i ano ad tum
hospicium i vitado fcies tu q quoties deuote eig pas
qmemoras toties ipm adtum hospicium i vites fcies q q lib
fidelis pq q ad anos distrois pvenit cosiri tre oia p cta sua
et qui cac salm scti i ano s i pasca u q sbio sacdotis ad aliq
tpe abstineat vt pz ex de pe c. oib vtusq et q cuq ad mag
scti i ame no qui tenuit talis statu esse p mag violauit et
pcm mortale i tenit / 2o ut eig filiud bndcto i secmcto alm
lo quibz p ang ad mmg scti m die libenter audiat et m ssa
audiat q ex illa visac hoi tpe solatiu vet primo de pcis q
pudo ho / 3o de pcis qu stati vso dno pq negligez q pucta fuit
et scripm qui ei reagnouit et sbr quiz qligit ex deuotio co
replacie sacrifti q pcm q pnigit et pcta q pucta sic ei dimittit
ho / 4o de publicano qu i gtice via dup deus q pricig esto mi
pcori / 5o e q angeli cu cod hoie solet gtant hitie et illis
ho q fiet tanq i domb spualibq s vtutibq q i corpalibq s i ne
cssariis corpis / 6o q tli hoi i iudicio tem oibq gtiq actio
maior ei a domino refert et cum oibq i celo accipiet et dilet
tor erit // Denio q cuq i cellam vides cor q opi i m ssa cli
uai seu i via potuer ut audis nola ut campana ad elevacoe

pulsare te per flexis genibus humilies et reuerenter et deuote ado
res. Ad quod hortatur dicens ad philip. 2. In nomine dni ihu omne
genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. Vnde quibus non dz spe
ride corpus xpi elevari in missa. Hi est qui non pt ce in altari p labori
bus suis et audit pulsu q fit in sua elevatione corporis xpi. Dz genua
sua flectere et dicit cum in corde. Vnde dicitur de hac dicit le. Ol quasta
mulier adiuta per tempus lacrimis ad pulsandum apperuit sibi ostio
dni decepta conatus fuit sine sine p elevatione corporis xpi. Iuxta more
cirpana audiuit pulsare tuae ista mulier flexis genibus de
uote dicit. Huc ihu 2. fili dei miserere mei et cito mihi tibi et
finem pulsandi sancta st. Demonibus fugientibus et dicentibus quid vis
primo corpus xpi te liberauit a tyrali et etiam mote

Altare delectare tuo honore domine. In manu filii sui benedice
que nunc a bonis hominibus venerandae et a deo donata est
in mercedem omnibus hominibus ut in pis in omnibus necessitatibus sit vicat
Contra eis adjutorium cor sit quod iudicandas. Quod efficiatur adiuuat
2. Vnde hor. Ipse quia potens est. 3. Qui adjuuat 4. Ipse qui adjuuat
Dic pri nostri quod efficaciter nos adjuuat et hor. 10. Quia pt. Sicut
vt ipsa eum ipse adjuuandi posse 10. Quia eum omnipotente. Vnde bene da
ta est ei potestas in celo et in terra et omnia quecumque voluit. Vnde valeas impetrare
Ipse adjuuandi sapiam et omnis sit defensor nostrum quod dz nunc supre et
agnoscat et sic speci ipse adjuuandi velle et eum nunc et bo
nitatis. Sicut quod magnitudo nunc dignum manu ostendit in hor
quia nunc pellit omnes stoque mala in celo et in terra vnicum. Vnde applau
dium tempori quia qui omnibus patet et quibus vnde dicit quia omnia spero
sa in tempore nata omnibus nunc sicut nobilibus et ignobilibus simus
et in firmis diuitibus et pauperibus iustis et in iustis iuuenibus et tran
quibus ipsis omnibus et in firmis sibi sit honore dei ut ipso li
beret ab illis. Vnde sicut quia sit nos iuuat hoc in ipso deo placet et
saluti quia hoc expedienti ego quia diffinitive edit ut quia honorat
illud sicut aut qui hor fuerit ut hor dimittit ad honorem istig sit
quid sibi iungat ut hor euadat et hor sit ede e domino omnia
forte voluntas dei est ut nolit aliquid in mite ut tribulacio
ut necessitate quia sit nos orat pro nobis in quia quia nostrae deo velle
consequendum quia forte illis in mitis ut pauperes et tam salutis
et pfuat te forte aperiens dat de forte eo nunc vt in mitis pnti
re pena tua a quia has tribulaciones vt mitis tuae augmentis. Vnde
Hugo 2. li de aud. Quasdam pestes de multa pena poppe flagel
lat eos in finite corpus ne pereant ut eis vtilis sit fungi lapi
nibus ad salute quia eos manu in salomes ad dampnacionem. Vnde dicit
Hugo li. v. de virtute dei deus tu adueni si rebus eo agitat et

mita eq̃ aminat aut p̃ cam castigat a' merede et ĩ ma p tollerãs
malis tp̃alibq̃ fluat et ego cu pue tuo i fonat ut aliq̃ de fon ẽ
et tu implorabis ut i vocab pro eius aliq̃ sti ĩmitte hor des do
et illi sto vt p̃ expediat et no diffimtie credẽ si hor ul horseris
q puer tuus p̃tera libebit q̃ fonte tu cu pcis tuis demersus
q deus te p̃mit i pueo tuo ut p̃ has tribulacoes et dmpnacoes
quas habes cu pueo tuo p̃ cam tua q̃ gnosti et p̃ cu gtroe dedi
vocab et ẽ mercede rẽm sponde pro tuo et ty ilorq̃ sti ho
norabi et i vocabi et ĩ mag̃na fiducia et meruerunt hor apud
deu q̃ p̃ nob sb veniei mis nrtatibq̃ et ma marie os
tendit p alios sos et hor q̃ ẽ fuerat i oibq̃ locis in mari i terra
i domo in cigo et i oibq̃ tribq̃ die noctiq̃ demadre de pro i
penetrate i fuerunt et vn vri vigo bta oibq̃ venia peccati
bus mis p̃mit apit sanis obtinet veniam ego medela p̃ipsi
lis corde robur afflicti consolacoes p̃ciliatibq̃ ad futuru et li
beratio vn christi o dulcis vigo no est vas te posse illud de pre
qui spem sua fiducialiter i te ponit et ego his p̃ magnitudo mis
ricordie || Dicit vn mater hor habeat q̃ pa ta potest et i cele
et i ter p̃ q̃ hor habeat tripli roe ego ego q̃ ab p̃t apud alios re
gem terrenum magnum posse dicit roe bn fieri et fuisse q̃ exhibuit
aut roe pentecle / aut roe greci q̃ i vere p̃t cu illud regis sed tripli
roe vigo mana apud regem celeste obtinuit magnum posse /
p̃mo roe pentecle q̃ e mat regis et ne hor figurate p̃ vbi dicit
Balon Bersabee mri sue pete mr mea neq̃ eu p̃ has e ut auferat
fiducie mea a te et hz magnum posse roe gre i vere vn dyc ci an
gelq̃ lucis p̃ vasti gratiam apud dnm et no tm apud eu i vere
gratia hz et apud beatam mmbi vn bri bene mata dicit gratia plena
q̃ deus angelis et hominibq̃ e gta deo p̃ humilitate angelis p̃ gra
hominibq̃ p̃ benedictione talem gratiam apud deum i vere q̃ eam sibi in
mem elegit sic tanta gratia i vere q̃ omib p̃ceteris eiq̃ exaudiunt
vn tpq̃ omne q̃d petierit a me impetrabis a va dyc Balon
mri sue ho hz magnum posse roe mediti q̃ ipa sup omnes ma
tres mediatrix mediatrix fuit || Quo nomine q̃ eiq̃ mediatrix sit
multa magna et nobilia Sit nobilia p̃ i mediatrix ma
opa mie que nos iubemur pauperibq̃ exhibere ipa i mediatrix
i ipsum deum exercebat ma lacte sua ipsum pauit hospitio vtere
sui sibi p̃bmit vestiuit eum humanitate sicut q̃d depositio sanguine
suo ei operuit sepulchro iacens i cunis et pendens i cruce tpi
tamen eum visitauit q̃ p̃ eo ere stetit et sepulchro eiq̃ interfuit
Sic q̃ opa mie que nos pauperibq̃ exhibemus ipa i mediatrix

operuit i dñ go eig mita pt nobiliora meritis mis ḡz i ho
fuerunt eig mita magna ꝗ duplata operatiz ꝗ ꝗl et ꝗl ꝗ tepla
tioz et actione operebat via i eo ꝗ mkuit ihsu mia rōis
unsmdo Jhor ipa i tedit do ꝗ patiz ꝗ vita actiua ḡz i hor
ꝗ ipa intedit deo ꝗ deuoveri operebat vita ꝗ tepla tiua Jodz
eig mita fuerunt magna / ho eig mita fuerunt mlta ꝗ ꝗ tinnatiz
et ꝗ restituere meruit et hor ep seruiti tuitate via mshimeqiz
qmedit et bibit et dormit et io illa ora rōis mia i tu disite
ordmauit ꝗ ēt tessando aboribg et quiescendo ꝗ meruit et hor
no est mirp ꝗ nob e pgle ꝗ mered i oribg ꝗ faciung ad dimitti
mg tti i gra dei pmo et ora ad eu refiang ꝗ vn dlplq ꝗ trmg
qm diligentibg deu ora eo pant i bonu Jhor eni ꝗ tellung stos
i telo qui il amplig mereri pnt ꝗ nos i pnti vita ꝗ mereri possug
vi gradi comedis ꝗ ꝗ fortiuend natune et eu gratiꝗ acce
ribus tuis laudat deu et sic comedendo mereri vita etna ꝗ
si dormis ca i tere ut fortiꝗ ad pnted et fruied deo et sic
dormiendo mereri vn Greg Doym stoz no vacat a merito ꝗ
si laboras manualis ca i tere ut habeas vn te et vxore tua
et pueros tuos de iii ꝗ mtre valeas ut no i digeas fmdu ner
ꝗ qua i juste lucri / ut si laboras ca i tere ut de laboribg tuis
pauribg subveias ꝗ ꝗ ꝗ laborare nequunt / ut si laboras ut pmiaz
ade et quatinq mis pmitte ꝗ fieri ꝗ et qm hozp tu i tere vna
habeas et sic i gra laboras ꝗ mereri i quibus ope coronam inte
etne go pistor ꝗ mereri corona pmisedo sili / habet sartor:
agricola ꝗ ꝗ et de vna die i qua fideli laborasti hebis maig
pmmd qua totq mundq valet ꝗ vn pb laboes manuum tuarꝗ et
maducabis dlq es et bynibi est vn Bocꝗ deq sola / si labor
fret meres mmet vmꝗ ꝗ end zq pnd laborare mereri et am
piat / vn dmbo bnis hmg e metqa corona ap ꝗ ꝗ / Dnis
fried qualit bta vgo adunat / ipa ꝗ de adunet horez i dnm
statu ꝗ vita i morte et pg mote / vn ctmz de ca ayaia mr gre
adunat quid i pnti tpe ta malis ꝗ bonis ꝗ cos i gra ꝗ ꝗ euc
rado confuade et eis gra augmentando io dz mr gre ayalis
vo ad mag et ad pmaz qiteo et io dz mr mie // Dn hor qm
vtq ipa sit magꝗ mis cors filio tu ꝗ ꝗ pligeig ꝗ e i fmte pu
tene ꝗ et ꝗ fmte mie vn pb ayia eig ꝗ ꝗ ora ayia eig ḡz ipa
dz mr mie ꝗ ꝗ mis cordit agit ꝗ filig eius Jusq et mis
cors i oribg oribg suis vn pb vmꝗ vie dm mia et vitis
ḡz maia tq ep hibet mag et no Jusqua ad horlig Jdeo dz

bonis

mr mre // Adiunat eis i morte ab i pdis dya' p tegre do so
bdit tu nos ab hoste p tegre Adiunat eis pg morte ariab i pus
mamb suspicedo et eos i relig ducedo so bdit i hora moth
suspe Dicto ppter q nos adiunat ppter q sned q ogo glosa
iure iurando te et abligat nos pcedb mag eis si nollet p
iusto dei iudico quinit nos dare gram et hoc tplici rac p
quinat nobis gram ego hibe pp ipig gre i vercdy quam cud
greng i lapsu primoy pontd gram p didit qua angelo tpstate
maia venit sic eu ait angelo luc j Inuenisti gram apud
dnm illam vij qua nos p didinm i lapsu primoy p ortd et p
iusto e tam i iudico diuastico q simili ut q se alterq i vet respi
tuat illiq p didcat et cq eat et ego quo ipa gram i vert p iusta
pnas quinit q nos pcedb q gram p didinm q restituet pu velis
pu nolis Qdo cogit mr sic mr ppter matrim affirm tia ego
q filiq eis dignat dici et ce si mr Jup illo ps triabo nome
tuu fribq meis Jte i cu dic eis ps marie magdalene vade dic
ad fres meos Ascedo ad pnem meu et ad pnem vrm et io
Iusta rac cogit esse eis mr mrd Qdmq end q nati oris mr di
ligit filios Vni sic xpo 2o 2y deitate est filiq dei pri et omes
clari sut filij adoptiui Sic a filij ipsi 2o 2y humanitate e nati
filius virginis marie et nos eiq filij adoptiui hinc e q dic
tur j p ipsi filiu suu primogenitu qu primogenitu dic iusto adic
i respnd mr qu pg illu filij eiq simq et ego hac matrna affirmo
cogit hinc tiera mrtyry mr Qdmq q ego mr aliu volueo
spectit ad quatuor q deant veneno den fecunditate diligit
ymo diligere cogit filiu suu Q si ita fortse e na ut sis tratu
ego tute matrna cogit velle bonu filiu adulto magis diuinq
affirm i mre dei cogere nos amare p filiq dei q i mra venit
i vtero ymo qui mra dic et e ipe ferit eiq viscera i etiam mag
redolere hic pu Si pomu i manu habuerit p diminuu die
p relig p se dici mang redolet o dne sta filii q mra quc
deus i trug visceribq noue mesibq requiescit io eius viscera
redolet i atrim Ho cogit nobis mseri ego filij reconme
dare et offer cu elegit deus filiq matric tempq et loci aptis
simu quo nos reconmedaret mri et hore tpe passionis quo
dyoit dne filiq tuus ut ego loco et tpe ipsam reconmedarem
p fundig i nutrit na nore soli qui i tpe petri gra omes pcto
res conuersi adeu i illiguit quos i io loco et tpe i matri reco
medare et voluit vt ei m dei iudico ceff dit ad pnmed
et ad sapnad pcores ipa memor loci et tpis passionis
p nobis affirtuosig i terpellant dei pilla reconmedare

filio ei dicit id ypy Et sto de fugiciens et vagus nec ipse des Et
si dicat vide mr oculis cordis et corporis qui qualia qp pecuniis
paro tecum habeas recommendatus qp licet hec mihi et magis
sit valde mea mr tamen propter ipsum pro nobis fly mand e mea filio ut
pote qe e ipsa mea hnt magis especialiter In fine tu affectuose
rogasti nos saluti qp depynari et ideo mrem sic passionis iter
esse voluit et per ea mitissione cui nos est sub aliq de negare
occasione hcat mr fendi Quant ayaria sollicita sit reconciliare
peccatores per pte dpi Quid petit voluit ire ad prand et
veit ad alterie lite virgis suis salutauit ea angelica saluta
coe qm modo eis erat quinq pduxit altere ul ymagine virgis
marie qm eam salutauit Quando fecit vidit ymagine eam
que sup altare erat vinculata cum puero que tenebat in brachiis
vidit quq figuriq stare deputo in omnio mr eis sic stupebat
de istis cibis ihu xpi in ere Quid in huet ob stupefacti dixit
o dna quis fecit hoc et ayaria pnt tu et ceti patres qui a
plus cruciffixit me et filium meum qm fecerunt iudei Qui voluit
qm virgo sacratissime xpi tegere et voluit pungere et no potuit et
pater ille ad virgine dixit o mr mea in terra de pme et illa vos
patres fuistis me mrem meam qui cottidie no cessastis me fuere mrem
mestere et tristitie et ille no sic passus ma dna loqre et memoro
te ce advocata pro pri tecum pme et mr ad filium aut o pissime
fili amoe mei misere huic pori et filio ad mrem ait Ro
mr mer guai des qp te no audio qm ego rogaui prem sumo
ut si pg le fonet alio mo geng quam saluai ut tusserit
ame talie passionis mei et noluit audire me et mr o fili
mi memento qm mr no amoe te soui et alui vbera meum et
pectori meo et gdna huic pori et filio o mr ego justicia
tibi ondo qm exaudie te no teneo et mr no ty justicia caupe
mr si ad mrem qsi gmq et go qm tua mrem miseri huic
pori et filio rogaui em 2o prem ut si pg le fonet alio
mo geng quam saluai tusserit ame talie passionis et
no exaudiuit me et mr o fili memento laboris et doloris qs
sustinui tecum et dona mi ipsu pori et filio o mr nolo guai
qm te no exaudio si memento qm 3o rogaui prem ut tusserit
ame talie passionis et no exaudiuit me et mr deposuit
filium et voluit procedere ad pedes eius Qui videns filio dixit ad eam
Qui e mr qd fare vis et illa tam diu am pedes tuos cu pro
re iacebo quousq vema sibi concedas et filio abscit hec mr
Statutu est in lege dina Qui filio dz honora mrem et justi

Hic de lita virgine

concludit q ille debet legem implere q legem dat. Quia ego sum filius
tuus et tu mihi mea te honorare volo in isto precepto. et sibi quod
te ora pro me in diluvio et sit pax inter me et te et cetera precedentia
et in signum pacis osculetur vel lingua mea et sic precor osculando
semanus ora vel lingua zopi et impetrabit si aliquid ego mandabo

Quinto preceptum

Non occides. In quo prohibetur homicidium a quo preceptum debet
hominibus prohibere quia hoc est contra naturam. Docuit enim natura
anima debet diligere inimicos ita quod sit eis sicut ipsi vnum
est. Omne animal diligit suum simile vnde nimirum est quod homo vult occidere
suum simile si aliud homicidium tunc natura docuit vnum animal in vole diligere
aliud sicut simile intelligendum est de homine quia natura et constitutio ne
dat diligere aliud hominem sibi similem vnde dicitur. Et hinc
omnis enim homo natus est amicus omnibus quia permittit contra naturam eis in dicta
inspiratione permittit contra vocem humanam dictat enim vox hominis quod non debet
fieri alteri quod sibi odit fili vnde katho no finas alteri quod nunquam tibi
fieri vis. Thobie quod vnde cum ipse homo sup ora natus abhorret morte so
ipse sup ora cum debet ne mortem alio inferre vnde contra
2o de aliquo omne natale desideratur p naturalem et ce. Quod debet ro
hibere homicidium abhor primo quia primus homicida dyabolus est et dyabolus appellatur
vnde Joh. Ille homicida erat ab initio dyabolus ab initio fuit homicida su
pig et quia ade et eue et tonigenus huiusmodi vnde dicuntur dyabolus
huiusmodi genus inimicus i veto moth. Tertio de rohibere quia e vnum de
10 preceptis que dicunt ad deum clamare et primum illorum e oppressio in no
cuitu vnde 20 de secundum vox filiorum israel ad deum go fuerunt cauc
dum e ne quis pupillos et orphanos et viduas opprimat ulcis
aliqua iniuria faciat. Tertium e primum sodomitarum vnde con
clamo sodomorum et gomorrorum multiplicata e. Tertium deten
tacio mercedis operariorum vnde iacob vitio fere mercedis operario
rum q fraudatae a nobis clamat et clamo eius in aures
dni sabaoth. Quartum e hominum quia vnde dicitur dicit dns
ad cayn. Vox sanguinis fratris tui abel clamat ad me de
terra et ita patet de dicit ad phily homicida vox sanguinis in nocte
ate effusi clamat ad me de terra respice videtur sup te. Et patet
exhor q sit vnum de maximis peccatis occidere primum in nocte q dns
maledixit tre q aperuit os suum et recepit sanguinem in nocte
q tur de illo cit qui sanguinem in nocte effudit go mito dicit
dnsoily in iudico e omo iste maledicti ignem etiam q pater e
vobis. Quinto cat q homicidium e duplex corporale et spirituale. Cor
porale quantitatem manum ut fratrem. Hor quomodo primo in spiritu de

vij

tate vt eu judex eu juste dampnat vel min̄ste dampnatu om̄ dit
Am̄ pri vtq judici licet om̄ de male fore Ter 2 q 1 Johēm 2 q 5 c
q hic hic p salute tocq corpis p cidit laudabili-me bp put di
hic male fac et corrupting alios laudabili om̄ dit ut bonum
p fuerit si tu hic om̄ sio fiet a judice vel min̄stro et no ad limore
vindic vel delicatoe fidedi quia na sig nuq licet re juste om̄
dat vi long judex mori lit peccat si limōe vel delicatoe om̄ dit hic
et min̄ster si hoc fecit p aliquo ffu que ex ide seq sequi
ffanet hic et vtq p judex qi min̄ster peccat mori lit si reid ar
ridat jm̄ ordine no puato hoc e si om̄ dit no sententiali ju
dicatu et q dampnatu et hec plant 20 q 2 c penitentia 4 q 4 4 4 ap
lec et c a min̄ster Verit vtq licet puate p pone om̄ de male
fore Ter 2 Johēm si pp nolicet hi illi tu eu qui tuti tum q
m̄ssa e sic principi huiusmodi publica auctoritate no aut puato Ceterum
fit hoc in du necessitate i sigrate hi tuc disrigi vedu e q aut
illa mentis est cuitabil puta eu quis pt euade i septe se hoste
et no fuit tuc reus e hom̄ dij et tacq p mortali peccto debet agere
primo est rat mentis i cuitabil puta si ab om̄ dat i septe no ex
odio sitate hi ex dolo et ali no potuit pclim om̄ sio euade et
fleb no peccant et no astrigunt si ad cautela pt ambiguu dubiet
q pt timē ne illu om̄ dict motq ex dignate iniuria vel libi
dine vindic et no ex sola mentis defendedi se jn terior hi pp di
agere primo et si plus p mis a sibe q i tata venit mentis et i hoc
concordat gamfred et hostiens Ondu fm philos p fuerte rex et pa
lui q vita prior p fereda e rebus sotime Tuo hoc hor hor du fit
tapu hi disrigne ovua a dabit q am oxem rei illicita puta
si pulsauit barkin et cidet barkin mt ferit aliq vel occidit no i pu
tatur ei vt si ab scrans arbore cadet fortuitu aliq occidat no
est culpabil q vm est si fiat i p uato loco hi aut fiat i publico
loco et ro ad hibet plena vel debita diligencia s q spiacedo et alt
clamado q caveat sibi vt pz d q hij qui arbore Quid de pentibus
i quoq lectibus puuli i velut mortui Ter 2 Ker hi mors i vent
g rauli corp culpa precedente atq negliecia quibus e eis prima i judice
da hi aut nulla pressit negliecia vel culpa de jure no fuit pu
medi hi ad cautela pt ambiguu e eis aliq prima i judicada
concor hosti vt addit q mor medi fuit pentes ne pueros teneros
seu i vno loco collocet ne forte oppmant 2a q 4 Ostulisti Qui
de custodibus i finor q ad corp petitiones vocuerunt minuere
et minuit eis sagume vel dederunt vinu bibere finis vel no bi
custodierunt ita q mortui i flum Ter 2 Juvilli Jn oibus tribus q
bona fide fiunt no dz aliqs scrupulosa hire q stram si sit cuides
culpa aut negliecia dissoluta et tanti sit q inde mors prevenit

tur n regularitas q tracta est. Sexto homicidium casuale committitur vo
lentate et ppa iniquitate puta si quis ex odio vel lucro vim dre alicui
occidit et tunc sicut omni disticte dicendum est q tale homicidium voluntarium
sit peccatum mortale et enormis. Sed quid vtrum magis peccet qui occidit
iustum q qui occidit peccatorem. Rn. Dicendum 2a 2e q. 68. q. sic et
hoc quadruplici via. Primo q notetur ei quem plus diligere debet et
ita magis agit contra caritatem. 2a q. iniuria mihi fit ei ille q est
mihi dignius et ita magis contra iustitiam agit. 3a q. nuat quod
cantum maiori bono. 4o q. gtem mihi deus in iusto quoniam tunc 1o Sed vos
sumus me sumus Ite q. fideles sunt filii dei 1 Joh 3. Videte quale
caritatem dedit deus et filii eius nominemur et simus. Ipse quidem aliquis
fidelis occidit plus peccat q qui infidelem occidit q qui stultus mihi
ut esse. Nam cum q sum dei statim non audebitur qui filium eius
occidit. Sed quid vtrum alia occidere sit peccatum. Rn. Dicendum q
non q nullus peccat vtendo re sua ad hoc q est ordinata omnaliter aut
plantis et cualia sunt ad hominem cita. Sed quid vtrum mulierem liceat se
ipsam occidere ne ab alio corrumpatur. Rn. Dicendum q non q non
debet in se committere crimen alienum non est enim crimen mulieris si ei violentia
inferatur. Et ratio q fornicatio vel adulterium magis peccatum est q homi
cidium. Propter hoc ergo q est vitandum q non restat tempus ut pe
nitentiam adhibere. Ergo volens debet se ipsam mittere violentiam occidere si ipsam
peccatum mortale impleat. Tho 2a 2e q. 64. Quadruplicitur excusatur primus
filius primo q est contra naturalem inclinationem qua unaquaque res se ipsam nititur
obstinate seu conservare q. Et 2o q est contra caritatem qua homo tenetur
diligere proximum. 3a q. iniuria fiunt iustitiae q quilibet homo potest
iustitiam. 4o q. filius homo deum peccat iocando illud nullo modo licet ut
magis deum peccet. Et hoc ut patuit. Ipse vitae cuadet. Item nec propter
vindictam alicuius poenae in se vel se occidere debet. Quid de hiis
qui se ipsos mutilant. Sed non licet membra proprium perdere et si filius
mutilato sicut exercitatio alicuius finis aut ex se cedere ob se
quium. Pstare deo ut puta q castae vivere metu filiorum filius gutter
peccavit q non licet aliquomodo membra prinde ad vitandum pri
lium si poenam q salutis spiritualis. Et ut alius q venire in poenam
sibi accidit ipsi voluntati et ego filius homicidium sui ipsius judicat
et filius repellendi sunt a primorum et receptione sacrorum ordinum
Ergo si membra putrida non abscidat a se vel ab alio q corrumpit corpus q tunc sit licitum et abscindere ta de voluntate cuius
membrum est q illius ad q pertinet curare ad sanitatem ipsius. Sed
to homicidium casuale committitur a lignum et hoc primo si pri
mo. Sic Geodes occidit multos pruchos qui erant vetustissimi
et in illis fimbria eius non q manum eos occidere. Et q fuerit et pe
rit. Secto committitur applicando puta cum quis alium suadet vel ra

gat fac hominem o sedes s' voluntate sequte eo hominem fili dt ty
2ry ymmo ... est vnus hominum et cui hor in regnantate i cont
n mite est si ille cuidet gladium statim ut diu occidat tpe i ter
to ni in trium co tria suadent et p mm gladium revocavit vno
q plus eq q illi demittet denuo mote titatu eq sibi cuiat
ms q habitu edat q pq revocatum eq illi cui gladium re
uocet reparabit cauto ty demittet vt dit ymmo ne p dat alium
Cir cayphas 2ry omdit dando gladium morti eius ut det ioh
vbi dicit expedit vob ut vnus moriat ho et no tota gens pat
vn dnugq no solu illi homicide sit q mam hoies occidit
b est illi q quos gladium fraude et eo hortatus hoies exligum
tur ad istud dum hominem distinct Quod cum gelisti dic
2ry est tis si quid hora tna / Alij vo hora sexta Quia iudei sus
pius q gladius machinates i mote exprimi ligatus tis fuerunt hoa
tertia eq milites hor facto gladium pleuerunt hora sexta / Septio
quittit seu sit defensiae seu ario defedendi cu qui hominem p
petrat tria 2ry hom de fir Siquis vadit aditer fiet ali
q et terum sunt assaliab n tri ipm i ritas ad hominem tpe
tranq n sup hor aliq va cu eo habuisti n tpe terum ymo tu
hor sibi disuasisti licet tarn esse noluit / et mihi iamq ty de
tpo tmes te sibi associab eo ario ut si forte ie p alium i sequet
q fur tu eum defendes 2 sit omdit alium p te associatq in hor
tapu dit hostiesq q illis est hominem nec vmq potit adordies
p mouci dt sic i telluge q sola defensione quittit hominem
dm // Ottano quittit tradedo per i mote sic judas ... de
quo dit ayt 2ds Querebat opportunitate ut eum traderet et illi
traditores cu juda dampnabunt et rei erit i sagwme i nopio
sic judas i ... // Nono quittit hominem judicando i iuste aliq
ad mote sic pylatq omdit ... de quo lur 2y dt adiudica
ut fij petitione judeorum de illis judicibus falsis quippe mm
nos ut fauore judicum et justicia p uertit q enormit per
tat i ... qui est vitas et justicia vnyersi dorq no e p pena i
judico q sed tenda ff causa Qui cum q sagittumittit ut amittere
fauorem sui minitor ... iudicum p uitut sy dubio i ...
qui est vitas et iustica petra e no sentiu / Am dicit facile
deuiat a justicia qui i causa no dd ff hoiem formidat ho
pz i pylato qui ... multis modis et vias nitebatur liberare ff
p q mod finali eptimoe sucano iuste ad mote sententiam
Quod q judici no licet vendere judicium no tenet seu vm tes
timonium / licet adversariq vendet fustu patrimu et jus p ty

rem g plus go gaudet peccat q iustitia exercere noluit n' an accepta
munera et tales qm g sunt dicit hic et i futuro dum legit q quida
i iquus judex nulli voluit facere judicium n' an accepta aliqua
munera et ecce quedam vidua quadam tam habuit quod judex
ei rotunde p longavit tur ipsa fuit et questa cum da bono uno
qui dixit ei ipse no facit t' judicium n' manu eius i vngues et
ipsa mulier accepit pugilem de me luti et tetigit oculos ipsius
i judicio ab judice accepit et ei manu i vngue et dixit dignat
dixit dm n' manu maculas et ecce pnt n' dom est q no
habeo finem nec expedio ne tace mee qua n' diu p tribunis
n i vngere vobis manu et pi alle confusi coram oculis ipsius stetit
et ei expetendum iniqua iustitia et judicium fecit Ite non q
judex i juste judicis pnnmedq est a superiori suo ut exemplo
cuius alii formidant tle fm amplia pmitte vn le q quida rex
ysaeni cu deprehendisset quedam judice suu i juste judicasse
fecit eum exonari et stellam judice cu tli tute eo opere ut ju
dex futuri qtime memo haberet supplicii ut timeret i juste
judicare Caed tn q no facilitere ho est judicia dq admote
q e nobilissima ratio vn dn ples dengmie principu nobi
lissimu ana lud est ho tanc fmde sagittime quam vn eis
stugg tante dignitatis est quam condiro ut nullu bonu
plus fmmu bonu ei sufficere possit vn dn i quad fmme
fecit cum de 27 horcy egipcia creatura 27 aridu magis
ut puta ymagine creatoris in sigm vnis principe bestiarum
et ne tanpare ho tli no bilis ratio no leuit est deleda ho
ipsi deberet attede qui hoc q si pullu galline accidit et
modicu estimat amde sagittime quam et ty dns la' p e
zechiele mq voluntas mee est mors impij sed dns et no
magis ut quertat avisis suis et vivat / go q ty ora q ipsi p
habilis apparet admiq est horcy vnc et pcemedare
et pcta sua p satisfacy delere q cu sic leuit et facilter ami
de in sigm quq dic dns i ezechiel nolo mote pcatoris
sed go illi q ita attrit horcy criant et puniut et ita i mi
cordit sentenciat et judicat time debet i d dny Jacobi judi
cu sit sy mia qui hic no facit mq est i d dny apli Quo
judicio alu judicaris tempu q deprimas est sup ora time sed
dny ho' lur Salt me pia qua me si fecit ho // Decimo
q mutit hor hominem no liberando p pcio a mote // Dcio
Vtq quilibet teneat liberare p pcio a morte pu q pc q
libi ego debito tenetur repelle pnuia a pcio et liberare

amote et defede ad pt

a morte et defendere eum pro alias reus est homicidij et ista virtute
docet evidenter instinctu naturalis in aliquibus bruti viz in porcis qui
mutuo se tueri et vnus liberare nititur alium non tamen quilibet tenetur
pro illi liberando alterius periculo mortis se exponere Quia solus iudex tenetur
ad hoc est manus armata Vel ar. exercitus hoc facit opus pro illis
exercitus Ita de persona priuata dicit doctores magnum quod si videat
quod homo solus non potest liberare a morte iniusta quod tenetur vel in pecunia vel
etiam facto tenetur impedire si posset

Homicidium spirale est quo quis in spiritu dicitur homicida et con
mittitur octo modis primo quia committitur in corde proximi odiendo
ut sibi in videndo de quo habetur. Omnis qui odit fratrem suum homicida
est et scitis quod omnis homicida non habet vitam in se manentem Glo. ibidem et
si vnus mittit socius vnus in pectus tu es Dayn daynabitur et istud
homicidium tam gravis est corporali homicidio quia anima nobilior est corpore
et committitur quia anima mortuus per invidiam occiditur Vel etiam 2° per cohor
homicidium corporale est quo quis interficit alium Spiritualis homicidium spirale
est quod quis seipsum primit et in quo nephandius est homicidium interficere
seipsum tanto detestabilius est homicidium spirale a corporali et istorum
tam pueri quam mulieres iudeorum sunt homicide seipsos per invidiam Ubi
invidia est primum mortale ut venale que deprimit ut postea Homo
committitur in voluntate bonum proximi suffocando et ingratia nam quotiens in te
bonum concepitur diminuitur in spiritu per negligentiam ad effectum non ducit
Spiritus sancti vult totum divinum sum manum gratie dicit mihi plantatum volun
tatis violas et primis quia est spiritus sancti que tuae pugnabitur qui
bonum concepitur diminuitur in spiritu in anima quia spiritus sancti ad effectum non
ducitur tuae spiritus omnitum Tertio committitur verbis et ore suggerendo
mala que sunt contra deum et salutem animae Idem dicit de dyabolo sicut
illes dyabolus homicida est ab initio vnde struxit sicut homicida dyabolus
diminuit quia gladio armatus vel ferro cincti ad horam veniat sed quia malum
vnum seminavit volo quod te homicida putare qui fit vitiis mala
persuadet vnde stultus in choro destruit bonos mores colloquia sua
quod quicumque cum vitiis tuis occasio est alicui adpetendi si hoc est propter
to existent fratrem homicidium spirale committit Quarto committitur qui quo
tidie fraterna correctione atque admonitus vnde stultus in malitiis
Ad horam omnium quot ad mortem cotidie tepidi et tacentes in
vitiis sunt qui vitiis correctio fratrum sit subtracto Ruf
27 Tho 2a2e q. 33 ovi precepto sit dicit quod preceptum est affirmativum in no
quod obligat semper et tempore vnde et abminisio eius aliquis est meritoria
si qui quod opportunum tempus inquirit vel quod metuit ne detriores
fiant vel ad bona vitia alios inducat et huius Quinto abminitur

dilio mo. scu pro venale qm timo et tepiditas facit horem tardis
rem ad corrigend delictu fratis sic timet q forte conscientia no ysicet
solus tn est si constanter et q frem possit a pro trahe et dimittit
ppter tepiditate caritatis finalis vitt dic dugq // 3o obmittit si pro
mortali sicu fom dat in dicu angeli vel tarmis cruciaro vel qcu
tpale cu ty her dicent i ano q frem caritate ppenatur // Deinto
qmittit hoi indiu ppuale p malu cho q datur pro vn dugq
i libro de pastoribus ouis i qspecu ppli male viuunt q i illo c incip
aliquos ocidit go qui te pmitty suo malo ego ad pcuti di i dux
ille cauq tua et sua detrudit vn aytd vc hoi p que studalu sit vn
cra dr plos v. ostij. op pessimq est ille qui no solu vitt mala vo
luntate ad se sed cra ad alios go licet mlti pnmat vn dicegs i mdal
tot mdtibq quis digno est quot ego la pmutat i posteros relinq
// Septo qmittit qn qs hedibq suis i iustis res relinq na quot
denarios sicuter eis relinq de i justo qi tot gladios ipos i ifficit
dtgo hedes su filij si illas res i iuste acq sicis stricte possidet et
dapnat cu pentibq tue 27 dom xpi i civo filij qsurget adiu pus
pentes hoc i tugit q i judicio ostrenmo su cra in ferno punit
eos dur primo et conqrit de eis sic dcr delibq o cri soribq corp vn pucbrop
de pre sumpio coquarit filius qm ppter ym punit ogubrio // 2o q
est gtissimu et i ferno eos ff torquebit ad mq obybrio i tij q
nesio vtp gtuq p filios vel p donones pnmat // Vn lee q quidd
somes quo ad huana estimacoq satis bong pq obitu suu vipus
est quod sto hemita i iferno i quada scala ignea stante et cu
ciet ab eo cur ibi esset cu ty sat laudabile i mundo vixisset
et ff possessione cuiqd certe q panus no respiuisset qui licet
eam possidet no estimabat illicite ego quo ab aliquo sup pm fuisse
deuolutu et ipe fuerat pe ce dcimu possessione est quotesit de ge
nere de illa qui ceuq certiq sicet possidet mortuus omis ad eu
ad illa scala veturi cant // Septo qmittit victu nem i nec te
tegendo nam qui victu necessitatis subtrahit patri spuli hominidu vn
ambo pasce fame morete p no patu stroci dysti dic hor pt qn vtp
dare eleay i nem lar lo cadit sb p cepto tu q pcq pzt hor q ipam
obmittes et nali pmuctu vt pz ayt v. spunui et no de ystu
maduciae est qmq vo est dma tu dfcio pnomi no solu i spe cospstit
ut volumq ei bonu sed et opem 27 1d 1 joh 3 no diligamq ligua
nec vo sed ope et vitate sed hor aut ut alicui pcepit ut eiq nem te
sb remanq suo i d joh 3 Qui vidit frem suu nem tate pacete et
claustrit viscera sua a eo quo caritas dei manet i illo go eleay lar
gino e in pcepto qzt pcepti dant de actibq vitutu nere e q hor
mads donu elemosie cadat i pcepto 27 q acty est de nere tate vtut
puta 27 dictame rte sed est 27 nem tate exopte respiciet exopte q

propter quid dicunt precepit q illud a quo elea sit data sit superflum
no solum ut pu ipsi sed etiam respectu aliorum quorum cura est i tribus et ratio
dictat q vnusquisq; sibi et suis prouidet et hominis quorum cura sibi
i commisit et pg de respectu nostri aliorum euenit / propter autem
ipsiet precepit q egenis tribuat hoc est sic q ie q i recepit sit necessaria aliorum
no est ro pietatis sed ire ei daret / vnde di ij c q hijs pauperibus qui la
bor bonis non prest no aut oris necessitas obligat ad precepta dij solum illa
que aliqs sustentare et no possit et ro nclm quia q dicit eleemosynam de sup
fluo e necessaria ad salutem et tradit i precepto ut eis qui est i egestate necessitate
posita // Sed dij q no simpliciter opportunda cultria necessitas q tuc no
pt iuuari nisi q supra sit tuc i diligendum e tanq; egestate necessitate qui apparent
sufficiens fuit necessitatis egestate p bibalia ut ad qd vidit alios i potestes
ut pigros ad seruiendum cum vidit pauperem i digere vite necessitatis ne sibi
possit seruire / tuc cum ex precepto tenetur ei seruire dij tit necessitate
egestatis dicit eleemosynam e i aspio sit de quolibet melioris dat q sua / vnde dicit
Basilius Cur tu habundas ille vero mendicat nisi ut tu bona dispensaris
meritis consequaris / Ille vero panem meum detinet panem quem tu tenes
Tunica mundi est qua i cotidiano conseruas calceus discalceati e q pedes
te maceratur quo ita tot iniuriam quantum quot dare vales octauus
quantum no miseriordo proximo de qua ia dictum est viz de furto et de furto

Et tertio detestanda e primo q est contra homicidio q ille dicitur i
constantia illius qui audit detractorem et occidit i quo pus vincitur
p bona fama et tle homicidium quinq e q est contra iustitiam / hominem
defuncti ibi solum corpus vnus occidit / hic autem sit plures ac primum
vna spiritus detractoris vere / ita detractor alia eius cui detrahitur et hominem precepit
inscribit et prut vnusquisq; / 2° proximum audientem vnde tle homicidium periculo
sissimum est q tle est contra tagiosum serpit enim de vno ad alium et letali
i fit omnes illos i quos i fama detractoris i sunt diuisi / vnde Bn sup Danor
sohi / Vnus e detractor q loquitur et tm vnum vnum i cordi memento multitudinis
iudicium amicos diffigit quas i terfecit Sed de pt valet ad detestandum
detractorem hoc q detractor duplici gladio nos contrahit ita detractor p°
compatur enim iam sicut ramus no quia sit nisi quia sec pt q duo sagitta
ta fuit i femore suo dum remouit illa sic nec detractor quia sec pt
donec malum vnum q deprono audiuerat alio retulerit / Detractor es
n sicut tanes diabli et vna cuculla auffere illuc et eq ab hinc du
latrat et ad mordet Ita contra porro q ad modum porci os nrig i q nat
q pedem et sic porci i gredies i ortu aliq luto dul fetore i vetes
flores dimittit et luto i gredit / et se volutat sic detractor bona
visa aut audita de proximo pondeat et retinet q mala detractando mani
festat et sic os et lingua i q nat q e membrum nobile cum diuiles p°
pollutior nullum aliud nisi q mez in solo ho / Ita detractor
contra spiritum in hijs spectantibus Serpes e aut primo sed i primitie

mordes tortuose tendes Sic detractor predito est qui occulte oblo
quitur proximo suo Ut Jo. Si mordeat serpens in silencio nichilo ei qui
occulte proximo detrahit furiose et in redit detractor du laude illig
fieri cum detrahit et deinde subdit nio dico hoc detrahendo fiat fides
ei non adhibeatur et dicit se multum amare eum cui detrahit / Dico go
quod eum sic diligit sicut Judas dilexit dominum qui eum falso osculo tradidit
Ad eum bonum finis et in eo de malis meditatur Osculum quod Judas
domino dedit hoc tu in das go tales sunt predictores Tertio quod detractores
sunt peiores sunt fures qui vestes vel alia bona furantur Vnde ambo
tollerabiliores sunt fures qui vestes et alia bona diripiunt quam fu
res qui famam proximi bona diffamat Sicut nio patet cum Dic cum Galon
quod eligo nio bonum quam multe divitie Vnde quia nio bonum alicui auferit
magis nocet quam si ei multas res furaretur Dicto quod peior videtur esse
in fine Infinitum cum solum malos deforat lingua vero detractoris bonos
et malos Insuper detractores uno martello quem dicit una tota pe
nia vel civitatis vel tribus vel provincia vel villa tui cis obloquitur et e
valde periculosum cum dicitur illi villa sive raptores vel in tali tribu sunt pe
rarii vel adulteri quia in noctes cum noctibus in famatur et ut
tant justicia quia pax et pium et rex tuit duo vel tres sit in noctes /
Dicto cum dimittitur alia prima in stud magis difficilis dimittitur exemplum
pro hoc quod rex Dugo nio dimittitur prius nisi restituat ablatum Sic in qui
detractor abstulerit proprio bona fama quia in bona corpalia est nobi
lissima quam in rege vel comme difficillime videtur ut ei possit plene
restituere Cum nio possit sic in quot rodibus homini virtus tue detrah
sit diffusum quia per eum Vnde Ovid int ora prima detractorio et tri
iuste oblato magis difficulter dimittitur hoc et si restituere nec vi
gilicio vel lacrimarum diffusio quia tot lacrimas diffundes sicut petrus
maria magdalena effudent vel punant vel restituet ablata Item nos
proprio gessio vel fiat quia possibiliter per dare restituere go detractores
qui in iuste proximos in famat tenetur in publico revocare et ei bona fa
ma restituere quia posse et nosse Qui vult gravem et magis dei in remis
sione peccatorum consequi quam

Detractio fit sepe modis primo cum aliquis occulta mala proximi manifestat
cum famando et constituendo Et si ita in tertio etiam quia vim est quam
sit de proximo laquitur malum ad nocendum ei primum mortale est vbi quis
Quisquis aliquem occultum quin sit et tibi et publico dico quod stultum et si hoc pub
licans alteri ad infamandum cum peccatum mortale licet vnum esset Dicit si ma
nifestans illi quipossit quod desit ut emendare hoc et bonum et lauda
bile quia in hoc quia publicus proximi Item ille qui in gnum loquitur sicut
proprium tu proprium in famasti Aliquem cadit in tertio hoc occultum malum revelat
si ipsum in famando sibi peccat mortaliter Quot pena sic punitur vi grad
Quisquis in una tota civitate vel tuba in famatur primo si aliquis manifeste

in aliqua ciuitate infamatus est et fuit et eis notus in illa ciuitate, et
tu venes ad aliam ciuitatem in qua non sunt tui si publicares primum
et expressius id ea intente ut ibi etiam infamaretur. Quidam pertinaces dicunt
sic respondit. Qui quis de longinquis partibus veniret ad te et mentio fieret
de illo hominis tui si manifestares ei hominem manifestum malum illius hominis qui
infamatus est in ciuitate illa ea intentione ut eum infamares gratuitam
penitus ob nullam rem manifestare mala proximi illius qui alias non
fuit et magis ubi non videtur esse ob eum patet. Sed audita mala de proximo
tu augmento referre alius est heu horum valde quia est ut mala proximi
aggrauantur et augmentantur ad ty est multum periculosum hominem et grauiter
peccare primum illa prima et mala de proximo referre et sic proximum suum non diminuere
Deo committit crimen illa in pone et hominem iussimus in peccatum detractionis quo
proximum mittit ille primum. Vnde Jacob. Nolo facit veniam sua diuinitus denegat
Sed quomodo committit. Dicunt quidam negant occulta bona proximi. Vnde quia
aliqua bona referuntur et ille in vidit negat hominem vnum esse qui dicit
de illo cui in videt quidam vnum sit in se et ty hominem facit esse in vidia tui quia
peccat. Sed ideo tu quis nititur minuere bona manifesta proximi quia
non potest eo toto negare ty nititur ea minuere. Vnde Hugo. Detractio
est qui bona proximi in quantum potest diminuit. Hoc quomodo committit tu quis bona
proximi conuertit in mala. Sed cadit bona sed mala in tenebre tu ty non soli
Deo patent. Vnde Hugo. Detractio est locutio ex inuidia procedens bona a
liorum denigrans et hominem fit qui bona proximi quis quitit in mala quia
redit ex inuidia et ex defectu caritatis. Vnde Hugo. Certum est quia de ma
lo in certo nemine iudicare quia tamen nec quam diligentem in se
est signum magne nequitie et pusillanimitatis in homine qui sic proximum suum iu
dicat et bona sua deprauat. Vnde Oris sup. ait. Hic difficile suspicatur
aliquem esse malum qui bonum est sic difficile suspicatur bonum qui ipse
malus est. Id omnibus cum ipso sic estimat alterum. Sed quia quidam
Deum cauere abstinebis sepe modis detractionum. Vnde Ego hominem melius cauere
possumus illius mentem deuitare qui de proximo eo absente quia eo presente
non auderet. Vnde Dr. Leuitico. Maledicens prudo quidem maledicit
quia absenti detrahit. Ego absentem mentem pertinet audire detrahere quia si quidem
ty est quidem qui audit et sibi alta voce clamat absentem quia
disputat duas leucas aut amplius. Nec audiret detrahentem quantum
clamaret. Vnde est Jacob. Noli diligere detrahere non credere quia cui
sit qui huic vitio plene remittit. Ecce iste pro quia detractio est quia
primum et fuit in homine offendit Deus. Vnde Hugo. Sup. id. pro quia eo ut
me diligen detrahebat in amplius nocet in mentibus detrahentes quia
qui alias interficiunt tantum quia eis tamen mortem secundum natura pri
mum et sic detractores graui primat a deo et quia est illes

deperiat i agone nostro ut patet de Doeg et Assueri duo socii electi quorum
vnus detractor pessimus erat et nemini poterat bene loqui qui in summa
iniquitate positus cui adpenitentiam a socio monetur pungebat mortifu
i illo se penitet correxit Deus ad extremum agonem quaerit adju
nitus a socio primo stetit in fraude et dies sibi apperet posset et si
deus permiteret et sic mortuus est per paucos dies qui deo permit
tente non per salutem eius sed ut reti thia cuitaret deputavit socio toti
mundi et ante oculos totius iudaici populi et fori i tendio in fer nali igne
Ad eum a sorte ille timore deficiet dixit ei ego sum iste i scelere
quod socius tuus per quos oras in amit et ego iustus et iuste i scelere
et tu ille qui et quo sibi accidisti et tu es rex i domus dutis su
corad iudice et ob superfacta tora eo primo / vidi multas aures
sole tua diorces a iudice contra me manu ego fedetes et flama
tes vindica dne sagwiez mey et illo mediate detractore qui
nos apud hores mendacit i famauit Ad hor voce / tu mey indep
aspicit curus vultu et iniuto et ego i eis a spro trity et confusi et
dep latfront me malis restituty me metipsum et magna mag
fri sum oblity et sic iustus sum damnaty

Sequit De stro illorum qui libet audiunt detractores dicunt quod pro
prie valere verba patre scripture que illud dissuadet vnusquisque
labia detractoris sint gratia ate Ps cxl Depe aures
tuas spinis et noli audire lingwam nequam vii quia vtrique de peccat
audiendo detractiones vii 27 Thom 2a 2e q lxi Qi aliquis detractores
audiat si absque repugnantia vii detractori consentire vii sit preceptum
primi eis et si quis iudicat eum esse dicti detrahentis ut saltem placeat ei de
tramo iustus odium eius cui detrahit non minus peccat qui detrahens vii vii
Detrahere aut detrahente audire quia horum damnabilis est non facile dis
cernit Qi vero primum eius placeat si ex timore ut negligentia ut alicuius ver
cundia quadam obmittit detrahere repellere et ostendere quia ei detrahe
displicat tunc peccat quidem Qi multo minus quam detrahens et plerique
venialiter / et quinque pt esse esse mortale / ut quando ex officio i iubet ei detra
hente congere / ut est ut aliquis proximi i de sequens ut iuter radice q
timor humanus quinque pt esse peccatum mortale / quod sit cum homo sic dispositus
est ut propter amore eius cuiusque rei temporalis facit aliquid prohibitum ut pt
mittit aliquid quod est preceptum i lege dna / tunc timor est peccatum aliquid
et est peccatum veniale Ite qui libet audit detrahere proximo sicut sic ca
nes qui sic cum vno tantum pertinit ut ledit tunc omnes cinit et cum late
rat et mordet sic facunt detractores cum audiunt alicuius obloqui
tur obloqui applaudit Insuper et verba sua apponit 2 pte aiab
suas qui ab omnibus et morte etiam abi cinit Sed quos dic dicunt
No accomodes aures tuas ad perpiendum verba detrahentis ne contrias

mote i aia tua detrahetur eum et audiens vtrusq; esta e mors aie et
ut binq concludat detractor et libens auditor dyabolu potest
i lingua vn quilibz i qt pt debz compescere detractores / vn le
de quada sapo qui cat i purgatorio qui vehemet affligebat a se
tore rlcis pu cpsit ad ipm qt detraxerat qm ab eo audiat et su
no satis acriter corripiebat licet cpe sit bong fiut Jth qt i
felix sit lingua detractor pz p hoc exo Jth fiut quida magn
detractor religiosor et sacdotu et aliorum bonorum hom q tade
mortuus est post multos vo annos cu aperiebat sepulcr eius totu
corpus putridu erat preter lingua et nonne lingua eius in ter se volue
bat et rodere no volebat Ju signum qt lingua i a no fiut digna i tra
redigi poco qt multos homes lesernt et mi pie ho cuius lingua i a
erat iam i aia et pg iudicii corpis et aia i eternu torqbat nc tn qs pu
metum vn apostol ajoris no fugiet a illis

On mechaberis ordo preceptu cop sexte phibz lesione iugale
i p sona coniuncta sic precedens preceptu phibz lesione alienu
i qta p sona Ez 2m ordinem hoc preceptu phibet illicitu con
bitu vn dr no mechaberis et nulli alteri cop tempto sed mrimoniali
qm sicbaris ut dr Glo in Lirian Ecce qt illud preceptu tis sexte
diuti septe gnal hom / primu fuit fornicatio sic solutus cu soluta et
licet quid dicant fornicatio simplice no esse pcm mortale hoc tn
2m Hem desir esse ctra pg et ipsi duo primo qt fornicatio simplex
invenit i lege dina phibita lex aut dina vel phibz in pcm mortale
ordo est 2o pz evident ex eo q in ap ep ad reg in ecclesia concludit qt
pcm mortale vn dicit ad cor ve hortat scriptor cum omis fornicato
aut i mundi no hbit pte i regno dei ex quo pz qt luxuria e malu pcm
qt mag pt sicker et voluntarie sit pcm mortale / Hanc ordo est qm ti
sit pcm justitia exigente ut cu iudex pnoc justice aliq admittit du
vmy vn repelle licet utq i e precepto Jth ab pt sinai sit pcm et hoc i cpma
similitudine qt tue omia fiut quia Jth i festi pt qb sit pcm laborare Jth ab
pt sinai sit pcm et ter qnqs Jhamchu zrope sit pcm Jth ponamus qt
aliqs nlln pcm cogitauit neqs dixit et oia bona agat q exo cogi
tai pnt et semel fornicat et pt decedit tue exonerate dampnabit
et si omis misse que usq; i fine mundi celebrent ad no liberant eu
a morte eterna et pt illa breve delectatio in gaudio celi et societate
bto pnabit vn Jeo Qui luxuriat vinces mortuus e || Ecce qt
ad detestacoz hui fornicatio que fit cu meretrib tria accidit qnqs
p m qt tlis qm fit coiugate et sic qm credit se tlis peccare simplici
fornicatione et qm mittit ad ulterius Credo qt tlis qm qm mittit i cestid qt
parte tlis meretrices tangente fit a consignuinei illi qui peccat cum
eis go si duo consiguinei peccant cu una soluta meretrice hic pt ab

precepta quinta

solui pnnga simplici sacerdoti/ alt vo gmittit i cestu et remittendo
adulterio de ipi deui et q cu thiba peccat magno se gmittit dist
mine et licet no sit cognata ul affinis eiusdem tyrannidis i suma
vicior a caplo de lupia eque peccat ac si fornicat eque eq lis est
contempta// Qrti sit qui gmittit stupru et illicita deflorario
vgnm dd detestatur hq pm valet gr p mu e magnitudo hq
magnm pm que ostendit i hor et stichon filia Dinor qui dynam
filij iacob corrupit et i ffertur est de hac causa cu pre suo et toto
ppto vrbis sue vn le/ Gen p ye. Ibi i venio hystoria no gesse
Ordo et hor pm auferit vgnm trite qui est thesaurus i ppabit
vn Galon no e codigna pondera cotmet/ aic ora n vipbilia i
trib p cellit dignitas vgnm vn dmbo i libo de officiis qup g dut
vgnitas cordis hnanc nac p qua hores angel applicant/ Idon
Qui no mubiit et vpores no duxit sic angeli i tri sit fn sigm
hung dignm debet/ cib fructu cete pmg et vidiuis solu sepagesq
fn sup pdito i sto thesauro mq n reuparit vn ysidon/ de pmo
bono omne pcm ptmatic recipit vl nec sanitate vgnitas aut
si labit/ milla pma repat/ ad i tegitate vn Jeo/ Student loquor cu
ora possit deus suscitare tn no poss vgnne pg ruina/ vz quod liberare
a pena fs no valet coronae corrupta// Tertio et vgo casta est uxo
et sposa vo q est pmg sacerdos qui vgnne dz ducere i uxorem vt hset
leuit/ Ho p quis ve diligere sponsu vgis no sponsa cig soluent
hor pz et p quis maritu alteri mulier/ vcaret diligere vxore
illig nullo mo polluet cis si uxor consentiret ei fn sup adulte dz
tlib et vo qui e sposa vgis fuit et vidit q sponsa cig polluit et si
hor fiet t tu uxore tua legittima nonne puniens illu q t tu reuen
tia et iuria facet i iuge tua et tu hor te pnte et videte quisple
attendiu est de vo tui ora nuda et aperta fuit/ qui i dubitata
tlem i iuria et tu reuen ora i sua sponsa fraud g iut te vindicabit
n pentuc/ et tu pma plaueri// Qui illicite deflorat aliq vgi
ne dliq est ora sic mille sicli argenti qb ipa pmod gmittit
sic ille q primo ruipit claui ira ul sepe aliq orti ul vmee ora sic
est illig dapm qd fecit qui pmod venit/ et si alter no i transi
n illi dapm i tuli et ego e ra quib oy qui ora pone dapni dit
dapm de disse videt/ et tlib vgo si corrupta quib nu q vnp
legittmm debit fs quib oibg cit// Qred q her e dra inter stupru
et raptu ra stupri est illicita deflorato vgnm ita ty q ipa pu
ella spontanee i deflorarcz consentiat raptu ty dr/ q p raptor
violenta vgo deflorat/ et tlib raptor g huig peccat et dz eq qu
tari tu oibg suis fautoribg ut pz 36 q 2 c. 10 vn est dr/ cap de
adulterio oy si quis deflorat vgnne i vita te/ ea duce ul mari
tari fs si deflorat oq ad neutr/ tuc ty i foro pitentialie i iuge du

ceu gpsu

Hic p puelle pat/ fiat ul tu ea reponat go rosessores deber eis
i fuge qui virgines deflorauerunt pro pena q eis pit/ fiat et
tu mq pt tle dapnm plene reompensare Quia virginitas est
thesaurus irreparabil Quilli deflorator virgin g iuu primat/ pzp
tle ds/ ayles quidam virgine quad sepius corrupuerat Quo mor
tuo tu illa peo oraret et fleret mortuus miles visibili ei apparens
voce raucissima ad alloquens q du qret cum raucitatis eig erit Quia
i vart dulcedine g labar catilenas luxuriosas et oculares demtrado
diuig est crura mg prima et scabiosa et ulceribus plena apparent/ eig ca
est pn q milku glabar de pulritudine crurum nocap multitudinem
illa extendes et ornas supbe nunc it spinas gdior crurum et vel
nerv illius est ita dicens Os e reliqs statu corpis tui est ic dlpi
ortos tuos et vide et reiecit pallium a pectore quo amicty videbat
est vidit mapis lusione et determinum pectori eig i fere ita ut
brachiis eig collu suu stringet et os suu ori illig junget Diuig est
vetor p vetre ag depedes pedibus eig genitalia sua qua quibus
dam cathenis stringet ligare videbat/ Requisity q hor putaret
pn p ortos lubricos quibus te et alias mulieres illicite i spepi et osculatus
fu hor pacis osculis p amplexoribus amplexa luxuriosis pt opa
libidinis genitalibus inor sy cessatoe est tu mulier q ret vtz ab
hys penis ccd libeando pn nio ores pme q pn lm p dest q ctna
desperaty fu est hor ro q pme medicina neglexi hor deo dispauit
et mulier pg a tlu sorud elegit et pm deflenit // Terci sit qui tus
greditur lege quigal pmissoid q fide coniugal thori teme violates
p adulterium se polluunt vn dr/ adulterio qi ad alty thori illicita
accessoet ro adulterium e fiu/ pterq q stupro Quia maior fit iu
ria i ab usu mulieris q alty p vate subiecit // magnitudo hig pti pt
ostedi p sex/ p mo q hor q e cont sacramentum mtrimonij qd dns i paradi
so i statuit i statu i noterie vn no fit i iura tato sacramento ab sy mag
dei ro hemelia q pz na si mortly q fessy aliq ordine vndri ul alty
si peccat ministre diedo ordine que ic sts i statuit ex tuc de illis sit
qui tus greditur ordine que ipe deus sitituit s mno/ qd e vnum de
septe sacramentis // Ordo pz p hor q e grud pme nali vn eum ex precepto
iuris nalis e hor q tibi no vis fri videas ne alti fere/ go si tu
no velles q aliquis cid uxore tua peccet si nec tu uxore alty
fuis gonale doceat hominem q hor nll mo debeat fare hor aliq q odit
tibi fri Terno q hor pcin exsuperat oe fmtu tepale q tu auferes
id q e natura nonalis e magis qua quecuq; tirena sba hor pz q ho
plus dz diligere uxore q ora tpalia/ ymo sup omnes alias hores in
mundo exnites vn dns dr de adam et eua pter hor relinquet ho
prem et mrem et ad herebit uxori sue Inspg mu hig multi fuit qui
porig vellet ex hedibus et ordinis tpalibus priuari q hor malum
sicter et voluptate i fuis uxoribus si sume // 9o q hor vinum q amo

no
magnitudo pm
ad iuterij

2a

3o

4a

assistat homicidio cui cum vir et mulier fuit vna caro quia exuuiis testa
mento ut habet Gen. Qui propter mysterium dormire fecit dominus super hominem adam et tulit vnam de
costis eius et inde formauit Eua tunc post sopore et formauit eam dixit adam hoc os de ossibus meis et caro de carne mea Item si no
uo testamento ut habet in diuo. Vbi xpo dixit Iam non sunt duo sed vna
caro Go qui diuisit in uxorem alterum id est ar si se ipsum affirmet / Go
prohibitio adulterij in decalogo in metro p. / pg prohibitione homicidij
et tam prohibitorum finiti vn clemens pp. Quod in oribus pcis huius ad
vltcio / ex eius in penis lond tenet prohibitorum ibi // Quinto pro ostendi
p mala que sequuntur adulterio Secundum eum eo horum hoc indi
dia vn David cum adulterio reiudicatus fecit in fine fidele militem
suum Secundum etiam inde in testy vn qui quis cognoscit filia pri vel eius
uxore ignoratis quis pri pr eis Item secundum eo hoc eo hereditatem
filiorum vn dicit 22 q. Mulier relinquens vnus suum peccabit statuens he
ditatem alicui matrimonio Sed quia mulier que de adulterio gerit
filium ita quia ne puer quia non est filius sustinet sibi expensas a eo qui
putatur esse pr et sustinet hereditate tua alijs filijs qui sunt vere he
des tui filius mulier et sibi filius filius spureus in hac secta fecerunt ad
misserunt in p. iudicium heredum ambo non mulier quia spurius dampnabitur
si sic deceditur go consulte agendum est mulieri in tali casu 2 in formam dis
tricti qui fessor est de hac magnum lemg Item 2 prima pystum duplo ad
ultrum / Quinto pro ostendi fructus adulterij a penis quia fugunt pro hor
adulterio // Quo sed quia adulterium quia punitur a deo vn 2 pp 22
Dixit nathan ad David pg quia gmisit adulterium non recedet gladius
tuus a domo tua usque in sempiternum eo quia despexisti me et tulisti uxo
rem vrie et quia filius adulterij exprimis hoc dina tequit quia hu
in punti futo a dyn in trone alicuius vt petrus damianus dicit Quod
vir iustus in vigilia Germanij et pt sancti mirum manus surgens et bo
ues quas in pastua ducit quibus vicinus suus fabrinitate et frigus su
mere amplectitur Quia cognoscens statim recessit multo pg maritus
reg dies stratu recepit et debitum petiuit Cui uxor exprobrans ait
Optime potis ho certus mortuus in gredi que tu contigia tu certa ne anis
Cum attuni in audiret quia locutus et pr ardume didicisti conservati mede
gnouerit sed illuros tamen sumpto spu vindicam a duo postula
bat ut labete adulterium notum faceret cum opa adulterium demoro plenum et
seum lacerat carnem in ruit ego in altum volans in in zyma se impe
tu pnpitius mo ad pcte caput pruncet / mo ad pauimentum se pruncet
tuae in felice carnem tonn pro ego alauit Item quia punitur taliter
ut a fune et quia fustigantur quia lapidantur vt patet ab. vbi sic
et phaisei duxerunt mulierem deprehensam in adulterio ad illum dicentes
Quia moyses pnipiss illam lapidari tu quid dicis Qui sum sine p
mittat lapidem Qui si no omnes deinde lapidari forte lapides deficiunt
Qui si no chi tu in futo lapidabuntur in pertuerit Item quia punitur

6

Vxoricidium

spuab. s. i spuarde regni celesti dicit adulteri regnum dei pos
sidere non poterit. Et cetera. Et dicit ps. 10. i stagno et sulphure
et igne ardente. Ecce omnes adulteri quia si ceciderint surrexerint. Un
de leg. Quod vir sanctus et devotus orans pro uxore sua defuncta
illa apparuit ei et duxit eum in domum celestem in qua
vidit demones horribiles portantes urnas ignea in qua precipitant
burgensem unum nudum de villa sua et uxorem eius et erubescebat
et balneabatur tanquam in metallo bulliente et natabat in illa pena et ab
clamaverunt ve ve que ille audiens dixit e tue uxor eius dixit ei domi
ne quos video nos balneare ego etiam in miseriam dei et pro miseria a peccato vendo
cassem illa cum veluto mirabili thoro adulterino amore sibi iunxe
adhesitque diu sic permisit et thorum pedes mediabo ego fui et eius med
et via ad thorum pertinebat dei sic illis in pena mortalibus moriendis ego
venia pauli salutare. Tunc vir dixit quid tuae eius confessio quid fuit in agro
ne et sacrificio sustentio fuit mulier nil eis profuit quia non ex caritate
si extremo morte percepit illis confessio ego eis non profuit. Un apl. Qui
la caritas est que libat amore ego quia non fit ex caritate non fit meritum
vite eterne. Qui tri transgressores sunt qui tri transgrediuntur legem regulas vel professi
sunt votum continentie quo se deo abstinerent miserabiliter violat et ipse
peccat contra fidem deo datam et contra vitam divine obligationis quia
se deo abstinerat. Un sacrilegi tres dicuntur ut sint religiosi et sacerdo
tes in sacris ordinibus constituti et se moriales peccati quia violantur duo sunt quasi
et hoc primo et ordinis peccatum quia ex eo fit maior in iuria deo. Qui tri
qui tri transgrediuntur legem naturam ut in cesuosi qui cum quasi cum suis
fornicantur quod tri alius aralia brute verentur fiere ut ex decretalis qui
mum sue uxoris nam fugit quia miscere. Un narrat phus quinto libro Aralium
et quia oculos tunicli clamide quo obtexit et sic uxorem sua se
misit et cum tunicli pro cubitum agnovisse statim illud calceis permit
et sub pedibus conculcavit. Et hoc primo horrei qui ecce reddit sa
nis non ex opere quo non obstinat cosa in unitate. Et quod magnitudine
illius pen. et apl. paulus tradidit satanae tradendum illum fornicatore
qui ad nocerta sua pecavit ut hoc. i. thorum. v. Septi tri transgressores
legem naturalis mechinacoris qui vicio in diabuli contaminat et ira natu
pertinet et naturam usui vendi quatenus arte ut in gomo prutentes
et hoc primo ex sangu est sunt aliis quod mutu et in diabile
dicit eo quod ipsum nocere tempissimus est. Ita quod ab diceti et aures au
dientis pollunt ut ps. 32. Ex eo et in sudi quod primo quod enor
mitate est vinum de primis clamantibus ad divina ultione fugit. Un
Ecclesi. 18. Clamor sodomorum et gomorrorum multiplicatus est et
peccatum eorum aggravatum est nimis et ita dicit qui admirabit et dubitis
sed potitudo scelere dicit. Descendam et videbo. Ut clamor est in ope

Qui dicit, percutiebat eum ut videret horribile flagitium perpetratum esse et ipsum
primum in natura humana esse et ipse fuit ita quemadmodum disputat tam diu le
mine in carne et in signum huius omnis sodomite commutatus fuit in norte
natitatis vipi addesignat quod anno natura humana mundi in veme de
tle primum quia nam humana filius dei dignificatur eius deus homo natus
est et sicut quod illes sodomite pessimi sit hoc vnde dicit quia omnis et
sodomite erant pessimi homines et predicti coram deo nimis. Ite quitus
illis primi quia ego vnum dico sumere potest quia ciuitatem in qua vnum ita
legendum est quia deus non solum nocentes punire voluit sed et innocentes punibus
simul dicit in hoc et quisque pueri nec diuina diceda ego la ne pereat sed
rent et gratia dampnacionis et cum iacentes regiones punire voluit ut
solum homines ymo et animalia et terra nascentia in ipsamque terra disponit carni
conteredo in mare mortuum in quo non viuit nec animus nec piscis vnde dicit quia
deus pluit super sodoma et gomorra igne et sulphure de celo et sub
uertit ciuitates has et omnes regiones vmnes habitatores vrbium et
cuncta terre vmectia et cuncta pecora sic punita sit hoc primum per abrahe
usque ad hac die et in tertium longum spacium elapsum quod ab abraham
usque ad xpm tinsacti sunt duo milia et duo ab anno diluvio anni sacra
acti sunt per hac sit computatio sunt quinque milia et centum et quinque anni et
adhuc usque hodie permanent hoc primum quod an tot annos perpetratum est quod nunc
ibi vnde nec animus nec piscis in loco dicitur ibi mare mortuum per nos
ho cogitari debet dicti primo vnde vxor ipsius loth conuerta de sodomis
in filiabus et maiore respiciens retrorsum et in statua sed quod ad ondendum
quod displicuit deo hoc primum et memoria huiusmodi non ego ordinare
scrit quod sit primum sodomitum et quo perpetrato primum poly in ruina sua
lizitized quod 13y diuorum mo sicut luxurie expectet preter quia in mare
et femina ordinate et in vase debito vicium contra naturam et sodomitica
judicat vnde dicit quod quilibet debet ordine et debito modo suae
tam in luxurie per quod aliud sit in mro pie ego nia posse quibus peccare
in luxuria per quod ordine putet quod si aliena cognoscit ut et quod
mrdy vnde dicit et ponit in decretis hoc vicium maius est quia si mrdy
quibus cognoscit aliis cum esset qui mrdy quod cognoscit si
ille peccat ymo peccatum vnde omnis sodomite pessimi erant et predi
cti coram deo nimis go illi putet delij decreto ordine nate dicit
valde detestabile est quod mulier esset accincta gladio et vir fusto
de hoc vicio dicit beatus thomas de aquino 22 q. xcv dicit inter
omnia peccata luxurie est vicium contra naturam vnde dicit et po ny decretis omnia
uius alij alius et pond contra naturam per quod mutatur et in diabolo dicit ca
quod pnunciate cum pissing et 3y q. 1 in eo dicit quod alij demones
abhorrent illud vicium per vitare nate vnde legitur in libro de spi
bq aulier sodomita iacuit in lecto et pestrauit illepcum audiuit

dyabolu tbq viabq dicere ysi ypsi ipsi deuc trita adeo sapiamo vel
et pmiq agit dicitur an sit dira inter peccata sodomitica et quot
ipsorum sit gradus vel quat hetm i summa sotis li 2o di. 7 dicuia / 8
quadru 7 est dira primus peccatum contra nam est peccatum malicia q
consistit i sola admissione concubitus ad alterum / 2m sed quia dicit
no fuat debitus vas / 3m sed ad hoc quia est vbi no fuat debitus
sexus s masculorum concubitus / 4m aut sed quia est s vbi no
fuat debitus sexus ~~Septimum qui tissimum~~ hoc mandatum fuit q
transgressus legem naturalem dilectis ut fuit ipsi quia ad cubitum co
iugale ex nimia libidine exercet Adeuq plemere i tellem et ad
uitedum Quartum mirabilis fit sex modis primo cum fit ca plus et
hoc est ex pietate et sic nullum est peccatum sed potius meritorum vnde dicit
i. Dixit dns ad adam crescite et multiplicamini / 2o cum fit ca red
dendi debitum et hoc est actus justicie vnde dicitur Vxori vir debitum
reddat / et quilibet i matrimonio constitutus tenetur reddere debitum cui ab
eo exigitur sed loco et tpe / et si hoc ad exigentem dimittet quinto
patiet et tertio actus mirabilis i reddendi debitum loco et tpe nullum
est peccatum sed potius meritorum / 2o cum fit ca fornicationis vitande no sub
sed i diuge et hic actus est licitus et nullum est peccatum nota vt hic voces
miti et iste mos pcis antiqui vsi sunt actu coniugali cum magna
timore dei et cum magna amicitia solum i tempestates dimos i ad cultu
ppagationis / 3o sit ca dilectionis et tunc distinguitur q vel illa dilectio af
fectu mentali aut finem cum mentali ut puta si dilectus sustinet infra
timos mundi ita q eam no cognoscet si uxor eiq no esset sic
solus peccat venialiter Si aut affectu fornicationis ut puta qui affectus
dilectionis q in pisceric sentit ep timos mundi ita q ea agnoscere velit
et si uxor eiq no est tunc peccat mortaliter et tunc amor istiq di
lectionis quomtu ipsi deo Quinto quantitas actus mirabilis q dicit ipectuosus
est ille actus qui ex sola libidine p meretricias blandicias aut
ca explendi libidine ut cum ulterius callidis et i tectimis ut pote
nor sit i illo actu vel cum conatur facere cum no intendo appetit q plus
appetit tunc ei q e mortale peccatum Sed q 4 Ergo / Sexto cum q
vsus cognoscit uxore tunc mortalissime peccat / Nta ame al nam
et ordine fuat sic est ipso dz fuae nae ordine pes / nolite fri
sic equus et mulus i studio peccatum e magis ita q predicator no audet
nominare ppt sui spiritudine vmo inter omnes species luxurie e pessima
Nta quecunq sit species luxurie Sunt fornicatio stupro adulterium i
cestum et peccatum gtra nam q e pessimum Vnde dicit dz ruissie peccat
adulter p grauq i cestuosus dz omnes excedit contra nam peccatum
Augq Valde detestabile est q est mulier armata gladio et

no sep de cuius fit
1o Actus mirabilis fit sex modis
2a
3a
4a
5a
6a

vir fructo Jesud pacem clamat i celis ut pecu enormitate et e peccor- q̃ s
quibus cuiq̃ a me peccare tu caute est de hoc pecto loquendo
cendi q̃ quisq̃ sit tpa i quibus ab actu matrimonii abstinendum
est primus tpe e Quadragesima an pascha Quia tunc legitur
Incepit Jesus ieunij et dictum sponsa desubito pro certo mito et
sic alius Jeunat a cibo corporali sic a delectatione carnali et ut ipsi
primia deo donat et demonstrat q̃ illicite et dij fecit et ptotu
anni vivit dissolvere p id sacro tpe sc ab illicito abstinere debet vn
Bri. In fine de sacrificio Jeunij ita i eo quia ab ipsis licite abstinen
eamq̃ ea nobis illicita condonatur q̃ p q̃ quinq̃ vn dimb. nulla
ono i xl ma ucon sue an octauas pasche Jugiat // Qry tpe e Lor-
tym et dies rogationum et tunc rogat ecia p magnis et arduis causis
primo rogat deu ut bella pedat q i sere frequter fiat deo ut terre
nos fructus obfuat multiplir 2o ad recipendos suos sti habilitem dnus q
de pressuris et Jeuniorum no licet conuigibus conuenire et tunc ab
illicito abstinendum ut facilius impetrent q̃ postulent Dcm e tpe
sacrorum dicto et sacro nouum Ego Greg. i de dilec Qui quedam
legitima a uno suo sabbo denocte usq̃ nunc et cu se die dominico pres
sum coniuget a dya. rapiebat et coram populo in lectu vexabat et tor
quebat ab eo // Qry e tpe i fini simili viz mensis Quia dit Greg.
et J cid q̃ tunc geniti pueri mebri candefacti leprosi et ce
cabuntur pcia pnitu / Qui tu e tpe pregnantis et pisicentibus vn q̃ri
vtro licet debitum reddere ut exoigere tpe pregnantis pri 2ry pcto
dicere pt si periculo abortus reddi debet et cri pt si si pro mo
tali et exoigi et vsq̃ unmo i no tuy est i affiry si ecia i remedium sic
p q̃ pcu tpe pisicentibus no licet eos q̃ venire vn dnus q̃ dicit mulier
i puerpio cognouit pcum valde magnum pcinat Quia mu
lieres q̃ pt hoc q̃ no pcunt amplius q̃ seme viri mortifica
et hoc magis rotigit cu in fine dies conuenit o quot pu
sic negliunt de quibus vry redditum sit tlex pnitens et valde
abstinendum est q̃ horas rionales hoc tpe no fuat ut bestie no
nales vn dr. sic 2o aralud dicit femina cleuat i pg nata cum
no tangit et p q̃ pcu quiescit ad timmd vn ers dir dnus o q̃
tpe p deo no fuat q̃ flet puer q̃ tunc conqunt fiunt epileptici cen
claudi et surdi et sulti et obsessi a demono et tunc pcedunt pcia
pcentu i pnis strict vtro petat coingere exigere ut reddere
do debitum i sollepnitatibus et Jeunij 2ry Quia q̃ pacto q̃
reddere si caute et si periculo posse die tria exigere si no debet
i p dicto tribus j sicut 2 nolite fraudare i vice in forte ad tpe
detrempsi ut vacet orori ita pe dies p cessorum et Jeunior
deuenire no debet et cria alicito abstinendum ut facilius impetrent

q̃ postulet 32 di e xanno Jte dn̄ de tribꝰ festinis 33 die omno
nec tuꝰ tuaq; reddit illis tribꝰ no peccat Qz qui exigit i aliq
i fiminitate ut puta corupta ducty sy q̃ tempu tribꝰ seu non te
hotaciois vel ord macois vel alitꝰ sy peccat omnar tho Qz ex
illis cui pnt q̃ q̃ ptmatis et exigere tpis pcis vel ordmatis
cite exigit debitu peccat mor̄ ipse diebꝰ Qz no illa p̃ pa que
reddit debitu tu sy porq ob reuerentia dei et sp̄ abstinet ge
atrit anguedi ptmatis et tsb stmati qui temere exigunt debitu
illis diebus sy oi timore dei peccatu p̃ tempu

Qn fiu tu fures vbi 22 dicuꝰ p̃hibet omis q̃ tuerio rei
alicna p̃ vemes ex cupiditate vel i iuria et sic tenet illd
p̃ cepti peccat xxvij gnā homy p̄mi sit raptores qui alica
violet rapiunt et illos raptores i tribꝰ pcios sp̄ dyabo p̄mo
q̃ dyabꝰ solu to quet i furto qui hic male agunt Qz ille ex pl
torquetur qui spoliat no solu malos sed etia bonos vn ysay 53 iu
recepit a malicia dyabauit eu et vnu sagittariu o deuit simpli te
dyabꝰ iustificau sic pt i comparatione illoꝝ dieꝰ ego affliyi i m fno
solu illos qui meruerunt Qd ille ex illos spoliauit qui nūq
meruerunt Qdbo q̃ dyabꝰ timet angelu hoiis et signu crucis aqua
benedicta et no facit hoi violentia i corpe sed raptores nō timet angelu
nec ipm deu nec signu crucis nec aliq benedicta Qz sua nequitia ex
cecat violent i hoiem eu spoliando Decimo q̃ i m fno punit dyabꝰ
vbi est pp̄ q̃ loca tormentoꝝ Qz illi i mundo vbi deus dedit hoi liber
tate p̃ desp̄ et pus nolebꝰ facere 2ᵒ volu te go mito illi raptores
pnt dici angeli dyabꝰ missi i mundu ad furandu illud i mundo q̃
dyabꝰ fecit i m fno ito dicet Jn judicio extremo Ite maledicti i ig
ne eternu q̃ pare e dyabꝰ et angeli eius Qnedā aut q̃ no solu rap
tores sed qui retinuit et q̃ inde comedit Qz et qui retinuit et no
solut et qui eos sect ad hospicia retinuit et qui inde comedit et
bibit vel q̃ pus debet Qnedā fiu tu retinuit Qz di q̃ ergo fa
cit vxor raptor sed fur pt ne comede de rapina vel de furtu Ad
qd dn̄ q̃ si maritꝰ habet aliq de iusto de ipso Qz mulier spatium
expende et victu suum Qi vo nil habet ni de rapina vel si aliq de
iusto hoc ty ita exemptum q̃ discerni no pnt tut mulier 2ᵒ dor
tores no Qz de rapina comede Qz aliunde p victu acquire a con
sanguineis vel amicis vel labore manuu vel et q̃ credo eleeq hospi
tium vn dit hospes Qi aut maritꝰ sit ita malq q̃ amo rogat ad
vnu dorebꝰ rapt nec et possit p aliunde victu acquire vel q̃ sang
uineis tut ne fame moriat recurrat ad remedium p̄mi q̃ ei
uat de dote vel sponsalibꝰ nam ut dicit Glo in hoc casu pt rem

pene dotem ecia stante matrimonio. 2. Remedium est ut nemo nec
spo qui pt compelle ut pascat vxorem de iusto 20 q. Si peccauit
vel admittere ad alicui p̃sone honeste que de honesto lutro pbi
puidcat vt habetur eo de raptoribus. 3. Remedium est si pt fa
i arto porto q. de illo alio possit pbi victu acq̃rere vel i veire fi
pt viue de rapina q. nimis tab lege nolo. Et q. q. sic expendit
dolet primat q. to prius possit vtat ad sublevandu solam mis te
et ponat finito restituere q. to citius possit q. q. inde supperit
ff. 3. vxor te reddere nig i casibus supdis et eq. est. 3. sed q. q.
mig vxor de one vel bone vel alia re rapta i spe quae de no posst
ron tam vitale necessitat. Si 3. res rapta vendit tut i p̃ no dat
vxori forte vel rapina pur gat. p hoc q. emes voluerit de ndo
tis fulit dmdia this rei vm id prius quibus licet pt recipere abeo
nec tenet restituere. Sunda tu magm doctores dicut q. vxor lici
te pt vti de rebus sic p̃mis. Sed 3. i mete. Heat i mete q. libenter
vellet viue deliciate acq̃sit. Sed 3. q. nulli homi licet comede
de surtu pt nisi articulo nec. clemosine dande sut de libus. 3. re
stituere sut hedibus vm. Ego legit. Quidam miles rapuit mid
i uduc pauperi vacca vna que eu flebat et i stante petebat ut ei
vacca restituet. pt pius pecus quos habet. Et. Si ego ad no
recipiat tut alig pauper me recipet et sic vacca retinuit et re
cessit post obitu eius p̃mitig a demomb et vnq i cessant id
retros de mes i cessabili p̃mittut tut ille dapnatus dyoit ad
demone. Sin me tam tot mne p̃ sep. et p̃mis q. aliqs alig
Et. Si ego non faceu tut alig facerent. Ecce sut va que p̃ tal si
3. pauperi vidue vacca violent rapuisti. Sed tu sic pre sperc
sit qui pi debitas exactiones a subditis bona exportiet vbi
3. sed q. licet vlt debitu tenet in mulig dns pt aliq exor
qre a subditis 3. pro. Et tamen tu rationabiliter pt petere moderatu
subsidiu ut p defensione patie puta ut tu patria ab hostibus i iuste
i vadit. Sut cum subditi non solu tenent res suas in p̃tie
cia tenetur ad hor rogata laboris. Sed 3. casus si sit rapti i iusto
bello. 29 casus si exercitu principis vel pape debeat ire contra he
reticos vel paganos. 29 eig est si debeat filiu militare vel filia
desponsari. In istis i subditis p̃mit licito a subditis petere subsidiu
moderatu. Ez si dns w. lude vel alias voluptatibus et vanita
tibus expendere vlt vires p̃ rapias illas no licet q. q. exigere
a subditis. Et si exigeret tenet restituere. 27. multi. Ego de ro sue
p̃sume. Sed q. q. qui vlt acquirit a subditis i rapinis gressi
et ita cum at subditores sut. Et ro q. cum fide debet dns subdi

to qua subditus dno suo si furet furtum vel aliq malu ei fa
ceret dicetur p ditar esset. Hic plus est de dno ad subditu. Si
dicet si no esset subditus meus ego no facerem tunc deo no gratum est
cu dnus ut eu spoliares. Sed ut eu p tegetes et tlis est dyabolica
dyabolica qui afflig suos subditos ad furtum sibi et illos magis
qui magis sibi furant. Ita illes iudicium dei sy mala mente et tlis do
lebit ce eis dnus quali spi exhibuerunt se sub dit suis vn lur
cude mesa qua mesi fuerit. Vn Ge. legitur. Ex quod miles ha
buit prey et mercy qui miltu fuerunt mysiodes et tymetes deu
Ex desuet pentilg filigsy e dyabolor palupm et subditorum. Ex
iu antiquitu ab amicis et a religiosis qre talia spoliant suos pau
pes subditos tunc duces mee sunt debeo eas tonde et vti eis tande
volens eu deus ab hac erroe revocare ipse fuerunt qui i juncture s'
exhibuit mysit ad eu angelum qui rapto eo ostedit ei pulcra pa
latiu i quo erat horeus vestiti aureis vestibus et tatabat dulcissime
et oia gnia organorum audiebat i palatio illo qui audiens tym gau
dii volebat m tre et repulsus e a custode porte dicte Que vult
in tre illud mundissimu et pulcru palatiu et hoc vestem sagiu
nolete quu eu respexit vidit dyabolu sagiu Eiu angelus
Iste est labor pauper quem tu violent et sy iuste exactiones re
cepisti. Ei igit vis in tre illud p allatiu reticas atq illud vestimentu
qui a pericula vita i melig mutauit et oia i juste recepta resti
tuit et sy eis miltu mysiores fuit et vita i bono finiuit // Dry
fuit qui ipse debitu suorum tunc et subditos i dcite i pugno
rat dnus suus principalis debitorum ut dnus. Ex hoc in hac quae
est ut mercatores et rustici tota litey levat illis qui nuncy caupam
et ostagia ad hoc dederunt et illes pauperes layci mercatores et rusti
ci merito esset nunces xpi si i hoc parentes esset et se aprim tunc et
Alti fuit qui mercede alioru i juriose retinet et rosuat sibi
Ored q injuriose detinetes mercede alicna ipsi petrant et de
malu i tunc // primu e q nd dei cont se g iussime p uocat qd
pz q i de vnu petry deprecis clamatilg i aui bus dei clamore dine
vlcis iuguit exposulatilg Dr. cm petrum clamate q sua enor
mitate deu p uocat ad vm dcem et tlia pena fuit g er ut pz // Ali
ti fuit qui vtuntur re apud eos reponteny ut cna res accomodata
ad aliud vsu quia eis concessa ut ei vtuntur pignoe illes fuerun
qmittut et cont dei p eyu fatuit // Ex oti fuit sacrilegi qui re
sacra fierat ut auferent de loco sue suo sac ut pz e q d Ex
et tle furtu ipse dr sacrilegiu q cna qmittit qui qd sacrat injuria
nam dicit et sy omb certia sacra s. eos detinetis ut cap res auf
ferendo tales cm sacrilegi fuit ex gnuiati upo fro et pnati prep
roe sacrmetorum dicitur vtre sb tyere reliquias pi ut homo
rabilig ponat fit sacrilegiu Ptr. Nulli q sic nd sacrilegiu
est quoties auferatur sacra de sacro ut sacra de no sacro et

dno

3

no q̃ in liquidis cum id vedere ny ray Gymoma est // Septimi
fit qui furtu committit vii qrit vtr i re sua committit furtu fit
i re maiora p̃ns q̃ fit q̃ i furto nu qua oblata restituitur si meus
pi voluntas fuerit ye q. 6 c. vltimo et hor i Hugo ordi est cu valu
tas est talis q̃ etia maiora subtrahet si posset q̃ qui eo ablatoc
pue rei quis no multu gaudet nr voluntas subtrahendi no est
ad maiora tuc reus est na sic dic tho 2a 2e q. 66 Si aliqs res
minimas subtrahat furtiue q̃ quas ho no reputat subinoctunctu
i fem et illeq amput pt p̃ minu i d no est cont voluntate dm eo
rum sit alias furtu ff est p̃cm mortale q̃ est contra dilectcy pro
min tui inferit nocumentu Vn et i rebus minimis si habeat quas
animi finadi i fere di nocumentu proiu tuc est p̃cm mortale ut
tho sup notat hor sunt aduertendu q̃ no solu furtu nota
bile s furtu p̃cm ita p̃cloqm sit hor Vm si dere furatur
vna aura et ea q̃ medere quibus tene restitue p̃te quia ad
contingit Si vt i dulgentia p̃cor et remissio q̃ sequi Sub
intelligit de hijs qui gramina depascit alior metuit ut ei pecu
bus suis dapna sucter i segetibus et prata i fenu Jth qui furt
tus arbor ut rapis agror sub qut cont voluntate proprior
Jth venatores qui in equis et canibus suis horibus i segetibus
dapna i fenu Jth vettores qui in equis et tribus suis p̃ata a
gror vadut et sic dapna in fenu Jth rustici qui qm p̃ prior
sibi contiguos in arativo diminuunt et suos augmentat Vn
dym legit i dyalogo Ouristes quidam motuo dyabolo assis
bat pallium igneum in eu i mittere minabat Ille culpa no
ffi notas quocuq se vertebat sp dyabolu secu habebat pa
lium si quis eu i mittere volebat cogere eu iam nolitate omi
nos suos ad ny mist que de fraudauit ablata restituere prom st
et pena postulauit Quibus ille p̃ut no ignosce mittere eu by
tergni Jterq terret ut p̃ius et iterq mittit minoribus ut p̃ius ff ve
ma no q̃ sequut // Ouidam vemebibus et dicebibus q̃ mi sti
no pt mori nr viue p̃ut mo by Ad mdicuty sed mo nr mittere ab
illa igit hora omis tiones dyabli recesserut Jth Ep 7 de pen ti
bus qui debet pueros suos fidelr i formare q̃ nec ipis nr cuq
homy aliq detrahat et furtiua recipiut Jth legit q̃ quid puer
defuncty est et iudici p̃ntibus que puer et p velamen contempla
bat i tiy et ei serenu videbat dyabolus aut eumdem puerum accipe
bat dicens Dne iudex ny iustica q puer iste dermano
suo oblum finaty est nr m defert p̃mag nr restituit oblatu
bui dns velles ut p tantillo hui puero dapnare mea pu
nia no est sy mea Supplicibus p puero suis quibus puer s
uerat culpam p̃ro remittit Q ad preceptu iudicis puer ty
puteu ignea p̃cit in quo tu pena sustinuit q p̃ no du
hat vtr eos mi no potuit p̃ta deputeo exstracty iudice

jocundu et dulce i vet data ei sua corpi restituit et oblium
ypolitu fuisse est et mirabile cuiusq qui adeirat ipsa sua que do
i venerunt vis eius pulsi sunt tredecim Item q ho pq sanc vitae primit
p minimis rebus pq ecia ytle dat nia filius eius q dicisse cosci
sus est quius ty et minor amoris et motiebat Qui pq morte appa
ret matri dyoni se esse i magna pena purgatorij q no solucat q d
debita que a tromodo aucerat a familia prius sui ad ludos facie dos
et globos emendos n dehor memo fuit i morte ut soluissent ties hal
lenses et petuit a me ut pro eo soluet ut pena sua finem habeat q
pu libenter sic facere volo et i quisitione sed fecit omnes tales hallenses
solue fecimus et familiabus suis pro mod pueri i magna clarita
te i tumab q est liberata a pena et abi felicitate maria

B 8r

etam fuit vnodem que res vmf suis sunt tunc sotualiter ut de
uno contra voluntate maiorum clerus fecit q fare no debet
vn hec 33 43 quicil Qui vtq mulier ut uxor i aliq casu pt fare
clerus si licentia vm pu q sit et hor multiplici casu primo si uxor
tua fuit luctuosa 2o q si fuerit res aeternalis et pas pter dote
huiusmodi pafinalia et de g sue ne lacu hut et vxor fuit pt de 1o cel
i vito marito clerus fare 2o si fecit clerum de vel si dispe facere
quisq puta de pane et vino et huiusmodi applato more solet addis
pensare uxori de tunc pt et debet fare clerus modeate ty q essis
tere quibus no adducet et dz sibi formac q sicut q no displicat
vno lig aliqm displicuit ut p hibuit et aliqm p hibet ut tem
perent uxores no ab toto sed ab excessu pt ecia sibi fare q sicut
commia corpis cogitad si maritus videret placet ei q sibi fiet
clemosina Quod fuit dicendum est de illis mulieribus qui fuerint
maritis et illa superflue et illicite et i vtilit expendunt si sup
bia vestium et cingulorum et pepulorum ut et qm i iquis vis tu vm
absentes pte multa expendunt q e vm caplin i regula matrimoni
li q exentes i mrimonio debet sibi i vite de fidelis i rebus
tpalibus et vnq no sb tiche alio et i vtilit expendere Item reyche
dedi sit illi pmi vm qui reludunt ora bona ab vxoribus illa
platem eis quintetes tamq sint anelle et frenile hor solum
fare debet illi qui hut uxores tles quales n ostasio eis
esset ptas tlud rep tpalium Qz qui ypas et honestas et time
tes deo et ssiciosas et platas uxores hut no est faciendu t
reclusio q exhor datur tlibus mulieribus ostasio finendi q
ora debet illis esse quia s tam vno q mulieri dno pmitte
cerlie vm di actum Qui illis ora quia Qi hor erbus vanis
multo fortius debet esse illis qui sut sibi i mmo Hor ecia dri
2o appbat i ciuo et hor sep p corpali vnu sut tut et i rebus
no debet de duis // Quod aut q mulier ypa et honesta

et mirabilior quia viru credele facit mitu et mirabilior de
(Qro) legitur quod nobis dna multu gpaciebatur i fimbs
maioie aut lepsis vir aut eiq nobilis et potes i ty ab ho
minabat lepsos q eos vide no poterat Quia quada die
equitauit ad venaciones tue quidq lepsi apparebat ante janua
illius nobilis et rauca voce clamare cepit Quae mox ut
dna ipsa audiuit ad eu descendit q fuit Qi vellet bibere ut
comedere Qui i ferre hic tnor vehemet sitis ardore/ no ina
ducabo ne biba ni me tulas i domu tua Qui illa mirabilis nosti
q tm dns meus abhoret lepsos et ipse cito redire debet de
venacione et si i domo tua veniret forsitan te et me iter fiet
Illo gemete et plorante/ dna no potuit eiq lacrimas sustinere
sed ppris brachiis i domu pdtauit Quidq rogaret eu ut comedere
et nullo modo voluit ni ea pus i ipsa camera in ipso loco dm
ferret Ibi eu deprecabat quiescere antq comederet/ Du go i
gemitu et fletu eiq i ty ferre no posset portauit eu i ipsis hu
meris i camera sua et i lecto suo quiescere fecit pulvinar su
capitis supponens et to optoio pcioso corpq eiq operiens et ecce
vir de venacione venies dixit mulieri dixit in camera illa ut dessa
pq estrou solus Qui illa aliqtulu tardaret timens de mte lepsi
et de mte sua tue vir eu magna i dignacione in fuit et sui
cito pus recessit ad vxore ait ayo valde bis feristi q lectu meu
optime ppasti Qz mirror vbi tles species aromaticas inteposisti
quibus tota camera repleta est odore suauitatis q in visu est
q fuerim i paradiso Quo audito q no sibi mete explanauit
lepsu mirac i venit Quecq miracu mirabili magnitudine nar
rauit maiis Ad illa vir valde gpuctus qui pius qi leo fuerat
mansuete cepit sic angnus et pq a pauper et maioie lepsos
sp dilexit et vitam cu vxore sua bn finiuit vn dixit Qaluat
vn i fidelis q mulier fidele

Qm tis gressores sui et ancille que res dnorum suorum
sunt et i vtili q sunt ul et de rebus dnorum suorum
i vtili elosinas faciunt tlem cum apter pia intencionem aperte
mortali no deprehendunt (Vn dicit vtq sunus et ancilla i aliq
tam pnt elosinas facere de rebus dnorum pn 27 Tho q di 44
Qerui ul ancille ul famuli no pnt eleos dare de rebus dnorum
suorum sy cor cum pu mi pane et hiodum et hoc que no i seruit
sepibile nominetur Ite nep hedede fuit quodam ancille q pmit
tit qnz q mestibilia pnte Qit hiodum pulmentu et hmugmoi
qui nolut labore fere ut pauperibus stolas suaret et ipsis
daret q sunus quidq dns et dna hor eis fauerit et plene

placeret ei, sic amalle ut prigrauam sua nolut illa fragmenta
colligere que sub sit et vanipleg erogare, et poriq pont et canibq
dare et sic pauperes egere permittat et de his distractam rem
redditum sit deo que utilia fuisset si eis distribuisset. Item repe
dedi sit fur et aurifle que furtive bona domini sua subtra
hit et ad crapulos et meretrices faciendo quinia pecunia dni et dna
domini vadit. Sur primo tles laute in gmedendo et bibendo vine
in pnit, tles tenet confiteri et dmis suis satisfacere cu alias fur
satisfacere gmedere et bibere. Item repe dedi sit cos dni et dne qui suis
et ancillis nocua no administrant et eas in laboribq nimis aggrauat
et eas vilipendendo in vis et facie maledicendo ipis ut alias injurias
vengando cu ty p. in cu dicat. Ostendam omnibus meis secrete ne
feristi. Terci sit artifices et mercatores qui opa sua fraudulenter
facunt et sic proximos suos decipiunt malu p bonis vendentes con qb
ap pha dit. Ve vobis qui dicis malu bonu et bonu malu. Vn gra
sic Gutor. qui permittit se fructus calnos ut oneras de bono conco
et opposito fiunt. Item sutores qui nouitates in cussu vestimentorum
in venit. Q. 2. Hemp de hasta sup eius. Nolite cogitare tles
nouitates. et multo minus licet eas fare et petere in causa cupidi
tatis. Ho hung est. Quoram pprio debet ad pcedendo alis omis principes
cnt omi pecunia illorum. Quia q occasione dapni dat dapnum dedi
sti. Item artifices et laboratores qui statutis et consuetu pcii re
cipiunt et in diebus laborant et de pdiosis. Quia aliqn tres dies la
borat q in duobq pficere pnt. Et tles omis pcentur et cu fite debet
p hung mori. Correspondq. Quia vnq quisq reddituru est vocq in die iu
dicij de suo labore et de suo artificio

9 Terciu sit in victores rerp qui re in veta no restituit pap
tores judicat. Put le. ij. Ex c. i. Si quid in vesti et no resti
tuisti rapuisti. Vn dicitur de rebus ceptis. Qui in vestis et no restitu
isti rapuisti. Qd potuisti fecisti et no plus potuisti. Deo no plus
fecisti qui alienum negat. Si potuit tollit. Vn et. Origo. Ego iti
sq pro putas esse si alienum q in venit tenetur et dicat deus
in dedit ego no debeo reddere. Dicat hospitem sic esse rapine. Si qd
in venit no reddit. Sed hoc aut q in. q alienum rem in venit cua
dat pena furti. Item hemp de fu. Dz pubce denuciare. q in cuiq
res sit venat et si certa judicia exprimit. Si reddat. Vel. Item
hosp. Si in no venit. Sq res fuerit eroget pauperibq et id in veto
tere. Et si est indigens et pauper et hoc. Item quo sed aut licere
sui dyocesem si forte tuc sibi retinuerit exercitatis. Hz q. Et de
hz dispensatis fuere talium rerum que dicuntur vage restituere //
Duo derimi sit hospites qui vulgariter dicunt. Qui roubar q ni
mium exercitat hoibq se comedentibq et sq pmictibq. Sicut hospitatibq

q̃ tales deberent moderate hospitibus suis computatione / sicut tu q̃ pla
bailibus et occupationibus sufficit. Quia quantum tu vult debitum
nunc exigere sic gravat nunnullos computatione secum exigendo
te ad satisfaciendum tantum / Secundo etiam q̃ isti hospites qui propter lucro
temporale paravit tabernas exhibita et illuminata suis hospitibus qui sunt
fortes et sani et habent uti tribus q̃ dicta generalibus principes se
fecerunt illorum proprio vi gratia. Sic respectu est in quadragesima in una
septimana in qua fuit angaria et in illo fuit vinum et gallines et pluces
fortes sani et robusti usi sunt laetitiis et cibis habuerunt sufficienter
de cibis q̃ dicta generalibus in quo non modicum peccatum tamen commedere
tales q̃ illi q̃ ministrant apud lucro eis est ro. c. q̃ in jejunio quadragesimali
xv. d. hom. 2a 2e q. 147. Sunt dicunt omnipotens quia et ordinata laetitiam
et delectationem sunt qui sunt publicis definiuntur in decimis et oblationibus
q̃ sibi jure debetur et de hac mia tacet prop. 2e. Ite q̃ respu. subtrahat
suis domibus quia xv. homines defir. licet q̃ non in parte sed dolo et fraude
in temporalibus dare debet et si quis de hoc aliquid subtraxerit peccatum mortale
sicut thesaurum vestigalia domibus suis fraudulenter subtrahunt
qui ob tenetur ad restituendum. Dicunt tres q̃ dicuntur hinc ipsa vestigalia
prima codicum requirit q̃ in ponatur auctoritatibus principis 2a ut subsit ratio valeat
apud quam sunt in posita sicut apparet facienda ut prima publica expandi
3a ut sint moderata et tunc sit tollenda / ego dico sic. Dicit ut
sicut clarius possit exigere pedagium / Pro. 2o certia sunt ipsa ad pe
dagia quae dantur q̃ ducta prima alicui ut secum vadat et illi loco
petit non tenetur. Pro. 3o etiam q̃ res quibus quas non negotiatores est differunt
et differre facit et in libertate in eos ne tlia ab eis exigantur
cum q̃ sunt nos obstante alis quetalia exigunt. Hi sunt ipse pe
gulares sunt exquirati in posterum dicunt in tertio in a p. de lab. pol
in pnt. 3. plene respondet et de tu. sufficiente sunt ferent. Sed de cen
dam q̃ li. 6. sti. ole. c. de pen. // Quinto dicunt sunt mercatores
qui mercatio et dispicio emunt et vendunt. Vni quinto jnd. tu
illi peccat qui nec omne in vendendo nouerat in cum medario et pp. jnno
Pro. 2o. Multi quotiens in dispicio pjurat ut mentiuntur sicut
pirant mai. et tenetur ad restituendum. Secundo q̃ hoc non solum illicitum
de magnis res sed est de parvis / vnz in quibusda hoibus q̃ quas res
sunt emere et vendere / et ty in ipsa de multi mentiuntur et pjurat de
Sed p. dicendum est q̃ jnno Pro. q̃ peccatum in hoc q̃ sy non tale jnnum
et nid dei tui in vanum in ira assumas. Et p. ito dicit / no edit. in in
jnno Pro. non est laudabile in te q̃ sic te respisi q̃ nulli vis tuus fide
ad habeat in hoc q̃ loqui eis in juramento affirmas. Sed p. ito dicit
nulli edit. amplius in juret / nec ab pt. iam vendere ut emere in jurauit
Pro. non est vlt. vny. Et q̃ plures bonum viri emunt et vendunt et

nullo modo iurare etiam in magnis et in duris temporibus ipsum implicari vel affirmat vel negat. Ad hoc dicit Christus primo vt c c no na cum Christo le
in dialogo de xpo. Et duo fuerunt columpne in ecclesia primitiua fecisse. Quod duorum
preter que quidem in se quod nulla magna licet ipse in suis meritis tribus hinc
dicit videntur quia et qui nulla sacerdotium et ministerium habent in hac in quantum
vere nil possunt emere vel vendere non operantur metuit et spiritualiter iniuriae
Nunc dicit plebanus prima ista quod valde grauia et a saluatore prohibita
dicente domino sit primo vt c c no no dyocenti no possunt habere
reputed in negotiationibus magnis custodiendi sacerdotes vtinam ipsius meus
et bn credet vobis nolite metuere et iurare sicut mercatores vestri dicunt
et laudete et premium ei et reputate vellet vno anno / hoc enim sa
cerdos abeis exercitu impedierit in vos saltem qui est saluti huiusmodi
adusque pene nil illo anno vendere poterat tu secuto et anno / inuenis quod
ad suum plebanum de obedientia hinc annis fuit nobis multum odiosa dapno
sa horis a nobis defluit nec aliquis sed iuramento vendere possunt Duc
sacerdos nolite tunc et reputed esset fuit id tenere in corde vno et
nulla adusque nulla paupertas vos a tali posito auertat est dnus vos
bn dicit / qui ego vobis pus reputari permisit et custodie vellet eis
ipsum dm et reputed omnes dies vite sue etiam si oportet cos medicine
cyna res stati dnus et presunt reputatis et reperiunt omnes horis plus et
retro mercatores frequentie est si fuit in brouio diuites sta ut multu
iniuriarent et tu si fuit ad suum assessore grad agentes ei / et pons
dotina et salubre ipsum a tu grubo prius fuerit exonerati et sorte
in rebus ditati Sed mercatores fuit qui ista delinquunt et adeo permit est
fitt primo in qs hi duo pondera et et vendit ad minus et et emunt
ad maius / 2o in hi mensura iusta et pondus iustum hi fuerit male me
surat ut in ponces qui vnplet mensam prima zf digitu libe sup
ponit ut parmide qui in pollice ad vlna retinet tres / 3o in qs
hi iusta libra et mensura hi fuerit ut res podere sor sit tre vendi
dit ut qui lana aqua / ut qui bibit potat ad clare et immu
in aqua lymphat tres duo dapnum habent tlet / primitiale dent
no habes in sacro tuo duo pondera / et pg dit vt vnas logo tre
qir propter in morum / tles rito q no fanum 2 in reputed res male
acquisite rito pdit Spiriale dapnum est et in suo tu sit pque ho pmit
pher et pmittit Qui in / in fructu peccat meritu in fructu si aqua habet
pmittit vbi et mala cor in magno pondere / bona vo illorum nullus
pondere esse videat Dere mercatori fuit q pdiaceo tribus res ve
dunt maiori pio et valet et vale possunt vbi dn fit Quia merci
monia vendere tre solutionis debeat plus ut minus vale et tu licite
pnt vendere tamen plus et estimat et debeat vale tre solutionis et hor
intelige p iste vendito iam noluerat vendere cum emere vendito statuit

i corde suo q̃ quisq̃ velit se sua dare no ꝓ dilatione p̃ sua augmentare / ꝓ q̃ si velle ia vendere equu vnu ꝓ x florenis p̃mptis tunc si
ꝓt dilationem ad dnm dnd aim det eu ꝓ xxj florenis te / vnderi ꝓ
florenis restituere eo q̃ vpura q̃mittit / Qꝰ aliq dicit mo possuma
vendere meres mas sy dilationem tu dilatione licet vendere Qꝰ ꝓt
dilationem no licet ꝓ eius augmentum Quia qui vendit res suas longe
carius ꝓt dilatione solutionis q̃ q̃ eis ig tmeti solutis vpura q̃mittit
ut pꝛcedit de vsu fr. Odo sulmit // Qꝰ ti sit qui aliud ostendit et
aliud vendit Qꝰ sit illi qui occultat malu ꝗ bonu / et sup mo pont
illud q̃ bonu e ia ap̃tu homy / ꝗ i me id q̃ deteriq est Qꝰ etia di
cit q̃ totu sit sit eo teriq appet et sit meritu et ꝓ ꝓbos detrahit //
Ex p̃ dialogo de sancta agatha quod ve i ꝓla cosiderari p̃mo sua flet
tes corda q̃ fesse pro germana sua Qꝰ q̃ se bone memoat q̃m sse se
sit dicet mare Qꝰ tu p̃ hausto i ceu se iustificare dicebat dne tot
ferias sepe solebo i pane et i aq̃ ieunare / eleab dare ecclie vi pitie
et milia i hur modiu frue tiu sacdos ad q̃ dna venisti / mirq̃ p̃ sse
oribus iustis atrape pena q̃re no dirit p̃ ita via p̃ut michil m q̃stio
si dicit sacdos tiu officij est p̃ut mlier ferru vendere solebo / ad
q̃ia ille Qolet saliq̃ moreꝰ p̃ tuelas i lugutis macoribus i trimsce
et sit totu vedat p̃ut illa Qoleo p̃ut sacdos hor cimale p̃ncipe
q̃ dalus et sirus / 2o i tiogauit d Qolet medin / et iuraꝰ aliq
et p̃ iuraꝰ p̃ut, a q̃ i tlibus sepiq̃ ꝓcedi / 3o solet cumulus vrie
q̃q̃ maledicere et aliis ꝓlis vedetibus i videre / illa p̃ut p̃ hijs sepe de
liqui Qꝰ p̃lbus et sic ꝓta ꝓta mortalia sit / et ni p̃ma egent eo
digna ibit adgehenna / 4o illa i vrie eiq̃ p̃misse se recog nomi
Qꝰ q̃ q̃ confiteri delet de cetero dicit // Qꝰ ti mercatores sit qui
vilis solet emere rem q̃ valeat ut cogitet nisi tute vnge Qꝰ ei
ni dap no p̃ bona sua vendere Qꝰ tlis sit cometes et milto minq̃ p̃ eis q̃
rebus q̃ valitiri sit tenet restituere et reddere sue dapnum p̃ommi / q̃
ipsi no adutur qui q̃ ipsi posset libut emere et p̃ uno florenio q̃
valet duos Qꝰ de sor nullam q̃ stiam volut s̃ fornace tu th res no
sit soluta ꝗ vendito eo mera nisi tate sit vendere cogit // Qꝰ de
vno qui emit ꝓ etuos reddit et tios Qꝰ vnu florenu p̃ xx den
derint Qꝰ venditor eo nisi te tacta sit vendidit Qꝰ alr tu dapna
re sua et prior p̃ ut ꝓ Jth aliuꝰ q̃ vnu equu vendidit p̃ xx flor
qui vno ꝓ xl luit et sup hor ei recessit xxx flor p̃ anno et i sup
ibi ꝗ anno bis qui tenuit / et tlibus p̃ta no dmnetur ni p̃ / respi
tuat et reddere sue dapnum q̃ p̃ / Qꝰ q̃ dem e de vendito est et
eo p̃te emptor / vt q̃ venditor tedere sua nisi q̃ p̃ ꝓsp et q̃ sit
vt puta vendidit aurq̃ minor p̃ ꝓ q̃ tedit esse auriculu dat

aqualis sum q̃ putat esse

ctual in firmo q̃ putat esse sanum 2ª ꝑ ꝓ nam emptor pt hoc q̃ fit
iuste ad emt te ad rñsit ꝛ ꝛ // Septi sit vicio si et defuncto sed e
mit ul vedit p bono / Sin ad q̃ nt vtr vedito tenetur dicte ꝛ ꝛ
dicte tio 2ª ꝛ ad hom 2ª 2ᵉ q. ∧∧ Veditor qui nem vicio sam vendo co
pomit et hoc ꝛ ꝛ dicit emptori de ꝓm ul pricli occasione / de ꝓm q̃d
si ꝓpt huiusmodi vicium sit minor ꝓ ꝛ et ipse mitiul dcti pcio mmmut pt
ali vt si ꝓpt hmodi vicium usq ꝛ ꝛ reddat / impedit ul nocuit / puta si ab
vedat alicui equm claudicante ul domum ruinosam p bono tenetur / ꝛ
bitur q̃ si huiusmodi vicia sit occulta et vedito no detegit / et dolosa
et illicita vedicio et te / vedito ad ꝓm responsaꝛ q̃ si vo vicium ꝛ
sit manifestum puta tu equm sit monocularem / ul cu vsq ꝓt ꝛ et si
no ꝓpetit vm pt ꝓpete alti et vedito ꝓpt huiusmodi vicium subtrahat de
pcio q̃ tu tuq ꝛ no te ad manifestandum vicium ꝛ et ꝓpt huiusmodi fortu
itum emptor vellet plus de pcio subtrahere quia est subtrahendum veditor
pt licite recitare hoc iste / Septimo sit qui ꝓmpta pecunia emit
et ꝓ tempore illo ꝓ ul alio ꝓ vedit et ꝓpt dilationem multo tanto vendi
denur vt si et tu emit equum tu est i bono foro et ꝓpt dilationem
tanto vendit et ꝓ ꝛ mu q̃ eo cellare transit et sic ꝓ ꝛ bis ul ter ve
dit et ꝛ i dd loco manet / Ita q̃ emit panem ul lana ul huiusmodi
ꝓ ꝓmpta pecunia et i me te ultra tanto vendit ꝓpt dilationem et tles ꝓ ꝛ
plus lucratur quia i e q̃ tlia merimonia duxit ult e ul q̃ ꝓ mi
licia i magis mb expes et laboribus // Sin hoc q̃ ꝛ vtr negotiato
res put licite lucra percipere et tanto vendere q̃ emptu sit pnꝰ ou la
borant poribus e qui que negotiandi mercatibus quemcet put modi
ri lucra atque ꝛ ꝛ de i moderato et de emp et ven ꝛ. 1. Sed dic
q̃ hoc ꝛ ꝛ dicit e sippe vedito re melioraut aut etia q̃ p ꝛ ꝛ
i mutatu est 2ª ꝛ duplicate loci ul tpis / ul ꝓpt pricli ꝛ ꝛ se oppo
sit tiffere do re de loco ad locum tu ꝓpt tanto vendere du ꝛ moderate
fiat ut dictum est // Octavi mercatores sit qui tenebrosa loca eligunt
et lucem solis et claritatem diei obtenebrant et hoc ꝛ facunt ut
res alie appeat q̃ sint et sic pauciores de et i hoc o tedunt se malefa
cere ul agere Vn de tlibus dicit ꝛ i ciis ut het / ꝛ ꝛ ois emi q̃ ma
le agit odit lucem et no venit ad lucem ut manifestentur opa eius q̃
no sint sed et tles mercatores qui faciunt hoc causa decipiendi
q̃ ꝛ i ciis est oculos ꝓpi tenantur velare Vn dicitur oculos dm
diabolus ꝛ ꝛ tenebras oia te velare qui malum p bono mutant vendere dare ul
mutare et tles i tanto quo ꝓximum decepisset tenetur ad restitu
ꝛ ꝛ et lis ꝛ no decepisset sola i tertio ad etia dupnatio suf
ficit // Nom sit qui in mercatione quemut et faciat partem dado
eis ꝓmpta pecunia ut sibi ꝓ ꝛ minima assignatur tot petia ut

tot stamineis camisia pparavit et struit vadit q tpe illo sig nato multo
plus eis de mechanicis poluerit tlia et sic minis g uat ipsos pauperes
mechanicos sic q tpe suis cotidianis laboribus vix s'mnt victu acq
rit // Deinde sit q illas res vendit qui ad nullum usu sunt utiles n
ad peccandu sicut gladios et sagittas i toxicatos aut venena aut
falsos testes aut huiusmodi tuc i dubitabiles pereunt omnis q facunt
et tenet ul vendit ul donat et ora mala septia i sit reputabitur
q qui occasione daymi dat daymu dat et dedisse vi (ut pz ex
Qi culpa concur tho et hosti Qi aut iste res vendere pnt esse utiles
ut arma armata i justo bello armis frigui ador iaculata ostia et cet
quida venena ad aliq medicinale et sunt cualia nocliua qui tlia
vendit ul iuvat ul dant no peccat ni forte ypa' dicteret sibi gsta
q emptor requirit ad malu faciendu tuc no debz ei vendere nec dare
ul aliquo dare vi gra Qi vnq qui vellet vnm i iuste occidere ul alis
letalit vel mean tuc sti no debes gladiu vendere alis reus erit illiq pm
Ille aurifaber fiteis a mulier aureu Ille q scit vendit vellet dare ali
cui mlcrit ul vigmi i matrimonio q stitui ul dno et p hor tlem mulie
re ul vigme adactu illicitu puocare tlis aurifaber reus erit i
pmo illo et hor i de possunt q tlia ex la cognosce q si ads q ret
horem aliq adoriendo tuc m dicens sicut illu latro vbi cu i veg
ret reus erit homicidio Jtem si quis indicaret alicui voleti i re
p stribulu si latro aliu vbi tles mercatores i veniret reus erit illiq
pm Quia est rapina ex qui occasione daymidat daymu dedis
se vi ergo vsu loquendo quiniq juvat vel ul sto alicui adpe
cta du reus est omni istorp pcorp // Vnde enim sicut qui i diebus festi
tuis mercimonia exercet et i sac mna i vecis 6 z di // Duodecim
mu sunt qui emunt rapina ul furtu // Vbi sicut q qui sunt ul
p babilit redit ex furtu ul rapina et sit emunt gnuat quidq
modi p'mo et ff tenet rem reddere et si aliq morat ul violet
auferat ergo quicuq emit rem furta ul rapta ff tenet restitue
ena si an dere annos emisse et aliq eodem die si mortuu est ul
ena eadem die qua emit sibi violet auferat ad te restituere si
vult vadit penitere ff em te sine detriu sin tuo restituere ni i vno
rapu puta si rem obtulisset dno tpe et locatio et ille noluisset ac
tpe Qerdo et te restitue omnes fructu preceptos et qu medio tpe
percipi poterat // 2o et res estimada est rem optimi eis statu puta
si res tpe vendicnis fuisset melio et pg tuc no suffit q sim
restituat // 3o et no pt repete pciu q dedit / abi omq res est
nec est pt age cont vendicnem de pcio soluto obstat eis
sua tbitudo // 4to et pdit ena ppensas voluptuas Qi aut
emit bona fide puta si p babilit redit re fuisset justum Qi bo

fides q̃ ~ bona s' refert p'm q̃ no tē restituē durante bō ḡtia
ꝗ aliud lucr ego vendicāe finti sequ' id debet dno restituē
i casu fortuito durante bona fide Si at res i trim peat absq;
culpa sua i illo tē dno restituē / Q° q̃ pt restituere nr pt
agere cont venditore de pcio q̃d debet et vendito tē restituē pnm

v Vsuram sūt vsuram q̃ quo Gried. ozi sit vsura Pn° 2 76 off
vsura e q̃d q̃ porti accidit ego mte eoe ul pacto Gz 2 Pay.
Vsura est lucr ex commtio pacto debiti ul ex pacto tacito /
Gried. q̃ vsurarij qui recipiūt aliq ex pacto vltra sortē g̃ mt
petrat primo q̃ facit cont legē dei vn Leuit 25 vbi pt lex
fratri absq; usura q̃d i digest accomodab ut bn dicat t' dno
ut i opē tuo i tota qua i ingredier ad possidēda / vbi i sōmam
q̃ta vtilitas ex eo q̃ mutuari fratri tuo g̃ratis bn dicit eum ei dno
i d i opē suo Jth ad testio' e pb vbi rāpit damda dno et dicit dne
quis habitabit i tabnaclo tuo Jth et subingit dicēs qui non pecuniā suā no
dedit ad usuram Secdo g̃ mt' petrant q̃ vendit tpr q̃d mt' oia tuspicia
magis voluit dno esse quē orbis absq; p̃sonarū exceptōe sū eum i aliis
rebus diuites melius h̃nt q̃ pauperes / de solo tpe no pt h̃re diues
n' id et pauper tuo pt eum esse n' vnū tpr diuitis et pauperis pl et pl
a magna eum i ātas est eu vsuram vendit pauperi i d q̃ orbis quē est Jdo
justo dei judicio tempōs i digencia pmmatio eu i d vendit i pnti q̃ s'
fuit datū ad pmia agēda // Vn mrnat' eis dno p̃ p̃phām ducte i
pb sū accepo tpr ego uspicias judicabo q̃ i dicēret sū mo ha
bebat tpr i manu tua ꝗ eu accepēā i d pg morte tua i manu mea
dem fuia justicia quibus i jurgata est // Tertio g̃ mt' petrat q̃ ve
dunt sua re bis / 50 27 th̃ om ctmpe vsura p̃petua mutuata e 27
se iustu q̃ vendito id q̃ no est vn gra Gri quis vellet semp sū vende
vsu vinū vendēt eande re bis / ul vendent i d q̃ no e sū vn man
fiste q̃ usura petrare est sū re i justicia q̃mttit q̃ mutuat
vinū ul ēdēti petēs s' duas vtrop̃ sicuēs vna q̃d restituēs eā
lis ni alia vō p̃ eū vsus q̃ vsura dr

Quarto primo pior est fur q̃ fur solu de nocte furat
Gz vsurarius die noctuq; et q̃ magis de pauperibus et q̃
plures ex q̃ ordinat Secdo mo pior est i i ferno / q̃ 27 Vsurarij malēdīti
q̃ dr vulg lucrā in summa vicia Jnferno om i passione dni
que no sua erat restituit vsurarius aut audita p̃cepta dni no
vt alica restituē Gz porro vt cetera omnia fructu passionis dni Jth
i ferno solu p̃mit malos q̃ mente vit peccado i pnti cont
dem Gz vsurarius solat i differēt bonos et malos Jth sicut in fno

nuq replet aliq sic usuranq nuq replebit pecunia ß fraudulenter ad
plura acquireda / 3° peior est iudeo q iudeus a iudeo usura no
recipit / usuranq a fre suo / sed usura recipit 4° peior est note
q mors solid redemit corpq ß usuranq corpq et animq / 5° peior
est iude traditore q iudas princi suo tradidit et eum q triginta de
nariis dedit / usuranq tonc pro vedit quod usura accipit
et no sic iudas p 30 denariis ß aliqs solid p uno diuido eum vedit
et no solid vedit sed ß eq beatam virgine et sic tale omni angelorq
et sanctorq in celo qui eum et vedit patrem et uxorem et omnes hedes suos
et omnia q possidet bona eius usura accipiens 6° dicit q iudas prima
ducta restituit 30 dri / usuranq nullo modo restituit q iniuste acquisiuit
et sic sequitur de dono timoris / 7° sacerdos quidam monebat quendam usura
nq de salute anie q fuit in firmitate / dicebat eni q tria esset
necia s. confiteri / eum fiteri et plene restituere nil q posse et tertia illa
duo prima libenter faciam ß tertiam no faciam q nu et filiis meis in re
manebit et sic sacerdos si hoc no potest saluari / sicut dicit sapi
entes et sic scripta et sic dicit iesus / et sacerdos iesus ve et ille et ego
volo plac si vnq dicat et no restituat et sic mortuus est et magis
timendum pauperiem pnte q futuram / decimo usuranq peior est di prodi
tor q et iudas prodiens christum apostolis restat sic superbia in solem deposi
tor / 2 et iudas prodiens christum / superbia luciferi deposit a luxuria sulo peiuriat / usuranq in
die committit / nulla die excepta / sicut in pascione natiuitatis / repentino et
in tempo peccat sic in die pmplici / iste in loco q sicut in certa oratione si
in mensa quia ecclesia fiunt q p ceteris augmentat / sed hoc p
q usuranq no venerat / gtumelia fiunt deo et omnibus angelis et sanctis
omnibus in quorq festiuitatibus peccat quantecumq usura et no desituty cit
in omnibus angelis dei et omni sanctorq / vni eum dicit / dne miserere huius usu
rarii / et respondet ihesus 2° / quo miseberer eius q non in ipsa die qua hu
mana gens in ecclesia domini me honorare volunt / sicut et dicit beatus ysaias de
suis festiuitatibus in quibus ab usura abstinere eius recipere nolunt
sic omnes sti eum interpellant / adiicit deus q isto usurario pnde pnt
vna festiuitas e nobis in anno sancta s. dies omni sanctorq hac festiuitate
usurarii exsibuit in qua nobis in hac gtumelia exorauit in honore
omni mrm peccat / 8° pnde pnt omnes angeli quorq festiuitate
s. festu michahel q dicit festum omni angelorq no celebrant / usu
ram quia cepit ipso no in medio mala morte morietur / vni ostendit le
ot in dyarcis salomonis / 9° quia usurarii duces definiti est q in
finiet / matia et hymoibus asterdibus ad caput sancti e frenetici
cum totti die dies et ob monebat diuenit ei ministri sui / 10° q
medius die pnt denarios magno vi pu eum cat ei q demoes de
narios eius in ob effundent / no possum q istos denarios pustime
et minimum me in festat portare me admonasterium tle illic bom

horas fuit et forte ab corporis auxilio ab hijs demonibus liberabor. Quo
in dilatus est clamauit reportate me. Et cum plures demones vidi
hic qui in domo mea hiebant miseri delati a demonibus miserabiliter
agitati in felice anima reddidit iustis iudicibus. Quia opprobrium sit
vicium vsque pij in iam dictis est quod commota fuit a demonibus illata.

Iuramenti fuit duplices scilicet occulti et manifesti in publicis et
manifestis complectitur. Ajunge pena quod iuramenti prima est. Quia
postmodum fuit efficiatur. 2a est priuato quidem quod pertinet
Eucharistie libus denegatur est tam in morte quam in vita nisi vere poenitent
et restituat. 3a est loco oblationis. 4a priuato sepulture. ut hic ego de
vsmer. Quia in diebus. Ez si dicens vbi fit locus eius sepulture. Primo
quia fiat publicus sepeliendi fuit. Vnde hoc id ostendit est quod ego vn
legitur. Quia fuit quidam usurarius qui nolebat restituere licet frequenter a mo
nitus in finitatis usque ad mortem. vocauit sacerdote et petiuit sacram
tum et eius sepulturam. Qui ait ego dabo quod dicit in plene
restituet quia ille facere renuit. Sacerdote recedere et in vale secreto im
mittere. Apparuit quabat moti petiuit sacerdote ut iniquus angelus q
medaret. Sacerdos ait ego quomodo ad oribus demonibus quia fuit in infirmo
et sic sacerdos recessit quia in adhuc restituere noluit. Propter motus
rogauerunt amici sacerdote ut defuncto sepeliret in atrio bindro
propter amicos et honore. Et sacerdos eis negauit quia in vita vsuras
restituere noluit. Hiebat deus sacerdos vnum a primo qui libros ad ecclesiam
ferret et deferret et in hac nullam alia via fiebat. Rogauerunt
amici vsurarij defuncti sacerdote ut corpus a primo supponet et ad
quicquid loco illud deferret ibi sepelietur putantes quia ad ecclesiam delatus
esset ut ad domum sacerdotis quia alia via nequiebat. Placuit petitio sac
doti et primo corpus supponti no declinat ad dexterum ut ad primum sinistrum
tulit hor ad patibulum et se coniunxit corpus oris pilo precit illud ac
in patibulo et ibi sepultus est in sepulcro primi suorum.

Omnis multis modis committitur. primo cum aliquis prestant cui quod hoc ad
partum plus recipiendi et ipsi fuit copossi vsurarum ecclesia 2 dum
ecclesie. 2a fuit qui prestat vsuram aliquo pactum contra ad quod
aliquis ulterius sorte recipiat alio no mutuaret. et ipsi fuit vsurarius
quia ad dum 2 sit tertio corrupta quia prohibet saluator luc 6. a quibus
dantes in nide spentes. Ego quicumque sub spe recipiendi aliquid mutu
ant pecunia. Propter hoc si ab no erat mutuatus et quod pagatur vsu
ra est quod in postulat te ad restituendum. 3a fuit qui vendit res
suas longe carius quam dilationem solutionis quia eis in gtrnchi no sol
uet ut pz ego de vsmer. quia fuit et hic regula generalis est quod accri
dent ultra sortem capitale vsura est ut pz ly. q. 3. plerique. 4a
fuit qui exempta pecunia sum emit et in mediate propter dilationem

quia pecunia pecunia illi de cui vendit in tempori foro qui valet ut vale pt
hoc ex sup. q. 4 ti. Deoti sit q. emit vinum ut bladum q. adhuc est
tem in bono foro q. nullo modo tpe solutionis ita modicum solut et tlcs
usuram quantum sit qui in q. lina emit vinum ab iuste vm
demandabilis cui est in mora restituti et tam quam li pecis qui dubitat
tpe solutionis multo plus solut et tlcs omis sit usurarius et tenet
ad restitutionem // Quid si quis emit fructus quos hoc anno de
agro seminat. Pnd. non est usura et dubitatur utrum plus ut minus
debet fieri ut valent et cui hoc adscribit in voluntate dei utrum eos ut
consuant ante pestis aeris et ut de aliis pracit sup. vicinis et
eodem modo dicendum est quod semat fructus pecuniae ad tres ut ad 2 or annos
Septimum sit qui recipit aliquid pignus et condit pecunia sup.
quod aliquid et fructus eius non imputabit in sorte // Dicit ad 4 tm quod
de quibus quos ad civitatem qui dant pecuniam ad usuram tri
2 tm tam omnes iniquos quos auctoritate ut quod filio sit usurarius sit
et eadem nec tantum et quantum si recipient aliquid pignus si civitate ut
castrum ut hoc et fructus eius non imputabit in sorte omnes tlcs usura
rius sit ar. 4 q. 1 dicit in 2 x 3 horum. Qui intelligit de uno solo
qui pecuniam locavit sup. castrum ut sup. aliquid civitate ut pecu et
sic de aliis et fructus huius tollit et cos in sorte non imputabit
usuram nec et tenetur ad restituendum // Octavum est qui dat granum vel
et pro 4 recipiuntur nomen et de hiis dicit tam quam usura permittitur
et melioris recipiunt 2 intelligit hospes qui aliquid ut hoc facit
ut melioris lucretur. Si vero facit ne sua messis pereat et inde
accipiendi gravem faciet non permittit usuram. Si ergo tuc si dicit
sit qui inde non permittit quod debeat mag. vale cap. c. navigati
// Nonum sit qui emit pauperibus oves et bonos quos illi forte non habent
et illi ad alia locat eis. Quid ergo de illis. Pnd. 2 tm. Utrum si
ter sit ut credit quod vendit usura non habeat et locat ei pecunia
personae usurae ut saltem in fraudem usurae sit. Si vero edit
eadem et si fraude emit non est usura // Decimum sit qui mutuat
ant pecunia sub eodem pactum ut illis sit reus peccat utrum permittit usu
ram Pnd. 2 tm. Thom. 2a 2e q. 78 licitum est quod mutuat unum sil
mutuat aliud. Si non licet obligare debitorem ad mutuandum in posterum
venit. Utrum liceat accipere sup. usura mutuum | facit de
Pnd. 2 tm. Thom. 2a 2e q. 78 non licet aliquid in ducere ad mutuandum
sub usura licet hi alios qui patri et facere et cogere usuras
accipere semper suo quod aliquid bonum ut et sub vero necessitate ut
alterius et in illigit alterius non solvit de absoluta necessitate. Si est de
necessitate utilitate quia aliquis respectum agendo negotia sua
Si ab hac reprehendere puta in accipiunt ut ter ludere alie ut qui
tur 2 tm eadem accipere usuram de pecunia mortale // Venit. Utrum liceat

Dona et eleas ab vsurario accipe Rnd z3 vel si sic nisi p hoc effi
ciant no soluendo tunc qui accipit ab ipis tenetur eis restituere ne illis
a quib3 ipe ipi receperunt p ipos grauentur. Deinde si sc3 aliquis p(re)ter vsu
ras et p hoc no efficiunt no soluendo. Item vtrum liceat marito
accipe dotem a patre uxoris sue qui est vsurarius Rnd z3 wilh
Si pr no suffit ad soluendum q de vsuris sz et maritus sciens vult te
et cum ignominia tarissam gessit tunc filia no dz recipe dotem
at illi patre Si autem no putabat fore vsurarium vel alis ex desolui
do quitum no cat p9 dote i soluendo recipe licet sicut p9 modo sciat
vitate no recipiat dote hoc wilh Durig aut d3 qui sciens vitate
no recipiat dote aut si recepit restituat illis quibus pr tenebatur
Si aut i vitate sciret de aliis bonis eat sufficiens ad soluendum te
i dubitaret pt dote recipe. Item vtrum creditori liceat debi
tu q vsurarius ei debet recipe Rnd z3 wilh Si bona fide credidit
ei pecunias ut ex illa comodum suum faciat et lucrando forte se ex
ea liberaret recipet pt q mutuauit illi Si illicalis no sufficit vsu
ras soluere Si vero alia causa credidit puta ad ludendum vel dandum
meretrici aut huiusmodi no dz debitum ab illo recipe q vel vsurarius exter
tus sufficit restitue. Item nota q est extra de testatam vsurari
o s veragine qui ea recepit ei modo quo potuit hoc pz q
cont eorum soluentem multiplex remedium adhibuit. Et si quis promisisset
aliquis vsuras soluere cogi no debet ad soluendum q vsure sunt i
debite ex de vsuris c. debitores Alia quidem iudex sciret eat
dare ad soluendum vsuras exequutoris pena i tenetur. Item z
Remedium est q p9 solutione pt eas repete ab vsurario tenetur plene
stitue que p vsuram ab eo extorsit. Item quanto vtrum vsu
rarius teneatur debitori ad dampna Rnd z3 Ray tenetur ad omnia dampna
que ille propter solutionem vsure passus est vt si domum suam pt
hoc vilius vendidit et si alia conduxit aut si propter hoc alia
ex vsura amisit. Tercium remedium est q si no vult restitue tunc pt
iudici vel alio plato denunciare et iudex sic tales q latam ex officio
pt iure cogere ad restituendum. Sciendum q antiquitus vsurarii fuerunt
ab aliis hominibus valde despecti et in hoc vari narrat wilh lugd
in summa viciorum q antiquitus cum in una ciuitate vir i vere bat
vnus fenerator et i no fenerabat in data fide q no publica
ret de quo tum altitudinaliter apparet eu esse vsurarium tunc
populus dicebat domus eius domus dyaboli et vinea eius
vinea dyaboli et sic de singulis rebus eius consulendum pars no da
batur ei i missa ignis accensus i domo eius no sumebatur
pueri ad eius occursum expauescebant et alter alteri digi
to demonstrabat tunc vero sunt tales cubicularii principum et ab
hominibus honoratur et obuiacionem comgerit i aducti corporis

Opti dicunt fuit illi q̃ recepit dona et munuscula a judeis
Sed ad hoc fuit duo primo quia deus voluit q judei no
q̃ munerentur ꝑ diuersos gentium et quia eos non permittit fieri
heticos ꝑ similes eos vnde q no optuto delectat et hac
fit ꝓter tres voces primam q in hac mundi debet quisq̃ vnum pro omni
tenere adversary et hanc pacem habere cum eis et tunc 2m dicunt ypo
ut hic habetur pro 30 statuum duke et vnus pastor vnum ecclesie judicibus
illis paluabit judas 2a vo q fuit libarij mri q̃ adversity tempo
metu go pagium dicit vos pdam ipse habet ppo pupp ꝓ ꝓ hec
petus testimonio et dra ꝓ ꝓ a judeis 3a vo et ꝓ memorare
dominica passionis go quotiens aliq̃ judeus videmus tocies me
moria dmice passionis ad memoriam mam reducere debemus pro ne
omdas eos ne obluiscatur ꝓ mei et hoc videtur quo pdam
debet se hic contra judeos et n 2m stay q pdam no debet tu eis
quicquid ut eos ad commuia sua vocare 2o ypriam no debet tu eis
ire sed dabunt balneis balneari 2d q 1 c omnis nec cuiquam hic dz pdam
officia publica n occasione hui fuit diu q̃ nulla 1a q q con
stituit de no cogredi fuit licitum deferre q manifeste ab aliis
cognoscant et distinguant et c 1 c in no mullis 2a to 1 die la
metur et dance passionis no debet publice incedere et cena 1 die
pascere no debet hic hostias et fenestras aptas et c et ꝓ
hic dicito q no debet hic frondes et fumulas pdnos et ypria
in illo mo debet ipse assidue in tra domum judei nec truncus fami
lia aut mutuo a obstinato ab ipi ypriani si ab eis discedere noluerit de
bet coquere et c 2o ca ad hoc dicto q ypriam no debet recipere
munuscula ut dona a judeis n volunt ea restituere illis a q̃bus ea
recepit vn dicit sta tha ad quadam duxissam lotringie cum ea q
judei ypriana eo terque fuit no potest licite ab eis retinere q pequus
est di vos illa ab illis recepistis n vos licite retinere potestis in for
te esset tha que a vobis et antecessoribus vestris atting et ꝓ pen
di que vo dant que eptor servit ab eis debet restitui eis quibus
judei restituere tenetur si venit aliqui iniquos vsq 2m sui dyoc sui
gplud si tha dona et munuscula erogandi o q ad hoc dictum est
qui recepit rapinas et dona a judeis sancas contras ut eiusdem
angelus tribus ꝓmis q ora tha erogada fuit pauperibus go qui
cit recipet vnum centum et no fuit n vsuraria pecunia et si sic
morit ipse et omis hedes qui in tatis possidebunt predictum omis dim
nabunt go eis illi qui comedunt de aur illis quas judei ꝓma
uerunt dmis pus in festum martini quibus tha tenetur pauperibus
illis erogare 2m ypplud sui confessor eiusdem ꝓ no debet licere
eis domus ecclesiarum in lis usuras sed vtrum liceat ypriano re
cipere dona ut munuscula a judeis 1o q sic tyhimo q recipere
no velit aliq̃ facere ꝓter tha dona q fuit rent dem tuc licite pt

retrope sed nos dz pbi retinere ne forte esset tha que ab eo ut dicit
sibi sub pri judei p vsura retinisset // Ut dicit vtq quia judeorum
i vitis putibus sit baptisandi Ter 27 thom 2a 2e q 10 no licet ar
annos distrahis sed qui ad annos distrahis pervenerint prius fide re
cipere ecia pentibus i vitis Dehac ma dicitur 6 Jt no q judei
ad hodiernam die liberi p frequenter dicy si possent vn lc dicy q eo
judei in quada ciui te fecisset pasteuer ymagines xpi tenere
et cu clauis in aff pcussit et lancea p foramisset deppanuit bta
vgo maria cognes vanis dehor q pstinet hor q ad judei i vr
be illa dei filius crucifigeret xpiam at domos judeorum i tu tes et
cos tripices i venerint ymagine crucifixi et eis wlnera cruciata
quo viso multi judei ad fidem xpi conuersi

Cytum dcmi sit q mala fide fecerit hoc i tre dayrm sic
qui i titul hoc ad ludi alce et hq illicita dd eq cui de ecia
pla sit p ordine declarada primo q pcm sit ludi alcarum et
tayillorum 2o q jurs est de eo qd p ditin i alea puta qy et q bq
p omis sit restituenda 3o q ter et quo tles ludi pnt de licite et fi
si pcm mortis Cu qd dicit vtq ludi sit pcm mortale pm 2o
wilh q sit cu ho ducat i qui ne mor pcmat et i fligere qy 2o
auaricia ludit q auaricia est c pcm mortale et q titus pcm i
tibus ludis sit emitti cp duobus primo de sy pdc tayillorum na tay
illu ncipies i manu ad ludendu cp auaricia et cupiditate sit inor
tat vnu ordinem p hor i fligi dz q p quat regno relapsi q dd ordinem
datum est ordinis sub clatis cu in judicio dicit i d cy Verte ludei
p cipite regnum dd patu e vobis ab ortio mundi vbi loqtur i ecclesia
et no i pli q omis sit et eleti vnu regnum possidebunt q gdiuide
pbi i vice eo ordine sit q omis possidet vnu q possidet et cy Vn dicegt
ora eiu sit ordinis quia qpt eu a i ordinis est omnia con dmi hebmq
vnq qbeh gaudet tu de alio gaudio q de suo qpo et hor ro
sit q i vmo q sit p fec diligit qpi sicut sit pcm go omis eleti
i celo sit et tenet i terra reges et regime vn de quelibet eleto di
illud pb p pcipi dne pp ta put eis corona hoc regno et co
rona pdat fetus lupi Hi at duos ordines gestat p hor i fligi
debet q cope et ana etna pmii dz q ho est corporis cp cope
et ana p i mole ana separat a cope tue ana pelu pmmet usq ad
nomissimum die dz i nomisio dicitur ana et cop cy pl fugut
tur pma ti cod cope et ana tid eis manibus et ordinis et certis mebris
ti dinibus pmanent et na pmmet Vn bri inquo aut mebro deh
magis offendit i cod pcor magis torquetur Hi at tres ordines gestat
p hor i fligi dz q et na li separabit a mis hoc sic tmtur sp
et filij et sp sti q dmisio e mcrees et p tu eleti Vn joh 3 her
e vita eterna ut regnoscat te solu deu et q mi psti ihm xm
filiu tuu q mi psti et q jonida pi illa viso dni gsta dauid

i pb o.m mille anni an oculos tuos tanq; q; hi aut qui oculos par
taucerit p hoc intelligere debet q; separabitur a qui ordinibus b. ioh
noui testamenti in quo testamento iam primo s. ab apostolis / martyribus
q; confessoribus virginibus ipsi sunt qui ordinati sunt nouo testamenti qua
lacrydo / hi aut qui oculos tactauerit p hoc intelligere debet q; omnis
salus successuros deprimi q; vulneribus ihu in eo frustrabit / iro detribus
regnis vni in persona xpi d. nonne sunt vulnerati qui ruir addis af
flictionem afflictionem / magis aggrauat me vulnera tua prem q; vulnera
roborasti me / hi aut sepe oculos tactauerit p hoc intelligere dz q; deus pr
iudicio reqnit a eos quo sepe opa mea operuit d. id ait d. fremuit et
non dedisti in manus inimici et non dedisti in bello et ecce tu es sb
mergit tribus spiritus illa terribile ite maledicti in ignem eternum q' parat
est diabolo et angelis ista horribile spiritus intelligere dz p sepe oculos
1 Dico q; tribus pm in tribus ludis et ipsendi constitutum pro
que in ludis accidit pmt eis in accidere id p. pm. p. primo est q; dolatrium
q; e cont p. m. precepto vi dicit no adorabis deos alienos hz super tap
illu ipsum deo et fiat ad deum pm vn stuprum hor ab hoc colit
quod pecunia magis diligit hor pz q; ipse ad precepto tapetum vadit
et 2. m. with lugd. in summa vicarios legit q; no largiet ad precepto di
ruia si pauper apte deum petit denarium forte vno dare p obliu
hz ad precepto tapetti qui dat meditate sue pie ipse eum largio
est ad precepto tapetto p qua fiat b. martinus ad precepto dni
ipse in no solum dat meditate pallii y mo aliqui tunica et pallium
et interdum tam sed et multo sed dnm suum s. diabolum hor
appet magna stultitia ipsius luxuriosi q; se vilissime fruituri sti
et dn tapetum dnm suum q; statuit ad hor se astringit ut faciat q;
ipse iussit et mito denuedo et illi luxuriosi vni hei hi vides mu
re dnari alio numerum qui rispu tenent hito magis nobiles est
q; eos contra est minor valor q; nunc. hic aut q; sit deg
dedit 2. libros codicibus suis quibus tota sp tria sunt p qua volu
tas dei fidelibus i pmat hic tapetta sunt 2. pueri quibus luxu
riosi sit voluntate dei qui s. diabolus / hic dicit est exper bilis pu
ratio et blasphemia que in illis ludis frequent in deum et in sts re
fundunt / horpen quinor et blasphemiar p tempes sit qui
corrudunt luxuriosis hospitia illa ut qui vestimenta corp ut alia
deluxa dundum ut eu ipsis stimulent ludunt ut ab ipsis sortelu
minis recipiunt / q dn in tellige / primo q; vedunt deluxe in
aliqui petent / 2o qui denarios alios recipiunt qui dat ad lumen
hic eu qb lucrum totiens dat dy ad lume 3o qui illos denarios
recipiunt q; eis ad ludos luminant te ad restituendo et sic blas
phemant et sic tenet 2. precepto sicut vi dicit no assumes no
dm dei tui in vanum vn qn ipse dns et qui in nomi bm dicit

de lupoibq accipit vnde/ dequod multi qui duo occasione
ludi pocios dei iurauerit pdij oculi de capite eiq pluerit et i a
latro cenderit Ita quod sagittaq cu nrq esset valde exhor
qi ludo pdidisse/ sagittaq dixit vsus rebus qi se vellet vmdi
care a deo Capti vero die cu id sagittaq cadi hora sedebat
ad videndu ludu redit sagitta cuy alcunu sagittinolcta/ Ita
cauē debet quilibz ho ne tapillos ul alea ul aliq aliud ad
ludu mitta locet sic eu valde malq ho reputabit qu alicui
scalcato gladiu locaret ut aliq sui ul iustitiu vnq interficere
deberet sic malq reputatur qui locat tapillos et dat occasione
perdendi et deu blasphemandi et qi crucifigendi/ 3m/ primu e finis
cio polcymitatu dna 2m/ vnu longu sup cuyus pollcymitatibq
propie gmittit lupores primu no attendere qle/ tuu qy de illo
qu collegerat lignia i sabbto vel dr aporte moriat/ ho ille ait
dnis lapidibq obruat cu oib ppls constat aut prcq esse cu blas
phemiis et sum iudicetur lude q i sabbto lignia collegerit/ qm
est i obia pntu/ 4a quilibz tenet obedire pentibq i bonis et licitis
si lupores no sint obedientes i illis q e contra qm pceptu/ Quartu
est hominidu iure diu cui vnq lupor interficit alium et hoc est
contra pitu pceptu/ Sextu est finitu qa tlcd lupores pqmod
efficiunt qndi sunes et sic quit suppedit et hoc e contra pceptu
pceptu/ Septimu e flm testiom qa sepiq contigit q vnq qdibz
testio flm dicebat aliud lucratu esse cu ty qdiderit et hoc est
contra octauu pceptu/ no flm testio/ Nonu pcm est i mia
q qm vnq lupor alium spoliari vellet ipsq ad caminu si co
mede posset qo sic 2m dem zopi i cu vano aripi ibi ordes sint bti
sic ego pnmi sic ordes sint in scelices Vn jacobq Judicium ei fit
sn mia q qui no fiant mecy/ Decimu e usura maxima que solu
no attendit i anno ul i mese ul i cotidie ul hora si i pucto
est de cpcis pla sint dilcos/ Vnde cum est q tempta qpibitis
sic mpe cric naglo dicit q quq ludi sint qpibiti et no by
dysuas/ Duodecimu e scandalu proximi dicitur cui multi q
ad ludu gsuetudo decesuetudine mala qcimut Vn ay Ax hoi
p quē scandalu fit/ Tredecimu est amissio tpis et omy bonoru
quci ipso tpe quis facere potuisset et est magna stultitia q lu
sor ay pt facere opa ad qd amy utilitate et pximi edificatio et
dei honore q ipse facit q sibi e damno suo/ et proximo scandalosu
et deo q tmuclio suo/ Decimumq tu e p jmm Depe cum jmat
lupor se luctu fuisse cu i vitate qdidit/ 3m est fraus Depe
cu vnq defraudat aliu jmado iactado trussando/ 16m

est ira et odium quia sepe luxur. quia predit quia trahit ad ira et sic medet
cum quia sibi ipsis et suis gravamina et sup. quia accipit odium totum aliud
quia adeo luxuria est. Ut vana medacia quia sepe vinum mentitur. Dayn
altius ipsum. Ipsum est exemplum quia quia minatur ipsis suis vitia quia
i. vadit cum vicinis et quia ad domum quia venit et gitbat uxore et
pueros et totam familiam. Unde dicit autem quia ipse luxur. gladius manibus sepe ipsum
consumunt et predit que filius dei manibus crucifixus redemit. Unde ut
loquens i. ipsum dicit adhuc dicit ego accipiam te manibus crucifixus et tu
gladiis te manibus demonibus dedicatus et est magna i. gratitudo quia ipso
i. pugnat cum illa quia te corpus cum Christo dns pro amore ipsius tantum dolorem
sustinuit. Item luxur. quia cum quia se vitit oculos rebus ipse est i. vertere quia
sibi ipsum sunt disparabit quia luxuria est et vitit oculos mentis decorum et
cogitare quia quia predit etiam hereditatem et bitum vita quia aut vitit oculos
mentis ita se tuo adulterio debet demones quia ad tuam leones rugientes
tuendat et ad deforas affectat. Sed opinor eius pulchre sup luxuria da
ret. Ex ille i. dyalogo de spiritu. Quid luxuria totum dedit ad ludo
tuyllorum et per die in nocte quia esse potest i. sup. et sacrificia ad minimis
ad defebat et cum volentibus ludere obuerat i. ludis. ostendit tuis for
tunatis et expeditis ut vivaliquibus ab uno sit dayno recedit ut aut i.
postea et pentibus ostendit. de quia tuis ludi frequentibus me primo die nec
blasphemie et damna sustinuit pecunia. Vana notat. et ira si adeo fortes
promissum est dyabolus ut ei do ludet. Cum sepe multis illusit atque expansa
uerat nocte i. quadam domum eius i. sepe cum do ludere volentibus et sac
rificia minimis repletum sibi apposuit illa portas aditum sedit denarios libera
apposuit tassis iactauit et aliquid sunt cum sepe sacrificia et cum lupi.
pecunia fabrique sibi apposuit sibi defuisse fruitur aut triduo no dyabolus
est cum et dyabolus nunc satis est. Aggrinquat nunc matutinale. Per diem nos
sic tolleret illud pertrit transit eius viscera tegulis retinentibus
mirabile exercitus et quia de ore sunt ut i. quia loca. i. pecunia uspq ho
a cruciat quia nunquam nouerat ignorant. Ipsum vo in sacra eius et huic iacuit
repte sit sepulchre. Sine horum solo quia stedit quia dyabolus suos mimos suos
sit ad tyr. bn. spare et quali cos i. sine remouant tempora ara de do
ciab vo i. penas eternas pecunie seu tractatos de hedo
Studio primo est diuersit de eo quia predit ut lucet i. alea pnta
dy et quibus pecunia sint reddenda pecunia quia quo sicut quia
ludit equanimiter et cum in tempore lucrandi quia lucretur illi i. tempore
sed quod sit magnum te restituere et si illis solidum ger. dy lucretur
sepe te restituere. Ecce ait cum ludus sit quia contra solidum non pt. quia lucri
te per nunc aliquid aut re et non pt. retinere. Dy quibus restituere te. Vt
nos ut aliquo ad horum. Dy doctrices primo si cum filio ludus cum pr

no habet periculum castrensem et quod adest sibi obediens prius tuae restituere
teneris primo ergo patrem. Item secundo cum quis tui vxoris aliquam maiori lupsit
et lucri est quae non habet nec patrimonialem tuae teneris restituere matri
eius. Item tertio si cum religioso tuae teneris restituere plato quo ut mos sed
Item quarto si cum sacerdote tuae teneris solum confessori dedisse pauperibus et
non quod bona sacerdotis sint bona pauperum. Item lupsisti cum illis qui sunt immerito
decepti sunt diuinitus ceci et qui non habent petunt laborant et illis rebus
suis pessime non potest go qui illis vtitur te restituere non dico illi quod omni
sit habitori et praetori quo ergo si illis accidentaliter lucrati non tenemur re
stituere tibi et non es dignus restituere oruma quod tu iste fuit et eos spoliare
potuisses fecisses non est licite fuit ea sibi retinere habet secundum solum
confessori te pauperibus illa erogare. Decepto quidam habet aliquid ad lu
dendum te restituere quod est vitare secundum thomam 2a 2e q. 32 est non quod alterum
lanceae intelligere ea est quod non vitet et fuit in rodunt eum cum alio
non cat lupsum. Item si in diuit si in fine si in medio si in principio ludi cum ie
pellet de ipse qui aut lucri ab eo quod ipsum in vitio attinet ad ludum hoc non
te restituere sibi habet secundum solum confessori dez erogare pauperibus
Patet et primo secundum thomam vbi ante te restituere est in illis qui ipsum fraus
de ay putri et fingebat se qui ipsum deludo et si hoc ez quod possit deci
pi cum tu decipe in tedet si quis est fraude in ludo nil submittendo tuo
illos falsos seu coad verbis male et fraudelose in actando seu me
daciter dicendo quod abtinuisse aut male petendo mutando et oia huius
octauo si in qui vicit qui voluntarie cum voluntario lupsit et quod habet a
bona quae est alienae tunc non te sibi ille restituere non est ipse sibi re
tinere ipse est et cum ludum est quae ea spoliaco non est quod licite ipsum
aliquid accipere et sic non est abtinere lucrum in ez redde et in non est
dignus habere si est iste fuit primo spoliare conabat ista sup
dicti collegi ex prima pysam et ex prima solidi et nihil ipse possi
de zes cum deo in ludo accipitab si det eab restitue et dare sic jam
sup tactum est si in palmam pyramidis et ille ita ipse cymbli fuit quod
adolescens et eo saltuum quod cymbli epi triumphorum quod fuit in eis
sumio est cum epi dina celebrat adolescens in fuit ad tabernam ad
suas gaudales ut ibi cum eis ludum exercet deinde alique ipse vo in fima
tus usque admotum et sic in cadit in imitate defuncti est tunc epi pe
tunt suffragia pro eo fieri quinta pro illo sibi sicut quod illa gratiam
accepit quod adolescens satis laudabiliter vixit et eo diligebat
quinta ab oblig et ab oi illo Quadam die cum epi salubre sermonem
quod ad defuncti obitum lisset et esset pro missam in deuotione sua adhuc
ei defuncti ille totum in mitis et dum precet ordo esset finit et ego sed
eo suffragium quod quia amicus erat quod et cinali dapnatus sed tunc epi
pterunt dicit o iuuo hor meum si tu tam laudabiliter vixisti et
ego spero adhuc te hic promoueri vnde male Qui finit sic est
et adhuc vgo sum et inter hor solum dapnatus sum quod habui de

quotidie de mane usque ad tabernam ad corporales meos
et si ibi cum eis lusero et lucratus fuero non fuerit quod ostendo
me et blasphemo et deinde non formidabo in quibus non prudenter
quia mortuus fuero in morbo vel alio bono habebo habebo non
curabo non habebo me emendabo quo et naturali dignatus fuerit
sone spiritus et nullus vitio ductus de cetero secundum quod et alii ludi
ludi prius de licito et si si peccatum mortale vitare quod aliquales ludi sint
licita ad hoc respondetur primo requiritur quod ludus sit
cum talcano licet ludere quia publice aliquis repellitur a dignitate
non obstat quia non est ex decretis sed quia quibus credo respondetur
quod ludus bonorum vinum scutelle vel poculorum ludi sit
ut quod non ludat type lucri vel prime vel gloriosi secundo respondetur quod non sa
cras est lege ludi ut quod non male computat non enim ludere puto
non propriditate ludat si solum quod recreare vivere non quia sed deduc
cum fratribus vel receptos ludi id quod sic licet tertio thomas dandus et pau
pribus et tertia dicit psalmus iudicio aut quod sit non ludus alice cum
ludus quia contingit ea fortune hoc quod hic deludo alice dicitur pulchrius
de quo ludo fiat alia sed in tertia sed cum globus

Restituendis quae ad hoc prius valere ut aliquis liberet res
iustas restituat si frequenter oramediatur primo se quod non restituat
principes non est bonum totius ecclesie et ecclesiae omnis iudicium de
gaudet et pertinet bonum ipsi aut nec gaudere nec pacem debet
de eis si ad restituat tunc ad sues subditos restituunt ei et omnes
amici dei sues et in sue sanctus totius ecclesie et quod pertinet dicit bo
nus ecclesie vir pius principes ego sum omnes timendum et secundo qui
iustas res possidet et nolit restituere diu non possidebunt hoc ad
ito derelinquent et vir pius derelinquit abeis divitias suas vir
ho[illegible] le et quidem divites habent multas divitias et totam vitam sua
in multis divitiis dupt et cogitavit magna summa pecunie et
nullus hoc habet una die sedebat et cogitabat se moriturus
et tu non possis uti divitiis suis et dixit ara mea multa bo
habes quid hic desideras cui hic potes horrea mea plena
sunt frugibus et iste mee plene sunt anno et cellaria mea plena
sunt vino quia anima mea sic letari sibi et tranquillo non recedas et tali
audivit vocem dicente sibi stulte hac nocte morte subitanea mo
ieris et que congregasti cui manebunt et dya incipiet ciuitatem
tua ante et adipsum deducet et sic cadit nocte moriebatur sic qui ve
ad sessione et sarcinis Ideo quia iudicio dure gaudet de eis oct
quos res iuste ut violet retinuit imo et ipso modo quod di
res qui iuste sunt quia ad conte eum differunt alia cogitatione
quibus ostendit quod tot tesores conte se habet et quot tesores alii
conte se habet qui multas res iustas possidet Dicitur quod
oderunt sapientes nisi sing nisi sing ab aliis summe debet nisi posse repi

tuat q̃ sicut scrit stringit ei sic iudex cui habet 30 denarios i
iuste acquisitos et cui acquisit burcella i tenuit i eu Gathanas et
magis eu potent possidebat Cirillus contingit si sic michi acci
pit Cirillus et sacerdos qui ei licentia sicter tenuit vna cum eo sit
damnat. Dicitur q̃ nec deus nec aliqs sanctus nec beata virgo matra
nec angeli dei i adiuto eius pibi subvenire nec restituat ymo deus
et omnes angelos eius tlend oportet tam i vita q̃ i morte o q̃ mis
ericordiam ille qui tlia bona iuste promit deo et oribus suis et ut
possit eius deo q̃ tlia restituat. Deceptio q̃ q̃libz res i iuste possess
ra sicut qui ut magis valeat eu i pectum triabit i aia usq̃ i iudi
cium et pg iudicium i corpe et aia diuino de tuq̃ but tia qui
vnum denarium sicut in iuste possidet et sic moritur multo yn
mit. Qui vero duos denarios plus quam florenum tenet ascendo
Iste filius dum sic cogitat i q̃ patibulum i finale pibi erectum
a quo aliquo modo euadere non potest nisi restituat. Quia non dimittit
prius nisi ablatum restituat. Ergo dicit latro videns patibulum
pibi erectum ymo libet restituere et q̃q̃ posset si posset hoc euadere se
parere. Vnde dicit vnus grimice p̃ deo voluit vnus vinet
vn vinet eligere potius vita meditente q̃ sicken mori. Deceptio
tertium est q̃ filii quorum i iustus res lucti et sunt parentes ut
in illis rebus habent. Iste sic cogitat dum ad pg morte futu
ri dicit filius vipo eius sit i amo memores eius nos ipsi ut
eis amicum q̃ agnit semet ipso et respice q̃ pater bonum
pstus ipse fecit et sic no dubitet s̃ fili multo magis q̃ habu
dante in hate refugesit et iustus mitor aut aut dns vn le
hor. Deq̃ dicte qui multas res i iustus possidet et volet
eyem fidelitate filii suipetuit ab eo ut amore ipsi digitum
suum adigitum ponet usq̃ solid vnum dne manu applicet ut
et sic cognosce possit vtrq̃ eu patrne diligere et filii ceyut
hor attentae q̃ q̃ cito ardore ignis sepit. Digitum retrou
et pr ad filium dicit i hor iuste si pt te eternali damna
re. Et ora iusta restituit et vita i bono finiuit. Iste cogi
tat de tlis auaro q̃ parua i iuste acquisita et filiis suis relinqu
occasio et morte. Vn eo. Ergo p i diuitia occidit pri
sum moriat. Ho ille premia auari et filii eius et eos et
ossilia eius et eos de carne eius. Iste uxor eius et tepe duos i duo
fratres duos i carne vna. Iste auari uxores et filios et omnes
gladio iustorum reliquas eis relinquit occidit et hor p i diu
tium facit tu res sicut sit esse iustus q̃ eis reliquit de iusto
q̃ tot gladios post tuffugit et ro et filios suos et hec dicit et
in morte damnat dicit dns de quis dum eo punitur sunt
quentes filii et tles pentes dn punitur. Primo q̃ dure et

q̃ cogrit de hijs filij eij qi decedebij occisoribij suis. Vnde primo de
prie impio coquerentur filij qm̃ ꝓ ipm̃ fuit i ꝓphetiam / 2° / q̃ ipsius e q̃
in seruo tẹ̃pebat / ad mag̃ p̃ i penam i tm̃ q̃ nescio vtr̃ ꝓ ipsi ꝓ filios
q̃ p̃ demones p̃mittit // Ioseph legit / q̃ quida vpiang̃ habuit duos filios
vnus cogitatus i quod p̃ hoc dicebat pri suo q̃ mortui i vita ista fe
mortem i tẹ̃pe et i acto ꝓ reuitẹ̃ et redde vnicuiq̃ q̃ debes cui fe
et pri i dignatio respondebat debes tu m̃ q̃ fe sor esse vade si
mori volui / et nos p̃manebimus i bonis meis Deus tacuit et mit
i hẹ̃mo et p̃ripuit vitam ibi dixit suscedo deo Iande pri morie
bat / et pq aliq̃ tpr̃ moriebatur et fr̃ cui iste bona hẹ̃mita i tellexit
prem̃ et frem̃ motuos / ma motus deprideabat stabat corp̃ no
ficau tẹ̃de perijt ut mẹ̃ret / eos videt / vna die cu esset i orde sua
venit angelus dei et dixit ei / fiat t q̃d petisti / et arripuit eum su
mmu dicens veni ostendam tibi eos et duxit eum quo ipse nesciebat
tẹ̃de venebat ad montem vnum et dixit ei angelus vis videre
prem̃ et mem̃ qui p̃ m̃ volo et vidit vallem̃ et audiuit lamentabi
lem voce et mirabile et vidit primo fremem̃ bulicte i igne sic vnus
piscis i vna magna olla bulicte et pri veneve maledicta sit hora
i qua concepta sum et veter qui me potauit Hac cu audisset he
mita timuit et dixit o pri esto hic et dixit sed fili tu deus
es q̃ timuisti deum et causisti illa pcisica et pena hẹ̃ibilem̃ et
cauet et finis deo et mitem̃ q̃ locutus est vent fr̃ pri i bulicte
igne natando i sup̃ sic pisci i olla et rapit filius maledicte pri
i pem̃ dicens ayaledicta sis tu pri i detinuit i iuste acquisita sup̃ me
hẹ̃ditasti et sic me dapnasti et ego pri ad filium dicens ayaledicta
sis tu fili et ꝓpter te filia i iuste acquisui et pretium et sic me in bo
no priauit et i hac pena ꝓpter te deseredi Nunq̃ filius hẹ̃mita
dicens possunt vobis aliqua suff̃ iuuare vel p desse et dixerunt
non et i inferno illa est receptio et ri videntur q̃ i die no esset
aliqua spes recessit et p̃mansit i hẹ̃mo et bono finem finiuit vitam

verit / vtr̃ quis teneat i iusta statim restituere Ser° 27 th om
24 2ᵉ q. 62 Sic acipe rem alienam et tenet iuste acquisita et
eam detinet est p̃cm̃ Qui p̃ hoc q̃ aliq̃s detinet re alienam i
vito dno nq̃ impedit eum ab vsu ni sui et sic ei sant p̃ima
q̃ ait fesud e aut q̃ n̄ p̃ modum tpr̃ licet i pcto morari fr̃ quilibz
statim tẹ̃ p̃cm̃ de pere 27 i d dist 21 Qui a sacie colubri fugit
p̃cm̃ / et 10 quilibz statim tẹ̃ restituere ut pcto dilacoz ꝓpter ut ꝓ
interpotam p̃ona si occultum e ꝓ professore nouis ab illo q̃
pt vsu reigrede et i hoc concordat Quid si dominus dilatoz
denegat et n̄ q̃ redat bona et restituat Ser° tẹ̃ ab sup di
latore tede oribq̃ bonis Sic si oportebat eum meditare ty si
culpa pt acipe vite nona s. cõme non ꝓ Dicit vtr̃ e acipe

pt ppt dilatoem quo hoc si dedisti vim sic hoc teneatur propter
iportem. Si ab est omnino impotens ad restituendum. Ray. 2. 7. Ray.
doleat de hoc et proponat solvere quam cito poterit // Quaeritur quibus
restituenda sit res furtiva vel rapta. Ray. 2. 7. Ray. Si certus res
sibstracta sit vel si defunctus est suis heredibus et fiat caute quod
sit vel per religiosum vel confessorem vel alium ita tamen quod nulla persona
sinistre prodatur. Et 2. 7. Ray. Quibus male fidei possessor tenetur re
stituere de omnibus fructibus suis perceptis et quos ipse dominus percepis
set ... de restitucione. Et intellige fructus qui superesse sunt deductis illis
expensis que sunt circa fructum [illegible]
[illegible] aut sunt vage restituciones ubi dominus vel heredes igno
rantur tunc tales res 2. 7. de consilio confessoris qui auctoritatem habeat dispen
sandi in piis causis et in pios usus pauperum / maxime ubi episcopi
[illegible] causa de vagis restitucionibus // [illegible] Sacer
dotes et monachi in sermonibus multum loquuntur de rebus iniuste
[illegible] quod res iniuste acquisite non debent dari nec sacer
dotibus nec monachis nec pauperibus nec ecclesiis nec monasteriis sed resti
tuende sunt veris heredibus cum sciuntur / Unde exemplum quidam valde di
ves de rebus iniuste acquisitis et volens pro hoc satisfacere deo [illegible]
[illegible] ecclesiam quandam dedicari [illegible] opere quendam episcopum
invitavit ut eandem ecclesiam consecraret. Qui cum ad petitionem eius venisset
[illegible] invenit quod dyabolus [illegible] expensis [illegible]
[illegible] cum dixit episcopus [illegible] dedit [illegible] non
[illegible] quod ea que possideo iniuste acquisivit
mea sunt. Episcopus dixit [illegible] deo [illegible] tibi potestate [illegible] demon
[illegible] in [illegible] ipse deus velit [illegible]
[illegible] adiurate [illegible] ut [illegible] muneribus
[illegible] tollas et alia [illegible] relinquas. Tunc demon
ita fiat [illegible] episcopus [illegible] ad ecclesiam dedicationem
[illegible] vix unum quidem lapidem invenerunt // Queritur utrum resti
tuere tenetur qui impedivit aliquem consequi aliquod munus vel beneficium. Tunc
Si impedit aliquem cui iam determinatum est quod ei detur quod ipse ex odio
[illegible] tenetur ad restitucionem equalem 2. 7. secundum facultatem
Si autem impedit aliquem confirmatum sit quod ei detur et ipse ex odio reuo
cavit tenetur ad restitucionem equalem secundum suam facultatem. Si autem i
pedit antequam [illegible] firmatum sit quod ei non detur tenetur ad aliquam recom
pensacionem non tamen tenetur ad equale quod ad [illegible] vel illud dicitur
// Quaeritur qualiter satis fiat pro illis que restitui non possunt ut mutilacio
membri stuprum et [illegible] 2. 7. [illegible] In hiis in quibus dampnum
[illegible] in aliis equalentibus restitui potest. Satis fiat per re
compensacionem faciendam arbitrio boni viri. Concor. [illegible] 2. 25 // Queritur
de illis qui male recipiunt a personis ecclesiasticis quo tenetur ad

stituendum. Et 2ª ratio dicebat quod diuites et potentes quod recipiunt firmudes
mmas et iportunitates et huiusmodi turpes personas quod quod tali turpe recipiunt a clericis te restituere ipsi cum ms forte eis fuit datum ea clericos
i prima nmitate. Et dicebat quod mcto quod recipit a sacerdotibus pro omnibus horis
pt retinere. Et quod recipit a clericis pro actu tui te restituere cum. Ultimo
quod creditor remittit debitori vtrum tuc sit liberatus a solutione. Vnde Di
creditor sponte et voluntate i te dimittit non tenetur amplius restituere. Do
si pauper esses et creditor tu sponte et gratis deum dimittet absolutus e
Dilectus si habes restituere et volebas restituere et creditor tibi eqgra et amicus dimittet solutus es a restituendo. Ecce si decepti vel coactus
vel quia putabant se mihi aliquid habere posse vel qui posuit se ad ma
nus creditoris. Et ti non i te debebat restituere vmo sapiunt quod pro modico
vel pro nullo quantitate alias non posuisset se tibi non est absolutus a re
stituendo. Et si tibi cum te ad restituendum. Et dicebant quod non solum magna
sed etiam parua restituenda sunt. Vnde Ro. 7 Domini quidem ordinis districtius
cum missi sunt ab abbate suo et debent tu sic quod aqua et non habet
nauim et prius est nauis obliti tu mittere. Et cum pg motus est et ut
dedisset nauis oblitus non fuit confessus negligentia illa quia vnlipe deat eo
quod pauper esset. Dum obliti pg obitum am oculos eius habebat qui tui fuit
quia maior modo videbatur. Et cum in eis obsistet de ingressu celi et cum i
pedimet in ille oblig solum. Et cum non posset euadere in ille oblig primitus
Dic quod petiit angelorum et sancti quibus quod peccauerat huiusmodi pmissa
et ita ad corpus redire et confessus est illi abbati. Et missus est in oblig
nauis cum magna se voluntate que ut mox recepit cum suis exopiunt
et celi gaudia intuit.

De falso testimonio dicebat vbi 2º agitur quod prohibet de nocumento
tuo quibus quibus falsitate offendit proximum. Et cont. hoc p
reptu facit octo gra. habent. Primum est filii testes et medaci
ces homines qui primus horibus proximis nocere volentibus postea aup
lius suum malum quam suum et filius testimonium quo sicut quod falsum testi
flo testimonio multa mala committit. Primo ut am. etiam occidit cum suo
medacio et flo testimonio vm os quod mentit occidit autem. 2º quod proxi
mum et corrumpit vitam est negatio dei. Vm quod vitam te negat est valde
horribile non dei assumere i testimonio falsitatis. 3º proximum suum ledit et diffa
mificat aut i rebus aut i fama aut i persona a i tempore cum suo flo testimonio
et quibus tribus bonis homo spoliatur. Et dicit cum oppo id est pro proximo erunt i
me testes i iudicio. Notandum quod tres 2ª 4º 5º contra falsum testimonium
talit et te ad restituendum omnia. Et 1º 4º 5º tribus punitur non solum i fu
turo sed etiam i presenti. Et 2º 3º i sua d. n. Nota de medacio quod medacium est
falsa significatio vocis cum i te de falsedi. Vm quod vitium magis pe
ccatum metitur vbo ut sto. Pri. 2º d. thom. i quotlibeto. Et cum cadit i te
tio sit falsedi. i vtroque vtique peccat mortali. Vm cum et fraus assumit

et struit mte de falledi vn no refert q' lab primo // Qnt' vtr
aliqs vo ul sipto ul mtu ul quocuq; sto moriat' p'n' q' no re
fert triq homicidiu no refert utr aliqs gladio ul ferro i t' fiat
Qnt' m quo differt medacio a sto p'n' fly dicit q' cuiqs redit
se vm dice et hoc id est mat se vmdici et vm ce no tri est vm et se
tout vitare lo' et metem q' any na et medice dr' cont mete fre
go difficult' et mq' p' se fire aliq medice n' solq d' q' sri fly
lo' qd redit esse vny no mentit' si fly lo' Greci q' cuiqs fuit q' put
valere ad tempus huius primo medacij // primu q' i de dyabolico
q' primu medacium qm fit dyabolus Gnis q. dicit dyt primo
pentibus neq; mocum vm solq d' sect' diu loqt' medacium ex
dyabolus loqt' q' medaco e et pr eiq go medaco hi lig was dyabolica
// Ordm e hoc qd illud primo i quat mebr i quo magis m dicit e
medacia sic os hois reddit cm i d abhonabile deo vn p'ni yo
abhominacio est deo labia medac Qi aliqs os suu aptu dnet
i mnsy et i alys rebus i mudis q' vellet i tre et p'mittet ea ibi m
dificate os eiq abhonabile est deo qua i mudicia imstrop // 3m e
q' i d primo facit hoies falsi false monete go q' // p' valet floreng
bonu floreno sto tm p' valet ho vero ho' falso et medaci // vnq
bonu floreno vz plus q' mille flo pr ho vero p' valet mille me
dacibus et pr flo moneta no vz nec ad emendu n' ad vendendu sic
ho medaco ad n' vz n' ad ingenia // Virtus e q' medacium est q' d
venenu ad tale efficacie est p' yo cons hoies i t' fiat huiu
illud Qap os qd mentit' occidit animy go medaces dnt lig was
venenatus est mny e quo mnsi hoies no timet venenu q'
ore sentit // Qnt' e q' hoc primo mlto displicet deo et hoibus
Qma sic d' mlto diligit i hoibus vitate 2m i d' pb fire on vi
tate diligenti sic eq' mlto odit primo medacij vn pb p' deo est
qui loqut' medacium vn dugy dicito p' dut' mentire q' deliniat
abeo qd e illud q' no est fr sup medacium abhonabile est tora
hoibus et eq' vitiis valde q' medabile e tora hoibus cui est
laudabilis q' hic tle vm i e vero i vbis et fusq i facti
est q' mng laudabile q' ille e medaci vbis sus et falla i fris
et duq p'mittit et vix vmq solut // Et non d q' qui ut' se a primo
medacij tanc eq' q' remouebat a se ora p' oes medacij que se
duo prima e cupiditas na eq' cupiditate p' lad medacia p' redut
utq i moderns mentitoribus // 2a e timo medacij hat eni or
cupa petry p' ter negauit dd' no noui hoies // Greci e
q' t' est medacium p' mio su vicios et dayno su in mo of
fendut illi qui mentit' et fidei vitate ut q' dicant p' no
esse nata eq' mata vigine et hm // 2a et i d offendut illi q' p
medacium ledut p' omni fama et honore sic medacium sle

detrimento. 3° ita illud offendit illi qui aliquid differunt iudici ut tyranno
et qui falsum testimonium contra aliquem in causa pecuniaria deponunt ex quibus
proximus damnificatur. Sed ita quod quidam de teste falso. Secundum Thomam 2a
2ae q. 70 de falso falsum peccatum mortale quod est et iniquum est contra
iustitiam iniquum de quo est speciale preceptum in Dei lege et illud in dubitatione
proximi et tenetur ad restitutionem omnium quas proximus eius amisit propter eius testimonium
Ita quod non sunt 2 quod si res aliqua detinetur vitio licet testis aliquid non
petat pro offendo testimonium nihil debet recipere nisi tantum expensas ab illo qui eum produxit
et si venerit et si accepit turpiter accepit restituat ei a quo accepit
nisi illi dedit ad eo in quo peccatum testetur eum debet dari ei tantum quantum
accepit. Secundo in primo officio quod offendit illi qui metuunt palliorum
solacio et illi qui cupiditate alicuius placendi fingunt aliquid pro corporali
medacia ut eos adripiant quod est 3° ita id offendit qui metuunt eos
adulando in corporali sit quia sic qui medat homini ut eo hominum magis placet
Sed qui in hominem preceptum offendit sunt derisores qui offendunt proximum
dendo et contumeliando et aliquid illud timent dicunt id quod sanctus et consanguineus
dendo debitum. Sed quod quidam vitio derisio sit primum mortale
Primo secundum Thomam 2ae q. 75 Dicendum quod quia aliquis malum alicuius ponit ut
defectum in quo ut ludum ponit derisio dicitur et si quid horum fiat in quo
malum est quod non ponit sicut aliquid dende et eum non impedit et in vitio
licet estimat ut de eius malo non sit curandum quia sit quasi ludus habendum et
sic derisio est primum mortale et tanto gravius quanto maior reverentia de eo
est ponendum quia deludit. Vnum gravissimum primum est unde dicit et ea quod deri
sunt sit bonum in gente et contra. Secundo est gravius derisio pertinet quia maior
reverentia sunt habenda. 3° derisio iustorum propter quam ita homines debent agere do
impedit et sic dicitur dana in Thomas homines sanctos quod primum deus in ter
ora alia primum maxime detestatur sicut apparet in contumelia et contumelia
in mitate maxime detestatur. Vnum in spiritum reverentia plagam et illat quia illi quia
latus eius lancea aperuit ut quia in clavis affixerunt eius manus et pedes
hominum de fr. quia illis eius sanguinem effundunt. Secundo et 2m
hominum de fr. quia illis eius sanguinem effundunt propter quae ora pacificantur
in celis sunt in terra. Ita istud primum est diabolum et primum opus opus vnum
de diabolo sunt ita est. Quia dispergit ovem 2° vo omnes defendit ait
Qui non congregat mecum dispergit ad proximum et ad fratres eius pertinet vnum re
et pacificare vnum ait. Beati pacifici quia filii dei vocabuntur vnum Greg.
in pastoralibus. Qui dei vocantur filii quia pacem faciunt proximo. Cathame
sunt filii quia omnium fraudulent. Quarti sunt quia fraudulent propter suo loquitur
qui sunt mel in ore et fel in corde malum meditantur. Ostendo quia Judas domino
dedit hortum in dans. Quod quia aliquis fraudulent homo de
aliquo et vult quod audiens ei loquatur apparent et malum de corde. Hic
duplicit peccat primo in proximo quia fraudulent 2° in proximum quia
tantum dat occasionem obloquendi. Quinti sunt quia proximum iudicium et in
periis pertinebat et in 2m Hemp. de fr. spiritualit in 2° sunt spiritu

et sputis vbera suorum amabilecq; facie xpi videt alapis rotande
q; q; ei pena mitis q; fimde // Dicit vtq; contumelia si quicu
sit pmis mortale tu q; ait et q; se laqdo tuit e primo mortale et
no omnino qua fur tu et rapma maiore qm laqtum de homesto pprio
et no quod est et ho no honorat omnino honore suu qui ei p pale
quicud auffert q; re possessa q; fur tu ut rapma ei ablat // Ro
quicuq; abiit pprio pio defrob suos i gmose si culpa ut dicit tu
es fur tu es adulter ut vsurarius ut medap zeyb eu rosimdo do
mortalit peccat et reus cit etne pene vn cy v Ad dicit fri suo
fatue sp eu q; fimdo reus cit i gehenne ig mis O quot tue rei crud
qu pentibq; suis contumelia i ferut ut dicit tu atque stulte ut
alio quoniq; mo eis maledicendo tles filij i ferut etna dap natos
vn Quod Quia maledicit pri ut mor mote moiat sp etna // Dicit
an licet ra coremoris gnicud dimittere tu zy thom 2a 2e q. lxx.
Dic licitu est aliq; vbere ut i rebq; day mfirme ra discipline sic
etia pt alii que corrigere debet aliq; vm conuicio sed dicit Et ho
mo dns vocauit discipulos illos qui fuerut i emaus qbq; ap
parut i via p q; reprehendit stultos dices O stulti et tardi ad
credendu in oibq; que locuti sut pphete nonne oportuit xm pati et
ita intrare i glam sua ut ita lit vltio Gilt dicit ad Galat d. o
insensate galathe qis vos fascinauit non ex magna ueritate obiur
gucos sit adhibeo et no lenit q; sed de Dicit vtq; ho debeat con
meliam illatam sustinere tu zy thom v 6. Dic i alijs i iuriis sit
i vrb q; contumelios tenem ne amy ipsatu ad tollendu ei expe
dies fuit Sed q; ty ob ut q; contumeliam repellam q; tria // primo q;
q; dia bonu eiq; q; contumelia infert ut eiq; audacia repimat et de
cetero illud no attentet Secdo q; ta fama mea q; quibz te defen
de fama sua q; zy drugy Q; fama negligit crudelis est Ter
Galon ayelig e no bonu q; diuitie mitte // Tertio q; bonu mitor
quoz q; ferty q; contumelias nob illatas supedit vm drugy // Duo
sut tibi media s. gstantia et fama Constantia q; ter te fama q;
pri // Septi sut qui q; ios reprehensus ad patiendu q; nocet et
tlis q; nocet sicter pcl ad patiendu ocia pena que ille in tli
fragmittit sui i vrb sue i frib reus cit // q; patiendu e fama
omy vitiorum is mieo quibz se cauere debet ne alius q; nocet ad nia
Con fortasse ipi qui nistos hores q; nocet ut alios hores passio
natos qui cito q; nocant ad nam et hoc volut retinere q; ty vergit
i perlyaia q; ipos et fiut i futo q; tibiq; plaris q; nimadm q;
omis maledictos que i iuste sit q; nocatq; q; fert ipi lugebut Ne
q; ira q; mmis imp Sed qu occasione dapm dat dapmo dedis
sendet Et ho i cuacu Ois qui irascet fri suo reus cit iudicio

Quod tu ille vnus cit qui no solu prasat sed etia p omis suis ad pra
ducat vnu sed licitu est vxore aliq tauere ne mantu ad iuvan
ducat alis ora pita que ipse ihu pia qmittit ipa p ceps cit / et pesti
m telligedu e demonito q no d ducere vxore nec filios ad pra
cundiam / Septimu sit qui i verbis p cat et lasciuis p oris fuda
lisant et mete i tegritatem corrumpit vn / Qd ly corrumpit bo
nos mores colloqua pua ihu ad ciphe v fornicato et omis i mu
dicia n noctem i vob sit decet stob / Cont hoc facit p lures qui
va scurrilia et luxuriosa p sunt que p omnes ad malos q cupias
ducat In hoc n gunter offendit et omy tles congruit tue dicit
q no denotant corde sit p sunt ore qd ly est fly vn 20 i cap
dicit Que ex habundancia cordis os loquit go qui illa va p sunt si
sunt vni si mlieres ondut se ipse i pudicia cordis vn fris sup
ay Quale cor ipsi vnq qbq talia loquit et opa facit / hoc cria
pz i homs et honest et i pudic horibq q mq ul ria talia va
p sunt Sic qui ihm xm sepiq nominat vi sat i cordibq cor ipsi
pz m bto signaco mre / q i tomde poitq sepiq notauit ihm et vt
quisq qic hoc no tonicd notaret dixit q hoc nome sptu est
habes i cde mos et recte no passu et tortores pq morte expiert
et eius cor sunderunt et i qualibz pte sptu erat lns anyeis go
qualibz xiang cauc deber se avis scurrilibz libq et luxuriosis vn
ysdrig de primo bono ayali sn monet i dic xiani no debet esse / hoc
chary ostendit dicens omis sno malq exerc via no p cedat
et mito q 2 ly dom vpi i quali De oi vo ocioso reddituri sut ro
mito sermq de vis similibq et notiuis go mito quilibz mny dza
deo pete cui pb d pone dne custo dia oriimo // Ht no p conclusione
ordini precepti Sed legit Qy iuda liong ho et iustq p ter pp vigo
re iustitie aqubusda malis horibq o dicbat / vn i posuerunt sibi
fly crme q est firmauerunt iudaico co q facili credebat eis
horib pter excellencia vite istq liom horis primq ait si no est
ira ut dixi tue i ignc peccay 2 q dixit ayar bonegolcrali i toto
corde meo si no sit ira deinus Oclod p deny si no sit ira / q totu
sic cuent illis pt pcm p q mij et sti testimoni cont i nocentem
na pmq sti testi magna plaga exustus e Qcds ayedibq usq
adtrahut q sumpt est p put dug sto est / Deinq tua audies et vi
des et de ipo times sicut reuelauit et p quo d exercitu est vn
de hor dit Qalon Qy sti testi no cent i pmity p

Qm precepta

Non concupisces rem p omni tui Quinq i septimo precepta p hi
bnt fortu / hic aut p hibet concupiscentia rdis dsp no con
cupisces Qnd q contra hoc preceptu facit dcc cria homy
primi sut q concupiscut bona alior Qz sicches q no pnt hire re

concupiscunt nec consequuntur concupiscendo
peccant mortaliter // Secundi sunt qui aliena concupiscunt etiam si conatu eo
rum et laborem ut talia ne illicite obtineant qui quia non obtinuerunt peccant
tamen mortaliter quod apparet in furtis et latrociniis et raptoribus laborando quia
in effectu non fuerunt nec recipiunt mortaliter tamen peccant et huiusmodi primi
qui aut pecunias conantur assequuntur appetitu adquirendi quia peccant ut pa
rricidia et latrocinia vel illicite concupiscendo obstinatis et ipsi mali remit
tentur nisi restituant ablata Nam dicit Dominus Dives habent facultatem recipiendi
Tertii sunt qui concupiscunt bona alterius nunquam et habent spem ut
possent ea sibi accipere et non audent attentare propter timorem corporis et
honoris et si scirent ea posse evadere per secretum toto posse et conatu
et per naturam deo dimittunt et propter timorem et corruptionem quia non sunt
qui concupiscunt injustas res propter malum finem sed ad peccandum puta
ad vanagloriam et credam ut ad luxuriam ut ad rapinam Sicut illo
dives de quo scribitur Lucae qui epulabatur cotidie splendide et quia
predicat aliquis laudem et pecuniam lucri ut vanas operare ut videat cum
bene vestitum et tunc et ad illum via despicat etiam hic divitias ut etiam contem
dum possit vinci peccat contra hoc preceptum et 2m quia in illum faciunt illi
qui concupiscunt res alienas et qui sua propria male et illicite expendit
ut pompose ut voluptuose // Quarti sunt qui cum nimio appetitu et
amore efficuntur ad talia quia non in iuste velint ea accipere tamen quia
iste appetitus et amor tyranni supat ut prevelit amore dei et appe
titum pro salute Sicut mos suffocat eos toto tempore etiam quia peccat
Sic ergo plerique sunt qui totum cor suum occupant in talibus Sicut ergo non
ut in mundo de deo ut de salute quid cogitant Sexti qui avare retinent
et possidet sua iusta bona cum tenacitate et in temporalibus cupi
ditate sicut de superfluo pauperibus non subveniunt secundum deum et opera
dicit Luc. Quod superest date eleemosynam Deinde quomodo dicit Qui habet
huiusmodi superflua et data esset pauperibus sic extra tenacitate superflu
ora alia magna pecunia sustinet puta qui habet superflua bladi
vinum ut huiusmodi victualia ut carnes vendere possit cum multore pe
cunia et tempore carestia sequitur et ut peccant in nutritate cum eo
ma superflua tenacitate diuitie in vitam pecunia pauperum cum domb
vnus erat mundi quia pauci diuites occupant cum domb in
simoc non manent et minus in digentibus tollere quia superfluit in di
gentibus denegare cum tantorum strages temporum dare bona quia possit
restare et nobis Sicut quia magis expendit theoloice vi dicit
ora qui retinet superflua ex temporali cupiditate sic est pecunia mortale
et vinum apud sigismum tales effecit est quia res poni putrescere fuit apud
se et vilescere expondisse alique vi gra sic illi qui carne ut forma
ut huiusmodi quae stibilia prius permittunt cum pauperibus erogare
vellent et hoc ex nimia pietate quia timent sibi ipsi deficere et ten

tlis vno aunde necessitate quemdam non pt. Et i hoc plus est bu fomi de
quo legit. q tlia comedit et sn caput suspendens erigit tuc ri
met tiam ad deficere et no audet plg quemdam detra ñ iq pt
cu vno pede tegere si tollere go quibus possidet tlia bona qualia
cu pauperibus dr. Rodmundus drugy dat vo i tlia quet reddet i cele
sm Beda qui lucta no reprehenditur diues q terram colucit ut
fructus i horrea congregauit sed ut pauperibus no congregauit ut tabeis
ne repetam i tlia tabhauld no ho dr diuitibus tenacibus sed
q quidem diues tpe famis ne audiret voces pauperum ad fidem sua
hoenditate iuo quadam aqua se tinxit vbi pui fame et paup
plus clamab et eu sepiens qui superiorem quorum voces audiens
pt. no dmabo eu est tamen et sic fecit ne pauper sua pomi retro i
alia camera vbi illes voces pauperum audire no poterat et statim
quidam armatus pulsauit i porta diuites miseri dei su et loqui vo
lo cu dno vro dr eu suitor de mandato dni sui eu apperet ibi no
est pt. metis nam i alia camera se tinxit ne pauperum cla
more audiret et ait eo pte dei ego cito eu ut equat cuta do
reddere nunc de oibus tpalibus sl gmisit diues mox ad inferos
i firmatus est acerbis suis ymag et confessione cocrebat. atteri
quos ille noluit audire sed dicit ad iudicium dei q parui et ad eterna
morte adiudicatus sum sy dispe salute qui no cocerui miseri et
qui sone ad pauperes xpi qui cab. diffimiere sy mia se fenatus su
et sic i felix ara cy sunauit et sic rep et tpe et vita et auty perdit
vnjar. Iudicium fit ei sy mia qui hic no fecit misericordiam. Septimi
sut q cupiscut honores et pulchritudines xpi dr. honores pte
excellentiam et epalitatis et superbia pulchritudine pte hor ut
homibus placent et e peccatum mortale dr. si qs naliter appetit pul
chritudine cu ty tent deo qui hor vinus no vellet sic qm pt de
sy pcto. Octaui sut qui familia ut familiam proximi sibi attque
cu ty aliqs abeis no recede ut tendet dr. e prohibitum i lege ut
det deo. No concupiscis n domum tua ut ty tent legem na
lem q e legenalis q ubi no vis fieri alti ne fiat et ite p
i cuam. dr. Vlts ut faciat vobis homes et vos et go si tu hres
famula ut familia fidelem et no velles q tibi qd eu uled att
det sic et tu pro ius tenere. Nom sut qui mmo amo de assi
cuit ad tpalia no ty tent deo et hor e veniale. Decimi sut
q appetut aliena cum voluntate condicionata scilicet si pos
sent fire sine offensione dei ac in iuria proxim et tuc
ut illum ut veniale peccatum est et pu bleu cordiem ad det
actualr pu fundalit cum i tendat ad sd (...) p cepta

no concupiscis uxorem proximi

n con concupisces uxorem proximi tui. Ubi prohibet ne concupiscamus
mis quantum ad precepto prohibent actus carnis. Hic autem prohibet concupiscentiam carnis. Ubi notandum quod contra hos preceptum fiunt duo
genera hominum. Primi qui deliberate concupiscunt et libenter opere actum
perficiunt. Si possibile esset et illi contra preceptum dei facerent
et peccarent mortaliter in gradu. Et si quis una die certum domum intraret et
in qualibet domo concupiscentiam mala per visum sentiret toties peccaret
Unde ait. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam. Si ut concupiscentia tunc sit in affectu cordis et in spiritu vitio et etiam si facultas
assit facere disponat in mente et est contentus in corde suo quod reputatur
voluntas pro facto reputatur. Secundus est qui vellet et posset et timet
mundum et secundum homines. Et si sciret se posse latere puniri actum non
deum non suos nec salutem nec curaret quin hoc opere perficeret et illi
qui sic dimittunt deum gravius offendunt quam voluntas deliberata
ad actum illum. Tertius est qui non concupiscit nec actum perficit. Et si facit
ut concupiscatur et multe mulieres et virgines que se adornant
et ornant ut amabiliores fiant. Quae non solum in pulchris et
thoricis ymo et si in corpore vulnerant mentes ducis ut coloe albo
ut coloe rubeo ut familiari colloquio ut manum in cerviae ne
oculorum lascivia in tercio loco et occasione ruine pestat et illi qui
sic concupiscunt ut concupisti dicit dicit est occisores animarum in
hymoe. Nolo vi. Fuore abeo et pestime pescuro a suggestione ma
lignia cyclo pmcios scandali abeo pulcit anias ab ne demit qui a iu
deo a suggestione illud fudit. Octavus est qui non concupiscit nec volut
concupisci nec ipse actum fere permittit. Et in delectatione
in plenaritate et voluptate et illis morosa delectio est peccatum mo
tale. Non ad hoc multe faciunt mulieres quam vir quod licet nolut concupis
cere nec volut ab aliis concupisci. Et volut agere die festum in reliquis non
minus et tripidis cogitationem quia in minimis est periculosum et facilime ex
hoc peccatum mortale incurrit. Ad quod patet ioh in demonstratione in dicit. Omne
concupiscentia est timor. Ave in gaudet sub audiendo consensum vitio et sic est
peccatum mortale. Quinque modi. Primus est quando tentatio proficit in illis
suggestionibus delectatione et consensu. Et cum suggestio in ducit consensum
qui est subitus motus cogitationis seu delectationis in cogitatio sic est peccatum
veniale. Si autem suggestio in ducit passionem quia est quod an format
deliberatio in illa cogitatione et sic est non est peccatum nisi solum veniale. Aut
sentit delectationem in cogitatione hoc contingit dupliciter. Aut tunc delectatio rationis
non sentit in delectationem et sic adhuc est veniale. Aut sentit et sic est peccatum
mortale. Sed sentiat in delectatione in triplicis actus. Sed sentiat in ipsum actum
Secundo est quia non solum consensum verum putatur in ab non sentit in opere est
peccatum mortale. Et est in triplicem ut quibus in non sentit in solam delec-

tionem i horem uo aut m opus et hoc hz vitate Qi delectatio cadit
sup olim i cludens m pr desomnitate ad recta rocem Qi aut qs no
delectatur i delectate tmpi puta si alicui placeat cogitare de spe
alicuq mulier pulc abs hz alia desomnitate to c rete/ sic cosensus
i illem delectatem no cit pcm mortale hz porig veia le et hec
sufficiunt qm ad decem pcepta de denone proxi alienis

De tertia de no
ne p ind alicis

Quic sit pxa aliena quor si pcori i uno deprehensus fuit
sic diffamato ut deppo licet hoc nob videat mirabile q
ho diffamat p alienis sit ppis Ideo omis sollicite discite
nomia esse gna hom que breuiter dicta qui diffamatur
p alienis pcis 2m q sit nome aliena pxa// Primu e Jussio viz
tu qs jubet familia/ pt q jubet filiu et dna q jubet ancilla hec
facte que sit cont caitate dei et pximi Sic pstis qui jubet suis
familie diffama i ferre pximis cit pcibus suis i gnimibus ut cogit
ribus dna que jubet ancilla ad ptu alicui pre et i gnimia rerupe
et ty bn gssit esse contra voluite illig cuig est ptu/ et si u vnu pam
plem de gnimibus ancilla exposuisse dne recepisse dna obligat ad
fatis frocin Jt mechanici i ciuitatibus qui jubet suos famulos i fidelit
laborare sua artificia Jt pannide et here et lanii are Jt caupo
nes qui jubet familiaribus mensura tu vino no debite ad implere
Jt pntes q jubet filios et filias thoi sic deis Nuna qtq pussisti
q est cont caitate dei et pximi i ist rerus eis et diffamabit nullus
qui hoc exposuisse tuo pcetimuerit Vn dicit ps. Qili pena pug tu no
afflictio est ymo qm jubetes plus peccat q facientes/ Herodes n
no decollauit johem baptista/ tu i ita rerus est ac s ppa mani fe
cisset Sive q fecisset Qili q pilatus ad crucifix et ipm qmus no ppa
manus milites sui exposuisse suo nabucho dono per holofine diffa
mari fecisset/ Antiochus fecisset q leges no deberent fieri q fuit tot
dim et hi omis atq tot ples diffamati sunt et diffamabunt/ et sic pte
bonis ho q jubet bona sui seruabunt/ Ita q malu jubet operari diffa
mabit/ Hi vtq tlis te ad restituendu/ Tu q sic qui p habilit qs edit
expressione sua fratis ri oblationem ul noie suo fratis retu habuit
alis no te// Sedm pcm aliorum est dan filiu Secundu go alii
malu consulit si suo superiori si suo i frori ul alio quomodo diffa
mabit/ ad opus p fieri/ Vn malu consiliari dnos ppenit q suadet
guerras nrimas exercitus/ ul alii suadet fornicatores ul fures
ul hi/ Jt quicuq dat consilu Vn diffam pximis i fertur ut theo
loma nouas i stitutiones ut antiq aggnare Jt q i ciuitatibus dat q
silu ad nouas i stituones i diffam pximi et ciuitatis et tlesiti
erit omis pcorp istorp que ex consilio horp pcessi sunt ul pcessa
buntur et istorp pena s. similis augmentabitur usq ad nouissimu

diem sic decedit / eo quibus sibi cauere debet a consilio et a doctrina mala
et ipsis coram deo horrida reputabit. Vnde dicunt sup. Job. Horrida dy
abolus dicitur eo quod gladio armatus et ferro cinctus ad horrem venit. Ex quia
malum vim permittit. Nolo eos putare esse horridos qui sui vitia mala
persuadent. Iste malis consiliis sit dyabolus qui ipsum malum suadet. Ex et si
ipsis est in culpa, inter erunt eis ipsis in pena. Ex bonis consiliis sunt sicut angeli
dei qui persuadent horum bonum est et salubre et ea quae sunt pacis et bonis
consiliis fuerunt. Deo mito tuis angelis gloriam et ira possidebitur. Iste malis
consiliis sunt filii dayphe qui dedit consilium ut eos occideret. Vnde oportuit
si consulis ut ab da primo peccatum. Quod in nobis quod alios non feriss tu tenes
ad plenam restitutionem. Et si in mag. aliquet et emolumentum huius. Iste si
consulis ut peccat mortali. Si fornicando vel decipiendo vel fraudando
vel homicidio tenes. Sunt facere qui horridi perdunt opere. Et tu vetula
si alicui virgini fornicari quemlibet omnino prius ipsum vetus et si tuum ferisses
Iste si suades iniusta plia vel in quibus iniquitas et homicidia malorum quibus fuit
vetus es et consilium tuum sunt tenuerunt. Vnde dicit 24 capitulo quod consilium
meum sunt in deviluit. Iste Job perpitabit. Cum consilium sibi non
quia mali consiliis ut quid tunc in mente moriuntur. Et ex de dominum hic
et sunt suspecti ad parabolam quod venit a paradiso. Iste hor de
principibus qui dederunt consilium contra Damele ut mittent in lacum leonum
qui vehementer fuerunt in lacum missi et sicut alcumilis devorati. Vnde dicit
Dan. 6. Iste hor in Aethitofel quod malum consilium dedit contra David et quod
modum suspendit ut iret in 17. Deo sollicite caueo cum cuncta
a malo consilio et prut fraudem malum quod sunt sup. in devoluit. Et
Opere pestiferis fidei christiane fuit quod da consilium pusillum ut consulunt
pestiferum ut fuerit fili Israel circa et in medio lacus quod thesauri
facit magnum foramen in optimo in quo claudit et sic opprimo in
ponit et sic ut ab amis mirabiles et lamentabiles voces audiret
ab igne et a calore tormentum et hor pestiferum voluit oppri consilium
nequissimum sup. in devoluit. Tertium primum alium est responsum. Si
in quibus eorum de diligitur malum quod alii facit vino quod fecit et ipse de
in sui morte. Et illi placet illud quod deo maxime displicet hor est
primum crimen iustitia. Dima panem hor quod deus promeruit apud te ut de
beas dolere de malo quod fit dno deo tuo et in eugandes de quo
dolere debes tu es vere inimicus dei et in damnabis. Et consentis et
in gaudes malefacientibus ergo si non fecisti nec consulisti ipsum solum
consensisti ad mala facienda et si tuo consensu non fuisset peccatum quod
et omnium malorum illorum malefactorum et damnabis. Vnde ad ro 2. Dig
in sui morte non solum quod faciunt ipsum et consentiunt malefacientibus. Vnde
dicunt nobis aliquid lude nec consilium deus ipsum solum et hor consensus vetus
et quilibet et non iubet filium vel filia chori sic ipsum consentiunt
in hor rei crimen. Ergo quidquid est alterius mutti vel quibus non

jubeat male facere ꝗ corripit et corripit male facientibus et punitis
malis, sic hoc fiat propter luxoriosos et propter favorem thesaurorum omnium
omnium malorum quae sub domino eorum fiunt. Unde Judicium divinum primum
fiunt his qui primi hoc adire debent qui luxoriosos fovent et divitiis
et dominis suis lude punitur. Ergo de illis malis quis ipsum
non posset fieri. Quinto proprium est adulari et sic ipsi qui proximi comedunt
horibus quae male faciunt et pro hoc simplicis damnabuntur. Nam qui ita lau
dant illi adulatores male facientibus sicut ita rei quamvis sint illi qui fa
ciunt proprium. Nam ita aliquis peccat in culpam et non laudare debet. Ideo
ita propter adulatores et laudatores proprios malis confortantur in malitiis
et propter derisionem bonorum horum videntur bona facere quod est miserabile
audire. Et ideo illos principes sicut omnium malorum ipsorum et illos valde re
prehensibiles sicut ita vivitur ordine rerum. Primo hoc quod laudatur id
quod reprehensibile est et illicitum et vituperatur et subsannatur id quod sa
lubre et laudabile est. Et propter ita illos adulatores sicut maledicit a domino
ut dicit Ysaias 5 Vae vobis qui dicitis malum bonum et bonum malum po
nentes tenebras in lucem et amarum in dulce et dulce in amarum. Amare
putatur quasi tamquam vinum tot in hominibus pro nil est nescitis quae lau
dantur in quibus quae faciunt et in no cognoscitur sic omnes proprios sic corrumpit dos est
et in a dicitur. Unde Ysaias dicit et ait quem beatificant et qui beatificantur proprie
tatis. Unde est Seneca cum alio horum blande loquitur agnosce tuum lapsum
omnes hunc enim speciem venenum blanda locutus est in nolite laudare malum
et denuo bonum quia hoc est omnium de summis periculis in certia dei. Unde dicuntur
sicut pro duo sint proprietates. Vituperatio et adulatio
quia plus quam [illegible] lingua adulatoris quia lingua hominis ut in proprio delectatur
delectatur enim ea facere in quibus non solum metuit reprehensorem ꝗ ea lau
dantur. Quarto illos adulatores imitantur et corrumpunt puerilium sti
rapite iacent in primis. Unde Ezechiel vae qui corrumpunt puerilium in quo
vos dicit dicuntur et Ezechiel Ecce quia malum agentibus a
dulatur puerilium sub rapite iacent pomit ut a corripiendo exculpa debu
erant in ea fulcitur laudibus quasi sit.

Ergo videamus quomodo malis in malitiis suis laudantur et vitiosis in vitiis
bus gaudent. Primo sciendum est quia viria quae adulatores arripiunt
sibi virtutes non sunt nam superbia in edificiis vestium angelorum talis
ornatus et omnium equilibrium gestorum abiuris honestus est in mutuatis. Unde ordo
bis decorant se in quid pueriliter illa tunica ita ista vestis quia pulchra est
in facie quia pulchra in medio tribus et in hoc immitatur luxuriosus in superbia quo
tollendo se supra alios in hoc commendat quia est valde notandum et reprehen
sibile. Et ideo dicit in euo ordo quia ordo altat humiliabitur. Ecce dominam
nominatur predicta ut ecce quis diu noctuque oribus viribus laborat et
quia arripit vero quia valde sunt iniuste sunt iniuste ita quomodo mo et sic
est fili dei sunt contra deum nunc tumultus omnes sollicitudine sua ad qui

bcs quo possit tpalia congrgare et cu tatis auditute q mm q est
satiatur et i ylla gpat i fino Vn dnuq dnuoq i fermo est plus
prferuq cum q in to seuq deuorauit vnq dicit satis est Dic et
si omes tlis thesauri conflueent i auctos et tlis ab adulatoribus no
noiat dnatq hq prudus // Terio dissolutio sonalis sonuditas e noia
ta ut cu qs alios conformat se in diffenter sue i bonis sue i malis sue
i licitis sue i illicitis sic i chorisando saltando ludendo tcis et tlis adula
toribus // Dissolutq no nominat hq sonalis est tlis qui sic se sonat i illi
citis q ascibit ptate demonum et omnu dapnatorum et tarcibit sonictate
dei et omnu electorum // Quarto astucia ab ipis adulatoribus noiat p
denia ut cu quis est astutus i hinderlistig i mertadis et alijs sus
ut lucrum mercando et decipendo fraudando et trufando proximos sic
cu monas adiuentores i auditus i vent ut et sic proximos decipe potest
tlis ab adulatoribus hmoi prudes noiat Vn luc 16 filij huius sculi p
dentiores sunt filij lucis i gnatione sua // Quinto laxa gtia libertas qs
noiat ut cu quis sp tmore dei vnuit cunctis n tmes deu i cogitatio
nibus locutionibus et i oprib sp sp in tmore dei pcat est q delectabilia
sunt carni pcurat tlis letq ab adulatoribus dr / de quibus dicit dns ai
ve vobis qui mut ridetis // Sexto garrilitas affabilitas noiat ut
cu qs e garrilos i blesit quic vir cu mulier sermilia vana p sercs
no curando vtq deu i hor offendat tlis noiant solacos i blandi
nulitq Jnsor aliqui nullio declinqut s gritando hoies anosue ad
pacidia tradi patiam / et ab blasphemia q aliis exond et cogitmo
sunt mirabiles et i pacietes et q q tlis sic pcat reducit i dos et
Septimo vide quo virtutes et vitios prridet primo cu qs e absti
nens et ut pcunie et tm i mercis gtentes esse tlis abstinencia
pritas cu ductica noiatur qi no audet vti de bonis sibi co
cessis cu tm tlis no ppt pitate dimittit q q et scit se reddituros esse
rem de illis rebus sibi concessis et cotinq quo vsq sit i o ab sumptuosis
vivit Secdo si humilitate diligit sicos xpi dicit ai Discite a
me q mitis sum et humilis corde / et humilitate studet huac i vibis
i factis et i corde et mitis studulid cauc timet deum xpi ai 78 Ve ho
p quic studulid sit tuc tlis ab adulatoribus huius mundi ypocrita no
minat Terio maturitas i ernstfastig cu matur i redit i vib
et factis cauc humilitate mets ostende tuc talis amaritudo noiat
// Quarto cu quis e devotus i cu qs mitit expelle conicas a cruyaro
nes et deo q chri et tranquillid cor offerre tuc tl q qs devotas pri
cia noiat // Quinto simplicitas s cu qs xpi ppt deum i simplicitate
cordis qrit deu et xpi deum vbi qs tudet simplicitate solube ostende
tuc tlis simplicitas stultitia noiat et tlis amundi amatoribus
irridetur Am Job Deridet iusti simplicitas // Sexto timor
dei litigiosa gtia noiat s cu qs deum p oculis habet i vib et
facti timet deum offende tlis no dr timorosa hq erroneus i q stia

Septimo fugè publicè et mala proximitate, prigulaitas nominat
ut eis qui ut publicè cauè a mala proximitate aduertes, id est dum qui se
sos sos eis et eis qui sunt pruteas tut this prigulas et desperator qui omni
nomat. Octauo per quos i formatos et correctos qui omni i tendit te
pseptuos id est de capito pro

Nono proximi alicuius est recurrere ut sit illi qui tueant mali
factores et ad quos hunc recurrere vi gra aliqs finat et hz apud
que finitu absondit id rapto rapina id eis quos tuent male
fore no permittedo de ipso fili justu judicu et ultra hq qo si es po
tes i dustro tuo tuea et raptores in rapinis reus es omni peccat
illorum Quia no esset tot raptores si no hrent tutores et de hjs to
qrit dus per ysai. Rapina pauperum i domo vestra. Ite si es receptor et
recipis i domu tua hostes dei no timetes et ministras eis cibum
illicita ut i polma lactucina et hy hy ministres eis cibu pol. leg
hz qui lucra ministras eis cibu illicitu tut reus es peccat illorum
hz dicès videat ipi qd ad me pertinet qd ep traditute dei et omni obli
gam. prmonè omni i hjs que sunt ad salutem et no ministre eis
occasione petendi. Item si in ciuitates et hospitio recipis luxures et blas
phematores et lenones qui tu mulieri hq metricibq pecat que no
sunt legitime vxores eorum et hoc facis qui lucra tyrale reus es omni ma
lorum. Item si familias qd tenet familia et ancilla sil peccates i domo
sua reus erit. Unde qd si i domo tua emittit que dent deu ab hjs
quos hospitio recipis sunt reus es omni malorum et tles recepto
sunt sunt protectes malefactores de qbq dit pb et scutu robunet ipsi

Decimo proximi alicuius est eis qui hz vse
i lucro pm tles qui hz vse i pena ut qui emunt sicut ra
pina id est in de qme dur id bibunt tles cum venerit ad re
stituendum i qm de hjs i juste acq sit vsi sue hz si acto id deren
qme disset una aucam finata quilibet restitue qm ad qm pertinet
Sili intelligedu est de hjs qd a judeis bona et minus scula vere
perit dur restitue no eis sed illis a quibq ipi per vsura extorsere
sit sillare notria hz Si aut no tuc vry qslu qfessor debet
tlia dare pauperibq. Item de diced e de lusoribq et de hjs qui bona
per ludu acquista pteriant qm omis tles tenet sat fuce vry qslu
per dent confessore intelligere de isto sed ea ludu qd nulla di
tidlusoribq bile in qme de n ab eis aliq recipe ad lume id
als quotiez no sicut in lucro pertinet id hè des et pnè hè di
tates male acq sta nta ram vxores qm pnè sacerdotu vicis ange
robuste sicut id legi in dtmo

Decimum proximi alicuius est eis quis mutq est qm de jure compè
et tomp hendere debet et tenet ut quibq deus qmisit sed dito

ut platis et pribus familiis ut subditos et filios corripiat, ut
tenetur et expedit videlicet quod loco et tempore una cum uxore quam
vulgo de sacerdote habuit, vel ... Qui non corrigit filios suos
viciosos agentes, vel quod tacuit vel quod temere corrigit punitur est
hic per morte temporale quod fratres cum eis tradens de villa retrorsum ex
piravit et in sacro nolegimus nec veniam alia causa nisi quia fi
lios suos non corrigit ut debuit, ut quod dns subitanea morte in
terfecit vxorem cum filia apostolica et layci a platis suis reprehendunt ne
quia uxorem subditi indignantur ad hoc tenetur alias dampnatur
vnde ... Sic dicere me ad ipsum ego orte morte esse tua superbia
diuicia luxuria et tu non admiraueris eas nec locuti sunt
et ipse in quotidie sua moratur sagittis eis demum tua redigere
Dia pena que putat platis corrigere et non corrigunt uxores in pretribus
et pesde damnatur go ... Sic dimissum iudicium fiet his qui sunt
sibi si confessor dum qui sitiere reddiderit quod tenet non dignum
quod tenet et confessor parcat debet duos hos expedire quod dere negligere
et non est redditurus rem de nuda confitetur vt pro multos vel pau
cos audiunt si qualiter eos expediunt. Si at confessor quod lucre tem
pale negligit expediat sibi commissos et confitetur guiter permit
quod ... doctores quia aliqui secreter absoluit que coram deo sic publi
cite non de absoluti ipso fro peccat mortis. Vndeat go con
fessores quo absoluit pompos eos horas quia non ipsedut superbia
sua dimittere vmo ipso fro ondut sua superbia in vestimentis pom
pos et in ... his predicibus qui offendit deum et ostedut publi
cia signa quod non sunt sicut quorum abstinedi a peccatis ut for
nicarij publici et adulteri quia meretrices et tenebrinas in domo sen
tenet in eas aut remouere metedut. Usurarij et lupices qui
non sit pati ad restituendum ... quod illud confessor subditos et superbi
choristentes et tenacia meta exercetes qui fuit ornamenta in
in quibus peccauerit et hoc ecudes signum quod illes non in tedut fir
mit dimittere diuia si ia resignaret illa ornamenta quia non vtitur
in adperand tut in futurum oportet eos sibi alia ornamenta p
parare sicut illi superbi qui sunt capucia vnum de capicio vel de sepe
vlmis et longas tissimas in capuciis et tunicis et dnc et puelle
qui sunt in alia in quibus choristauerit ... his

Item pena alicuius c no abstinet pena et hoc spectat ad p
latos et ad presidentes vnuos plati et dm qui subditos vros
no coherent si dimittit eos in fame dapnum pauperibus pullos
asperes cametas pectora auferre fruges eorum equus vrbin

pabulu gemmae/ fructu ortorum et vinearum finari ut vi arripe pau
pes vitiare et laedere prendere et male tractare et hoc mo
no prohibet/ vos daynabimini vni Ezech 3 Et dns de plateis na
ascendisti/ ego adiuro vos puellae per domos ysrl ut ora
ret pro domo dni Dicere iem rectores ad hoc constituti sunt q vnq
quidem tiam si subiectis i pace teneat/ et si forte ipse rector et platea
no prohibet subditos/ tm non respicit prohibentibus et si esset tan
ta ampla sic ult mare ita petra que sunt i dl praeceptis quibus
respicit sit de oblig redditum est deo rationem Et vos pri familias
si filii vri ut familia vra mala i peccata daynabitur i fendo propter
et si omes ypocrite no emendat et si multa bona opa fecit et hoc mo
no defendit/ non mnq daynabitur tam pretii/ quae deus protulit
horiem hoi tmq ad honore ipsorum et ad decorem illorum non/ sed vnq
quidem ad hoc praeter hic Deo ut mala 2 vices prohibeat et suos
subditos ab i tmpibus malorum defendat vm si vos iudices put prohi
bent mala et non facitis daynabimini Et Deo vos dni et dnae si
mittitis filios vros et filias tpia via loqui et tpia exercere/ et vi
detis et non prohibetis/ et vos vri familias vras/ et vos iudices et
praetores subditos vros simpedire potistis tlia mala et si aliud pecu
no tlitis qd i dolio daynabimini/ hoc mito adiutere debent illi
plati et psidentes/ qd de sua potestia et dignitate aliud nestruit n
glari/ tota die occupa de re i tencamentis/ venationibus et piscationibus
ludis aliis 2ibus vanitatibus/ tm qd vo et vero pe occupatis re
pauperum viduarum clericorum orphanorum religiosorum et hoc mo pu
dica tuitionis nulla alia detrusi ut promissum est deus eis pluie
contulerit n qd de sempiterne celestis et pauperum vm dicitur 2 Ecce
principes ego iussu dei sunt suspensi propter pecunias vm dicit dns ad
ayoysen dolle rectores ysrl principes et superiores eos contempsi i
patibulis et hoc 2 glorio quia ut fuerunt auctores peccati
illius ysrl ut et non prohibuerunt

n Quod petrus alienum est no mai septimae petra homini adcorrigere
Dicit enim Daniel vm quidem sitis pirlum alicui et eidem
pmmit sui i corpore sui i aua sui i rebus cui tm bn posset illu
pmmire reus est si hoc no fecerit Sic si sitis aliqui petrae et
possetis hoc manifestare qd i pedictum seu emendare si no
facetis reus eis Et si sitis rem finata et aliqui i iuste retetu
et no vis dno rei publicae ut sit sua rem recipere posset cui tm
hoc commode et licite possetis reus eis coram deo i illo petro/ Et si
aliqui i ferret alio daynum i pto sui i agro sui i orto et si ysrla
mares eunde tur tlis sit qd clamatis respiciat a daynum i fendo
et nolles hoc facere i sub sidum dno rei tur reus eis coram

deo Jtem si ego vellem aliq; i juste capere / et hu illu ymmunire posset et
hor mai fecit illi cui posset p dispe et no fac / p hoc ego et reus esses illiq
pen Jtem si video aliq; ter de liq; que emendare posses nec hor
illo facere et nolis hor facere ex sic similanes tut p hoc ego et illiq
timmis Et aliq; dicit eu aliq; i juste videt q ad me pro illo q
ego precepto supne cultatis quilibet te (p vere pichly qui pronimi adpis
et dic eu hor como de se qi videt certu tu sic ex ga fouca et no p
mmiries cu hoc ida illiq ccb coram deo si i fouca tadet et sic mo
ret Jtem si i sydone principi orbis i cab prochia cpulibq ut mai sicte
publice cmia adcongedq ca q quida no curat et ro sepos mise
bilit dignat go q cuiq; et cu sigunitatis ut familiaris ut ca lucri ne
pdet pcm / et p de du cet percuret si si Symonia qmittet ut hq mor
Jtem q cuiq; sinet hetici ut phitomisp et no p dent mor liter per
cuet et melio tet tles comptores fidei p dent plat corie q dui i
pane et aqua jeiunare

De peccato mortali

A

Circatu eu q sumatu fuit gnat morte sac i hor i liguit de
pcto mortali / p quo ne q pcm mortale cmittit q er mad
primo eu scit se facere cont p ceptu dei ut cont preceptu plati
ut ecce ut aliq; vicu de septe pcis mortalibq et i hor ignoran
cia no cpcusat hoicem vsu rois chte et ruq; de gra et li ar Jdeo
dina preceptu datu sit ut ex cusato de ignorancia no liceat. Sed
de preceptis ecclie et platorq i telliguit / omia preceptu plati de preceptu
dei Jnsignum q dit dns i eu Qui vos audit me audit et qui te
go plat obedicd et tq Jdu po mapic i hijs i quibq tenetur obedie
tur q in sd preceptoq requirit jeunare ut festa sancq celebric tryes go
q cuiq; sn eu et ecclie et cq g tempu et hq mor preceptu plati
ut ecce fecit pecat mortalit // Dicit vtq sit aliq ignorancia q
possit hoiem excusare a pcto tno q et p ignorancia / p ma dicit q ignora
ncia i vincibilis et ipsa e duplex si i natu ut i pueri et i amentibq
adulti q mtq vsu rois habuerunt Alia excusat / ut i adulti q hunt
voci et pomodo quiq i ridut i amentia qt debilitate corpis / ut qt ter
minad ab sanetia ut ab alijs decaus et tlis ignorancia i vincibilis ex
cusat a pcto mortali vn duples q. Alia est ignoratia excusat primo
et q cuiq; facit tles excusant / q nullq sic qmitte pcm mortale q no hq
vsu rois Et sic ded et q q qtt sm illiatu q qtt e pcm mortale i ci
dentia amentia qnta qtt amore i ordinatu ut qt nimia i or
dinatu tristicia de tq alibq et hq ut etia alis excusans i pcto q cuiq
mortali di excusat dna i cadit i amentia mtq et sic mor
i ha statu dampnabit q nullq pcm mortale dimittit sn ratione
q q ille cuiq vse no hq n hne pt et ex illo sed q periculosa ex

B

mors illorum q' in ebietate occiduntur ut submergantur vel alia morte q
uicq; sic decedunt pp tiny qui et quando in ebriauerunt et sic voluntarie
vsu vini se priuauerunt || Veritum q' sit de illis q' in domum non te
nent vnum vnus q' dicit / Pnd q' si ho e in gra constituty et sic q' dit rogy et
si sic moritur saluabitur go consequitur deus hoc permittit euenire ill
bonis hominibus quia sunt pusillanimes nec in omnis a demonibus dep
riantur q' tut maxime tentatores occurrunt hominibus / Qui aut e in peccato mor li
constituty et sic q' dit rogy / et si sic moritur damnatur go ecc quicq; p
mittet deus hoc euenire illis malis hominibus qui deu in vita sua
non quesierunt si eu peccati do supius commouerit q' est in morte non pote
rant ad qire nr in venire / Sugo in quad primo p autt ana predicis de
abusione et moratur et obliuiscatur sui qui sed vnuq oblity e dei ||
|| Cata ignorantia cui qua damnatur qs dr ignorantia negligentia / et e
cu scire pnt q precepit ut quecq prohibuit deus et q ad salute pertinet
2 sepi occupantur hy exteriores se implicant q de illis non curant /
Dicit ehu q sufficiat eis q sciunt se bonum facere et malum dimittere
et in hy e dicty ac si quis quaerat quo ditabor Stalig respondet ei Hunc
quinque in quo lucri possis et nunq pde no suffit tm si oportet te scire
q sit precepta ut q prohibita a deo / et que sunt denum te salutis go tlis ig
norantia no excusat pn in primo cy lita scienda nescitur aut scienti in
nia aut scienti de pdia a verecundia in q'nedi / et q q' ignorantia excu
sarty no hz Dicit / quod qlibz adulty hnt vsu rationis te 2 sic precepta
pnd q sic precepta pt intelligi du primo sic explicate hoc e scire
precepta dei 2 ordine emanare s quod sit primum q 2 q 3 7 trys Secd
scire implicite hoc est scire q' hoc est q q prohibitum e in precepto dei non q
impiscere re proximi nro sly testio q fere no assumend dei in vanum
tf hz q' sit precepta 2 ut dny hoc no te denuo te sicut si solum implicite
ita sic precepta de implicite ad unum e scia dei qua quilibz p ang
hre debet vn dumbo cuy explam ad dhoc qui scia dei no hz
tenus e ignorancie magnic q pertinet ad salute || Secd q nullum
e explicabile p ano tlia ignorare q oribz quoit sic et ad q q hz
te vn dicles d mpe est ignorare q oribz quoit sic hoc e cum scia
dei qua quilibz p ang hre debet dumbo cuy explam 2 scia dei
no hz tf sit aliq licet no sit negligentes ad sciendum sed studet
audire et disce curiosa q no sit necessaria et hoc e magna decepcio dyabli
vn bn in p gradibz humilitatis curiositas est studium p scienda ea q
sic nulla e utilitas vn Cato dicitur te no quesieris si q prey
tibi deus illa cogita et vn ad tto p nro plus sapere q oportet sa
pere si sapere ad sobietate vn studium mny ad discendum de verstiti
cia nos et cetera salute mny dumbo a pulto melio et laudabilior
es si te ignoras q si te negligere cursu planetarum et siderum et vnus
herbarum qualitates homy nas analum qg nostrum et sciatz omy

celestiu et terrestrium. Quare ita q' ter hor ora p desset p ite ignorancie
et terpni sicuti vellet // Qualis autem deinq nos ipos et vitu mtq
cognoscere ont. Ambo. Vita tua cottidiana exercitu sacre expa
mia. Attende diligenter q' ipsi ab q' definab qualis sit i af
fectibus qua sibi dos p. disciplis q' ape q' logice dris sint q' ni no m
mina pt et ipse ignoro sm // Tertia ignorancia dr ignorancia affec
tata cui qua ne solu dap natu ho. Ab et giusse permit qea et e qn ho
terpni sicut ei libeng possit perire. Hac fuerunt phaisei de po et
adhuc petni. Ibi et ap ita fugiunt p dicacies et e malu sigm q ho
no pt n. tu. ad die vitate et ro ignorat p stu et e. Hoc erant cos mali
tia cop et dya. Vn ipse noluit intelligere ut bn agere et tles dempnat
se pos vn ysidor. De primo bono. Cut q' ignorantie exercitacie voluit
ut mmq culpabiles fiat et videatur q' tu se pos no minuit sed de
cipuit. In sup i tlibus est magna ptinacia vn ysid. q' d. ne sic pm
ad ignorantiam ptinet noluisse vd sic ad ignorantiam superbia et //
Sed q' mittit primu mortale pt q' gratiam et ronia ut tu quibus fit q i
se no est cont precepti dei. Nr vnu. Deste pcipe mortalibus et q' gratia
diffinitur i ducit hor et primu mortale et si sup hor fuerit permit
mortalit et tlib gratia mlti e periculosi q' tles facit primu et tulla
dant se periculosi et hor fit i segrate dya. q' no pt cos i mere se
primi i ducit sic i luxuria ut gula q' tuc ducit i pleqione primu
di. Quia q' fit cont gratiam edificat ad ychena pz et dit. Ductus
Quome primu e cont lege dei ut lenis festuca detra ut calame
calamu. Deinde Sitles q' app che dei q' gratia ut cont lege dei cpnis
et pi valm terrud i ipm fert manifestu z et q' voluntas fert laq do
et formalit i illud q' e cont lege dei est sic periculosu e ipse mis
amplam q' gratiam sic i qetu e ipse minis pietu a je diu optim i me
spm sum. Vn Ar. Ethi. ay. a je diu i dibq e laudabile go si
vis q' ita ro de deo fuire. Tu debes eligere tibi distu q' fessore et p basu
in vita et gratia et te ci toto q' mittere et tibi ipi mq diffinitie deb
formare aliq primu mortale. Vbi no esses tutus si p. debes confi
tei sem i se et timor q' sic no est n. virtus cond. nisi sit minis co
tessing. Vn Greg. Bonu et metu est i culpatu q' ignosce. Vbi culpa
no est. Idem i moralibus Justi omne q' agunt metuunt du tante to
si deinde amp strabit // Sed diu q' licet timere debeamus divina justi
ciam tu et spare debemus i sua bonitate et miaz. Vn Augu. Primus
diligentes divina miaz i tuetes q' justitia tue deremissione p cipe
desperemus et ne maneamus i peccis // Tertio q' mittit primu mortale
q' vnq plus timet creatura q' creatore sic q' plus ut q' diligit vo
ore q' ipm ut filios ut honore tuu ut alia tua lia sic dicit ut
dnm et pi fact creatu deu tuu. Quia q' q' diligis cont dnm

hor qt deus tuus vn dugg hor abhorre talit qd pretiu magis dili
git et tlis q sic ꝓmit cetera cetera pcerit mortali - Ro est qt tles
facit cont precepta ecclie in quo ꝓcipit deu diligere sup oia // Rond
q quilibz de suo saluandos deu sic debet diligere sup oia q pocius
debet omia tiplia tpalia pdere ꝓsequi et oia mala hmi indi tol
lerare qua deu sit vno solo pcto mortali offendere // Vn dr p lq dicit
nos separabit a cti tate xpi / an tribulatio an angustia / an fames / an
nuditas / an paucitas / an gladius / an mors / An vita An ꝓsentia
horum sit ysti qui ꝓ modica tpale gliam i pstere lucrit sperant se
adeo ut dicit ꝓ modica delectacoes tdmis qua pnt hre i vno actu luxurie
deu deserunt / ut etia qui ꝓ modica tiplia gliam et sup bia q
hic habent i sup bia et ornatu vestiu / et sp ricitate omi angelorum et
sorte p duit et ꝓnt stola glie corpis et aue se pnat Vn dr i pmo
quoda dr cludi ab ecclia et ciis et alienu effio ab hijs q ꝓ ratia sit
stis tristi cmatio et tristi dolore in fert ut si nulla ꝓtis sccis pena tor
quet hec sola sufficet // Ad to quattuor pcta mortale / qui acta pcta
venialia ordinat i finem pcti mortalis vi gra unum vnu oriopd
ipse est pcta venialia Qz si loquor vnu iocosu cu vigie ut mulier ca
i tedere ut possit eid alluere ad pecta dymcoia tuc illud vnu erit mi pcta
mortale no q pmi iocosu i se sit pcta mortale si ꝓ ter hoc i tedere
erit mortale qd vni alio q sile vnu iocosu erit locutu esset veniale
Ith aliud dicunt duo tangunt vna mulier ut vigne vnu corporis et le
uitate tuc vno pcto venialis Ith liq cu i tedere alluere di cam et si
ysti ꝓt i tedere tlem tangere se mulierem et hoc e pcti mortale Ith
aliquis vidit mulierem concupiscendo ea q pic 1° pecat mortaliter Vn dr
dicit i dno Qui vidit mulierem ad concupiscendu ea Ze Q deus quot
tolingunt tlia pcta i mundo isto / et sp actu luxurie / si solu mo tange
do amplexando lapdo concupiscendo ze quibz placet modica ut nulla
q stam hnt Q mundi i mundo qt dapnatur ait q ne sicut cadut
i i finem dicis sp qt q i fine e mundi et mi q eo sequunt
omes mundi opa exclusent a vita / et si cheing regulas de pcto mortali

Semitu mortale mi fert plura dapna primo nocet qi faciet
tedio illis qui se i ꝓgurdio / 2o dapnat i i fine / 3o saluat
i celo / 4to vnatos i mundo / 5o qi ꝓ 6o // primo nocet qi faciet
ti est hor i vita i mote et p mote ꝓ delicti meu rof me e
primo facit hoiem mi sere q spoliat eu oibz bonis et mitis q quis
facit et ferit et oibz virtutibz et grijs Si tot opa bona qs hnt
et virtutes qt gradis hij nobiles arbores flores herbas et mdicas
Ith quot celi stellas quot mare guttas hec oia p vnu pcti
mortale perdit q mi hebut aliqd bonu i celo p oibz hijs n p
mi q recuperabit / Ezech 18 Si iustus a iustitia sua

et fecit iniquitate in qua vivet sed justitiae eius quam fecit non erit in me
moria Impiorum bonum est operare quod sit sibi in tempus vitae et nec
dum secit secit in eo vivo peccato mortali Vnde levitas Si malam
fecerit non erit accepta Dno Vnde ysay tio accipiam a vobis sacrificium
et manus vestras plene sint / Ergo dicit mortale Quia sicut mors
corporalis fuat horiens motu et usu omnium membrorum sic quamodo
peccatum mortale facit spiritualiter et peccator non potest merere nec loquendo nec
orando nec jejunando triplex Ostendit si tot bona facit opera sicut omnes ho
mines facient non merent in celo Ergo peccator quantum bestiis tirant
laboribus non merentur de grandibus celi tu tuis laboribus fame sitis
et frigoribus Omnipotens Ego tui in honore est non intelligo it et ego illia
bona opera quae fiunt in peccato mortali remunerantur hic temporalitur Quia
sibit nullum bonum non remunerabitur et nullum malum in punitur Ostendit hic
causa quare peccatores prosperantur in punitione vitae et hic remune
ratur pro operibus suis et in carcere futura remunerabitur Vnde Gregor
ait aggregat affluxus temporalium et in diciem / Ergo multitu
dinem hominum culibus quae secit stat in peccato mortali tu prosperantur in punitione
vitae sicut gramine et sanguis letis diebus et ora quae desidera ei prosperentur
Quia ut Gregor ait aliis floribus in punitione bonis temporalibus tuis
pomera pita Sucutin ad interitum Ita puatur peccator ut in pacem
omnium bonorum quae fiunt abundantia ab omnibus sicut et fidelibus Ecce hac ut in
parte dicit ps / et tuerps ego sum omnium timentium te et tuis et dicentium
mandata tua Bonum est omnis in gratia hujus participantes omnium bonorum sum
missus omnium jejuniorum tuis quae fiunt in ecclesia et hor et in civitate
audiunt et sunt in vide membra unius corporis et sic fluunt de uno in
alium sicut in stomacho hominis qui potior aliis membris ea quae est
in potior et membris abscisis non vivificatur nec participantes
recipit de aliis membris Ita puatur homines temporalibus quae an potiori
digniori erit celo et celestibus domibus Ostendit non est digna petere
quod vestit / Ergo modo agit uti debet quo possit Vnde Ezech panem tuum
in pondere comedes et aquam tuam in mensura bibes / Vno in digno
et in bonis rationis mirabilibus et illes deo quod nunquam offerent
in tu deo tuum in ultorem offeristi et ad iracundiam commotes te
contra te Vnde triplex Aristoteles primus homo dicitur esse bestia secundus pol
liticus et optimum aliud est homo frugis lege et justitia Sic pec
cunum aliud est homo a lege et a justitia separatus / Ergo si in digniori et in bonis
rationis mirabilibus tue quid sed quod non est digna uti ratione ge potiori
fant horiens ta ministrare Quia nulla bona temporalis nec spiritualis digna
est / nec est digna tua calcare nec lumen celi videre triplex et in digni
ori in bonis rationis corporalibus Ideo sed quod non est digna uti ratione dei
Ergo ministria predicta tua magna est et periculosa et si omnes lapides

et oia alia hic et omnes angelos celi et omnes choros virtutes notis
q digne dampnari peccatis i qp p vnum peccatum mortale incidit deflere
ret qz heu quando peccatores centum peccata mortalia vel plura qmi
serunt vel vna guttula flent / Ro hq et qd nd agnscunt qd ita bona
p diderunt et tq pot mala i tiderunt Si hor varie gr nosceret no
solum plorand esset sz et ululand / qz si lta malum homi qd peccatum
mortale ayeliq esset hoi q decem milia demonum i se haberet vel cu
gladijs oribq qui fabricari sunt tu fugerent et cu rote rotactum
q ti vno peccato mortali deum sinet et voluntarie offendet / qz peccatum cu
qsumatum sunt quat mortes / aut qar ? et mors magis timenda
et qi mors corporis vn dicit i moralibq ayorte corpus oris ho timet
mortem aut pauci vn dicit q et hi ? ayeliq et mori qd facere q bonum virtus

noscere i morte

Qd tm vide quo peccatum mortale noscere hoi i morte et hor
et nos mirentur q aia tuc videz oia peccata sua qd cum ipsa
egredi debet de corpe tuc augmentatur dolor q an i vor hoi
no desperetur vn tuc p dit sese q suos et no cogitat aia amodo
de corpe mutando sz virtutes suas vales p membra diffusas ad se
trahit et tuc videt oia peccata sua sup se ceptum sunt vn pb dorrectes
i iquitatis contbulerunt me et tuc videt separari a deo debet qpt
peccata sua tuc pt dicere illud pb Circumdederunt me la q i morte

peccatum mortale

Tuc aia miseri peccatis videz demones crudeles et ca potestates
et adiunxerunt ei tyrannes vn Job vadat et veniat sup eum horribiles
glos demones / O quo tuc gtabit peccator cu viderit q tu demonum
ab aliam Dicen omnes i nimici eius applicerunt ei vn int angustias
Jtem i morte aia punat a corpe qpo q mag i tli fo intra summa y
vt velle hic se qi p dimidia pte corporis et a vermibus qz su
pebat aia peccatis qm corpus reassumendum videbit Jtem aia no
solum punat corpe sz etiam aia punatur et solatur visibilium quo diligit
ribus potu filius vxori cognatis honoribus diuitijs regnis et qd multi
cunt separati ab hijs q i diademate dilexerunt et pter que salute
suam sepius neglexerunt vn pb ho cu i tenerit no prmat aia
secum vn lit

noscere pg morte

Qauit / vide quo peccatum mortale noscere hoi pg morte et et hor
no mirentur q ho punat omni spe salutis seu diuine mis et
suffragijs totius ecclie vn Greg ? qi libro moalium neqq
vltra mia parcet liberat quos semel i lor penalibq iusta
iudicat dampnat go si omnes sti i celo et omnes angeli et i mde
omnes homines p vna dia dampnati i tederet neqq eos dns exau
diret et i in fno nulla e redemptio vn dicit Gregorius die qi sancto
peccatum mea i in fno no plus rogare p eo qi p dyalo gonello

p damnat forando est q. sue pricti i tenebris exteriores et eo omny spon
dmine mic Jtfit y momentanea delectatio etna pena sustinebit / et et
na visione dei carebit et societate omny clarie pb dmitet pro re
i mferno q. ibi dei justicia fra e et ordinaty / et qui deu nolut
sequi in inferno sustinebit etna miseriam et etna mortem Vn dugy
i pmoe quod die ore re in fino mors q. rit et no i veit qm qliz
i hor sclo vita offert et no w. atque Jni fino q. rit mortem et no
poterit in veire // Dene in fini time de sut after corpe acerbitate
Vn dugy dit Jnghns m. est qi deprity ignis in ignis i sternalis
Jngnis m. tiy exterior vrens ledit pus q. penetrat corpus hi pq
q. moitur eo no sentit lesione Sz ignis in inferni sentit i oi lg vni
ous anime cute et carne / venis et ossibus / et medullis et pilis
que ora cadet plus q. sandes fini tu sup etna dei visione carebit
et societate omny clerie Vn dris i pmoe / exterior abor et mu
et alienu effirit ab hijs que pt ata sut facti / tanto cruciatu et dolo
rem infert / ut si nulla exterior pena tangeret hec sola sufficet
Sedo / pnty notet hijs qui sut i pgatorio ad suffragiorum dimi
nuendo q. hijs q. sut i pgatorio no possit prodesse suae tem
efficatit ar si esset i gra // Dicit / vtq suffragia fra p ministros
malos p sut defuncti / Pn. 27 Oy q. di qy suffragia p malos
ministros fiunt tripliciter primo fiunt exopo motu ypnq ministri et ric
no p sut eis q. qtq bauceit ul fecit p caritatem p. loqdo no p dest
eis dumo est i pro mortali in forte exopo quemcli et p acm dei s i
q. i p clarity maliciosis pauperes exortati orat p defunctis et hec oro
q. dest eis / Sedo pnt fri p ministros publicos dei ul tonig cric sic
sacerdos qui celebrat in sso ul exopo quias motuorum i cellia / p ipsi
i tellugit sacerdos sub cij noie ul sub cij vice fit vn est q. suffragia
tlis sacerdotis q. hinus sit prior p. pnt defunctis // Dicio pnt fri p
ministros privatos s private p pone cij exorti i caritate si fit p defuncti
si p viuis et tlia p pnt / sic suus exorbs i pro mortali q. cuq opa
ministrio dic facit ex precepto dni caritate hinis magis tn p. dessert
ci cria minist i caritate esset quia tut illa opa esset meritoria ex
dualiq ptlig // Tertio pnty mortale notet damnat / et hor p mod
quicrus / Nua qto plures i inferno sut tato maior error cit et
pena Vn est q. in ferno tato ferrig ardebit qto plura hebit
// Dicit / vtq damnati vellet omes hores damnati Pn. q. sic est
pontes suos et omes agnatos et vxore et filios et hor pter p fec
tissima i vidia que est i eis q. e perfectissima i vidia a facit
appete malu alior hor cria p i illis i vidiosis viuentes in hor
sclo in q. tn adhc no est pfta in vidia Sz tn damnati mmq in
indeficiendo quia q. alicuius / Vn cor pena maior esset si omes p

ping dampnacionis et alij saluacionis. Et hoc fuit quod duces egipto
perierunt fratres suos a dampnacione eripere, cogitabat enim quod alios eriperet
et illos voluit et suos fratres poterit quod alienos, tamen si peccatum esset malleet
poterit omnes dampnari sic. // Dicito primo mortale nocet saluatis quia per
cator quia peccatum in proximis puniat fratres et angelos accedere tali gaudio quod
habent de eius quietione. Vnde liquet quod gaudium est angelis dei super
et non solum angelis sed etiam omnibus sanctis erit gaudium de eius quietione eius
ymo ipse imitatis patrem et filium et spiritum sanctum et nocet eis quia subtractio
et modo subtractionis. Nam ex consortio et societate sanctorum habetur gaudium
accidentale. Quia quantum vna anima euolat ad celum tunc gaudium accidentale
est omnibus sanctis in celo et vnum quod alio diuidet ora sua mitra exercuit
tate est quod vnus in seipso non habet hoc in alio in se. Vnde Gregorius in moral
danta vis non in ipsa faciat pace ut vnum quod in se, quod quis non accepit ho
se accepisse in alio exultat dum habet vnum quod in tuo gaudet de
alio gaudio in quo de quo. Hoc bono et hoc gaudio quia clari
quod ad illud pertinet qui dampnatur licet hoc in vno alio habuit
qui loco illius substituitur quia nunc clarus ineffabiliter adimplet sum dicit
dicit dominus ne quis accipiat coronam tuam // Dicito primo
mortale nocet viatoribus in mundo et illis qui adhuc in isto mundo
viuunt quia sepe homini in priti permittitur tyrali quia poena malorum homini
quia sic quia vna to gustus habitus utilitate quia per vnum hominem homo
die est quia plus permittitur quia poena vnius quia quia propter deus
permittit sibi tempestates aeris sicilitates tuas et hominum plaga
quia poena et demerita malorum et sic homini permittitur dum tyrali
quia malos. Et hoc quia mali bonos in suo malo et bono quia corrumpit
et pertinet diuitiae cum esset tot prius homines in quia mali sed vnum
in fictum sic vnus in firmus ab alio in fictus corporale sic et spirituali. Et
sic in fetu pestilentia aliud in fiat et domus morbida in fiat alias o
ues sic sicut est de malis hominibus. Vnde psalmus Sed sicut sicut est
to primo mortale nocet xo quia primo sagittis cigno psalmus domini
quod dicit deus operes mercenarij tui non manebit apud te usque
mane. Studendum primo clamat in celum quia te magis domine fraudauit
primo pro pecunia mea recognitauerunt nequitiam non tu sic in celligere
est quia primo aliquid defectu habet pro bonorum meorum non indigeo
habet solum in illis hominibus qui peccant et dampnatur quia tu primo sagittis
vbi in eos pditum et sic non fit nos respectu passionis eius quia eum
redemit // Nos si diuinitus ut aliquis tuus alium deberet tuus dissuas
tia vtrum vellet potius peccare mortaliter et ipse eum deo reg
nare et non eum dampnatum sed sensa ignis sustinere. Respondeo ad
hoc tria nonda sunt primo quia homo potest dicere eligere quia eum primi
sit primo mortali quia nulla tale pena eum valutate peccati impe
dito quia homo potest eligere eum dampnatum esse sit primo mortali

q esse cu saluatore cu volutate peccandi mortalr / Dico q no deu
dilige velle mortalr peccare. Si ego hoc dapnati habent debe(re)t
saluari ymo potiq deberet q omes dapnati dapnaret(ur) / p(ro)po at
istoru est ista p(ro)ut tenet ap(osto)li no sut facienda mala ut eveniat
cuncta bona / et sic vlterius sequit(ur) q no est faciendu malu ut aliq
malu vitet(ur) cu male vitare sit queda bonu / et hoc maxime vitate
de culpa pcti mortalis et sic r(ati)o ad p(ro)posita disiu(n)ctiua / et
io p(ro)batur // Querit(ur) vt(rum) requirit(ur) c(ontri)tio de quolibet p(e)cc(at)o mortali. R(espon)d(e)o
c(on)tra pec(cat)a di(cit) q c(ontri)tio c(ontr)a peccato mortali est actualis co(n)uersio voluntatis
a deo ad p(e)cc(atu)m et c(ontra)ria q(uo)rum sit c(ontra)ri(a)e / Et q i o(mn)i remissione pcti mo(r)
talis sit actualis c(on)u(er)sio a p(e)cc(at)o ad deu(m) que c(on)t(ri)tio appellat(ur) // De
pcc(at)is hoc oblitis suffi(cit) g(e)n(er)alis c(ontri)tio cu conatu ad recordandu et do
lendu sicut solu de pc(cat)o oblito de quo i g(e)n(er)e dole(re) sed et de obliuio(n)e
eius que ex negligencia c(on)tingit // Querit(ur) vt(rum) q(ui)s debeat potiq velle
p(ro)p(ter) s(e) no c(on)t(r)a q(uo)d peccare c(on)tinget dicit in li(br)o de puluillis q aliq(ui)s debet ma
gis eligere esse i inferno sine culpa q(ua)m notes cu culpa i paradiso et
i gl(ori)a c(on)ffi(rmati)o q(ui)libet c(on)tritus i g(e)n(er)ali magis debet velle pati q(ua)mcu(n)q(ue)
pena q(ua)m peccare. Et hoc io q(ui)a c(ontri)tio no p(otes)t esse sine caritate p(er) qua
dia p(e)cc(at)a dimittit(ur) / Sed caritate eni(m) ho pl(us) te(netur) diligere deu(m) q(ua)m se ip(su)m
i deo / Et q c(on)tritus q(ui)libet pena p(re)eligat culpe sed no te(netur) i sp(eci)ali as
cendere ad hac pena uel illa / ymo stulte faceret si q(ui)s se ip(su)m uel aliu
sollicitaret sup(er) hiis p(ar)ticularibus penis q(ue) sit terribilia / et i p(ar)ticulari
c(on)sid(er)ata plus terrent / et io descendere ad c(on)sideraco(n)es h(uius)mo(d)i
p(ar)ticularium penarum esset dare h(ab)ere i temptacione(m) et p(ro)bere oc
casione peccandi. Contra Albertu(m) i 4o li. di 16 et s(e)q(uen)tes

Statu(m) venialem q(uo)d p(er)t(inet) ad peccatum ven(iale) (et) aug(ustinus) peccatum veniale est q(uo)d h(omi)nem
usq(ue) ad reatu(m) ex(ter)ne mortis no g(ra)uat sed pena me(re)tur et
sit facile i dulget(ur) // N(ota) 2m magist(ru)m i c(om)pendio theol(ogice) veritatis
impu(n)ibilis p(er) bap(tismum) i p(ri)mo surgit venialia p(ostea) hoc mortalia. V(n)
Gregori(us) i mor(alibus) In vnaquaq(ue) lapsu a(n)i(m)a p(a)r(u)a i(n)cipit / et p(er) h(aec) cresce(n)ti
bus defectibus defectib(us) ad g(ra)uiora p(er)uenit // Y(sidor)us de su(mmo) bo(no). Qu
admodu(m) ad virtutu(m) culmine tendentes no a summo i(n)choant sed a mo
dicis ut gradu(m) altiora p(er)tingant ita et q(ui) dilabunt(ur) ad vicia no stati(m)
a maximis eundes incipiunt sed a modicis assuescunt ut sit cu max
imis tenent // Querit(ur) vt(rum) possit aliq(ui)s sine p(e)cc(at)o veniali viuere du(m)
est i hac vita. R(espon)d(e)o q(uo)d si loquimur de tota etate homi(ni)s q(ui)a(m) p(er)uenit
ad etatem adulta(m) de c(om)muni lege et sp(eci)ali g(rat)ia q(uo)d quilibet sine pecc(at)o veniali
sit. Dicit aug(ustinus) de n(atur)a et g(rati)a: Vn(de) si o(mn)es s(an)cti i terra interroga
rentur vt(rum) peccasset / vna voce responderent Si dixim(us) q(uod) peccatum
no habemus nos ip(s)os seducim(us) et veritas i nob(is) no est / Et tene q(uod) 2m magist(ru)m i c(om)pendio
theologice veritatis ipsa caritas no facit q(uo)d peccatum veniale no adueniat

facit q̃ no diuat cor sicut camino ignis no facit ut gutta aq̃ no
appendat sibi sed facit ut cito ep̃ hominem vertatur. Ysra cum caritate no statim i
flamat homo ut dolcat de peccato venali. Hinc est q̃ ysti q̃ nq̃
dolet et flent q̃ tuis pcis ysta. Sed magni proficere p maiores pcis vn
ysti no multa venialia ro hic gerant. Sed tm sciendum q̃ quilibet homo pt
vnu sm pcm mortale cum adiutorio dei et qui cum oportuerit dicere cum eu
et hic eu esset. Ro huius p̃ma c ista q̃ i bap̃mo effundit homi gratia p̃
p̃ruari pt usq̃ ad mortem abq̃ mortali crimine sed vt vti gratia et hoc designat
solis illumiro qua facit pcedere ipsi prio ante baptismum. Quia sicut
carnis p̃ruant a putredine cum sale sic homo baptisatus mediante gratia
q̃ i bap̃mo accipit p̃ruari pt a pcis mortalibus. Secda ro q̃ cophor
sic ostenditur q̃ deus nobis i potu fecit omne potabile q̃ mandata dei sit
data nobis ne pereamus mo si dicit homo no posse esse sm pcm mortale
quia c q̃ dicit homo mandata dei potat nosse q̃ est filius et ti dicunt
lectores vn ex alcides qui dicit deum precipisse i pg. Sed hoc esset loq
con cor et vna que dicit dns ait Jugum eius meum suaue et onus meum
leue. Tertia ro q̃ ex hoc tollitur liber arbitrio q̃ tm fiat no pt ex
quo deus homem sic primo creauit pecudes aliubi vn dicit 2 d. appo
suit aqua et ignem ad q̃ volueris porrige manum tuam. Et ibidem
ante homem vita et mors bonum et malum q̃ placuerit ei dabitur illi
Secundo ad q̃ licet hoc sit vm q̃ vno homo natus i peccato c matre
i peccato adunum vicium q̃ aliq tm ad pcat hominis suo arbitrio libro
et voluntate vt q̃ in presentia huius natus i peccato ut ex ipsis vn dicit
20 dicit deus ad homem natum volentem sicut sunt omnes qui iste est ap
petitus et tu habes ei Jesus dicit de vera religione nunquid ad
voluntatem malo. Ad iam dicit sic q̃ homo nunq̃ pt sm pcm mortale
mediante gratia usq̃ ad mortem sed vt hoc et pz i plibus sed qui usq̃
ad etatem p̃fectam vixerit et tm multi mortale peccauerunt vt beati
David beati Jacob et plures alii sti. De quibus lege q̃ multi mortale
peccauerunt. Secundo notandum q̃ pcm veniale committitur quomodo. Primo
q̃ aliq pcm committi quod i se est veniale non est contra preceptum dei non
vnum de pcis mortalibus ut laqueo vnum vnum oriosum sm ra
o quot illum verbum loquuntur ebs sm ra et necessitate tpe vite nunc ex
dedit hijs nondum ebs reg i die judicij ait de eis verbum oriosum
Qui autem sit vnum oriosum declarant doctores. Oriosum vnum est quod aut
nec iuste nec sm aut i tempore pro utilitate ecclie. Jesus q̃ medicus ult
pura non se quod tu iuro cria a pcis habuit te sic q̃ i nullo peccatum
limitis nentalis. Jesus domine ult pura nentalis. Jesus bibere sm causa
Jesus videro iocose cogitationes vanas hic tres. Secundo mo q̃ i fer
mone sti put primo q̃ alis q̃ cent pcis esset mortale dicit vi
dere mulierem libidinose et delectare tm pter vacem Jesus

ad petendam vmidtatem tempus deliberare / gaudere et adiuvare alios
et in speciale tempo no deliberato ad ho qui vo adverte ut respiat
talibus et expellit go quidquid aliquid quod i se e peccatum mortale fit
ita subito sine deliberatione voluntatis sit quod actus ipse sit ita i pfto qui sit p
subitaneum motum sicut omnes subitanei motus quos sicut pervenunt voces quibus fiunt
sicut solum // Tertio quantum ad peccatum veniale quod pmittitur et sic patet quod ex
mortale fit veniale quia illud peccatum mortale ita talis est venia quod petitur
quod obligatur ad penam non eternam sed temporalem quod debet venialis so dicit Ambro
de peccatum mortale per pmissam fit veniale / et hoc sic dicit expeccatum et per
amicitiam / sic quod pena eterna que debetur pro mortali mutatur in pena
temporalem et in purgatorium quod debetur pro veniali // Quarto quantum ad peccatum
veniale quod eryoma quod sicut sic ait e dicit de mortali quia quod
aliquis reputaret peccatum veniale quod nullum est peccatum et sicut hoc facit
peccatum veniale committetur

Sicutis venialia caveda sunt a devotis hominibus quod pglo est et
hoc propter septem damna que eveniunt ex peccatis venialibus / primum
damnum est quod ad penam obligat non tantum eternam et principalem ob
ligat ad penam eternam vel purgatorium vel pcis sunt satisfacere sed ad ali
quam penam illam quam forte oportet in purgatorio satisfacit homo licet
hoc in purgatorio pmittit quia quia quantum pena in purgatorio
sustinebit primo veniali pro quo beatus laurentius in tabula cum duga
nescit quod petit quod petit purgatorium Dicit vo quia esse in purgatorio quod
diu possit claudi oculo et aperire quod ista pena quod sustinet beatus lau
rentius in tabula Jde studi quod gaudet manus dei in purgatorio pu
niri possit pono quod in aula arpeat triginta annos et vemes sicut multi
alios dicit et pauperime non ad vnum solum die pmittit deus quibus
redire ad corpus et illa die liberari tunc ad deus retro annos vinc
et tria quia pes tuus calcat ferreis clavis dicit esse plena quia tuos pe
des penetrabunt et nil aliud comedes nisi tria et bibes fel cum acto
mixtum quia aia tuidet quod multum liberari ab illud in tria pati
vellet quod in purgatorio existe vna hora hic illic hoc multi horas
pazcurat quod tot venialia pmittit et augmentat sicut se vn dicit
Jugmis purgatorium mirum mo quia est licet cing no sit / ex
cellit eum omnes pena quod vnum aliquid passa in hac vita tunc quod tam
ne et tata pena in veta liz mia milia mites passi sit et pt mina
arbitrate pone purgatorium vii cibi tpe tra logu ibi esse vn exem
legitur de duobus fratribus religiosis quod se mutuo fideli dilexerunt
et multo tpe deo in sil fuerunt devoto et tunc contigit vnum de illi
in mau usque ad morte et pir in illi gau in fim te laboras vel angelo

dm ad eu dicens eu esse moriturus i biu et tra diu i purgatorio esse
delle donec sibi una missa legeret et finieret tunc deberet liberari
a purgatorio et euolare ad celum tunc illa visione ille fr i fimo i si
mauit socio suo rogans eu ut si cito moretur sibi i mte una
missa legeret a singulis eu ppt caritate et fidelitate qua ad uice
logo tpe fuerunt et ie fr q misit se hor ee factus et cegri
die de mane i firmo obiit et iste fr i mte pauerunt se ad mis
sam et lea missa defuncti apparuit illi d o fr i fidel male dicti
dei oipotet qa me bn meruisses et ie qie hor et defuncti fuit
et rogauit eu ad uindi qi i mte pq obitu meu una missa
leges si tu fidelis fr me cp ppuigili anos i magno peis meter
qi p missi nr tu ue ad fm meorum una missa i tra logo tpe legit
tunc uuch fr fuit i uitate dico t q cadauer tuu ad no est tumu
latu et i mte pqq coprinxi me ad missa disposui et ita a primo
simui et defuncti o si sic est tunc ppt arbitate pene vii m i hor bu
spacio qi uigili anorum p acu fuisse et tuo negtiauit socio et sic
euasit qi solu sorte i fermi q fuisse punit uenialia q ctna
ostendit utq i i fermo eis punit pena uenialia tm q ppq lorq e
hic i mundo ut i purgatorio uenialia punitur qi qn i pene mortalibus
moriuntur qd tunc uenialia ctna pununtur i fno tu mortalibus si minor
e pena i fermo p uenialibus q mortalibus Deinde dap nud est q pnny
uenialia diag maculat et ponit tle dicens qu dem gbur aliqua ymag
o depicta i tny ut uidi no posset aliaud sic obscuratur ut vi
dei quid possit si no plene discern et ro quer dicens sic dicens
dic q uenialia obscurat uenialia mortalia obtenebrat vn dicens
de uita xana dicit i pnny q fuerit nigrior e coruo hoc tlli
de mortali si uenialia solu maculat Ro minuit feruore caritatis sic
aq i igne p uetta licet igne no extinguat feruore tn illiq obtpat
et q ro plura uenialia quibus qmittit tanto plus minuitur feruor
caritatis et aliq notabiliter p dut feruore et tepescit et ro est q
uenialia no tnnt qmittere et dicit q sicut aqua ymbra sicut gutte que
tn mlte sit collecte flumina fiunt / ay mortalia at pnny extinguunt tonny
caritate si uenialia et caritas simul cohabitant et uenialia solu
apponunt feruori caritatis Ut tu dap inde e q po fecisti ne i bonis
opibus lassat dicit q tn pomum ong suy ong mng cit pmuty ad abu
landia sic equ ongeratur et dicit q suy pondus aqinuta sit gua
arena si multa arena apponitur pmut atq equmit potest en ro
nabis aparo e distinc si ipter aggregatorem uenialium no ita clare
distinguit bonorum et malorum dicens Impegrim q bomi atq ypsi hoc
mora pena quia distinguit que ipsi no cognoscit vn dicens
in mor liczy / Ro maior hunc gre quibus ypsi tanta complu

reprehensibile sic est cognoscit hac caa pz ad respicit i alio et mo
do pcmo et squa mala cognoscit hic sicut e de gstia hoies / corru
pibile opacio est appetere bonum / et cognoscit rebus hi veialia
aggrauat posse q cupiscere / q no ita ardet appetit bonum ac si nullio ve
malibz esset aggrauata irascibile e detestatio mali in spcm hi pfi
vri q hnt mundas gstias valde detestatur et squa mala / q cria
i pfi no fuerunt vn / co / i sqla aqoris xopo dedicata sic truce delicta
minora ci et manora / sicut et poi no oraso reddendo de vorie //
Quintu dapnm est q retardat a gla / et ho q delet stati pg mor
tem cuslare adeliu coget ut veialia ad tpr i pgatoio expectare
nuqm eni ab aliquo fiet dei vindebit / dom sutfferit p mia q dra
te ppenat i pgatorio venialiu pro xpo vn xo ait no exibis in de
do / redno q dr oz in qtibz de ita mundu exi i titu pidisi sic fiunt
i immoteria baptismali / ut ded et q ppuis fris oz cum hoies i pga
torio dui pgari qi pnti facili et bnt delenissi / et / legit / de po
vore doni que qt auditu vmq catalogo de quo no fiunt qttan
qfessa in legit pmiz i pnti de hor fiunt i pgatorio xviij diebz sic
pg more reuelauit ruud hoestro hore // Septiu dapnm est q bona
gle celestis no q illa q ia debet / et q hemq i pmitu repeita oz
q deberet si venialia fierent et mo tpe posset aliq bona fri q
illa veialia fiunt pq bona opa boim celestis gle augmentuet / sic
pg petrum veialiu oz nos opa q da conte ad soluz hqmoi debi
tor p que cria deberet augeri cumulq et in pmiz / Septimu dapm
est q bona gle celestis veialia spe fit oraso mortaliu pmiz
et hoc contingit q mod / p mo est qplacenia vn dnugq nullu
pcm addo veiale q no fiat mor le dio placet no id acty mud
spe // Nonu q qn e maior delectatio i pcmo trato maior pena
debet illi pcmo i futo vn dpor qtu i delictis fuit tm date
detrimetis go apte scriptur q fied et qn i aliquo q xi se exposi
mat veiale huisse minus magna et expressua qstam qplace
nia et delectatio go repehensibile est minima cooplacenia spe i ri
sibus i lenitatibz et i vnb oraso in tlia fieri cu nra cons et mo
date q xi dicit / et ipsi op hoes i digat quasi delectatoe q ad
nra cor apt multas labores ab sibi ostiunt oz expessi i nsibz et
lenitatibz pauc debz vn baplis i expamentis / ioq su risi nemo
sas fiunt nas / et negligentes erga dei pcepta ut delicti sua no
st admoeria ruorae obliuisces ea ut pristinat ab pmitz et sic
paulati orbz bonis priuat / vn est / Bn. de contptu mdi compati
deisiliz et plorat ho patiti / et ri debit / Sedo exp disponere q p

frequentem lapsum ad venialia disponunt ad mortale Et sic hoc illigat
illud Greg. Vix tantum gradum vide ne obruar arena. Hoc dicit
sepe de parvis minimis venit ad magna sic de modica scintilla quam
contingit magnum ignem Item Qui minima despicit negligit paulatim
defluit Vnde Greg. in pastorali Qui minima pena spernit et deuitare
negligerit a statu iustitie non ab repente cadit Hoc ergo
ipsum et qui in singulis veniale si non prohibet posse fieri usque ad mor-
tale non quia primum veniale in se fiat mortale sed quia in primis motibus qui
inter venialia computantur quia delectatio quale sit tunc quia consensus ac
credit iam primum est mortale et veniale sicut duo peccata Ostendit
in libro de anima nullum est peccatum adeo parvum quod non fiat neglectu Ad
aptandum erroneum et minimus strictus qui ab tenet aliquem primum quod
est veniale in se quia fiet mortale et si faciet de hoc ut hic b. in 2o.
Videtur vtrum teneantur confitere de venialibus Tertio Thom. in 4 dist. Vbi
dicit aliquis ad aliquem tenetur quedam necessitas in potest Necessitas at
est duplex vna modo absolute et hoc ad peccata venialia primum quia mortale quod
non in fortis exponentur dimittet Alia necessitas est quia supponere
aliquem finem sicut dicit aliquis est nisi quia non possumus finem intentum sequi
et hoc modo nisi est quia homo de venialibus agitur primum si ei remittitur debet
in hac vita Et hoc non potest dicit teneri aliquis ad aliquid et ideo dicendum est
quia homo non tenetur ad primum venialium in largo sumendo si ei in ipsa vita
remittitur debeat Videtur vtrum veniale possit dimitti voluntate manente
Ad id tertio Thom. in 4. Non potest tolli culpa in reordinatio voluntatis
quia reordinari non potest quia dum in ipsa ordinatione maneat alias essent
duo opposita sit et illo modo veniale dimittitur quia dum voluntas re-
manet in isto ut dicit est ipsa aut recedere vellet ab eo quod prius
volebat et displicet ei quod voluit et displicentia qui est gratia formata
et dolor contrarius et ideo veniale sic gratia non dimittitur quo gratia dicitur
de venialibus quorum memoriam habemus dicit de oblitis in quibus de quibus non
recordatur Videtur vtrum homo teneatur confitere peccata venialia Tertio vbi Con-
fessio ad hoc ordinata est ut penitens sacramentum accipiat Et modo delicti
peccata venialia non debent pena taxata et ipsa pena ista alia est ipso
tionata pene peccati mortalis Ad quod primum veniale remittitur et an sed in ano
teneatur confiteri qui non habet in se venialia Dicunt quidam quia hoc tamen propter
preceptum ecclesie teneatur peccata venialia confitere Alii autem dicunt quia sufficit quod re
pentet se peccatum et se in omnem a peccato mortali omnes ostendat ut ad
quem omnem admitti debeat Vnde si aliquem pregnam collatum est sic bre
vigmi est collatum non tenetur ad id preceptum Videtur vtrum peccata veniale poss
remitti absque mortale Tertio Thom. in 6. Remoto peccato sic mouetur
peccatum non peccatum restituitur nisi prius restituatur fermorat enim cum qui ve
male opponit est peccatum ipsa enim vnde vnde quia ipsa enim non resti
tuitur sed per dimissionem peccati mortalis non fermo enim repetitur et quare
peccatum quod est peccatum veniale dimissio 2. non dimittitur ei nisi mortale dimittitur

mo no

non dq dna est int dimissione pccti mortalis et venialis
q vnm mortale no dimittit sj alio / go deus p remittit sj vnm pccm
mortale tut remittit sj et ora et sp in mlle lhrt pccta mortalia no cui
pt deus dimittere gratiam sua / ut dimittat pte et pte no dimittat
Non dr deut 21 Dei pfta est opa et hore q legit i evo / et to hore
silum fecit i Dabbo xo Larga dei pietas vena no dimittebat dut
to ta ni et lacrimate dabit Qz vnm pccm veniale by dimittit sj ad
et vo est q no lhrt q ceptione ad vice cepte aut pomb sic morta
lia cp i eis nlla est auctio ado sj cuitas manet i gra dei fra cu
venali pccto sj no cu mortali 7p

Qualia pccta q que dimittuntur et quot modis / Ter q octo mo
dis / primo q cofessione qnale q sit pub ve cu mt tp / ut sit
quat q q p dicitur ut p mone et ista cofessio hz efficacia ad
remissione pcatoru cotidij s cu q trde q sit cp humilitate cofes
somb et cp deuota i tentione q sit cp / go cu humilitate gemat flete
debes / et caput humilie i celmde cp dicit item q fessione qnale dy one
sacdos q dic sup ppm cmpiat / vri ompe deus / go interim q
sacdos dicit stat orem quilibet no cde et deuote pete dz et dep
dere hor ad eo impse q sacdos petit Qir plr i telligendu est
de illis qui dicit confiteor tu sacdote cui mi sam / Qdo q deuote
i tentem pccto cp o publicam q p culpis petit sicut dicit deus
ppria ero m pccti de pe di i Ters sut amonet / 3o p aque be
nedte aspsione de pe di z de qua sale / et liq hmt aqua bndta
i domo sicut q admiscet sepiq veniali pccata / Ita est ea o i delmiz
venialiu aq bndta recipimt et laudabilis et bo e illu deuoto
Cred q aq bndta deuote recipie da est no vtispie si recipiat
a sacdote si aspso / et vbiqz et i qlcuq loco cpis tetigerit
hoiez si i facie sua i manibz tur bonu est / et ttiz i facie hois quat
recipit et hor ppt dignitate q est nobilio ps cpis Tu et ppt
q ticq sensq q iubq sepiq pcmanimq et magis / viget i capite / et
bonu e hre aq bndta ora lem et aspge eade sro et mag ecc
i sermoib q mayoe ppfedi sp ad expgand sanctu spiritu demonu
ps Contrab cepd Dracomu i aquis / Qm i q scrbe aq legit
valde ngtabilia vba / Discedat ors sro tupa i loco ipso i quo
assa fuit / Exemplum / Ce Qd i monasterio qdam lacq de nouo
comisq did cepit i ar le mot / vidit tota domu replei diffomibz
ppentibz et rosit Qd cu pgmi fuerat custodi suo / Iste i telligeb
q i mundi ppt esset sent porrigi vas aq bndte et ex ea aspsit
tota domu et tu hor facet i sing clamae i repit dna dna fu
q facis / cum ex ea dyaboli fugiebat summa celeritate q tedu
exinde illi vo i altiz i pigebat i sorig i repit aspge / et sic libera

De aqua benedicta

tus est eger a demonio i vestrarum. Quare ergo aq benedicta sit
sacramentum. Ut 27 thom no. ff. e sacramentale qr q da disponit ad
sacramentum. Vnde dat remit demonias negras et venialia. Et omne qd efficit
sanctorum i pedi rept. Qui ergo aq benedicta apponit aq no benedicta
Ut 27 thom 1 q. di. p. Dotum e benedictio cum quae acquisita est
aque ex benedicto prevenit ad aqm addita consecratio. Dicto p gratiam
rendit go bomo est i mte gtei qn adiuvat te aliqd primo venialiter
commisisse. Vn dicit sup. po. Ad dnm cu tribulaer dicit. Dns ne sit
differre quae quisq rende cu sensit sibi supplicare. Dicto p oratio
p cuiusq dominum. De pe. di. q. Cotidiana leuibq prestat qui quibq
hic vita nos ducit cotidiana oratio satisfacit. Quoto p epalem hy
droq et 27 quo sed et sacerdotale go manendo e i cena usq ad fi
ne missae et devote sustinere debet vnq assq sepiang. Septio p
eleemosynas largiendo. Vn dnq prima tua eleemosynis redime. Vn ra
mt i eo abstende eleemosynam tua i sinu pauperis et sta aq ex tigno
ignem et stellas i sereno glacies et addit quid p i sinu dimis
sione quae e eleemosynalis de aqua lui. Dimittite et dimittemini
Octauo p digne sumtae quidq de pe. di. q. Sed de dicta q addit
p eoma vnctione et vnito de hys sunt usq. Confiteor tundo ad
p gerenter oro. Ignosce do dono p hic venialia pono. Et no solu
p sta peccata notata sed etia p qlibz bomo oq delectu venialia. Et
sic dicit sto. de aqua doctor sty. Plum ut pauorum venialia p
p dra remittit 27 qd phor maio ut minor fervor contrit. Qui
de plibz ut pauciorib. saltem i pluribz gtiem gtmeat. Vn no o
ut p hic sit ora pma venialia dimittit. Superbia detestanda

Superbia

De septem peccatis mortalibus

Superbia detestanda est et fugienda a quolibz hoie et hor ppter tri
primo qr deo multum displicit. Et ro huius. Quia superbia prima
rotumelia intulit i primo angelo qd ei illata fuit. Vn sto q
Superbia mundi i tuo sepu a i tuo vbo domini permittat ab ipa
cum i tuum suspit ora p dicto. Item qr superbia deum pugnat i ori loco
ori tpe i ori persona. Sorinitaro at mundi ut nos i sacro loco qui alio
tur cum magis superbe i dulce i tedit mulieres qui ad ecclesiam vadunt
quibus cria sed pma. a qbz i prepius festinitibz hores abstinet
Qui superbia mundi cito cedit. Tuc multe sunt etia p sone que sumunt
de dignat quae tu primi superbie recipiunt. Superbian habitat
sub tinea et ibi no. Vn. gsf. Sin n fuerit sopi ora vitia pe
petuit adhuc tu pugna cont superbia. Item qr superbia pertinat
directe cont deum go qui ad hor tur superbia magis displicit
deo qr rotumelia quam fert ei inuiditas ut aliud vitium
Alia cum vitia deum fugunt quia tetes se ad alia rationem ut pu

Superbia de septem peccatis mortalibus

De superbia

Superbia deo displicet primo

primo qr primum qd rotumelia de i tulit i p angelo
2o qr dni i pugnat i ori loco i ori tpe i ori persona
3o qr est dimittere cont deum
4o qr auferat deo dimites nobiles et potentes
alia vitia sed pauperes
5o qr ori qui superiores inferiores et equales

inuiditas ad imp ut

piditas ad auro vel argentu luxuria pertinet ad delectacoes q̃ pertinent
illi actu. Tres vicios s. superbia vult sibi v̄ sumpsit quae dei sunt
sic honore et gloriam quae deus sibi solus habet. Vnde gloriam meam
non dabo et superbia. Ego m̄ eam et s. no dedi v
sumpsabo. Con. ad dicit. Sed nemo assumat s. honore. Deus soli
deo honor et gloria. Non nobis dne non nobis. Qui humilitas dicit deus
specialiter honorat. Vnde dicit. Magna potestas dei solius et ab hu
milibus honorat. Qui superbia specialiter deum honorat et ei opponit
vnde job xv. dicit. Cur nitat usque cum erecto collo. Vnde ggs. Ad ora vinea
auferunt deo sola superbia deo opponit. Ad ceta vinea auferunt deo pau
peres et ignobiles. Sic superbia auferit ei nobiles divites et potentes
et ita superbi summit occasione deum impugnandi. Vnde occasione debent
summe ei succedere. Deo n superbi contemnunt deum q̃ deus debonis suis
sicut illis q̃ abusa alios et q̃ deus fecit eos gloriosos ipsi vo
lunt eum in gloria facere. Hoc vero loco q̃ superbi non solum volunt esse equales de
sed ora superiores. Vnde in lacque de illo vo. Ysai. xiv. Vbi sit medio de
ante. qui eo tollit. a abusat. superae. ad. deus dicit. Dico n
vobis q̃ no tm iste sed omis superbi eo tollit. sup deum. Et esse deus i voluntate
ma deum. vt. sit voluntate sua. et superbi vt sit sua et sic e q̃ deus
et illo vide. equalitas. Deus n. ipse que ter appetit sua vt sit voluntate
superbi vo. in voce et cont. voci. ego deus superbiam honorem vituperat detes
tatur odit et abhorat. Ad. dicit. Vt i. ggs. Quinto tomo horribi gloriosior
tato coram q̃ deo et sub eo eo vilior. Ve aut deus superbiam detestatur
hec. Amos. vi. dicit. Juravit dns deus in gladio sua. dicit dns deus
hoc enim detestor ego superbiam et via sua et abominabiliter detestor
de odio quae habet dns ad superbia. Ter. 10. Abiciis coram deo et horribi et
i punis. Sed deo q̃ vsurpat sibi q̃ eius est. s. dnacio honor vero q̃ vt
eu sibi sibi q̃ nata ei equat. Et q̃ superbi superbi omibi i vnde. s. sup
omibi q̃ illis no equantur. In omibi ne eis equat. Paupertas q̃ ei est
go in to abiciis e coram deo et horribi superbia. Sicut ipsum ho. s. q̃ deus
vilipendit et detestat superbos et hmo est q̃ deus superbos deponit et
pauperes et mites loco exaltat. Vnde beata virgo maria dicit deposuit
potentes de sede. et ter. Sedes ducum superbos sed vtit et pede sicut
mites p eis vt p. primo i lucifero deum demone sic dicit. Quo cecidisti
lucifer qui oriebaris vt. Et lucifer. 10. vidi satham q̃ fulgo
de celo cadere. adeo aut dejectus est et ou esset nobilissimus et pulcher
rima creatura. tam e vilior et deformior factus demonibus. Sed ecce est i hoc
qui voluit esse sicut deus. et in suis sed est ut patet. vnde. Ter. pu
to immeta deberet loq. s. phas est. sicut adam q̃ vna cum omibus fra
ctus eo in i honore esset no i tellepot. Ideo ego est i saul. q̃ cum
humilis esset ad regem sed limitis est. vnde. Ve. p. ratione cu humilis
esses i oculis tuis caput i tribus israel factus es. superbi et facti a

+ pambi

Superbia dyabolo placet
1° quia est origo omnium crimi[num]
2° quia hoc aliquid non vel solus habet adducit ad vitia
3° quia est velut ymago dyabali quia assimilat[ur] ei

regno electus est vnus subdit[us] / Videbis quia precisi sermone dm precepte
2° detestanda est quia dyabolo placet / Secundo detestanda est superbia quia dyabolo valde
placet ho est quia superbia est origo omnium crimi[num] vnde ysid de summo bono
quia septem vitiorum regina et mater est superbia / vnde maximum primum vo
tum pos emendabor a delicto maiori a superbia dicit glo Gried quia glo
vitium superbia habet se qui regit et regina vitiorum go corona dr hic s male
dicem vnde ysai 28 ve corone superbie est ad modum regis qui hoc vitium
2 venit ad aliquem non vel solus habet adducit magna societatem vitiorum vnde
est similiter ordo primi superbia quia temerit ad implebit maledicte sunt
primo i vel superbia vsid de summo bono omnibus peccatis superbia est quia fa
cienda detinda quia septem / non habet diuina precepta / quia sic superbia alie virtutes humilitas
tes ni[hil] sta qui superbia alia vitia ni[hil] sic superbia abstinere superbia et ha
debis gratiam quia quia quia non est receptiuum liquorum qui gratiam sta quia
superbia signum est quia dicunt duas suos distinguit ab aliis vnde le pu
job de ipso dicit ipse est rex super omnes filios superbie est iste sed de ipsum sed
nam rex horum superbia est / humilitas at clerus cum go vnus assistit hoc est ut
ergo non stat sub quo regre militet vnde i magno timore et dolore dicit
esse a se regnosit de superbia quia est filius dyabli vnde drugo quia superbia
3 videri filius dyabli est non dubites sta superbia est velut quedam y
mago dyabolo vnde go superbia est filius est dyabolo iuxta id Gregor est
postate angelo filius efficit vnde go horribiles dissimilis de dignatum go
hor superbia non est filius est deo nec sub nec angelis nec refutat
filius est horribiles alius tuc tu ut est hoc aliquem sic sibi vel mat quia dicit
3° detestanda est quia horribiles valde notet dyabolo / Tertio detestanda est quia superbia quia valde notet hoc quia quat
horribiles oribus virtutibus et gratiis go quo tu quia augmentaro superbie est sti
tramo gre vnde Greg sic humilitas ora vitia cuncta omnes quia virtu
tes colligit et roborat sic superbia omnes virtutes destruit et exuat vnde
go ubi gratia si sapia formatur detur sunt nat ora sola superbia si om
tet vnde drugo superbia cuia bonis operibus impediat ut peant sic
sup sob superbia i nobis contra omnis vita mea i mutata fit et sic
brictate virtutum si sciu[nt] socet clara et quia alia pferimus sta
2 superbia hominem operat deprit i fermat vnde pu[ta] vbi humilitas ibi
sapia go eq vbi superbia ibi stultitia sic omnes superbia stultitia est
hoc pt quia omnis superbus sibi ipsi placet vnde quis est quia ipse stultus sit n
est pua stultitia ista quia sibi placet in ipse deo et angelis et horribiles
displicat drugo dum sibi ipsi placet stulto placet sta pt stultitia
superbi in hoc quia ipse ceteros aspicit quia sit ad eis maiores propri
tatem vnde ysid dum eum attollit humiliabit qui ceteros aliquis
qui elevat quia sternit qui i statum allidit de ecclesia quanto ca
est de casto maior ruina vnde cessante vita superbia desiscit ad finem
et humilis euolabit i celo luc id ordo qui se ceteros humiliabit
sic fit de superbo sic de vape et gramigi dicit quia elevatur ut pferamus
3° quia pnat horribiles oribus virtutibus et gratiis
Superbia horribiles 2° quia horribiles ceteros
3° quia horribiles ad ymaginem dyabolo

confringat. pu. dente nunq exaltabit cor. Gna quia non expectat dnus
et solu in futo humiliabit. Du se punitum. pb. Dicens. h. ob. Du alle
uiarchu. hor. pz. m. anthiocho rege. qui se exotollebat. et ro. sic dicens
crans. i. punit ut. i. omnib. qui de corpe suo quo statuerut. et. i. sectore
suo misere. Definitq. est. Dilc. le. m. hor. qui scala celi dr. qui duda
dnes. mlto. expesit. i. sup bia. et ornatu. su. corpis. cont. deu. qui est
ipt. sua sublimitate. et sup bia loqui. horib. pauprib. et. simplicib.
dedignabat. qui. i. breui. dmo. Judicio. ad. tata. rendit. mis. iam. qui. i.
finatq. se. visitatib. mis. dabat. ipm. ee. cattu. vn. est. sbiecto. et. bracchiis
se. abstondebat. et. sbiecto. se. tattq. et. qn. quiq. amozitoes. sibi. secrut. de
sicinctu. et. de. cotricoe. et. de. gpsione. ut. cnd. de. quiq. alia. re. i. dogm
ret. sed. n. h. ut. n. ego. sed. cattus. et. sic. i. ta. statu. definitq. est. h. sacindo
et. sp. or. pma. vn. i. illo. vificatio. est. id. pb. ho. or. i. honoe. est. et. gr. sequi
dem. bitm. Jco. qui. dr. i. quadd. epla. michilita. a. pucitia. vitare. tonatq
sm. q. admodu. mete. cerum. et. erecta. cuide. di. cont. se. odu. quo. acez
nouiem. mgrm. et. dmm. mea. i. corpis. hmilitate. vuisse. et. dicisse. dis
ite. ame. et. mtf. sed. et. hmilis. corde.

vp bia dum dr. i. sup bia. cotidie. et. i. cidie. Jnticr. aut. h. ger. spes
pma. spes. est. quo. aliqs. edit. se. hre. bona. sua. a. se. s. amitate. corpis
honore. diuicias. amp. argetu. dommu. et. oia. tpalia. et. spualia. s.
gram. vtute. et. sapiaz. Illa. e. valde. mala. s. q. ho. vt. ee. q. suus. deus. cui
dit. dplq. ou. hes. qd. no. acepisti. et. p. dicat. ut. hetm. joh. ou. me. n. l
potest. fac. et. qnt. n. het. nec. sent. n. potest. q. r. dplq. no. sum
sufficiens. cogitare. aliq. e. nobis. sire. q. me. dag. e. illa. spes. q. si. dic
ego. laboani. pillar. tue. ego. aro. a. quo. hes. illa. fortitudine. et. sapiaz
mediate. qua. laboasti. none. ab. ipo. deo. q. dicis. qb. ita. fatuus. q. edit
illa. hre. a. se. et. no. a. deo. dico. q. licet. isti. qui. hor. no. dicat. tu. o. sed. dut
hor. p. opa. qi. no. hrent. illa. a. deo. qili. mo. loqdo. dr. de. aliquo. qui. no
edut. qm. esse. filiu. dei. cu. no. fuerit. cig. q. mmacoibq. n. attigit. q. mmisso
bq. et. pcepta. obtpat. n. copliba. q. scit. Quatuor. mod. dr. supbq. qi
bona. sua. edit. hre. a. se. et. no. a. deo. primo. q. ad. hor. qui. gratu. de. bonis
suis. et. iactat. se. de. illis. vn. dplq. h. hes. q. no. acepisti. et. quas. no
acepisses. te. se. iactas. qo. ngli. grari. n. iactare. de. bonis. t. a. deo. collat.
et. hypocrite. quadi. te. illis. bonis. quibus. w. et. qui. hor. vacater. progi
tiret. neq. de. bonis. collat. se. iactant. 2o. q. de. bonis. suis. gra. non
agnut. vn. ho. i. gratq. dr. q. no. gh. sit. bnficiu. acepitu. et. si. vacater. cog
nosci. se. a. deo. acepisse. tu. ro. dicturet. sibi. q. datu. suo. grab. agere
et. illud. vitu. e. hor. multo. notiu. et. ob. sunt. ei. fonte. dine. mie. vn
vn. fnghtudo. e. vetq. vienis. eo. sicras. sibi. fonte. pietat. pten. mie. et
fluctuan. gre. vn. ggl. no. est. digna. dandi. qui. no. agnt. grat. de. dat.
deinde. q. sibi. ipsi. viuut. et. no. deo. vn. cu. supbq. deo. no. sunt. et. sunc

remittere bona a deo accepta non recognoscit in recognitione voluit
que ridiculosa est et contumeliosa / ridiculum est enim dominum deum solum
mundi et in hoc christum filia folia voluit contumeliosum et non respondere deo
deus enim ab domino suum flagitat qui ty ei fuit dignatus dare
vita et piama sed christi non est familia si se senator et minister quisque eius
suum dicit et a suum discessum ego si quibus vacat recognoscere se christi
ei oblig me bis et vitam sua totam a deo vitae non christiana sibi dicta
ret quia ei ait toto corpore et ei or vita sua sibi fuit debet quia [illegible]
[illegible] fecit nos et non ipsi nos gre quilibet ne ang studere debeat ut ei
or vita sua deo placeat et non huic mundo vt stylus si adhuc hominibus
placere fuit christi non esset // Dabito qui de omnibus suis non cebuit deo
ei ipse ea requirit in pauperibus vt dicit dominus in hinc quia
da michi de eo quod dedi tibi de meo vitae quae dic ipse da michi et red
dam tibi habitis me largitore fac me debitore pauca in das pla
vitae reddam tibi centena in das vitae celestia tibi reddam / ty
lia das centena restituam / superbia autem ista valde nociua est homini cui
bona quae a deo recepit non se recepisse a deo cognoscit aliter omnis dicit
ad pauperes se christi si ora vacuitatis recognoscent se a deo hoc quod
possident et in spe ad remunerationem futuram inclinarent vnde ipse dominus
o ho si hic permanserit quia tua sit hic reponas si autem illuc iterum
ibi ea hic relinquis ayang pauperis est gazophylacium quia quod
accipit pauper in christi accepit deum o ho quod pauperes transmittit
in celum deus vnum accipit pecunia christi de hoc quod cleca centuplum
redditur a deo / lege quod ho quod predicante quod erogates eleeb
pauperibus centuplum recipient diuites quid hoc audiens ora quod christus
in manum christi posuit et ipse ea pauperibus erogauit illo mortuo
filius eius christum in causa ista hoc fecit ad iudicium bona patrum re
petere qui ei reddere non posset impinatus est in sto eo ut prent
fil ad prem quae de tumulo exterminauit in venerit in manum eius
certam in qua erat septum quod non solum in abo in manum eius popuscat
recepit id amplius centuplum a vnde filius dimisit christum

cleca

Sed spes interior superbie e oculis aliquis credit se sua bona a deo
hic id permittitur et hic malo et medax superbia est quod si
haberemus expmitt sicut non exercitia et sit illis superbia cui
nat gin dei sed qua dant dona habitus du ea quae dns ei dat credit
se hic permittit in quo deo magna inuenicia exhibet ita mag
na facultate illorum qui credit bona sua hic permittit cum ho non
sufficiat deo quia ei alte te roc cacons roc passions et redepcions
vn liter so christum fecit ora quia precepta sit vobis dicite sum inutiles
sumus quia debemus facere sumus in quibus vis inuitis nos
quia bene operando quod debemus solumus et quia deo inutiles sumus sed

ad mmg nos reputare debemg quot deg ~~virtutes pmmg nil ad mig~~
bonorp morp no indiget / ps / bonorp meorp no egeb go tu ora
ferimg Dm omne posse mrm et vires corpis et die i fructio suo
tpmmedo / et mpup cu tot vrib diligendo i virtutes sui pmmg
q totu tenem ci / qd debemg facere solu ferimg go quid ch
nobis dare p fructio mo tu ci dn ora posse mrm tenem / mo
mag ferimg posse mrm vmo nt medui Quid go meruimg
misim tu pnis mis no em meruimg q nos rauit et fe
rit quo tu p solueemg ci q nos redemit tu ametra passione
sua go quibz mrm pt dice i ps Quid retribua dno p omibz q
retribuit mi Inspup q quib i oculis mis videt / mta i oculis dni
sut dnita vnc q Quia sam mi sitti omis justicie vre
Ergo Sepe justicia mea ad eo ame justicie dei deducta i
iustitia est in quo iudicium cordet et fulget i estimatione ope
rum / nilq go tpi dat i mt / tuis q omne mtu mrm tu sit
i passione xpi / et i mia xpi qm dn dn dy cum e mtu mia dni
It / sola mia est que hoies pucsit et p duxit ad vita est subdit
a pulchu pbi dicat mia q trapecrit David tu dyo a mia dni
pivet me et mia tua subsequet / me est mia tua magis est pup
me est mia tua an oculos meos e // Tria spes qn aliqs credit
se ghre a aliq bonm q no ch / ut a sibi pbi virtutes qs no ch
et no vt ghre mala q ch Intu pup bo est magna pusitas ho
ps cp eo q Dm doctores no est metiend p co p naturae vite aliq
q no fuerit / mala / ut evenit bona p ame medacu cpiny
i qp ch multo peig e mentiri tamen honore dei et salute pp a
vn ps p des omis qui locuti / medatu Illud on vnum viz su
p bia spali pstat i pedimento gre / primo q upe no petit ea
ru tedit ea sciam ghre / 2o q tlibq deus no libet dat gratiam
q sit q no cent grati q tredut se an ghre / et pi deus qi p
dget gratiam sua si eis dant ch / miq no pdit / qd dat / m
gto // Tertia spes est qn ab i estimatione sua promit se aliis et
pmt alios et vt solq videri laudabil et dolet eis q alij lau
dant / 2 sic promit se aliis / et ghe magna i iquitas et pusitas
est / primo pter i titudine qua ch ut deboritate sua ut malicia
alicui dir q nesit ho an amoe digng sit ut odio dir lig
homo pnr certy esse debor te ut malicia aliena similiter
certy est licet an ppig tuus i pnti sit honda ut iudeg ut
sarracenus i de adult fortitudy i dei prudentia / forte i fermo
adjudicatg / et pter hac i titudine no deing nos p fere

3a spes sxt

4 spes

In estimatione mea / Fratres nolite comparari maioribus nolite mi
noribus nulli enim te ipsum nec comparare presumas / Deinde cui
quilibet se contemptibile reputare etiam si aliqui boni sint ita co ipse
per hoc quod quanto magis se ab appetitu tanto minus coram deo valet
Deinde hoc etiam in paulo de quo legitur ipse ait. Cum esses parvulus in
oculis tuis caput in tribus israel factus es / Ergo ait magnus esses in oculis
tuis cuncta es de regno tuo Dic igitur ei ego in te magnus dns
in eo operatur quamvis ipsum primum in gradu ipso oportet esse ordo enim honoris
minimi ut deus in eo ostendat suam potentiam / Ipse ordo dni ioh. 3 Illum oportet
esse me autem minimi quia ille qui se despicit quia deus illum dns appetit
ps. Ad eos tu et humiliatus est in iudicio / Ego quia se profert
aliis quia presumit propinquare iudicare in quo non est iudicium / et hoc quia
propinquare dm ait vni nolite iudicare ne iudicabimini magis
in ne sciat quid interdum fecerit vitio eorum principie id est liberare
vitio eorum ignorantia ut etiam scia vitio accipere ut propinquo et vitio
eorum vehementia temptationis Sicut illis species est propria sua prius
aliorum estimare in melius cognoscat etiam naturas quas aggreditur
propria aliorum Fratres ipsum examinando in illigit nullus
prius par estimat quo se sed in telligit / Ego quo se profert
aliis qui de se solo habebat bona opinio quia sibi accidit ut dignior quam
de se solo credebat quia a regre esset honoratus cum tyrannus ego gratia eo
iussit regis eat superedit non est quia odio iniuste in corde suo dixit
quia nullus alius rex in se unum vellet honorare et sibi dixit / Ordinis
pensa est amoris in paribus quod pauperat ayardocheo quia dixit
suspendere voluit / rex honorare precipit et id est sic ille qui alium
iudicat quia e contrario et qui a eo iudicatur ad regnum
sublimatus e et sic patet in te quod species superbie in tribus
Dd. 4 uomodo at ille quod species sunt propria mortalia Ego 2 Ego
maium de stultitia mo patere potest ordinem se elevat et
excellentia appetit de no bonis / e summus se bonum et quillatum
qui liquet quia pecat contra veritatem vitio et quia
fatuitas 2m iteng sum e mortale est finaliter elevat se de bonis
dei qui de bonis suis vocat et hoc e contra caritatem dei in deum vt se
esse quod e de suo quia mortale Ita adhuc quia deo qui bona gratia
no de mera gratia dei 2 suis meis accepit credit tyrannus ego quia
suo istae species et bonis istis motus sunt propria mortalia hic quia
precedens vanus et rarenia tempus voluntas sunt ea venialia Ita oritur
hoc istis motibus coplem deliberatione et hoc ne ido quia aliqui
dubium sit qui sunt valde gravia propria mortalia et multremarion

hijs/ qui ea iam in habitu conuiuerunt q̃ sic delectabilit' in hijs af
fectibus commisti frequentius conspiciuntur/ et q̃ iam eo contemptu
et miseria dei in scripis solu glam didicerunt p q̃d ena pz sanct
quo q̃ta spes est pcm mortis eo suo gnie eo eo q̃ ab i se et i dno
deborans tam no hit q̃ hit vlt glam pmgulariter pmvides a
lijs detalibus bonis sc/ de superbia cotion

superbia cotion i multis cōdemnat et hor multi est pmo i sup
bo hitu/ qui pt cōcupabil cōqua tuor causis pma causa c
prosperitas/ sic qn ho cōtendit statu suu i prosperitate ves
tu vt qn rusticus ul cuius vt hic tam prosas vestes que quond
sufficiebant militi et miles sic comes et comes sic dux tris
sic sic de ceteris i telligut hor est pcm vn ggs i omi ho
quod cat duces dicit omnt nostri qui altu subtilu prosas q̃
vestiu no putat cē pcm/ q̃ si culpa no esset nequaq pmo dim
vigilant oēmet oy duces qui tonsbat apud i ferios pmpma et
et bispos dicty suis thia cum prosa vestimenta no quirtur ni ad
anam glam sut honorabiliores ceteris videat vn ggs/ Quia pipa
i am gla vestimentu prosus quit res ipa testatur q̃ nec vo
ibi prosa vestimenta i dui vbi ab alijs no possit videi/ et non d
q̃ ita maz vestiu multiu deficit cōditas humana/ pmo cum fuit ma
vest de pellibus vn dnus 3 fecit dns ad am et tuycon eis tunicas
pelliceas dein q̃ cessiu est ad lana que lenior est q̃ pelles/ 3o q̃
tessu est ad coritices hor bazas s ad linu/ 4o ad sericora vmiu
s ad sericu/ de ide ad aur et argentu et ad lapides prosos/ que
prosperitas vestiu displicet deo multu in signu huius legit/ Qui qui
p multy i ter romanos vtebat vesti purpura a fulmine q̃ tissimi est
et subitanea morte i teriit i thore et i cōp/ septibus/ ne vmq ab
audeat se cont dud purpure et i prosis vestimentis se erigē est ena
tius prosperitas vestiu est reprehensibil respectu cōpis humani q̃d e
de ime et de ira suy et i mici reuitet vn Greg/ i moal in dig
nu est eni vile time sici pprietu sanu sit dehor ibi in quoda
tratu de passione dy superbis tract rimis q̃ vestimenta glam s
sicter te sternet tinea et operimentu tuu erit vermis hec tua vest
erit sit illi q̃ se cōtig ornat prosis vestibus pleis sit sepulcrum de
albatis pie i cōtendibus horibus apparent prosa et speciosa intus
vō sit plena ossibus mōtuoru vn innocen de vilitate cōditionis
humane dy q̃ est hor prosper ornatu in sepulcro sons de ornatu
intu aut plena spiritual hor cui deter pz i meritis mi corpis
vn Augu i quod sinoe o ho q̃ gp deas quid p os q̃ p cures q̃
p ter eos q̃ mauty cōfidat mq vilig sterculinum vestis dum sic
nos ista attente cōsideras q̃ 2 i cōpg sum tut mito de prosp

vestiu erubescimus // Secda ca est mollicies vestimentorum Sicut fuit
Joh baptista qui i vtero fuit sanctificatus et mirabilis alique potius mortifi
quam spiritum humilem vestem et mitem asperam / Vnde ait Dominus ipse
Joh habebat vestimentum de pilis camelorum / Vnde dicit glossa Bene ergo de
no debet quare vestimentum ad decorem vel ad delectationem sed tantum ad tegen
dum meditatur / Vnde xo dicit i civitate ait / Molliebat i domuibus
reges sunt / Vnde quia dicit apostolus Dominus inter suos xpi et
suos huius seculi quasi sui huius seculi quia sunt i vestitu temporis delectationem
et mitonem et mollicie / Vnde in ps Mollia i domuibus mea mollicie domum
indicant ne dicit quarentur multitudinem temporis in quibus mores
multum vtutibus sed sunt xpi tantum ad tegendum meditatur / Vnde dicitur
ad thy Ornates almicta et tabiis tegamen ne quidem sunt sunt ymo sunt
xpi apetitus spiritus vestitum ad domandum carnem ipse ego autem tantum
in molesti esset i diebus istis Demones quia i festitudinem car
nis / Vnde in ps Ecce dan xo qui non fallitur dicit quia carnem molestius
est ego quia vtilius est magis eligendum et tabiis quia alius docet et sua de
abeo tamen a seductore est cauendum // Tertia ca est copositas quia ab
vt hic vestes cominis vestibus aliorum disciplines et illibus minus dns
dns vt hic et ap / Visitabo super principes et super filios regis sunt
super omnes qui induti sunt veste peregrina / Vestis peregrina sunt illi varii
modi et nouae adi veteres vestium qui ab antiquo non fuerunt horum
de illis qui an 30 vel 40 vel 60 annos vixerunt quia in his illes nouita
tes et vanitates et i ipsones non viderunt quia iam videtur est ve
illis qui illes nouitates i venerunt vel adinuenit i venire quia sic
ille laudabile esset qui nouia vtute et nouia modum laudabile
vnde di i venit quia pt hor a deo et abhorribiles sibi honorat et i celo
et ipse hor principes esset omnis honor illorum quia in inuenit et iudicium
quod a mile i celo augmentauit pt hor a quo libi hoc qui eum imi
tantur hic propriti vituperabile est ille quia nomen vitium i veni
ut ad i venit Dnia ego hor pra dei iuit tonf se ciuitatis et reg
cit omnis preter illorum qui eum imitatur est si dapnabit nec pa
sua a mile augmentabit et a quo libi hoc quia eum imitatur e ut
fuit i hor vitio usque ad nouissimum die Qui illi quia volunt hic
vestes colorum repugnibiles / ch ro p quia illes duo si colores i pa
na omnia no i venitur nam Si talium colorum dnt voluisset oe
pana omnia ipse potuisset depingere oues sic depinxit aues et
forte apis no fuit sua pictura hominum absque nimia citate et
culpa tetigit // Ch 7 De vna vestimento quia nemo debat gestia
sua de horum habebat vestes alicui colorum quia nulli allegatus est
et quia oues a mihi perequerat prio sonii vtentur colori est
i vitate eu vestem meditat abouc iuxta vm et ut quia omnis
mandatum mandatum euangelium implies De duabus tunicis dat
vna no huiusmodi sufficere debet homini meditari color iste

Ch 7

qui sufficiat omni claro largiri. Unde medicus est qui non sufficit
et sufficit illi a quo mendicat // Ad causam est superfluitas pt aut de ff
superfluitas t̄ // Primo est superfluitas in illis qui volunt hire diuisa pa
ria vestium et prouide volunt vestimenta a tineis quemadmodum in de pri
in pauperibus in diu Vnde Ve vobis qui ditis plorantes vlulate in
miseriis que venient vobis / diuitie vestre putrefacte sunt et vestimenta vestra
a tineis comesta sunt / Alii habent tot vestimentorum paria et sunt diuites
in ebdomada ut pala quasi et plebs pauperes sunt qui sustinent mag
nam miseriam in victu et vestitu quibus multi superhabundant Vnde pri
clamat modi / clamat fame lacerti et gemitus vobis fame et frigore
miserabiliter laborantibus Qui habent tot mutatoria ut catega in pti
ut plicata in mantis quo ille diuites implet doctrina xpi Qui
dat in cero Qui habet duas tunicas det vna ipso habenti Cutlet qui ha
beat sicut ut dicto tunicas / et nemo quasi dant signum est quia in cero
non est vna caritas nec mea Vnde 1 Joh 3 Qui habuerit substantiam mundi
et viderit fratrem suum necessitate patere et clauserit viscera sua ab eo 2°
quo caritas dei manet in illo // Sed ecce qui dicit superfluitas in illis
qui volunt hire longas vestes ut maiores videantur Qui victum
multum pauperum habundat in libris quasi pilcus logos definit in capitulis
enciclopedia in pedibus et vestes longas per ea trahit / sic volentes adire
ad statura sua cubitum vnum Cui ipse dic ait Quis vestrum cogi
tans potest adire ad staturam sua cubitum vnum Et ecce vnico laborat
domine et mulieres quasi longas vestes qui cuidas pedes se trahunt / p
nos vestibus tua in ductes / et de mendicitate xpi in pauperibus non cura
tes / caudes suas pulices colligunt et pulicem honibus monet / Ve
vobis pauperibus in spiritu mundi non cooperuit / Aliter ecia reprehe
sibile affirmant / cui cauda honibus non denegat si mihi honos ca
sibi affirmant Et in hor tant ordinatori cator / sicut qui eos
si cauda cauit / cui ipse sibi placuisti et hoi vile fuisti / cui cu
magna cauda fecisti sicut pecu ut leona ut cetra cudalia / tunced
et talibus ne dyabolus in cauda desint Vnde / de quod sto quia pe
quidam dyabolus in dicte vidit / et a fuit ab eo qre ridet dicit tu
ci vidi sicut mad cetate sua vestre in da mulieris que du habet
caudam sorig meus cecidit in luctu et inde risi // Ecce mo superflu
tas e in illis qui volunt hire capucia magna et lata de gor vel
nus et manicas longas in tunicis qui usq ad tria pedes et in
stones multas et longas tonas in capuciis qui in tunicis in quibus omnibus
magna et inutilis superfluitas non ad honore dei nec ecia pdest
spi hoi nec in rope in qua cyride aggruat / nec aie qua cyride maculat
et detpat / de quibus tu ovibus sic superfluc coppes sui in seruis sui
in filiis sui in vxoribus suis distitam vacam deo redditum est in die

nouissimo Sed dicis quare tuc tles i vtili expendunt tlia bona i
tli vtili sapientiae tm ut honorabiliores et nobiliores esti
mentur et ab alijs honoratiu vn primoris de utilitate codex hu
manae Sapientiae et magnificentia videatur satagit vestimi / duplici
bus in dni mollibus prioris onari / Ad hoc sicedi q nobilitas talium
hominum applicatur nobilitati canum / vi g iste vocatur canis nobilis q
tlis longos pilos et longas aures / sic sli mo tles hores voluit hre
militas et longitas crissitudinis i capuciis et longitudo manicarum i tunicis
ut nobiles videantur Con qd dicit metrista Nobilis e ille que
nobilitat sua vita et ut plerq honorant / Con q dicit duplex est effi
cax honor e primum virtus et ex eo sedi solq virtuosus e honorandus vn
duplex est effi cax Secundum vitae solq bona est honorandus / Hec quo
ia biuit deus fidem horem respen sibilem

Vt

vpbia capitis et crimen est respice sibilis pri et maxime i milicia
bq et ecia i vn sp primo q in eis displicet deo / vi g a pulcu
displicet alicui primo pi qui videt vexillum i militi sui i tha
sua Sed aplig displicet ei qui videt illud i aliq de villis suis plq
ei displicet si videt i aliquo castro suo et p ciptue si videt i su
prioi pte castri sui Sic deo multu displicet qui vidit signum su
pbie qd est dyabli vexillum i superiori pte castri si i capite milicis
ut ena vmi et vidit vexillum sui remotu et dejectu ce alioq illo
i quo pong voluit humilitate q est vexillum xpi et go signum
penitentie voluit deus pri esse i capite qd e signum cri vn Ezech
9 Signa thau super frontes virorum gementium Thau e signum mesi
illis q q finalis sacramento q finalis et go i capite jerimij ca
pitis i modi cri appositum - cinc Sed heu tles abiecto signo dni
posuerunt signum diabli i frontibus suis / pb posuerunt signa suarum
bnis q est dei nomen hre signum dyaboli cum q nomen i to pasto
dicit ei i frito esse no nomen et tue rapuit a lupo i finali vn cra
timendu est eis q lex Ezech ix De no hnibus o thau dicit dns ad an
gelos p ultimi et no pcat oes vri sn mnis p omdat / Qnedi q
o thau fuit figura cri Cum no xpi tria brachia habuit ad modu
thau sed q addita e tabula q da ante superiori ad scbedi titu
lu s / Hic nazarenus rex judeorum / p o thau i tellugit no xpi et
passio xpi cui qua signati debet omes fideles vn ap q ad
gal Stigmata dni mi jhu xpi i corpe meo jugit porto
Jh 20 ppt i ingtitudine qui s xpi volunt hre i loco isto cines ad dei
contimelia vi dns p ambe corp potinuit spinea corona Jh
no poli est i ingtitudo magna hic erg g tepta dei / valde cri
dei g tepunt qui cappellos deo ppomnt cui cappelli videat

esse superfluitas horum et vingwes ⁊ heu ples mulieres
fecit crines suos deu sum / et hoc absque colorem quem
maxime dilexitm / et plures mulieres magne solicitudines
habent de illis quae de deo et de hiis quae timent ad hominem salute
qui illis apparet quae du habent crines nigros volut habere gal
nos / du habent crines planos volut habere crispos / et si non serut
lita peccatis per gratiam addeu sicut legitur liber vij ubi capillos
capitis sui tergebat pedes dni Iudaeo apparet quae tu talia
malebat eu / quam amat dnc me ra i mundo viuentes // Ithe xxpt
multis malis quae inde euenit copulitudine crimis crines eum mulie
ris ved quam laqui sunt quibus fatua capiuntur / Vnde legitur Iudit vi
ubi colligauit crinibus suis in et adcapiendum holoferne
crimadi dicitur capilli depedentes a capite mulieris sicut pueri
laqueos facunt de pilis et inde capiunt adcapiendum aues sic
diabolus facit de pilis mulieris ad capiendum viros / hoc quidem debe
ret mulieres ille qui discooperit capitis i reduit ut est sic ut consistant
ut ceta i mulieres quae diua peculia sunt ut retro capilli appareant
in quibus heu diuersis mulieris ciuitatis allaqeant spiritus et mulieribus no
ret pulcitudo crimis et tendit in eis quem sicut legitur absolon accidisse
de multitudine et pulcitudine crimis eius quia ci accidit per ij Reg 28
si quem capiut eius quercus adhesit et i suspeso in celum et terra mu
lus tui i sedebat per tuum sit / et ferens Joab tres lanceas i fixit
i corde ipsius / sic pulcitudine crimis adhesit fatua mulier quae
alicui viro luxuriosa qui per quercum designatur Quercus enim fructum
defert quo porci pascuntur et luxuriosi opera facunt quibus i firma
les porci delectantur et ve diuersis et transfixit tres lanceas i cor mul
eris / prima lancea est virtus superbie / 2a lancea virtus male con
piscentie qui adpropter / 3a est offensio dimina et pene quae ei debet
i fuito Item aliquae mulieres alienos crines apponunt capiti suo
et hoc magna prusitas est et volut i id facere ad gtmmelia dei et
ecclesiarum et nullo mo facent ppt honore dei et salute pro
ei i pmugetm aliqui mulieri quia quia licet per morte ad capud
suum manum alicui mulieris mortue nullo mo vellet hoc facere dicit
n se esse ore amicte sed crines eum mulieris mortue vellet i ca
pite suo ad gtmmelia dei non teneret inde et quia crines
talium mulierum sic apposite confundant i puti i corpore ipsius
homis Ille vm accidit prisus i quada gnali pressione ou quada
furnea cuidam die populi quod cui alicui crinibus quos desce
rebat tota toto populo abstulit et tpis depilata ad modum termi
nule deposite cliens plumis nuda remansit et pisto iudico

vedis

lxxxix

lxxxx

dei horamidit / Vn dr̃ ysay 3 decalcabat deus vtice filiorꝫ
suorꝫ Ithy say / Ve qui p dan pro p dabis / Decp data fuit i mulier
que dr̃ mbq mõtue mulierꝫ scornauit / et mito pymca cad
decp dauit / et cade remmnca bat / ei 7

ne pbia que eo ercit a mulieribq i pcepulis mitu dyplis
deo et pcepulis mulierꝫ mia dz esse hpe lith / vn Gried
et ppt tres rats mlier dz hpe velame sup caput / primo
ut i hoc ostendatur ot puaicatio ab ea incepit s ab ea que est mr
omn homi / vnicu et io mlieres pacq defeunt velamina q vni
et pcipue pqq a viris cognitis sut vn dr̃ 27 et mulier sny e
i ieunym et p illa omia meruit / Qd mlier defert velame
sup caput ut ostendat q hi superiore s vir sud o deua 27 et plus
i ahoꝫ 2 no est vir cãtq pter mlierem sj mlier qpt virꝫ / vn
dr̃ plies p o pollutioꝫ dr̃ a ascilq na dignior e femina go ad
hoc mlier hz velame ut se ceam q ffscut et sb dita / vn dr̃ mb
deo mlier velame dz hpe ut s ostendat sb iecta vino et q
p eam puaicatio i cepit / Ideo pter angelos mlier dz hpe ve
lame sup caput / vn in quis diuisio in quis angulo truci
ram cohibe angelo tuo ne audeas 1o pnte q me pnte no au
deres / vn i quibq dd tiꝫ tlis honestas et pudicicia est mlieꝫ
q vno audet coram ppiis vnꝫ discooptꝫ capitibq app ore dz in
quibqda ptibq opportet i venit / vbi mlieres in ecclia no erubes
cit no solu coram ppiis manifꝫ discooptꝫ apere sed ecia tota di
uito discooptꝫ capitibq i cedẽ ut pz i pluribq tꝫ et regioribq v
tlis mag quatm inter vdgnes / et hit de illis q faciem suam
colorat vtꝫ pecet mortaliter / Ind q sic et hoc ghgit dr̃ primo
si hoc fecerit ppt decepcoes pcioꝫ ut alliciat alios ad cori
piscentias illicitas / vn dicitq no solu appetẽ sed ecia appeti velle
minus sed est / vn heu plies tles reputat / que quis vplut gri
pisce / volunt hz gripisci a aliis ppter faciem suam ornat et
colorat q deus offendit et appere dehor q hz vidong offendi
pitos artifices qui ãs pmmt aliq melioratẽ i oribq corꝫ sic
et dicit de deo ratoi omi creaturaꝫ / vn dr̃ mb i epamerion
deles pictura dei si vultu nãli candore obnubas et opposito
nubeo pfundas / Ideo tles sples sut luci sed qui volunt pul
riores de q deus ampl eos fecit qui hz eo oryo teria pia po
tuisset eos ita pulcores facere sicut sol e i splendore puro si sibi
placuisset et ei vtile fuisset et du tles voluit hpe eo teq fari
es pulcras in teq assumunt faciem dyabolicus / o dn i dr̃ q
no accipies faciem adiuisq faciem tua ne offendat pnes tuus
deus eo hor q hz tu y magnus sui / vn ruy 1d pb in humilitate tua
ad ymagine ipoꝫ admirtplu reduces / deus i celesti cui

Prop

q̃ mīrīs ymaginē ipsīq̃ ad mētis lū redierūt // 2° q̃ minimā cō
placentiam q̃ uia aliq̃ sūt i pingēdo et i colorando faciēs suas
Quia 2m̄ dicūt hoc ab hoīe colit̄ q̃ quod p̄ceteris magis diligit
Jn signū hūmōi ēs fīcēt faciēs suas in speculis considerant an
aliqua macula sit in eis / et si forte p̄ua cōprehendēt maculam
in eis statim abstergūt et lauant illam Q̃ etiam cōmū
nata multis vitiis nō considerant n̄ ea mūdare et lauare stu
dent et hoc ideo fit Quia plus diligūt pulcritudinē faciei q̃
ānē Q̃ deus mīnat̄ sic coloratis q̃ ūn i fūto demergūt̄ Jnuo
illud Jobel 2. omnes colores redigūt̄ in ollam / mīq̃ a q̃ua
olla n̄ candela aliqua sic demergūt̄ sicut faciēs tūū demer
gūt̄ / vnde bn̄ Jncipio aut medio cātor magis offendit̄ in co
pōm magis torquēt̄ Q̃ / vltīmo de superbia

superbia quē exercētur in singulis et corrigūt̄ seniōs de cam
ratis vel argēteis est multū reprehensibilis / primo superbia
talium corrigūt̄ p̄ e in loco hūmiliatōis / vnde ayrhōe 8 hū
miliare tua Jn medio tui vnde sic superbia in pauperē aplius de
spiat̄ et displicet deo quia in diuite / Quia pauper ēt̄ nam hū
militat̄ et q̃dam ēt̄ reprehensiū superbie sic pōcīq̃ displicet deo
superbia ita vetrem / vbi tāta mā est hūmilitatis q̃ ita apte
hominis / vnde bn̄ nō magnū est ē hūilem ita iacere / magna
q̃ sūs et nata vītus hūmilitat̄ honōata Jo hūilitas bte vīgīnis
marie oēm hūilitatē pūre cātare superauit q̃ maiorē matēm
superbiēdi hūit / cui sūt mr̄ dei / Qr superbia vetris superbia aliorū
mēbrorū superat / cui maiorē mām hūilitat̄ habeat Jt cui sacrus
pleno frumēto competēt̄ ligatū sūt cui sūme vmq̃ obli go non
modicū fatūtis adligandū sacrū i mūdicia plenū q̃ē cōti
gia sericam deauratū vel argēteam Jt cui adligand vasa vinū
p̄ciosū cōtinēta ēt̄ ligni sufficat vī q̃ multū ridiculosū est
tūlos deauratos q̃ē adligandū vas vētis q̃ abhorīdū ēt
i mūdicia plenū est Jt ostendit̄ magna fatūtis hōm ornā
tū se p̄ciosū cōrigūt̄ q̃ ille cōrigie cātare constant eis et nō p̄st
n̄ ate n̄ corpe Jdeo deus i eis offendit̄ p̄ eīng scandalizatur
Jpi etiā hoīes exposēdo stūte gūant̄ go illa dūo cogitāte dēnt
tes superbi cui se cīngūt̄ tūlis cīngulis deauratis vel deargēta
tis / nōne quō xp̄ēs q̃ eis sūmūs q̃ sūte a p̄ deis ligatū sūt q̃
in modō oliuēti cāptūs ē / et q̃ ad stātia ligatū sūt et flā
gellatūs et ī o sūstīnūit ut hoīes a p̄dīcīs vmilis solūt̄ / 2°
se p̄ōs eī q̃ vmilis p̄dīcīs ligant̄ cui se sic superbe cīngūt

et se dyabolo tradunt sic ligatis / vnde dicit pnt. i. de pis et sunes peccat
triplice sit me vnde dicuntur de vbis dni. et in pcm pro addit
sunes fiunt cui quo ligat / 3o qm corp manus et pedes i. fuit li
gantur cui i. tenebris exteriores mediate justicia dei pniant
1 superbia et pulcitudo que cita exercitum i. sotularibus cita val
de reprehensibile est / primo qm fuitin tas magna vi est pul
citudo / que i. pedibus illam cui calceis cui calligis et sotu
laribus et sotulares sunt i. vetiuty eos pedes abiguatur hue
tur. n. cita i. iudicibus et bonor n. i. sim damneto domor pulcitu
do solet requiri sicut in sotularibus deiect quinti pulcitudo / secdo
qm magis ignominiosum est velle deferre superbia in pedibus xpi nos
tros dnx. xpi amore cui qui forte voluit in pedibus suis / 3o qm
superbia magis i. sotularibus nostris / dyabolica videtur esse i. ve
cio / cui no inveniat / aliqm sile in reprna illum aliqm est qui i. pedi
ro stop habeat licet aliqui habant i. cupite / horcs vo qui in mus qm
rosor deient hre voluit hre in pedibus quinte et sutum i. sotularibus magis
ne fuitu est tuqm deus offendit in i. hoc go ipi pnnnit et tocqm / qm
ti sit q no reuperet xpma mag tia qm potuit illum structam i. calceis
et tuum i. calligis si confessor corp eis i. iunget ut hor sustinet ppm
suis et xpter deum qm tu ipi libent et gtant sustinet qm dyablo et
go pedes et manus talum i. fuit ligatum et i. tenebris exteriores pi
niut vbi suffragiis omn bonorp hoim i. tribus et sorp in celis pniant
qm in iferno illa e redcpto / vnde hon le / i. tractatu de septe plici
tim de mgri hnbti qm quid sacdos p mire sua motua multu se af
fligebat frequenter p ea celebrando et ea orando cum at q da die
celebrit p ea et desidebat a q sue de statu eiq vidit ea i. porta
super altare detetum a duobus denomibus ligata / videbat / aut de
capite eiq qm mine hyetes ignicas tq capilli et bufone sup petus
eiq cum ignes antrelobus pedibus collu eiq et ignicas flamas in fa
cie q spiramas in manibus et pedibus cathenas ignicas q bus ligata
erat / et dm e ei qi vtilit orabat qm damnata erat / 10 qm mortua erat
in penites / hec at panebat / pornatu capitis et crinu et rosa circe
fauci / et xpter denudatos pectoris et mamillarp / et xpt ornatu pedu
m sotularibus / ornatu manuum cum annulis et hq vanitatibus i. q bus vi
ta sua dispendit vnde dicit detibus poposcit ait ligatis manibus et pedibus et
xpibus ornatus noscit multi / primo qm quibus mulier superba pompo
se ornatu pecuit tonit suam quae decore anie sue detinpat
et se xpam i. ana mortificat p mores malos / hec e illa que
se ipsa lit omidit qui tuc se se tna in corpe et ana omidit vnde dicit
ayors corpis nma est / mors ane voluntaria / vn corpg mulier / per

cacies est sepulcra animae mortuae / et ut quae se exterius ornat sicut
sit sepulcrum de albatis quae exterius apparent horribiliter speciosa interius
vero plena ossibus mortuorum / Vae vobis scribae et pharisaei hypocritae quia similes estis
sepulcris albatis quae exterius apparent
splendida interius vero plena sunt ossibus mortuorum et omni immunditia
Insuper ausertis remissionem peccatorum et orationem quae facitis in cena / nonne dicit
exaudit orationes quae fiunt ista mulier simpliciter ornata Unde sup. 1. d. 15. hor.
oblatio mentis et cinis bibit Glo. Simplicitas hominis non impetrat Ideo in epla
Gna fidenia erigibat de eleuatione quod redditio non consistit potius
oculis / similis est in domo quae simplice est in cena Si aliqua mulier
esset quae in nulla instructa cenam in pollice intuitibus ipsa reputaret hic
tria dicit de ea quae fiunt de eius gratia illius mulieris remissa peccata
suorum consequuntur quae in cena dei offendit vobis placere deberet / Secundo
illius mulieris peccata contra dei triplicitate / primo quia filios dei offendit per
quibus mortuus est et hor fit totiens quotiens aliquis bonum horiem
adpetendum indiuisibiliter corrumpitur ergo ut qui aliquem pri
carnali offendit filium sui qui ut offendit Dicit tunc deus quia plus di
ligit filios qui pater carnalis / 2° quia sanguine nostro denuo effundit
quia sic de corpore humano sano non patitur / abscidi membra sana sed effu
sione sanguinis sic nos bona in gratia existentes per abscidi quia mortale
a corpore mystico nostro xpi sed in mystica effusione sanguinis Unde
Bernardus in homilia hodie vis ut iniuriam abeo sic dicit quia per scandalum qui
per suggestionem antiquam exulo primo fecit scandalum occasione abeo pri
mi anima qui redemit quia adhuc sanguine illum fodit // 2° templum eius
spirituale in redit Nihil enim fidelis templum est prius sed in hup. mo. de di
ratu sic dicit Glo. sup. 1. d. Hiscorp templum dei sum et quod est vos Qui mi
le templum in redit malo et iterum dans mundum at et ad papam pab
solutione mittit Quitur spirituale eius in redit quod plus omnibus templis
malibus diligit / quia nos sanguine suo restituit Ergo pro quia iden
offendit qui eius templum in redit Unde pro / incedere in sinistrum
tum / Dico illis mulier nocet angelis et hor tyli / primo quia priuat
eos et cena beatam virgine et omnes sanctos 1° gaudio quia fecerunt in quibus
spiritus prior / Unde luc. 10 Gaudium est angelis dei super uno peccatore
Unde sup. dant Gaudet angeli in conuersione peccatoris salute hominum
sanctes / Lacrime peccatorum superum angelorum / Ergo pro manifeste ci
nit sic letatur in conuersione spiritus prior / sic ergo tristatur in ad primum re
uertitur Unde Ambro. Ambro. no angelos in gemit sed edimus in homines
ad primum reuertitur / Ideo dicit Apostolus 1 Cor. 11 Mulier debet velare
caput suum propter angelos / ne offendat angelos omnes de horis
quos ipse in ministro dicit // 2° quia sunt illi hor exhibitis ab ipsis
angelis conuenit / De quo sunctio dicit ps. Angelis suis mandat

dete/ Dno cp ruina ipa reparari debuit ytlem hoies construxit apmo
qua reparaven illa mlier impedit q alia ad pcandi ducit
Ergo ibq pz cp tlis mlier gmt offendit angelos // Qrto tlis
mlier petrat contra pximos cp cit mt fectio firm suop ni hoies
pq cuip ornatu suu ad pcandi ducit Ergo ibq pz cp ocb summq
fides cp hcmq vnm pcem s xpm et vna mrcm s maria/ adi
et tria/ vnm bapma vna fide vna pcam et hedtate s rcln
et deus regnet istis anab alii mliere iudico/ et ana cig cit
p ana ab illis Nam a 27 leges Nam occasioz dapm dat dapm
dedisse videt/ Vn dr Exod 21 Si qs apperuerit cisterna et fodit
et no operuerit ea/ reddetq bos sil aym q ea reddet dno ostrie/
pcedi vbi dit glo Cisterna aperit/ cp mlier ornat/ in ea vo no
opta bos sil asinq tribit cp occasione pulcitudis cp mlier iemu
te offendit ostendit aliqs perit Quito dya lo placet tlis mlier
cp dya lapidit tli mlieri tamq gladio ad omedu filios dei vn
cog gladio igneq est pcs mlieris et pulcitudo mlieris eni potest
cp ad pvocand cotlibitum vn pui 1 dr Acuta cp gladius biceps
gladio pt dici 1 pulcitudo/ cp mlier 1 qua est superbia ledit illos
cum appicietes plurimam Ite pt dici gladius biceps/ cp cupidi
tas et auc e occisio mot/ Ite pdit tli mlieri tp rethe vn cir
fuxi mliere mote amariore/ cp mors nalis separat anam a
corpe/ sp mlier ornata separat anda a deo/ que e mors etna est
pz subdit ibid Qui laqus venatoris i demonu est/ cui quo la
queo capiunt hoies/ qo mlier ornata plena e laqueis a plan
ta pedis usq ad vertice vn Hon narrat cpa 1 dyalogo suo
Qu sacerdos vidit quadam mliere pariis ornamentis tectam in
cuig vestimentoz tanda cp pz se trahebat longissima longitu
mlitudine demonu cpm erat migri et ethiopes cpm ut gli
res ore trahinates maibq plni dentes/ et se pisces in ma sage
na 1 thusi saltantes conspexit ea et stac pcepit pcim advocauit
et demones ne fugerent adjuramit et ut hoc ppls vide posset
pcibq obtinuit/ videbs cp mlier pp vestimentoz superbia sic de
moribq illusam/ et derisin chiti dum redies/ et vestimenta mu
tauit/ et tam tpi cp alijs hec visio fta e ea finlitat

Ornatu mliebs sui et virtus pt ce pcm mortale tplicit primo
apter 1 decoriem quecda eni ornat se ut a alijs conspiciat
cp a viris suis/ cp stat ce mortale pcm/ licet no habeant vo
luptate cos tactu 1 illis cp ea conspiciunt Qma 27 dnigq/ no
solu appetere sp cit appeti velle immo sic est/ vn Cris 1 lib de
ginda oe Si mlier se decorauerit et ad se visa hoies peduxerit
seu puo tanerit coma vindcam sustinebit Alij vo dicut sic 1
mlieres q se 1 mrio ordinati cp 10 se ornat ut vir sui ipsa pla
ceant ut sic custodiat se a alijs mlieribq sp medita e cupiditas

sibi/ hoc pz q mulie mulieres ornat se ppt maritos qpos ad
complacendum eis ꝗ d'ꝰ qm nosit corda hom sit an sic sit qm
illo mo dcipi pt/ Qz sicd 2m btm thom 2a 2e q 16/ cu lier i
matrimonio constituta licite pt opam dare q vno sio placeat nc
p eius contemptu maduliu labat/ Vn dr 2 Sthoy vn/ mulier
que nuptiae cogitat q mdi sit quo placeat vno et ro si mulier
coniugata ad hoc se ornat ut vno sio placeat hoc pt fi' abs p
pio/ appetere aut ut placere mroꝝ aspectibq ad concupiscendu q ho
est ei dare mcimum peccandi/ et sicq hat idem cde peccandi se ornat
ut alios pnocet mortlr peccant Qi aut exquada lenitate seu
ceca vanitate ppt q'dam jactancia no pte est mortale ꝗ qnq ve
niale// Qdo eum sadnat ex superbia sc extollendo se sup alios
hoies et contemp nedo alios qm hnt item ornatu vestiu vn pn
nocenꝗ de vilitate condicois humane Qnpbq aut ut magis insig
nidcatur satagit vestiri/ diuplicabq mdiu mollibq pcos ornari
hoc pz q hen multi hoies ex superbia se ornat ut excedant alios
i pulcitudine ut saltem ut no excedant/ aba lyis/ ut examore
vane laudis/ et vane glie ut dicat q ipi sunt pulc et honorabi
les/ no est ve sile q tles hoies civitatem dei et ppm et ppe salu
tis habeant qm vba vane glie carnoꝝ hnt q sicb sicos qua dei
q ppam salutem q ceca eternam glam tles eim mlti contemnunt et ma
glam qm eis ppomnt laudem et glam hom/ Sdmq n hnt ut pulcri
dicant/ q ut non sc pter regimen et m ornatu lucre dr ord q se ex
altat qm liabit/ Deno ppt minima complacentia et amore et solli
citudine qua hnt ad ornatu et ad pulcitudine corpis tanta eni ho
illc pt ee et tata complacentia q est mortile pcm et qi idolatria ut
q amor hom ts amore dei superat vn dnqꝝ hoem ab hoie cohit
q pcis magis diligit/ hoc bn pt i illis qm omes sollicitudine po
nunt qno corpq ornae pnt et sic tepq sim consumunt vn Cris de compu
cioe cordis nos tpi vite me consumimq expoliates Dnam i aucq
dnis vestibus et adornates ancilla sc corpus variis ornatibq/ vn
ceca dr dnqꝝ de vis sapli i sermone q Corpis hmqꝝ exteriores hoies
ornamenta q to amplioꝝ appetunt/ tanto se interior/ hoies deficeta/
q to aut minuq appetunt/ exteriora ornamenta hoies tato magis pulcri
moibq hom interior adornat/ ergo pponenda e minima complacentia vestim
q ppt hanc solu posset homo depnari vn huiberty scribit i tractatu de
septem plicis mode Qd fuit quedam nobilis dna in francia q repu
tata fuit sta i diebq suis dn ad vinet Qd ni sic esset rapta vidt
i spu quadam magna commissam que fuit ei similian/ et ni aucq
dns trahsuit demoes ad i sermu/ ipa cuigilando clamabat heu

Hom

me misericordia et satis reste fui et abstinuisti eleosinam a me et aliare
dispersi in ornatu vestis quae in omnibus diligebat / et in quo in omnibus
complacui et sic in illo ornatu corporis mei proximis meis occasionem
fecerunt quia pietatis fui / et sicut amicitia tam in omnibus quam de confessoribus
meis non cessauit et propter nobilitatem puritatis in illa lineatione et
sic omnia disparuit se / De ornatu corporis

Ornatus corporis prohibet dent illa quinque / primum dei ordinatio quia
vult in omnibus esse ut redatur / reformatio anima / et ad horam pulchri-
tudinem adiuncta filii dei immediate fuito vo vult fiat re
formatio corporum / et ad horam eius 29 adiuncta / tunc eum resurgent corpa
tora / et iustam sua habebunt quia hic in iusta fuerunt Qui illa corpa que
hic fuerunt et ornata simpliciter non ornabuntur / Non sic dns
ad iudicandum venit non reformabit ut quia humilitatis et abiectionis in venit
vnde apostolus ad philippenses 3 Saluatorem expectamus qui reformabit corpus
humilitatis nostre / Hinc est quod ornatus ille tunc definet in magna esset
nominis horum qui in monte hoies dni deo debeat hoies pnuntiet et angelis eius
cui ihu sit ad curia celestis regis / vnde ysai 3° in die illa auferet dns
ornatum calcamentorum et amiculos aureos / et torques et monilia et
armillos et mitres / armillos vocat glossa ornamenta brachiorum
non solum definet iste ornatus hic est quem habit / in ignominia et quia plus
habuit de iusta plus habebit tunc de ignominia vnde oste q. Iustam corpus
meum ignominia quantabo / cit p suam odore fetor / et p sua similitudo
et p spatio nec calumnies p fasciam pectoralis relicum / de cum e vanitas
rei pulchritudinis de pia pulchrium sed pulchro vltio stallow gracilis
vana est pulchitudo et cito vadit ad michilin apte q flori apte / in
ysai ibi legit / oris raro semper et oris iusta cibus tamen flos agri / sicut
flores sunt magne pulchitudinis tui sed parum amatur pulchitudo
illa to et cito p transit / Qui parum amadi est pulchitudo corporis et ci
to amittit et adimmuta in monte / Quam est pulchitudo filii sicut male
dicta est vnde iob 4 vidi stultum firmare radice et maledixi pulchritudi
cuius / sed maledicta est pulchitudo hoies illius qui propter sua pulchitudo
depinabit / Hoc pedunculi eum hoc illi q finsit lepsy vel sy naso vel alius
membris q q esset pulcher / Qui tu est pulchitudo illa valde enormis
et nocet sibi ipsi / nocet proximis deo et angelis q p. an tale

Abstinencia e detestanda propter tria / primo iactans se de bonis gratia
dei offendit et opa bona perdit vnde deut° dicit fili 4° gratia patrum
offendit / de 2° dicit cyprianus in sermone quod non possumus sit
primo et eodem ope seruare mundi et dei opere et primum tale est iste
in de carne / Ille Gregor 1 dial 9 q miseri sunt q affectat laudes in se
metipsis dissipat fructus laborum suorum / Quia se ostendere aliquibus aliis
appetit depinat q agunt / 2° q illis fert testimonium de se ipso go ad illum

pf dicè ꝓ Judei dixerunt ad eum medacē ut hēt Joh 12 Tu de te
ipso testimonium phibes et testimonium tuum non est verum Ita hoc di
cebat non habebat locum hoc dicere quia vacant potuit dicere ipso testimonium
phibe quia scripturam nomit plene quia alij homines non pnt facere quia se
ipsos plene et vacant quia nosciat vnum hylarius Soli deo debetur
est quia se solus nomit Fri alius horibus vnum est quia dicit apls Thoro no
cum scripturam quia medat i. e. quia batur e. fi quia dnus quia medat Tuo cum se
iactat vdolum scripturam facit quia scripturam colens et gloriam sibi ipsi
attribuit a deo principalit attribuedi est vni deplus Soli deo honor
et gloria vnus ipse non nobis dne non nobis fi tu Quarit vtrum iactan
tia sit peccatum Ps quo sciendum quia scripturam iactare seu laudare pt tribus
ge octo modis primo ppter bonum famam ppter se ut ho possit finare
bonam famam sicut samuel laudavit pugnam suam filijs israel
ut hēt 1 pp 12 dicens ad eos itaque consistite coram domino vtrum bonum aut malum si cuiquam calop
matus sum Ei oppressi aliquem de manu cuius quantum accepi ho
die testimonium quia vobis pugnabit Testis est dominus quia non i. veritate
i. manu mea aliquam malum sic sublimo tui quibus i. culpatus est i. iuste
ut cum timet meum peccatum i. iuste Jnthi tam possit scripturam laudare ad
finem famam sua et se confiteri et ondere i. notitia sua quia dicit
Jhn 22 Ecclus est nomen bonum quia dimittit multos vnus hugo de sto
victore ne sufficiat nobis vita sua ii. sit et fama bona alius est dicit
duo sunt nima. i. gratia et fama gratia ppter te et fama ppter proximum Sedo
pt plus se laudare de bonis suis ppter solenitatem spei Qui se laudat
mit Ezechias i. ro Juda ut hēt Ysai 28 Ecce ergo tamen Ezechias usque
ad morte et i. fuit ad eum Ysaias propha et dixit et hec dicit dnus deus
dispone domui tue quia moriet tu et non vnues et convertit Ezechias
faciem suam ad parietem et oravit dnum et dixit obsecro dne ut memento
quod coram ambulavim coram te i. veritate et corde perfecto et quod bonum e
in oculis tuis fecerim et flevit Ezechias fletu magno et factum e. vnum
dnm ad Ysaiam prophetam dicens vade et dic Ezechye hec dicit dnus an
dini orationem tuam et vidi lacrimas tuas et ecce ego adiciam ad di
es tuos xv annos et de manu regis assiriorum liberabo te et ciuitatem
illam Dic sublimo tui quibus est in magnis amictatibus quibus spiritus
sit ecclia i. agone mortis et de paruo reputaret tuis possit quibus i. illi tam
bona opa sua ad memoriam reducere ne deperiant et quia cum clamore
ho et applicetur sin ipsi reputaret tuis prima esset reducere da ad me
moriam ut sic similiaret Nunc sic legit de beto Anthonio Cum dy
abolus dixit dnm te qualitate i. clamore mihi deperdere tuis te deprimis
et tu te deprime volo tuis te qualitas Quicquid tu qui i. angustiis mori

homo mapoie debet hic verum sum ad dominam misericordia vn dnbs
misericordia / de dominam misericordie tue plenum est ampliq tu p sidia
humana deseruit vn le / debito tui principio passionis tm considerat
q tu in finem tuum quasi sibi videret / cum tbimal dm pnt tui est satisfacit
multa mala cont ipm dicit pnt pegnm delorp duplicem mte dns
meus obtinet s hereditate prius et meritorp passionis / alto ipe co
tenta alium in donat sed hor nunq discessit cofisq / Tuo pt qd
se laudat ad gloriam dei et ad edificationem proximorp Sic sent beq
apls vn dr shorp 10 Christmo michil me nunq fecisse amagis mb
aplis Sic dr 1 alio loco habundancio oribq alios laborani Ita factum
se deinde quae passi est vn dr 2 shorp In labore et erumpna In vi
gilijs multis in frigore et in nuditate In mortibus frequenter a Iudeis
quinquies quadragena accepi una minus / ter virgis cesus sum semel lapi
dibus sum / ter naufragium feci Tribus pueris q ibi narrat beq pau
lus desc narrat ut eos ad tollerantiam et operatione animarum vn
dr shorp in code ca lo Qui timet eum si quis vos in spiritu redigit
Si quis devorat / si qd in facie vos tedit Ita dr sed to p sbn dicite
pseq tibq vos et nolite male dicere gratia mte eroe pt qd opa sua
manifestare coram hoibq et ena quoq de illis opibq bonis se laudare
ut deus qe hor honorificet / et proximq edificetur vn dr sapie
ut luceat lux vra coram hoibq ut videant opa
vra vn Greg In omil Sit actio sic publica q tuq in tenio ma
neat in detrimento / Quarto cui qd se iactat quasi aliq actu venialis pm
sit cui qd laudat / nil vt laudari eo q venialit in laude delectur
vi gra vt cui qd se iactat de aliquo puto qd no est cont caritate
dei n gpoim tli mte eroe ut sit bong fama estimet / et noscitur et
hor venale pm est // Quinto qt lucrp tpale / et qvanitina solet
se aliqm laudare ut mercatores faciunt qui vlt modi suos labo
res et sua opa extollunt et commendat / et laboes et opa aliorp
vituperando et vilipendo / et tles gr int peccant / q hoc no pte
dit qe caritate sp convicia vn dr 2 ples 4 c 6 th 2 q 111 c qui sta
tuunt de ppitate bonorp Ita dr 4 Rethoice Omnibus solem pmittit
sin horq sicles sint vnq qe credit alium vn figulq edit figulu
Sexto cui quis se iactat in malicijs suis et tue tle qe pcin se iac
tat s venale nil mortale / vi gra Cum qd se iactat de peccatis
mlieq nil detractu illicito nil ena detractu licite / nil ena de superbia
et complacena qua habet in chorisando tripis / p tem nil tu vepte
sibile est et nonnumq se de pmis jactare vn Greg in omil Sunt no
nulli qui neq qua deflent q faciunt sp ena laudare et defende

non desistunt nec mirum cui defendat culpa geminat. Vnde ecia dicit auctoritas duplicat peccatum qui se de hiis iactat. Sicut ergo tam is qui laudat alium in peccato mortali quam in peccato is confortando et ille qui laude quirit illi peccata ignitere peccant. Vnde Augustinus super ps. Duo sunt genera peccatorum: vitium paucum et adulationis. Et plus peccatum est lingua adulatoris quam manus peccatoris. De adulatoris lingue ligant horice in proverbis. Delectant enim ea facere in quibus non solum metuunt reprehensorem sed ecia laudatorem operatorem. Et hoc in proverbiis. Qui laudat proximum in desideriis suis et iniquus iudicatur. Quia superbia nominatur honestas. Auaricia prudencia. Et hoc qui sic laudantur decipiuntur. Vnde ysaie 3. Qui te beatum dicunt ipsi te decipiunt. Ideo non debemus iactantes nos laudare in malicijs meis nec grande de iniquitatibus meis de quibus dolendum est nec velle honorari hijs de quibus deberemus mereri vel condari coram deo et hominibus. Vnde Bernardus. Quo magis prosunt quam letatur cum malefecerit et in rebus pessimis exultare. Septimo cum quis se sic et me dignum iactat sicut hoc saepe contingit quod mihi iactant se de hijs quae non sunt vera. Et sic mercedem quirit vanam gloriam. Vnde Vlyssem de stulditate quem vanitas iactantie sunt in ma sta te pt esse mortalis. Sic illa stultitas est de qua iactat vel medacium quo gloriam quirit. Octauo cum quis se iactat et laudet quirit in bonis operibus suis. Vnde Vlyssem de stulditate quem vellem iactantiam quirit gloriam quam offert honori dimo. vel sue saluti vel dilectoe proximi et sic est peccatum mortale. Et tunc si quis se iactat de aliquibus et de eis gloriam quirit non tamen illam offert honori dimino vel saluti sue vel dilectoe proximi ecia si inanam gloriam quirit peccatum est veniale. Sicut quod quis possit amittere mercedem sua si se iactaret de bonis operibus suis ecia si peccaret veniali. Et ideo periculosum est iactare et velle laudari in bonis operibus suis. Vnde ysidorus de summo bono. Cum hic de bono laudat appetit spem perdit et gloriam mercedis in futuro non respicit. Et Cris. super ait. Considerandum quid prodest tibi peccatum vbi certum non laudes. Et non solum cauendum ne de bona iactantia peccemus. Et ecia diligenter cauendum ne et clade metipsos de bonis meis exultamus. Vnde legitur Ho. 10. quida fr. religiosus in monasterio quod erat qui saepe accessit in multiloquo. Et cum esset in presencia abbatis suis loquebatur de no. Et quia abbas seriose dixit fr. tace et vade et pia silencium tuum in quibus vbis. Et fr. confusus est et iuit ad cellam suam et amo tacuit et non loquebatur in in crogatus sua silencio pacem abiuria in mente quod deus se reuelaturus esset pacem modo manifestauit. Fuit autem quidam hemita non longe a monasterio ad quem iuit abbas adquirendum ei in sacrificio cum. Et hemita ei suppsit secum illum fratrem quem sic silentium fuiabat et cum preter in via quidam late audiens nola

hoppiij

hoppiiij

cum sacrineto aspriamit se eis et rimit cu eis ad domu hemite
et mansit i iamia foras qui reputabat se i dignu ce qui tiret
ad tam sm vitu et qu hemita ia debebat sumere sacrineti
latro dixit o deus si talis essem qualis tu es / et hemita audiens
in claustro mete dixit / hoc libet debes velle / tunc fr i cepit fle
et tondebat pectu suu / pqd ant abbas et fr i cepit redire ut admo
nastu tuc latro sentiu est eis a longe et dixit o deus propitius
esto mi peccatori et sic illi sancti contrite cornit pq abbatem voles
sibi pna sua confiteri et illi veloci cu rendit tam gaudet qui i me
motus est tuc fr i cepit risiti jubilatione codis sui / et abbas admira
batur de illo fre / et quesiuit ab eo cur flenisti qu illu sm horiez vi
disset qui cantre / et hic ia risisti cu illu latrone i pnis sui mori
aspexisti tuc fr i cepit dixit abbati audinisti ne pri va latrones q dixit
an pdim hemita vtma essem tlis qlis tu es / et hemita i claustro
mete dixit hoc libet deires velle pterea hemita i claustro mete dix
nabatur et pterea flem / Qz i latro q sentiu e nos volumus confiteri
pna sua et illi sancti contrite motus est et deus i dulsit sibi ora
pna sua et e filiu et heres sui regni celesti q contrio sua tata fuit
q delenit pena et culpa qz risi iam et gaudeo sn de magna ma
dei vn dassiod sup i ps / Ad dnm cu tribulaer clamam / dus
ne sit differre que q pmeto code sibi tensit simplicie Ith greg
in registro / illu que conspis delicta fletu dole i q pni miam dei
no dubites miam q sequm / qz nullu peccatorem conuersu desprint q pt
peccatores redime veit / qz sunc tanctu est de claustro mete m
bonis opibus / vn bn i detratu de spte domus / multo melius e esse per
ratore humilem qua in sti arrogate quod a deo apte ostendit
vbi publicanus et phariseus i qm dicuntur / In obedientia

In obedientia est za figura superbie et nascitur seu venit de sup
bia qd pz qz superbia no vt sci etiam ad obediendu et cpe
q dnm superior precepti ne cor i scior videatur / Qz aut i obedi
entia sit malum vitiu et detestand pz zm willi lugd i prima
vitio pnis / qz id vitiu multu et grauiter le / pmittu esse i sac spta
dic i pnis pntibus qui pt i d pnam eicti sunt de paradiso / illi
qui iam erant i paradiso tresti pt i obedientia eicti sunt a deo
secredunt i gressuros paradisu celeste qui i obedientes sunt Ith pu
nitu est i d pnam i vxore loth que pt i obediendo visa est i statua
salis ut legit / Gn xix / Ith pmittu e illud pnam i saul i sor q pt
pnam illud eicti e de regno vn j reg dno samuel pt q a ad

Saul peccasti quia abiecisti sermones dni abiecit te deus ut ne sis rex
Item ppter inobedientiam tua et iniquitatem tua posuisti sermones quia ppter eam
omnes motus a iudicati sunt Item Gregor ad hor. Homo in paradiso positus
erat ut si se ad conditorem sua inobedientia vinculo caritatis astringeret ad
celeste patriam angelorum quoque sine morte et ceteris transire. Qui nacti i
mortalis conditionis ut si non peccasset ea mori non potuisset. et ppter
inobedientiam hanc in generis multiplices miserias sustinet. fame
sitim frigus et estus. dolores et infirmitates et tribulationes et ceteras
que cuncta humanum genus non sustinuisset si deo obedisset. Unde
ibi nulla adversitas ubi nulla iniquitas quo omnes in perpetuam vitam quia
flagella sunt quibus deus inobedientiam hominis punit. et ad obediendum exercet
Vnde inobedientes homines duriores asinis esse videntur. quia illi
flagellis et aculeis obedierunt. Hecdo pt valere ad detestandam
huius peccati magnitudo remedii quod dignitas parum adsumptura
eum. quod potuit eum ut filius dei fieret obedientem usque ad mortem. mortem
autem et ipsum peccatum inobedientie sanaret. Vnde Bn. Ho considera cuius remedii
pretium meis estimo quantitate. In vitate pondere debemus tunc
inobedientiam quam mortem. Solo filio dei de quo Bn. Quemcumque fieres potuisset
potuit obedientiam perdidit vitam. Tertio ad detestationem inobedientie hominis quod red
dit hominem maledictum vnde deut. 27. Maledictus qui non permanet in sermo
nibus legis nec eas opere perficit. Item Gr. Ve vobis viri impii qui dere
liquistis legem altissimi. et si nati fuistis in maledicto nascemini et si
mortui fuistis in maledicto eritis. ps. Viam ps. maledicti qui declinat a
mandatis tuis. Quarto pt valere ad detestandam huius peccati hor. qui
obedientes sunt demonum sunt. Inter omnes creaturas non invenitur nisi
duas que non obedivit deo. s. Demones et homines mali. Vnde lib. Ut
in tabernaculis eius sortis eius ymo videtur diabolo attinere inobedientes
sicut deo obedientes non autem. Quinto fecit voluntatem patris mei qui in celis
est. ipse meus fr. soror et mr. est. ideo studete et discite deum obedientem
xpi qui dicit. Ioh. 6. Descendi de celo non ut faciam voluntatem meam sed eius
qui misit me patris. Vtrum obedientia sit primum mortale

Videtur. Vt inobedientia sit primum mortale. Ero. 27. thom. 2a 2e q. 27
quia sicut in inobedientia contriatur veritati dei quia exigit ut eius precepto
obediatur. In precepto autem duo continetur quia superiori debet obediatur
vnde ppe. Sum potestati resistit dicit dei ordinationi resistit. Ie. 13. Qui
diligunt proximum impleverunt legem. Secundo superiori primo subiecit obedientiam quia ei debet
Unde Bn. quia 27. de. Desiderium salutis vite respondet ad pedem quod
dicit inobedientia est quedam repugnantia ad voluntatem superioris ut
transgressio statuti dei in platone. Si vero illa repugnantia quicquid sit

subiectos ad voluntatem superiorum / quia dei vel prelati sicut christus cui omnes subditi
tenentur semper tenetur superiori obtemperare nisi voluntas per vacationem vel rebellionem est
manifeste contra deum et in hac deliberatione sit peccatum mortale et valde gravis nec qui peccat
idolatriam vel dicitur primo / Qui primum ad volandum et primum repugnantem et
qui secundum idolatriae noli accedere / si in illa repugnantia non est christus
quibus subiecti tenentur obtemperare vel contra si ordo esset deliberata vel praedicta
probabili ignorantia / possit esse quinque veniale / quinque sunt primo / Ubi si
subditus repugnaret prelato male proprietati vel se opponeret male vitae
sive contra quod deberet contra suum superiorem et sic esset de transgressione statuti
vel canonum vel alicuius statuti regulae vel prelati / Si tale statutum mandatum
tangit mortale / secundo simplice iussione peccatum est veniale in illis transgressio
esset quae esset mala et contra virtutem bonum sicut exercitum contemptum / 9 tertio
Contentio detestanda est et cotidie non debemus / primo quia est primum dyabolicum
vinculum / nihil est subiecta actibus demonum vel litigantes vinculum suos
dyabolicos non dei secesse ordinat quia liberter litigant / secundo dicitur quia Gerum
dei non est litigare sed mansuetum esse ad omnes / in sup discordia sanctis
et in primo litigantes / non solum est summus dyabolicus sed et filius dyabolicus vinculum
impasto / Si dei vocabuntur filii quia pacem faciunt proximis dubio sunt filii satanae
nec quia pacem confundunt / Quidam autem quinque in omnibus horibus demum sine
pacem / tertio speciale in die omnibus horum non est litigandum primo in po
tentibus vinculum / secundo nolitis in hoc potestate ne forte mordaces ma
ledicant et in hoc complete ne forte quis intuet litem et multos eum pot
autem et argentum / Credo in hoc lignorum quia est multorum bonorum vinculum
tertio nolitis in hoc lignorum non structis in igne quia ligna et in
hoc incendio non sanatis vulnera / Tertio in vinculum quia Quando aliquis lite
incipit sine in vinculum quia habit in quibus habit in vicinum nec in proximum nec in futo
ri quia quinque dicta quinque et mulier litigiosa comparantur / Ille qui in domo
quinque est qui vult decimam stillicidium in vel in domum alio ita quod non vel
ibi quiete / Sic vir et uxor quietem non in venit exercitio in quinque litis
gantes / et malum est cibus primo quia ad corpus quinque cum quinque sunt
sunt tristes et in gaudio non sunt vita quia sibi mutuo mittit
vinum / secundo / Quinque et bucella panis in gaudio sicca quia plena domus
victimis in iurgio / 2° quia ad animam quia tales in mundo discordantes
multa peccata mortalia in tra se committunt in periculum animae suae / ma
ledicendo blasphemando servire praecedo et malum optando et hoc totum
fit in instantia dyabolicum quia in illis morantur / quia si illi qui sunt sed com
cordes et pacifici habent deum sanctum morantem vinculum vel ubi duo vel tres
fuerunt congregati in nomine meo in medio eorum / Sic discordes sunt
dyabolicum sanctum morantem quia ad illum discordia eos instigat / 4° non

est litigandum deinque

est litigandi deere que horem no molestat vn dicit y de illare
que te no molestat no detrucis / Cont hor fecerunt qui oia expedire
voluit tles sibi ipi magnitudine mentis et i pedmnti pfecus sui fecerunt
Contentio 2m hermann de stilditz est i pugnatio vitat cu cofundere
clamor et ut sic ff e pcm mortale / q repugnat vitati et pacis / q est ef
frg caritat ymo fundatio kritis christi no pt Quia 2m dugy ny deprav
tos alibi Cum pbia parit discensione Caritas vnitate et hor e q conten
tio sq p sacros canones prhibet / ordinat vt pz 46 di j Qu no cet
nisi contentio cet pcm mortale / Cum ab i pugnaret sanitate nl de
fendet vitate qmb i ordinato clamoe poss ce veiale pcm in forsan
cont esset ordinato q esset magis in de hor stadalin / tuc qmz ora pos
set i hor qmitti pcm mortale / mayo qm i pugnato falsitat ncl de
fensio vit no pertinet ad confirmatio fidei vitate seu vite nitate qi
aut pertinet ad alia q istorp no edo q ex hor qb i dedet pcm morte
Potrisis est pcm valde detestandi / primo q ypocrita est symea
diaboli voles imitari filios dei fecerunt eum ad sui decoratione fi
symea fuit ad sui sonilacrg Cit de prada symee refert ou qd
pauper sutor laborabat cu filios / et qn redit corim ad filios et q cito
intrevit et cultellu de manu posuit tuc symea qe opposito i domo
dni sui obviabat eu / qn sutor tu cito accepit et equu corim sibi p
redit sic a sutore vidit et sic desyvit pauper corem / q iste pauper dimitte
re cepuesta est q ipe no remanit / tuc vna vice sutor recepit nouaculu
ad manum et rasit sibi barbam et sibi collo suo et sibi gutte suo / q
fines symea et pg recessit sum adve et cultellu accepit et sic sibi
mo sibi facere volunt sic antea vidit et sic sepm omdit Cit ypocrite
sibi fecerunt ad pena q bom s fecerunt ad salute / Cedm q pt vale addc
trigg hmg pcm / est pena qua cis sp tua minat / et vna pena est q
mag vidit fare dei n conuertat / Job 3 no veiet i cospectu eiq oiis ypo
crita n mmp cu dnis no sit an fare ypocrite qia eu opa sua facit
ut ab hoibg videat hor est vum q multu displicet deo et multu pla
cet dyabolo / placet n deo q ho cor sum et i tentoz sua erigat ad deu
et no ad aliud Vn sup ro pb firmabo sup te oculos meos / dr glo i
psna dni no auferu oculos meos a te q tu sp leuas oculos tuos
ad me / 3o pnit vale addetrigg hmg pcm maledictos multiplices
qb dnus ihs sup ypocritis ptulit vn qt 23 Ve vobis scribis et phis
et ypocritis qm similes estis sepulcris dealbatis 2mis pluribus ma
ledictis q mi cuam ns in venit / Cit pres / qre dnus ita p sepulcra
ypocritis / Tu o 2m willh lugdn q ideo q ipi sunt q dicerent sim
lantes se esse cultore dei et sunt immici / et ro multi pnit nocte cmc Vn
Petri ypocrite hores descripsit et dixit q cit malos dnus oes destruet

Sequitur de speciebus ypocrisis et primo videlicet quid sit distinguitur tres
species ypocrisis prima est qui aliquid operatur coram hominibus solum se obedire deo
et idcirco non timet deum offendere et ista prima tangit apostolus in eo quod
tribus operibus. Secunda species est qui in apto et in occulto bona opera facit ut sit
ab hominibus videantur et ista species hominis ostendit in occulto et in apto
sed non intentione dei quod dicit christus in evangelio. Nunquid bonum quod agimus propter
intentionem ad celestia licet mutatur. Tertia species est quando ab minore ypocrisim
relinquit ut a maiori et subtilior permaneat ut sit ab inquisitione an semper
dicat deus sit ut dicatur ypocrita non esse et ista species ostendit hominibus
intentionem in prima nititur occultatur. Dya. in magnitudine in magnitudine
Quartus quinque modis fit ypocrisis et quando sit mortale et quando non. Primo quod ypo
crisis fit multis modis primo quando ostendit sanitatem quia non habet non habere videtur
sed habet ut sic reputatur sicut dicit thomas 2a 2e q. 111 est peccatum mortale quod nullus
solet placere sanitatem non peccatum mortale. Unde dicit augustinus super 2a ps. omnis
lata equitas non est equitas sed duplex iniquitas. Ex quo patet quod ypocrita est
duplex peccatum similitudo. Ex quo patet quod sit occulti mugni et mali sit et
sanitas quod fingit et metuit esse sed et non sit. Unde cum ipsa duplicis
peccatum reus est non habere quod videbit et quod habuerit velare. Unde est 12 q. 1
ita nolo dicere quod licet ypocrita vinctus copulatus mortuus tamen est spiritualiter
Secundo quod sanitatem amittat ut sanam dicit nam si habet semina posset
illis peccata mortalia et facit contra deum et contra salutem proximi et
illis sanitas est quibus habetis quod habetis illis. Cumque
flexiones longas faciunt ut sic honores deinpiantur et sunt falsis
doctrinis credunt. Tertio si ostendit paucitatem ipsa ut possit sibi
esse iustitia dignitate acquirere ad quia tunc dignus est et illud
ecia demum gratiam ostendit primo bonum. Fres quotiens horibus posse
desidero tonens deum meum pro me contedo et tuc vere non sapio quia de sui
Unde augustinus de doctrina christiana. Sunt homines qui sibi habitabile sunt parcus
hor est horibus diuari affectat intellectabiles quia superbia est. Et
sondat sanitate ut in iuste acquirit quicquid bona spiritualia in quibus fidet
constituit hor 2m hermatum destilditz est peccatum mortale. Quia ex
sic quinus illis sibi non quirit honore et ecia iustitia dignitate ut ab
nos in quirit sanam doctrina semina ac ut hetia sed tu quirit sanam spiritualem
to gratie deoqz anarg e et anaro in est scelesta. Unde anarg anqz no
lucrat lucrat scripm et anqz aliqz capiat tut rapit. Unde est christus super
ait Qui peccat emit in pnitibus quedibus qstingit in finis. Quinto si
andit sanitate ut in ipsa simac delectat in alias nihil in aliquid tendit
Ex quo dicit ar. 3 ethicorum quibus magis vi vang qz malus dicit
2m her destilditz est peccatum veniale. Sexto si quis sitat sa
nitatem occultando parum sunt nec alij ex hor scandalizet est hor 2m

thom 2a 2e pt fn laudabilit ut ab occultat pcm sui ne alij inde sta
dalisent qd ve hoc p quo scandalu fit. Septimo tu qb ad honore dei
et pximor edificatio pertinet sitate vt fn ab bono religiosi maiore co
pnetur ostendit coram ecclesiis ut ipi magis edificentur et si no pertinet
hmi cent vn qd v. Sic luceat luc vra coram hoibus ut videant opa vra
Ultima quo fit pcm mortale Pn 2ae Richardus q ptinacia vel
aliud est nisi cu i mta g sua qtra cosilia aliorum prudent assisti
mg hor aut 2ae Ger. de Sulcidis pt qtingi dupl primo i defen sioe per
rati ut ei vr et si illud error sit pcm mortale. Secdo fit ptinacia in vo
lendo alios vincere qd sit dit. Sed mi li. 2 et ethimo arg ptinacia dr cop i
apostolo sio usq ad morte pseuerent vn pz q ptinacia que pcm mortale
cogne sio. Ita ty sua in qua vincere vellet in alio posset esse sn pcm
mortale. Si cu bona esset sua ut eta tue no dicet ptinacia sed pseue
racia. Si aut est dubia et si no sit vesilis cont sua tn alioq ipu
dent psiste i eam vicosius est

Discordia opponit q concordie

Discordia opponit q concordie que a caritate ceusat. Discordia ex caroe
est pcm i qd hmo q cordie qriat. Pt tn ipa concordia tolli p dis
cordia dupl. Vno modo p se. qn scilicet et ex ite eroe aliqs dissentit
a bono dno ut a bono pximi i quo te consentire. Hoc est pcm mortale
ex sio gne pt qrietatem adcaritate cui dr. Secu i pace sed est
loq dni sic i discordia fn loci dyabolo manifestu est. Dyabolo aut no
fit loq ut p pcm mortale. Alio modo p accns pt tolli concordia. Vn cu
intento aliquor est ad aliqd bonum qd pertinet ad honestatem ut ad utilitatem
pximi et i hoc fixi sit q vterq bn i tendit et pnt generare pla concordia
ad hoc bonum pseqendu ut vnq illorum estimat hoc medium melius ut
hanc via. Alia aut aliud medium et alia via et tu discordia est pter
ite tacem. Et e p accns q ambo ad bonum finem i tendut et no est pcm
q no repugnat caritati q diuersitas opinionum no dissolut caritate pfec
Ernedu q discordia quiz est dupliciter vnq i pon qui discordat cu alio
ut vel bonum cu altero sicut resistit et tuetur malu i tendit. Quinq aut
ex opto vtriusq pnto cu vtrq dissentit a bono alterius et vtrq i ordina
te diligit bonum pximi 2e

Presumptio nouitatis

Presumptio nouitatis est et filia i ams glie et oit cu sup bia q
ille qui vult honorari abhoibus i vet nouum modu et singularem
et mirabilem quo posset hoibus mirari vel gra i cantando i rhoizando
et i vestitu et i superbia i tcedo trisis clamibus et ritu vtrq p presumptio
nouitatis sit pcm mortale Pn 2ae Ger. de Sul. Qu p presumptio nouitatis
pt esse i debita p simplice et usum accidit aliquor que est i vestitu
et ornatu ut rhoizando ut fraude p pio facicdo trisis et qu tha

ondit principem et admalu qom in moribus bonis sit magna pena
mortalia. Si qm in venit nonos modos in tendendi in vestibus
tam in vnf qp in semis vn carnalis concupiscentia ad carnalia
pena amplior quotent? sic qn semine vadit mng to opte usq
ad mamillas et vri usq ad nates/ et multi hmoi p quem mte
gnit solent petrae. Sili in religione quo tent regulam et sta
tuta sm ordinis in venient nomitates adunicq dissolute ny
bibi et in cessu/ ul minis delicate in vestibus/ posset no mq per
rae mortlr/ et talo gnis quto plq scandalu pducit/ tles no
nitates p cos in vete rupiet via libetq declinq di et statuta ul
consuetudines laudabiles sin odinis tn sgredendi/ si tn aliqs
pstimat solu in venire aliquas nomitate contritate tnriositate
qne zy se sit licite ul pnitiose/ licet psumptuose adhor tendat
et hmoi vanitates in venat nlq tn velle in venire illicitos ul p
se pnitiosos/ ul quomis mo tendentes cont tritate dei ul pmi
tit hmoi psumptio no posse ce prim venale/ et qmz sin pno// Sicq
p sung nona vtute in venit ul nomi laudabile concitu ul
nomi modu sincedi deo/ ul bn sincedi/ ille pticeps omn bonorz cit
que sunt usq addie nonissimi ul pq morte in gla/ et in celo cuis
metabit sibi gaudiu acrile apt bom qom et laudabile doni
metu que in postero relinquit vn desaiq. Sumat qom ve humi
tat/ et pfte tritatis on de/ et p tantu cta prima possi debis/ vn
cta dirples v ctis ora optimq est ille qm no vtur bom te ad se
solu/ sicta ad alios sic cta cq. Siqs pbet proximis suis ma
lu qom et si quis in vet malas nomitates et in vetocos vn alij
reripuit o ta sione petrahi tur talis cit pticeps omn malor
q sunt p posteros/ et sua pena acrilis si sic moit in inferno
augmetabit qtat en in hoc pno qd in vet et alios in sor manit
senti sit ul fuerit vn dregt in modu libq dat mothq qd dispng
est quot go la pnitis in pq teros relinq/ et si de filiabq in amis gle
rip bia zy hemip desin- sb tylini spe se omittat homo
sub spe celi aliorp dta ul sta repellentes temere reprhede
tes/ tles n in se confidentes tacq insi ceteros aspnahn more
pharisei qui sta publica redarguit et sempm sic in dicunt
Luna tles sic clamorose alios sta repellentes sepig hoc cont
ex amore libe vitat/ cit tn hoc reale fuerit qo timore sup bie
et psumptois asseretes freqng sed ad hoc rogi ex amore ven
ni ad hoc tn cogant solo timore odij ipt q quilibq hoi nihil
est nisi q ipsam omitatione diligenter abstinet/ Remedium
p quod reprhensione temeraria potis cinitare e q homo
zelum justicie habeat/ zy q stadm in omni facto q reprhede

B.

no

est in alio primo considerat an ad hoc teneat et an moneat ad ho
caritate nil nō. Si sic considerat an sequatur utilitas quia intendit et
cum hoc in venit tē finem modū correctionis fraternē editū a papa ag d Si
peccauit in te fratrem tuum ap q modū fraternē correctionis cadit sub precepto et
magm doctores dicunt hoc // Quōdo superbia se occultat sub pla specie spi
ritualis profectus et frequenter euenit illis qui p salute aliorum aliqua
bona opa publice faciunt cum ipsa laudāc contingit q eum det bto vn
cuiq m scribit de se q quōdā in sua publica predicatione et doctrina phoc
dimō sincerite in choata quedā clamo que placentie se ministrat dicens
quia te non incepi nec quia te dimitto // Remedium p qd clamorē que metis
complacentie poterit euitare m dnūs ut cū homo laudat desinis
bonis actibus de illa laude non gaudeat de hoc q quia utilitate eorum
bonis proximorum euenerit et q ho de se ipso in gemiscat et doleat et sibi
ipi et hoc displicat q aliis placet et a aliis laudat et studeat q ab
ista laude corpus remaneat et quia data laude et maiore q opus q lau
dat et hoc totaliter in deum referat vnde bn qui in de victoria laudem ascē
bam nam mea vtute non triumphō sed diligent in qui me deliberat in se q
proximi bona sua vituperat et ipse de hoc dolet quia proximi proximi et
non quia se ipsum sed an plus doleres si ab magis iustis defectus meli
oribus amplius vituperaret et si hoc in venit veristice estimāc pt q
clamor que q placentie pfecte redomant // Tertio superbia se occultat
sub specie humilitatis et mansuetudinis et m dnūs magē appet in his
que de mundi contemptu de sordibus vestibus in se ipsis gestant et ista or
nitatio superbie tanto e periculosior quanto sub specie sanctitatis et religionis de
cipit vnde dnūs et tales in se ipsis qui de bonis sibi actibus tm q pla
cent quia cor suum complacentia totaliter absorbetur vnde sic sibi placetes
deo mihi displicet ut dicit dnūs ing qui p amo similē vi accidis
se bto anthonio dn sibi quadā vice in dit q nullus monachorum tanto
ope in hemo sicut ipse deo fuisset et hoc etiam se estimabat certis su
pior et ipse q voce lapsa diminuit statim sub dem alium esse in hemo se
meliorem esse in similis sibi de paulo primo hemita que accidit visa
est tunc vita contemplativa finis quemquilo amplius vita sua estima
bat // Remedium ad repellendā superbiam que se sub specie humilitatis et
sanctitatis occultat // in hoc considerat q ho cogitet q in pt corpo sum gra
dei // q in estimet omne bonum proximi sum respectu cui q fuerit debum sed
dicens se sum doctrina nostri sumi in vile et in dignum // recogitet etiam
q cor se michil habet in pcin // q ipsum tmeat sibi aliq decesse his que
pertinet ad meritum et ad augmentum salutis sue et quicquid in ista

q m

diligenter recogitare voluit quem dominum omnis superbia a corde destinabit
Remedia quinalia contra omnem superbiam. Quis sexus primus est considera
re vite sororum priorum quorum consuetudo omnibus profecto mira in profectu
vii. Cum enim assideamus humilitate beate virginis austeritate
sancti Johannis baptiste largitate beati martini et sic de aliis quam videmus
manifeste quam vita mea qui michi sit iniquissorum precedentium. Vnum quod
omnium virtutum precedentium patrum conspicit quia se ipsum sacerdotalibus
longissime cognoscit. Secundum remedium est videre defectuosos homines reos pau
peres claudos et leprosos et sic de aliis. Quia aliquis mirum quia hominis sanguis et
fortissimus ad quem filius filii si deus primus sit ego se cogitando est nobis ut sic
ipsum considerando humiliemur. Tertium remedium est considerare vilis
humanitatis. In quo homo est si est superbia quam ipse e limus diaboli. Vnde Job e
ipse est rex super omnes filios superbie et quilibet rex habet regnum super suos
subditos sic et diabolus super suos superbos. Et sic humiles sunt filii dei qui
dabit eis regnum celorum quam hereditate patrum. Quia dicit ait nolite timere pusillus
lus grex quia complacuit patri vestro vobis dare regnum. Quia et superbi sunt filii
diaboli qui dabit eis in futuro etiam supplicium. Vnde dicuntur in epistola. Quia
superbi videntur filium diaboli non dubitetis. Quartum remedium est considera
vilitatem pauperum corporis. Primo quia prius de vili materia conpositi et in vilem mul
multum. Secundo propter medio vitae est homo vas stercoris. Vnde quidam humiliatus
in medio tui est. Et patet quia omnia quae exeunt de corpore humano tam abominabi
bilia sunt quam generant nausiam etiam propinquis homo. Quintum remedium est exemplum
humilitatis Christi. Erubescat homo esse superbus quam humilis factus est deus. In
tolerabilis enim est superbia quam miles sedeat super semper equum et ipse sedeat
in eo super terram. Vnde bene. Solus est vere humilitatis magister Christus qui et
humilitate vibo docuit cum ait. Discite a me quia mitis sum et humilis
corde. In suo opere monstrat se usque ad mortem exaltatus usque ad infima
do et propter hoc factum se humiliavit quia ubi se humiliare potuit quam ei dominatur
in angelis in mortalibus mori pro mortalibus dignatus est et etiam
omnia amortalibus. Vnde dicitur. Quia superbia sanari potest si humilitate fi
lii dei non sanatur. Sexto remedium est considerare illius divitis judicis quam
specialiter ad humiliandum superbos. Vnde habitum dat retribuat sanctis superbia
vestis et dicit deus super omnes superbos et arrogantes. Et vestis ad
pedibus conculcabitur corona superbie et non solum superbus humiliabitur
in futuro sed etiam humiliabitur quinque in presenti. Vnde legitur quam quidam ad
vocatus dives propter nimia superbia noluit horibus pauperibus qui pus
to judicio dei pecunia infirmatus dixit se esse rattum et sic se superbus sup
no locavit et se superbiendo abscondit. Et cum requisitus fuit ab amicis
et cognatis cur hoc fecit respondit quia rattus sum et ad modum rattorum oper
et cum amicis fuit de salute animae sue et de perpetua sacramentorum
suorum rattus sum et sic miserabilis sum et ut rattus et sic miserabilis obiit
et quia deus Christus omnes exaltat humiliabitur se de humidia

Secundo videndum est de invidia quae ut Greg. ait deo eos invidos
nascitur et invidebat invidet quia alii sibi coequantur. Et de invidia
hoc dicendum primo ponendum ea quae sunt valde ad detestandum hujus
vitii. 2° qui sit peccatum veniale aut mortale. 3° tangendum aliqua de eius
speciebus. 4° quomodo se omittitur sub triplici specie virtutis. Dicto remedia contra
hoc vitium. Ultimum ad primum videndum est invidia ut ait Augustinus est dolor alicui
cuius felicitatis. Et dicitur ab invidendo et non potest videre bona alterius. Johannes
Damascenus li° 2° c° 4° dicit quia invidia est tristitia de alienis bonis. Ad
detestationem vero hujus vitii quinque sunt primo sunt hoc vitium est peccatum
in spiritum sanctum quia unam accipiunt et est contra bonitatem dei quae spiritui sancto appropriatur
et sicut patet quia est contra malitiam peccatum est in spiritum sanctum. Sic ergo manifestum
est quia invidia valde magnum peccatum. Secundo facit ad detestationem
hujus peccati hoc quia est oppositum caritati. Unum autem caritas est excellentissima virtutum
sic invidia pessimum vitium. Peior est invidia quam avaritia. Avaritia
cum est in non habentibus quae bona non habent ut alii ea quaerunt. Tertio invidia
peior est ratione. Unde Greg. super Ezech. Judicium magnae dimittitur est
quibus res rogitur dare se ipso abhac libertate degenerat. Jnvidi dimittunt
se ad eo et traditur sodalibus se diabolo quibus invidet. 3°
sunt ad detestationem hujus peccati quia hoc vitium pulchra tamen malum est. Et hia
pulchra sunt bonum apparens quia videtur hominem. Unde arist. 2° de anima. Et apparebit
lepus monstrat intellectum sub ratione boni. Si hoc bonum sit apparens sicut omnis
qui invidia cum dolore et amaritudine quia invidi suspicit gaudium
alteri et quia ita aut parum cum intrinsecus tanto est hujus. Unde Ezech. 31
non formitatur et juncis ambo simplici formicarum tuscenorum hujus po
test quia minus cum intrinsecus et complexio juvenum est calida et humida
da senum aut frigida et sicca. Unde humectato sex principiorum. 4° sunt
ad detestationem hujus vitii quia istud vitium assimilatur diabolo. Unde Gregorius
Jnvidia diabolus invidit in domum tua. Ad hanc diabolus invidit
primos parentes seducere voluit quia invidebat eis regnum celorum quod per
didit. Unde et ad apparendum eandem rem hoc vitium pugnat. Item hoc patet
quia signum quia diabolus suos discipulos cognoscit. Unde Dominus Joh. 13° Dis
cipulis suis in hoc cognoscet homines quia mei estis discipuli si dilexeritis
habuerit ad invicem. Sic etiam cognoscuntur filii diaboli per invidia
Et sicut filii diaboli in luce et in damno filii diaboli lucrantur gaudet qui
quia lucrum reputant suum et dicunt bonum malum et malum bonum quia
dolent de bono hominis et gaudent de malo hominis. Item sunt maledicti a
deo unde Isai. 5° Vae vobis qui dicitis malum bonum et bonum malum.
Denique sunt ad detestationem hujus vitii hoc quia invidia est valde dan
nosa. Sicut ait Sapientia. Invidia hoc quia consumunt vires hominis sicut rubigo ferri
et vermis lignum in quo orit. Unde Job 5° Invidia primum mordet tui
ipsius. Unde est ipsa. Minor alicui bonum sibi nunquam oritur. Item auf
fert omnem principatum totius civitatis omnia bona est

gnmmia vnigl pensent pmidi q̃ bonm sit tenitas q aliena
sn labore fiunt esse bona Jtl fiant hoiez rellt q ibi oib bn sit
redit De quo pmidg tristatur vn Geni vtma pmidi o tlo habe
ret in oib cmtatib sit de oib felicitatib tristaret sn tonq
tenti tia quatn selim sit gaudia tati sit pmidor q gemitq ymo
pmidi qnq caret de aliq bono et sustinet aliq mali vt alig
mag mali sustineat Qd legit q qmda seruii erat qdam
regi qnor vng eat pmidg et alter diuitg et rex deliberauit
eos remunerare ibi sit tli mo q q illor vng petet tuc alt
duplo deret tm hre tuc pmidg petebat vt pbi dept oib eruet
vt alti hoi duplo fiet

Q. Capitl de pmidia qt modis fiat et qn sit pcm mortle pg
Siedi q pmidia mlt modis fit primo qnq est pmg motib
venet q bona sit pmda nat sit pmidi et hoi no est pcm ni
nllo mo sit i ma ptate vn dnr lcb et tlp or Jn dep dns nalib
pauci peccat go tli pmis motib sic na ri ridentib i mete
et sn motu resistendi est tuc no notet vn gl de tempta cm
no gsentit no est pcm sz est ma exercendi vrtutes 2o est de
lor alicm bom tuc ry her de stilq hoi pt tristri de bono altig
no qo eo q alig tlp 1d bonm sz eo q illud bom pbi defit q te
tlp tte est zelq vn dnr lcb 1 pethoice zelq dr et no pmidia vn
dr pmidia ry vn de pmo est et pnor zelq aut pnor est et s
ste zelq sit ita bona et honesta laudabilis est si aut sit ita pa
lia pt esse sn pcm Qz q ista ut mde clcam et bona opa mte
facet vel ad fme malu ut ry supbiret et luxuriose et rapulose vi
uere et sic appete tpalia est pcm Dcrio qn qs dolet de bono al
teig in q est sm vel alior bonor hom et qmmitat nocumentum
et hor cria ppe no est pmidia et pt esse sn pcm vt dr gl 22 lib
moralium Si cm alicui tm lig et ppe succedet i corpe et in
tpalibus et esset eidem occasio peccandi et i detinetur aie sue lig
de hor alius pt tristari q bona aie preferenda sunt bonis tpalibus
et tpalibus q sunt digniora et meliora vn dnr lcb primo et tlp or
Bona aie sunt max bona q sunt gre et vtutes Jtl bonm qmme
preferend est singulari vn dnr lcb 1o et tlp or Bonm qne est digniq
q pcuniae Ad ito qn quis de bonis alteig Jnq illi cui accidit q
bonm est co indigniq q no pt hre qngit i bonis vtutis q eorpe
q aliqs lp tlia iusta efficitur et digniq eqd Qz ce dr de bonis
vtutis que pnt pvenire dignis et i dignis Qz q ry doctrina
fidei bona qna pvenit in dignis i hijs fortuitis i tpalibus
Justa dei ppuidentia et dispositione pvenit vel alior tribuitur

ut hec allegant ad deum / nil hominibus qui hic facient remuneracionem nil
admirare disputacione / deo sacra scriptura et sancti doctores illem tyranni
non concedunt si ponit quod licet quod debemus deo committere et operare
deum propter quod sibi gratiam dat ut sic vivat talibus hominibus tyrannis adsalu
tem et non ad damnacionem // Quinto si sanctus dolet amencia alicuius
et illis motus sit in deliberatus sicut peccatum veniale / hoc patet ex eo / quia cum
voce plena fauet et optat sibi bonum esse // Sexto si dolet de bono
alicuius et inuidia deliberata de alicuius excellencia apparet quod aliquis excedit
ipsum in illibus hominibus sicut in sapiencia sicut in rebus temporalibus sicut in sanctitate hominum sicut
quia amplioris gratiam et excellencia et sic est peccatum mortale / et in ho
esse inuidia / et illud est peccatum / quia dolet de quo gaudet deus est si
de bono proximi quod est contra caritatem appetit / quia si diligo proximum sicut deo
et teneor ei quod deus fauet et hoc quilibet te // Ista ant
quet primo ex superbia Vnde augustinus de vbo domini sancte ait vbi inuidia sur
rexit superbia statim ibi erit inuidia nam non potest superbia non esse
inuidus / et quet coordinata concupiscencia quia quis appetit ista
bona temporalia sicut honores mundi ipse sibi velit accidere Vnde Gregorius in omil
Quatuor inuidia gaudiscimus hoc quod dubio proximis videmus videmus vicem quia
nobis deest quia alio assequitur / et quet quia tales deliberata inuidia
de quantitate dei est excecta malicia primi ciui propter damnacionem affectus aliquis
nec amat bonum gracie et virtutis nisi propter ipsum vnde potest in alio et sic est
spem sibi procurare et hoc peccatum dicitur de inuidia finis gre
et quinto de filiabus inuidie et quo sit peccata mortalia et quo non / quia
filia inuidie est odium / hoc est velle malum alicui et nullum bonum hoc
autem malum et principium quia propter debeo omnibus velle bonum vnde primo
lo debeo velle bonum / deus enim ex omnibus quae permittit sunt eligit bo
num et inuidia et odium eius ex bono eligit malum et quia odium ille dicitur
oppositum caritati secundum gregorium sicut est peccatum mortale / licet quia propter impetum
actus potest esse veniale sicut quia est in deliberatione / odire enim vicium et non naturam
hominis non est peccatum nisi quia dicitur odium et ponit amor et dilectio / propter quia odit
malum alicuius propter diligit bonum suum et sic patet quod odium secundum gregorium suum
est peccatum mortale et quia odium est peccatum veniale et quia non vnde de odio
quia non est peccatum dicit ps profecto odio oderam illos Cassiodorus peccatum odium
est hominis diligere et odium vitia propter horrere vnde et hugo super ecclesiasten peccatum
odium est quo crimina odimus et non homines / Sexta filia est susurratio
et susurratio est discordias seminare inter parentes vel concordia
amicii vel amicicia auferre seu tollere vnde dicit glo iohis dicit quia est inter
susurracionem et detractionem Susurro inter amicos discordia se
minat detractor aut aliorum bona negat aut minuit vnde patet secundum
hier de stilla quia susurratio est gravius peccatum quam detractio / In fertum

cont amicitiam que p fert omnibus bonis tpa libus ornamentis omnis
illis pt vinc ut dit phs suo ethi cap est et sit 6 amicus fidelis illa
est co pacis / et hoc vinculum deus mundo odit hoc pz qm co et deus mundi
diligit pacem / et go vel de celo ut pace faciat inter deum et
hnana natm est qn qmmit dem do pacem suis discipulis reliquit
dicens joh pace mea do vobis et est pg ri mr cito adpmit discipulis
dicens pax vob et ondit eis manus et pedes q d ostendit q erat
cum pace go eam diligere et finate ut filij dei esse possitis ag tu bti
pacifici qm filij dei vocabuntur vn cria d greg i pastorali qi dei filij
qm pacem faciunt / go quicq qd opponto et qmmi dia discordias sem
nat int maritis et uxore sn int alios hdies tumultus rodros totos
mortalis pecant et dyalo familiarit hmint / vn greg i pastorali
sic nil prosigit est deo vitute dilectos / sic nil decipit dabilis e dyalo qo
tinctiae caritatis odis qb cum jmgia dilcn proximo infert hosti dei familia
rig hmit Item sic pax est via et dmo ad vita etna / et sic deus
morat cu pacific pb inpace fra est locus eius / sic dyabolus cu liti
giosis / et sic pacifici i fuito possidebunt vita etna ubi etna pax est
sic litigiosi possidebunt infernum ubi est etna discordia inter demo
nes et dnp natos / vn cria d ugo de mte dei libro q no potest ad
hereditate pvenire qsqs p testmo m eis noluerit ob suae // Item le q qd
vir cu uxore sua triginta annos vixit in pace / annos dyabolus nuq
potest eos disordiare tunc dyabolus accessit ad una antiqa vetulam et
promisit ei duos novos calceos q faceret discordia inter virum et mulie
rem uxore eius / qd ipa promisit et accessit primo ad virum dicens q
uxor sua vnm alium diligit et eu occidere vellet ni valde cautu pbi
educeret / et idem vir promitti id nolunt / tunc pgmo d vetula ad vx
orem dicens ei q maritus una alia adamaret et eu desero sit con
mederet / in mensa vir uxorem suam cuo vultu inspexit et uxor
eius cro tuo erga vmu ostendit tunc vterq cepit adhibere fidem vni
vetule tunc altera die accessit ad uxorem dicens / et dans ei gladium q magis
mu cultellu vmi sui ad aqua bndcq trudet in cria / et de nocte sub
cussino vmi sui ponet et eu desup dormire facet tunc ea ream et
est eadem die accessit ad virum dicens ei q de nocte vigilaret alias eum
uxor sua occideret eu / et in signum huiusq cultellu tuu sb cussino tuo
illa nocte pnocib / quo cultellu ipe sub capite suo repiens arripuit
et uxorem pprian transfixit / et dyalus calcios quos vetule promisit
in hasta suspedit et ei in sa aqua porrexit ubi ipa stetit et lauit
panos dicens vere tibi apparere nomine sili detrias sic mali tu
et uxore decepisti / vn agetrista / effetula demoro tribus assibus est
mala peior // Tertia filia pmi dic est / gaudium i adusis pprium

q̃ grandes de hoc q̃ p primo male succedit hoc vtq̃ malu ostendit
nersi illa cum cultacio mundi ē quasi grandū frenetico q̃ mundū gau
dent de hoc vn flendū esset vmo est grandū dyabolū cui sic dema
lo altiq̃ gaudet de hoc gaudio lo⁷ salom p̄ 1 Q̄ in mundo letitia
altiq̃ nō cit nisi mundi / apiū est q̃ mundi gaudet de malo cui tu ipi
q̃ ad nam sit boni q̃ omib cātina bona est go deiect gaudē de
bono et nō de malo q̃ hoc audit cō malicia q̃ amo i nam cuius cō
iusa ctio de malicia gaudet mundi / videntur cum peiores porci
porcis cum pōro quo mundi cōpatiūtur q̃ mundi oportu facunt / q̃ ta
filia ē tristiri in p̄sperū proximi / et vtq̃ malu est / et tlib est in felicis
mg hominū / q̃ p̄z q̃ hoc q̃ mundi q̃ concertat / vbi deiect illuiari
vn job v p dicin mēiūt tenebras diegst mēs mundi cui de alico
bono affligitur de radio lucis exceratur mundi adeo sicut i felices
q̃ ipi amittūt q̃ alij lucūtur ipi de sanitate alicoq̃ i finatur et
de vita moriūtur sic deū diligētes oīa opantur in bonū sic eq̃
mundis oīa cooperantur i malu quē audiūt et videt Q̄ma si bona
et p̄spa tūt q̃ ptēa affligūtur si aut mala et tristia tūt letantur / 2°
p̄ redit eis i pcliū vn Gen vtma mundi i oribq̃ cuitatibq̃ amicos et
oīlos habet ut de singlis p̄sitatibq̃ cōquiritur / Q̄nta filia i vidic
est de tristio / q̃ic aut de tramo detestanda ē et quot modis fiat detr
rio et de singlis qui libet audiūt de tra vnc hoc totu habet / mi q̃ito p
cepto s nō omnes ca lo de tramo detestanda ē q̃ de hoc iudio spiali

Eqmt / vide quo invidia occultat se sub tplici spē vtutū primo
sub ffa spē zeli et rectitudinis et hoc maxime cōtingit i illis
qui dicūt se solu odire vicia homū et eū se diligere i repōlucet i ve
mēt se odisse nō vicia sed nam est m de ē q̃ i si cuia frequēt solu
se reprehendē vicia alioq̃ zelo rectitudinis dicūt / cui ty hoc plerūq̃ fa
cūt co formite odij q̃ mundi det alijs co hoc q̃ sibi participant / nil q̃ ipos
excellant i hijs i quibq̃ singlariter appetūt apparere et tristi omilitico
2m Gregst est mmis pitosa q̃ ut ipe dicit est difficilis ad cognos
cēdū et ipa ad repellendū ut ib dicit gregst 32 libro moral Gregor
dū vtq̃ ēditur difficile emedat / q̃ sepe dū ho ēdit se cōtē vtutes
actū cōtens potaq̃ vinosū / et cp de vltiq̃ qtm g̃it q̃ ho q̃ncq̃ suos
q̃ ipos defūs defendit et occultat sub spe vtutū aut amoris aut co
cordiē vtuosi remedū cont p̄ ē illud ma q̃ nisi ē desideat ay
ipm hoīes nil potius ipiq̃ vicii odet hoc q̃ co nisi ē potūt q̃ homo
se ipm p̄ sēcetur et diligent attendat vtq̃ sin ceō corde et dulcit
ad illu efficat / mag vicii p̄sequūt et si invenit illu hoīes dulci
corde amplectūt / signum est q̃ solu ipiq̃ vicii detestatur vn Gregst

AF

ij cynosp affectus mutume dilectois excludit amicitiam odiosi li
uores Si qo illu aliquē amicitiam odiosi liuores in cordis
deprehendis noueris nō sempm vicū ē nam sb spē virtus detegitur
et hinc ymnidic gregorius ipsum ostendit primū est q sancti
hominis exercepalescit q ipm cui inuidet iuctū 2m q oculos suos
depimit nec ipm delectant vz iuctū 3m signum q sepe meb ho
minis p invidia tantū amaritat q p interna amaritudine den
tes quasi cōpressioe stridet et mebra exteriora frigescunt Jtē 2m
remedium contra hoc est q ho discretois oculo diligenter pensat q
p spiritus p omni bonum sinu i illo diminuit et ro sibi cōgaudē deli
ciosis sibi diuitiis gressus n. de pijs bonis liuore et affectus etne
dilectionis // Secdo invidia se occultat sb falsa affectione fraterne
cōtitatis et magis appetit illis qm est ex speciali affectu ad aliqs p
ut ad ordinē aliq inclinati q molestē ferunt si alijs ordinibus
aliq cōmodi proueniat aut honoris et ipsi preter exterminat bonum
q diriguit i pximis aliq ordinis sui tolicpe si in doctrina salutis
ad quōmodo cōtingit q timet q vtilitati et sanitati aliorum deperceat
ad quos magis ex affectione singulari i clinatur // Remedium contra hoc
q homo quēq amore habeat ad omnes hoies et diligat fugiat amore
singulare ac priuatum ac ex omni amicitia cōtra p sonaq et ypm amore ad
illum se inclinat in magis p hoc ad eterna beatitudine dirigi et minari
potest q p hoc excludit omne odium q se occultē cōtingit sb falsa
spē facte dilectois firme // Tertio invidia occultat se sb spē fraterni amoris
p tendēs salute pximi // Sed in magis appetit illis qm sb ficta spē
amoris huiusmodi salutis alijs p inuidet de bonis temporalibus diuitiis gressus assen
tes q hoc ro facit q talia bona saluti corporis expediat et ut non
moueat ad hoc quamoē si poeng exhortite p inuidiā odij illi mitem et
ira sic expellit q ho sui ceit desideat q aliis alij possint vti debo
nis sibi diuitiis tocessus ad laudē dei et q sic salutis augmento ipsi
sunt melioā de pijs quia de peccatis et sic vz 2m capitale

Ira trū vitiū

Ono videndū de trio capitali vitio qd est ira Que 2m Augustinū
nihil aliud est nisi vltionis libido // Ad de tēstanda ne eō pre
primo valē pnt vā sacē sp tinēque nobis dissuadet illa vn
Ins q ex dixit Joseph fratribus suis redeuntibus ad patrem suum ne irascimini
in via Quia et nos fratres sumus i via ad patrem nostrum celeste singulis
diebus dicta via tanenq in sumus i gra ipsorum de bonis gratiis vn
Sed ne sis velox ad irascendū et tardus ad iramm // 2o pt valē ad de
testandū hinc pcipi pre ostendit q 2m ira displicat deo primo
q hospitium eius inhabitat vn Ihsc q nolite contristare spm sanctum
Ira enim p animam pulsat spm sto qua hēditate contēdat primo
quidē pr et filius et spus sctus de cor hospitio expellit et dyabolus

mtdunt? Sic impace facta est locus eiq/ sicut pra fra est locus diabli
Ita ymagine dei in templo eiq dissipat quie timet/ vt ubi bq pnat
Qui aut milti displicat deo q ymago eius dissipatur/ o sed dipt i hoc
q dicit dugo sup i d pb fnitate tua imagine ipoz q ay cito in qnit
ymagine ipoz adnichilum rediges deus i celesti ciuitate q qui i sua
terrestri ciuitate ymagine eius ad nichilu rediger nit/ et ecia p hoc
q tm pcm reputat? nt si aliqs imagine cristi in ecia dissiparet et
ydolum alicuiq demonib p po ponet Ita q nullum vicium magis tolerat
nat deus q pra hoc vicium apte se erigit cont deu/ vn Job nunqm ait ad
ulus dem erecto collo ho fratq ipm deu cotumelijs affiniet et nihil
ipsi curet facere eiq In sup pracundia anstet deo dnm mu suum et fac
diabolu dnare Qui et hoc fit dum vm deum sibi vsurpat qna deus s'
soli retinuit Deut 23 ayca est vlcio et ego retribuam/ Secuo vz ad detes
tacone hmq vicij ad hoc q hoc vicium valde placet diabo primo q valde
potes e ad impugnacem homi et destructone homi/ q p pra nilti do
minat diabolq i hoie nio em timet ho matq facere q diabolq precipit ei
q tiam q magis pcm sit/ nio pnit vxori nio pnit filio vmo iracudq
ner deo n' mri eiq pnt n' sub qm st in celo qn cos affligat Ita placet
ira diabolo q hoc pnio luctur diabolq p linces hoies qnz tota domu
nil villam nil patiam ho iracundq priorat ad ira am Qui aut pacis
est mitigat suscitatos vn pracundq pt diri filiq diabli et eiq voluntate
mittitur ad implere vn Job vos exprie diabolo est et voluntate eiq milit
p fere voluntas aut diabli est vt iracundq hic vinat tu sub i discodia
sic ipe diabolq cu suis vivit i infno/ Quito vz ad detestacoe/ hoc q
ipa ira nocet hoi mlti/ primo nocet i corpe qd debilitat? q pz q ho
pracundq cit pallidq i facie et qnz tu stmutit? i toto corpe q qnq q
duos vel ptes dies in q pt in tegralit vires suas recuperare Ita
minuit dies et vita ipius hois/ vn Eccli 2 colq et pracundia minuunt
dies/ hoc pz i trance q est anal pracudu/ et ro bius vite Ita ceteri ho
mine i roe vn Katho Ira impedit anim ne possit cne veru ipe cu
diabolus sibi est tanio/ q vemes ad ira dauer primo erit ad oclm sic
diabolq primo vt hoiem q iram ceteri snes q pq hoc p ipitae pos
sit eu i sonecm pm ad voluntate sua vn pnit/ pri nij Quida semo
dvit qn opiuntur oculi analis tuc currit ad molendinu et si no tuc
no ambulat i cruti mole/ Sic diabolq si eo opuerit oclos mete/ p ira
cundia i ome pcm hoiem pgmodu lenit pinet/ vn pracundia est
lamua omi vicioz// Quito vz ad detestacone hq vicij/ ho q ira nocet
aie dna bona ei auferendo et oia mala ei intducendo Qnia q
ira sint pnnis raptij te/ diabo et sne dz q diabolq morte eius sitit
spet affectat mia i sama iracundiozpz eo hoc q no hnt u amici
tiu me/ et illa ppnit deo et eiq regno q p iracundia pdit ppias

Exom

ppas aias / sic patientes se ipos fiat et i patientes se ipos p dnm vn
i ciu° in pacia vita possidebit aias vras omnipotens / qui i patiens est
sustinebit dnm. s. non solu corpis sed cia anie vii Exom / legit p quod
vigo sint multum rasta et in stip tunt plura qo cia bona i se / sed cat
valde pacinda et i patiens nuc angelo missa ad eam dicens ad ea
sic in pacientia tua impedis salute tua et mortificabis cia bona opa
tua et n te cmedauerit / in futo et nali dapnaberis / que ex vis an
geli compiuta se cmedauit et p amo d vita i bono finiuit

Q. Qtu 2° vide qn ira est bona et licita / et qn peccm veniale et
qn mortale / p quo sciendu p ira octo modis fit primo sup peccm
qpnm et sup peccm proximi. s. qn ho irascit in hor q deus offe
dit et tlis ira est bona et laudabilis et licita / vn pb ira scim et
nolite peccare. vn Ger. / ayelio est ira risu et p tristicia vltiq coni
gitur animo delinquit / et qn ilibz dz corrige et amone fraterna dilecc
delinquentes / et ad hor qn ilibz tem sb pcepto / ad dnm qd sacrifica dula
tores qm ridet et laudat mala i proximis que sunt contra horis dei et
salute aiarum / et tles sacrifit se principes omn illorum malorum q i proximis
adulando laudat / et tles adulatores sunt principes dyali et ligant
piorues et malefactores i pcis suis cu adulationibz suis sic principes
mundi ligant adulatores malefactores tem de eos p iudicio / vn Ostiq
d adulanciu lig we ligat hories i pcis delectat eum ea facere i qnibz
no solu no metuit reprehendere sed ecia laudat operat / go q ilibz vang
vindicate de injuriis dei / et ppas patienter sustinere / ex lo ypi qui
emetes et vendentes eicit de templo et hec fiunt p injuria sui pris re
lept / sic ppas iniurias sibi a pidis factas patiet suspirnit / et tacet ang
ng manu vetq abnuit. Ite qm cheing de hor m inovsi / q deing vi
dicate in iniurias dei / qm ipt ydolatria filiorum vsit qn adorauerunt
vitulu q flatile et ecia cu thoizauerunt occidit cu filios leui de ploysit
viginti tria milia hom et hoc e signum q sunt filij dei / q no pmit pni
nere iniuria dei / et qn no tmat de iniuria dei sic illi q pmittit
i domibz suis deu corpotete blasphemare / et lusores ludere / et potatores
i ebrie et fomicatores fornicari et luxuriari / et i sup thorisantes
thorisari pmittit tristis et hoc io pmittit ut lucra tpale in de re
qrit / et tle lucra deo et ppe salutis ipsorum / et tles ostendit se i hor
esse filios dyali et no dei / quis enim fidelis filij possit sustinere eq
mittit iniuria sui dilecti pris qn hor contradicet et impediret iq
possit sit sle est de deo et de filijs dei / go iras sup ppa pcta et alica
pcta et vindicate injuria dei et q ipe ho no p facit i bona vita sic
tem hories tles ira est bona et laudabilis et nlla pcm / vn dit
bona vetura q affectq. io dicq qt hori ut irascat vicijs et sup ge hor
bz nalis sic q no pacat se tlsi i to sensu pcti / et ut vlcisceatur
dei iniuria et tlis ofessiones pisti / sic legitur xm pratu fuisse

pharisaeis et aliis non tre edentibus et pli horis delegit de aliis publicis
scribis et sic voratur zelum iustitie // Ecce est queda subita et sine deliberatione
venialis que venialis est et tamen aliquibus horibus ignoscitur tre et non im
ponitur et non remittitur et aliquibus tardius et tardius et
tugurium et illi peccatis sunt poribus / vnde dicitur melius est ire quam tra
spinis tempteturur quam tardius transit et ad venia peccatum tar
dius inclinet / vnde est hoc quia ex plana ad tyrum / nec vo quia aliquis pres
ciatur iracundus est hic ire dicit iracundus quia libro hac passione suspat
go tu qui sub sub tuo proe commouebit / et qui ante voce hor adhibit tur hor quo
pellit et sic solum peccat venali // Dico tu qui nasit / quomodo et
ut se vindicare / et ita possit se in magno vindicare tu nollet fac
tus tuis nra et tamen propter vnitate vindice est solum esse primum venale
sicut hic precepit primes diebus // Quito tu qui nasit in sepulcro et in pacies
essent / et tu in illo ut illa iracundia vindicte nec vo ut sero et id
quod contingit cynali commoce quia homo se in po commotus e et tu illa
nam non ut p duce ad effectum et sic tuis nra est primum venale
vnde cassiodorus venialis nra est que non ducit ad effectum / Quito
tu qui nasit tu deliberace et consensu tuis / ut in ano suo cogitat
quo possit se vindicare licet hor non ondat / et tuis nra deliberata est
primum mortale / et tuis sic nasceb reus erit iudicio / tuis enim adpu
dicu dei tenit / ut habit / et quale in 1d precepti diliges proximum tuum sicut te
ipsum hinc ut requiret / o quo tuc pnt iracundus homo qui sepius et
frequenter mala cogitant ad tum proximum et deliberato dno affectum
vindectam cum proximo / et tuis quia in tuis nra et tamen quia
gerit in tode cont proximum tuum est in statu damnacionis vnde apostolus in epe
vindice diffidet te / et alibi le quia apostolus dicit vindicare ut in deo
in veniat vindectam / Ecce quia nra non solum in tode entinet / sed etiam p
signa cotidiana ondunt / signa aut signum sicut illa / sicut loquitur
fame cuerte apprimio / ut eu cuerio vultu respice et qui ei obuiare
debet tut ad aliam platea vadit / ut oculos in tinat ne eu despiciat
tuis et tuis reus erit concilio go dicit ait v. Quant dicit fri quo rausa
parsa / Venigum est in tuo in digna / ut eu diceti adolere odn
ilu ant tintat quia cade mesura remeciet / eis in sic pi proximis
suis signa ire ostenderit sicut et beata virgo et omnes sti et omnes an
geli ostendit eis nra sua et nunquam eu lete videbunt / et quia nunquam mise
bit corpn liberabit eos a penis / etiam si omnes sti orarent pcis sed
noli orare quia iste et ne assumas laude pcis in oratione quia non eo
audiam te / Ego nm sic bte mate et storp est quia nunquam aliqua suffra
gium eis fuerit / Dom de diuite qui petiuit gutta a que et non obti
nuit / Ego nm sic storp angelorum quia in iudico cribit angeli et se
parabit malos de medio iustorum et mittit eos in caminum ignis et ibi
erit fletus et stridor dentium / Septimo quia nra non solum ostedit signis
sed etiam cum vis vitiosis et tuis est reus iesseme ignis

// Sed quid prius erit, vtrum contumelia sit virtuosum, si convenit, sit peccatum mortale, hoc quod in octavo precepto. Quidam quidam an liceat ea correctionis gratia dicere quod sit. Tertio quaerit, vtrum homo contumelias sibi illatas debeat sustinere quod sit. Quarto autem, quod si ille reus erit, esse necessarius qui dicit quod suo fratri eum confundendo, quod fuit reus et qui primo suo fratri illata non esset adulter. Et hoc cum clamore fit ab alijs audiatur, et vera eius confundatur, et iustitia dei requirit hoc quod cadat in iustitia vendicetur eius, quod deus obiecit eius, vera corporis confundendo eos coram sibi et angelis eius, sicut ipsi confuderunt primos corporis et defuncti corporis eius quod fundendi. Qui et maledicit qui maledicit parentibus suis velut vxoribus filijs et alijs horibus, et erunt maledicti in igne eternum. Ita dicit dominus. Item maledicti in igne eternum. // Ottavo ergo ratio cum quia predit ad essentiam contra proximum. Qui per iniquitatem et vulnerando vel occidendo vel innocuos imponendo contra deum et contra iustitiam. Et hoc est valde magnum peccatum. Quia occidendo proximum et essentiam sanguinis est vnum peccatum. De quo clamatibus ad celum. Vnde dicit dominus. Vox sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Et maledicta terra quae aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui. Si terra quae maledicta quae sanguinem innocentis suscipit quanto deillo cit qui sanguinem effundit contra deum et iustitiam. Ergo quinquies eorum dicta et iniuria ledit et proximum vel vulnerat peccat mortaliter totiens quotiens. // Nono quaerit vtrum vir per iniuriam in more peccatum peccet mortaliter. Et si ita correctionis et moderate hoc fecerit non peccat mortaliter quia superior habet potestatem vniuersitatis et in pena diuabitur tui. Qui autem eorum dicta et iniuria et iniuria eum ledit vel punit quod peccat. Hoc autem adhibendum illis qui eum offendisset ab alijs sicut in taberna sicut alibi. Et non punit eorum dicere in eis tuc tlem vindicam in seruit sicut vxoribus suis et hoc quod inter peccant et deum quod inter offendunt.

Deinde quaerit, vide quod filiae sint peccata mortalia, prima filiae erga patrem, quae est in duo voluntatibus vnicedi iniuria et precedes ad actum vindicandi. Hoc est quod noscet alteri eorum et hoc propter quod predo vlnione et impedicendo bonum alterius vbicumque, sicut iuste sicut iniuste. Item Ser de stulditz pt dicit eos quod est iusta vindicatio in proximum quod est dignum nocere in puniatur aut iustitia aut iudicium vel publice aliquid debite repredo vel vadendo non dicitur peccare repari iniuria eorum quod. Qui per quod se defendit cum moderamine inculpante tutele solo animo repellendi et euadendi iniuria et non ad iniuriandi ecia si alium ledat cum alias eius cum ratione subterfugere non pt non peccat vel iniuria faciat in vel moderamine inculpate tutele concedat vi gra. Iste vel debuit sibi minare quod quicumque pugno vel pia virga vel alio quod volnerauit. // Nono Ser de stulditz. Qui quis habet iusta et legitima ecia si iniuriandi quod in motu ne esset minus in ordinatus et minus vehemens

mteig et exteig tuc ēdo si predat ex habitu vitioso sc ex superbia vel
inuidia vel ex ira etiam in habituata voluntate vbi habitus et principia
exquibus illis motus procedit sint peccata mortalia Sed dico etiam quod ista
ordinatio nec sit primum mortale quia reuera tunc in eis de fine vitij vn
de procedit / vel si non predat ex habitu vitioso / et ex hoc quod huiusmodi scandalum
committit / puta quod ille cont. quem nasciturus mo ordinato vel alij au
dientes vel videntes ad peccata mortalia impellunt / et ex hoc quod motus huius
ne tam ordinatus est qui alios ad talia peccata non mouet / primum
mortale ēdo vndico meo committi Si enim illius motus ordinatus non
procedit ex habitu vitioso nec huiusmodi scandalum generaret sed ex casu generaret
prasset / prouenit a forte nihilo esset coercitus debilis et infirmus posset
esse primum venale nisi tunc debilitas vel motus coerceat inordinatam
attentionem ne transeat ex culpa mortali prouenit puta ex immoderata
cupiditate vel gula vel aliquia huiusmodi vel ipse motus ordinatus ne
illum inflammaret nascentem quod ex caritate dei vel proximi exordet // 2a
filia est timor mentis hoc est voluntas vindicandi fugiens a diffitate
per estimatam imminentem sic quod cogitat et ymaginat quo posset
alio nocere et eum vincere // Tertia filia est indignatio et est voluntas vin
dicandi sed per signum molestie quod exterius ondit sicut aliud exterius primo
dedo in corde et pro nihilo reputo et mutam dignum reputo quod minus
non deberet in talia fuere et hoc exterius pure et est vtinam per iustum
Sed hic 2m hoc de stulta an timor mentis et indignatio tunc fuit ex
impetu naturali coercite vel mentaliter cum exterius et non procedit vltra
adeo et pnt esse peccata venialia / Si procedit ex vitioso habitu sup
bie vel alicuius primi mortalis vel alio huiusmodi scandalum generaret pnt
esse peccata mortalia // Quarta est contumelia quia est voluntas vindi
candi sed per exprobratio malorum sed quod hoc in ponere alteri scandalum et
malum vt possit se vindicare / et in ponit alti scandalum et malum
quod sum / et vtinam hoc est oratio primum non dimittit / nisi ablatum re
stituat // Quinta ēdo 2m hoc sed Si ille qui alium contumelia
affecit vel contristat per ferret illa quinta et fecit illusoria fra quod
2m se sit injuriosa dum proximi contristatio ex eo quod fama vel ho
nore auferat primum mortale est / contumelia illis / et multo grius
quod furtum vel rapina Si aut vanum vel fratellia 2m se non vitia nisi
injuriosa Si fiat ex solemnitate animi vel iocoso tunc pnt esse peccata
venialia in tali solemnitate an vel iocoso sta quibus contumelia fiet quod
hoc honore totaliter auferret Si cum quod solemnitate an hoc quod
finit vel nocuerit vel ledet in corpe mortali peccatum Ita non e dubium
quin finiter dum hoc contlans honore cui vel fama solemnitate
animi auferendo mortali peccatum ad contumelia reducit / maledicto proximi derisio et hoc quinque vilipendio vocat et scorp
Sexta filia est clamor quae ex voluntate se vindicans qualitado

vorem p vitiq; pu ad alios aures p vemes clamat em isti
mandi et finrabmdi cor imisci cordia pra volentes p hor cosude
qpri m; q; gue est et scandalu q; homo honestq; dz fe sic deho
nestue et honore suu sic dimmie // Sed tq; 2m her de stulq;
Qy quida co nā sut clamorosi / et hor clamo qnz pt ce mor
tale qnqz veniale Qo tq; cor vicioso habitu pm mortalis pce
det ut ig ue occasione peccandi tbuerent ut p bet tlis clamor
ut ig ue scandalu ut actrore in pmra terrori / ut vitupacois
nulli dubm qn esset pcm mortle / multo magis q; qm dt fri
sio rarcha / Secota filia est blasphemia / que est voluntas p
vm dicas p opprbriu deo ut sib illati / blasphemade est deo at
tbue q; sibi no est ppm / ut ei abeo remouet / q; ei ppn Sed
2m her de stulq; blasphemia est gnissimu pcm mortale q; mag
caritati contriat / vmo vi pone qi odiu dei / n corusat / aliqd q;
blasphemia qmittit sn deliberacoe et subita ira Sic n aliqd co
rusaret / a pcm mortali Si cor subito motu ire aq; plena deliberacoe
hoiem interficet / n ho tue ira sbito i va prupet et no ppendet
aliqua q; essent va blasphemie / antequ; capitulisset tue pt co ve
niale pcm / Vbi tue aduerte du est / q; blasphemia no pt qmitti
solu vdo si cna cor de et sio nulla eni dubitabat qn illeq; plenm
gsensit q; i tnsira de vbis ut facte blasphemie contra dei mich
et reuentia / tentandu iam blasphemat i cor de / n dim esse pt
qn sic iste qui blasphemat vtq; / dme reuentie derogat va ma
la i dei ioculado ut tpia iudatus i derogatq; diuini honoris as
sumedo / sic et multo magis blasphemado sic qui nitet p uis et le
uis facts dmam reuentia m pugnac / Sic de quoda ribaldo
legit / Qui tu tbatq; est co q; ad tryllos aliq; pcemia p didiss
cotracto gladio suo pcit eu sinistu i acra qi voles se de deo
vm dicac est cum gladiq; e reuersq; cen tatq; Ith magis blasphe
mat q; i de sprem dmi honoris dei vmagiez ut cruxifixu lapidaret
ut luto maculaet ut blasphemaret et irreuenter aliq; in
ordmatu i cruxifixu ut dmey magimi depingeret q; qm malis vtq;
Deinde vide quo pra se occultat sb tplici // iocularet
spe vtutu / primo sb spe zeli iustitie qm dreg 32 libro
moraliu legitq; multo sed vicios / edelitas agitur et iusta
punitat / atq; i moderata ira zeli iustitie et mitu edit / Peme
dmi cont hat occultatq; ire docet dreg / n lio moraliu est ho
q; multq; sentiat q; diu comotio ire mentem obtenebrat et mentis impe
tum amq; adum dreg ppetrat vincere studeat ut fiat co iustior
vltio alieng quo liberior existit vltio suus / Ratio aut hor
rognosci debeat in ira ex zelo iustitie ut ex patientia procedat

hoc nde pt cog nosci qm qt cozelo instiae ro predit metis cog
nicoem nr mens inde turbat/ ß qi tiqmilla manet ord pz p oas
sodoru qm dr Qepnus mabatur i noxij inrascbam placati st
ne frib possem/ lede tiorce vbis et gerere videbamur/ hoc cna
pz qo ct tiorce de pgillum que quib corripit amplig diligit
quoz opportu cotingit m fra q predit cpi pacia// Qedo omiltat
se sb specie caritatis pximi et vtilitatis eius/ q magc in illis appet
qm dicut se no nasci pximo n ptito q res p rpm gesta/ c contra
salute fanchis/ Qz m hoc hoces plerimq decapnit/ q tlib m
dignato mlto ncb predit qo dij fomite que acritate ill vtilitate
pximi editur cmanc n tmbida appet Qic et i mete dei ira tur
bata sint vitas no eluet Ad hac aut pt bacone mete/ calli de
prurat inimicij q fiunt sic piscato astucij qm io tbat aqia ut
pisces facilig capiat sic et ipe tbat oculm roib ut hoem possit
capc lacqis pcozq// Remedia cont hac omiltione pre c q ho
disto oculo dulat penset si ipe hoc agat q i alio reprehendit an
sibi vidiat/ an hoc possit fri sue salutis dispedio/ et si ad delli
cto tbat/ m alio city sit q tlib tbato inde nasci/ q fomitu odij et
no coappetitu salutis pximi/ Qz vitiu qo potissim arcic pt q
homo sit sollicity de g sua ppa et no temc judicet fra alioz Qua
sic dr Julig i lib de institutis opibg Qtulicnc pximi c vicia tnc
alica et sic obliuiscit ppa Qz hec sulicia ex inopitate nascit/ q
dr dnigy n odnscit Cinrosi est greg humani ad cognoscedu vita
alicna et desidiosi ad cognoscedum ppam Dicb reprehedit dns lut
6 Quid vides festuca i oculo fratris tui et trabe i oculo tuo no cosidas
et abisto desui mlti retrhere deby q legit i sto joh ecclesiastico
qri hac ro dicone christ q mq aliq ppius de fctibg judicantib
pong alios judicates reprehendit d parcatis/ primo quid est/ mandatu
ppi dicit/ nolite judicare ut no judicabimi/ 2o ne scit q lib
sit que prime antea scriuist// Tertio ma se omiliat sb tcolocma
suetudis et pacie Qz m illis magc appet qui se g aug vlcisciuntur
tacedo et n loqdo q forte cp hoc m te dut magis amy pximi co
moue vti m tendut sibi vtilitate et vitate sb tcahe ut ad tpr
vmdre tpr et lom cppetare ut cp hoc pximus g aug possit i fra
normcty pximi est malu/ et 2) dtig h tou possimu Remedia
cont hac omiltione est q ho diligat tacat ne tacat
roe m dignatoib ut cna pnomatoib h solu roe magsuetudinis
jt attedat ne cp tali tacit intate pximq magis gmouetur et
vtp possit amy pximi magis leuem tacedo face/ tuc cppetet
quolibet tam ipe q ille ad mansuetudinem redeant Qi vo pt
cu limi loqdo tuc ai caritate et no dulcoi quo pt metem
sua sbi i primat Dico Qic hoc m vi ad salute tua ut ad bonu

tuum ptinet si no cpr tuis pcis in qz p tua melioratoe fieri q salu
te tuam dsp deo sm tiber taqua salute ppam

Equit de remediis tent nram ppam et sit quicp primum est con
sideratio dnice passionis xi vn Gregorius Si passio dni admemorat
reuocet in ll adeo dnip q no equo animo tollerat Qu remedium ob
i libro mu i sumuatu est vbi le Qu filij israel respiciebes serpentes
serpente in phalagra amor sui serpentu ignitorum sanabant Vng de
serpentibus ignitis est nra a quo qs sanat si diligenter attendit q pt
in cre p eo suspiciunt tue cum patienter sustinebit q q oportebat cum
ob amore xpi pati Qma tu xi maledicit no maledicebat et cu
male tractaret no aperiebat os suum vn ad cxm mrs cordibus i primedio
hortat sponsa in Cant pone me in signaculum super cor tuum p trina
quietu q illud signaculum et exemplar patie cordi suo p fre i passi
omem nre impetu facilie domabit Qdm remedium tent pm q pa
est silentium vn super id pri 12 statuis stati predicat nra sua dit gloria nra
mi est ut platani magis fuerit occultata lanuescat Jte pri 26 Qm
ponit stulto silentium ma mitigat Qui tacet homo sup bq i stans
altius ptepne si intuendu sit ho ille Ad illud xi remedium vn pt me
i dps posui custodia ori meo dni q assistet pcor adu sui me Tertium
remedium est considerare utilitate q lq tribulatio q tollerat patiet
tem i pnti q in futo habet utilitate i sumiat nobis David ait dicit
deus pcitoribus Qm ceu dederit me sicut apes dapes aculeo p pungunt
dum tribulatione mi ferunt tu amadi sunt q me cel celestis dulcedinis q
amodo q ferunt martirium vo coronae et ne mi ferunt honor et mistrat
vn pb Qui p dorsum meum fabricaverunt peccatores coronam vitae et
ne Qartum remedium est considerare ad p ozp defectuum facile em potest
aliqs defectu alioru qn ipe defectu suos cognoscit quos oz ab alius po
tu vn Galon ho indiges misericors est Qintum remedium pre q pa
tim dq no pt nocere alio nisi sibi ipi nocumentum in ferunt antea s dicit
ppam occidendo q qn nauiduq vt lede pxim mi rebus ut i fama aut
i corpe ho no pt pfice n opoteat eu antea dicit sua ppam mortificare

Equit de tribus remediis tent nra aliena primum est mollis
responsio vn Galon pri 15 Os sapiorum erudit iustitia deo
aqua frigida mollis responsoe effundeda est Sic 10 pos
ardore refrigerabit vos dulce vmbra est ueluti vos refrigerab
ardore jre Sedm remedium tent aliena nram est silentium vn
Galon pri 26 Cum defecerint ligna extinguet Qui ligna sunt
se uba que respondent ho nra nauiduq vnde ignis iuc mittur vn
Sic ne ligres tui hoie ligniato et ne strues ligna i ignie Sentiq
em esset oio recede ab nato sic ab recedit ab igne qui no vt cobu
ri nec tale fiat ab eo vn Aplq Po 12 No vos defendetes k m

date locum ire // Tertium remedium contra malam alienam est bn facere homini malo
vnum pri ut desinat minuere tibarillum si iniecerit pulmum darilli et sic gres
carbones ignitos super caput eius / bn fidia quae inimico exhibetur sicut
veluti pnc attendentes inimicos carp ad amorem vnum Rom. de hor
legit / Quemadmodum senex habuit in sidante sibi et iste habuit tibaria
et portauit ad eum / et sic per bn fidia ab eo exhibita reconciliatur ei ci

a Acidia xm hugonem li. 4 de sacramentis sic diffinit / Acidia est
tedium et amaritudo animi moderata qua iocunditas spiritalis
exhibetur / et quodam de patribus principio mens in semetipsam
ruit / Bn dicit Quamdia est quedam tristitia animi quo ab negotiis
aliquibus bonis inchoare ac finiendis prohibet / Circa hanc quaeritur
primo quare multum displicet deo / 2° quare valde placet diabolo / 3° quare valde
nocuit homini // primo dico quia multum displicet deo quia homo est pigrior et
tardius ad bonum / quod patet ex multis locis sacre scripture / primo ex ipsius verbis apoc
3 vtinam frigidus aut calidus esset / quasi tepidus es et nec calidus nec
frigidus incipiam te evomere de ore meo / calidus est qui fervens est ad bonum
frigidus est qui nec sitit desistit a bono / tepidus vero qui medio modo se
habet / et dicit glo. interlinearis quia maior spes est de frigidis quia de
tepidis / Ing. xci. habet est tria / Quia tepidi quedam veritatem acquirunt
de hoc quod aliquid boni agunt et in se non corrigunt / Secundo frigidi priores se
esse confitentur et in eis quibuslibet / Tepidus de ore dei euomitur qui in tertia
participatur vni qui imperfecte moritur et a sortibus bonis removetur
Secunda acidia multum displicet quia ostendit in tepiditate quia lucr. 14 vbi
sic habetur / Dico vobis quia ita gaudium erit in celis super vno peccatore penitentiam
agente / vbi dnus per feriente peccatore confessione non agita nonne per
sic dnus in plio plus vnum militem diligit qui pugnam veritus hos
tem fortiter punit quam omnem qui nullum fugit nec vnum fortiter egit / plus
amat ager qui pg spinas et tribulos fructum vberes reddidit
quam spinos et tribulos nullum habuit et per sterilis contrit / Item per addition
quia legitur luc. 13 de fructu fructum non faciente vbi dicitur Succidite illam
ut quid terram occupat / et quia dicit per Gerum in vitae spirite in tenebras
exteriores / Ex quibus patet quia quantum displicat deo acidia / Secundo acidia
multum displicet deo quia acidiosus magis est deo inobediens quam in plura
bn fina quae a deo accipit deo non negratur sic certe fatuae / Ex quibus de
sole posuit eum duos preceptum sibi / ut singulis diebus aboriente vel
adorndente et singulis noctibus reuertatur / in oriente non pigritetur nec de
die nec de nocte nec estate nec hyeme impleret illud preceptum et quantum
laborat in vno die multiplicat tlem laborem alia die negligit vnum drugum
inderes est primo si radius solis eum in lecto inveniat possit eum dicere sol
Diptaten hindi loquendi quiet amplius laborem heri quia tu et tu ego
sum fatigatus tu adhuc dormis / possumus ad ampe quam ad detestandum
hinc patet ab eis quae exterius nascuntur / videmus eum herbas et arbo
res quae in minimis incipiunt incipiunt et crescendo ad magna quantitate pueniunt

Acidia

Acidia

Item ubi cum vitis Salomon prius 6 dicens vade ad formicam o pigre et considera
vias eius et disce sapiam/ quicunque non habet ducem nec preceptorem nec principem
paratur estate cibum et congregat in messe quod quomodo debet fieri ubesse pt
ho piger quam prius analogium sibi prudit et ipse vsi rois hns
non ut sibi prudet de frito. Item videmus ac quod per decursum circulum impedi
atur et sic de ceteris cibis et analibus/ Vnde dicit Salomon nullum cib
nam est onosus vni ceteris analibus est res mobilis// Ex ista elicit quod
acidiosus est vilior ceteris analibus// Tertio displicet acidia deo quod mundi
amatores plus laborant pro pitancia et mometancis rebus quam illi qui di
cit se esse filios dei pater nostr. Qui enim considerans que et qualia sustinet
homines pro talibus et quod laborat homines superbi adornandi se hunc
mundo possimus multo quomodo in nobis pro quod deo pigri simus labo
rare pro regno et ad placendum deo/ Vnde dicunt quod si possemus cognoscere ho
mines et cum pro pater cognoscat ut tales essemus amatores vite primaeve
quales sunt amatores huius vite fugiet/ Vnde multo displicet deo quod
mundi amatores plus sustinet et plus facunt et tamen maiora exercitia co
hibet mundus dyabolus quam pro deo et maiore sollicitudine dum hunt ornat
corpora sua cum ornatus vestibus quam pro ornatu animae cum virtutibus et
meritis/ Vnde abbas pallio videns mulierem ornata in alexandria flori
et interrogantibus causam sui fletus ait dum res me mouet vna de
illis pro diuc. Alia quam nos tale studium placendi deo pl quale studium
habent isti ut homines placent. Sed vitanda est acidia quam milli placet dyabolus
primo quam dyabolus in acidiosis possidet locum et paucissime via acidiosi non cog
nosunt dyabolum nisi quando non cinxit eum compellere. Et ant dyabolus intrat
et desunt iam diuersi adhuc pt vale in dyabolus. De in mundo spiritus venit in ve
cam vacante vadit et summit septem nequiores se et ingressi habitant i
Credo placet illud vicium dyabolo quod pstat fiducia dyabolo tentandi homines
de aliis primis et cum fortitudo data occasione aggredi. Demum cum vicios
tentant dyabolus homines tepidos et acidiosos deinde non audet tentare
homines feruentes. Vnde dicit auctoritas olle feruentes minus se non mordet acidiosos
cum fuerit se qui acceptaculum omnium aliorum vitiorum. Vnde Bri. De cospectu
omnium cogitationum et tentationum malorum in sententia est omnium otium nimium cum
fit otiosus finis dei. Ergo otiositas est timor dei ingratia nequitie est
Dicit ergo pro quod acidia et otium est origo omnium vitiorum. Acidia propter
solet occasio esse luxurie. Homo de David et Salomone et Sodomite et
solet esse occasio superbie/ pb prelabere homo non sunt et cum homines non
flagellabunt/ Deus temnit eos superbia et solet esse occasio auaritie
quia non vult laborare/ Deus desperat multa sine sunt labore et est desperat
stultus nolite ergo locum dare dyabolo/ Ecce quod aliquis bonum facere ne te dya
bolus inveniat otiosum. Vnde Hom. Invitis primum dyabolus quinque pr
ut ego sunt in occupatione bonatis solum vinum tentante. Et ego otiosus
infinitos sed dyabolus eum ad malum incitates. Vnde ipsum locum otiosi est

in ferig sic et dyabolo odd sic pt ostendi consta cum q oriosi ecclie non re
cipit q ecclie est merces operiorum vnde dicit ag tu o vocat operios et redde
illis mercedem vbi nonne perficiat oparios/ neq; i paradiso recipiunt
enim hi dilit deus homines et posuit eos i paradiso ut operarent ibi/ neq;
i purgatorio pro pena hominibus homi non sunt et eis homines non flagellabunt
i purgatorio/ neq; i mundo/ vnde luce hi dicit deficiunt ecce illa q
igit locus eis non est alibi nisi in infino/ Tertio placet acidia dya lo
q hoc vino tue magne homines in festant a i pugnat qn non sunt i fini
no dei vnde pte dei mittitur auferre/ nec pare deteriorat finitui dei q
facit ut psalmus cum fastidio et acidia nunq sit gtu qui psalmum vnum cum de
uocone et hilaritate vnde ieo ayalle psalmum vnum i deuocone q totum psal
terium cum fastidio et acidia ayno go qt q pnmg ita pigri et acidiosi
cum merces sit tam magna vnde bn de cosi deacone qi labor tuet mer
ces i vitet vnq aspp cum 2 cum labore mercedem accipit vnde dugg
sicut terminatum i operibus bonis tuis metemq i fructibus ieo deinq
nos trahe ad finitum dei et q ruti illa pigritia et acidia et feruet
deo finie/ Tertia acidia est vitanda q est homi valde nociua dnifert
enim homi bona nate bona gree et bona gle na acidia nale in gtenim
et tetra bona nalia deteriorat/ et si nullum dapnum aliud facet homi
ni detribus amissioe dapnum faceret homicidio/ Et multi sunt q dapnum illud
non reputant/ cum tuis metsul nobilis hemq na i vna hora tpis pt ho
pmerti remissoes peccorum et dei gratiam et etna glam/ Ecce auferet
acidia bona gree ad qd ay illud ay 2 de fruto pigro tollite ab eo tale
tum et date ei qui hz decem cum habuit et qui non hz et q hzt
auferet/ ab eo ab eo aut qui non hz voluntate studium non hz voluntate
operandi sepe auferitur facultas iusto cum iudicio dei sicut qui non vt
operari diu pt non possit cum velit nec solum gratiam auferet acidia h
etiam fructum qui agere debet precedere/ et sic auferet tota vtilitate
hmq vite vnde bn dicit remq me pueros o amara mors/ Diu malu
operati lignum i fructuosum/ securis et ignis/ Tertio acidia auferet
bona gle et nia thia promittitur solum strenuis et vigilantibus/ vnde
luce bti sunt illi quos cum venit dns i venit vigilates amen dico
vobis q ponet se ay Regnum celorum vim patitur et violenti
rapiunt illud Contrario acidiosi et pigri amittunt illud/ vnde leo
pp i sunoe quod non dominibus q vel regnum celorum non ingredi et
deprdia tropetibus bti ido et intrate ingeitur

Expnit de filiabus acidie que sunt et fatue sunt pua mutabilia
dicit q sicut prima filia est pusillanimitas i timem mutig
et est pusillanimis qui magnis cum domus hijs non digni
ficat seipm/ sic bn disponit ad virtutes ut ad sciam ad alios di
uemone et non vt 2 sua possibilitate operari et hijs se de digni
ficet contristat/ cum legi nate dia cum 2 suam natalem i clinacoeq

exercitium suas actiones ut sua gimnasia nostra sic potentie/ut pa
i rebus tam cognitione exercitibus q cognitionis spiritibus dumatis quis
pusillanimitas procedit quo superbia in q pusillanimis minus i mite
sic primatie et ipse sunt/quia reputat se sufficiente ad ea q petit vn
pii 26 Sapientior sibi pit/pigter septem viri loquentibus sententiis et
sic multoties e prom morte s qn ab hac primatia pusillanimis abuti
tur suis bonis naturalibus/ut gratiis dimittq sibi datis non tendendo ad
bona sed diuitendo ad vilia et mala vn dns fuit pigtq dispnant
et punitur q accepta pecunia dni sui suffodit in terra/et non est propter
ea ppt quia pusillanimis timore dicebat timui et ego austerus es ff.
Ad ista filia acidie punit reduci/tepiditas/mollities/et somnolen
cia que ab hijs spiritibus acidie pomit vn mollities qnq pt ce magis
mi prom mortale vt her de stilla Sic qn ego non resistit turpia
libq delectationibus s voluntarie cas i vale se permittit Sopnolentia aut
que vigilantie et cautele opponit/pt ce ea mortalium pcorq et qnq
prom mortale/qn ego non est cautus et vigilans in hijs que nrma s
ad salute et tepidus et modicus et remissus o amor ad bonum/ Sed
filia acidie e malicia et significat nimicitia q hz alias adiutores
/sic q fiat nimicus vtutum/et ex pigritia et ex nausea doleat de hoc q aliq
bonum dei facere s scilicet ore missa et primoz audire vtiis et hoc est
sibi dulce q malum est/ego confiteor e Si malum cum gaudio petrusti
et bonum opus cum tristitia fecisti et cum tedio magno ita q vna hora i
ecclia longior videt/q tres i foro vel i choro et hoc est signum
q sit status vt gra et cor eo plenum est cum mundanis delectationibus
et gaudijs vn et plus a animalis ego non proprie ea q sunt dei vel spi
vn drugy lion q sicut Sanctum dnie dulcedinis non degustat picarna
lia delectare cor mundanis vn tm i quada cyla Quia ignis et aqua
s cessent non pnt sic spiritales et carnales delitie i eod se non gaudent
Tria filia et tanctor et se ex ea s q non solum odit vtutes sed ea illu
qui suadet m vtutes et vt me trahe ad bonum vt gra Si ad
dicet m q debem me ad sumone vel admissa vel oratione/vel si qs
sine me admonet et corripet p excessibus meis/vel p dicat
m q fugiendum sit et q faciend esset hinado proprie et fugiendo prima
q timend q memorand/q mors et q mi iudicium/q desidera
dum s gre et vtutes i puri et glam i futo illu odire et contra
vtutes i spiedy et hoc vel q mia pigritia et tristitia quia ego hz
et no vt resiste et ita cor et sensu amicitat/vn her de stilla dit
loquitur de hijs duabus filiabus d q malicia est q dd finaliter o
dium ad expulsionem omni mi tor ad deu reducendum et constat q
est g in sum prom vn Richardus sup illud no i fermento ma

hinc dr malitia est

licite dicit malicia est expposito et deliberatione mala cognita
malo aio consentire. Nec etiam dicit sicut ait Sic ignis qui to amplius
lignum suscipit in maiore flamma exaccendit. Sic ait anima mala qui to ma
gis vitiatur iudicit eo amplius in malicia excecitatur. Quamquam
eundem hermanni cum sit quedam amaritudo abhominatio ut detes
tatio virtutis in homine ad spiritualia in discernendum. ut etiam quod bonorum
est est peccatum mortale. licet primum motum non sit esse peccatum venialiter. et
cum abhominatio spiritualium. Secundum genus quod est gravius peccatum mortale
multo magis tedium boni in quo statim primus motus sensualitatis omnem ad
deliberationem rationis et consensum voluntatis attingit est valde gravius peccatum
et est quedam periculosa remissio contra spiritualia et divina propter Dei vo o
dissi disciplina. Ecce filia est tempus et est quedam in sensualitas quia
quia non potest in diu ad executionem mandatorum dei hoc est quia homo tam sto
lidus tam aridus durus et pigrus erit quia non potest in diu ad spiritualia precepta
dei et temporalia precepta eo modo est peccatum mortale. Secundum genus quod
in diuit in tione in obedientiam. Ad hanc filiam reduci potest dilatatio
tarditatis et negligentia. Ita quod nonne quia Secundum hier de spiritu dilatio est
multum consilium quia est valde periculosa et est contra sapientem qui dicit
ne tardas converti ad dominum. et ne differas differre de die in die subito
enim venient ira illius et in tempore vindicte disperdet te. Ita est dilatio confessionis
quia peccato mortali vult diu differri non potest in tempus eo dopc. et re
et cum in peccato mortis dilatio confessionis est valde damnosa et quia
culpam mortalis peccati mox expiari non cupit cito in aliud peccatum mo
tale cadit. et Secundum Gregorium unum peccatum mortale aliud attrahit. Ecce est
dilatio in tribus actibus bonis operibus propter eos qui sic dicunt cras cras mori cor
uiore quomodo mors venit. Vnde Augustinus. Quid sit hodie et cras
quare non modo quare non eo hac hora finis et in periculis meis. De tar
ditate quod sit peccatum pena nonne est Tarditas aut et negligentia
secundum rectitudinem satis medicis tu predicit et circa precepta statim in plenda
tarditas quia potest esse peccatum mortale et multo magis negligentia quia
si quis esset in peccato mortali sitiendum de hoc confitendo donec missa
dominica peccatum mortis et si statim confitetur quia missa et multo magis
quia si totaliter negligit confitendo. Ita filia accidie est desperatio et Dis
fidentia meitorum est diffidentia primum opus dicit cum aliquis omnia
accidia ego non possum ista facere vera tu bene possunt et qui desperant
de vita eterna Qui sunt laborare et bono opere vitam eternam hic possent
tut bene recipient et est iniquum peccatum desperatio non ipsi de su
mo bono desperatio est peior in peccato non est iniquum sicut solum de
nemine desperandum est Sed est in hac vita solum cum desperatione cum
est quia mederi non potest. Sed secundum hier de spiritu desperatio est peccatum mor

tale vino grissimum peccatum et peccatum in spm scm apud scos doctores
tm sic alia peccata habent quos da primos motus licet valde periculosos tm
non sint habentes rationem mortalium peccatorum // Gaudia filia autem dicit esse cua-
gatio circa illicita quinetiam absorbita est tristitia nisi ubi
delectetur cuagatur ad gaudia quorum delectatio quia cum homo non
habet delectationem in deo tunc quirit delectationem ad gaudia quia homo
tm delectatione esse non potest et ista cuagatio saepe est peccatum mortale
sed quantum cuagatio circa talia obiecta usitatur quae non sint peccata
mortalia in quibus aliquos morosa delectatione morantur non solum
talia non sunt optanda sed circa oblectandi animi talibus ut de precepto
morosi dicunt est talis cuagatio sanctorum in stabilitate et impertur-
bationes non quia in devotione et cuagatione compositio et sincere et cum mala
compunctionem circa horas canonicas diurnas et cum missas legendas
et circa quilibet officium divinum et in locis sacris quinetiam potest esse peccatum mortale
sed quia homo ita permittitur circa talia quia ita in devotione et vagabundus
in mente sit quia vix adscriptinces vocaliter non dicit nisi tenuiter et in
devotione et abscisis omnibus ut dictum ab aliis non attendit nisi disso
luctione minima et irreverencia in choro nisi circa altare nisi in cena quia
de precepto cum teneatur quilibet sacris ordinibus quibusque studiosis
devotione celebrare officium nocturnum et diurnum ut habetur quod decli
nione missae et presbiter et doloctes et qui dimittit una hora sancta
et sancta venabili peccat mortaliter. Ideo habent beneficia et circa cu-
ram animarum non omittant sic secularis ut eo deuoto et attendamus
deo in tendit

J

Equitas consideratur quia tedium boni sit peccatum mortale. Primo sic quia
quia videtur esse de genere boni. Et videtur quod non quia
est quidam motus naturalis quo lassitudine corporis quia quod gravia
le provenit et sic non est peccatum. Sed contra quia est motus appetitus
sensualitatis contristati de opere spirituali laborioso et peccatum est venia
le quinetiam cum ille appetitus sit deliberatus quia consensus veniali
non est nisi veniale. Vel gratia sit tanto nisi aliquiter cum tedio
tm appetitus nolo dimittere et sic solum est veniale // Secundo modo quod
hoc tedium redimitur in omissione corporis quia sit necessaria salutis ad
quae homo necessitatem tenetur et sic est peccatum mortale. Vel gratia sicut non audire
missam in die dominica nisi primam in pueris non adimplere. Sed ut tedium
redimitur in consensu rationis nisi voluntatis bonum divinum nisi amatur
nisi cum studio recogitantur et sic est peccatum mortale. Sed opposito quia
vacio in voluntate cum tristitia fortitur in bonum de quo gaudere dicit
et quod dicere contristatur contrariatur cum ita quia tale tedium redimitur

in obmissione eorum que sunt necessaria salutis. Diligere vero bonum et declinare malum et aut tedium. Ex obmissione bonum et difficultate ex gerendi bonum ducit in desperationem nec iam accedit ad veritatem ipsam sum est si tedium ita est quod ex ea ducit in tedium vite metum quia iniciat mangi sibi nec iam sublimis est inde quia laqueo se suspendit ex magna mala oriri posunt ex tedio et acidia nisi ei resistatur.

A Sed ira palliatur se sub triplici specie discretionis quia maxime apparet multis qui dicunt quia libenter operarent sed quia nos in hoc metuimus discretionis et malis vitiis excedere se timeret se remedium contra id quod homo cogitet quia multi debiliores eo magis cordia per eorum opera dicunt quia sunt illa que per divinum in sanctis aliquotiens in lumine et firmitate spet in adjutorio divino quia ipsum per sua gratiam in bonis actibus potest perfundere ut ea quia fidenter dicit cum apostolo omnia possum in eo qui me confortat. Ordo se occultat sub specie humilitatis sic quod dicit quia libenter fervente orarent et fratribus clericis et operibus pietatis insistent si ex hoc favorem in ante laudem et quam eorum placentia inde non timeret ne melioris coram hominibus reputetur quia sunt eorum deo. Ordinem remedium est hoc quia homo timet quia de vitiis exercitio aliquid incidit quia placentie que nil humane tuit quia timore quia placentie debet diligenter pensare vitia ad utilia opera exercenda in publico astringat eorum in caritate et si eorum caritate astringat puta quia pertinet ad vitam vite sicut doctori in cambit vitiis doctrina in publico tuli ea audire missam dare clericis audire sermonem ordinet prima in ferias in dei et si occurrit resistat et tunc propter timorem eorum placentie in dedo non dimittet in publico frequentie quia si illa abat dehoc eorum placentia illi resistat et dicat ei bro. Bni propter te non incepi non propter te dimittam. Si autem astringat a disti eorum caritate et voluntatis arbitrio tunc debet ea in frequentia in priuato dom ad frequentiam actum afferta eis tum fuerint in bono vitiis et in amore domo quia possit illos autem ea in publico sin periculo placentie se ostendere. Deinde omittat se sub specie devotionis et spiritualis fervor in hiis apparet hoc quia dicit se id permittere quia ad vitium exercitia ad quod vera virtus potior omittatur ut in tum eorum et fervor devotionis amplius addetur in arduis et tales in illum errorem incidit. Quia dicit quia conteri in stratis pressionis et templarium in clausuro corporis xpi non debent assimilare nec ei reuentia exhibere dicentes hoc esse in pressionis si aperitur altitudine non templarium tum descendit quia in sacramentum xpi a humanitate aut passione xpi aliquid cogitare. Si illud est minus erroneum quia nulla pars esse mentis devotio dei in ho non repetat sicut se ipsum et assibi cogitatur quia hominem possit absolui ab obligatione qua tenetur precepto dei et statutis eius obedire constat aut per statuta eius quia homo restringitur ad

deo gratias refendit de hinc fino in cruciatibus et passionibus xpi et eius
sacramentis et in nulla pte esse tam fertilis denotio qui homo tenetur
in celebratione xpi que passione dni nostri repentit flectere genua et re
uerentiam deo exhibere. Exemplum fratris quedam tonsura que se reputabat
valde deuotam ce que una vice in sua missam pstinebat se et no
lebat eleuare reputat fuit quidam miles cum ea dormit erigatur te iam
cum eleuat corpus xpi et illa ego sum hor sum et sic se non erexit
fuit miles item et iterum admonuit ea et illa ut antea responsit pbi
fuit miles sed pede apo iecit ea de sede dicens In nomine diaboli es tu sum
hor quia deus exhibere reuerentia xpo tuo

Exhibitur de remedis contra acidia quorum primum est meditatio
lugubris diuisitas omnipotentem hoc remedium habetur in vita patrum
legitur quod abbas antthonius tempt tuit spiritu acidie et residens in hemo
diebat dne salutari desidero te vt ne tu igitur dedes ne permittas me
quid facia et quo debeam saluare onde mihi et aspiciens vidit quedam
astante to quiete similitudine qui sibi similis erat deinde quoque sinistrum
sorate et item sedente et pleretur functe de palmis et venit ad ortus
sinistrum Erat autem ille angelus dni et dixit ei et tu ita facias antthonium
et tu saluabere Secundum remedium est considerare labor xpi quem pte pnis
laborauit pnitentis vn Greg Si passio xpi ad memoria reducit nec
quo cuo tollerat ait xo nto ch pnus mano dno ysaigna superbia est
si velit esse sicut pnus dni opat dns Ex quo dns laborauit pro nobis
et ad dnce pstpnit potity et vilis i pacientia in voluit vn dicit pha In la
boribus a iuuentute mea Sed to laborauit corde p compunctione et tristitiam
et compassione quia fuit sup ipsum et ceteros huic ait iserior sup turbam xo
laborauit ore p predicatione pis laborauit clamans rauce sic fuit fauces
mee Sed hen pauci audiunt xpm nisi tria audiunt clamore quid ei
quod fuit tyc passionis et pcerc fisse fuit Sed heu nnsi pcerores eius sus
predicationibus audie nequint ut gaudent et saluent Sed to laborauit
pedibus quia ceuebat p castella ciuitas regni dei nec eum unit in equo ad
mitio sed in pedibus vn Job 1° fatigatus iter quotidie sedit sup puteum
Sed to laborauit oculis s. lacrimas effundendo vn Job 16 fauces mea pu
tuuit a fletu Sed to laborauit toto corpore et omnibus membris sudore sus
tinuit sed flagellis eum tendendo crucem portando et in eo quasi
toto corpore moriendo ergo mito exemplo illius laboris desiderium et no oneratur
Tertium remedium est considerare liberationem quia p laborem quem hic patiet
patim liberam a laboribus et penis eternis Deinde dicit pis laborauit
in etnum et vnuet ad eternum vn Greg Sicut labor aut tristitia
attuerem ita appetitio liberam Et pterea no pt eua de qua aut eua
opotuit eum pmanere aut hic adhuc laborare et p pnis satisfacere pter
lacrimas aut alia bona exercitia vn si quis desiderat diligent fortes

et etiam penas in fine eiusdem / lenes reputant laboes et pessimas
hymnidi vnde Greg. super illud ait. Fitque in tenebris dies pro fino cit.
frigore in tolleabile pugnis in contingibile fere vermis in mortalibus feto
in tolleabile palpabiles tenebre flagella tremendum horrida visio demon
/ confusio pudor desperatio omnium bonorum est enim mihi mors sin mente /
defectus sin defectu / et mors ibi sepulcrum et edificium nesciunt. Ex quo
sequitur / quantum deinde hic vivendi laboare utrabilius etiam malu
libem // Virtus remedium est considerato tribus quorum summum constituit et
est tres gre / et non summum in die antiqua at fuerunt in nocte vnde dicitur ad
ro nox precessit dies appropinquabit / ro magis reprehensibiles sunt quam tre
gre operosi sunt quam in veteri testamento operosi fuerunt / et hoc patet pro
sitate tribus in quorum summum vnde Bernardus Nihil prius sit tre ro ut pos
semus digne ro reddere deo de nobis tre debemus in vtilitate expendere
vnde Greg. Cur expilly expitur / nos pribit sicut nat nomen tu tribus qui de
eo oportet nos reddere rationem / quo illud expendimus hoc est ipse memo
randum oi die et oi hora in illis hoc cur legit / de quo da hoc bono
quantum quantum audiuit horologium tunc ipse dixit o deus utinam vna hora tribus
gre pessimi et expedi de quo redditurus sum ro quo illa vnoi / vn
cia / nulli in medio / o lugium aridum et in vtile ignibus dignum quam
respondes in illa die cum exigit / a te ipse ad iudicium omne tempus in
pensum / tu quippe dampnabit / quam fuit in veteri opus in te / nil operis
fuit nil silentium ipse ad minima cogitatum et tre quod vnquam / si
no fuit ad voluntatem tue directum / Virtus remedium considerato fuit mer
redis / vnde Gregorius si labor tuus vide merede / vnde Dnus 29 / ffactum
est primo ad abraham per visionem dicens noli timere abraham ego pro
tector tuus et merces tua nimis gra. pt. 1a dicere similibus homo bona
fuerit ergo tuus pugnat horum labor attendat eum merces tua ignis
dicta / vi / esse bonus merencio si in fine diei expectat magnum
pium tpale / quod tu adu parum est in respectu cum primum / vnde Greg. Opes
in eternitate amittit et in dicto nulla mala quo cotidie tollere sentit
oris gratis tempestas nauti / si vlnera militis / frigora agricolorum / pt
primum tpale leuia est / quanto magis debet esse leuia pt prima sepi
tina / Qui quis dicit / surge et vigila et hora hat nocte erat da
bo tibi tetu florenos 2 sida nocte plus promittit et 3a nocte multo
plus / et xa maiore honore et dignitate et diuitias quam hi imperato
fuerit libenter et sponte / si heroica in fuit xi mercedis quia deus pro
mittit operantibus bona opa vnde Bn Sup Cant. Leuia arma est iugum
et solum quo non detrita si detrahere concipit / quod tu possidet / nec tollat
ate / Cui tempestas oris aliunde iocunditas mercedis est oris suauitas
dolor est et omne dulce amarum et omnis decor fedum omne aliud
quod delectare possit molestum est vnde Greg. de libro arbitrio Tanta
est pulcritudo in stirpe tata et iocunditas et ne luctus ut erat sino licet

in ea amplius manere quam unius diei hora / propter hoc soli invariabiles sunt
mam huius vite plenam deliciis et etiam confluentia temporalium bonorum
rerum multo contempnentes / Unde etiam Ieronimus in quadam epistola nullus la-
bor durus nullum tempus longum videri debet quo gloria eternitatis acqui-
Exemplum ritur / Unde de hoc exemplum in vitis patrum quidam frater interrogavit abba-
tem Achillam dicens cum sedeo in cella mea patior accidiam Cui senex
ait quia nondum vidisti requiem quam speramus nec tormenta que timemus
Se. de Avaricia Si enim ea inspiceres diligenter et si vermibus esset plena cella tua usque
ad collum etiam in ipsa permaneres sine accidia et tedio

A a Avaricia detestanda est primo propter multiplices maledictiones que in
scriptura sacra avaris inflicte sunt / Unde Luce vi vae vobis divitibus qui habe-
tis consolationem vestram Jacobi v agite nunc divites plorate et ululate in mi-
seriis que evenient vobis divitie vestre putrefacte sunt et vestimenta vestra a ti-
neis comesta sunt aurum et argentum vestrum eruginavit et erugo eorum in testimonium erit vobis
Item Augustinus de illis qui instant ut augeant res pecunias unde eternas
amittant et si cuius diligeret patria spiritum advertat nunc duodecim
maledictiones requirit super avaros dictis quas remitto quod est causa avaricia
Secundo ad detestandam avariciam facit hoc quod avarus non est in aliquo certus
in statu non est fidelis quia fidelis [illegible] avari et nunc quia Judas dedit
Christum pro triginta denariis avarus enim dat eum pro uno denario cum non timet peierare
[illegible] et veritatem negare pro uno solo denario Et in vita patrum Jude ut patet
[illegible] quia Judas xxx denarios male acquisitos restituit [illegible]
male acquisita restituat Unde in xxii Augustinus peccatum non dimittitur / Tertio
Avarus iniquus est in deum quia vilissima creaturam ei preponit unde a-
varicia ab apostolo vocatur ydolorum servitus / hoc etiam patet quia avarus dat
illa tria que propter deo danda sunt ipsi creature scilicet fidem spem et caritatem / primo
fidem quia magis sentit de divitiis quam de deo credit enim quod prima
debet habere si divitias fuerit / et credit sibi sancte pervenire si deo servierit
quam deus magis velit et magis possit pro nobis sibi remunerare quam divitie
[illegible] enim de tanto accidit quod aliquis non providet ei quod sit sibi necessarium
[illegible] quia non potest vel quia non vult [illegible] ergo deo
cum sit omnipotens [illegible] et cum sit summe bonus [illegible] libet pro nobis pro-
videre Item spem etiam ponit avarus in divitiis quod est quamvis de
deo sperare Unde Augustinus de deo sperare est spem in creaturis posuisse
Item caritatem etiam ponit in eis quam in deum ponere deberet sancte divina
ab deo sunt / Unde Augustinus [illegible] colitur quod pretiosius magis diligitur
Et patet quod avarus videt potius florenum quam Christum in sacramento et libe-
rius audit loqui de numinibus et deliciis temporalibus quam de spiritualibus et se-
pius cogitat de thezauro quam de celo vel de deo / Unde propter morem [illegible]
conditionis [illegible] Avaricia ydolorum servitus Sicut ydolatra servit si-
mulacro sic avarus servit thezauro [illegible] ille cultum ydolatrie di-
ligenter ampliat et iste cumulum pecunie libenter augmentat
Ille cum omni diligentia colit simulacrum et iste omni cura custodit

thezaurp Ille spem sua ponit in ydolatria et ire spem sua constituit
in peccatis Ille timet mutilare similatq; et ire timet mutare thesaurp
Ite q; nihil in quibus est anima ex eo q; scripm vedit et in fine sui po
licitam venale facit Vnde dicit in quod primo anarcy anq; luit
scripm p dit et anq; alicq; tetigit tetigit Valde in quo videt q; pro
sui primmt cappitalibq; vedet Qz minor reputa ret q; cognatu
illi sicem sui vendet illo om det Jmiss ing reputa et q; preez sui ve
det illo om det quie sla anae te Qz milto in qpi vi ce reputadq; re
qm scripm vedit et omd ti si sepla anae debeat q; prem Jn sup
anarcy no solu vedit sc hi cena vedit dei et bta vgine et omes sos
et regni celoz et mti passionib xpi et pticip atq; omm sanctoz et to ig
cene ego nl mi quinis q; peccatz anae Ite anarcia detestanda est q;
est vitiu valde in fertiu q; nr exit hor sem nr Jnnici ymo 2m vim
pfte a minore usq; ad maiorem amb studet anarcia Vny em sunq;
pner septem e cupidq; et affectat dy Qz decepto luxuie expectat
pnezp usq; ad decim nl duo dec Jam nl vlt Ite pm luxuie senio
et senescit Qz de anarcia di Dnus in quod primo sui tucta vita i
pene senescit sola anarcia juvenescit Vn Gen i libo de monstris
ayonstro silis e anarcia semlis Qz em stulcia est ut dici solz q; via
defincte angte viatiu Ite anarcia detestanda est Qma fatuu q;
est vogiric Dnicas Qz ex eo hor q; anarcy sla fatuio q; libe
rig aret int spinas vbi se lcedent q; in lecto molli et spine sit
anarcine et res tpales ut dns di i div hor ex eo q; cu laboe
acqrit cu timoe possident et cu doloe amittit Vn ysa de
sui bono liz Qui bona mdi diligit velit nolit timor et do
lor pene sucumbit Vn cria ieo anarco tm de est q; hz Qma a
no hns q; cupisat ut habeat a hita metuit ne amittat Vn cria
oris sup ayr Qz pene fmt i pnti cupiditq; constrngit in finib Ite
anarcia detestanda est q; res tpales no pnt saciare affem hoib
et hmg ta e tri pma e capacitas anie q; 2m dotoes aiam dei
capace nl nmq deo imple ipam pt Vn cu orbis tcarc sit qi gut
ta vor an lucam go no sufficit toty orbis et ora q i eo sit simplet
cor vmq hoib Vn tri ad ymagiez q; ipe dei fmc ana rona lis
ctis omib q; occupat pt simplei omo no pt occupare em dei est et
q; p deo mmq est no implebit ea Beda ait est q; cupiditas hoib
est infinita Qz 2m stoicos philos q; affinitz ad infinitu nulla e q; pocio
ge oib penma no pt saciare cupiditate hib eq eq e finita Ita
cu est q; penma e res corpalis et ana e res spualis res vo cor
palis spuali no pt implei vi grea sic archa ulcrista no pt iplei
sapia Sic nr ana q; est res spualis no pt implei penia ulla q;

De filiabus Auaritie

D.

alio corporali quo Auaricia in spiritus assimilatur in fno quo sicut homo thesauri affluit per intra Auaricie non distinguitur in quo

Septem de filiabus Auaritie que sunt et quare sunt prima mortalia circa quod notandum quod prima filia Auaritie est obduratio cordis in misericordia quie valde displicet deo quo dicit iudicium ei sit sine misericordia qui non fecit misericordiam iudicium autem omnium nostrorum nunquam ayemoiter debemus tenere doctrina xpi in euo quod ait esto misericors sicut pr vr misericors est et attende id ait et vbi misericordes quam magis assequitur Quia ad ait xpi hec de filia obduratio cordis magis xpi gravius est peccatum mortale quod dicit est contra caritatem tuam effectus quibus est compatiendum malo proximum quia dicit excludit obduratio contra miseriam licet enim homo non sit tenetur omnis miseriam proximi subleuare sit tu te eius miserie compatiendo quia aliquid non facit quod non solutor ita contra misericordiam obduratus ut de suo aliquid dare recusat pauperibus et in diuitibus fit eiusdem cotidie pauper auaricia propter et obduratus et delitiis nisi pauper moriuntur aliquid in mori quod cogitur in pribus aut pisces aliquid cadendo de aliquo edificio quam cogitur edificare aliquis moritur fragore quod cogitur eis venire et sic de multis aliis Secunda filia est mendicitudo mentis quod est ordinato affectu luxuriadi in alia quod a mendicitudo tollit pacem in tribus modis primo in anxietate et mendicitudo finiendi deo et in pauperum salute quia diuitiis quae pauperum est et multoties motiuum quam corpo obmittitur ea quae necessaria sunt saluti id contraria sunt sicut in pauperum tollit oris deuotio et oris alleluia dei id violenter pauperi dicos id sunt alia quae sunt contra preceptum dei id est Si tu inquietudo non magna sit et aliquid in moderata sicut in mercatoribus quingit non tu obmittitur ea quae sunt necessaria saluti non sunt aliquid quod sunt gratia preceptum dei et ecce et superiorum tuum est esse peccatum veniale non contra inquietudinem homo amore diuinorum in mergere quo ad temporalia ut in temporalibus finem ponit id deo et eius prudentia nimis diffiderent tuum est in tempora inquietudo est esse peccatum mortale Sit de 1o diuite cum ager fructum vberes attulit luc 12. quia in mendicitudine non saluant quia ager dicebat ou faciam Secundum quod dicit dimittere nec ipse se mendicare patitur quia deserunt habundantia sollicitatur in vbertate fructuum vere egentis emittit ou facia magis nonne hec vox pauperum non habentibus sed sidia vmedi

Tertia filia est violencia vsiguiter vour id gerwalt dum rapiunt violenter bona proximi Qui sunt raptores in illis peccator sunt diabolo et quod de rapina non e quia edi hec in primo precepto circa furtum d. Iste quia violent quam oneres in suos subditos faciat et quod dum non pnt exprimi subditi cotidiani sui pecto sit in quotidiano rationabilibus et petere moderatum subditum hor cria in 1o precepto et furtum d. Quia quod hec de filia dicit in debite exactiones et torsiones que et superiores fiunt in subditos et

obduratio
mendicitudo
prima
secunda
tertia
quarta
quinta
sexta
septima
nos septem sunt filie auaritie

peccata mortalia, et maxime qui subditi thesaurum solvunt ex motu penarum et
omnes tenentur ad restitutionem. Rapina etiam et furtum et omne violentum
oriatur peccata mortalia secundum genus suum, nisi tantum esset in rebus minimis quam
bus se nullus quantitatem reputaret sicut in ablatione unus micae vel talium
aliorum. Sicut etiam minima auferens non facit hoc etiam quantitatem si
faciat etiam quantitatem licet sint minima, ut sit mortale. Immo auferens
res sua ab alio per rapinam vel furtum, quia posset alius per viam juris recipere
et re hic peccat mortaliter. Sicut furtum in vestis meditatione et per solo
discipulorum Christi qui cultes in nomine Christi spiritus cuellebat. Ita per solo
definitur et sicut glo. ibi et di. 4. sicut in fine. // Octava filia est per dicto
decem gratiam per dicto exercitatione sit per in Judam qui per avaritiam tradidit
dominum sit ad hodie unde edit aliquem propter pecuniam. Chysto de et dicto judi
per in cap. Joh. Nota per dicto secundum Her. Sed in suo genere est peccatum mortale
et est contra fidelitatem et est maxima virtutum. Ita est contra justitiam et caritatem
et est tam magnum peccatum per quod edit omnes Christi bonum vitae pie immo ut
plurimum desperant. Nonum decimum per dictos S. de Chaym. Ita de antiophisel 2.
Ita. // et de Juda qui omnes desperaverunt. // Nona filia avaritiae est fallacia
in viis hominum et per omnia alium decipere viis suis medaciis suis falsiloquiis
subtilibus suis verbis adulatoriis S. laudando te et dicendo ea melioria esse
esse, et plus constitit quam est inter suis quibusdam viis deceptoriis. Sed
etiam per omnes fallacia verba que ei delibaverunt dicuntur in Daphni quarum est
peccatum mortale, per satis et dolendum ei contradicitur tot dicuntur inter negotia
tores S. emptores et vendentes, sup est ei damno et punitione aliquid no
horrentes illa horribile in tyranni pes per omnes omnes qui loquuntur medacium
hoc illi adunare debent qui non sunt videre et sunt quasi res et mo
dici valoris nisi ei medaciis verbis quidem. // Decima filia est fraus
in deceptione in suis per quam aliud facit et operibus decipit, sicut in falsis monetis
in falsis mensuris vel per. Si pannicida habuimus bracie vel in instrumento
habuimus dolosam statera vel pannicia minimus quia mensura tribus que omnia
sunt gravia peccata apud deum et eos valde abhominatur. Ita quia
dolosa abhominatio est apud deum. Secundum Her. de sedula sicut
in litigiis vel vicium per deceptionem primum et venit, ut sit in corpore
rep falsificatione et illos sibi tenere debet deceptionem. Defectum nisi pe
cat et illa omnia la dei in suo genere sunt peccata mortalia per dicere sunt
contra caritatem primum, nisi de his et filiis prius absolvi, nisi dignum per
homini peccatum nisi ablata restituatur in quantum prius. Nona Her.
Augustinus non dimittitur peccatum ut ex de re. prima li. vi. cum si et
occasione damni dat damnum dedisse vel. Septima filia est per pu
rum horum genus sum peccatum quod non solum vitium decipiendo proximum sed in juramento

dolositatem et mendacitate affirmo et in voco etiam veritate testio
q hoc est magna contumelia dei In vocatione eius in testimonium tue falsitatis
quia est etiam vitas et ut hoc designetur quod primum dicitur contemptum dat
i contemptu et irreuerentiam dei quod dum sit est primum mortale de p
Jmo plura i venies in 2o precepto/ no assumendus vt

Fratres videte quid stultitia procultat sub ficto colore prudentie et
nomen sapiendi ondit Gregorius li. 31 ait quid dicens stultitia desin
ammam qui ex re colet exhortatione prudentiam si culpa sit quod
habeda comprisitat co precepto potissime quia ea non multiplicate appetit
ei egere primes sit Hoc istud vitium sollicite repellere dei Quia ut ggl
nemo pt simul deo et seruiro amore ad bonum dimu affectu cu
et piditate auaicia que est radix omnium malorum a cor de suo studeat
funditus extirpare/ Nonne quia tria genera hominum cadunt i istud vitium/ primus
sit qui solum consistit in exteriori desiderio cupiditatis non ea i exteriori
opere exequitur quia forte adiutus quod id desideratur adipisci non potest quas
si sperarent se consequi libenter cupiditate etiam exteriori ibi actibus ihya
rent et illa cupiditas est primum mortale licet etiam in finem quod deu teneat
Secundus sit qui non solum res concupiscit seruiendi desiderio/ vm etiam ut exterior
consecutus diligenter studium exterior impendit/ quomodo res illas quas
i effectu mmme assequitur et ista cupiditas tenet in maiore gradum primum
mortalis Tertius sit qui non solum seruiendi desiderio concupiscit vm etiam
eis assecuti tanto studio insistit quod non adiutus vtrum eis iusto mo
ut in iusto titulo consequatur et illa cupiditas supremum gradum tenet
primum mortalis vm ut dicunt illibus multi ex quibus quibus exercere primum
dimittit non ablata iuris facultate sed restituat/ ut qui furtim ut
rapuna ut quicumque i ministri iuris fuerit gestuti/ Remedium con
prima occultatione est quod ille qui sub specie ficte prudentie terrena cupide
quit diligenter aduertat an illis rebus ex stricta nimis te in digeat
nam nulla iudicat/ nemo quie in magis prut dici superflua/ Secundo ex
cultat anaima sub specie pietatis quod appet in illis qui credit quod apter
nichil aliud appetit temporalia non ut habeant pauperibus ut subministre
tibus cognatis ut eis p predicant et sub illo precepto nitti ei magis
diuditate superflua congregant et i hoc vitium teria gradum ma dut
prum sit qui non solum res quas aliena iniuste exquirit vm et i iuste
tertia mala et prodigalitas quam ponit pueri i voluptatibus i pompa et
huiusmodi/ Secundum sit personae etiam sacre et religiosi quibus prelato tres
traditur et tonditur i capitent et hoc designat/ quod mens corde vide
derium Dz libe euolare in deum et non deprimi in temporalia appetenda q
quoniam nisi eu sollicitudine temporalibus eo quaerendo vlt quod necessitas ut
status corporis requirit tonsus gratum salutis dispendiosque exponunt// Tertius
sit qui non solum res temporales cupide conquirit vm etiam ipsas

cupide et irrationabilit' consumat cont' honore dum et in sue salu
tis dispendium et p'g' patebit. Remedia cont' hanc occultatam q' ille
qui sibi sicut spe pecunie plurimum intuit acquirere ut filia ad honorem dei
vtilit' expedat sollicite debet adhibere. vt ipsa hor' obsuamit' i dilig' minori
bus ynis habit' cius sit q' rebus habit' multiplicat' in mag' pt' obsuac
oma rm. Ergo sicuti plura tricena cupidi' cona sicerit tanto magis an
helat ad alia conquirenda dyabolq' eum subtali spe pietat' multos decep
t' sicit q' dimicie vw lucrant' sin' pecu vn' dicit q' q' voluit dimitte
sin' mendut i tepidatoeb' in illas et in laqum dyaboli. Gay. Si finis di
ues no cibi mmm' apto. Tertio occultat sc sub spe liberalitat' ut vere
cupidit' largiunt' alijs ut ipsi p'g' maiora recedonat' Et illud vicium
mudut tria gna hom' p'm sicut q' pma i sclo dimittit et no sicia
magnar' dimicar' sc in sernit ut in vpie mendoes dimicias q' sequnat'
Gibi sicut q' p' scinnia et p' alias ab sinicias sc affligut no ut deo
placet si ut maiore copia rere consumat q' sinq' aliem p' digalit
expendut. Tertij sicit qui bona sua iuste acquirut in ita tenacit' tenet
ut nec spe nmitat' put iure tenent' in digetibq' ca no quiescat vn
quilibet tenet' tam de iure nali q' divino subuenire p'xio in nem t'
articulo vn dit Ergo no est mirq' p'm aliena rapere q' nem tatem
parentibq' sua no erogare vn Augu in p'mo no solu amare q' sed
cupide sunat sua congregat q' cna qm cupide sunat vn et sumbo
p'asce ferme morietur si no paristi occidisti. Remedium cont' hac
tria occultatq' t' q' ho liberalit' quicet sua cum spe recedo
nacois ut si dona sit elea illa pinc det pt' deo. Si vo donato sit
beneficialis illam liberalit' confeat solu' pter deum et pt' dom
vtut' Et si dedit ab pt' in eorne recedonadi iam no est bnficiu' q'
porig' quicda emp to dicet vn ysid. Qui aliqm qm pauperibq' par
t' bmit ut amplig' accipiat. et cont' p' cepta crne qrut diuicias que
vtiq' venato appellanda e porig' qia clea. Sic oues et bestie ca
pmtur et pisces in hamo vbi modica p' omt' esca et sepe p' dit

Exqmt' vide remedia cont' stultitia Quor' p'mo est mot'
considerato vn. ideo facile contemnit ora qm se ff' cogitat mor
tis sic immeta se defendit ab importunitate mus' crude
sua et anes et pisces crude sua regit sc. Sic homo considerato
finis et motis defendit se ab malicia et a rectis vnijs et regit se
in mdo isto vn Job p. In terrego a immeta et doce bit te et volatilia
et indicibut tibi. aqor in dicat ad oculu q' tepta bilia ce q' nia
q' nt' i mudo s. delicias et dimicias reys vn ideo Salm sc cotidie
recordat' esse moitur. cotempnit p'nia et ad futa festinat et no
i incito q' p' alia i morte nichil valet. q' nec ro' pq' a vnibq' p
sunat n' horem i vita consuac p'nt q' moit' p'mp moit' et diues
n' etiam a de moibq' liberat p' n' no p' derut dimicici die vlto

J.

vmo g̃nat q̃ tlis dines multa possides cu dolore moriẽ/ q̃ separa
admiros quos dilexit et p quos dm laborauit et p ter illas salute
q̃am sepe neglexit Insup hic satis h̃ et nesciẽ q̃ ibi habebit et ubi
prima nocte reuinancbit O cp o mors q̃ amara est memoria tua
homi iniusto habenti pace in substancijs suis Vn dis Gregs/ no amicor
turba/ no familiae multitudo no auri et argenti no vmdemiar
vbertas et segetu no jocuditas cp tisi p tot q̃ cant aue q̃ emunt
de corpe vllid afferre p̃ diu h̃ ipi plus luget ea q̃m ea diligit
Sicdn q̃ homo se nym solae debet agone cu oia relinq̃re o
sic rogitado q̃ pisces tpalibq̃ que cu libẽ agone resignas p
deu et qmitt te volnt dme/ exclamato dabit tibi deus eterna bona
Ita q̃ vroc q̃ia i mote relinq̃s dabit t deus bn drain sua mrcs
vgme maiam q̃ne pulcr ro et dingmo est Ita p amis et filijs et
rognat aqmbgte separari eq̃ separe debes q̃ dabit t p illis societate
angelor et omn scor Ita q̃ honore pnti et p pate trena dabit etnu
honore et etnu regnu p̃ pnti bo i potestas dni Qrdm remedia
est confidencia de eo q̃ no relinq̃t q̃ quantes i se/ Jmo p missu dicit
nolite solliti ee dicit q̃ ma dicabiq̃ aut q̃ bibeq̃ aut eo q̃ ipsi
sunt cm pr vr q̃ h̃is oibq̃ indiget Qm cm sit fenit homem nrah
mch/ in digeat no pacietur cum p̃ice p nrior sbtrauoez si eq
se sbmittat confidencia cit pmi q̃rite regnu dei et hec oia adiect
vobis nuia corpis nra q̃m libenter vt hoi drie celestia et magna
no negat minima et terena Qi cm mali et rdcles homes vmo et
bestie et bruta alia filios suos mtrunt multo magis optimq
et vero dns filios suos no deserit q̃m etia bemq̃ng et sup iustos
et malos q̃ to magis sup bonos q̃m omn solliciudme i cn pinit
pb tmq vi di pistu dcrlicti vn bona ventura vmi eo tribus
ffmdu est dlucia sp̃ pacietibq̃ p deo q̃ aut pauabit hoi in mensis
aut cu pcu victu et i pemria dabit hoi vires q̃ i habndacia
possit ire/ et hec oam dig de modico ee forte tamq̃ alig dem
dut q̃ sb tegit cop fundat meti i q̃ placede spnali ut libet carcat
corpali habndancia q̃ne spualibq̃ delitijs seliq̃ recompesat/
Jmsup magna glam ij in celo metur paacter sustinedo p v° pe
mria corpale// Decim remedu est q̃ homo elongat se a cupid
et auar et fam liar sit h̃is q̃m terena contempnit pb dim sto
suis et se accidit illi qui cu auar et cupidis conuiuit q̃ eo distat
aucina q̃ pmis lupo accidit q̃m alupa mitiq̃ q̃m an modu
q̃ diendi abea discere no potuit q̃ post addiscit rapma ab ipa cu
ri ea pt ambulae et habitae Qz q̃m cu largis et mis q̃ situr disce
potis/ laritate// Decimi remedu est paupta xpi Vn bn q̃ ag
na siquidem abusio et cmis magna q̃ dnes velut fn vmi culq
q̃ pro deus manestat paup fn voluit Dicen y/ recordae paup
et tnsgressiones ab pnti et fellis/ ipo eo v° i ffne deb terena q̃ nm
dns esset omn ffter nos facti est egeng ut ondet dignitate paup

et docet ppnè anaiam vn diuugg dra religiona tota vita xpi in tris
p omia que gessit disciplia mor finit Ideo oia bona mundi rotcp st
que contempnendi docuit et oia mala sustinuit que sustinenda p
repit vn no illis qrèt felicitas nec i st timèt in felicitas // Oblitu
remedii est q bona tpalia hic multiplicata nocet hor pgnòte et hor
pp di stricta rem qia redditurq est tpalibq pmo quo lucrius sit oia
bona tpalia que hmt usq ad vnm dr vtq qui seul i iuste acessiuit o
sit iam ausq mdi est ad lucrandu tpalia tur vno si pro lucrit vn
dnt stplq qui volut dmites fri mtidnt in laqueos dyali Sed o
redditurq est tpalibq rem quo expendidit usq ad minimu oblm
hor abnitè debent bibuli et gulosi et superbi qui tata pecuia co
sumuit i voluptatibq et in superbia vestiu expendet q flubmale
expendes bona sua pterea pt depnari cna si nulla i iuste acessiet
dom de epulone lit hdtur lut xvi vbi dr q erat quida diues
qui indubat purpura et bisso et epi cot splen vbi no fit mcto
q fuerit vsurariq ut raptor ꝗ alias bona male expendit et pau
pibq no sbvet Ideo dampnatq est tf dris sup qt no pter ho
diuitias ut la sunt consumas ꝗ ut deo sunt expendas unq
cm heres pauper fuit ꝗ tibi tradita fuit etiam si cu laboribus inst
et cohèditate paterna possessor factq es // Tertio redditurq es rez
quo heredibq tua bona dimisisti q qui libi pvenire debet lites
que pnt oriri pq morte tua inter hèdes apt bona sua q me=
lius esset nullu dy pq se relinquere qia causam lit hèdibus
instrue ordinaille qui no fuit posse suu ordinado bona sua
et disponedo / quem q pta sue lites su pjuria su iniuriae ex
tribq bonis inter heredes fuit sibi i ado sua noceburt q pnabit
suffragijs est cna ideo pmnet q expitate et anaiia sua noluit
anta disponè et ordinè ego q libi ho tpalia bona dy adhuc dm
y sti pphe qui dixit ad rege ez ethiam dispone res domui tue
q moriet tu et no viues vn cna hen in epla dr q omb dies
vchid vltimu ordinadi sunt / q de felicitate horib vltimu dies
indicat // Ego tum remedii est consideratio eternaq diuinaq
vn ijjst vile fuit tpalia cu considerauit cna spiritu est q homo pt
ru tenta audi et sollicitudine intendè tpalibq que transitoria sunt
et negligè celestia que cna sunt Ez hor no sit q no hem firmu
et vera fidem vn ieo / n vera fidem de deo hz qui cupit i hijs in
seriis diues fri / ego q libi xpiang tu omi diligentia deb intè dè
vtribq et bonis opribq ut p hor possis sibi deu acquirè / et qnt vita
eternam possidere vn dauid tuit erit deus oia i oribq qq hu
querebas qntq hic p magno hebas qntq hic amabas in adu

o

ad tfy v.

p

o2

p

rac et bibe ipse cit tibi cibus et potus / quantq; hic volebas similit
ipse tibi i mortalis cit / quantq; hic querebas ut diuicias deus cit tibi
diuicie stere quantq; tibi sufficiat si deus no tibi sufficiat Jth Augustinus
libro de trinitate dei Si deus quanti diligere tibi se fide no capit
spe no attingit / trinitate no comprehendit / desideria et vota tingit / accipi
pt estimari no pt Septi Premeditu cont diuicias est q ista
talia quis erit occasio hom peccandi / et quasi ille q est paup
est bonus et saluat / si dives esset forte dampnaret / go deo committe
est qui ora cognouit quic hom expediat nil quic nocet / et firmit
tenedu est si tibi vtile est hec diuicias deus t ordinaret / et ora q
fiant hec fiant i bono Si aut diuicie sint occasio peccandi pz / et qd
diuicias gnant lites et dissentiones vn stulte politicos / spe
cuma seditione fiant et malignitate Jth gnat superbia vn dicitur
vnde diuiciarum est superbia vn difficile est q non sit superbus qui
dives est Jth fecerunt horiz gulosi et qui luxuriosi vn vni in pmoc
piditat castitas in deliciis / humilitas i diuiciis / pietas in negotiis
vitas i militiaq / ciuitas i hominiq; seculo / Sum de hor i vit prem
Quidi hemita apud quem hospitatus i vet i co / q vna pte lucri
sui expendebat i ncitates pauperum / alia i eleemosinis pauperum / za i hospi
talitate peregrinorum Sin at regressus est ad cella et rogat ut deus ei
bona multiplicaret qui carita bn expendebat pn sui est ei q forte
ei no expedirent Illo aut no acquiescente sp eo fideiubente concessu
est q petebat nam i mane ea operandi minus antiquus frugens
i vent magnu thesaurus auri / quo accepto sta est familiaris imperatoris
et magnus oppressor pauperum Quo sto hemita rapti ad iudicium vidit
angelos q preces eius responderit / q fideiussor pro eo respondit / Stu
pefactus hemita supplicauit bte virgini ut iuuaret quic petiuit
ut hemita ad eu corrigendu mittet / Si ei fuce vellet n ei loq
posset si ingerere se verbera sinisse reuersus ad cella vn ra
pit ad iudicium et sic pus accipit / bta virgo eu admirate et
motiuus imperatore alig succedere ad imperium illu diuite et pote
te rape voluit / ne fugiens et ora bona p dies ad pedena of
fina redire et ad pietatis opa et sic p omnes vita i bono finiuit

Vla detestandi est primo q multu est cont deu / quius ora
pecu sunt contra deu tu gula pu quia vilissima natura
deificat s ventre sua Juxta i pb Quiq deus vent est
vbi dicit Augustinus Hoc ab hoc tolit / q pectis diligit vn hugo
i suo claustri Solet dns templa gstrui erigi ministri / ad sui
cultu mini stri / ordinari / ymolari / thura cremari / eiqude tempu

gule est regina / altare mensa / ministri dei / immolate pinguedines / corte tur
ices fumig incensorum odor suavis / et hic idolatria est deterior quia
idolatria pagnorum quam marmoreis lapidi
bus domos honores in pendere solet Iste gulosus ventre suo pro deo
honorat qui est qui latrina In hoc videtur hoc vitium detestabilig
tuch aliis vitiis et primis quam hoc vitium deum blasphemat Vnde dicit
de vobis dicit Qui in modicum vorantur debitum modum nate coredi
qui tuticq laudis lingua carmis resonat hic vitii blasphemat // Secundo
detestanda est gula quam mihi placet diabolo Iuco quam in hoc gulosi
requies diaboli Vnde ait quando dicit in medio spiritus exivit ab homine am
bulat per loca arida / Sic homines ipsa vinctes in quibus diabolus no
invenit requiem hirundinis sed sed sicut gulosi vinctes sed hirundinis sed ma
lignum Vnde dicit in signum huius legio demonum dixit domino ut dicit ait
Ei eiicias nos hinc mittere nos in greges porcorum quia dominus permisit vbi dicit
glo nisi qui more porci vivit diabolus in eo praeter non accipit Ecce
quinto quia diabolus praeter hic sicut gulosi Ita placet diabolo quam illo vitio
libenter invadit homines hoc patet in primo parente quem in primo vino tempt tenuit
in statu innocentie et in paradiso et decepit Ita patet in secundo Moyse in Jeremias
quadragesima diebus et quinque noctibus Iste tempt tam diu ait Si filius dei
es et est verum quem libenter tempt tat homines dicit bonos homines in isto
vitio quam pot eos cito et facilius adalia peccata Ecce sed ad avaritia et luxu
riam Vnde Gregorius in pastorali / Dum venit no restringit / simul tuttc
virtutes obruit / Ita placet diabolo quam ille qui hoc vitio a diabolo te
valde firmiter tenet / Quia qui assueti sunt gulose vivere et
difficile potest hinc vitio recedere / Vnde ysidorus in libro soliloquorum / Dif
ficile est primo assuetudine declinare pravus usus vitio abolet / Ho
pz maxime in illis qui a pueritia crapulose et delicate nutriuntur
et nutriti sunt qui pro modo vitio vel raro abstinentes sunt / nisi sua
habundans gratia dei operetur / in illis est vero et quam difficile et
consuetudo est alia natura est id difficile et resistere assuetum quia as
sulatur naturae / Tertio detestanda est quam noscet homo in tempore et in aria
primo in tempore quam infirmitates temporis gignat sicut in multis estivis pri gra
Ven in Egypto aliquos morbos multa fermula fere / quam multi pot
crapula efficiunt / otracti lepros y dropisis tribus est hoc est magis
fatuitatis quam homo pot delicatum vinum homo sic tyrannus esse in firmus
Ita vita homo abbreviat sicut propter crapula multi in tempus Quia
dicunt doctores gula plus interficit quam ensis Sic ergo abstinentia
gignat sanitatem et prolongat vitam Vnde Iseo in quadam Epla ait ater
sanitatis abstinentia ait ater egritudinis voluptatis Vnde est dicit les
de regimine principum Abstinete a comessationibus vinum et superflui
tate est prima medicina Ita abstinentia prolongat vita hoc pz

B

In pri° mundi qn homes tam diu vixerunt et eo vna fuit q̃ modi-
rate vixerunt sic Adam qui vixit vsq̃ 900 annos sic Seth qui
similiter et Jaratu sale quorum vnus vixit 900 annos alter 962 annos
qm sunt antiquiores inter omnes in veteri testamento Jtem per homines sub
nomine testamenti sic Johes Evangelista qui vixit a tempore passionis xpi 68
annos et totum tpe suum fuerunt 99 ann Item Jtem Jeo9 vixit 98 ann
Item beatus paulus primus heremita vixit 109 ann Item homines in ecclesia
cenobij et in alijs religiosis qui diu vivunt q̃ abstinentes sunt ge-
ne diu. Sicut Qui abstinet est addiciet vitam Item Gula nocet homi-
ni tpalibus homines in illis gulosi et ebriosi homines q̃ quinq̃ ptes
ebdomode luentur vn sc vxores et pueros et pueros debent in tab'
na consumunt Vn sicut oportunus ebriosus non locupletat Sed non
homini in cna q̃ potencias anie guat primo memoriam gulat ut gu-
losus obliuiscitur sui creatoris vn oscc Saturati sunt et eleuati
cor suum et oblitus sum mei Item intellectus obscuratur per gula et per immode-
rancia in bibendo et potus Qui intellectus datus est homini ad deum intelligendum
diu vn jeo Mich ad eo obtuit intellectum ut confessaeo vt patet q̃
homo cum magno melio intelligit et melio disponitur est an comestio
q̃ post Item voluntatis que data est homini ut eam detur g formam
voluntatis dine et eam in habitac debet prius ses per ceritate et dul-
cedine qua dulcedine pruatur homo et gulosus Vn deplo Gulosus
homo non parent ea que dei sunt vn drugg libro confess Gaudium di-
uine dulcedinis non gustas per carnali delectacione cor maculas Vn
Qui igitur et aqua sunt oe non pnt sic spiritales et carnales delicie
in eodem pe non compatiuntur Item Gula demigrat animam Item q̃ demigrat
est faces eius sunt carbones Jeo9 mentes eius subdita anim ascendit

Ergo vide que sit reprehensibilia et questione est sit sepe
primum est an debitum tpe quemdam nam sic primi dei 2m doctrina
xpi primum quaerite regnum dei qui sic gulosi sicut quaerit regnum
dei corp quia corp deus venter est et cibus et potus Vn ysa 5 de gulosis
dr Ve qui consurgitis mane ad sectandum ebrietate go merito reprehen-
dendus est quilibet xpianus qui de mane comedit antq̃ aliquis in-
uitat nil in missam audiat nil deo aliq̃ reuerencia exhibeat et qliz
ho debet primo illac anim in deuotis orationibus et sicut meditacionibus q̃
ana nobilio est corpi Vn Sri totum mundi iste pcu vnia ane estimac
non est non cum pto mdo anam suam daret quia p huiusmodi ane
dedit Augg magis est dampni i amissione vnius ane quia mille rompni
Idem est reprehensibile qui qs minus delicata cibaria vt pice Vn
lex Mui 1° de filijs ysrl qui indepto carnes depdebat et ppter
horrorem dei i terrerunt pes Ad esse corp erat i ore eorum et ira dei
ascendit sup eos Quiamus satis fuerit deprideb et contrispiscentijs corp

5

tu michi domine cos pminuit / vn pb plinit pp cos sic pulcrcs trunc
Quendu q no deing delicata ribaia edc ppter ta / pmo q vet cst vas
minui du vn drugo p cosus ribg adte intrat q fit tu mtrzmit na
s sprcula habeing in ventre de abis p nos cribescentia habeing
no q erit duo qs vnus corpus et ribg delicatus contra naz Quis
sint eis cos concupiscentie / malicia sua et no plus p delicata ribaia
licen dat / igit / sumeda c nectas et no superflitas Quia 27 dplin
Caro concupiscit adis spm Dcrto q qn consuevent vti ribarys p
nos pgmod si vt ca hic et no pt eo magis pmitt go pnci no sit minus
delicate mtendi tu q cohor sepius i firmat / et debilitat / et q nas
moriut / Dn q i senio cna voluptlia hic consueta vn Galen pu
22 Adolescens intr viam sua g dit / et cu senuerit no recedit abea
vn dr sles / pollicitorp pncos ce pne vno e bomi / Dicu q st rep
hensibile st qn qs minus punit vn legit / de Sodomis 16 Sic em
pluuia mymis magna nocua st sic et minus pua no vt Cur ass
ribi diliget pnidc debz q no minus multu sumat ut no ribg aggriat
corpus et suffocet voez nl cna minus modici ne corpus minus de
bilitet / g in medo consistit vtq / ac edu te mie bti dr sles / 1° ethy 6° ac
dmm / 1° ibg qr laudabile Quia 27 hugone de sto victore Caro si
mtendi st ut pluet et domada st ut no suffocet / Dcto repheri le
st qui qs minus aiude et ardenter sumat ribu Lignu aut huiga
inditat / st qn sic aiq hoies ad ribu tanto ardde et concupiscentia
trahit / et nl sumat hominem de deo cogitade nl de aliis bonis g effundit
sup se ribu tamqua bruti Arial st cna corpale nocet q ad sumtate
corpis vz q ribg honeste et ordinate et mo dcte pigritiae et sumit
q de tuto salubriq digerit / go cont ista cmdi tate bomi
sret lui dubile q qnilibz ho an sup tq ribi ad mmq ducat vnus pr
me et antca pgmi cerui fanat q ribu sumat Ex / de monialis q
mortu fuit qmedit lactuca pi signo cr et sic dya / cu lactuca qmedit
vn dit bti Greg / in dyalogo sio cu qda qui bibit vnus sicl ecria i
nuitate x in signo cr et sic dya / cu vno bibit st i pnio mense ho cogi
tade debet de panib q q vellet q qlibz panp habet necitate sua et de
cibis pbire clcam sua de mensa pnq / facultas dimpt vn kathe du
sedis in mensa p mud de pane pensa tur bu pn det / qn 2° ad ce vi
st in fra mensam du sedet in mensa debet loqui de bonis et honestis et
deis et debet cauie va sonrilia i mida et detractoia / Ex / legit
q qui dd tuis invitauit vicinos et cognatos suos locando eos
i vna mensam et i alia mensa cna pauperes collocauit st vnq mtr
pauperes fuit bis ho visit in pno mense qi bndicite dixerut et p
suo ferula qmederut angelos cu dare discibetes q tu loqbat
de deo st pgmod reperut loqui mudana et qnt vinosa et detractoia
tu de nocis affiecrut et discibetes cu dederut et angeli fugierut

cibis et dederunt locum demonibus quia flerunt ipsis homo propinquo usque
in finem mensis receperunt locum in deo et de bonis et tunc angeli re
dierunt et demones fugierunt quia ille homo homines cepit alacrem videre
tunc propinquo ipsum gaudere ipsum hominem quia flevisset et propinquo risisset
et ipse manifestavit eis ea quae in dixerat quomodo homines
cent in hominibus congaudent libenter debent locum in deo et honestum in
signum hominis dicitur in cuius ubi duo ultres congaudent sunt in nomine meo in
medio eorum sum. Et propinquam quilibet homo det dicere gratias
et regraciet deo de bonis preceptis unum diplum in oribus gratias agentes
unum drugy de vis domi quia manducat et bibit ad refectionem et re
tribuentes membrorum suorum gratias agens ei quia tribunt mortali et fragili
hac suffragia cibus tuus et potus laudat deum. Johannes quia homo quia
pt vti proprio cibus in potu et alia in grossi cibus pt eum offendere et de
relinquere unum drugy de doctrina epiphania pt ce ut sunt aliquo vino
rapulae ut fornicitate propiscio cibo utatur spices in species aut fe
dissime gule flamme vilissima ac descat unum drugy non pt porcus
qui pt pomum morte primum homo in vet est opus propositum suum non pt
gallina qui pt lenticlim quod dedit est legumen regis et domini nostri non
detarne qui de pane temptatio // unitas reprehensibile e minima stu
dio pitas et solicitudo panem cibaria alia quia cra tota die occupat
cra panem ciborum vetus et vino ut minus quam unum missam ut plures
audiens quam de cibariis modicum ut minus mutat cuncta alia cra pessimo
facient tu ergo quia ancille et familia tuae occupant cra usque quo negligunt
missam et plures et cra pnt pnt re cuncta prius in die dominico tuty
quilibet te usque die in die missam integra sub precepto cente est illis negligere
redundat in dnos corpus quia cos sic occupat unum hugo in suo claustri
quando supersticiosi minus in panibus cibus studium colibet decoctionem
frixaturam et condimentum quia cogitantes non mollia non dura
non frigida et non calida non cocta non assa non pipa alium non cymino
non sale condita. Ergo superuetidme pretiosa nam in licio deperdantes
et tanta panes ut denorat quia ut servus familis primum non pedit
nonissima. Si hunc tolle vetre suum tacit deum et illes gulosi zero ut
minus quia tenti sunt de cibariis nris panis et ipsum unum ut familia secutus
omnes diligentia sua in panibus cibaria tuc ad quantum et minuerit
aut sit minus salsa aut minus frixa aut minus mollia zeys
et quia peccat est. Si aliquia negligentia notabile quia sic in panibus
cibaria tuc nascimur male dicere domino et et familie et in sup quia
blasphemat et volut vocem et familie ad collum et ad caput pre
illes cogitare debet quia deus non permisit ita negligentia fiat ut te recoll
nostrum non esse dignum quia de cibaria bin panis et forte es peior
mortalis et antea in gratiis fuisti deo de bonis cibariis quae eo
prudentia divina hui sit vel etia quia antea in bin panis cibariis
eo tessisti et deum offendisti et ego deus ita punit te in illis in quibus

peccatis / primo qui te recognoscis esse in peccato mortali tuis sicut deus qui
no es digna comedere panem et bibere acq / ad sanitatem si vero deus primo
primam necessitatem ad sustentationem nate est ergo quia peccator indignus e
omnibus creaturis ergo non est digna hic vsum alicuius creature / quia deus
permittit ut homines vsui illarum creaturarum hierent qui deo deseruiunt gratias agerent
illi ei servirent et hi gentiles peccatores et gulosi homines plus consumunt
detrahuntque dei quam boni homines de quo deo nunquam ut mercedem regnum
nec ei servitur si potius mundo et diabolo sine voluit de quibus omnibus
sicut sibi districta ratione reddituri sunt deo Ex quo sequitur quod meritorum illum
deberet de cibariis mundanis nisi quod sibi debet sustinere hor
et cogitare quod ipse mundus mihi mittere pendet comedit et bibit amara
ribui et potui vnde de deuit a cistam mea fel et in sitim meo potu
necessitate me arcto // Ex potu quod nimis reprehensibile est / nimis frequenter
sumere cibum / non dum digestum impedit digestionem et corrumpit vitae
digestiua / sicut enim delabo cibus qui in magnis laboribus desudat
et pbi victus et nimia quietus Item sicut de pueris intelligendum est quod sint in
augmento / qui adhuc insunt quibus licet pluries comedere si necessitas
requirit maxime si non est diebus jejunii sub precepto ecclesie Septimum
reprehensibile est varietas ferculorum / que reprehensibile est homini no
solum quantum ad animam sed etiam quantum ad corpus Et aut varietas et multi
plicitas ferculorum nocet corpori hominis pbat quatuorbus quibus / ff
primo pbat hominem quia alia quia fit frequenter sunt sana et vtuntur simpliciti
bus et assueto sicut nate quemcumque et nullomodo vtuntur illis libenter
que sunt contraria sicut nate Et eis opponitur homo naturali sepe facit
si comedendo et bibendo ea que non oportet sicut nate sed solum ut satisfiat
sue delectationi et appetitui / Secundo pbat hominem per arte medicine / et me
diciis infirmis suadet comedere et bibere simplices cibus et potus et no
diuersa ferculum aspera et diuersa Et ratio huius est quia simplex cibus et
poto magis est digestiuus et etiam quia antea se nimis repleuerunt
diuersis cibariis Et ratio [illegible] medicine sunt per gratia gratis
cos pgmad ab sine et simplice cibus sunt sicut gratia gratis sunt /
Tertio pbat hominem sic vi grad Si dico homines eiusdem qualitatis biberent
eandem mensuram et vnus bibet diuersa vina sicut sicut tunc vnus finaliter
quia ille qui bibit simplice potum in eadem mensura biberent quam ad
qualitatem Sic primo est de cibo intelligendum // 2o pbat per hominem Si ab
per quomodo infirmatur sunt medici sunt consiliis cognoscere et iudicare
vnde habent infirmitate illa quia si diuersa ribaria comedisset ad diuersa
poculum bibisset Quarto pbat homines quia non est vnum hominem in operacione sua
sicut aut homo comedit diuersa et multiplicia ferculum tunc non di
gerit illud cibus qui magis digestiuus et quemcumque cibi est remanente
illo cibo quod minus digestiuus est stomacho Et tu homo gulosus superadd
item cibum super cibum / comedendo et replendo se cum digestione tunc ic

cibus qui manet in stomacho indigestus fit putridus sic stomachus
corrumpit et homogenit & firmat et morit. Vnde Gen. 4. Multa fecerunt
multos morbos fecerunt. Vnde et Sapiens dit. Ingula plus interficit
quam ensis. Sed hos cibus et potus quia utilis est et salubris etiam quia ad corpus
quemdam simplice cibum et bibere simplice potum et assuetum

Sequitur qualiter modis homo quemdam cibum et bibendo peccet mortaliter. Primo
quia primo quinque modis. Primo qui diligo corpus in tantum quod contra
septem ecclesie praecepta sum quemdam diebus jejunium et tu tibi bibi potum
jejunium nolo corpus meum in tantum gravare et sic solvo jejunium. Sed causa
abstinentia preceptum. Vnde Sacer de Seldit. dit. Qui aliquis in ordinate gule
illicite nutrit tacit vitio sine sit de quibus. Sed dit apostolus philip.
Quorum deus venter est quorum finis interitus. Item qui illis qui dei con
temnunt pacta sit precepta dei tui sed di ut delectantes gule assequun
tur peccat. Sed cum quibus sunt cibus illicitus sive prohibitus sicut adam
in paradiso quemdam cibum illicitum et cibum prohibitum in copulam est. Sic
sicut si quis quemdam carnes vel etiam lacticinia in polina cibum illicitum et
prohibitum quemdam. Sed quaeritur a quibus cibis jejunantes debent abstinere
Respondet thom. 2. 2. q. 146. jejunio quod dicitur jejunium aliquis
etiam et etiam lacticinia in aliis at jejuniis sunt dubia quae vel quae
observare debet. Sed mores eorum inter quos quisque
carnem in jejunio prohibitum est quia gravat magis delectabile et ad luxuriam
luxuriae magis conferat. Vnde et in sexta feria necesse est abstinere a carni
bus et in sabbato. Sed quoniam dicit quae vel quae. Ad eo dupliciter. Sed quia
homo tenetur totum genus jejunium cum cibo quoli qui sani et fortes et vi bi
sint detinent cibo. Sed et de illis qui sunt infirmi et debiles vel etiam multum
pregnantes lactantes pueros vel etiam in pueri pro contra dum si nati
tas corporalis impedit non tenetur ad jejunium. Primo si timeat probabiliter de periculo
carne vel abortu non solum sint sed tenetur solvere jejunium. Secundo ne qui ge
stient sibi cibum nocium in corpore et in virtutibus permittit quia sola delectatione
quia non vult carere illis gaudet permittit quia sunt contra rationem quia homo tenetur
semper deum diligere et vires suas propinare ut deo diuicio possit fruere. Propter
fortitudinem meam ad te custodiam. Sed non hoc illis gulosi et voluptu
osis vires corporis debilitat sicut et vitam sibi abbreviat. Primo de
illicitum cibum vel potum qui non appetit sue nate sed tantum possit ex appetitu
illicito ad illum et nocium potum et cibum quia homo in hoc graviter offendit
Aliquam enim dicunt scio quia hoc non appetit in quemdam vel bibere et tu permittit
quia tut primis si non vis tibi prudenter satisfaciat appetitui. Sed dicu
quod omnibus cibus licitus est ad sustentationem nate ut in de homo deo servit. Sed
si unum cibum nate tue non appetit tue bonitas dei diuisa cibaria fecit
ut sicte cum cibo tue nate appetere rectificare posset. Et quam sustinet lassitudo
facit et immessaticos et gymnia appetere sed ciaetate et quaeritia homi

q̃ p̃ quo du quis infirmat⁹ vel etia quis cui moriat⁹ cotlibq̃ loqs
cessiombq̃ et superfluis quessacoribq̃ est etia p̃q̃ fit in disposito in
gratia dei et neglig̃it salute aie et tlib etia q̃ int⁹ offendit dm̃
tibi illi petrit q̃ tlia quinq̃ facit Vn dnq̃ dicit ad bibed
p̃nq̃ fiat vel i gratia alique adimaneri p̃ se et p̃ ipis i die iu
dicij reddit // Ad to q̃n q̃s sumat tribulante et sanu et cor credit
minime tale sic q̃ p̃dit rec̃ vel nausea hecat vel vomitu cor superflua
repula tlis fiat petrit // Sir q̃ dicit q̃ ꝛ hemo de sir / Quidi
q̃ ebriat⁹ vel quicuq̃ cor credit me sitre i q̃ medeo si hor fiat tu
apposito vel si cor repula petrit mor⁹ ꝗ si cor tu evenit vel cor fortitudie
tibi et potq̃ vel cor fragilitate sumet / tuc cum veniale est Ad ꝗ ꝗ her
de stilo Quarq̃ q̃s sumit tm de cibo et potu q̃ vomitq̃ sc⁹ vel alia i
ordinato vel tm superflue sumit tu suo ꝗ fuamic etia si vomitu
Vnde dicit et plures alij sic tamen q̃ forte fame periclitat⁹ vel forte
magna iedia p̃ ingrimitur / Ado q̃ tlibq̃ cibq̃ sumptus p̃ter
mortalia et manifeste ꝗ q̃ tlis q̃ mesacoribq̃ sit cor ceritate dei et
p̃ximi Sed de mmia sup coc tibi ꝗ eiusd doctore q̃n tale q̃ p̃t
cum vo absorbet / et corpq̃ sicet nimis ad rebellione sp̃s et ad cur
nalia vina i tidat / ita q̃ ho ceritudinale p̃sicet q̃ sup̃t tlibq̃ cibaqs
vel intuita q̃ titate ipe illo mo p̃t p̃sidere nisi mortalia p̃ter i tidat
Credo q̃ p̃t mortale p̃ter et ille voluntate p̃ripitat i p̃iculu //
De ebrietate tm nota q̃ et dicere vsi verb impedit et vehemen
tibq̃ q̃ mesacq̃ tu tm homo quando fundet⁹ in vsi verb dor
tores tenet q̃ int⁹ q̃ ebetas cor q̃ne sic e p̃ter mortale Qui ho q̃
ebriat⁹ sit q̃ pto potu esse ebriatiuu / q̃ notandit q̃ etia no
intendebat cor apposito eiu sume i moderate tr q̃nq̃ p̃t esse p̃ter ve
niale Et credo q̃ minq̃ sit p̃ter in his q̃ sunt debilia capita
q̃ tissime de potu modico ebriant⁹ / no tq̃ audeo dice q̃n i
cibq̃ sit p̃ter mortale Et forte i aliq̃ no tm viliores reputat⁹
illi i moribq̃ et cum male disposito q̃ to rec̃q̃ et facilq̃ vsi verb
et bonu quando amittit / et tu debilitate sua multo ciebq̃ cupiant⁹
q̃ eam no tenet Et p̃ato cum ebetas i cibq̃ p̃t esse grauis p̃ter
p̃ q̃ to est magis q̃ tnetia suada et sic i habitu deducit et ipi
petrare videntq̃ cor situ et no cor passioe vel ignorantia // Ebe
tas valde detestanda e et no solu est p̃ter ꝗ q̃ q̃ q̃ quid est
maxim p̃ter et multorq̃ p̃ter causa Vn Origenes dicit ꝗ A
ebrietate est mr omn vitiorq̃ sic ergo sobetas e mr omn virtutu
Ita ebetas fiat de hoc be fiat de christo i fimu de p̃dic i
sanu Vn Ambo i libo de ima ebriosq̃ ad absorbet vinu
absorbet⁹ a deo a hominatur a deo despicit⁹ ab angelis
deridetur ab hominibq̃ despiciu⁹ a virtutibq̃ confundit⁹ a demo

mibus // Quicudi q valde periculosu et stultu est in ebiari q ebiosis
compat7 anali r ronali vn g tra illos dr pb nolite fri sicut equus
et mulo in quibus non est intellectus Quia homo p rocem differt
a balis analibus irrationalibus vn dr plus pollior inter oia animalia
homo plus hi roes Sicut q periculosu et dapnosum sit homem i eb'
ari pz q si homo i tali ebrietate ocidit7 ul alb quacuq mote mo
riatur eterna dapnabit7 et est periculosissima mors q p7 exeo q
ei ho q deliberare et ppoito i ebriet7 tur peccat mortlr et i d
ptm no remittit7 sj vera gtrie hi mterim q e pnaty vpi rois
no pt gtel go sic moit7 mag saluabi7 ut tmen est Quem
stan ho ronalis sbmergitur ul alb ocidit7 tur i momto pt
gteri de pcis suis et sic saluari vn dicitur ebrietas an ferit me
moria dissipat pnsia confundit intellectum gnat libidinem oia
membra debilitat vitam minuit et oem salute exterminat / Quic
aut cit pena gulosoru et potoru ebiosoru pz ptlr de hoi legit7 q
quidam miles frequter i ebabat7 et cu quoda crisibulo ad de
dicatoes iuit et tabernas frequentauit Qz de eius et i dilige
ntis modici eiauit Q' pg modi i firmaty rogaty est devota fi
lia ut ei pg mote apparet et statim sui ei indicauit / post obitu eius
infra triginta dies apparuit ei et crisibulu i manu habuit et
innumerata exto fuit / et filia eius pteriti q apparuit qs est / et q cu cri
sibulo vellet Qui r'nt pr tuus sum et i isto crisibulo hec potu
meu Deqo i pb Inquiens silphur et ppb pcellarum pb calicis corp
tur 2o q apparuit vt o sibi suffragari possit r'nt no vmo n' oes
sti i celo et sectia civium data e sup me vbi dr ligat7 manibus
et pedibus q est tur i de miles i tempt clamare ter ve i amentu
dme ve i multitudine ve i et mte penarum vn eria gigi i omil
Qui nutr se male i voluptatibus dilatat illu pg a i superiorib
Qui to cu quis tm diligit cibu q appetitu delectatis e cui fmal
et principalis finis de cibu delectabilem / et sic ppter tlem delecta
tione deo qui principalis et finalis ita debet esse i oribus operibus et
tlem delectatione quit homes voluptuosi q solu 2m corpus vivunt
et circa ventrem desi dyb q sicut vn dr plus Qi 2m interne vivu
cit finem / De quibus eria dit eos i epla Dissimile ymo i vgle
est ut pntibus et futis quibus fruiat homis ut hic venter illu
mentem impleat et de delicias tm sit ad delicias Quicuq
q tu quis esurit et sperpere do quedit et delectat7 i cibo no e
ptm q hor est nale quibus anali sicut si q ab ppat cibu ca
m terre ut eu sumo possit et alit no possit hor item pt fri
sn pcd vn dicitur de rubis Dni vtat7 Multos q sunt ita infi
mitatis sue fi dolet alit se no posse mchi cum possit si alit
possent go quibus xo ang cibu sibi captu dy cu gemitu a ore ar

tione recipe nec minus audeo comedere nisi minus delicata cibaria ap
petere. Et nullatenus cibarium accipere et semper in deum corde intendere si
hoc fit actu tu habitu. Vnde Augustinus de verbis domini. Si quis maducatis et bibis
adversione et recuperatis membrorum et gratias agentibus ei qui tibi donat
mortale. Hec sufficiunt cibus tuus et potus laudat deum

Septima de filiabus ipsius gule. Quinta prima est multiloquium. Sed de
tractando vitium acido vel alia verba vana et superflua. quia cum repleti
sunt tunc detrahunt tunc rident tunc dissoluunt et fluunt ad in
utilia sicut et os vnde custodiet prout David pg vii. Verba post vinum
nascitur erba. Nota quod a multiloquio debet cohibere quatuor primum et
multiloquium horum audientibus in sed diante reddit vnumquemque plus
interrogatus quomodo possit homo placere tunc. Si gesserit et locutus fuerit
optima et pauca. Vnde sepius est stultus. Et multus verba multiplicat. Sic cum
tacitumitas est signum sapie. Vnde Seneca. Tacitumitas homini stulto pro
sapia reputatur. Secundum quod multiloquium impedit gubernationem hominis sic
sicut quinque adversus quod secundum quod veniat vnum ab multis verbis justificabit
vnum. Et si reputat se religiosum esse non refrenans lingua sua
hunc vana est religio. Tertium est quod in multiloquio non decit primum esse
Qui multum utitur verbis ledit anima sua. Sic cum qui odit loquitate
contingunt malicam et qui custodit os suum custodit animam. Quartum
quod reddituri sumus rationem de otiosis verbis otiosis vnum est de otiosis
otiosis quod locuti fuerint homines. Secundum quod ita premissa. quia ipsi homines
in multiloquio cadunt contra in verba turpia puta detractiones
vel alia quod sunt contra honorem dei vel in nocumentum proximi. Et est primum
mortale. Et nisi tu pt esse veniale. cum predit venali. Sed ruta de
alium si tu peccato multum forte est. quod in multiloquio non decit primum
non reputat multiloquium si ab ad laudem dei vel ad edificationem proximi predicando vel docendo verba quia multa sit. Et quia patet quod
illum Augustinus 22 decimi de dei capitulo vltimo. Secunda filia est immundicia
que solet provenire ex gula et est vomitus. et vetor et cruditates et
pollutiones noctis et luxurie. quod stultus. mero summatim libidine
et illes sunt demane tamquam sepulcrum fetidum vnde pro sepulcrum est
patens guttur eorum. Secundum quod illis immundicia sunt vomitus e
questa in honesta alterato tonitrue. quod homo ex caritate dei
ligere et contristat caritati et honestati vitium est ita quia grangrum
est primum mortale. quia ex voluntario et deficiunto motu gule quod
predit vel ad ipsum ordinatur est dico voluntario quod si est involuntarium
et pure naturalis puta ex debilitate stomachi posset esse primum veniale
vel nullum. vel etiam si quis apt medicinam sibi vomitum facit non
peccatum. Tertia filia est scurrilitas. quod spottige wort licht
fertigkeit vel ribaldicit. quod gula mouet homines ad fatuos gestos
et ad puerilia opa quod homo ita fatue et puerilitter agit se in vis
et factis ac si esset fatuus. Quarta filia est ebitudo mentis quod ex

gula vo obtenebrat q̃ nesciat q̃ faciat In signu huius ho melius faciat
quia delect facere et q̃ ceruus q̃ cum est repletus ꝓ quo notandum
vm hoc de stilo. Et si homo ex gula et ebrietate volunt tanc sensus
ebitate vt est sic quidem ꝓ illem ebitudine homo ꝓpediatur ad dei
dicta sicut illis que nocua sunt salutis vel ꝓ que pt vitare pena ad dap
nacionem non est dubium illem ebitudine esse peccum mortale ꝓ est cont
caritate dei et cont rationem ꝓpe salutis quia homo ex nimitate diligere
tenetur. Quinta filia ꝓ q̃ta letitia et lascuia carnis si gestus corporis
ꝓ ordinata lascuia et lenitate mentis demonstrans ꝓ quo notandum q̃
in quibus in q̃te letatur de illis que ex spe sua mala sunt sicut dicit dap
letatur cum male fecerint et exultat ꝓ rebus pessimis sicut cum
est q̃ in ta letitia q̃ subiecto sortitur vocatur peccatum mortale Quinta lec
tentur de quibus valde dolendum quia pz Si ad stilitate assumat
aliqua que ex se mala sunt vel que vergunt in nocumentum proxim
vel in contemptum dei Et si q̃ ad talia ita vehement afficiatur q̃ an
teat et pg a dilectione dei et proximi liquet q̃ peccat mortaliter Si q̃ ti in
q̃te letatur vel sinistritate exercet nec tu contra caritate dei vel
proximi facere temptat venialiter et :

Exemplum vide quo gula se occultat subtilio spe virtutis / primo sub
specie libertatis et magnie multis qui gula facte colorantes di
cunt deus ora dedit ad vsus homini et omnis res fecit propter hominem
humanus vsui ne pirent Vnde Gregorius in moral. Ventris ꝓ gluttonis
corde fictum qui ex re solet exhortari cui dicit ad epum deus ora
fecit et q̃ sancti cibo recepit qui ad quia exercend nunc gtra dicat,
Remedium cont hanc occultacionem est cogitare q̃ deus non ora ꝓpt
vnum hominem fecit sed ora ꝓter alios Vnde cont ordine rep et quide
nam dne ordinacionis est q̃ vnus vt diuersa cibaria sic q̃ vnus
q̃ ꝓt ꝓ venire cibum sibi competentem de quo necessitate sumere et
alius ora suas necessitates sumere permittit / Secundo occultat se sub figura
spe necessitatis Vnde Gregorius in omel Sum si voluptas sub necessitate pallicat
q̃ vere cum p fecta quisque diiudicat Remedium cont hac occultacionem
est cogitare hoc ex drugis et ex pplis in na in paucis
contenta est / sed q̃ suetudo multa nocua facit 1 Deo dicit ex q̃ fruitur
vite hominis est panis et aqua / et ꝓ attendend est ad sumendum
alimenta sic ad medicamenta drugis ꝓ q̃ fom / hoc me docuisti
dne ut q̃ ad modum ad medicamenta sic ad alimenta puppuris
accedam et q̃ mod accedat p sanitate sed p vere sat ora appetitus et
no sinat p nec q̃ piam et delectacionem nec sed potius con sideat
q̃ necessitati sufficiat et ibi stat Si et hoc difficile est fuac

1 Deo frena gutturis

Ideo frena gutturis sit tpate retineda Augustinus 10 qfom. Et qd est
Domine qui non respiratur aliqn extra metas nostras? Ubi est magnus
et glificet nomen tuum? Deinde occultat se sub appetitu cibor ab ic
tor cui i modeando appetitus et sumit. Vnde Gregor i moral. Nec
etiam cibus sit appetitus i virgo est. Vnde et laudes cibos plerq; sy
culpa summing et abiectiones non sy reatu qsciae degustamq; Quid
est q qrau p lenticula primogenita perdidit et Esyas i Hemo carnes
qmedendo metis virtutes suauit symq; et ein. Ho tentatus fuit non
de vno sed de omo. Sic qui appetitu minimum quid adgrossa cibaria
q hor qm non audit petere cum ty etiam qm i grossis cibariis de
linquit vnde Her de Soldis dicit q i moderate quipie edendi vel
bibendi pt ce tam i prioribus cibariis q i vilibus. Sed q ab i cibo minimu
delectatio vel minimis cibis cupiat sicut qrau lenticula deq; de
Gnis 24 dam debat de coctione russa alioqn moriar nos q
ad obviandu q homo a iniditate qbus suminedi se tenetur in fi
no vois tam in cibis delectabilibus q etia in grossioribus. Ad hoc
duo requirit primo q ho se sequatur vois ducti et non edantur
appetitui ut cui ap lo dicat phili 4 Scio saturari et esurire. Scio
habundare et penuria pati. Sic s q non sumat cibum 2m appeti
tu sed 2m mensuratione vois. Sed dm q homo se debomis pbi dmi ty
contes in pbi ascribat sed totu deo attribuat et oia q sumit a manu dei
ita ceos noscat et recipiat sicut panem i hospitali cu gratiarum actione
recipit pbia deo mnsiro dicit porigenes cibu quo nutrit et se mete
p gratiarum actionem ad deu eleuat sic q mnq delectatio appetitui i mer
gat hor sanctos reatu vitabit et meritu cumulabit.

Sepiu de remediis gnmmibus sonit gulam. Quinto primi est me
ditatio mortis. Vnde Augustinus in libro de hortatione michi sic recito
tat apstio q sicut meditatio mortis contineo in epla ad Ch
priam et memento diem mortis tue et non peccabis qui cum se cotidie
recordat moriturum contemnit prsnia et ad futura festinat. Vnde Bri
in speculo mortuorum Suma q phena est meditatio mortis assidua. Vnde
Augustinus i moral. Tota vita sapientis dz esse memoria mortis. Cum en
gb progitat q corpus suum dat vermibus i escam q cum discum degu
stos horibus i pigwatis corpora sua cu cibariis delicatis in q sint con
vmnd prudentes vermibus ut esca deputis corpibus i pigwatis hecant
Vnde Bn. Si diligent considerabis corpus suum q pos q p nares et cibis corpis
meatus q exit vilius sterculinum michi videtur. Vnde Gregorius in homilia
corpus culpa, nasci pena, vita labor, mori dolor, pg horrem cadaver
post cadaver vermis, pg vermem vetor et horror sicut non horrem fertur
omnis ho hor adhuc deberet gulosi et sic erubescere corpus suum cibi
bariis delicatis in pcis pinguac. Vnde Augustinus i vis dm i pmoe. Quito

p

priosiorib⁹ adte intrat. Quid sit cu intrauerit nonne sispecula ha
bebit mq vetere deribis prios exuberscebit. Ordinem remedii ostendere
mala q̃ hoc corrupula cyemit. Nam tres mors sc̃d̃ corrupula. p̃ma
est mors nre gulosi et ebos occidit animas suas. Vnde August. Cur corpo
ribus cibis animas foris emittis. Et hoc contingit qn homo se ad carne
corrupulos vivit. Vnde Apl̃s si se ad carne vivetis mori enim. Vnde cria ieo
nytes cuius sordidum reddit aim. Secda mors est mors cordis. Vnde dicit
qt corrupulam multi obierunt qui aut abstinet ad iciat vita. Tercia mors
est nre et cordis sicut pg iudicium Dei de epulone ut hic. Iste q̃ cotidie
epulabat splendide et pg morte sepultus e in inferno vbi cruciabat
fame et siti hoc pz exemplo q̃ ita ultra mille annos pguttia aq̃ petiit di
cens pr abraham mitte abraham lazarum ut intingat extremum digiti sui
in aqua ut refrigeret lingua mea q̃ crucior in hac flamma. Ad hoc
est q̃ sibi dabit guttam aq̃ q̃ prius epulabat splendide. Tertium re
medium est cordis dare esurie et penuria cordis. Quia q̃ ieunia cordis
potest deficiali a gula abstinebit. Vnde cum tribus viribus esuriit. primo
in q̃ dragintia diebus et noctibus ieunauit. et tunc no habuit aliq̃ ad
quem edium in lapides qui tentator dixit. Si filius dei es dic ut lapi
des isti panes fiant. Alia vice esuriit et no habuit in folia sicut de
ficulnea q̃ no habuit in folia tempore malediuit. Alia vice esuriit et
sitiuit cum sua passione qui dixit sitio. Tunc cum no habuit in aceto
et fel ad comedendum et bibendum. Vnde ps. Dederunt in escam meam fel et
in sitim meam potauerunt me aceto. Quarti remedium est cordis dare
servitia et potui dominatorum. Ad quo notandum q̃ gulosi debent habere servi
tia primum servitium est fames. Vnde ps. Fame pascuit. ut canes. Vnde
ysai. Quod vnum sufficit terrae sui. Secundum q̃ medit. Sed minima fame
et dolore. Tertium servitium est eterna mors ps. Ayers depascet eos. Et ho
est valde miserabile q̃ ipse moriuntur et nisi finaliter mori possunt. Vnde
Apostolus ayers non fugiet ab eis. Et si mors corporalis q̃ est in separatione cor
poris et anime sic vocatur. Horrez q̃ nec stare nec sedere nec loqui pt. Sed tunc mors
eterna fiet in damnatis. Vnde Job. Consumat mors fortitudinem
eius. Et non pz de debilitate puti quia sic debilitat fortissimos q̃ to magis
illa mors amara reddit ista corpa debilia ad resistendum et ad si
milendum. Tertium servitium sit carnes de octe et asse. Vnde Job tris
bunt ab aquis nimium ad calorem magnum. Sic enim in frigore sit q̃ gelat
genimio frigore lingua corpis et sic quemadmodum ea q̃ carnes coctas et
assas. Vnde Apostolus. Ayandurabit linguas suas p dolore. Quinto at
erit potius corpis damnatorum ostendit ps. Dicens pugnis sulphur et
spiritus procellarum ps calicis eorum. Quia sit vnum petrahit medium et letificat
cordis. Sic potius in infernalis totum horrez penetrat et eu a intrinsecus
ab et gtbat. Quinti remedium q̃ redditur pnia deo rez de oribus
inutilis et superfluis expensis usq̃ ad minutissimum quadrantem. Quia
2 iuam iustitiam dei ho bibens haustu aqua sp ita et necessitate

dehor redditing est vocem o qui tuc dicturi sunt quot denarios vino gas
sos et florenos gulose et ebriose expenderunt qui quidem mane usque
advesperum vino quidem noctem sup addunt et sic tabernas pedunt et
sic se cum vino superfluo se replent et in ebriat de quibus cura disseri
tione reddituri sunt tunc igo quibus sanctis deus nunquam sit ratio et
utilitate debitis bibere necessitate comedere non vinum causa fiat
quae sustentatio et confortatio nacessitatis vn dicuntur de vinis dni qui mis
madicas et bibis ad refectionem et ad recuperationem vero in brevi tuc
tuus cibus et potus laudat deum. Ecce tu remedium est quod dicere
etna cena nobis in celo paratur vbi habebimus ferculum prosa primo
ferculum magna et copia et cana ibi pascit. Si hic pauci tm gutture
vino pasti cibati cum pauci cibo et cum cibus ad ventre venit amo
nos scripsit Jhs si vnquam labore et toto mundo dare satis est quod deus so
lo vos cauit et dixit et sed sup quod tuc cum tibi celum dabit cum gau
dio sus est vbi apponit diligentia sua ut magnum gaudium tibi
faciat vn dixit discipulis suis vado parare vobis locum. Credo in Jhs
habebimus multa ferculum et tot quot sunt sti et angeli in celo quos
mihi nobis est ignotum et sic nec stellae celi nec gutte maris sic nec
mm stoq quibus mm mirare potest vn dixit verbum magis
nam qua nemo dimirare potest et de quibus sto quibus mm magis
gaudium habebit et suscitm et diligimus nos alternatim sic qui mi qui
me i pauci sic dilexit quia vm genitus est in commia caritate
dni habemus vmissam mtm gaudet de altera pro gaudio qui de suo
pro est igo quia vnus no est in semetipso hoc habebit in alio vn dicitur habilis
em sic et sic caritate mito fiet ut vmissam habitura sit in alio quia no
est in ipso mento vn dicitur in mors Sancta vis nos in illa pace faciet
ut qui mst quisque no accepit ut se accepisse in illo gaudat igo quisque vnus
membris est diuidat cum alijs sic cit mecum inter sos Jhs tm gau
dium habebit qs de vno sto qui si mille annis de hominibus pm pacu
tis deo plene de hor no fuisset igo si totus mundus esset illig
hois tuc ponq vellet illo tempore qui gaudio illo priuari quia de vno
solo sto pt hoc. Tertio ibi habebimus ferculum sic quod illud dulcedo e
hic ignota pis Quoniam magna multitudo dulcedinis tuc dnc qui
Jhs pasti in dulcedini tuc pauper deus et dixit bti qui ad cena
angm vocati sunt. Hoc cena pz in stis qui talia sustinuerunt vn
paulo vidit gaudia celi et pgmodu dixit no sit ro digne pas
siones huius tpis ad futam gloriam quae revelabit in nobis Si omis tbu
lationes et acm paupertate qs sustinuerit pu sup et oi die mille sicis
moreretur ad qd digni no fuissent vn cogni ecpla nulla labor
durum nullum tpe longum videri debet quo gla et mitatis acquirit
Jhs oris de recuperate lapsi Si cotidie oportet nos tormenta
pferre si pam cohena puo tpe tollere pro ut tpm xpm videre

possemq in gla et xpi eius nuo sancti tuo erat digni panem
q triste est mo ut tanti bom tante q gle principes habem. Qui
to hemq ibi secula prosa q deus mat dabit se nobis i pmio
et sic cultura a deo cita pt letificare hominem vi gra Qic auro aua
ri et hono et pcis et vestes pnose superbi sibq prosq vmu bo
mi gulosi tenps Quid tuc cator possit Tanta sit gaudia celi
q si celu aperiret et mmmmmmu gaudium alicq pui sti videret q iuo
remote a nobis sit tri toty mundq no pt sufficere hoc gaudium
Qi aut pg lec ect q sufficere possit tuc illm cor adeo esset triste qq
q hoc letificaretur vmo si mterem ingne ardere et ul i glanie sta
ret ul cna pam morte corpis sustinet de hys oibq mtim n
sentiret Quid tuc erit qn nos illic veniemq et cu deo et sctis oibq
gaudebimq Jh deu vide est ita delectabile Qu Augq dit ppo
tius vellet esse in fno et deu vide q m celo et eiq visione cane
vn angli iam qi septe milia annorq deu videbunt et si ad ictu
acli deberet priari visione dei mmis gue est eis Qu aiub cui
angeli hic mnea opantur et nobis frequenter fuiunt tri ff deu iu
templantur vn ag 8 Angeli corp semp videt faciem pris mei
qui est in celis Jh de hac visione dei et dulcedine dicit ps Qm mil
le anni an oclos tuos tq dies hesterna q Ubi dit glo q nunq
aliqua dies tam gaudiose cosumpta impnti qi mille anni bimoes
estimatur i celo Jh hac visione impletur desiderium hoies vn ps
Saiabor cu apparuerit gla tua q i celo quotidie satiabitur qu sit
magni mnti suc pui Qic et aliq q letatur i tm q no pt plq de
sidere Exo de vase magno qd pt gtine vigiti vrnarum Quq
hz capacitate plenu est et no pt plq recipe Qilr de vase puo q pt
contine una sola mesura cu hz illam tuc plenu est et contentatur
ita bn i una mesura sic magni vas i sp tiverius Qic est de sto
magnis sic de sto petro et paulo et joh qm hnt magna vasa i
magna mnta et de nobis qui simq pua vasa cu pui mnts mrib
vn Augq li 22 de ciuitate dei ppe deus est finis desiderioru nostro
qm sn sine videbitur sine fastidio amabitur sn fatiganter laudabitur
Jh dit i eod libro Qu deus pmisit diligere tibq se Illud fide no ca
pere non attingit contrite non apprehendit desidia et vota tnsgdit
acqiri pt estimari no pt Exo de gaudio celi legit qi cecia sti petri
ad Roma cu esset quedam obsessa contigit alia obsessa sup venire
ad eo vna contra alia cepit i surgere et clamoribq et contremiscis ses
affice demon demom dicebat qi est q conspectu lucifo pr de celo
ruiung alt respondit qre fecisti cirq illi ad qi pemitudinis va
q ferret Alter sbiungit tuc ista pcentia mimis e seni et ide
demon i terrogatq a cu stabilibq quid facere vellet ut sic ad celu redire
posset Rnt Qi esset colupna ferrea et rasoriis et clauis acutissimis

armata aliqua usq; ad celu erecta usq; ad die iudicij et p cuna ferrea
in qua sic pati possem me pillam trahe velle mit ascendendo ne
descendendo dum p veire possem ad gliam dei et qua p sup bi
am med cendi Et capitulum de luxuria :

A

Luxuria detestanda est et ceteris nociuis tam i corpe q; i ana
vn dtplg Qui formicat i corpo sliud peccat et luxuria
maculat ipm corpus omnia cetera maculat aiam Et
illud ptm maculat corpus et aiam vn Jmo cccxcij de vilitate
conditionis humane luxuria no solu maculat aiam sed fedat ipsum
vn luxuriosa iam sed et fetenam i semetipso viz fetore luxurie et
ingnie quipie Ideo luxuriosa corpa porro et plus delentur i lu
to luxurie q in floribus castitatis Qui libent deliciis corpa mem in
pinitate sua et qto pinis mis fuat tanto gloriosius i futura resurrec
tione erit et qto impinius tanto plus fuerit ceteris si sic decedit est enim luxu
ria ptm fetens no solu coram hoibus sed etiam coram angelis et
angeli sit puri qui nos custodiunt io ne modicum displicet eis Et
ab i aspectu corpa audet nepiam dpg luxurie et petrie vn vni i quibus
diuspnio in quibus angelo tuo ne audeat
ab illo pnte q me videte non audeat Item luxuria hominis minuit vita
et debilitat corpa vn Ste Ecc in de reg mmo principi Qui ita est destruo
corpis et abbiuiaco vite vn Sed dicit i mori p luxuria nam corrumpit
senectu in ducit vita minuit moti appiquat vn ecc p plus di et
malia i plua morat diuiq vmmt pter paucitate corporis Item luxuria
nocet hoi hoc pz exeo et ho vix p pponit hoc vitiu in eo assuetu fiat
vn pu 22 fouea profunda et mulier qui aut i fouea cadit profundu no
defiole cryt sicut defiole cadit de mali dyabolique illo pro illa
quat vn qui i mori Et quo luxuria sel mete vmq occupauit vix eu
bona cogitare permittit et heu fe omne hoiem tedit ad i fundum dya
bolq pisq vinu nobiles et ignobiles pauperes et pcos vn Abacuc
p dotis hoit in sagena sua vn eo et i indicia i pfte luxurie pfte
hymenee sbiat pauperem David existit et forcio Samsone Item luxuria
valde placet dyabolo et potiu se mistificare coram deo coparare formicitoq
in eo no i veit hoc pcm et ipi fuit vn quid demoes mechoes nobilis
nobili sue nate dedignant hoies temptare de luxuria ut pz i lucrecio q
ipm tempt de superbia auaricia et gula sed no de luxuria vn eo mirtu
vilig est et acurne vmci et il gloriosus qua cane vmere Item hoc multu
placet dyabolo et i hoc pro binas arras lucet et valde p vili pro ha
tam pciosas arras aspo itu cure emptas vt p vna sola deleuere fe
tua mulier illo pro dat arai sua dyabolo et corpa tuu lenitati p quo no
daret solatiares suos Item hoc vitiu multu displicet deo et luxuriosa sua
mt delectoes turpiu et vilius membroq deo et bte marie et sanctorum
omq sanctoq et angelorq et ipsumq qui pro nos mortu est cu passione sua orbq
electis suis go no i mito hoc vitiu displicet deo et orbq sibi et :

B

eunuchi videndum quomodo luxuria quantitas finis actus est an sit
mortale et qui non quo non quia luxuria sui actus committitur
dicere modis primo qui quis habet tempore cogitationem tui sui de
lectatione et contra voluntatem sua mordit sibi et hoc nullum est
peccatum vnde Gregorius super Ezech. Quia tunc in mente sit cogitatio
nisi tentatio non polluit si eo non consentit go boni homines tristes vivunt
tes non dent militi turbari eo eo quod eis male et pessime cogitationes
inducit et diabolus plus tempt bonos quia malos qui vo
luntate diaboli in omnibus exequuntur vnde Gregorius tanto hostis callidior
decipere molimina ardentius quo quietis gito celestis prae seruc
tus in quare cognoscit vnde ita vni non eum qui tentari deinde si tep
tationes indeserunt et si tentationibus superari fuerunt go si quis tep
tatus de pessimis et in audit cogitationibus virtutis resistere dz tunc dic
ei meito ita vnde vni quotiens resistere toties coronabor qui
libro meditationum ait. Demonum est malas suggestiones in gerere
nisi est illius non consentire nam quotiens resistimus toties diabolum superamus
angelos letificamus deum honoramus Credo qui alicui incidit mala
cogitatio cui delectatione tui si consensu plene rationis tunc est peccatum ven
ale vnde nondum est qui primo primo impetus penitus occurrebat tentatio sup
diabolus in spe spectat qui suggerit mulieri et mulier quod dat viro et
vir quod comedit de pomo vetito et tunc peccatum consummatum fuit in adam
et id genus hominum Sic et diuersa suggestio spectat in nobis et primum
motum et formam prouenit domestico vo mulier est delectatio et comes
tio viri est consensus hoc enim tria suggestione delectatio et consensus
ho in tentatione et peccatum ducit et tentatio per suggestionem quae in cogitatione
consistit inchoatur et ei tunc non consentitur et in mente resistitur tunc non est
peccatum Sed quia delectatio cogitationis tentatio per gradit et sic est veniale
qui cogitatio in mente cum delectatione euenit et per consensu delectationis est peccatum
quantum tunc est mortale go sunt cauere debemus ne delectemur in cogitationi
bus malis et cum delectatio non adueniat tunc est veniale et hoc intelligi
qui consensus rationis non est ibi // Dicis quantum qui dat consensum
in morosam delectationem sic quod delectatur in plena voce in malis cogi
tationibus et in eisdem sic in voluntate tunc morosa delectatio est peccatum mor
tale Sic sicut mulieres facunt tui mulieres qui viri et etiam virgines qui
licet non voluit ad actum procedere tui voluit in primis cogitationibus et delec
tationibus delectari quia tu minimis et pueros quia facile est hoc peccatum
mortale ni certum Sed habet iacobus in epistola sua quidam quia in interior
animum delectatio cum concepit sibi audiendum consensum rationis fit peccatum mortale
Nec quantum qui quis ex mala cogitatione et delectatione dat consensum et
voluntate ad opus et hoc est peccatum mortale vnde Augustinus Si
non generat ei quia libido quamvis fuerit ad ce et non disponat ei ita peccatum
imputatur etiam si non consequitur finem quam intentat in generis quia est hoc

5

ita

eriam intelligit de quibus peccatis mortalibus et quicquid regimen et ministerium
debet esse et sit stat in proposito suo et sic eternaliter vivet nunquam peccatis mor
talibus denuo se denuo tantum salutem et quibus sit masculus sit mulier
sit stat in suo proposito et nunquam vellit facere actum in incomodo. Illi qui to
quantum intendit visum ut ipse concupiscit alia persona et eam tenere ca
mispicit ut eam concupiscere vellit. Vnde ait. Qui vidit mulierem ad
concupiscendum eam. Sunt concupiscentia tripliciter in cordibus et in consensum
voluntatis et ita si facultas assit et facere disponit iam moechatus est eam in
corde suo. Vnde ita ipse vna die certum domum intuitur et in qualibus domo
concupiscam iterum deam sibi prius in aspectu tot prima motulia et
mittit ipse nunc nunquam est custodia oculorum primo et oculi sit valde veloces
ad videndum ante sed per domum bonum compantur. Dicen. Oculus meus de
patuit est animam meam. Vnde ita Gregorius. Vidit mulier lignum quod pulchrum
esset ad videndum. Vnde Gregorius. Nec cum ita lignum tetigisset nisi prius in
cante respexisset. Ergo custodiendi sunt oculi et sunt qui duae portae in castro corpus
meum. Quid cum habet potest aliquis castrum habere iterum castrum. Sic si dyabolus oculos
meos tuetur habet castrum corpus meum et tuetur frequenter intrat mors in animam per
fenestras meas corporis et sicut deus nihil habet in hoste si oculos non habet sicut eum
Dus capere ubi non habet in gressum vnde dicit in canticis. Ergo oculi tuus nequi
sunt tuti corporis tui tenebrosus est. Ergo custodiendi sunt oculi et vitius corporis
mulieris et a planta pedis usque ad verticem non est locus in mulier ornatus. Ita
non sit laqueus dyabolo ad capiendum animam. Ne concupiscas mulierem or
natum ne forte miscuas in laqueum eius et dyabolus mulierebus pompose
ornatus tamquam gladius ad capiendum animas est. Ne concupiscas mulierem
ornatum et ornandum vnde ioh. Gladius igneus est species mulieris vino
est gladius biceps mulier pompose ornata hoc est ex eo et omnis anima
superbia et animam prima et luxuriam et mala concupiscentia. Quid
quid faciendum sit hoc qui vidit aliquam personam ornatam et pulchrum ut
non noscat iam quid primo et duo sunt cogitanda primo et maxime habuisti in
tuum animum et diligentia adornandum anima tua eternaliter victuri ad complac
endum deo sicut illa persona habuit adornandum corpus suum pulchrum et mo
tale et ad complacendum mundo. Et sic dolere debes de accidia et negligentia
tua et per dicione illius ante quam sic posset videris in medio illius pec
ante in cay lo de superbia oriri et licet. Ergo cogitandum est quod pulchrum
sit facies eorum in celo et quo ornabuntur in stola glie. Quis iste mortalis
homo qui hodie est et forte cras moritur tam pulchre ad videndum quod te
ent de in mortalibus per iudicium eternum vnuctibus et sic homo per hoc quibus
accire affectu pyemedi ad celeste claritate. Quicquid ita quod si homo vidit
mulierem in virginem tamquam rem in ymagine pulchrum non mala cogi
tando in appetendo non est prima quius sit in aliquis. Vnde dicit. Non licet
videre quod non licet concupiscere non licet videre. Vnde ita stuga in regula nec
mulierem videri prohibet. Appetere in ab rebus appetere velle terminum est

ff

Secundo committitur loquendo vel respondendo ut cum quibus loquitur vel arridet aliqua p
sona ea intencione ut eam allicat et sic peccat mortaliter vi g. Si quis
loquitur verba joculatoria in loco est tunc venniale. Et si quis loquitur verba joculatoria
cum intencione ut ea persona ad actum illicitum allicatur tunc hec verba joculatoria
quamvis ipsa sint venniale sunt tamen illicita et mortalia propter pusillam intencionem. Sicut vel
ludendo est derisum ut cum quibus arridet aliqua persona ea intencione ut
illa persona ad mala concupiscencia et ad actum illicitum allicatur tunc hoc
mortaliter peccat propter pusillam intencionem. Unde ait ve vobis qui nunc ridetis
Et si aliquis arridet aliqua persona propter noticia vel quia dat lenium vel
gesticulacione vel commencione vel joco tunc vix peccat venialiter. Et quia
ecia quamvis aliqui antiqui viri et multi et virgines sepe loquuntur verba seni
lia et lascivia sicut quod est valde reprehensibile quia per hoc ostenditur quod
hunc cordis amplitudinem quia dicit dominus vobis habundantia
cordis os loquitur. Et cum cadit verba ait dicit. Et sicut aliquale cor habet vanum assi
milia verba loquitur et opera facit. Unde cum duplices quia et theologicus aliquis vanus
qui est tale dicit et opera operatur et tale vinnit. Unde ecia ipsi aliquales
primo ostendit illis et animum quibus spirituales presertim
et horas devoti sepius noriant deum et dominum ihesum dominum et beatam virginem
et loquitur delicate et salutiferum verba prout quia hunc puram et casta corda
Et opposito facit mali et prius et iniquidio horas presentes verba seni
lia et lascivia. Unde ipsi de primo bono aliquis primo debet in corde reprehen
dere non debet ita sic mali mores bona colloquia corrumpunt ita bona
colloquia malos mores corrumpunt. Et tertio quantitatem pertactu in pu
dicum et per amplexiones et osculum et hoc quia modo per aliquem vocatur
turpitudo et ille modo e contra mortale est. Et ratione in expendio tale
oloyce vitam tanto grius quanto magis per talia libidinosa accedit per
minus appropinquat ad mulierem et ad virginem tunc quia ex eundem
ingrem tangere mulierem per mulierem non est primum sicut tangere ut in
tentione si contingere. Et tangere voluptuose ut osculari ad se non ut mere
est primum mortale heu heu illi non adimunt qui ut fecerunt mulieres et
virgines in pudicia tangunt. Et amplexando osculando quo deus gentis of
fendit. Octavo committitur per tactum per ornatum corporis vel alia signa
ad luxuriam in citacia vi gera ut sint isti qui non concupiscunt in actu
perficere volunt si faciunt ut eo cupiscant et multe mulieres pilis et virgi
nes que ad horlavat se et ornat vel caput discooperit ut amabi
liores fiant que non solum in plateis et in ecclesiis ymo ecia in ecclesia coda
vicem vulnicant dum ab in colore albo nunc rubeo nunc fanmliari col
loquio nunc manum in iecore nunc vultum apponere sic faciunt quasi in
lino fricant faciem et impingunt se sic pictum ymagine et pulchra
laqueum et occasione ruine presunt quibus et illes qui se non concupiscunt

nec ena actu intendere volunt / ſi tem cupiſci a bonis volut ſut
occiſores animarum / vnde in hoc non videt tibi a beo grauore
ſiſtere peſtiferone que ſuggeſtione maligna cum pernicioſo ſcandali
occaſione a beo petit a nobis quas redemit a peccato quod ſuggerere illu
ſidit / de quibus deus diſcreta ratione requirit a beis de orbis animabus
illis quas ſic ad penam ſuo creuit vnde / Exod. 21 / fodeit ciſtna et ea non
operuerit et ſi mecidit in ea bos vel aſinus dnus ciſtne reddet pecu eis
vbi dicit glo. ciſtna capit / qui mulier ornatus tuit bos vel aſinus in tribit
in ea qui ſpo p ornatu illu illa capat / tuit mulier in ſtu reddet ratione de ena
bus illis vn. Greg. / primorum dot motibus quas dignae quot cum pruit /
in poſterius religio ego virgines et mulieres non dent ſe pompoſe ornare
vn. dugo in lib. adſtorib virgines. Dnica vigo nec ornatu rapit /
nec habitu nec oculis creat / ſed tui velatu adtira deponto predat ne in ſpo viles
in ducat amores et ſi non pnt aliis tu ea predicoib exiſtat // Nono q
mittit / p dona et munuſcula ut ei quas dat alicui pſone alicui do
mi vel ſtenodu et in terre ut ſit ea ad mala corrupiſtenia et ad malu
actu allicat / ſic dans ſi ſit pnouo anno ſi alio tpe peccat mor
pter mala in ſtione vino aut ſamine q pcat vel vendit ſtle ſtenodu
illique ſint ſtitudmale ſic velle abuti reus cit illi pen et gnit
peccat ſnſu minis q est mediato in ſtrop pſona ſneter et portat
illi p ſone ſtle dom ſnet et ſtem mulu ſme q pcy du / Decimo q mit
tit / qui alicui libet velle actu illu facere et pfice et bn posset q ſnt
optimum tale lori et pſoe ſi ſolu pria dmittit q timet mundu et
ſcandalu homi et ro ſpone q dm ſi ſnet ſe posse late in hor actu
nec dau nec ſcod nec ſalute aut curaret qui hor ope pcet cet
ſtles q ſic dimittit no ſolu. pp deu ſi pt hoici in gnter peccat et
deu offendit q voluntas corp deliberatione ad actu illu / vn leo pp
ſnt no nlli q du rode conuiſrut penam faciedi deliberat illudty
timore dmittit a p difficultate mequint hij pſto in dno morunt
et hac ide mtligendu e de quibus pcto motali q qo no pt deu di
mittit ſi ſolu pter timore hom vn. ſi Gic quib no choiſans vel veſtes
no pompoſas potus pter a q preſul nu vel ab pmq nouit defuncty
e Gi ſi hor no cet pter deu no dimittet ſi ſio ſuet Gile q conuiſ
ret rem pri ſui et hac libuit ſibi ſbtract ſi pi ſpedu no timet ſtles p
ſtunt in pcto motali Gi at ad actu pcedit ſi p e penam mortiferum in in pcto

e quib vide de filiabus lynie Quia p ma e contrab mel de qua
ſtb habitudme dem est Quia aut ſit motale vel veniale cetnit her
de ſtilb. Sed et ſi ſ. gen ſui no ſit penam motale ru mes ſit
q tribula rasa et rem nascat / ty tu ad ſme lynie ordinat qui vo
luntie ſt ſubpmit vpu rois motale e vn pb Gux reddit in mes

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

contupie et no viderit solem / Dc nolunt intelligere ut bn agere qi
in illicito no ordinat ad finem rei illicite nisi in medicina coquiada nali
corpis in dispoicione no culpabili no cedo ce primo mortale / Geda si
lia est principium ppe vn betrahtibeit deb todes oder derhelle nisi sper
wegenheit das ist so er lonffet zu der sunde Quia liquidos quitq; agit
hor sicut festinat et i deliberate con ad pri / Obliti vidcat ira
et palpebre tue precedunt gressus tuos // No qn est venale nisi mortale
Ein her destild qi tm est primo qn voluntate ce actu consilij preter mittit
Quos et in hijs que pnomitate salutis considerada ostenit voluntate
se principiis ut pecto sia salute ponat mortalis videt peccie signa
ter qn ordinatur ad finem liquide nisi magnitudo aliud finem p se illicitum
Et si contingat qui disponide alia nali sic alia nali sed principiis no
sic est mortale Secunda filia e considerado vn altsam beit nff alles das
zetrind vn zu lassen ist vn inconsiderato est qn quis i recipiendo
defint cor hor q contempnit nisi negligit attendere ea quibus rem judi
cium predit vn maiestu est q in considerando est primo no qn est mortale
nisi venale her destild Sit dum est an deprincipiando et recitate si aster
tata est qo intendere nisi ad finem liquide ordinet / Juxta illud dauid Adhuc
tertiu sensu sud ut no recordacio / indicio / pistop / venale in primo
pt esse qn no ordinat ad finem malum nisi qm sine peto qn vel venali
defin nisi qo dispoe corpis in culpabili / Quarta filia est i gsicia i vn dste
ter beit das der meusch fellet ieiner me vo cy in das andi - est sic deo plac
stabilitas i bono sic i stabilitate nisi id displicet deo Quinta filia e amo
sin papio mundi q amo inordinata se ipm hominem exercet vn Gregor
vehemet clandit oculos amor privata exquo fit ut male agimus quie
no qm amamus Quo aut sit primo mortale amor privata vn her destild
q amor su ipsi vergat injuria ipsi q tuit est primo mortale juxta me
sura injurie n injuria est minima / Sexta filia est odiu dei Cum
eum deus ipsis sibi sit voluntate et impedimento pstat pm similitudine ut
alias tue odit deu Circa / vt deu odio possit ab hoc pn. Cy thom
Deus dr ab hoc comprehendi et q sideari sit Unomo Cy scipm s. pes
sentia deus cum p essentia nec odio habi s. q sideando eu Cy centia
Cy effectus eius tue sue qui effectus repugnat in ordinate volu
tati Sic in fluvio pene et cna coercibile proxp plegem dinam que
phibi ea que repugnat voluntati deputate p primo qi ad considerandum
effectum illud ab aliqbq deus odio hoc pt Sic illi in sino odit
deu et cna pecores i mundo vn dpot blasphemat deu relip doloibq
Cy alios effectq hnt cna sic dator omn bonorp vite et intelligenie et
sic considerando non odit // No q quicuq odit penas odit deu penarp
actorem nam mihi no odit pena sp paciendi sustinet / Do ordine noc dine
nistrie predit et exordinione nie in ministe Augg p sonm dt q mala
penalia que deus tollerie jubet no amare est hi precipe in odio
dei pnmitt hor est odio hoc pudei justicia q est q iussim primo

Septima filia est amor mundi. Hanc quo sicut q. amor mundi est val
de periculosum, primo quia caritate dei extinguit, sicut si quis diligit mundum
non est caritas patris in illo. 2o quia sic dilectio dei est fons omnium bonorum et
virtutum ita dilectio mundi omnium vitiorum. Vnde dicitur: Disce homo non diligere
mundum ut diligas deum, cave ut contemnas, fende ut implecas. 3o quia inimicus
dei quantum est. Vnde iste est ministerium huius mundi. 4o quia sicut dyabolus
se facit dyabolus. Si mundo placere sunt vopi non esse. Vnde ait: Nemo potest
duobus dominis servire. Vnde etiam dicit: Sicut ait domino quia misericordia et misericordia
qui eum sequitur. Et horis mundi opa excluserunt a vita. Non si amor
mundi tam excescit in horis ut preferat et preponat amore dei et vite eterne
ut si redundat in iniuriam et tollit caritate quia primum est primum mobile
Si in ea hos limites sistat pt esse venale. Octava filia est redemptio
filii sicut si id grandum sempiternum et hereditate celestem redemptione et
pmitiplo reputatur et plus delectare in freno luxurie quam florere capitatis et in
omnibus bonis et gaudiis spualibus et celestibus

equitas vide quo luxuria palliat se sub triplici specie virtutis. primo occul
tat se sub specie affabilitatis et benivolentie et hoc appet. Illis a se
alios minus affabiles exhibet. Sicut cum quid qui adulatur
ut omnibus se affabiles et gratos exhibet et omnibus placere desiderat
et sic frequenter occultat se fiscus voluptatis. Stulla occultatio est multum pe
riculosa et sub ipsa pietatis virtutis et spiritus dei amoris frequenter inficit
per occultationem amore carnis. Remedium contra hanc occultationem et voluptatem
est quia homo diligere considerat mente sua et discutiat vtrum sub specie
affabilitatis et amicitie quia excercet alia quapia ut inclinaret quia
amor latent et abscondat et si qua talia comprehendit secundum fuit
erit quia porro se exhibeat singulare et maturum quia quia sua affabilitate
malam inclinationem in se ipso sustinet ut alios ipsam pateret et etiam op
timum remedium est ad id quia ho tanta magnitudine et tanta cordis al
titudine mentis prudentiam amplectatur ut etiam dedignetur cuiquam
familiariter exhibere. Vnde possit sic mentis pietas in gnari et hec mag
nanimitas in cordis sublimitas nequaquam abdicare hi porro ab amoris
virtute procedit. Sed occultat se sub specie caritatis et amicitie et hoc appet
in illis qui dicunt quia ideo singulari affectu ad alias personas inclinentur
ut eorum perfectu sue salutis magis quam et eorum diversorum in deum ma
gis ferventes et sollicite insistant et si in illorum decipiuntur. Sed quia
in hoc cum sub ficta specie caritatis et salutis primum fiscus carnalis corrupte
se occultat. Remedium contra hoc quia homo diligere considerat quam utili
tas illi personae prestare possit quia cuique affectu singulare ad ipsam affectu
gerunt et considerent si ista persona sua diversorum et studeo in dignitate
via si homo scripsit aut alia persona adeo molle cognoscit quia vis sub-

timeat ꝓ ex eius studio sibi vel illi mentem gaudio vel noxia amor vehi
natio prevenat vel eius et homini ꝓ se abortiva illis actibus respingat ex
quibus posset sibi vel alius aliqua noxia prevenire Nam ut Gregorius doc=
ceres eius quibus per gestus precaveis et leves dum amore in corde prem
dum minuit tortes in mente sua se ipsum spiritali occidit Si autem ab scire vo
lueritis an ex pio amore cor pro se alteri occupet ex hoc cognoscat si illa
persona asserit ꝓ amore tuus in corde suo supremum locum teneat vel si simili
litatem tuam cui alia persona molestare fertur hoc eum sit certa signa noxie
et vinate dilectionis Tertio occultat se sub specie sanctitatis et hypocrisie
et hoc apparet in illis qui dicunt ꝓ ad hanc persona vel ad illam magis in
clinet vae sitis et castitatis et virginitatis in ea reluceat asserentes ꝓ
ad hoc similitudinem eius frequenter ut bonis exemplis eius edificet
et sic plerique decipiuntur Vnde dicit Augustinus nec ego timeo ut
que religiosior est et quo religiosiores tanto citius allicuntur et plerique
sub specie sanctitatis latet pessimus libidinis Sed quia aliqua persona devota
desiderat hanc privata colloquia et conversationes similitudines tuae iste amor simi
litudinis saepe gignit carnale et hoc contingit in viris perfectis prout sed Augu
dicit in libro de singularitate clericorum Sed de in exemplis loquor ex femi
nae similitudine multos reddit cecidisse quorum suspicabar dumbo
dicit quos ipsos aspiciunt in prelios dyabolicae pugnae gravescunt Remedium cont
hac occultatione consistit in hoc quod ego vinculi ano illos actus quibus alicui
persone ꝓ sua virtute impedit no persone ꝓ quae placentia ꝓ amore excitat
sunt magna mora et longo quietu fiat dumbo Si predicta gres
femina qua videri hic instante mente diligere no corporali praesentia
ꝓ nec ex David simili nec Sampsone fortio ajento quod pa disu colo
mi de possessione sua eiecerat

Quinto reprehensio eorum qui dicunt se no posse continere a fornicatione
Sed hoc est falsum pz primo ꝓ hoc quod ducta testimonia sacre scrip
ture hoc reprobant et primo illud Gen 4 quod dicit dnus ad Cayn
loquens de primo sed te erit appetitus tuus et tu dominaberis illi
Vnde qui mendacium dno in pomnt qui dicunt se no posse continere cum ty
homo dnatur appetitui cuiuslibet peccati sic ꝓ pertinacia huic resiste
Sicut illud Job 6 an potest quis gustare ꝓ gustatu auferet morte in vitate
qui haec pertrans fidem cognoscet quod fornicationis delectatio est venenata
ro mente vitranda Nonne si apponetur alicui cibus amarissimus ut
venenatus ipse dicet sitiri no possum aliquo modo quemdem voluptas vo
fornicationis ex mero est venenata in ea morte amarior quod hoc
morte spiritali in culpe horrem in tricit Insuper vo in terficit horiz morte
etiam tam corporis quam anime Sicut ꝓ in Genesi dicitur opposuit a aqua et ignis ad

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

qd voluerit porrige manu et post eum homine vita et mors bo
nu et malu q placuerit dabitur sic ploat q illud apli fidelis qt
deus qm no permittit tentari ultra qm possumus // Ergo 10 cruce
debet quis ne vituperat dicat se no posse continere q phor reddit
se insipiente brutis animalibus q mung hi libtate ai i voluit q
bruta animalia cum sint digniores ia data sit homi pecudibus animalibus
q libru arbitrium hi / piscibus eum custodit se a cesti si hamu vidi
et unus a grano frumenti si laqueos videt et miser homo tunc mo
tus no vult se tenere ab illicitis voluptatibus ipsi luxurie // Tertio 10 q
hos incurrit maledictum omnipotentis dei qui dicit se no posse continere cu
sit deus nullum i pgle precepit homi cum ubi angelis qui dicit deum pe
pisse in pgle // Dicto q tales sunt blasphemi eo q i ponunt deo id q ei
no queunt et insuper q qt contra eius divina reverentia hor pz q i ponunt
deo ignorantia qi no cognoscunt Jte in ponunt ei iniustitia eo q hoi precipit q p
i pgle no possit qi iuste i hor ei homine egerit dom qd dicit ps Justus
dns i omibus viis suis et phor in ponunt i pietate et i deliciate / cuco
q i deliciter egerit i hor q hoi omnis i potabile i posuerit dom qd dicit
ps ayan vivetur dns et ipse pse dicit i civo Disiate eum q invenit sed // Dicto
10 q hos lo / contra fide et veritate qui dicit se no posse continere vnie
et Augustinus ait qri de illo qui se dicit no posse gtinere vtrum i ligat q
no pt gtinere se cuius viribus sed dei auxilio Aut si i ligat q etia adiuto
de deo no possit qi primo no hor plam vm e / et sed dei adiutorio in
possumus Vnde dicit xi h e vanus joh / 15 Ergo nec michil potest fieri sine
omo Vnde etia apls 2 Cor 3 no sumus sufficientes cogitare aliq
q nobis qi q nobis Vnde dicuntur dne sine te michil sit omnis conatus mi
Vnde etia Cap 8 Quia q alit no possu ee gtinere in deus det hi qui deus
ff patrity e die gratiam et adiuvac hominem i hos q sit ad salute si
solumo ho patius e accipe gratiam et juvamine dmno / 2o hic manifes
tisse sim et etia sapit hesum q ab andet dice q etia cu adiutorio
dei no possit continere vnie et hos lo / cot pr articulum fidei vbi di
tur q credo in deu preci o potente Jte pt etia qri a tli an possit
aliqdo tpe continere q si dicit se pmesem ul ultra posse vi q ut in
pl ma in qua etia qui q pessimi hoies abstinet tut oste dedi est
ci q potis q supare debet q septi ine se continent q i isto tu deus pa
tio et ad pmiadu cu pg q pmes amore dei gtinent q ante si tin
cerare de eius auxilium instant pericit Jte qredu a tli quid cogat
cu vtq a diabolo cogatur ut a muliere ut a carne no a diabolo
Vn Greg Debilis est hostis qui nemiery vincit n volete ita e de

Nunc

bilitatis et omni potencia sua privatus per passionem et mortem christi virtute
sui per diabolum plenissime virtutem mortis et non per se et non per se et per eius est subditus
dei nam si tunc posset mortem dyabolus vellet aliquis in sorte non remanet
Item si mortem non cum dyabolo sequendo si suadendo noceret nec consequeretur
a nobis consensum si petit dat id ille consilium deo anyniciate mem
est vel eligere vel repudiare quod suggerit cum certa diffinitione sicut dyabolus
cum suggerit per vegere te non per se non cogit a muliere et masculo natura for
tior est mulier sed non a carne et deus dedit dominium homini sicut carne sua
et bene possit sustinere a fornicatione si vellet per gehenam Nunc si silis fuerit tuta
voluntate gaudendi et sed vinum quod custodiendum vase defictili continet et
si in tanta diligencia observent semper corpus in sentiet se per omnem tempus
temptationis carnalis cum qualiter diligencia observent vorantur vase repleti in
vino non sentiunt vinum cum ire vel fallere dolo Item per gehenam et si in continencia
debet per de bona sua temporalia vel si fuerit pauperi sibi ignem non sinuo
debet remanere sicut bis lamentum in tribulacione ordo abstinet et tum et adme
tem aliquid actum luxurie sentient et voluntarie perficiet

Quinto de remedium contra omnem luxuriam et sicut tu et
sicut patet Sin cum luxuria sit ignis nemo tamen est remedium contra
eius vim quod si olla que tria ignis adhibit ut efundat et in ea
contineat vel deligens subtrahit vel olla a igne elongatur sic cum fa
ciendum est contra ignem luxurie primum est remedium est ut si quis videt
se temptari sicut aqua in fiducia est in tribulacione quicquid ut vel recipiat a se
vel tabalio bona disciplina vel pimiat se alius fugendo y enes et est si
non vult sibi adhibere tribulaciones punia alii adhibeat sibi tribulacionis
memoriam ut cogitet de penis que debet pro luxurie vel homine de hiis
iam dictis legitur quod quidam temptatus a luxuria dixit Si ego hoc agro
cum ignis incerar go pbare volo vtrum possit sustinere et sic combussit di
gitos et sic compescuit in se luxuriam Homo cum de bero vinum et ardore
luxurie intus spinas se picuit et volneravit corpus suum et sic per volnera car
nis extinguit ardore libidinis Item legitur de bero vinum quod per incersit se
in gelida aqua propter vehemenciam temptationis carnis Quidam remedium
est quod abstinet de cibo et potu Item cum lignum sluex ardescit per
prius de illis omnibus cibos et potum quod in ciuitate ad luxuriam ut sint for
tia vina et cibi acuti sapores Iste cum sint quasi faculae ardentes ad incendi
dum luxuriam Vini vini pyp cinnamum et cymomum et galanga et multe
species aromatum salsamentorum et alatum quod delectant et accendunt luxuriam
Vnde geo inter epulas difficile fuit predicacio et in teus cum sordid
ostendit eum Ego quo per quod scribe esset deridendo quod fiscelis ardentibus do
mum suam in cendes si diceret quod contubernio eius displicet Sic deridendi
sicut quem dicunt se velle continue cum thibus cibis et potibus domos suas
et corpora sua incendunt cum igne libidinis et concupiscencia vel ambo demum

cum a nobis edendi mestia sunt (totaq corpis labes gnatum cum eria Cris
i sinone pricum) cessat prigna adusq cuiqm Vn et hugo de sto vic
parca cum viti ocidit vica Qt aut sb tecio tibi et potus exhiguat
liquidam pz p tle Qo Grat quida adolescens qm cui tuitu illicito q
cupiam turmis vehemenit cont honesta et pulcm mlierem accesq
erat et ipa repulit eu sepius et ipe dixit Qi no adiplet voluntate
sua opotet eu mori Tunc ipa assignauit ei die et locu et horam
in qua debet venire ad eu Tunc ipa dixit voluntas tua no i plebit
ni consenserit in i vna petione et ipe libenter assensit et ipa gaudiuit
eu in vna camera p triduu sq cibo et potu et q die pparauit locu
vbi eu mesa q fuit plena eu bonis ferculis et cibariis Qui bonu
potu et exopposito pparauit lectu pulcr et dixit juueni optione t
dabo an vis comedere ut bibere ut voluntate tua tuo eu adimplere et
voluntate tua pacta ego te includa et ita no gustabis q sp i bibendo
et comedendo Tunc juuenis Pnt Ego ita fatigatus et alternatus su
fame et siti q ignis concipere totu refrigerat et ia nullam cupiditatem erga
te ego fame deleat comedere et bibere magis q q aliud facere et ipa
O nequ tu dixisti q oportet te mori ni ego tibi consentire Vade et
amplius q an accesq es tue sb tfe tibi de cibo et potu et sic facillime
conpiscis tue turpis superabis Tertiu remediu est q ego clogat scab
ignis luxurie i a pnicia mlieris Hor doceat apls Ostoy fugite for
nicationem sup quo dicit Ambo Gn abys ne pe vicios et sectari conflictu
Hor aut fugite ne appprimat q no pt vinci melius addit mone
mm ds Joseph Gn 39 Sidna sua dicit dormi mecu i pe re
lito i manu eius pallio fugit et ejusq es foras Sic aut fugi
endu sit Pnt primo q ho est sic fenu arid du vii ppha Gis enim
fenu Ut ho est sic stipula vn Job et stipula sicam p fragis et
nilla aut sentitis est stipula ul fenu arid tuta ignis igit ho
mito fugiedu est Secio fugiedu est q luxuria e p fenu valde i mdo
go no est dnq luctari tu pice i sto vrr enim pt esse q ho no i pdit
cit p Qui tetigerit picem inquinabit ab ea Qi dicit quis stipula
sit no esse ymo qi ferru et ita no dq ei time mulieris familiaritate
Pnt q ipm ferru ignis i mittit et qi ignea forma ipm pduit
Sic ignis luxurie etia homines ferreos i mittit pn malu vn
jeo ferreas mentes libido domat et etia p q eo duobus la
pidibus si i vice collidant exit ignis sic eo familiaritate duar
p sonarum que si lapidis videntur exit quap ignis luxurie Ut si nu
tus lapideus a cuidela ipo se ponta no q bucit ti demigrit
Sic licet q homo qui no cudit eo familiaritate mulieris i pcm actuale
in sicpiq aliqua tulid in climat a dnno p cogitacoes et de
lectationes malas et etia pio ruine vn jeo Credere ni no pt tu dno

Cxxvii

Cxxvii

toto corde habitare qui feminarum accessibus copulet // Qui autem to habitaui
et familiam conuersato muliebrum uitium est omnium ruine p3 p
tte dom/ legitur in vita patrum Senex quidam erat qui in ciuitate egipti
tudine magna habebat ei filius et videns senex in filius adulterari
in eo dicens vadam in egiptum ut non solua et in pedia filius istos et
dixit ei abbas moyses non vadas et fornicaris in turpitudine eius ille
aut gtristatus dicebat mortuus est corpus meum et tu in ipsa die
Gmittes aut abiit in egiptum Qui cum audisset horas eius quas filius
tes offerebat ei multum vel etiam ad eum vigo quedam voces obsequium
suum fem in firmati depende et post aliquantulum tpis cum paululum de
egtudine qua tenebatur melius habuisset in erit in ea et ista cepit
interrogata at auicina loci illius a quo concepisset iste puer de senex/ ho
aut illi non credebat Senex vero dicebat/ ego hoc feci Qui custodiunt in
fante quie peperit quie enim genuisset puerum et ablactatum fuisset tulit senex
in fantem in humeris suis et die qua eat festuitas in illo loco fem
in erit ibi et in iuit etiam omnis multitudine fem illi aut videtes
eum fleuerunt/ qui dixit filius/ videte in fante quem filius e in bestie
ducte Go vos filius a consortiis muliebrum/ eo quod in senectute hoc feci
et omnie pme et pgens ad cellam sua ad ricum pme quisquis erit
est vn bn dum femina ff ce et femina no cognosce ria plus et
qua motum suspitate quod mirum e quod no potes fn nq magis est ad
id bn pudicitia huiae qui femina qua fin videre quisante me
te diligit no carnali pnitia vn Gregor scribit in registro quod bty dugg
ner cum sorore habitare consensit se/ de eo optibus mne

De operibus misericordiae corporalibus et spiritualibus.

A.

petra misericordie corporalia sunt sex primo est cibare esurientem
vn ysai frange esurienti panem tuum Secundo e potum dare sitienti
vn ad 20 dum potum dedit vnum cum omnimis meis calice aque
frigide Qui sunt quid ades dinci et in misericordes quod potius dant pos
et canibus quia pauperibus Quia plures diuites melius pascunt filios
tanes de quibus pauperes pnt reficiri/ de quibus oribus filios diuites dis
tentam reddituri sunt nisi/ In pup alius tum auari et tenaces sunt
quod potius id quod remanet permittunt putrefieri/ quia tes hoc communi
petritate quod quod pauperibus erogaret vn dns de mamone iniquitatis quod
fecit suis suis repellet eos cum confusione magna ni eis dando
et hic de mensa sua nil ei dederunt ut p3 in diuite epulone et pau
pe lazaro lut 16 vn Gregor dei misericordia no p merci quia hic
misericors no fuit vn Bede super epla iac Qui misericordia
iudicabitur iste qui cum posset no fecit magis Exemplo p3 quia pauperes
se sunt illi tenaces diuites quod deus fuit offendit et cont cum
tate pxima fuerunt et cont aras pro as petrant et illi quamodo
compatiuntur fratribus et captiuis Ambo in simoe no minor e

rimmis quititolle q tu possi i digitibq denegare Vn etia baptisme
nonne in quit polliciteris quc dispensanda suscepisti qpa reputando
qstrem panis fanelici quc tu teneis mundi tumido qia i conclausi q
sinas/ Discalciati calcios qui venies te marcescit pdigitibq ar
gentu quc possides humanatio Vn xpc dicit in ciuo luc qe dis difficile
qui pecunia quit regnum dei intrabit Jtem est malu signum
cuiqus diuiq homo no pt audire clamorem pauperis et si audit
ei no compatitur nr mnsicur J joh 3 Qui habuerit substam quiq
mundi et vidit fratrem suu necessitate patiente et clausit viscera sua
ab eo quo caritas dei manet i illo qi di nillo mo dicuq de unitate di
misericordia est alienc tm scie i meo tede compassio qua vtiq si pos
sing subvenie compellim Vn de diuis cordibq dicit qui j oculis ob
turat aure sua ne clamoe pauperis clamabit et ipe non exaudiet
et ego ut diuites mieq dei contempt tuc ipi debet esse misericordes
pauperibq Vn ait q sbi misericordes qm ipi misericordiam consequent Ambo
q qta ad reponamo No mecum me legisse mala morte moriturq
qui libenter opa pietatis exercuit hi cum multos intercessores/ et i pq
est preces multoru no exaudire/ Decetu est recipe pegrinos ad hospi
tium hoc tu vile est/ et deo tam acceptu q qnq etia ad tram sti
angeli sunt recepti hospicio/ Imo etia qnq ipe xpc visibiliter ut in
finaus hi sunt qmda adeo tam amari q nullm p deo voluit hospitie
ri heat expede et sic expellit pauperes a domibq suis Cu in xpc dicit
in ciuo Qui vos recipit me recipit et cade me sua qua mesi fuisti
go si claudis janua pauperi sic xpc fiat tibi cu venis di i ait dne
dne aperi nobis qui dme dico vobis nescio vos hi bonis et electis
suis dicet i dni hospes fui et collegisti me et venite benedicti
ego hnis se q multu reprehensibiles sunt illi diuites qm hnt latus de
mos et porta dimittit eas vacue q q pauperes i qnd qpt deu vel
lec hospitie Cu tu laudabile esset q quibq diues ad mnsa hospit
pmi pauperem i domo sua/ ut i d q sbi mesa sbtrhet sn i qmedo
do sumibiledo hoc illi pauperi daret ut et sic posset mercedem vita etia
Qetu est mdos tegere q in hoc placet deo pz i sto martino que
xpc cum oibq sctis et angelis i celo cpuitbq hmedauit de ajarting
ad cathecumina hac me veste contexit Vn admonet vnmq q hoies
p pauperi qpham dicente dat vnde mdu opi eu ait de hi duas
tunicas et sic q hoc opus mne no ita facile coicet/ q vna dat pauperi
frustro panis nl retinet q nocte vna ad hospitiu q no dat sbi tunica
ro diuites mulieis deberet filac et no ancore i cede q quibs no i digere
qse tu nisi pauper fuit qm bn i digere deo in sta elizabeth q
filabat tu ancillis suis et inde pauperibq vestes faciebat Vn dicuq

In libro deuita xpiana Isaiam dicitur deus exhibat q̃ deinceps laboribus
ministratis sic scriptum e honorā dñm de tua sba i detuis iustis labo
ribus/ vn xpc dicit tribus i iudicio como i dayt 2y tuidus fui et co
operuisti me q̃ ita acceptum est ei quasi ei i terrore mundi pedente
coopiuisti q̃ dum xo minimis meis fecisti mihi fecisti. Qui tu est
visitare in fir nos hoc in illum e acceptu xpo qui ipe pse hic ia
cet i finibus et visitatis q̃ omis passus talem mandatur abange
lis et reminiscitur a xpo i vita etna dñi hoc facit qui pauper
et i firmos adhominiatur/ ut etia quisq̃ apos fratrum los ut fratru
las tu in firmat/ a domo expellat/ ut si retinet ut cane sb gradu
locant/ nec nuclius ei q̃ tam facit/ no sic e faced/ vino e eis
faced dm/ ut etia qui ipi xpo o illu dicture est in iudicio in firmis
fui et visitastis me// Qo tu opus mie est vinctos visitare et re
dimere suc hom si mali aliq eis mmstri do Sic hom posse liberari
debent sicut i d pb exemplo demann peccatis liberate qui hoc fecit
sicut redemit pauperes captiuos i noctem a raptoribus et ab aliis ma
lis hominibus opus mie exercet et filius eit dei/ vn pb Deus quos filios
tibi eripiebat mopem de mam fortior eis Qi vero mali tuc filii
liberandi sut ab etna morte si thonedo eos ad pniam et contractum de
peccatis suis et q̃ deo offerat illa ig nomo spm et amara mortem
quia sustinere eos q̃ p peccatis suis/ q̃ hoc e in illu vtile hoi et deo ac
ceptu vn qo est ut pena mortis diminuat aliq̃ de pena debita
p pmis pcis/ 2y dhom i 40 di 2 ayors nalis est pena co sequens
originale pccm et ia qui in nam concepti sit io p morte nale no
pgatur aliq̃ de pcto actuali si p morte illata purgat/ aliq̃ de
pcto actuali sm si aliqs mortem illata patienter sustinet etia p
aliis criminibus sic i ap p dimi mucro pene et ad libertatem culpe
patie et contritionis// Ihs sicut q̃ sotius suis q̃ sua p dc q̃ si quis
in iam videt se ubiq̃ moriturus mori vt et plene consentit i morte
ac si p ipsum mortem clegisset pena mortis sic patiet sustinendo satis
facit poribus peccatis venialibus vno auffert aliq̃ satisfactionem p mo
talibus/ Ecce p oia laudabile e in isto voluntate sua dñe voluti
conformari Ex hiis iam dictis pz q̃ salubre e tlis horis mone ad
pniam et patiam/ et pz le est q̃ aliqs i vno hore tlis possit mereri
vitam etna Et ro est q̃ 2y Gregorius ayapi in sacrificio est zelus
animarum/ vno plus e deo acceptu et hoi meritorum vna anima lucri
fuia amici monte offerre/ q̃ vna aia precellit omis thesauros to
tius mundi vn Augus Sic Deus omnes creaturas precellit sic aia omis
corporis creaturas nae et dignitate precellit vn etia vn totus mu
dus pcm vnig aie estimate no pt na cm p toto mundo aliq̃ sua
daret quia p humana aia dc Qre du etia q̃ multu salutifera
est animarum morte et passio xpi ad memoria reducte vn Greg

Cu passio xpi ad memoriam reducat mihi tam durum q̃ nō equo animo
tolleratur vnus vn̄ qui est q̃ tibi nō sane videt/ si colligis et memoriam
omnis amantium mes salnatoris et signatim cogitandum est talibus quo
xpi ducta est nomine q̃ salute prestiti primo in ortu ut captus e ducta
est ad annam/ 2o a bamia ad caiphan/ 3o a caiapha ad pilatum/ 4o a
pilato ad herodem/ 5o cū 6o a herode ad pilatum/ 6o milites diuerunt
eum intro in atrium et illuserunt ei et percutiebat caput eius arundine/ 7mo
duxerunt eum pilatus foras de pretorio portantem coronam et vestem purpuream
sub ad locum vbi pro tribunali iudicium est ad mortem/ 8o exit cum latrones
ad locum calvarie vbi crucifixus est et recommendo illos triumphus xpi
offerre debent triplex morte et pena xpi xpo q̃ prius suis est debet
hic homo quomodo q̃ amplius mihi vellet patiere si diuitias vinere debe
rent et pro debet deo gratias suas vt cum apostolus quia nobilis
fuit in mundo tpe quodam abiunctus captus est et valde mortales erant
inter eos iniuriatis visum e eis qui pedibus in strauit ut occidentur
certes vir nobilis morte subiiciunt/ et nullum est remedium vite
supplici voce dixit ad illos iugo vos in nomine dei ut ad modicum morte
dignum differre ut aliquem sacerdotem possim petere mea confitei et pende
rit illi nō esset nobis hec dilatio tuta contingere posset ut cognati tui
et amici venientes et eripient te de manibus meis et esset certe no
uissime peccatorum sin cum prepisset ut se p stinet ad decollandum
dixit hoc vnum deus tu scis voluntate mea/ et fili mei anam meam
vnigenito filio commendo hic q̃ decollatus est frat tuis q̃dam ob pessus
in dimitte sin eis dixerunt quid studita morte tanti tyranni dixit
ego magnum gaudium habet/ apte morte istius francisci mulier tu
demon nec q̃ vnum cum vno morieris ptulit apte q̃d saluatus e vn
vn̄ ayator est dei pietas q̃ iuis in iquitatis sicut eum sim tulla in me
dio maris ita omnis malicia homi ad dei misericordia

peri mie spiritalia melioa sint q̃ corporalia et tamen illis corpo
libus preferuntur q̃ to spiritus corpori ante ferunt et ecia quilibet
homo pt ea ei tyc exercere/ et secus est de corporalibus et pauper
no pt ff hospitale ul clerum dare ff/ primum est instruere simplices ig
norantes et errantes hortando eos ut a via erroris resipiscant tu
pter dei offensa timendo/ tu pter penam declinando/ tu pter celeste
gaudium consequendo/ reuocantes ei ad memoriam quo mortalitas est
q̃ delectat et ti mi q̃ mat et hyis filia est nōiā est q̃ filius i formato
debet fi cū lentitate q̃ p q̃ occupati sint q̃ in aliis delicto vos
qui spiritales est hmoi instruite in spu lentitatis/ Ite sicut q̃ in
structio fina ju duobus consistit in vo p eo hortando et sic litterati
instruit eo hortando/ et bom eo li ostensione ut boni et simpli
ces vita pia ostendendo ut errantes habeant vnde instructos
ne st valeant eo ig norantia eo cupire/ Quiend q̃ bonu xpm

et bona doctrina est multum utile et necesse quia per quam omnes bonorum hominum ma
li homines cum sint inimici dei in potestate geminant quia alias nequaquam geme
nare quam deum non multum diligunt si ergo a geminadi alios homines hoi
bus non videntur Iste opera mirabilia quo certum quia videt alios cecos dare Iste
ad audiendum verbum dei et missas trinas Iste quia omnes bonorum multi pro
tres constituunt a primis et penitet et pie salvatur quia alias damnaretur si
ergo bona in alios non vidisset non omnes multi quia perdiret ad lamentum
nunquam redire si nulla essent bonorum exemplar quae corpus mente tenent non
Greci quia est bonum et valde meritorium dare bonum exemplum et bona doctrina
alios quam exhortando et multum corpus augmentatur cottidie in celo non de
sinit odium omnium vel humilitas et pacis caritatis oste deris tu tantis et pauper
etiam primo possidebis // Secundum est corrupe delinquere in prima caritate Ro
Tu qui es qui laudes deum ad irrigandum quotidie proximum secundum lisare et
temporum in corpore et anima damnare time deum et noli hac re pessima
facere VII stylus non vocant vos deus in immundicia sed in sanctificatione et illis
corrector sed sed in caritate non ex dignatione et corrumpitur sed ex utilitate
illius quia corrumpis sic quia non quia ostentatione alicuius sed illius utilitate
ut aut correctio fraterna fiat cum lenitate et ex caritate tuae sic quia ut
corrigere aliud sed quia corpus dicatur fuae quinque tres ponit Augustinus
Iste autem / Hypocrita eice primum trabem de oculo tuo Relinquo duas pot
Augustinus in mor primum est quod debet corpus dicere sic ei filius si quia corpus pro
ut equali ut manus tuae magnae si primum e notorium non dicit eum corrigere
sed temporum debet prius emendare et ad primum quomodo alias possit filio dici
illud Ro quia alium doces temporum non doces Augustinus judex in illo corpus
sit judicandum quae talio judicium est patris / or eum de officio tenet corrigere
delinquentes non debet hoc facere in primo mortali sed admiranda dicit prius corpus
deprimis suis / Secundum si autem non es ei filius et tuae sic nolebas deprimi sed
corpassione impendi sic nunquam ipse dicit sicut suum peccatum et peccatum deprime
sed corpassionem et miseri ei exhibere Ore 8 Nec deprimes horiz se ducere
tem a primo et non in ipsum ei ajemito quia primum omnis in corrupione Si at
non es ei filius tuae debes 2° corrigere quia potes ei filius sed in futuro et hoc
vae illis dubium non des supbire sed delinquentibus condescendere Po et or
se existimat stare videat ne cadat Augustinus non est quia semper est pos
sit in hac vita quia totum temporis notat / Si autem non es ei filius nunquam
fuit ei filius et de dei bonitate confidit quia unicus eius ei filius tuae dicit 2°
vide si iste qui sic se reprehendit si ecia aliquis est comedabilis
Iste qui habet tot defectus si aliquis habet perfectus et tuae vae bonorum
illorum quae habet debet supponere eum in hoc nunquam habet vum dicitur voles
a plus reprehendere eum et hoc / ponit quod vicium quod habuit dicens

habeo adversum te paucia quia caritatem primam reliquisti. Si statim poenitebat quod
bonum dicebat, quod hoc habebat bonum quod odisti facta Nicolaitarum quae et ego odio habeo
volens respicendo ipsum Sardinensem primo ponit quidem suum desinit dicens
non invenio opera tua plena coram deo meo. Demum ponit statim quid da
praefectus suum dicens quod habes paucia nomina Sardis quae non coinquinaverunt
vestimenta sua sicut pagani et stolas posuerunt in quibus isti qui erant respic
sibiles statim subiungit illa in quibus erant quae medabiles adimiendo quod
si aliquis per aliquem vicium est respicendum si in eo habet aliquem bonum et mithi long
subtrahendus. Dato autem quod aliquis ordo videatur esse malus in quo habet aliquid
bonum propter quod sit collaudandus tunc debet cogitare quanto quod iste quasi sit vir esse
malus in conspectu dei et sibi in merito pertendendum est potest exemplum sancti Gregorii de
sancto stephano et sancto paulo via cum beatus stephanus consentiebat et adiuvabat
paulo lapidantibus tunc stephanus ordo erat bonus et paulus ordo videbatur
esse malus et in conspectu dei paulus quam sit aut malus stephano in merito
et primo fuit stephanus. Decimus utrum correctio fraterna sit in praecepto Primo
Primo thomas 2a 2ae q. 33 quod sic videtur quod praeceptum affirmativum non obligat ad semper
si plorare et tempus vii et obmissio eius fit triplex uno modo fit in mente ut quis quod
optimum tempus inquirit et de ipsis metuit ne detriores fiant ut ad bona vita
alios impediant unde obmittitur cum peccatum mortale si contristatur
iudicium vulgi ut carnis delicias sua pecunia dum tamen sicut ita dominetur
in eo quod supine contristatur. Secundo est peccatum veniale quia timore et cupi
ditatis tardiores fiant ad corrigendum delictum fratris non tamen ita si contristetur
quod fratrem possit a peccato tacere et dimittere propter timorem ut cupiditatem quia non
ponit contritus. Tertio dicitur quod subditi teneantur prelatos corrigere
Primo 2 thomas in sup. Subditi non tenentur nec debent corrigere prelatos correc
tione ista quae est iustitia per correctionem penetrantem tamen correptione ista quia est
contritus. Si in eis est aliquis corrigibile in alio quod non cum pertinacia sed cum man
suetudine et reverentia. Quarto utrum correctio fraterna sit propter scandalum di
mittenda Primo 2 thomas 2a 2ae q. 33 correctio fraterna ordinatur ad emen
dationem fratris et ideo in tantum est exponenda inter spiritualia bona in quantum eo
quantum quod non contingit si correptione fratris scandalizetur et ideo si propter scandalum
non dimittitur spiritualis bonum. Ad secundum quod quibus correptio fraterna sit sub praecepto
et adhaerent omnes teneantur prelato et tempus si licet et vacant. Quia tamen quibus
tamen in quibus cuiusdam hoc praeceptum ponit et cum nos et spes correctionis
non prodest quia nolit aliquid respondere ne forte odiat te. Ad 2 cum tamen de fratre
peccante ut cum aliquis determinate correptus quod non potest peccare tunc eum corripiens
obligatur ad tuitionem si deficit in peccando. Ad 2 cum prelatus tamen iudicio notum
est fratrem. Ad 3 cum melior opere ut eo bono vacare in tedit. Ad 3 cum multitudo
et pertinacia est in culpa tunc eum correctio plus nocet quam prodesset quia multi do
difficultatem corrigit et pertinacia. Decimum opus mite spirituale et temporalia si delit

omis in tribulacione positos / hoc sup modum est meritorum apud deum dr
si ipm consolatus fuisse cui respondit in tre / dn dicere potuit cui ps suc
sui qm consolaret / et no in vem / vn nam docet gpati pximis hoc p
m posse / qm pbi mm tuo exmali in clinacione gpacium / hoc ggnosci
in hoc tu vng poius lediti tur omis qm nit / sic et nos compati deinq
fribq mis / vn Greg / omis sicis sumq dei pate conditi et eiq sicq
vice redempti et id eo sicis meos qm tuiti pauperes et abiectos in
nullo despice deinq et his compassio pximi sigm e bonitis in
hoc / vn Greg / li° 4° mor / Dante qs pp pximi e qm to pfiq alie=
nos doloes sentit / vmo mam le cp vmi mebr compatit alio me
bro dplq Si qs d patit vmi mebr compatit alio mebro / go
q no compatit pximo est si mebr abscisi a mistico corpe xpi / et
xpi est caput et omis xiani in gra xpi sicis sut mebra eiq capit
vn Greg / no alii redeptori mei mebra efficimur ni ad hereditate
et compatiendo pximo Ont dicq Greg / li° 2 mor d. Gotiora nam
largies aliq cpt sumetipm tribuit / q no sicis et compassio pxi
mis p bmit aliq ei cpsumetipo dedit / et compassio e cruciatus spualis
qua deinq potie pg ihm vn Greg / in mor Si quis vt vemi
pg me dr duobq modis cpxpi tollit / s tu p abstinentia corpg
affligis / ant p passione armq pximi tribulat // Ortiu est pr
dilige offensoribq meis toto corde et eos diligere ait / Diligite inmi
cos vros benfacite his qui ogi i pma de sto stephano p amore
horis i inmici efficiet / annicij di / vn q libq libere dq ignoscere offen
soribq suis ut deus ignoscat sibi offensa sicd vn lur 6 dimit
tite et dimittemur / Augq de vis dni vmu qsq tlem i dulgencia
accepturi ea deo qualem ipe dedit d pximo et tanta posse esse
offensa et tu tli ferre posse i dulgere pximo q deus s phor i dul
gere id pmd tua vn Greg / i mor / Qui i se permiti tlemet i dul
cit nilli pm vestigiu i eius ma remanebit / vn Aug / ir i a dra
pmo ut p diligere pximi eos sit de mte salutis pn° 2° th om 2 ne
q 2° / dilectio pximi tnr p ut tyle consideret / vno mo ut diligat inimi
et hoc est diligere malu aliq alio mo q ad nam s i vmi sali et
sic dilectio pximi cor e de mte salutis / ut s aliqs diligere deum et
pximi ab ista qualitate no conclidat pximi eos / 3° pt consideri
i special s ut i special moueat / motu dilectionis ad pximi eos et illud
no est de mte salutis absolute cp nr mouei motu dilectionis i spe
tali ad qslibq homines pximi clauter est de mte caritatis n 2° / pp acuen
amum ut s ho habeat amorem pati ad hoc q pximi amore i mi
ci diligeret si mitas occideret / Sq cp absq mitatis articulo
diligat p tinet ad caritate p se tam // Queritur vtr sit de mte
caritatis qualiqs signa id affectus dilectionis pximi eos exhibeat pn°

2m thom 2a 2e q 27 Qui homo i quantum te diligere inimicum et no
n speciali ms 27 Pacem animi ut mat deum est signa et affectus
dilectionis que i quantum quisque primo adhibere tenetur in primis exhi
bere putatur aliquis orat pro omnibus fidelibus vel pro toto populo vel tu aliquis
aliqui beneficium impedit toti quantum tali tuae etiam hoc inimicis exhi
bere est de necessitate precepti et non facere pertinet ad humilitatem vim dare Qpe
cialia vero beneficia vel dilectionis signa quae quisque exhibet particulari
aliquibus personis quae inimicis exhibeat non est de necessitate ms 27 Pa
cem animi et si provenit i articulo motus 27 i 1d pu 27 Qui quiete
rit primitus tuus iba illic Qui hoc est facere ad necessitatem articulum
pertinet quia ad perfectionem virtutis vi pertinet quia aliquis non solum tenet
vinci a malo Qui etiam vincere i bono malum quia si non solum tenet ne
pertinacia sibi illata pertrahat ad odium sed etiam i tendit inimi
cum ad suum amorem pertrahere // Qui vero inimicis veniam peccati
bus tenetur remittere quia non Qui inimicis vel damno dato alicui solet
i eo tui fit etiam oriri si tamen i affectu cordis remorsus i effectu
et commisso inimicis et inimicitiae ms 27 et 27 tenetur ho statim remittere
Qui 27m non tenet nisi iste satisfaciat 27m suum posse // Quantum opus
mae est ferre persecutores et tribulationes patienter vim exhibere p
secutores patienter et sustinere ait Beati qui persecutionem patiuntur pro
justitiam vide de primo bono Impossibile est quod homo sibi et non gris
tas angustiis dolore et tristitia ora sua gemmia Qui ego i flagell
mmr minuit deus plus meritum Qui vero adversa patiuntur tollerant
deum minus complaent Qui ed aut quod libenter deinde sufferre tribula
tiones quae quae habeam a filiis malis Vn Gregs quisque dicitur deus
adhibet palem secunditate ne etiam in ferat vlem Ideo hic quod bnsd
prit ut eos i ipsum ferat Idem hic ferit non prendo ut i etiam
non ferat quae deinde filis suffencis sui glaent glificatur Vn Gregs
no sit condignae passiones huius temporis et Qui vite finem primam diligere
cogitat mala ora vite quae ei equanimiter potuit quia equilibri
dilectione huius amaritudine tpat // Qpotu opus e orare pinimicis
hor ipse docuit vo et exemplo prime vo et doctrina docuit ait ora
quae persequuntur vos et calumniantur vos ut sitis filii patris vestri qui i celis
est Christus docuit hoc exemplo cum pro crucifixoribus suis oravit i cruce dicens
pater ignosce illis quia nesciunt et hanc doctrinam bn didicit beatus ste
phanus qui stando pro oravit lapidibus genibus oravit pinimicis
suis ut ipse dicit Qui et nos debemus sequi doctrinam et exemplum ipsi et
fidelis ora pro inimicis nostris Vn Gregs Ille pietas piae nulla valet
facit qui eis pro inimicis effundit Qui aliquis petit vindictam a deo
super inimicos suos Vn Gregs Jubet deus ut diligatur inimicus et
in rogatur deus ut oremus inimicos Qui sic oris ipse suis precibus
contra deum pugnat et illis vindicta ord est militum periculosi Ho

Primo quia cum dei justitiam homo ipse reus est ut pro hoc malitia contingat
quia alios homines sit orando optat pro suis opera bona quae illis primis
operari non sunt sibi mitoria nec deo accepta Augustinus 12° hinc de scriptis sancti
Pelagii nemo se credat veniam nemo se seducat quia nisi omnis homines
mundo placeat quinetiam deo in bonis operibus obtulit totum predit

A

Agnes vnanimes orate pro ma petri 3° Qui dicit gratia sui 1 d. 8
Aput me oratio deo vite mee illud quod justificat homines hac vita
est iejunium eleemosyna et oratio et illa tria commendantur in vita
a deo sed oratio precellit alia duo in quibus primo in iejunio quod officium
est mentis quale quod de illis non potest jejunare nec eleemosynam dare panem esurienti
quibus potest orare Vnde psalmo Exaudi me oratio mea Vnde ypsalmo de summo bono
oratio est cordis non labiorum nec enim vana deprecantes deus attendit sed oratio
cordis spiritus angelicus et silentio orare corde sed sono vocis quia solo vocis sonitu
tuitus metus Go quibus potest oratio etiam mentis sed tamen metalis nisi etiam in ago
ne constituitur // 2° precellit oratio in locutilitate et honorabilitate / michil enim
delectabilius est homini quam loqui cum omnipotenti deo Vnde Augustinus super psalmo Ego oro
tua locutio ad deum dicitur legis deus tibi loquitur quam oratio cum deo loquitur
Go 1 psalmo tum homini multa sunt officia quae aliquibus cedent ad decorum
de quibus veniam dicentur sunt arare et fodere Qui arare quia tu cuique nobile
redit ad decorum et honorem hoc patet quia qui de nocte orat in regione celesti lo
quitur cum reverentia oratio quia per dignitatem regis cum quo loquitur 1 oratio
// 3° precellit oratio in dignitate quia si oratio communis fiat quia delectat devote
et affecte tunc Gulielmus Augustinus illis oratio est deo valde gratum et mysterio an
gelorum valde dignum Vnde tobias 12 Dum angelus ad tobiam dicit omnibus
cum lacrimis et sepulchrum mortuos ego obtuli oratio tua domino Vnde psalmo
1 d. 8 intret in conspectu tuo oratio mea Hanc virtus pulcre oratio hic notatur
quae qui persona quicunque ad deum intrat et ma dicitur quia agit quo oratio
veniae negatur Vnde etiam Augustinus loquens de dignitate orationis dicit oratio
est ratio sive petitio angelo bono solamen / diabulo supplicium deo gratia
abstinium est nisi in merito quia Gulielmus papa primus quinquagesimus
offert orationem meam deo pri et signatur in hoc quod diaconus in missa
thuribulum tradit sacerdoti et sacerdos thuricatur Sic oratio orationes ante
deo pri pertinet quae pertinet multum facit eas valere Quo aut a deo
pre gtempnetur 1 dominus quia a tato mediatore ei pertinet // Dicitur oratio
precellit in approximatione ad deum / quia quanto fuerit ad fuerit cum deo se
constituit psalmo Respice in me et miserere mei Vnde psalmo quinquagesimo
licet in hora et omni loco illi dum super nos speculant / magnificetur in
oratione / licet enim videantur ipsi tunc enim pendunt nos et respiciunt qui
fuerit ad fuerit loquitur sicut quia affluentem copiis deo ostendit si oratio
in virtute dei pulcre allegat / oratio precellit quia est valde lucrosa et utilis
quia potest omnibus gaudium quia est ad quod oratio valet nec potest Vnde paliphem 2

Cum ignorantia qd agat deinde hor solid residuum hemq ut oculos
nros ad te dirigamq hor est officium equipo homo pt lucri or tpe
in hyeme in estate i pereno et in pluuiali tpe de nocte et de die
festiuis diebus et feriatis in iuuentute et senitute stando et eundo in domo et ex domu et quotiens vna hora
luctur homo plus orando q tiuitas vna q luctur homo in obsia
orde deuota regimi et mdo oranq aut antequ incipiatur oro te homo
i statu dapnatorum et antequ finiat est i statu salutis

Expositio Orationis dominice.

Cb.

Pater dominicalis omib aliis orcib pcellit in gdi primo q pr
eam fecit et ordinauit Si aut quis Qare pater ea fecit pn
ut p eam primo deus honoret Cum enim tpe deus sit pr et dns
mito est honorandq Vn malachi 1 Si ergo pater ego dns vbi est honor
meus et io dicit filius dilectissimq dedit hor stam honorqe eu i mirabilibus suis Vn ena ad hor moneri 2 machabeorum honora deum
qui vniuersa conspicit Credo ut doceat q esset pcte deus vn agit 1 nec
tit q p etatis nc hor dicit nobis tut tpe pr formauit nos dmica
orcho in qua i tlidit nobis ora nra q sunt pcedaq dno ut qb
esset adorandq ostendit q deus pr qui est pr omn ad quem cura omn
pticet Cap 1 Ecclie est cura eide omnbq Credo pcellit aliis orcib
in breuitate Si quis quare eam ta breue fecit pn specialr tpt tria
primo ut facilq possit capi et intelligi Credo ut frequntq possit dici et
iterari et ne diuitibq fastidium gnaret Tertio ut nullq possit se excusare
sic a oratione q quilibet hoo rationalis pt ea ad disce et in die discere
cont hor milti fecit qui cnq vnum vel duos vel plures dies
pt omipatrib petiones obliui fuit dicit pr nr Si q primet ad cotidia
nitatem no obliuiscitur q miq fuit tlib omi pasto qi tpr i d
sibi assumit ut sibi cotidie no negligit et hor e sicut modus
dilectis dei et cna salutis qpe Tertio quoniam dit oro dominicalis i au
dibilitate est em dmica oro magis quam audibilis quia a liq alia oro
Po q potestam quia qb ordinauit et fecit gtz Vn oratis sup ait
pr qat orem no libet quam audit quia filiq no dictauit Ad to in
feuditate nra ora nra cotidie quia i pnti vita et cna i futura
i oratione concludimur Quarend q hor oro est valde pcte nosa io dz
attente et intelligibiliter dici Dicit em Pabanq sup ait q i hrib pr
tuorib ora bona vite pnti et future q tinet ffeuditas i stig oratio
pz quod hor q ora quesit aut fuit facienda aut desiderandq pri
q bona fugienda miq mala primo et principali omnia que
desiderandq sunt tu honore dei debemq desiderare et hor tangit
i prima petione Sicut sanctifiet nomen tuum Dz est q ad regnum dei ve
niamq Ideo dicimq Adveniat regnum tuum et hor est bonum gle

3m qt ut utilitatem dei faciamus ibi fiat voluntas 4m est q ad
istam vitam nrm habeamus et hor i panem nrm Illa enim que
vitanda sunt et fugienda sunt sunt multa prita et hor ibi di
mitte nobis debita nrā sicut nos i dimis
i septuagis sunt pnia et hor ibi Q liba nos a malo

5. odo adoritandū deuotione i nobis tue preces est ore sir
mthodi orationem dominalem ddo pr et no dns ul deus ut
titor Ibi tri q thia noia sunt noia timoris Q pr est nome
amoris Q cohor diligi nos princ ut etiam a nobis filialit diligi
deo dicit pr ut filij dei noiem et pmus qi filij et hereides quid dei
dohedes aut ppi Quid si hac mam dignitate fidelit pensemus
meito debemus eam vilitate vicior temporis Q dignitate
diuina cogitemus dicit ad maioā natu sum quia ut sim maiorum
torpis mei contempnamus go fui esse pauior q ad hor i stituti pi
mus ut filij dei noiem Ad oritandū go caritate filij et deuo
tos dei i nobis Diamus pr nr qui es i celis et memorie debemus
ut sumus eius filij Q i oratione mam salubrit deo offerre pr nr
dicit ut ostendat q p ora debeat esse omnibus Vn dispang deorsum
dnta pr dicit no diamus pr meus Q nr q pacis et vitatis mgr vo
luit pces sigillati fi 2b ut nos doceat humiliari Vn diuitis mo
nitur diuites et nobiles no sup bie mo rebus ul tant mores
no em pnt dice ve p pr nr n fiet ccing omis go ad osse dedu
q hores tam nobiles q ignobiles sunt siles q 1m ad principiū q
omis a deo cati et mundi i hac mundo nati q 2m ad medium q omis
bnes vite q 3m ad finem q omis i cinere redigendi et pg ti 4m in
te q omis an tribunal stabunt et i 5m iustitia iudicabimur ad of
fendum tlem equitate tue diamus nr Dno dicit nr ut nos instru
at in mite amare et amplecte eoque fres sicut vnq palio orti et
dampnum alicui suum reputat sic faciat germani fres Ita vltio
oratio p inimicis Vn Ambo pn Chrameron Q i pte rogas tin p
te solo rogabis Q i aut pro ibq rogas omis pte rogabit Vn christus
sup ait p se orare inimicis rogit p alijs aut caritas fiunt fortitudo
fortitudo Dilatio aut e am dm no qua inimicis tri mittit q caritas

E. 1 in eis mirabilis oritur q hic hor dicit ait tu ty ||commendat
vbiq est deus 2m deitatem pnitra p in sciordia pri fno
p justitia in celo p gloriam tri primo i deo ut doceat nos spu
mundo et corde puro orare q ora q fuit i celo sit pura et munda
joh 3 Q spus est deus et eos qui adorant i spu et vitate adorare oz
Vn diuina mi sit con sua pura a pnis a deo no exaudieris
munda tm cubiles eo die et 3 fieri q exaudiat || Q edo ut celes
tia et no terrena doceat appete iuxta eos pleni dapli odoloz 3 olue
sicut sup q fuit q no q sup tram || Q ao ut ondat nobis locu ad
que cati et redepti sumus et ad que oi die vna dictam fate

debemus vni soli In domo pris mei mansiones multe sunt vni stylus
no habemus hic manere locum filiis i gremio vni studuimus dei li.
22. dy Deus qui amat diligentibus se fide non carent spe non affligunt caritate
non offenditur desiderio et votis tristes redditur acceptari et gaudium non
est et ro adhuc celeste patriam angelorum demus studuimus deinde dei
li. 2o cum ille vita amplecti debuisti ubi est vita sed mors hic
in tenebris nunc sed in nocte pax sed discordia voluntas sed in
furia regimen sine gubernatione et nunquam amittit

f Sanctificetur nomen tuum hoc est prima petitio quia quisque petitur
ut nomen eius sanctificetur dicit quis videtur quod petitio sit i quo etiam
ff cum nomen eius est sanctum quo eius sanctificatio hic non dicitur peti dicitur
non petitur ipsum i se sanctificare et hic nullo modo est magis publice dicitur peti
mus i nobis sanctificari i quo i nobis sanctum habeatur et sanctum reputari et tamen
sanctificatur hic notatur corde credendo et amando hunc i deum 8. Dum conditum san
ctificate i cordibus vestris in ore nostro laudando et predicando damel 1o
Vnde dum non glorie tue sanctum et laudabile i opere bonum vivendo dicitur hoc ita
a publicis peccatoribus nomen dei blasphematur potius quam sanctificetur Vnde
dicitur quia per vos iugiter nomen meum blasphematur Vnde Ro 2 no
dei per vos blasphematur hoc ita dici potest multis peccatis deum blasphe
matibus et qui vult precepta dum non dei assumunt i vanum dicitur quibus
peccantibus dicitur peccare i ore primo et primo honore dei dicere sanctificetur no
tum sanctum nobis in corde per fervidam caritatem et dilectionem in ore per de
votum supplicium et i opere per virtuosam conversationem

A Adveniat regnum tuum hoc est 2a petitio quia quisque nobis ad
venire regnum patris celestis sanctissime cupiamus dicentes
ff adveniat regnum tuum et iste 2a petitio 2m hominis desi
derium sequitur ad primum ut per adoptionem filiorum dei petimus regnum
ipsum quod ipse filiis dei debetur et hic sensus adveniat i ad nos
veniat regnum tuum quod nos mortalitate pondere pregnati ad illud
venire non possumus nisi per manum sue gratie et nunc affectum ad eius
desiderium et tam serium nunc in fine conditur subsequitur dicitur quod fidu
tialiter tanquam filii per eius singularem regnati Adveniat regnum tuum
quod 2m quod nobis post honorem dei et desiderandum est regnum celeste ut
illud pertinemus et hoc petimus hic i 2a petitione dicitur Adveniat
regnum tuum A ad nos et i nos sit regnum i nobis i punti prius
illud lucet 13 regnum dei in nobis est ut i fuito tecum regnemus
in dictum eis deus tuus i dy 2y Venite Vnde dicit 2f

Fiat voluntas tua sicut i celo et i terra hoc est tria petitio sunt quia pe
timus nobis bonum spirituale quod pertinet ad mentem nostrum et 2m
hominis desiderium hoc petitio ratione ordinis sed ad 2m quod quid
em est ut eius regnum postulamus cuius voluntate i oribus fanaq

Quendu aut q deus specialiter nos tra (primu ut comitetur) a
pcis q eccl mig voluntas mce e mors impij Idem nolo mate
pcoribus q magis ut conuertat et ro eo spectat ut mipeat nri
vni stuq i lio de vita vpiana Qi deus parcet no est iam geny
huanum deficiss ne instas de pcoibus hic eny si deus cofestim velit
punire pcores qi ut pcor sero conuertat et viuat et parcet ex
pectat qm de maria magdalena de petro et paulo triq omb
iam pni fno ardere si mia dei eis no subueniset et eis vitam ad
emedam p longa ss // Qedm q deus vt a nobis est uti melio pficia
mus vn dplus hec est voluntas dei sanctificatio vra / Qnia st pficere
melius debemy q nilq pt stare i via dei qi ancedat aut retro
dat hoc pz q ry bn Jn via dei stare regredi est // Tertiu est q vlt
q omes saluem / vn dpls vt omes saluos fri et hac tp fice volu
tatem dei petimy hic i nob impleri q fri suo minime impleri no
pt vn dm sicly na sic deus no opat bonu i hoie ni homo voluit
sic ni homo pt fare ni habuerit dei adiutoriu / sic nec semie sy tra
nec tra sy semie fructificat Qic nec homo si deo ni deus si hoie
bonu opat i hoie // Qicut i celo et i tra / vbi notandu q ry hom de
sic pcelu intelliguntur viri justi / et p tra intelligunt pcores ut
st sensy Qz sic voluntas tua sit in justis et i bonis hoibus tibi fideli
obsequentibus ita et ia fiat in terra i in ipis pcoibus s ut ad te
conuertat et tibi fiuciat go oramus i hac clausula dz dirige i te cor
sua ad deu optendo ombus pcoibus veniam et gram et justi fructu
apnis ut et ipi voluntate dei sic et justi salubrit pficiat // Qedo
ry thom de aquino p celu intelliguntur sci et angeli i celo qui
b pter tam homines in ice viuentes est sit sensus sic i tuibus celi
sic in omibus fiat hoc est sic angeli et sti in celo qui sic tes conformat
voluntatem sua voluntati dine i celis Qic hoies fugat in tribus Qz
cont hoc statut qm immeruerat cont deu in tribulacoibus et hoc
est sicut in carcere dine gre Qicvas vacuu magna responsaria
fuit et tribus no vnety su clamoe i redit sic et tles Qz bom p iam
voluntate suam deo conformat exo ppi q dr no mea voluntas s
tua vn dass sup i dpb voluntate sacrificabo t / voluntate deo sacri
fic qui i ter angustias passoy deo pugut gratias agut

Panem nrm cottidianu da nob hodie hec e qta petitio pn qua
petimy pq bonu spirale bonu tpale necessaria i vita pnti q bq
pene valeamy ad pciam tia p pane oia necessaria i telligut

Qiedu aut q necessaria tolpis a deo petenda sup / q pe dat estam
omi tam ps o cli omy mte speerat / cyodq aut quo pete deimy i sta
spalia nobis pulet i sta petitioe demostrat tia hic i primat q
a nobis dz tolli omes superfluitas cibi io dr panem nrm cottidianu
Jt hoies nipiditas et hoies superflua sollicitudo io dicit cottidianu

da nobis hodie con illos qui ad anni vmo ad annos plimos i sta
petit et cu minia collinitudie i sta tpalia colligit velud i sce di
ues de quo i civo dr qui dixt fna mea hes multa bona ad annos
plimos et tripd est ei Stulte hac nocte repetunt animam tuam tpi
dr da p hoc nobis i simas q no des pte recipe sj a deo ore omi
i a deo qualit pete Ille enim pte recipit q male acquisita acquirit quod
go oriat vpiarij fures raptores et reti qui i iuste lucrat cu dimit
da cu ipi pte cont deu et salute ppam recipiat Ita dr nob p hoc
prisimam ut nilq sibi tpalia appriat o ris oia que dat nob
deus si oratibq si militatibq no solu dat nob sj etia alijs dat
p nos ut de eo q accepimq a deo / peretibq p tem faciamq vn etia
diuq debis dim sm oe q2 de meo utiq qre ant xi da mi et redda
tibi / habuisti me largitore sic me debitore p aura mi das p la
vtiq r reddam tpalia mi das etia restitia mercedem etia resti
tia / Ceto mi hac petione noie panis spuale panem petimq sacmtu
Sicq qd est robur aie et medicina ipam munus et tribas et co fo
tis in via pnt vite cont omis spuales defectus vn job 6 ego su
panis viuus qui de celo descendi si qs ex vn dixit de aqno panis q
hic petit deus e q e nobis an gelorum refecio bro q in celo dat et
i tra quotidie quo sti qui vsus fuit / mote i ctmu no gustabit vn
etia o ipang panis vite xi est / hic aut panem da nobis cotidie
postulamus nes xpo primq et Sicut in sta cotidie ante primq / ipe
riendo aliquo ifirmi delicto du a panem celesti p hib em axpi re pe
mitte nob debita mea sic et nos di de n. (sepam)
hec est quita petitio / nq petimq remissio preteriti p hoc
deu in p vmos / et i nos ipos // Dicit quare xi dicat dimit
te nob de mea q poni q pena mea nia i pio petimq nob dimitti
culpam q penam quia tenem / alio luc q pteo q no fiet i sceto
ddo pma q2 pteo dimittit quiq a culpa et tj remanz reatq quiq
ad pena Sic et nos dimittiq de n hoc signater addit q alis
no fiet remissio preteri sic clare pz i civo v xi dr du stabit ad oni
du dimittite si q hes aduq aliq ut pre vie dimittat vob pma
vra vn bn Si vis ut a deo pma dimittat oia rancore et i dig
nacio a corde tuo euellat Sicut q tj hemo de sir in lesione q
quib ledit ab aliq / Duo debemq considerare vij ipaz culpa que
q lesione i crit et ista sola deus remittit et etia rancore q
quib q cepit cont illud qui ipm lesit et illud tenem / dimitte Si
velimq a deo nob dmitti q alias qs petet cont scrim q deus
sibi no ignosset vn dr Sipang nulla re e q ex tuo iuo in die iudi
cij sed tj tua q ipam sinaz iudicio et hoc q alijs fecis tu pe pa
tiarq // Dicit vtq pteres possit ut debeat hoc dice Sic et nos

dimittimus debitoribus nostris ad quod ut i remedio contra peccatum nos subiciamur
ut in dulcedine in tedium vertat quod non quia meritum et meritedo per
tinet go non debet dicere ita vita Sic et ut d. de diced quod peccatores debent
dicere ut meritum quia hec ordo est quinquies et licet non habeat vitium se
ptem coniugi i persona cuiusdam dicit tri i alijs ut dicit dominus 2a 2e quod 2 vm di
cere non cessant immo plus vt dicere quam obmittere :

Ne nos inducas in temptationem hec est septima petitio quinta petitio
liberari a filiis malis et pena Sic antea i qui tra petitione pa
dulcedine nobis prima mala et pena Sic eq hic i septima petitio
liberari a filiis malis et pena Sciendum autem quod i hac petitione non peti
mus non simpliciter ut ne temptemur sed ne inducamur in temptationem Ille enim
inducitur in temptationem qui cedit sic pisces retiae. Vbi enim fuit tem
tatio sed i temptatione non ducitur vnde dicit dominus de ista no. Non enim petimus ut non
temptemur quia temptatio non est malum sed magis est adiutorium quia vitia
resistit vnde est dictum de temptatione cui resistitur non est peccatum sed meritum
cum concedit virtutem Sciendum etiam quod nemo est ut temptetur quia magna
pars mitorum consistit i iustitiae tribulationes et i vmtedo temptationes
quia alias opera mea et omnia bona mea dicta sunt vnde dictum nulla hominis
est talis iustitia quod nulla tribulatione temptetur ad perfide
dum vnde Job. 5o. Sex tribus eripiet te et in septimo non tangetur te malum. Ecce enim
nos temptationes a deo ut temptatio resistamus resistendo vnde tamquam vi
tendo meam vita etiam vnde Jeo. i epla dicit beatus vir qui sustinet tentationem co
ronatus est vnde dictum Si nulla est hostis nulla est pugna si nulla
pugna nulla est victoria Si nulla victoria nulla corona quia 2m dicitur
nullus coronabitur nisi qui legitime certaverit

ed libera nos a malo hec est septima et vltima petitio illi dimitte
mus in qua petimus ab omni malo liberari vnde dicitur hic
go petimus ut ab omni malo imminenti liberemur et merito quia tota
mundus est plenus periculis et nos certi quia sumus certati periculis et
multiplicibus laqueis dicit prius timore i odiamus dicit in firmitate timore
dicit ante voluntate pugnam dicit vere pretor pretor delectatio dicit primo
preparatur i adversis dicit deinde excellentia in prosperis Sic go quotidie
nos vitium diabolus i sudiate nos hemus go merito dicere et clamare
debemus libera nos a malo Ite in hac petitione petimus liberari a malo
pene in ferm et merito quia hec pena est minime gravis hoc patet quia
minor pena i ferm excedit omnem penam mundi vnde tu quietum a
quod demitta sine se tam dure affliget vnde labor totius vite
mee non est comparabilis ad vnam die tormentorum que patribus i purgatorio se
culo refuiatur vnde dicitur de viis apli sunt. Sed quia sunt in
ignem et no i minoa tormenta pena vtiq sunt qui a formidat i horse
culo hyp. in pinoa sunt de ado qui sunt sti pena ab qui sunt tormentorum

doloꝶ ꝯsciꝶ dolorꝶ aspritues et contra hoc totu ꝓhemie et leue
est totu q̃ pater ꝯ Ihu pilla pena nõ solu est acbissima ꝯ etia et ina
uia ꝯ Iubet ihu i supplicu et ꝯmi Dn hugo primo lio de ara Quis pu
tas tuc meror erit que tristicia eu sepabit/ pmpti a cõspectu sui
et a visione dei/ et traditi i ptate demonu/ ibit cu ipis i ignie et
ibiq; ppetuit sine fine in luctu et i gemitu :¶

n men ꝯ pquo nõ qrit hem/ desir ipe ꝯ signat i cludit seu
gcludit ista oratio ꝯ hoc vocabulu Amen Jn hoc vo optat
ad implendu omn pdictꝶ Que quid dnus ꝯ hugo nec ꝯ gra
n latina ꝯ hebraica et id pfitent q̃ hec dictio fiat/ hec dictio aut
hꝶ tplice efficacia et virtute nam gcludit oratio Deo ꝯ Jcõm de/ sp
nacliu odimis eo q̃ ipa claudit et gcludit/ 2o recollligit orantis ide
ligo q̃ cu dicimus Amen intentio mea sumatur fert sup oia precedenia
et ꝯ aliq; cochuana singularitate ꝯ districtu metꝶ absq; actuali in
tentione mihi oratio esset ꝯ tnsitu ad id implicite redit in tertio ergo
Amen// Tertio impetrat evacuandu et Amen et i petitionib notan
Vn dicitur ubang q̃ hoc q̃ dicit Dnus Amen significat i dubitat nos
a dno q̃ fre oia que rite postulamus et i hoc timat ꝯ eo quod hug
tissime orationis q̃d ore plata sui est honor et gla ꝯ i finita secla amen

Explanatio Sigla: Notarum Angelica

n ve maria gra plena dnus tecu/ Quaerendu q̃ ista salutatio est
bte marie vgis valde gratiosa et letamur quia pit q̃ tle gaudiu
hꝶ eo q̃ salutatione illa devote dta/ quale habuit qn fuit ab angelo
salutata n mirꝶ q̃ ibi veritas/ sed magis id privilegia vgis marie
quod et q̃ ipsa fuit speciosa totius mundi q̃ notat ꝯ hoc q̃ i ibi dr/ Tuc
id est sine ulla culpe sine macula fuit enim sine macula i corpe
et sine culpa i mente Ipsa enim fuit pulcitudine corporis et mentis dant
Tota pulcꝶ es amica mea Ipsa enim fuit pulcꝶ q̃ mundi ab omni per
tatis gmisit et ipsa fuit tõ pulcꝶ q̃ omnes virtutes in se habuit Jdeo
mito dr tota pulcꝶ dicitur et omnes sos i trogare et Ita dicitur li
primo definitione dei Virgo mag pulcrima virgo decorum corpe aura
fulgida fide ꝯspicua mente clara Jcõm dei gerito speciosi pdicit
pelud columba pulcꝶ ut luna electa ut sol et i hac dicte appetendu
est a beatus ut te muet ut hic peiteas et i agone sine macula mõtal
timis moriar Quia ꝯ ipsis ajoris precio pessia Ordinis pui
legiu q̃ ipsa est lucerna timentis supne q̃ notat i hac dicte ajaria
q̃ interpretat illuminatio Vnde ajarie pnna toti illuminat orbis
adeo ut et ipsa supna civitas clarius rutilet virginee lampadis
illustra fulgoribus Quia q̃ hoc nõ ajaria in ipsa salutatione an
gelica valde attente et devote notandu est primo q̃ hoc nomen
ajaria devote notatur mente illuminat dam oleum effusum nõ tmd

Ecce affectu inflamat/ vn. O magna o pia o multum amabilis ma
ria tunc nominari potes qui attendas nec cogitare qui recreas affec
tus dulcedine tertio quia demones fugat vn. fluit et pcunt sicut
cera a facie ignis demones vbicunque venerit verbum hiusmodi re
tordeuoq; deuota i voracitq; sollicitum in vitaq; // qd in periculis ad
juuat vn. In angustijs et i rebus dubijs memoria inuoca/ ma
riam cogita/ ne recedat ab ore ne recedat a corde et i hac deuo
cione est ut ipsa illuminat mentem tue tenebras ad cognos
cendum veritatem vn. sicut dant scio nemine ab qui cognitos saluan
de qua minimo mere salutis qualitas oritur et timo dni quia ipse i
reuerentia et salutis est vn. ecce oris mitto melio et laudabilio es si
te angnoscis quam si te negligere cum sed si deus vnus hic bap/ qplo deo
homines nas aliu cognoscere et sicam omnem celestem et terrestrem hic
dicitur primo legum quia ipsa est aque ductus sui dispensatio celestis gratie quia
notum/ cui dicit ecce plena na ipsa est fons affluens omnem gratiam et ipsa
conpatur collo/ quia sicut ipse caput et nos membra sic ipsa est collum quia per
ipsam gratia nobis infunditur vn. Deus omnipotens plenitudine posuit deus
i maria ut quia hoc gratia ab ipsa redimi date scias ne mirum quia ipsa
habuit fontem omnem gratie in se ipsa fuit maior gratia quia recipere po
tuit nio enim posset maio gratia in tellugi in qua ipsa est mre dei quale
gratia sit oibus hoc pz i hoc quia ipsa est gratia et pmiat nos i vita pu
morte et pq morte in vita si simul iustri gratiam i nobis augmen
tado vn. de/ mr. gratie si peccatores venia impetrado vn. de/ mr
misericordie In morte a demonibus defendendo go cantus de ca du nos
ab hoste protege/ et pq morte animas ad celu ducendo vn. cantus de ca in
hora mortis suscipe/ Quintu priuilegium quia ipsa est thalamus regis glo
rie qui saliq nouit mensibus i duobus vterib; habitauit Qui notus tu dicit Dnus
terum sicut 24 Qui creauit me requeuit i tabhaculo meo/ fuit em
creatus deus pr quia fecit ca potente/ Deus filius qui fecit ca suspicetem
ut cognoscat defectus meos/ Deus spus sto qui fecit ca valde cle
mente go considere demum i eam/ quia ipsa est potens/ et tu hor cognos
cit defectus meos et e misericors quia libenter vt quia de et in diebus
hac clausula/ Dnus terum/ Sur pete deus o pissima mediatrix Dnus
sit pte mecum que longa es a precibus/ Sextu priuilegium quia ipsa sit
dignissima omni creature quia mito deuote est salutifera qd notat
sic dicit/ Bnedicta tu i mulieribus i mulieribus benedicetur i de sit vni
i tuo filio Gz nicolaus gorra sup lucam de p dicta va Huic aliquis
mulieres benedicte quia vgines si no fecunde/ alique fecunde si no vgines
si hic sit vnego et fecunda/ 10 sup omnes mulieres benedicta sup omnes vidu
as et coniugatas primo sup omnes vgines et hor primo i priuitate
quia post vgnitate vanit et finauit/ 2o i puritate quia pq dnm

manore habuit inter omnes horores quia castitate triumphauit et alios horores
ca in tuetur / 2o in secunditate quia virgo et mater existit quia non filius visa
est non fore sequentem / 3o camini de ca virgo singularis et Jhs sup
viduat / primo quia fuit in orbis et in deuotione feruentissima debet in
1 carnibus
omnibus pietatis quo ad filium magis assidua 2o in castitate magis
pinea Jhs sup quinquatus quia in ea fuit plus dignio / ymo nra est sup
omnes angelos et tota dignissima vni camini de ca exaltata est sta
deigeitery sup choros angelorum a dcclesia regina // non dicit quod
beata virgo est merito benedicta sup omnes mulieres / quia omnes fuit pulc
rima mulierum tm a nullo potuit concupisci et assignat tres
voces primam est quod nullis dabat occasionem peccandi / 2a mouebat corpus
cuiuslibet in tuetur ad deuotionem apparet eis laudabile vitam et bonum exem
plum dabat et laudabiles mores quos habuit in ori conuersatione sua
Dicas huic virgines et mulieres debeant se regere exemplo marie 2a
vox apter lumen claritatis quod de eis fuerit exibat quod horores in anima
eorum inducebat ad laudandum deum de tam nobili et pulcra natura
2a quia deus ornabat in ea quia oia quod poterant esse in natura ad li
bidinem dei ista gratia orbis cum in tuetur ut non in odinate mone
retur ad malum sed ad bonum quia eius pitus aliorum corda medullitus
penetrabat et in eis omnes motus illicitos extinguebat Ista pitate
non fuit beata angnes / nec beata katherina nec beata margarita quia quia
non corruperunt alios / tm ab alijs fuerunt corrupte ut patet in legenda
carpde quia carnis pitus non est tuta quia in eorum corda penetrauit et il
licitos motus in eis extinguebat sic puritas beate virginis faciebat 3o
benedicta inter omnes mulieres // Gaudeo priuilegium quod ipsa potuit nobis
benedicere fructum nitis quod notetur ibi benedictus fructus ventris tui Iste
fructus est ihs xpus filius dei qui nobis attulit benedictionem et redem
tionem totius generis humani Iste fructus benedicit deum a nobis quia nos
priuilegiauit per angelis / primo quia nam assumendo aplq ad
deum misit et apparebit angelos in forma abrahe // 2o passione et
mortem pro nobis tollerando / petri / xpus passus est pro nobis / ysai Iste
vulnerat est xpus in iniquitates meas Angeli pertimuerunt Qui et
primi pentes xpe aut non redemit angelos in horis sua amara
passione et precio sanguinis Aplus Simpti est pro magno / 3o
quod hora patris est nos recipe ad gloriam et nobis in dulge ora
pro nobis Exercitus Quadam hora prior et quod angelis non fecit nec
fecit quod nunquam misericordiam carp // 4o misericordia nobis tanquam in
ribid et sanguinem suum in potu Ioh Caro mea vere est cibus et San
guis meus vere est potus Angelis cum sufficit contemplari quae nos
sumimus in sacramento / Quinto quia in celo habemus duplicem visionem

et gloriam / qz cum angelis videbimus oculis ac divinitate / et cum
hoc cum oculis corporis videbimus humanitate xpi / et tu hoc videbis
duplice stolam glie / qz glificatum in corpe et i ana Haec qui ista
ultima clausula desideranda deinq; istum bindecq; qua ihesus
marie filius datusq; est sibi electis xpi / i dat xy venite benedicti
patris mei percipite &c. Hy de beata virgine

A

o agnus qui vivit et regnat in me no moriet in eternum joh. xi. Haec
q fides propter predicanda est fidelibus et ab eis diligenter
custodienda qz e fundamentum omnis boni stipulus fundamentum
aliud nemo ponit preter id q positum est qz e xpus i fides xpi
strugg ffides e bonorum omnium fundamentum fides est humane salutis
initium sine hac non ad filios dei numeri pt venire et ptinere ad hereditatem
xpi impossibile est sine fide deo placere go ut placere deo possimus
deinq; habere fide meam integram et firmam qz xy stipulum habet x
justus ex fide vivit unum de ipsis intentatu de symbolo ffides religionis
catholice lumen est animae ostium vite fundamentum salutis etne nos
igitur de fide etne loquimur Tuc nondum q i symbulo apli q i
symbulo aplorum sunt duodecim articuli xpi numeri aplorum a quibus co
positum est na xpi apli congregati dest ipsum xpi articulos fidei in
primo quidem de quo habetur dicit ig dicunq; prima diffinitio data fuit
p beatum petrum et beatus paulus non habetur ibi qz ptinet no fuit dictum
in aplis et primus articulus fuit ad patrem alius sex ad filium et qui
ultimus ad spiritum sanctum / Ita quo nondum q nullus dubitare debet fidelis
xpianus tenere credere trinitatem personarum et unitatem essentie divine
nec tn curiose p scrutinia est beata trinitas fidelis simpliciter credenda / Bi
Gaudete hanc tenuitatem est / credere pietatis nosce vitam etnam / Et
aut beata trinitas multiplex p primo i pater spiritus beatus omnipotens ffaciamus
hominem ad ymaginem et similitudinem nostram hoc e unum pertinet ad filium et
spiritum sanctum ffaciamus significat pluralitatem personarum ymaginem i singulari
significat unitatem essentie Item p. p auctoritate angelicam unus dicitur ysa
6 Sanctus sanctus sanctus dominus deus sabaoth i dominus omnipotens plena e omnis
terra gloria eius cum cantant angeli i celo dicunt eum ter sanctus sanctus sanctus addens
signum ad trinitatem personarum pq nondum dicunt deus deus ad designandam
unitatem essentie Item p. p apli i joh. v. Tres sunt qui testimonium dant
in celo pr unum et spiritus sanctus et hi tres unum sunt Item p. in cuo dicit
ut habetur ay. B baptizantes eos i nomine patris et filii et spiritus sancti / Item
cognoscitur in creatura no tn plene cognoscitur sed i aliqua creatura primo in
sole q est pba q lucet q calet et calor procedit a sole et splendor
sic est de trinitate q spiritus sanctus procedit a patre et filio Item i aqua vi
gra affluens est pax et rivulus fluit a fonte et fraugmen gnatur ab
utroq; Item p speculum ponatur in aqua clara cum sole tunc tres soles

apparet vnq ī celo et duo ī radio Qui ī spiritu sancto spiritum pu
rum trinitatem personarum et vnitate essentie Item magnitudo cristi
et pulcitudo et vtilitas cristi ad trinitate patrem in magnitudine
dei patris potencia in pulcitudine dei filij sapia in vtilitate spiritus
sancti bonitas Quarit tamen deus qre potencia plus appat pri quasi
lio ul spiritu sto cum tm sit vnq omnipotens vn attitana sicq omnipotens pri omnipotens
filiq omnipotens spiritus sto et tm no tres omnipotentes sed vnq omnipotens vn 2m
stugy determinate vn in cantis solet notari ignorancia pte pruden
tie et ri deo ignorancia et cristi spiritus sto vt spiritus vehemencia vsq
q quinq sicte ad horam tuq spiritus ī aliqbq eiq et ne putetur solus esse ī
diuinis sic ī cantis patri no solum attribuitur potentia sed eciam omnis sapia
et scia ne videatur minor filio q'mq sicut a nullo omnipotens ei
attribuitur sapia spiritus sto attribuitur bonitas ne putetur crudelis ī ve
hemencia vn pte spiritus tuus bonus deducat me ī terram rectam et
sicut spiritus meus suscipit me dulcis. ℣

Credo ī deum patrem omnipotentem et spiritum sanctum primum pontifex
tes petri apostolus sanctus pontifex tres sedibus vitates
omnipotentia est de diuina potentitate cui dicit credo in deum in singulari
et no ī plali Credo de diuina omnipotencia cui dicit patrem omnipotentem sed a
de mundi creatore cui dicit creatorem celi et terre Credo ī dn Nota ad tionem
q dra est inter credere deo et credere ī dn et credere in deum et credere deum
dn magistrum sancta li 2 di 23 Qui dicit credere deo est credere vacasse q lo
deus p eum mali fecerunt et 2m iacob Demones credunt et gemiscunt
credere ī deum est credere deum amare q passim credere ī credo ī cum ne s. p bonum opus
et credere ei ad hereditatem ad tollencia mali et credere ypi membra ī no
patri q'm ad diligere proximum cum gracia eum spes datur hoc ī vo 1o pri em
nisq pt desse voluntas ad filios principe cui spe 2m aplm e pr mi
seritordiarum et 2m dm vsq eq mmq obliuiscitur filiorum sicq q mu
tuualis Sit eum ait mulier pt mr obliuiscitur ī fruite sui ut no mi
seratur filio vtri sicut si illa oblita fuit ego tui no obliuiscor ī ma
nibus meis depinxi te Qui ait omnipotens sit no pt ei de ce plus no ī plen
di bona voluntate qua habet ad filios Qdm horum videntur per
tinere qm derelinquit deus p iniustitiam accipitur et ad hereditatem
diabolo no restituendo restituendo iustitiam credentes se fame mo
ri si deo confidere et ei fuerit videntur eum credere q diabolo maiorem
voluntatem et pietatem sit ad puidendum eis q sibi fuerit q deo quo go et
ti qua fiducia dicit ecclesia ī symbolo credo ī deum patrem omnipotentem Qui
tra hoc q deus tenuit triplicem tunicam s. puram corporale et spiritualem
puri sit angelos corporale ut elementa celestium lapides ligna et est
tunica primum spiritualem et primum corporale ut homo cum anima est tunica
spiritualis caro vo est tunica corporalis // no dicit ī ter carne et fuit Greace
est gomichilo aliq fuit est hoc est tonitrum dicit le qui dicit po de gracia tue
et to ī tuo tue Gomichilo ī fit est propter hoc id dicit 4o pri cor apud

Declaratio Symboli Athanasii

C

C

ab etno fuit Q; sacra sptra et fides catholica tenq; mundu no ab
etno fuisse ß adeo catu vni Crisp / Jnpn° cunt deus celu et tram /
Q; fac est qd aliqno aliq; fici ut qd anno sit ann lus et hor ptinet
ad hores s qd aliq aliq; fac Q; cauc solu ptinet ad deu sed illa
articlm sut qd amici ei qm dicit visibilia esse cata a principe tene
brarum Jnvisibilia vo a deo / que hes est odibile deo et hominbq / deo
p filis hes deo suu dominum dimittit tu visibilia cig domino
sbtrahit / horibq p rotunmelid eis facit du eis exprte qd visibiles st
diabolo attribuit / vmo filis hes deshonestat omis visibiles caturas
sperum deare illig articli homo dirigit / ad tria / primo ad gratiam ac
cedes et cohor deus est cator omi caturarum Certu est q aliq; prima
nil id q hem ad eo hem / chorpe ou habes q no accepisti a deo
pe dm est tra et plem do cuncta zf Q; ex pio oia ad eo hem tur te
nem / ei gratiam accedes referre / pe secund rebna dno poribq; que
scrip / primoe libeā lissima e deus qtu tibi largitq est ad sustentacio
qtu etia ad delectacio et hor ftis dedit Credo m ducem ad hu vtedu
rebus catis quam caturus hem nili ad hor ad q cate sut Cut aut
cate cate ad duo / primo ad glam dei pu 5 Credo cate sut ad utili
hois hem go vti caturus ad honorem dei et ad vtilitatem pu et qm
Q; hen plcs sut qui no regrint deo de caturus plus vmo pprius
abutitur domis dei o qs bnficia dei no vidz recq est / nr q laudat
gratias est / qs qm in leni dado reluctatur mspanq est // Qrie du q illi
multu pe time debet qui ma le vtitur caturus et dono dei / q deb
districti reddituri sut rag / vn et id scrip sup ait Jn die illa ml est
q respondeamq vbi teli et tra sol luna dies et nocte et mundq
totus stabit adiuu nos i tesmoniu preterp meorp Et si omis tacu
tu cogitaveris mec et ipsa opa sed lit stabit an oculos meos / atru
santes nos an deu / dicit Apls Cogitaveris iuste accusatu // 3°
in ducem / qm isto articlo ad cognitem hu ane dignitatis / q deus
omis caturas canut ppt hoies et subiecit eis hoi vn Crisp Dnam
pisibq maris q pe oia subiecisti sb pedibq eig zf Et go homo e
tante dignitatis q dz pce oibq caturis et esse solu sb deo

T in ihm xpm filiu eig vnicu dnm nrm / stu 2° articlm
sbit bts johes apls et evm 02° pq dictu petri pnuntiat et
in ihm xpm et quid quemcter illig de spso fuit sibi datu
tui manifestabit in certia fuit reuelata / ut p sona filii explicet
in 2° articlo fidei xane ou pq dynit i civo q stp sit jnpn° eat
vm et vm erit apud deu // Nondq p bts johes Jn isto articlo ponit
primo ihm q m tptnt / saluato p hoc designat q no solu est sal
uato ß etia mgr q xpe mtpretabit vnctus et vncto docet
de oibq // p quo nondq q mgr nr xo docet nos primo hmilitate
contra superbia dicens ait Discite ame et mitis sd et hmilis ce de

ff

Augg de vis dm p moe xpi Discite a me quia mis dnus no mundu
cure no visibilia et invisibilia curta cure no i isto mundo mutabi
lia fuere ul mo tuos sustinere / q mitis sum et humilis corde //
Secundo docet nos dilectem inimicos cont inimicia qui dicit diligite in
imicos vros benefacite his qui te // Tertio docet nos vigilare et atte
te orare et hor est cont somnolentia qui vigilate et orate Augg
Ore tua loquitur est ad deum Qui legis deus et loqt / qn horis tu do
loqueris Ita Augg in p moe Ore oremus e subsidiu sui ficu deo de
mom bg flagellum // Quarto docet nos temporalia relinquere cont avaritiam
qui mi qs reminuerit omnibus quae possidet ita Beda super
uba pdta distat ma reminuere omnibus et relinquere omia / q reminuere
invenit omnibus quae ita liste vtur / mundamus quae possidet ut tu mete
tendent ad eternam relinquere et tem mo p fructu qm cria omia temporalia
postponit et solus et mundi quiant / Quinto docet operare bona et mi
seria contra accidiam Job operam dni dies est et q venit nox qu
nemo operari pt Bn de consideratione Si labor te teneat mercedem in
vitet vinus qui cum suum laborem mercedem accipiet / Leo p m quod
sunt non dormientibus prevenit vestrum velocia / nec otio nr deserto to
pentibus beatitudo eternitatis repromittetur tis // Sexto docet tribulationes
patienter sustinere qui in patientia vra possidebitis animas vestras un
qui si quis te percusserit in una maxillam ita ita qui Si eritis
cum maledixerint vobis homines et persecuti fuerint vos Greg in mor super
avan Sing Audietis plia / patienta est aliena mala equanimiter
pti cont en qm mala interrogat nullo dolere moveri // Septimo
docet omnes praelatos primatum agere di qui mi primatum egerit Augg
de vis dni p moe q tempus quo non poenitentia vertit nos in iudi
cium Tota enim vita est tempus poenitendi // Filium eius unicum / ubi de
bemus credere q propter est est unigenitus et verus filius dei et q factus est
pre etnalis et q est alia persona a pre / et q e unus p sonne nate
et hac cum pre / Dnum meum ubi notandum q libenter debemus cum hic
p dno apt quia tres modos / primo q e nobilis / 2o q e manuetus
3o angnus notatur qui ubi dicit Joh baptista ecce angnus dei / ysa tuqui
omnis tonsus tondere se obmutescit / 3o q fortis ad pugnandum et
liberando nos a malo p dnus p tector vite mee // 4o q nos re
mit pes Ipse fecit nos et non ipsi nos Ipse nos redemit p o sang
wie pio duplex Simpli est p nio magno / Quinto q largus est ad
remunerandum suos suos Augg li 22 de civitate dei Ipse deus cui
simus desideriu nrum qm sit sine videbit / sit satiatione lau
dabit / Ita Augg cos libro quae deus pacavit diligentibus
se fide non capit / spe non attingit / caritate non comprehendit / de
sideriu et vota tm sunt creditur acquiri pt estimari non pt
in concepta concepta e de spu sto nata comunia virgine / hnt articulum

5

4

pomit jacobus maior fratr johis qui duo filij fuerunt zebedei
hinquio articulo pomit duas distinctas virtutes / primo de xpi concepcione
cum dicit ortum conceptus est de spiu sto / 2a de eius bnedicta nativitate
cui subdit natus ex maria virgine / ubi nota quod est quod non solum est verum
xpiano credere filium dei / sed etiam credere eum incarnatum est enim verum quod
quia non visibilis apparuit sed invisibilis post hoc in terris visus est et cum
hominibus conversatus est / dicit quod incarnatio xpi facta sit per ministerium
angelicum gabriel fuit missus ad virginem mariam ut habetur luc 1 / et maria
credidit et concepit tunc spus sanctus superveniens in eam et eam sanctificavit
et fecundavit et formavit in instanti decissimo sanguinis virginis ma
rie / sicut alij dicunt decissimis humoribus eius corpus xpi sit for
matum et in eodem instanti conjuncta est corpori organizato et istum duo
corpora et anima sunt unum fuerunt dei facta unita in dei filio xpi unum
ita quod ipse hominem desir quod tota trinitas in ista incarnatione operata
est et opera trinitatis ad extra sunt indivisa una in fuit potentia prius
quam sanctum corpus formavit et anima creavit et ista duo deitate univit
in isto momento cum dicit esse ancilla dni / et hoc non est facere potentia
alicuius creature et ordo creata in sua operatione requirit tpe / sic finamentum
requirit die ut moveatur ab oriente in occidente / lima ad complementum
sui cursus requirit mensem / sol integre annum / homo in determinato
tpe formatur in utero matris / sic conceptione autem xpi operata est potentia
prius / et in instanti conceptionis completus fuit / ita operata est ibi sapia
filij et corpus suum optime disposuit et ordinavit mirabiliter decentissime ordinavit
per quod forma per filius hominis / ita operata est in gratia sanctus sic quin con
ceptionem ista immunem et mundam ab omni peccato reddidit et nullum
est finem in aliquo puro homine / liz enim aliqui nati sunt sine peccato et sic
sicuti in utero matris sicut beata virgo maria / joh baptista / jheremias / ipsa
tamen in peccato originali sunt concepti et ex eorum semina de secundum
adam / xpus autem non solum natus sed etiam conceptus fuit sine peccato dicunt
solius redemptoris est esse sine peccato hoc homines dicunt maria sup
symbolum / secundo quia conceptio xpi ponunt autem dicunt spud sto th
ex hoc homines dicit quod in eo demonstrat operatio / quia enim hac in te
mone carne assumpsit ut miseris et afflictis subveniret et quod bon
tas et mia attribuit spui sto 10 de spu sto conceptus e hic ille ita
dicit de spu sto conceptus ut per hoc excludunt naturales quia non nati
sunt tamen / non corporali semine sed mistico spiramine et ita non
quod quia tota trinitas operata sit incarnationem solus tamen filius est in car
natus ut dicit dungus in libro de fide ad petrum et post dungus ita
hoc tres puellae tenerent unum tuminem et ista una collis
in ducerent tuc ista in ducto sicut a tribus puellis et una cum
sola in ducerent / ita alius doctor post ita hoc tres s petrus

andreas et pohes simulagent rubricando andam / rubricato andree
fiet abhys tribus simul et tij solus andas rubricaret // Natus ex
maria virgine virgo maria virgo concepit virgo peperit et peperit virgo
permansit Qui / Ergo xpc natus est de virgine Secundo hemis de fir
Triplex e fratis huiusmodi nae communis vidualis et virginalis / primus
bonus 2a melior 3a optimus Quod aut est optimum deo attribuit / ro quo
mes fuit ut a virgine nasceretur et i hoc etiam xc ondit excellentia status
virginalis Quia / primus sic virginis patris omni sta / virginis est deus //
Secundo 2a aliu doctorem p etia virgine sta est p dicto / et eq p maria
virgine debuit fi restauratio / Vn tamen / ya dis pota p sua culpa clau
sa est / et p maria ap // Tertio ut vitus ppheie adimpleret / ysa / Ecce
virgo gapiet et pariet filiu // Tertiu etia p ista fuit articulus origenes
creauit Qui dixit q xc ad hoc natus est et ad hoc venit ut no solu
saluaret homes sed etia demones i fine mundi hoc aut e cont dem xc
ait 2a Ite maledicti in ignem etinu qm paratus est diabolo et angelis eius
Sed demones sed hui erroris preces sti addiderunt i symbolo q tamen
permissa Qui ppter nos homes et nrae salute no ppter demones
Passus sub pontio pylato crucifixus mortuus et sepultus Ista ar
ticulus 2a hemis defir posuit bts Andreas Qui quod articulus
minus est ad salute na sic debemus credere i carnatus filius ita
nam est credere passione et morte eius Qma 2a Gracias mihi il
nasci nobis profuit mis redemis profuisse Ju quo quod articulo bts an
dreas designat 4or virtutes ediuis pma e de passione put xc ante
fuit inspiratus passus es flagellatus / illusus / sputus a lapis cespus
velatus fuit colaphisatus et spinis coronatus Et hoc notat Qu dr sub pon
tio pylato / 2a e de xpi crucifixione / 3a de xpi morte / 4a de sepultura
Et q 4or virtutes fuit distincte p / p hora matutinali fuit passus
usq ad 3am Et hora sexta crucifixus Et hora nona mortuus Et hora
vesperina sepultus // Et adtendendu et passione xpi primo qd patitur
pnio dei filius homis / 2o q et qualia patit / pnio q patitur i rebus
exteriorib spoliatus et nudus pependit n hausit aqua fuit Intoxi
catus amarissima afflictus et plantis pedis usq ad vertice no fuit i
corpe sanitas Ju ata maxima tristicia vnde dr Tristis est ata mea
usq ad morte // Tertio a quibus patit / pnio a principib et ministris a p
latis et judeis etia gentilibus pb Qre congregerunt gentes et pli
meditati sunt i ama / Quarto qre patit / pnio ppter pata mea et salute
mam ysa 53 ppter zelus pli mei prussi eum / Quinto q recognitu
pnio maxima caritas dpor / Dilexit nos et lauit nos a pccis nis
sanguine suo Ro 5 Commendat deus sua caritate i nobis cu inimici
essemus xc p nobis passus est et mortuus Justus p iustis / passus est

pontio pylato // Iconda q xpc passus est sub pontio pylato nuc auc
in mcbris sus patit a multis pylatis ait ovum contumis meis
scaptis et et 10 hmc qi i furiosc pateris a iudice mipio noli mur
mitac ß mcmito dnm nrm ihm xpm passum sb pontio pilato
Ite si sbditus es et hes plati cdiruptum pmente te cont iustica
sis paces q ipe tuus pilatus est qi sumus es et hes dnm i piu et
cdelon te molestate no mirceris q ipe est tuus pilatus qi mulier
es et hes vnu furiosum te punctem sis paces q ipe est tuus
pilatus tcns et omes illi pdi dent esse pacietes q phis tribulacibus
futuri sut magnu pcid sci primu i celo ait v vbi est cui male
dixerit vobis homes // Ite nondu q pontius e cognome ab mpula
ponti nomatu ß pilatus est qpnm nome et eat i digna pane aqua
zm stuga pcdr no est digna pane q vesit aquo malo hoie pr
ad motem sentenciatus est et iudicatus // Ite nondu q vm cetaq i speculo
hystoriali dit q pilatus a mis situs est i multis vitellio p side syrie
et pmo de morte hom i noctu quos occidebat Ite q ymagines et
tilud ponebat in templo Ite q pcedit portam i corbona templi
bat in pios vsus inde facedo aq ductu i domu q phis missus
est i exilio et c i mlitus i cades calamitates sepa mam i cercomit
descendit ad inferna Iste qitud articulu scribit beto philippus
dic qic articulu pmo qrit quo tpe descendit nl qua hora
vel a di fina descendit pm zy bem thom q statim qi ata xpi
fuit a corpe separati tuc anima xpi deitate vnita descendit ad lymbu
patrum et mansit ibi ab hora mdie xpi qie fuit hora sexte scie nona
usq ad horam resurrectois sue pdixit illas anas ad celu qb i
die resurrectois dixit de lymbo Ite nondu q ata xpi fuit sepa
rata corpe ß deitate mansit tu aud ad i ferna descedere et cta cu corpe
i sepulcro iacere Ite nondu q cu xpi passione q orfiecuit recepta
cula pmug locu fuit i fnig damnatorum mus est pena sensu et pena
dampni i carcera visionis dei Ac cta ibi sut tenebre exteriores
et interiores i carcera gre Ad hut locu vel no descedit nl ab isto
aliq libeant to q passio xpi no pdest nl sit eius mcbrum ulfiat
p gpia sicz qi illi i inferno no fuerunt mcbra xpi nl poterant fi
q fuerunt qo sutiu mcedi q nl i isto loco e redempto nl est p
eis oradu vn stuga qi sanem prem mcd i infno no plus ora
rem pro q p diabolo // Qedu loaus e lymbus puorum et illorum i fantum
i pro originali decedentu sed lymbus sit i fim e et ibi e pena damni
i carcera visionis dine et no pena sensu i simbil pena no e ibi
est sit ibi tenebre exteriores et interiores i carcera gre Ad illu
locu vel no descendit nec ab eo aliq libeant to quia q illis suf
fragia no pt nocere ad eos gra extendi q ad illos solu extendit

Sexpip

qui eius membra efficiunt / p fidem vel p aliqd fidei sacramentum sine ut p
illi poterant hic // Tertius locus est purgatorium et est pius limbus pue
rorum in quo est pena damni et sensus detentus et finitus qui gratiam habent
in baptismo et opalis in quo affligunt usque ad satisfactorem quod digna //
Quart vero illi qui fuerunt in purgatorio liberati sunt cum xpo descendit
ad limbum primum Quinto quia non omnes sed solum illi qui puri fuerunt purgati
sufficiebat vel meruerunt hoc quod illo tempore in descensu xpi liberari debu
issent Sexto quia passio xpi non habuit tantam virtutem et hystoria sed spiritualia
sed pena purgatorii est hystoria et talis est nec fuerunt tales quales nunc sunt
qui in purgatorio detinet / Ro no fuerunt in purgatorio liberati per descensum xpi
ad inferos / sed solum illi qui tunc purgati fuerunt vel alias hoc meruerunt quod tempore
descensus xpi liberari debent // Septimus locus est purgatorium et limbus superior primum
ubi fuit pena damni in carcere visionis dei nec et non pena sensus et erant
ibi tenebre exteriores et non interiores quia omnes isti in gratia fuerunt et ad istu
lorum xpi descendit et fregit et suos pueros inde eduxit Octavo articulo
habemus duo documenta primum quod dicimus hic supremum de deo quia si illos qui in
limbo fuerunt visitavit quanto libertatem pro fide quanto nos in tribulationibus
magis non delinquat pro eius in tribulatione // Ordinem documentum
est quod dicimus ita habuit primo superveniente christum descendit ad
inferos ut suos liberaret ita nos cum le xpi dicimus superveniente ita habuit p
suffragia vivi in ipsi clamant ad nos cum sum mei in sum mei salti
et ita die resurrexit a mortuis hunc octavum articulum posuit sed thomas
apostolus et quemcumque supposit hunc articulum quia ita pius dubitavit
et de eo plene certificatus fuit sicut est / Joh 20 ubi dixit tho
me dextrum digitum tuum huc et vide manus meas et mittere manum
tuam in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis Unde habetur thomas
in 2a parte quia articulo et dicit quod sed thomas apostolus non solum credidit vel inca
xpi sed etiam tetigit et non dixit hoc nam de eis hic nam e nobis credere
quod motuus est sicut ita nam e credere quod a mortuis resurrexit quia ho
rz ad sublevandum peccata mea / et meritis dat spes a contra decorum capitis
et sic resurrexit et nos resurgemus omnes aut credere pena quia
est ad vitam immortalem Ro 6 et resurgens a mortuis

scendit ad celos sedet ad dextram dei patris omnipotentis / hunc
articulum posuit beatus Bartholomeus apostolus / et nam est credere quod
xpi ad die celos ascendit quia sic credimus passionem et resurrexit
sic et ascensionem quia passione et resurrectione credit nos ad caritatem
resurrectione erigit ad fidem Ascensio elevat ad spem / Ubi consi
derandum est in isto articulo magnitudo virtutis dei quia descendit
in humana divina cum corpore et anima et ascendit cum utraque natura divina et
humana sed demonstrat oliveti qui distat a jherusalem quinque passus et
quinque apostolis et cum beatissima virgine maria et aliis mulieribus quae sic
ute fuerunt cum a galilea et cum septuaginta duobus discipulis

et vi sicle q nos solu iam dn fuerunt pnites i monte oliueti ꝑ q mlti aliq
discipli xpi occulti ppter metu judeorꝫ ut nicho demq gram alicl joseph
abarmatya, et gpleb venerunt i pcessione cu aplis aut alio modo
ad monte oliueti ut videret xm a sce dente i celu. Dic eni mgr
hystoric q sto pndio i die ascen suoib cōgregauerunt se i monte syon
xpi discipli et egnierunt cu pcessione i monte oliueti et viderunt xm
ascede cu potentia magna. Ita sed q xs ascedit gaudet. Q. d. pb
ascedit deus i jubilatione nec tpe solij gaudebat hz et xpi omis hoies
qm fuerunt pnites Cū angeli et omis aie que ab eo de lymbo libate
fuerunt viz i stoppprim ꝑ phazo et priarchas stoppo i nocetu si johis
bapte et illae ꝑ pistoppo qm fuerunt mōtui ut p mergati a repnitentia de
xpi usq ad ascesoz eig hoc aie singule cu xo ascederunt et fuerunt
i maxima jubilatione et hor voluit appgere pb dicens ascedet xs in
alm triplina dnx tapitate i illos q fuerunt captiui in lymbo mfni
Q. Sedet ad dexm dei patris ut potet. Nobis sed q xs dr sede ad dexm
tam omnipotentis q plen hz glam cu pre dmitate bitudie judi
caria ptate q soli dna sceng p dexm i telligur gla dmitate hz
2m dnum p dexm ita bitudo patris et iudiciaria ptas i telligur na 2m
nam dnam xs cu pre hz ita p dem equalis i tate maiestate
q nlla gradus e i dmis p sonis viz q vna p sona est digno alia
et sit p ita equales et ro eq p sonate atq digne xs q vo 2m hnana
nam et 2m q homo d sede ad dexm patris i i pontio big bonis p
omib alijs sib tu sedit cōp g xpi sua dignitate put e vnitd
deitati no solu omz tatam corpeam h etia omz tatam spualem
pt aiaz dei Ideo mito debet ei locu altissimu et nobilissimu Jo dic
dnus i dmi ascesoib q fecit ita sup omia sua virtute ferebatur
, Inde venturus est judicare vivos et mortuos. Ista octauum Ar
ticlum scribit big matheus et mito q q libz xpiani te ede fu
tum judicium q e articlus fidei || Cir q articlus fiat primo de lo
co judicij tm q locus comm judicij est i vallis josaphat vn joel 3
Adducam omes gentes i vallem josaphat et ibi disceptabo cu eis Ho ty
putaz q ad valle de sedet et q omes judicandos vallis istam recipi
at ꝑ xs cit i acre i loco eminenti ut a omib posset videri et etia au
dirit sti tenq ꝑ et mali audiret i tota vndiq circa locu judicij || Et
tit 2o cu q mlti xs veniat tm q cu sctis et angelis qui tuc erunt
in celo vn ait 2m Cu venit filius hois i maiestate sua et omes
angeli cu eo || 3o q tit an fiat ritate judicandorꝫ p xi q ps
et hor sit p vocem q e i adiutu judicis a omib audiet. Joh 5 Ve
hora i qua omes q i monumentis sunt audiet vocem filij dei Et dic
ait e. Ymaxo di 4z Vox istu cit xpi ut alicq angeli ut plium
angelorꝫ q e a omib audiet. Erit eni signum valde evidens et
manifestum Et 10 vox istu dr tuba ppter hoc q erit valde apta et dr

nomissima et post istam non est alia vn duplicis ad tess sanctem
tuba et mortui resurgent incorrupti / Quam horribilis aut hec tuba
sonet iudicij dicit Siue domino siue virgilio siue alicui aliud sicuti iste
vox nouissime tube sonat in auribus meis Surgite mortui venite
ad iudicium Hec vox ut dicit Isidorus audietur in celo / et tunc videbitur filium
hominis ut aut lucis venente in nubibus celi / illuc veniet / Joh baptista
cum omnibus apostolis et patriarchis Janitor celi petrus cum omnibus apostolis et ewa
gelistis Matheus cum omnibus qui suum sanguinem pro christum fuderunt
pro domino Nicolaus et martinus cum omnibus confessoribus / Katherina cum omnibus
virginibus Elizabeth cum omnibus viduis Anna cum omnibus mulieribus
Regina celi cum omnibus sacerdotibus et religiosis qui usque ad mortem in
eius obsequio permanserunt / Ita vox huius tube audietur / Infernus
ut aut dicit et tunc lucifer Satanas asmodeus Belzebub ve
nient cum omni exercitu infernorum Ita dicit vox tube per totum mundum
aboriente usque in occidente et resurgent omnes pariter quorum corpora iacuerunt
venient illuc Saym iudex primum fratrem occidit cum omnibus hominibus
Judas cum omnibus traditoribus pilatus cum omnibus iniquis iudi
cibus / lamech cum omnibus adulteris ⁊c

Sacramenta sunt septem que deus instituit et iesus christus sacrificio
datur gratia ipsum sacramentum / Quid sunt sacramenta nunc
primo videamus quid sunt baptismus confirmatio eucharistia prima et
extrema vunctio et dicunt nonnulli quod sunt in precepto et tenent quibus
ad ea sunt inpieda per locum et tempus Religiosus domino sunt sacramenta voluntarie
sordo et nutrinorum // Quaritur vtrum sacramenta debeant ministrari
primo videamus propter occulta peccata non sunt sacramenta denegandum aliqui
nisi per annum sectum nisi publica secreta in gravali ut per de qua di
cit non prohibet Christus aut in peccato mortali sum occulto sum manifesto mo
talit peccant recipiendo sacra ut dicit co christi / ergo illud quod dicit
Silr et ministrans sacramenta in peccato mortali peccat mortale Quaritur
vtrum possint iterari sacramenta primo quia nota sunt sacramenta quia non possunt reiterari
Baptismus confirmatio et ordo / et in collatione eugilibus illorum predictorum
permanent character anime quia character mortis non per abscisionem quod cum semel
resuscitatur non debet baptizari nec confirmari nec ordinari per quod resuscitatur
Cum de aliis sacramentis / Cum Hugo dicit Si lazarus per quod resuscitatus
voluisset respondere non potuisset oportuisset quod denuo christus cum per
mortem solutus in vrio Silr et Sik et prima et secunda vnctio ter
baptismus et primum sacramentum et janua omnium sac
sacramentorum Quaritur vtrum baptismus aqua possit aliquo supplei per
respectum Sethamithasa ergo mune lege non per in puellis
supplei cum non sint sicut vrum libri arbitrij Si in propositum sicut
predicit quod salvantur sin baptismo aqua in adultis aut per ad imple

p baptismum flaminis si contrarios et p baptismum sanguinis et martirij
et hoc intelligit qn est in articulo mortis tamen quia oritur quia sit effectus caritatis
ris mi Pnd 27 thom in 4o di 6 q quoorrisponq hi effectus in ope et
in ecia qm minuit ptate demonis ne possit tm in hoc sic prius ne
baptismum et alia bona impediat Oz pdea ptus demonis totaliter in baptmo
tollitur Sic pharao prius flagellatus est ppto no du egisso de egypto
et pg ppto egresso totaliter in mari rubro qd e figura baptmi
sbmersus est // oritur vtrum omo teneatur ad baptismum Pnd 27 thom
in 4o di 6 Ubi tc cna sic ficatur in vtcd ppter tres rones primo q de
ppter acquiedi karactem quo adunetur ppto dei et q deputetur
ad prosiedi divina sacramenta Secdo ut p baptmi susceptum passioni xpi
conformetur 3o ppter bonum obedie ordinia precepti de baptmo sibi
dati est joh nisi quis renatus fuerit ex aqua et spu sancto oritur vtrum quis
de mvtcd cynno possit baptisari Pnd 27 thom vbi quod no pt ex hiis dos
notis est q no dnie in sbici pt opatio mysterior celie vn dugy det
ppter qui no vocat no pt mori ita q natus no fuit no pt renasci
no dz aut mr scindi ut puer possit nasci vel baptizari ex 27 ipm no
sunt facienda mala ut veniat bona Dz tn scindi si ia defuncta su mo
tua esset et puer ad ea vnet // oritur q faciendum est qn appet
aliq mebrum pueri et timet mmie mortis periculum Pnd qd illi periculo
ejusdem pte pn pi s. repite baptizandi dz Sicut e de alijs p tibi ut de
manu et pede / quibus no noceat si iste ptes appetat aq baptisma
hi ex divina mia no e cartada et si pg plenarie nascat tuc adeau
tela baptizetur sb hac for ego te no rebaptizo ex Sicut q mia baptm
est aqua prima natalis vn baptmq no pt fri in vmo su in reuipo nec
in vrima nec in alio aliquo alio lifre Dz forma vorp baptismi hi est
Ego baptizo te in nomine patris et filij et ss. ut pz Co de bap mo c 1. et
sunt hijs duobus no pt fri baptismq // Sicut q iste vetule q puos
baptizant in carlo mdtq sic dicetes in volgari Soltu leben so sage
dir das ein batt soltu aber sterben so sage dir dass ein touff in
nomine p. z f et ss. Tres mlies cu tribus vis in baptizent // oritur
q ps baptizari Pnd debitq mnster bapmi 27 omes theologos
lib est sacdos / ex i nmitate q illi pt baptizare su vir su mulier
sive fidelis fidelis su i fidelis sit q hi eat tmmo i tcdo baptismi di
et pnat sorz esse Dz tn sim clicq no dz baptisme pnte suo pstbro
nec laycq pnte clico nec mulie pnte viro ut pz de ge. c q
aplie oritur vtrum bapmq debeat p aliq tpe differre Pnd 27
thom magis e laudabile q aliq pt q pnie baptizet / primo q pnterim
mori poss et dapnari et / 2o q demones no hnt tanta ptate in bap
tisatis prout in no baptisatis nec q iuati ad nocumentu spiritu
alia nec tempalia et Dz aliud tmplm

baptismi quam ad eius effectum. Qui sit effectus baptismi patet
per baptismum tripliciter effectus. Primus effectus est in baptismo
bona ventura dicit. Dignis suscipientibus delet omnes culpam
originale mortale veniale et restituit primam gratiam
quo ad eius. Hoc patet per hoc quod si sic moriatur statim euolat in celum. Hoc
non fit in culpa toliter deleta in ipsa. Secundus effectus est quia ignis in
finalem et ceta purgatorii contingunt quia ad ipsum baptismum ut
decretum ignis in finalis nil purgatorii non possit in eum in purgatorio modum
ipse peccando recipiendo eum contra. Vnde admiranda est satietas in oratione
quia per baptismum peccatum eum voluntarie ignis gehenne subiectum accedunt. Tertius
effectus est quia baptismus delet omnem satisfactionem quia homo in penitentia debet per penitentiam
suis complere. Hoc patet quia si aliquis in fidelis iudeus vel paganus mille
annis vixisset et in die mille precedentes mortalia commisisset si gratiam et
fidem suscepit et sic cum deuotione baptizatus fuit tunc nulla penitentia satis-
factoria sibi in ponenda est. Postea patet quia baptismus tollit omnem satis-
factionem et si illis sic per baptismum moriatur statim ad celum euolaret. Quarta
effectus est quia sommitem mitigat quia in baptismo datur eis gratia ad subitum modum
vomitus patet. Quidam dicit quibusdam quia baptismus non delet omnem vomitum patet sic
delet omne peccatum originale a quo vomitus procedit. Primo quia fragilitatis
ipse ignoratur et per mortem humiliatur. Job 6. Quis enim fortitudo mea
ut sustineam et ut finem meum ut patiamur et dei mihi ut parcat
nobis amalis. Per apostolum dicit. Non enim est nobis aduersus carnem et sanguinem
sed principes potestates rectores tenebrarum huius aeris contra spiritualia nequitiae
coronandi virtute. Ambo simul luctam nemo potest coronari nisi vincit nisi
aut pervincit nisi ante certauit. Vnde vir iustus dicitur pugnare contra carnem
mundum et contra vitia ad que natus inclinatur primum sicut est caro sicut
mundus sicut diuitia. Vnde dicitur resistere tentationibus coronaberis et
ut militas coronatus in certamine tuo vomitus primus in nobis manet et non
delet. Secundo in baptismo quia mitigatur. Tertia effectus est quia a potestate
diaboli liberat. Quarta baptismus. Secundo in baptismo a potestate diaboli eripitur ut de
cretum diaboli non possit in eum in quantum per ei sic subiicitur. Vnde in
hoc patet immitis. Secundo tentationes motus fomites est si volunt dare
consensum ut negare. Ergo diabolus est sicut canis ligatus qui potest extra horis
latrare sed non potest eum ledere in velit ad eum accedere. Vnde dicitur quia per
diabolus pre plegatur ut nocere sed non potest quia potestas eius est subiecta dei
ita si timeo posse nocere dum quia vellet non aliquis pistorum remanet
ambo simul diabolum nocere non posse cognoscitur. Ergo tertius effectus
est quia homine efficit templum dei ad signatum quia horum quia prius sunt
descendit in specie columbe super eum baptizatum. Vnde tota trinitas manifestatur
hic in hoc baptizato. Hoc ideo eum vehementer et magnone apud eum fa
ciemus. Ergo male facit qui per baptismum sicut peccat mortale. Expellit
eum preter et filium et spiritum sanctum et diabolum introducit ut expulsus

an fuit p baptm qui eis nihil dare nisi etiam supplicia et oia mala
Septimo effectus est p caracterem imprimit qui est indelebilis quo adeo
xpiani baptisati quo xpiani in die judicij discernit et homs credit
ad magnam honorem mali aut ad magnam confusionem / qui caracter
ostendit p xpi fuisse xpiani et spiritui xpi se subdiderunt et in bapmo
diabolo et pompis eius renunciauerunt opa vero carnis mala associata
caracteri ondit i fideles detiores et abhomina biliores facti sunt
xpi imprisoned et malicia as suas vnde augmentatio gradus altio fato carni
declinio / et xpiani xpi signum caracteris sunt sup omnes i fideles
qualiter go carnis cit carnis mario confusio // Octauo effectus est p si
lij dei efficit ad p designandum tur sup vnum baptizatum audita e vox
ista hic est filius meus dilectus ex quo clarat cui qua dilectione mutuo
diligit tles filius summum regem et si nu summa dilectione mutuum filius
dominum nil regnum trenor cui qui dilectione mutuo e quinq quae
constat esse filium dei de illis q sunt i adulta etate ne sint vt sint
filij dei nil dya li dicit q ne sit ho an odio vel amore digna est / et de
primo qui baptizatus e q no du est i etate q possit peccare q sunt p est
filius dei vnum nihil peccat mulieres et viri qui male tractat pueros
suos male dicendo vtrisq nullomo licet si teneant tractandi sunt vt re
uenantur dei qui eos i christo / nonq effectus e celi aperto et i horondi
magna vtus baptm qui su i terra exhibeat / i celo tu operat / ad designandum
hunc effectum baptismi voluit dns celum aperire cum baptizaret / a pone i pordi
ne ut in horondet / q p cito baptizatus i innocentia baptismali decedat
cum euolat et i venit celum aperto cum tu horondulto an bap / i ferunt sit
aptus et puo puo lymbus an bap / et quo xz q tanta sit fatuitas
mulieris que i grolabilit dolet de morte pueri sui q p baptismum
decedit cum q baptismale innocentia p sidecuit et fatuit valde est
eis dolendum hor p filij corp tuisset a sanctate hom ad societate angelorum
a valle lacrimarum ad gloriam de exilio ad patriam et filius videt tles
pong i vnde deprecantes eos esse i horo mundo et i hoc exilio porig p i
celo vnde debent porig p filij sui ita de fatuli ad tuta gloriam pueri
xpi in tu passionis xpi exqua basisimus hic quid essem et quid o ignis
filii et alia sacrata et solu dolere dent et p it si xpi culpa penitu
Stretes pnt demeri in sexo capitis q puer // decessisset
corp moriut / primo q minus i timo cor de diligit pueros
et maiore exclamatio et amore hnt de eos q ad deum tur de
quibus a sua bonitate subtrahit eis pueros / ut cor eq ad deum dirigat et
eu diligit strugq hor abhore colit q p certis magis diligit gos
pueros sup deum diligit eos sum deum facit et go est ro quare illi
pueri pm sit in hoc dissabilis et pueros orig moriut / et pentes
in mma sollicitudine xpi cum mundi mutant / credo q q i homo
rat suos pentes tur q pnmut / i xpo sub filijs vnus le / i de sno
q p mda in honant pntes et omis filij i beni defuncti sit / 3o pres

ministris suis pentes tuc deus ex bonitate sua filios suos mori
permittit ne ipsi puri cum ministris rebus una cum pnitibus damnabuntur
Quo autem malum dom pentis et puer filius finis i mutatis vita pnitentis
prius suos et sic ena malis et prius effectis si vivissis / Quinto quingentesimo
anno autem hor quam non vult ipse lactare puer suum sed dantes mu
lieribus que advenerat hic nutrices tuc quia lac nutris non equenies ita
ipsi puero sic lac mulieris de quo nutrit e i vtero et assuetus et sic quia
pui moriuntur qui quia ipse vivisset si autem amici eius lactasset hor quam
hor et eius summit alius tibi et antea nutris gustant non ita competit
puero nec sic alius assuetus ita ena est de puero // Quarto hic tis et quia
alius non non est autem lactare puerum sed tuc quia debet nutrire vtuo
sam et puer primitus natus lit nam nutris puer qui cum lactantur
secuto contingit quia ex negligentia pnitentis sic pnitens qui pudet non
restituit nil ad aliquid ad ignis ex negligentia sua tale pmittit nil
ena qui puerum sed collaterant ad lectum et eos i sopino domine do sus
focat et permittit quod ena causet est et si i aliquis stoquis sed in dictorum pen
tes rei esset tuc dolet debet de morte puerorum suorum et quisque debent
signum baptismi sit quod et quia baptismi sit tria sunt et quia ista significat
tria primo quod ex fusilatio significat sunt sit i ductus et sunt ma
lignum corpus sic go sacerdos dicit ego i mundo sunt et de loco sunt sto
Secundo talis immissio ultimo signat gratiam et sapiam apostolorum di
ne per quam gratia datur hoc i baptismo si vult vti i sta gratia tuc
per eum a diuitorio dei et vitute i sta gratia vnc absque ori sed modali usque
ad morte de hoc sic sup. Tertio solum quia ad aures et nares sig
nificat spiritualiter sensum apicem ad audiendum et i telligendum ea quae sunt salutis
Quarto vnctio olei in pectore et inter scapulas signat deuotam
sincerum preceptorum dei et ecclie s. ad obediendum deo et platis ecclie vn
tum. Quinto quia vite dei principium quod non sit ceu displicet deo hor ono
est amplectendum quia principat deus vnum ait qui vos audit me audit et
qui vos spnit me spnit // Tria vero alia signa sunt per baptismum primum
est signatio i vtute que designat vim gratiam i mente i passio / secundum e
i pectoris certi ad manum designat fidei et amoris charitate / tertium
est pestis candida et designat i notitie restitutionem / Quia primum qui
sum baptismo decedit ad lymbum puerorum descendit vbi est pena
damni et non sensus quia non sentiunt neque sentiunt / non habent frigus
neque calorem / sed non ullam penam sensibilem sentiunt hi solum ma
quia sunt priuati visione dei / et hoc dicit et e pena damni // Secundo vero
pueri iudeorum filii sunt puerorum christianorum qui baptismo decedunt
tuc quia sic quia sunt equale culpam s. peccatum originale tantum et nullum ac
tuale sic et puerorum christianorum qui sunt equale pena sic et iudeorum
s. penam damni tm. Quia in fidelis ad annos discretionis peruenit
si nec non suscepit fidem tuc in postmodo peccat mortalit non suscipiendo

fidem et nullam excusationem pt dicere in fidelis et fides veriana
predicata est per universum mundum cum duo vel tres discipuli suis ait Ite
in mundum universum predicate omni creature per hominem terra
conuiuit tong corp et i finem orbis et et predicatum mundi tribus i fidel
tur i me ad i finem de sedit cum ait credidit et baptizatus fuit
salus eius qui vero non credidit condemnabitur Hinc quia scriptum i fidelis
ut pagana sua iudicium vsi non habuit scient fuerit et alicui preceptum
dei tonans peccat in ore et ignorantia non excusat tamen Hugo de
grad et Librearchito Ideo Dina precepta sunt data ut excusatio
de ignorantia non haberetur

Confirmatio vero sit sacramentum non tamen per quod gratie gratia
nam ad quia ego iuuat licet non sit simpliciter salutifera ne
cessitat et si eo pt homo saluari et michi illorum con
temptu eius est damnabitur Ergo per baptismum tho li 4 dis Christus
vero confirmatio sit gratie i hoc sacramento per 2 tho pe 4 gratiam
fert non solum quia sic i quibus sacramento 4 fertur gratia emundat
apostolis et apostolicis gratia et quia qui deputantur ad offerendum spiritus
et donec sit adversus confitendum de gratia facit magis gratia Christi
quibus debeat conferri sacramentum per 2 thom ubi vipiamus vice et
pueris et mulieribus quibus quibus est pugna spiritalis deuia 2 job cui
licia e vita homo super terra Quia 4 ad confirmacionem duo requirunt duo
oportet sacramentum s. materia et forma verborum que christus est pr et fi
lius et spiritus sanctus duo oportet suscipiens s. frontis i 4 Ex fr confirmatio et
4 confirmandus sit baptizatus Ideo sicut 4 vnicum sacramentum tripli sit i
tribus sacramentis que i primum baptismum i baptismo sit i vtice ad designa
nam fidei suscipiens in confirmacione sit i frote ad designandum au
dacia confessionis xpi et non erubescit In ordine sacramento sit i manibus
ad designandum potestatem consecrationis corporis xpi

effectus confirmationis est multiplex primum 4 gratia datur i baptismo
confirmat ipse Confirma hoc deus 4 gratia es i nobis 39 ef
fectus ad multiplicandum spiritale pertinet ad eos 4 omnes quam erant ce i bel
lo xpi et 4 omnes debent atque hoc sacramentum ut fideliter possint
vincere mundum carnem et diabolum pugnare 39 effectus 4 ad 4 fonte
4 statim nobis xpi animat que ex vno deum et hominem 4 fitem i primo
ex ut 4 fitemur et 2 diuinam nam pri et spiritus sancto coequalem
4 notatur i fore vbique vbi sit corpore trinitatis 2 ut confitemur et
2 quanta nam omnes supplicant tulisse 4 notat in eo signaculum
que sit i fronte 4 effectus 4 mentem et cor nos spiritali decore ornat
fortitudinem quia 4 spiritus virtutem et extra 4 odore bone famae et hoc
duo significantur i crismate 4 conficitur in oleo primum et 2 primo
ipsum 2 dicitur 4 i bonis agendum et malis sustinendis roborat

Datum eum hic ipse sto

Sexpoini

dat/ cum hic spus sto ad rebm. Sexpty effici aiaz et corpus animat
Anima quid sit impsso karactis corpg vo p clipeu rei. Septio p
istud sacmtu fiunt fidles plem xpiam/ plenitudie dico copie
quibus i baptismo plen sancti sut plenitudie sufficiencie/ Octauo
post pugna coronat q notat/ in vita ligna q cita caput ligat/
Confitebor. Aut est de isto sacmto. Et si qs i peto mortali recipit mo
talit peccat. Sed iuuenes qui debent confirmari iudicedi sut ut an
tea confitant/ Et i sacmtis sut cui effectus qs sacmtis ut co mano
re deuotos ad id sacmtu digne percipiendu aptant :-

Sententia 2m/ Augy est mala ptita plangere et plagedam iterum no
mittere// Penitencie vtilitas et dignitas ostenditur/ primo i sor
p ri est q. Ad hm placet i d oia ri petere sic penite et amplius
apto cessare/ Hoc p/ et si p deo dares oia tpalia que hes et omes pau
pes pasceres et in sinitu mostra et ecclias q seruiens deo no places ri
penitas// Item si habueris oem sciaz ita q p totu mundu pace faceres
oia bona in mundo/ consilio tuo disponeres/ Item si linguis hom loqr
et angelorp et q tot gutes preceres quot omis p dicatores ab initio
mundi gutenut sci es ul es sonas et q alias p deus te ipm q summus
si apto no cesses/ Item si tradideris corpus meum ita ut ardeat den
tu non placuis ri penitas et apto cessas/ tm deus totu iuiu diligit
ut et hat de celis ad terram de angelis ad pcores/ de delicis i enar
rabilibus ad penas i cptiabiles vel vno tm pmiaz affectat deus et
cu oia bona i celis hiret ad angelis et nos pmiaz assimilat ut aiq
p nopitale pcoribus vo et co lo comedet. Iuuo i dy no vem vocie uos
fs pcores ad pmiaz/ Ecce sci assimilauit pmiaz ut sto joh bapti
et bta vgo q tm no aliquid go multo magis nos pcores/ Sed de
diabolo ri est molestius ri quid pcoris q pcoris vel penite no ri
tm tantu molestiores o pcor ut i pq lege loqr si cu i cammo i gue
ponis/ si suspendis/ si vocis/ no tm gtistiet/ quo ad aliq in tm
tristetur quia hoies q i illud tanto tristior est Baruth. Sic ge
uisti est i tua ruina et letatu e i tapu tuo babalon/ sic gtistabit
i tua consolacione. Ideo aut tm dolet q tam longu labore inte pdit
et valde gsundit/ ceco q ho debet venire ad tantu gdam de qua
ipe cendit// Tertio ri homd pcori vtilis q apto cessac et pe
nite/ no sibi esset tam vtile si cottidie pco tot misse cantarentur
quot stelle in celo sut et q omis hoies in tra orarent ul omis si
pco inter pcellent est si celu cottidie aperet/ ci et pluet 27 vel
le sud et solet luna et stelle 27 voluitato sud tm sud pagent
vno si cottidie angeli descendent de celo et loqrent/ ei et re
cipet/ iacere sic sm e ad aliqbus sts vno si bta vgo loqret/
ci n mirz q tm ipe dns sepe loquitur e ri ipo sida et tm dapnatur e

Sim progras omes sros de vtilitate pmie pn deceat q q'lis con velle
terum ptiipare sed dominus q. adeo hr i celo dn sclm q vmis qlis
gaudet de alig mito q' de suo ppo Si maria i terra vigaes respondet
q tecu vellet ptiipare oia sua meita et gaudia Si pr i terra gaes re
spondet q dare tibi vellet ea gaudia q oculus non vidit n' aur audi
vit n' i cor hois ascendit ymo n' ea mare potes Vn dicit dns ad
Abraham suspice celu et stellas mare potes sic n' gaudia celi

Sintencia respcii dei et pcoris est ompe nulla cata nec i celo nec
in terra nec sub mare nec et aplis nec ppheis nec q fissoes nec vgines
§ solid pma placat pcoem deo vm ipe dr ayt q pma agite
ayt m q bit cm regnd celoy fr altissimo odio hr pcores et mistry
est pcm tcelig hjeny 18 Si nrpig egrit pmag de oi p cro suo vita mnet
dit z penitemi et cotinui ut delcant pcta vna dr petry aplg q' p
cri sycrait Sic et dicit i am t pcori o pma potissima est i oi tpe q
abminio mudi usq ad fine durat eius potencia q mag very penites
dampnabit q de dm grie hom pruenit i inferno nisi de vere penite
tibus et pmo cetibus fn oi et trite q i aliis trite salvat et qm qi i dma
sufficiere ut pz de latro qm ei vopo i cro pependit fn oi loco penitenti
celi aprt q nullg angelg n' ab stoy facere possit i terra q plus mereri
faciat penitendo i vna die q pcor pri fino mille anos vel i p gratio q
penitencia va vtq; cotiguit penitentibus vere et pfecte fn oi psona cela
si cecid milia mortes meruisset cia si sit sic Judas vel pilatus vel hero d
oris o pma oia ligatu tu solvas oia adusti tu mitigas oia co
tra tu sanas Sap oi sibvma oia ty potes

Sintencia oia pcta potes est in celo et terra respcii dei et pcoris
pter gor pmo est q dampnati in inferno non pt liberare q
in fino nulla est redemptio Vn dicit ps qi lic ayoalud oui sib
ad i ferm mala tollecinda descendit nequa q vltig adluce re
dibit q pnlos penalibus iustricia judicaty dampnat go q dam
natis non est oranda q in mg liberabunt Vn dicit Si pcem mea
mea in inferno non plus orare p eo q q dyabolo licet aut pma non
possit hominem de inferno liberare pt ty apostoly in ferm i a pcis mor
talibus diu homo vt i pm pcm pcte d ante cm potest est pma q pt
illud q neq pt nec i celo neq i terra Sed dm q non pt e q vgnitate
p ditum non pt restitui Vn ysid de sumo bono omes pcm q penitencia
rempit vt lineq sanitate vgnitatis aut si labit nulla pma reparat
ad integritate et liz pma vgnitate non possit reddi pt ty pcoreny
penitendo equale vgni et maiore i celo sicut quius aureola non
valeat ipe penites reapre vn gnd vtq aplis petry mario et qia
multe vgines quius aureola non deat Sic ymaia magdalena et
multi alij sti q aureolam vgo corrupta neq q hic pt et q hic

penitcat vnde cō[?] Audenter loquor cui oia possit deus suscitare nō
pt vō gmt post vniam pt quide liberare eam de pena sz nō vt reo
nāc pōiuptum. Tnū q nō pt est hic q i vtilit est p ditum nō pt re
sitire et licet nō pt hic de p ditum restituere tn pt deo p eo satis
facere. Qm est opa bona mortua i opa fta i pcto mōtali nō pt
vim facere pt tn opa mōtificata resuscitare et ista bona opa q
sunt cntra pnt grd et pg p gnb pcto mōtale mōtificata illa opa
ipa prima vtuificare sunt. Q ista opa q sut fta i pcto mōtali nu
q vtuificatā. Ad q vnde nō potuerut que nūq vna fuerut
Ad q pma i tribus consistit si cōtritione vā et cōfessione pura
et satisfactione de quibus i sequentibus dicēdū est et p° de cōtritione

Cōtrio Ut bēm thōm sup x di ii est dolor voluntarie as
sumpta p pcto cum pposito q fitedi et satisfactedi. Cōtrit vtq
tio debet esse maxima pter q ad minorē dolorē et displi
centia deb esse maxima dolor q pbat p duo primo q i illa re de
bemus hēre tantū gōplacentia sicut in deo. mō hoc totū p dimittēdo
pcto mōtali et gratia cōtinuāt. Secundo de pcto q mīsso maxīm
dolorē et displicentia hēre debemus. Ecce p batur q q quis offendit
aliq dilēm tuū eo plus de eo dolet et q to melio ipa res est q
ho plus dolet de amissione vnus floreni q vnus denarij. Q deus
est summū et i finitū bonū quē peccando offendimus et p didimus i ipso
Ergo ab q se p dolor cōtritionis q ad intensionem displicentia debet esse
maior et dolor q in tēdo. Ita de cetera p oia bona perdere
etiam si pter et me vno et pueri moriēt. Ita i vera contritione et amari
tudine cordis flere debemus offensam dei et mōtem aie p peccatum
Ita q devitante conditionis humane. Sed tamen sic culpabilis dicit et
dicit culpabile qui cōpatiē amici sui mōtem deplorat et spiritale
aie sue mōtem nō deflent. Hec de cōtritione

Cōtritionis signa sunt. Et hic cognosci potest an deus p gratiam
i dulsit ho pcto q si vera contritione illorum sit remissio pe
catorum. Primum signum q ho de pctis p mis dolet et i futū se fir
mit cauē debet et firmit ppōnit q p nūq vellet sb nūc omēs pe
nam i generali iudicio et fuit posse fuit ad ho ut pcta sua vera
ta et q nūq p nūc cognouit gratia dei in tēpt fit q fitet q si solū
vnū celauerit pcto gratia et q fessio sua nichil valeret et q deus
nō dimittit vnū pcto si alio. Ad q larga dei pietas venia
nō dimittit. Aut totū aut nichil te lucrate dabit vni
de deut 22. Dei p fīd sunt. Inspice tēpt q q heat firmū ppositū
cauē de futūis pctis sibi abstinēdi q p nūq omēs penas i generali
iudicio vellet sustinēdi q vnū pcto mōtale amodo cū ppōto et
scient dimittēdi et ro hing e q cū deū supra oia diligere et plus
q seipsum tenet. Ho q p nūq ho debet vitare sua p dā et oma

bona temporalia. Insuper uxorem et filios et omnes consanguineos et usque
ad minimum suum mediante qui unum peccatum mortale scienter et ex
proposito committere, ut possit dicere cum Apostolo. Quis nos poterit separare
a caritate Xpi an mors an vita? Ergo quicunque non habet firmum propositum
abstinere ab omnibus peccatis mortalibus non est verus penitens et in diu
ne accedit ad gaudium. Non certum est in via salutis et aliquibus cum
adiutorio Dei sunt in minoribus sunt in virginitate
et cum adiutorio Dei vincere sicut omnes peccata mortalia. Qui autem ex fragilitate
vel ignorantia aliquod peccatum committit in mediate debet confiteri et deus
in mediate sibi indulget ex sua magna misericordia. Ergo bonum modum est
quod omnis homo vadat ante lectum suum dicendo cum publicanus et
ma sua ante lectum flectat et dicat et sua sua. Quicunque die fecit ad me
moriam reducet et in quibus dictis vel factis invenit se deliquisse et
deus tanto cito vel tantum sibi dimittit. Unde Gregorius. Quicunque hoc
peccatum in gemiscit omnia in ea. Et quod peccatum bonum fecit in illi gratia
deus acceptat et cit sibi meritorium quia ad vitam eternam. Et
tam cito non confitetur. Sicut quod fecit peccatum contra veritatem deus acceptat
et homo non tenetur. Tam cito confitetur sicut te. De peccato in mente quia
periculosum sit differre confessionem. Ergo bonum esset quod quilibet homo
adminus in omni angustia confitetur qui tunc melius sibi prosperatur
in omnibus quae ad salutem pertinet corporis et animae. Sicut in terra quod est in
peccato mortali nihil acceptum non contritus quantum tunc fecerit bonum sicut orando
vel jejunando nihil sibi profuit ad vitam eternam. Sicut publicus renun
tiantur illa bona opera quae fiunt in peccato mortali. Quod homo sa
nitas pro corporis datur divitiae et honores. Et ergo qui homo est pe
cato mortalis et ipse sibi omnibus prosperae succedit. Hoc est signum quod
hic sibi renuntiantur. Qui carebit aeterna renuntiatione. Unde Gregorius
ait. Magnus afflictus tribulatio est eternae regnabitur in dicit. Qui quod
homo hic habet infortunium et tribulationes. Hoc est signum electionis
a deo. Unde Apostolus. Ego quos amo hos et castigo. Ipse dicit. Per
multas tribulationes oportet nos intrare in regnum. Tribulati et pauperes debet
esse parentes. Unde ait. In patientia vestra. Et quilibet homo in tribula
tionibus suis debet gaudere cum ad deum infirmitatibus
et non quae auxilium a carnalibus quae illes gaudent et
fidem sua falsificant. Secundum signum vere contrito est quod homo peni
tens patris satisfaciat proximis in quibus aliquis eis nocuit primo
in rebus sibi ablatis restituendo sibi sicut in magnis sicut in parvis
et nunquam peccatum non dimittitur. Et si unum panem plenum
de minimis depto suo exadisses contra voluntatem suam sicut alio

27 signum
4 signum

sibi dampni sicut primo intulisti cum peccatoribus tuis vel quocunque
alio modo furando vel rapiendo bona sua cum iniuria sui prius Ihesus
nocuisti ei in bona fama sua detrahendo sibi mendacia et falsa tenacia
sibi restituere fama suam nequit potes et quinque peccata quibus accusando
primo fama boni nominis sui quia si ei auferretur res quasque tua
res et fama melior est quam res quecunque possit vnus habere melius
et nomen boni quam diuitie multe igitur inter omnia alia prima ista duo
prima detrimo et recuperatio acquisito vix aut difficiliter diuinitus
fit et quia restituere non potest vnum posse vnus iccio non facilis venia
prius deposse detractis Ihesus ad quod si quis quantum peccauit quilibet detrac
tores audiuit vnus vni detrahente audie quid hoc diu
nabilia non facile diuinum Ihesum aliquis vulnerasset vel alius quantum lesisset
corpore vel etiam aliquis virginem deflorasset tu ei recompensare vnum quis
liui confessor Deum sigillum vere gaudio et penitentie est quod peccatis
patus sit offensam dimittere primo quo cuique et quod quantum inter offensa
sit et quasque iniurias sibi intulit et neque quid deus dimittit
sua offensam si et meis offensoribus dimittimus vnde ait pater dimitte
nobis debita nostra sicut et nos dimittimus
Quod ut perfinedius nobis in cultiuet hoc in pnia in dorsa orbe posimus
ut cum cande oronc fiat pous respectum de aliis remissione fiat quia
monemur vnde cum dicimus dimitte nobis debita nostra debitoribus qui no
lunt in dulcedine vnius dicit Gregorius in moralibus quo no dimittis iniuria
que tibi facta est no orocem pte facias si male deus sum tem diu
tu dias dimitte no de mea et go si vis ut deus tibi in dulcedine
tua pena magna fuit in dulcedine primo in pna in quibus te offendit
vnde Gregorius Quale velis exigere te de deo tuo delictorum venia posis
tem te exhibere debes hiis qui deliquerunt in te vnde ysidorus de summo bono
offeriatur deus sibi placare qui qui eto placari negligit go qui
quia vult quantum iniuria et offensam dimittat alius si
iudicium sibi iniudicat et bibit Quando quicunque hiis odium exigit
vnum horum deangi solum gaudet et de eius prosperitate degau
det et ei malum affectat hic est filius etne mortis vnde ioh di
no diligit fratrem manet in morte et qui odit te inimico suo exhibe
signa quinque caritatis et alius hominibus quinque exhibis si pro eo orando
et salutando sicut alius hominibus dum quod faciunt illi qui inimicis
suis noluit loqui nec respondere nec cum domus intrare sicut
tales hominibus quinque faciunt quae omnia sunt signa odii et rancor

3m signum vel striadi

Q. Cl signum g triumphus

primicias et signa non vel contrarios et primo sicut Quartum signum vel
triumphus est quod premitur patiatur se resignare officium et negotium suum quod si
peccato mortali quod non est quod illi qui habent talia officia quae illo modo
in peccato mortali possent sicut editores fistulatores trahentes in talia
resignant et proponant non habent vanum gaudium et quia dicit resistere a gratia
et sic in peccato mortali et in potestate diaboli die noctuque et in
spiritualibus omnibus bonis esse licet quibus gaudeant tamen nihil vel cibus talibus gaudes
pro quo deposuit alii officio noluit Qui hoc non intelligunt de illis
qui habent artificia bona et utilia quibus cum deo possint sicut pictores
sartores agricole trahentes fructum qui fideliter laborant et sunt in peccato mo
tali tunc omnes tales labor est cibus meritorum Qui in fideliter laborant et
fraudulenter tunc habebunt dominum malum quia hic in primis habent istud laborem et
peccatum et in futuro etiam damnationem ergo isti mechanici et agricole
debent suos labores fideliter possint et omnia die omnes labores suos
deo omnipotenti offerre et tunc retribuetur eis in vita eterna non aplg
solum verum Quicquid facitis ora ad laudem dei facite Gregorius in moral
omne bonum quod agimus quia in terris sit ad celestia levamus per labores
manuum tuarum et dat istam elemosinam quia homo dat de iustis
laboribus deus accepta sunt omnes elemosinas non solum sed quia deus omnes
rem suam tuam in pauperes distribuis nihil tu apud deum est precio quia quod
manibus tuis rapere et fecisti Ex in tollatur prem lib. 2. legitur quod cum quida
admissus ad abbatem johem qui fuit magne virtutis et multi liberi mi
raculorum opatur quedam horem habite demone fortissimum adjuratus
abeo noluit exire sed vanus eius contempsit adventum vero quoda rus
tico in habitu secularis agricola contra Qui primicias fructuum suorum
monachis depotamus terrentur demon abeo adjuratus cum fugit ni
ansius est eis pena ad sistime Secundum vero requirit contrario de sibi
peccato mortali Fundamentum petrus in 4. di. 15. Ex in oi peccato mortali est
actualis aversio voluntatis a deo ad peccatum et conversio ad res commutabilis
dicit quod in omni remissione peccati mortalis sit actualis aversio a peccato
adhuc quod contrario appellatur de peccatis tunc oblitus fuisset gratia
lis contrito cum conatu ad recordandum et dolendum Qui non solum de peccato
oblito dicit quibus in gratia dolere sed etiam de oblivione eius dicit quia contrario
gentia gratiae Item sicut dicit quod de peccato maiori dicit esse maior dolor eo
quod maiori offensae maior pena debetur et magis satisfactio requirit
Secundum vero contrario possit tollere totum reatum penae Fundamentum petrus ubi
sup Contrarius intentio potest attendi dupliciter nisi coepte doloris quia in sensu
tuum continuatur et in utroque non potest tunc intendi contrario quod pena
remittitur Ex omni sic patet in dyalogo recitari de monacho qui erat
mulier quedam igne libidinis incensa et quomodo adamavit

filiu de pro concepit et peperit filiu altera / terrore igitur perissa times
et tradi satisfacere nil mote subitanea interire deo misericorde satisfecit
imperare cepit pfite pius consilio sacerdotis sin in fontibus sancti tollitur
poma venit ei in illa potentia ante et magna cohiceo / dum immoceti
ostia se ingessit cum tunc / lacrimis et clamoribus cuctis audichibus fances
confessione nit omnis vterct in suspore gastrum i sancte i beatissimis
permissi fructuosi testem videes dnis papa in mulie tunta conti
tuem et qui vere esset penitens mia motus sup eam sic prudes medicus
volens in fimo plene currit et cito sanae medicina cum vere contrito p
biere precipit nit i illi veste ibi coram eis apperet in quali venerat ad
filiu cum permiset illa confusioz etiam an potes mox commit
vestes deposuit in camisia redit et qua pratissima fortet ad omnes
satisfioz illi obia sat / ondit considerans vir beatissimus tali obedie
illi vere dic illi penitenae nulli pen pena posse resiste coram omnibus dyt
ad mulierem dimissis e pecca tuu vade in pace et nil amplius peccat
ei diudnit hor quid de cardinalibus murmurando reprehendit papam
dicens ei ad tanta culpam tam biee pniaz no sufficere sin iste fuit qui
ego in iuste egi cui mulierem et pcius penitentia est in sufficies coram
deo tuc dya lg hcat pte ate in gredi corpus meu et coram omnibus me
vere qi vo i iuste me reprehendis sile tibi fiat qtatim diabolus car
dinale cum de vocac cepit p ciug vocatur p fram deus penitenti mu
lieris palam ostendit dauid qui deve liberatus cardinal didicit i
sua vocatione dine in fido die decreto obtpare
confessio mystica est legitima coram sacerdote pen declaratio //
Quaerit vtrum confessio sit de necessitate salutis / pn q sic omis
fidelis saltem semel in anno tem / cop tempto pq ad annos dis
cretos pvenit confiteri ord pecd sua et communicare saltem in paschate nit pj
co De prima qstio vtrum sit necessa // Circa qd quaerit / vtrum sacer / sit dad
sacramentum sult pn 2m thom in 4o di 9 p ucis carentibus vsu cornis
qm no pnt distingwere et distinctiones int cibus spiritale et corporale no dz vsu
dari qua ad pim exigitur actualis devotio qua tles pueri hoc no pnt
qz pueris maioribus hoc di scioz etia an perfectam etate puta cu pnt dere
ut vnden annoz pt dari qz in eis discretionis signa et devotionis appeant
hoc ille est to hing et ad suscipiendu sacramentu requirit devotio actualis
et tles pueri qui maiores devotion et discretione et affectu habent ad sacramentu
qz alius q est forte xv annoz qui penitentes debent pueros i formare quo
ibi est ypo qui qt de virgine nati et pnobis passus et q bona evenunt
homi qd digna gratiae et debent eos in formare quo debent gaudere
qd decem pcepta et septem pctis mortalibus et quo debet hoc sacramentu appe
tium amplius ab sumendi a pctis Jt in formandi sit quo reuerent sumere
debet sacramentu n in mente qd sumere n i mente pq sacramentu quod
qz pgratia accrescere debent sri gmedo passione xpi accedere an accessio
et pgnater tunc ne xm eq qd qd pellant p pcm in motule qrendi qd qn
tuq pcm qtibus in ad hoc confitei tenet / qd no sufficit contrio in seqt

confessio vni dumb. in libro de vidi. non cum qs. ep. pro iustificari
potest nisi prius an confessus fuerit

Confessio qualis sit debeat. Pri. q. primo debeat esse premeditata. Secundo
dicendum quia diligencia debeat homo hic ad remedium quia
pena. Tertio q. maiore quia vnicuique in aliqua re tribuitur. Habemus
hoc ergo. Quibus tonc regis tempore debet dari demulcta et cum dimissa cum
sub pena priuacionis oculorum vel membrum vel pecunie si in pena tunc deficit tunc
illis magna diligencia adhibet ut debite tonc reddat. Secundo ad hic
maiore rem reddituri primum in confessione. Quare de tota vita mea
et hoc sub pena priuacionis vite eterne. Secundo quibus debet ad memoriam re
ducere in quibus locis fuit. Vel in quo libri loco deliquit et hoc quia libri
primum quia sit. Quare no sufficit quia quis dicat in confessione hoc primum septimum
mensem. Quare nesciat confiteri intelligere vtrum decies vel viginties vel centies
Secundo quibus sit certum numerum sicut debet si aut no tunc dicat sed detinuo
mo putet sibi in quantitate sua vi. vel ad hoc primum quia mensem decies vel
viginties vel centies vel plus vel minus quia certum numerum ignoro tunc con
fitebor vel ad hoc. Ex hoc exemplo et primum minus. Quare maior prima minus de
stulli qui aliquam decies quia sit. Quia illi qui solum quinquies vel septies
hoc idem quia sit vni vsq. De primo bono. Ille primum dignus agit. Quare vestu
sum satisfacere legitime plangit vni est. Stulta in hoc de prima vicem permittes
considerat quibus in loco et tempore in presencia in vehemente vsque et
quia hoc facit tempus et in pig vnum multiplici exercere. Secundo quia aliqui
ciuit ad confessionem sed eqnq ad presente quod inlicitum est reprehensibile sig
nanter in hiis qui vnum confitetur quia illes plura peccata oblivisciuntur
quo conpilendum esset culibet ut ad minus quinque annos in anno sanguinis sua
peccata confitentur quia hoc homo amplius peccata retinet. Qui sentiret appi
cie angustia in qua confiteri vellet tunc magis sollicitus esset se emen
dare. Tertio confessio debet esse integra et integra quia deus dimittit
confessio no accepta nisi vnum peccatum si alio dimittit vni exodi deip
sa sed opa vni non. Quia propter duo. Primo. Ad memoriam re
ducere peccata sua inde et in tempore quia fiteri illum peccatum propter verecundia obnubilo
et sic hic finem premi de indulgencia omnium peccatorum que scit et oblitus qui
dem quod fecit illi qui coverecundia humana palliat ut occultat sua
peccata quia est contra humana vera et contra deum. Si cum no erubescis per
tinere no debes erubescere quia fiteri vni sicut sunt confundere dicere quia no
quia est. Es pp. et tunc sine verecundia deo in dicere quia no es deo verity q
mittere vni. Ps. Delictum meum cognitum tibi feci. Stulta sup hoc. Ora. Qui
detegit deus tegit. Qui hoc tegit deus mutat. Ora. Homo angustiatur do
ignoscit. Tertio quia confessio. Dicit esse. Pa. et accusans. Quia pa. peccata quia
fiteat et no peccata alioru nec aliqui debeo notare in confessione. Vel stu
tipi. Inquio sine denotatione persone no possit ipsum peccatum quomodo ut
si peccauit cum sorore vel matre. Ita quia fiteri no. Dicit se excusare per alia

qui diamt in confessione deus ordinamit in hoc q hoc malu commi
si q hoc omnino est filius et in hoc magnu pcm credē et dicē q
deus malu fecit ꝗ est ipsi hoīs ꝓpa et mala voluntas vn stplq
hoc est voluntas dei sicut vna ꝗ alia dicit dya lq me decepit
alia dicit coactus fui ab hominibq Cen dimitte quia sicut q nullq
peccat i vita/ et tles sic se excusantes no fiunt absoluendi q q fesso
dz ce ꝓpa et accusans// Dicto q fessio debz ce laborosa q in dolore
et amaritudine cordis pcta fiat q fitenda ut multi q sequm vn Greg
Illu qui conspicis delicta flentis dolentis conspicis deritatis no dubites mi
fiorem conseqni/ Con hoc sicut qui pcta sua q fabula vna
sacerdoti ꝓmit nullam veritatis de pcto suis hnites vn vn est
qui confitendo sic fabula pcta sua narrat historia et cgtu
dines tue sue fine confessione dimittant Qui ve confites tu veri
dia dz pcta sua confiti vn vn Ideo iubet q fiti pcta ut erubescere
riam Qeam q pena drugq i ho de pnia Erubescentia nacq mag
na est pena io q erubescit p pcto digna fit mia// Quinto q fesso
dz fi ei bona spe et in va hnli tie vn vn hmilit q fiti remittit
deus pcm ut dya lq ciu quo i cordē hominis i vacat amittit pnia
pati Ita q fites dz hre bona fiducia fimt spando se posse q sequ
in dulcedine Ecclie/ vt q i alio ciu q fesso sit reiterata da fin q i
quatuo ciu bq hoc que sup i tcio precepto i ca lo Scillis q gtepmit
quoce coqiuctioz sb hac fe.

atisfactio est tria ꝓ pnie vn drugq satisfactio est ceusa pcto
q cordē et caro sugestionibq additu no in dulgē vn nondq
q satisfactio fit dz fit ꝓ gnant sup bo i pmugenda est p sucēcia
in hmilitate et vestiu ornatu dispoco stuaco pmugenda est in
ministrio recp restituco Eulog et ebos pmugende sit abstinentie
et jejunia q 2° Salom p que homo peccat p hec et tōquiet/ luxu
riosi et adulteri pmugende sit afflictoes corpis sunt dimoca
cant vestes apparitidiant et disciplinas in vsi recipiat trigo
vn Greg nec quaq satisfacting si abiqtate no cessamq et in
voluptates quas dileximq cario apposit flamet i sequitur dor
midios et pigris pmugende sit vigilie sunt mane surgat et ec
clesias frequentet et etia ut quiz p ꝓgniaoes faciat fracidis et
tranquilos i pmugenda e ut in pnis inimicis et recordetur et omz pra
sidiam et vm deiz q cordē dimittat et in eis amicabi loquiat
et erga eos caritatem habeant trigo

uent vt satisfactio pmuctum et i pcto mō tali copleta nice
sit reiterare 2° Salom i 4° di 14 Alia satisfactoes sunt
coqnibq manat aliqs essiq i satisfactibq et postq actus
satisfactis tinet sic cojeunio manat corpis debilitaco Eleo clais
largitoe sic diminuco trigo et tles satisfactoes in pcis factis

no dz q̃ reiterent / et q̃ ad illud q̃ de eis manat p̃ p̃mas septe
accepte sint. Qatuor tres p̃ p̃mas aut que no relinquit aliq̃ offen
in satisfoe pg qua actus tristit dz q̃ reiteretur sic est decoroe et sic
decam simili libi dictus aut minor qui tolit tristit nullo modo vinficet
ß dz q̃ iteretur. Zh albertus addit q̃ ffis tenet ad suscipiendu pg p̃mas si
satisfoe no th ei est i poenitenda poenitenda tenta q̃ tum si nulla fuisset
posita et p̃ primendu est q̃ ff tertiam p̃ ius i iudicium quia sent liz q̃ tra
tritatem dni in maiorem contrio dedit. et no q̃ no est i pro mortali
qm est contritus hic et ego bonu est qn ho vult p̃ficere p̃mas sibi p̃mittere
ut p̃ius contraitur de p̃mis et sic i qtuoe p̃mas p̃ficit // Qtuor vtq̃ poe
tens completa p̃mia sit toliter absolutus sed no q̃ p̃mia q̃ p̃mu fit p̃ p̃mas
aut est maio aut eqlis aut minor. Si p̃mia est maio q̃ p̃ta fuerit
tuc deus sup fluid remunerat i vita eterna. Si aut equalis tuc q̃
toto solutus et completa p̃mia equalis delet. Si q̃ titate peccati. Si mi
nor tuc adhuc q̃ restat et q̃ hic mung fecit in purgatorio supplebit
Ho quo sed q̃ homo q̃ libz no dz ab horae hic age dura p̃mas et le
nius est hic satisfacere q̃ in purgatorio et pena purgatorij est valde
aegerba. Vn dicitur Jugius purgatorij et si etiam no sit mirio moty
gnus na supat omes pena q̃ homo vnq̃ passus e in hac vita
ulcera pati p̃ licet i mabilia mires passi sit tometa go aliqs
posus debet scimae p̃ i tegrud amrul amplig i panec et aqua q̃ i
arde vna solam hbrn et homo pt hic in breni satisfacere du e i tpe
gre p̃ni q̃ in futo qn est tpe iustice vn ppha die parmo bot
f in p̃ni p̃ parmo i futo vn dicem sibit iacob de vitreiacto ff mit
quda mulier cuie du dui mortua iacuisset cum q̃ corpe eius
sepiliret. ria ad corpis reuertente resurgit et a dno obtinuit
ut in hoc silo omes in corpe purgatorij sistnet p p̃mas suas et hic
satisfiet tri longo tpe alibi arde debuisset se imhabilis affliget
sic ppa se tpe estiuali in igne pient. sed hyemali tpe in agua gla
tiali du moraut et reprehensa de appetite minima p̃ni magis hic esse
q̃ hic patitur respu pena purgatorij pi qua arde pg hanc vitam
purgatur q̃ hic no plene p satisfacere purgate fuerit
Sed aut q̃ dicit gra homi agnit p̃mias quor solu vm geng
veam p̃mias agit ß alia nonne gra flam et i fructuosam p̃m
sit qui confitentur no th integre oia p̃ta ß aliq̃ p̃ta scient
occultat / illam confessio deus no acceptat et dz hoiem confitere oia
p̃ta q̃ sibi q̃ cognosit se qm sisse p̃ vt in dul gena conscij p̃tor q̃
deus vm p̃ty mortale sit alio no dimittit vn deut 22 dei p̃fra sui
opa no n deus dimittere pt opa sua pi gratam et dimittit totu et
no p̃tem Aug lanza dei pictus venia no dimidiabit dnt totu,
aut i te lacmate dabit go p̃tor debz duo facere p̃mo dz memorie
omia p̃ta sua et omes posse sua facere cudiedo p̃mias et ad memo
riam reuocando q̃ibus tpibus et q̃ibus locis q̃ oies cont deu p tis

annu fecit. Qrdo debet deum rogare ut sibi reuelet et cor suum illu
minet ad cognoscendum peccata sua et sic accedat ad confessorem sua et omnia
peccata mea et apte confiteri sic q confessor intelligat illum qd humana ve
recundia celando vel palliando vel obiicendo et sic fiat firmum spem dei
dulcedine omnipotentis et si homo retinuit peccata mortalia quam fecit audie
do finem vel petendo sua q sciam ad cognoscendum sua peccata et non pos
set plura peccata q debet recognoscere et illa integraliter confitetur et libet
vellet oia confiteri si ea cognoscere tunc deus oia sibi q fecisse et ea ob
lita sibi indulget. Vnde ysidorus in quodam sermone. Confessio sanat. q fessio
iustificat. q fessio peccatori veniam donat. omnis in spes in q fessione locum
habet. Sic ecia ex q. Qi qs solum debet peccata mortalia commisisse et solum
nunc confitetur et vnum de ipsis secreter obtinet. qd verecundia illam ve
niam consequetur. Vnde dicitur in li. de paradiso. no enim q sed q apte iusti
ficare potest in peccatis an confessa fuit. Vnde quidam. Sicut quidam rex qui
habuit filiam denota et castam que erat inter viduas et pupillos
que exposuit in sacra religione et papa fuit tribus qm audiens tot bona
de ea fecit in mundo pauperibus dissipavit in egressum quem in erat pauperum
oculos suos in quedam scolare qui ei ministrauit ad mensam et cotidi
vsu et gratia rendit in lapsum crimis et concepit primum quem tenuit pro
hoc factum timens de honestate totius regni et totum pentelam quasi ut
quedam vetula antiqua que fecit ei abortium. Sed hoc filia regis est gesta
ta et contbata sic q amplius mirq vel retro vista est vide vel gaudere
Ad qua re aut dispiceb tuybata nr delectary in hys q fuit mundi so
in p laeet ut interes aliq religione. que in egressa religiosita seriose
vixit q retro vista est tiam religiosis puellis conuersari et letari sic
q fuit hem omnibus virginibus que tenuerunt firmata gnuit. defuncta e
et in fra xxx dies apparuit abbatisse dicens se esse designata et abba
tissa dixit quo hoc fiet et tu es religiosa vixisti et tu fuisti spatium
omnium mentium et q. peccata quamq in sterlo ad p verecundia humana nunq
confessa sum quinq de hoc si dolui et tristis fui et est illud q virgin
amis et in sup pruecp que sic concepi ostendi et si hoc peccatum q fecisti fuis
sem deus multiplices in indulsisset si multiplices quamsisset hoc peccatum si et
si fuerunt illud obmutui so eternaliter damnatus sum. Qedi fuit qua
omnia peccata sua in memoria fuit et q fitent si reuiuet vnum vel plura iterum
in voluntate faciendi. Ist no q fiat illis confessio et sic nullum peccatum re
mansit in actu sic in voluntate similiter penitet deb hic volu
tatem amplius multum peccandi si vt q. q. in remissione peccatorum. Dig
num aut q qs no habet voluntate amplius peccandi est qm no solum post
quam peccata si cessauerunt occasiones peccatorum hoc in illis apparet qui vadunt quer
hunt et finiter apposita sunt se emendandi et illes abiecerunt superbia habitu
et rapuerunt magna et alia populata et in quibus peccauerunt et vacy
penitet et abiecit et p ponit omnia illa que ad peccandum vtuntur go

si confessor quod amplius vellet talia committere tunc vere penitens non
obstante dimittere admonere illa ornamenta cum quibus peccasti ad quid valet
si amplius non vis uti ad peccandum illa nec dare debes filiis vel filiabus
tuis nec des eis occasionem peccandi alii vero eis omnia prestare que co
mittuntur vel permittit illos filios vel filias / Ergo vere penitens debet adhuc
non solum actum habere extra voluntate peccandi vnde si quis illicite thesauros fecisset
vel actum luxurie cum statum matrimonii quemcumque vel mechando fecisset vel extra
suam propriam uxorem sed fecisset et commisisset et vinum dedisset per quem fecisset vel
extra quicquid homini maledixisset tribus diebus si ista omnia confitetur tunc si
non habet firmum propositum illa amplius non permittere confessio sua non prodest
Ergo qui te mittit proprio ad confessorem accedere et amplius ut sepe ad monetum
vis illicite thesauros non ad tabernas nec et te ebriare non uxorem propriam
non alios thesauros nec vota nec sed contra iustitiam ostendere tribus primis / Decretum
est qui dolet de peccatis et confitetur peccata sua si ablata non restituit
illis confessio illius non proficit quia sicut drugo peccatum non dimittitur / et hoc
non potest quibus concessum qui habet facultatem restituendi et si pauper est et non
potest tunc sufficit sibi voluntas / Quicumque tunc et quibus statim de restituere et
promptus sic satisfacere antequam ad quemcumque accedat si illi quomodo potest / Et si
dicas quid dicis sic restituere tunc si furtum occultum fecisti quomodo tunc re
stituere dicis sic per sacerdotem vel per confessorem sic confessionem tuam nobis nescientibus
in fumes vel si ita quomodo non potest restituere tunc per eundem sacerdotem vel confessorem
debes petere dilationem a balio et si illi noluerint dilationem dare tunc tu te
nec cedere omnibus bonis tuis usque ad tempus necessitate et eis restituere bo
nis / Quicumque etiam quod qui debitum tenentur solvere et qui noluerunt solvere cum pre
tio non debet absolvi aperte nec ad sacramentum quomodo accedere nisi antea
solverint vel debitoribus cum possit satisfecerint // Nonne quia non solum magis
ablate sunt restituenda sed etiam pena vi grava si iniuste ad ipsum proximum tu
et accepisti pena voluntate proprie pecunie plenum gemmibus / vel di alii i fenestris
tibus et regentibus dampnum sicut intulisti cum pecoribus vel aliunde
quomodo modo boves de vineis vel poma de horto et sic de aliis tuis
tenere / Et aliud quod fecisti tui ad restituendum vel satisfacere quemcumque
Vnde nonne quia qui sit duis homibus pena dampnum intulisti quorum
et non habet nec habet tibi debet fieri vnum punitum et aliud punitum
et ad complio sui confessoris sed punitum dare ad structuram ecclesie vel
etiam pauperibus vel et aliis vagorum restituendum / Item nonne quia pe
cunia qui usuram receperunt et usores qui per avaritiam et per luxu
riam et mercatores qui emendo vel vendendo proximos decepserunt
et mercatores et laboratores qui laboribus suis fecerunt fraudem
qui furati et furi et ancille qui bona domorum suorum abstulerunt omnes
isti non posunt absolvi aperte nisi restituant vnde ad vesperum lo dne

q̃ ipsi restitue ei omnia quæ sua sunt Ita licuit. Redde omnia et quæ
p̃ fraudem voluis obtinere rein tegere hinc etiam ꝗ dicit ei. Redde
q̃ debes. Vn etiam Augustinus petis q̃ det tibi deus q̃ eo debito non te
tibi et tuo vitio primo tuo redde q̃ eo debito des Ita non dq̃ hæc
restitutio non solum intelligenda est de rebus iustis ꝗ etiam de fama
honis et honore iniuriam enim peccamus in ferendo primo fama bona q̃
si ei auferamus ablatis rebus temporalibus et fama melior est q̃ lib̃ res ce
pit vn pu 22 cap̃ lib̃ est nomen bonum q̃ diuitiis multis. Hæc quo p̃
q̃ detractores bonæ famæ deteriores sunt q̃ fures qui nos temporalia
diripiunt tam tales solum bona diripiunt ꝗ detractores fama dila
cerant. Ergo qui sic primo diffamat te. erga illos ad quos deducit
reiocie si vt quisq̃ veniam suorum peccatorum ergo illi debitores difficul
ter satisfiunt vn eo quod nos facilis pena veniam prius deposse de rectis
sibi illi iniuriantur petant qui detractores libenter audiunt vn vn de
trahere aut detrahentem audire quid horum damnabilius sit nos fa
cile deprimi vn mt omnia peccata difficilius dimittuntur ista duo peccata
s. detractio et iniustus recepta accusatio nil oblatio est ro est q̃ si nos
sufficit contritio nisi confessio nisi fiat bonæ famæ et rei oblatæ restitutio
uarti q̃ non veniam q̃ confessione faciunt sed vt confitetur peccata
sua nec tn suis offensoribus inimicis dulcis voluit et tn tales q̃ fesso
est inutilis ro q̃ neq̃ q̃ deus dimittit sua offensam nisi
et nos offensoribus dimittamus vnde Augustinus vnusq̃sq̃ tanta inimi
citia q̃ ipsum est a deo quale et qualem debet prynno Ez dicens
quali ergo me inimicus meus petit q̃ sic ego me inimicus
meus sit non volo ego vindicta et iniuriam vnum dicere nisi vis nisi fro
ntem vnum demonstrare a deo sum venire inimicus et sit ei ora signa
crucis adhibeamus quæ alios homines gnale adhibere consueuerunt s. lo
q̃do salutando tangere et tamen hoc facere q̃ noluit aliquibus loqui
nisi ad domos corporis nec nisi ego in via salutare nisi respondere quæ ora sit
signa crucis in corde q̃ nos ore dicant se esse inimicos vn haymo
sup. ait. michil p̃ dest ore dimittere qui gnat iniuriam in mente
go vero peccatis non solum ore ꝗ etiam corde debet inimicis et possit ce
lata iniuria et offensa et possit homo in tanto fecunde in dulcis q̃ eo
perfecta remissio omnium peccatorum vn Gregorius olim in se peccanti clemens
ni dulcis nisi pri vestigium in eis ira remanebit Exemplum fuit q̃d
miles qui occidit pecunia alicui et filius eius q̃ruit opportunitate quo
possit vindicare pecunia suum et inuenit q̃ in die paschae iste miles
incessit cum armis quæ iste alius in secunda e voluit eum occidere tunc iste
prostrauit se ante pedes eius d̃ ante morte dni nri ihu xpi qui ho
nobis orbis sic prostrauit ignosce mihi q̃ pecunia tua occidi dicit
iste q̃ pulsa d̃ ante morte dni nri ihu xpi ingnosco et clema
nit eum deterra et in signum reconciliationis osculatus est eum dum at
ide filius in fuit carissimum et tu cetis in signum osculaetur dicit eri

7ti

fuerunt amplexati eum dicens quia hodie in dulcissimi post me quia bi
prem tuum osculari ro hodie in dulcedo tua anima pecunia tua et in signum
osculi osculor te quia videtes circumstantes glificaverunt dei bom
tatem et mirati sunt quia in quibus altis mirabilia fecit tuis iste te
offensam dimittere iustitia quo ego peto quoque ut ei satisfaciat et ei
damnum recompensat ipse quia iustitia dictavit // Quinti sunt quia si ve pe
nitent et quia sitent ora pecunia sua tunc in mente reviviat illis prima
etiam cum ei utilis vun stultus in amis est prima quia sequens culpa
in quat nichil vz malis venia posse et mala demo iterare stultes
quia quia reviviales consecuti sue remissionem peccata et demo peccant pe
iores efficiuntur quia antea fuerunt vun lux ioi erunt novissima illiq pe
iora poibus ita illis deus quia offendit quia in fitudine vun vsq de
simo bono deriser et no peites est quia adhuc aspit quia quod peiter sibi gra
ebriosi consistit et ego stultus pq passim iebriat Qui blasphemy pecci
dus supbus linxo sus tuis go prima vanitas dz est quia sucreas hor e ut
doleat se peccasse et in tm pam ei displicat ut nuq libeat ei iniciare
hugo de sto victore ora deus absolvit homiz quia ego ab omnis ligat eu i
vmq lo ipse dicit mariis ut pam decreto quia detestet vun ait ora quia
ramut quia i prima his salvus eit // Sexti sunt qm consistet in quia peccat
titudine pecunia ut quia mala quia sve ne peccati diffidit se satisfac
posse nec pans venia quia sequet stultus prima quie confidencia no peccat
in vtilis est et stilis manet sed nua vun ambo no pt in aspes con
tenam qui desperare in dulcedo Sic olaym primaz egit d asano et tri
tis mea quia ut venia mereat Sic etiam Judas primaz egit d hen q
tridi stagnum pisti et se desperant et se pum laqueo suspedit vun
leo ipse in quoda pmoe selecacio omnibus Judas et i selicio obtisti que
no prima dnvit ad dim quia desperato tvit ad laqum vun vera pentes d
ci fiducia pentei et primaz agit secta si mille mallia pecu qm sisti vun
vn cayano est dei pictus qua quienis i iqtus Sic eum sim tilla i mo
mar ita omnis miqtus ad uinaz dei q est i finita vun stylites pfiop
finiti ad infinitu nulla est ipo cio vun dns dit p eqcq sinq tu ab hora pam
pugenmeit // Septimi sunt q consistet pecunia sua et in no repugnat offi
phibita que si pecu mo tuli pfiet no pnt de hor qui an desp gms gtous
si octuno signo sublicad // Octavi sunt q consistet cum mala quia sve ne
nil timoe humano no cogita nec cocitate et illis q fessio no est deo ar
reptan hoi salutifera et no cocitate predit et solu cotimoe humano et
covenindia et venidant et se alios vpiamb no gsimat et no gsiet
ne ab alios horibq deprecant et i op fessio e i vtilis et no cocitate
dei sed covenidia homi predit et timore humano // Quit ar duo signa p
que qd no sunt primiz est q illes differunt quam sua usq ad ultima ob
domodam tuc qui vlt differre no pnt tuc q sitet coquiada vetidia
ne videant esse hetici nil pagam et ne pientur pq mote sepulta
sepultura Dma 2ni pus canonici ora no q sitet et qm mirant i col ma

et pascha no debet sepeliri i cimitio sil in loco consecrato sz i cimpo oz
licet et no ecc vecundia tlib qui se disulerit sua qdm usq ad vl
tima septimana ei in bn huiusmodi tpe et opportunitate qitedi vlig dis
serret et vero sil mag confitent si homes no timeret et hoc e signm q
no gratz et caritate/ qz zy stugy bna dei no est onosa/ opat cm mag
s est bn o bone ihu no est amo tuus onosa quite diligit no tepescit
no est amo tuus tnsitoig sz ctng solpnis sequnt q s tlib habent gratm •
et caritate tepescere fuisset i venti in q fessioe et pma agenda et no tadi
ut digne accedent ad sacmtu et ut cop opa deo cent accepta/ qz vmo
pr me sil vna dies sciemmij pg qitoez et qdm plgvz qi mille pr me sil
totam sciemasset yolm i vno pto motali// Sedm sigm q tlib tam cito
pg pascha recidivat et i illo vitam sua emendat qz i mcto pg pascha
vnuit sic antea vxerit et ca pcta i tcto qmittit que antea confessa sue
rit et hoc est sigm q no vt sz sicte no cotritus sz cogitatione primtz
egerit n sic mtu qpoito emendi habuerit/ nomi sit qui qfitetur et pei
tenaam suscipiat sz cta no pficit tlib qfessio no pfiat ad salute hoc
qre cm i tno pcepto cr lirm lr // Decim sit qui vere poitet et quozpe
mtenia est salubris et pficua ut sit illi qui dolet de olbq pctis suis et
confitent omna pcta sua pure et integre in quibq cognoscit se deliqs
se et hnt sim qpoitu amplig mlto velle peccare et pati sit tuti sicere
zy qplud sui confessoris/ zy sua possibilitate/ et qm i sua hnt illi remis
sione pctoz suoz qsequtur et s tot pcta qmisset quot sit gutte in
mari qz mia dei suy oia opa cig// Dom deo fessione vir nobilis qda
petrauit cui filia qpa et qpmnetz in prioda sinoe et accessit ad arcbi
cpm i sancta et cofessa e cui magna cotroe et qsiuit ab epo vtq ad
gratm et mag posse qsqm adeo pn dpb q sic si saltim satisfacere vellet
qz mia dei est i sinta et i sce dxt se patrim esse ad omez satisfacem zy
sua possibilitate et cpnis minuit sibi septena pniaz sin nobil m ge
misces commmo cordis qpiccoe petiuit sibi pmugere maiore pniaz
dxt qz sia dnomissim diem perfecere no esset nimm pterit pcis duc
epus videns sua m timo cordis contrez dmmmit sibi illos septe anos
et pminxit sibi solid tres dies m pane et aqua et i ste utq p lq gemet
dixit dne qz ego petiui pniaz maiore et vos i pomisti in minore et
etiam qi nullam pctum magnus pcis que cont deu qmisi tuc cpq gemes
suam magna cordis qitez hnuvit si solid vnu pr me tuc iste magis
gemes et sic gemendo cpiminuit et cedes est q ista m timo cordis cotrio
delent sibi pena et culpa et sanctis sy pgrando ad celu evolamus

Ecce mea vc est cibus et sigvis meus vc est potus Jnq bq
vis sit medio de sacmto sub qz c zy sacmtu i ordine // Vn
hic qrit qualr sit m hoc sacmto pn zy thom q di x
qpt idem qm dvigie tlatq est et q nobis passq et i hoc sacmto con
tinet/ Qrit quot modi hoc sacramtu sint/ pn q tripl sumitur
primo spiualr tm ut qm accipiunt rem sacmti i gratz et no sacmtu

A.

vn Augy Credo et manducasti // Quaeritur qui isti sint qui hoc sacramentum sumunt spiritualiter Ad quod est dicendum quod homines qui in fornicatione constituti sunt sed quia non retinet sibi et apte in fornicatione et vomitum ideo peccatum sumunt sumere hic sequitur de peccatis sit manifestum patet Et isti manducant quia in gratiam sacramenti percipiunt apte et deinde ad hoc ad sacerdotem et tales nullo modo debent sumere sacramentum apte et iniuste peccatum et sufficit illis in spiritualibus

Hom

Ad hoc vn Hom Quid hinc devotio magna in sacro altaris omni die si aliquando potuit integra dimissam audiunt sed cum ante mori decent et apte vomitum quinquies non possit et de hoc multum doleo pecunia sibi latius quod lavari et in parvo mundissimo corpus xpi sumpsi duo sed panis panis lati corpus xpi cecidit et mox ut corpus xpi mundatur in illo loco tetigit in horae usque ad cor sancti videtur penetrat // Quidam sunt qui habuerunt se ad hoc sacramentum sumpsisse et sacerdos negat eis etiam cum ipsi humiliter petunt et deinde hoc sacerdos et sic coobia sacerdos abstinet a sacramentis propter isti sacramenti isti etiam ut puto spiritualiter sumunt Ego paenitentiae ferre debet tales si eis hoc sacramentum non ad libitum porrigat // Dicit sed quia ratione spiritualiter illum vellet gustare et sumere et sacerdote hoc non posset si tales sic illi interdum et posito decedunt spiritualiter quantum cum apte quia hinc propter et desiderium quod hinc ad sacramentum // Dicendum quod deus permittit quosque sit aliquos ut subitanea morte moriuntur sed quia hoc et sacramentum et ut quinter illis retinuit quin pentes et sacerdotes in honorat et quia cum omnia cor dei de lanquiet blasphemando ut alio modo non quo signorum ira sed contra malicias usurarii adulteri luxuriosi blasphematores tres // Dicit sed quia corpus corde deo sumunt et tum magno desiderio hoc sacramentum cum petunt et tum quod humilitate et reverentia sacramenti non audeat ad hoc sacramentum accedere et sic omni die quin liceat ho magna affectu et devotio ad sacramentum pt sic spiritualiter quantum Augy Credo et manducasti et tales quia quia sic cum magno desiderio et devotione audiunt missam maiore gratiam in deum possit quantum quia ipse sacerdos celebrans et non bene disponitur esset ad celebrandum sic contingit

B.

Credo quod hoc sacramentum sacramentaliter tum ut quicumque in peccato mortali sicut iudas quicumque et quomodo tales peccatores vnum sacramentum sumunt tum non fructum sacramenti percipiunt vnum periculum magnum inducit primo quod

P°

tales homicide xpi sunt vnde in 6 hoc quod manducant vel bibit calice domini indigne reus est corpus et sanguis domini vnde dicit bo Rui in digne iudicium sumit in 8 est ac si ipsum interficiat vnde dicit Augy Si quis dicit quod fidem habet si sed non credit esse in pe vellet in duobus pedibus toto tempore vitae sue primum age ad quod deberet illi fuit qui tractat in digne quomodo crucem et passionem sic illi parco tortes quia servit vnde dicit magis peccat quam fecit negat nate in deo quia quis credit de gente in tum // Ideo tales quod sumunt in corpe in die in finali pq in digna quia vnde dicit ideo it vos infirmi et infirmi et bellicis et in signum hinc tales pq pascha in digne

2°

Hom

manducates in diuis in fermentatis adeo plagantur primo quod est magis et quia pq in digna quia mote subitanea moruntur vnde Hom quod sacerdos quibuscumque abstinere a nice se abstinere Nam quisque hinc

Exoli

3°

dnctus accessit ad gnmmmos cu cetis hominibus et q ato cōpns xpi
ad mpiatu os suu accepit tam cito i felice anima sua reddidit
et expiraunt subitanea mōte coram oi ppl. Dno tles peiores sunt iu
deis/ primo m hac q iudei ignorant xm crucifixerunt vn sapiēs si cog
nouissent nūq dnm glie crucifixissent. Sz tles xam i digne qui crites
pcerant scienter q ēdit i esse datore suu i hm xm mare filiu et q to
gnig est pmittere scient q ignorant tanto peiores q fuit i digne qm ab
iudeis et m signm hnig xi no pt q tlibq oiunce sic orauit q iudeis d
pr ignosce illis q nesciunt q faciut ex quo tles no nesciunt q sciunt
Ecce q contumelia crucifixorum xpi tm stmel a iudeis et illata/ abm
digne gnmmtibq toties quoties sciet m digne ad sacrmntu accessert
vn sapiens qm manducat et bibit m digne q et iterat tm sicut crucifigentes
filiu dei et sic gnt pnadut i ista sua q pia dns dicturus est i como
iudicio ad istos q m sum sic eigerunt ite maledicti// Quinto tles i dig
ne manducantes sicut fuit iudas et eis contigit sicut iude contigit de
quo legit q satanas i eu intrauit et xm tradidit et decepauit et pgnio
se suspendit sic m digne gnicatis i cadit i maiore potestate dyabuli
q antea fuit/ 2° iudas xm tradidit et iudeis vendidit sz m digne q
hmmitas peig fuit vn tempo sup i dnm vel illi p pie filiq hoies
tradent et vel tradentibq xm ad crucifigendu sz vel cu maligna q sua sub sa
cmento suscipientibq illu et sic no tradunt iudeis ad crucifigendu tradunt tm
spm membra/ primuti ad suscipiendu/ vn etia dnuq q a gis petunt qm
tradiu xm pcatoribq membra q tradiderunt crucifixoribq iudeis go xi
pt dicere xm Greg. de prioribq suscipiente corpus suu i digne sicut dnit iude
verum tamen in ang tradent suscipiu e m mensa sicut dno iude q tradidit xm
crucifixoribq sic suscipiens corpus xpi m digne tradit illu m q xm i se est
demoribq du ponit eu in lodu qui est demoniu// Secundo q est mag
na m gratitudo q ibi qmittit na i sucmto mors dni figurate qua
p oribq sustinuit vn. Thor// Quotiesqmq manducamus pane hui
et calice bibetis mōte dni annunciabitis vn etia xt qm thor sacrm i
stituit dnit thor sancte i mea gmemoratiz a q magna vo i gratitudo est
q tm chia mi ferre et eig vlnera renouare q recordat mōtuu q suo
amore et salute vn dns pt dicere i digne manducantibq i d pb sup
dolorem vlnerum corp addiderunt sm magna i gratitudo est q
i venit dna mensas visitare thoiz i sacrmentu altaris et thorum
pleitudine cetri sanctu et gratiq vn i d sacrmentu vocatur cuiusq qi
bona gratia et miser homo no timet q tm chia ei mi ferre quu p
posse debuit honorare Qat admirare possumus i hac pte diuina
bonitatem et humanam pietate vn pb quid est homo q memor
es eius aut filiu hominis z vn lm pt dicit de dno meo ipso xo i d est
q p asset s in corpe suo pnoso mgtos et adhuc amara audiet
Septimo et tles i digne gnicates in felicitates videt esse alios per
catoribq xpis cum primu bonu est notu/ et expa medicina i fmat

et corpa vita moriuntur et sic corpo sacrato digne gustantes accipiunt
sibi vitam eterna sicut ipse dicit Nisi manducaueritis carnem filii
hominis et sanguinem biberitis non habebitis vitam in vobis
Sic sacrato et digne manducantes in eternum dampnacionem
Vnde Christus propter hoc dicit corporalis cibus qui ventre et
aduersus hominibus omnium partium complicat legit magis nocet nullum prestat commodum Ita spiritualis
cibus si aliquis recipit malignitate polluti magis eum perdit non sumpta
spiritus vicia Vnde non dicit quilibet ad deuocione et reuerencia et timore ad
hoc sacramentum accedere sed ad hoc vitam nos duxisse la sic sit tunc
tiam beatus iohannes et vtero matris sue sanctificatus a peccatis et homo iustus et
vitam adhuc ut eum baptizaret tangere timuit vtere dum vnum tantum
eterna baptisma contingit et non audet tangere sinum dei vtere qui clama
uit eum timore Christi me saluato Quanto magis nos timere debemus cum vnum
corpus xpi sumimus Sequitur iohannes et tunc timuit vtere dum tangere quia tale
sanctitatis fuit quod de eo in ciuitate testimonium perhibuit dicit natos mulierum non
surrexit maior abcedit pollere sibi ut et cepit et sacerdotio tantum eum reue
rebat corpus dum reficere Ita quod timor mihi humilitas cum abillis e
ligitur in sacerdote et ab eo esset ordinatus Sicut lux ego et sacerdote sum
ordinatus tu et vita mea mihi officio reputatus sed et dignus officio corporis xpi
Ita ay le quod ecclesiastico dicit xpo Dne non sum dignus ut intres sub tectum
meum Sic quilibet cum vanitate et reuerencia ad hoc sacramentum
accedere cogitando sic o deus ad illud venerabile sacramentum non sufficerent
mille anni cum puritate condigna quanto magis ego miser et indigna
quotidie peccata et hen miserabilis accedo quanto eum et digna tu sum bi
necessarius hinc salubre medicina Vnde dumbo Quando ego medici
nam gerat quando et sub peccato sumo go medicina celeste et venerabile
Sed summus sacramentum et preuaricatio simul ut quod sacramentum
in gracia accedit digne quantum scit Quibus bonis sit huiusmodi digne
et sepe nec adpercipiendo sacramentum cuius possumus eligere quibus
pticis que in summitate in hoc sacramento Vnde non dicit quod est quod cum corpus xpi sumitur
accipis quia ptes prima e quod corpus quod suspiciet de virgine quod suspiciet de
pissimo sepulchro remanuit 2a est signum xpi quod fuit in cruce 3a
est ipsa dia quod pre mipsit de corde suo in vtero virginis 4a e vita in corpe
Ita est de illis Inprimis quod accipis corpus xpi efficiere participes omni
bonorum quod operatur e in vita sua Jeunando predicando discredo orando
vigilando tribus Inprimis tolle in tuo passionis xpi Vnde sicut tres dit
quod in illis missa in ventris oris fructus et utilitas quod in die passione
operatur est in cre et in mote sua est caude gratiam et fructum quilibet de
uoto quem digne quicumque percipit Ita accipis in hoc sacramento principa
ter omnium torum cum et sedet in celo ut hoc vificet in nobis quod
in ciuitate alii laborauerunt et vos in laboribus eorum introiuistis
hinc e qui symbolo katholico dicit credo sancta quam Vnde alibi
magna pars corpus xpi omnes nos in oribus xpi gentes et omnis fidelium

communicamus ut ad eam communio dicit Joannis cum patre et cum filio
fiat nobis communio / ut si quis in singulis omnium horum habitudinem in
pleat in hoc sacramento / hic enim virtutes principatus potestates et
illuminationes ipsarum dignitates angelorum victorias martyrum sibi unite con
fessorum mundicias virginum trinitate angelorum et inter bona et mita
omnium electorum quae omnia apud in corpus eius in sacrum fluxerunt et de illis in plus
per trinitatem suam si redimendat / unde dicit potuit dicere ad plus dignitate
communicate in Genesis 30 de Jacob ad Labam cum odio christi antecessorum verte
adte et ne diuces esset eis / unde dicit ipse dominus ad in torum meum // Secundo eu
charis sanguinem mundabat apostolis / unde dicit Sanguis xpi mundabit
sanguinem meum a bonis motus ad fruendum deo vnuti / et sic sanguis
hinc et vitulorum in veteri lege innatos mundabant / ita magis sang
uis xpi qui effusus est pro nobis mundabit animas nostras detrito de ipso
est prior et digno et manu // Tertio vt per hoc sacramentum delentur
venialia patet per 2 in 2 Thom in 4 di 12 / Sic non tamen sufficit ut omnia venialia
delentur per incipientium devotionis posset tamen tanti esse fervor quod omnia venialia
delet // Tertio vt per hoc sacramentum delentur peccata mortalia per 2 Thom
in sup non delet mortalia ni oblita / unde dicit abluo sicut et duplice pe
intelligis / ut quod dicit sit remota abluere mundat ea impedit / ut delens quae non
sit in horis quia ut in memoria quod per hoc sacramentum sanguinem xpi
peccata delentur ostendit nobis dicit de honorabilis sanguis xpi si cum bona
voluntate sumunt omnes eg tuendum contingere potest / unde dicit debeo id
est ampe ut in peccata dimittat / unde fuit sacramentum potest esse peccata gravi
me de bellare omnia peccata et in ferre celis recitetur dicit // Nono quod vinum
quod datur omnium cibis non est vinum quod est tu est pure vinum et sacra
quid sub specie panis vini et corporis corporis sanguis et divinitate Christi sacerdotes
in missa corrumpuit sub specie panis et vini // Nono ait quod sit intelligit sub
specie vini in calice et quia ea hic adoratur sit quia in primo precepto octavo
folio per hanc Christi in exodo 30 // Decimo quod in accipitur corpus xpi fit accipitur spiritus
eius vite si sic in tali cibo desiderio unde eamus / de hoc sacramento et fu
ture gloria nobis pignus datur et sacramentum dat vitam gratie in primis John 6 Qui
manducat me vivit propter me et in futuro dat vitam gloriae unde John 6 Qui
manducat meam carne // Quinto accipitur spiritus sanctus in xpi vita
et accipiendo sic vitam eu corpore mutabitur in deum sit cibus et potus
mutabitur in te unde Augustinus ad Augustinum dicit Nonne tu me mutabis in te
sed tu mutaberis in me Sic ait Christus Quibus dignus quibus non tu me
mutabis sed tu mutaberis in me Sanctum quia quod deus est omnia hoc ho
sit per gratiam qui dignus quomodo sanctificat Omnis autem deus habeat potentiam
in sumendo et sapientiam eternam et in mensura bonitate quo eius potentia
homini in hoc sacramento quantum est homo potentiam tam ad operandum quam ad
patiendum quo eius sapientia efficitur homo sapiendo ad cognitionem hominum
et reputatur mali quo eius bonitate sit homo magis pius et mita

tium et pacificy / Quinto reuipiendo omnis deitate in homines i plebis gracie
dulcedine quia in lpt aliam sacere in solus deus non bn. Ad ymagine
dei quipe fracta aia rolis octis oblq amupari pt impliciomnino no pt ea
pax cum dei est et q q deo mmg est no cam i plebis non pb. Cana ber
nis ipsuerit gladium non hoy le libro de domis Qu quid sis qpb i festo
paschie dnm rogamus ut si hi reuelaret mita tuc quia cum et dns
ostendit ei Qu vidit alias qi pices magnos alios vo ut ferunt magnitos
alios vo sagitmolentos octos vo administr solis fulgidos Et ei angelq
dni nigri sut luxuriosi et sup hi pigmiti gaudii sagitmoleti gaudii dicit
blasphemii q omis i digne accesserit quibus sunt contiti et confissi hi no
hnt firmu q poitu abstinedi et comedendi in ita pia

Quartu sacmentu est corma vnctio a ratia hing sacmenti est oleum
luc ab epo g sectum et tlc oleum et hing magnorum sectio sut de nomate
hing sat mecti / forma aut hing sacmenti Zthom est ora deprca
tia dicendo p oratam vnctis et pia pyssima unctis in dulgeat t dns q q
deliqsti p ipsu / Materia quibus offenda est corma vnctio Et no Zpetr de tha
rantasia no in adulti infirmis i pcio mot constitutis corpa i fimitate
vn in dati cutibus ad bellu in naufragatibus dnt hys q i pcio mot sut
gsituti no co i fiumitate dnt hys qm mox omi dedi st p ffis mors no
immmet q de fin nac fi co eucti fortune pueri aut no dutur qm no hnt
infirmitatem qualem g tractam cop motuli ut actuali in disponis
deuotis hec prit ad hoc sacmentu in cria dati na salut / Ultimu
corma vnctio debeat dari frenetis et amentibus Et Zpetr Qi sma
mete constitutis no pericuit no dz dari Qi vo pericuit debet dari ty ad
uiendi est Zthom q illis simos et amentibus prinpue dari no dz q
possent i sacmento penitencie ad facie p alia i iudicia in et pi hrent
lucida i tevalla in quibus sacmta recognoscit / Ultimu vtp corma vnctio
possit iterari Et Zthom i 2 di Iterari pt si alia materia sacmti
q no ch effm ipetuu co q sanitas corpis et mets q sut effis cig amit
ti pnt in cad q hoc cgtudine iterari pt Qi quid sit i articulo mots et
cuadet et pg recidiuu paaat q cit q alia i fimitas et si mlto
sit cgtudo dutina ut y dropis tuc dz fy q vnde p ducit ad pcio imo
bis et si i d pcio mots cuadet cad i fimitate durate et pg ad gsli
statu p ducit i tpe pt i vmgi q ia est alia i fimitas statu q mis cad
sti i fimitas / tuc q mgr i q pendio theologie vi / Dic q sepe qb du
ad mote i fiumat pt pt i vmgi Qz i vna i fiumite no dz qb i vmgi
nisi illa i fimitas vlt anni pteiat / Ita q i vno anno pter vna i fimi
tate neq bis i vmgat Qz bo ventia sup 2 di dnguit hor dicit
et p ne dd est q sacmenta regulant Zmotu asteor
4 verit qb sit effectu corme vnctis Et q est quadruplex duo
duos pmit bly tho sup 2 di 23 et alios duos i q pendio theo
logie vi / prmg effectu est principalis Zbly thom Remanes
quedu spualis q datur cont quad debilitate ul m cplitudine

que in nobis relinquit corpori actuali vel originali cont quia debilitate ho
roborat p hoc sacmtu et q hic robur gratiam que scd no q patr prom
ad aliq veniale vel mortale quo ad culpam tollit rpm dno no apponat
corpte recipit. Effectus est spiritalis corporalis hanc ty no i ducit
mp 2 q corpedit ad finem principale s spualem sanitatem et huc spectat
in dicit dubio no sit impedimentum corpte recipit et hic i po mistic finit
i vnctoes vltima est formalis respectu omn precedentium et agit i vtute corp
et in vltima vnctoe gradum finiendi quie effectum sacmti impleat hi beati
thob 13 effectus est q hoc sacmtu vt ad devotionem corporandum et ty est q
valet ad felicitatem baptismi sic dedigmitate sacdotij

v

Os est genus clerum regale sacdotium gens sta populus acquisitionis
i pe 2 In ista vita omnibus bts petri prerogativa et dignitate ordinis
sacdotalis et hic omnes homines sunt genus dei soli ty sacdotes st
genus clerum a deo vnde nemo q sic sunt nomine chori angelorum in celo sic
sunt nomine sacdotum dignitates // prima e q sacdotes sunt omnibus regibus et sunt
principes terre Je i ego q statuit te super gentes et regna ut evellas
malos mores et vitia et dissipes hereses et edifices bona opa et plan
tes virtutes i ara bg Item pz q dignitas sacerdotalis hi reges q sacrie
et sacd si omnes reges no sunt vnus sacdote sacd Insigniu q minores st
tur no est ia principis ad to potes qui tenet cuiusq sua i q foe humiliae
coram sacdote loco dei q est vicariq eius vnde dicunt qualitant sac
dotes super omnes homines et super omne creaturas vnde quod doctor dit si con
dicere est homines dignitate ty est super omnes homines Item alia doctor
Gaedo est aliud regibus felicius angelis fatur tutor // Secda dignitas
est q deus honoravit eos i tpalibus q ista que deus sibi reservavit s
decimas oblationes testamta et primicias et alia patrimonia crucifixi gtis
illis contulit p sustentatione corpis sn labore ut q eius deo finati i spualibus
Tertia dignitas q deus honoravit eos immunitate eis q fendo q nullus tir
nus principis nr aliqs homo secularium audeat manus suas violent
i eos mitte etiam i demulto opposito sacrilegio eos fro sit cognitati ma
iori cognitatione tam i celo q in terra Et ceta q prohibet eos q ut hic vis
et sacd et q sibi reputat sny ad eis fony fuit vnde dnus p ppha
Zacharia Qui vos tangit q qui tangit pupillam oculi mei p hoc tangit
ypos in eos vnde nr ecia vis sit molestandi si honorandi vnde
dixit dns ad moysen et aaron Benedicam benedictibus vos et male
dicam maledicentibus vos vnde homo dicit sny q. precepto 9 vc
illis qui sacdotibus et religiosis detinent et i finem ait respondet eri sicut eis
sicut dei i semetipsis vnde ait dicit // detinentes eum sacdotibus coro
na spinea coronat i sentes eis primicias xpm clavis perforant qui
nantes eos xpm aspuit exprobrantes eos et sentes eos o dio eos xpm
lancea transfigunt vnde sacdotes ab ecia sunt privilegiati i tm ut gratias
sunt libertate cleri statuta facient vel alia statuta sunt cleri spiritu

excommunicationem incurrit. Item nullus principum statuere audet quod aliquos fiat in
Item in aliquibus de peccatis ampliare acceptis aliquas in certum principum excommunicationis in
apostolica excommunicatione absolvi potest in plene restituerit. Quarto honorant
eos in hoc quod omnipotentis eis magnificum illud in celicam statum. Vnde scriptum de celo et terra
celis et omni militia eorum honorabilior est omnis mea. Et amplius omnium diligit
quod scriptum. Vnde vel de celo in terra et 33. annis peccata primum ut tandem amarent
motem peccata sustinuit. Et in dat ei corpus suum in sacramentum sanguinem suum
in potum. Et per hanc vitam dat ei celum in premium. In sup hanc dilectionem
omnium est sacerdotibus in omnibus domus et sacramentis. Solus enim ordo
sacerdotalis cum officio habet baptizare omnibus in nomine trinitatis licet. Item solus sacerdos
habet officium sacramentum eucharistie. Item solus habet confessiones audire et apostolicam
absolvere et primas primogenitus. Vnde Joh. 20. Accipite spiritum sanctum in vobis ut quorum
remiseritis. Item solus habet porrigere sacramentum eucharistie omnibus triplex de. In
hac dignitate in apostolicis eos honorant pro omnibus horibus vnum ait in vos
est lux mundi. Sicut mundus in esset sine luce sic etiam sine sacerdotibus in esset
Quinto honorant eos in hoc quod ut discite obediant eis loco sui absentibus
hominibus tunc sicut statim et eos dicens. Qui vos audit me audit
et qui vos spernit me spernit. Sexto quia est quod non licet pastores est
habere ne fiat gregis audire ne fiat gregis obedire est eis tantum vero quod in principatu
horibus celebrare festivitate triplex. Ideo quia mater domus in obedientibus et rebel
lis. Deut. 17. Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio morte moriatur. Ho
ille chor. de dathan et abiron qui rebelles fuerunt moysi et aaron et
terra se aperuit et eos vivos absorbuit. Septimo honorant eos dando eis
potestatem ligandi et absolvendi ait. 18. Quicquid ligaveritis super terram erit
potestas ligandi atque solvendi vno modo intelligitur cognitione quae est gla
dius spiritualis et est multum timenda quia quicquid hoc quae in terra preceptum super
terram. Alio modo hoc potest intelligi de absolvere peccata. Vnde
dicit quia ordinat sacerdotes cum sufficiat in eos dicendo illud Joh. Accipite
spiritum sanctum in vobis. Septimo honorant eos in hoc quod nomen
angelicum vocantur. Sicut angeli vocantur omnes qui sacerdotes nomen gerentes angelicum vocantur. Sicut
angeli vocantur tres quia sunt quidem angeli primo quia officium angeli
est ministrare deo et hominibus. Et Psalm. omnes qui ministratis spiritus
Sic et sacerdotes habent ministrare deo et hominibus die noctu quod sacramentis
Secundo quia angelica est vita puera. Sic et sacerdotes tenent castitatem quae est
vita angelica. Tertio. Vnde nubunt et uxores non ducunt sicut angeli
in celis sicut Damascenus. Vnde abstinent a cibis. Et est angelorum
in tertio. Tertio angeli sunt in formare et admonere homines per bona spiritualia
sicut sacerdotes habent pro mortali cotidie tenent per solum horas in
noctibus in laude dei. Octavo honorantur eos in hoc quod sacerdotes aliquo
modo plus est virginis matris primo sicut beatus gregorius per quinque vulnera corporis
christi usque hodie. Sic sacerdotes gerunt per quinque vulnera corporis christi et sic in
mediate participant matris sunt. Et totum in vno eis sic in mente patris

vberrimy tribuatur. In vm corpus xpi. Credo sic beta virgo pq petri pt aut
i manibq suis et in pcipe tollo eum et eq° leuamus. Sic sacer
dos pq cristicoz leuat xm et locat eu eq° et portat et tractat eu man
bus suis. Secundo sic beta virgo fuit sanctificata i vtero an q q cepit xpm
pe sanctificauit tabernaculum suum altissimus. sic sacerdos antea ordinatus
an q q secerat et sit ordine n' consecrat. Tertio laycq q fuerit sts michil agere
circa si vba consecrandis p secret. Quarto honorauit eos sup angelos
et cetera alia quo ad dignitate beate virginis. Primo in dignitate custo
die. Sicut enim angeli sunt custodie plures aiab sicut ipsius totius cpatis
ipa totius mundi pbang totam prouinciam vni bni. o q dignum custodes
qui tam solliciti p vigilant ut aiab sibi creditas a morte eterna custodiat
sic angli tanta habent custodie vna aiam. Vni magna dignitas aiarum
ut vnaqq abonis naturaliter in sui custodia habeat angelum deputatum.
Credo i mundo tangendo corpus xpi. Angelorum cum est videre deum ait
sd angeli corpus xpi videre sunt pris mei q est i celis. Sed i chor sacerdos
manu est angelo et i videre i tractat et cu chor sumit q mundi dat
est alicui angelo et sic sumat. sed tm sufficit angelo deum gremio lati. 3° i q
sentio corpus xpi in chor sacerdos no solum angelos sed eam mariam matrem
xpi aliq° precellit et ut ci n' alicui angelo data est i sua pcia q sine
di corpus xpi vni mimo sacerdos mitis pt chor et no pt mamq angelq
in celis bni. o venerandam dignitatem sacerdotum. Inquit manibus dei filiq
tuq in vtero virginis mirabiliter natus. Dicit ipse qui cauit me dedit m' cauere
se mediante me. Ad o venerabile mamum sacerdotis o felix ceciliam vbi
xo tractat xo i sacerdos dei filium angeli dicit q i ministerio sacre hostie
totum celestis curia s'sunt et dns celi ad eu descendit. Dum sup
luna nos dubitemus assistere angelos qn assistat xo i altari s' qn ymo
latus vni xo pt dicere quilibet sacerdoti vos qui vlt debitum fuerit et

4 veritas vtpo ordinatus cum i pcio motali no seri
bus possit si pcio vti ordine suscepto. Ri° 27 bim. thom. i 2° di
24 no pt ma facit cont. i p pcio deus. Sed iustum
est q ecpris indigne cum sacerdotum p tractatur nec ipse i chor pt ab
dispensare et est de iure nali ut ho sta sic tractat vni tlis q ecis actu
ordinis i pcio motali fuerit pcat mortle. Certus aut si alia pmitte
alia sacramta ptingit ut q ecpiet i isto casu quo cta layci licet pu
to si baptizaret i articulo mortis ut corpus xpi detinere colligere. Idem
dat ctlibus et layci. Credo q quam dns christi constituit q sacerdos for
nicarius cta publicam occulta ut cta sacerdos cons sacrum i quocumq
pcio motali no dum vel contra n' dignum agere pmitti ut dz i co quo
ut baptizaret ut absoluat q fideles ut pdicat aut imaginem sollempnisat
ut sacram hostiam aut come vnctorum pbet ut motuos sepelit aut nm
liceres p ppm introducit ut aq ut sale i die dominico consecrat aut pcessio
affigit ut cinerales i festo purificationis ut baptizat i vigilia paschae ut
pentecostes aut cinerem i die palmarum ut ignem ut cereum benedi

6

vel quamq; ordinibus hijs est missam celebrat et sacramenta eiusdem conferat atq;
sumit. Ut ordinibus istis non actibus alijs quam sacri ordinibus sue annexa
ac reliquijs uporo ac sanguinis eiusdem quibus expedo mortalitate percrat et tunc
quotiens aliqd actum ut minister ecclie exercuerit et exercet sicut dictum est hoc
de agno vel sup mensa sicut apparet ac etiam non solum in sacris actibus sed
etiam extra dyonisij qui et quinque aliqd quod actum exercendi / aliqd vestem dimit
ut sumit vel vel albam vel manipulum vel stolam vel casulam aut sicut
vestes abhijs quibus vel dimissis quas reservasti e horrendi et suspendi atq;
periculosum viz in tali statu atq dignitate tot et tales omnibus subiace atq; im
plicare vinculo dicto / Quo aliquis quidq tanto quasi fundio cassi

Ardos in quinque quinto fornicij est suspensus upo juxe et missa eius non
debet audiri ut patet quo de consuetudine clericorum et mulierum concubinarum
Judices autem missa eius permittere mortis causam in tempore et quo
quod hoc autem illicitum depublicis fornicijs oritur si illis ecclesiis sit re
gularis Primo quia sit causa mali oritur / vtq; esset quis possit in illis dispensare
Primo quia sit ex gravi dispensatione in hoc casu non est prohibita et jura quamvis
minuit in gradu illa tenendum de suspenso ab horre non agnoscere / et jura
bene sunt solet agere quod horrendum hoc mali oritur / Quicunq; vtq; illi oritur
vtq; clerici qui expendunt mercatorum in civitatibus mercatorum teneantur ad
restituendum Primo quia clerici qui res ecclie dant non solum mercatoribus sed etiam
civibus et suis provincias non quare nam suspectum est ut faciant eos dimittere
de primo in civitatibus raptores sunt et tenentur ad restituendum / oritur vtq;
sacerdos debeat restituere Primo si quis patrimonium sterilace de hoc potest facere
vel aliquid de artificio vel de labore manuali de ipso potest restituere
de rebus ecclie non sufficit restituere et quod eis sunt superfluum et
vestitum hoc debet dari pauperibus in tuis subditis sibi de rebus vel
res quas fecerit de primo vel artificio in ipsa ecclie quitisset quod vel
Quicunq; vtq; canonicum sacerdotum teneantur restituere quae a sacerdo
tibus quia illicito opere recuperunt Vnde Petrus Primo quia non formi
cariij et hoc tyrannus quasi tenetur restituere upi ecclie nisi forte eis
sunt dati ea eleemosyne in prima necessitate tunc sunt debitum oritur vtq;
notorius formicatio possit absolvere Primo quia non est suspensus est quia ad
se et etiam quia ad alios ut patet ergo de consuetudine clericorum et oritur
Fried quia magis in compedio theologie vt dicit omnibus omnes sacerdotes
tempus habent non tamen omnes sunt ligare et absolvere sic cognitum suspensus
hetero dispensatio hoc tu non est quia per defectum ordinis quia non sunt magis
subditos qui ministrant sunt tamen cognitant sunt tamen baptisare quia hoc est
sacramentum necessitatis sunt quia tales sunt ex gratia sacere quia hoc salutiferum
adhuc est ordinis ligare aut et solvere adhuc est ordinis ordinis

Altmon honorauit deus multiplicitate primo in hoc quod ipse fecit
tuit in loto dignioris quod sub celo quia hoc est in paradiso secundo in sa
tu primo tertio quia nasci voluit de virgine maria quod fuit in tertio
mirabilis quod statuta quia primus voluit esse nuptijs cum mre et discipulis

et ubi ostendit dictum

et ibi ondit Deitatem sua s mnitudo aqm i vmd i conspectu discipulorum
suorum Quinto q est vnu de sacmentis et q deus matrimonium tam solleme
honorauit quo pedit oio q homines qui i statu matrimonii adtrigmi eloqui ve
tunc deprehendat den in matrimonio honorent Quicqd ergo in iste et religio
se stat in matrimonio tria sunt adhoc vtilia vnu an impetrandi et hoc spectat
ad viduas et virgines q ad hoc sunt i matrimonio si tedunt ad castitatem Secdm i
impetrandi in thoando zm pq impetrabis i thoatis quia matrimonio sit vnum
sm ut ad thoatis impetrandum du se iungant ut digne hoc facere i thoent
et sisapient ad suscipiendum eugliz sacmtu debet precedere debitu thoatis
q quinticq vmd de sacmentis recepit i pacto mutuli petent mutuli sicut pz
di e mihi di y et id y q z studi Sicut sucdos q pongit aliq facere
i pcto mutuli petat mutuli vn an thoatis impetrandi se iungere p
veram gtiam et pnca q fessio zm p tpe pasche ad precepta sacmtu i
Sicut q aprio vita bn est sacmentum se cuba Secdm ut impetrabis i thoent
cu timore dni vn Thobye dixit angelo Raphael ad thobia iuniore
stimpias virgine tuam cu timore dni amore filiorum magis q libidini
dicty impetrii n debet celebri deuote no cu ludis et tpsumb i honestate
modo est p timorem q cu honestate hominis et ad hoc debet pauper i
vitam ut i cetere dat p sponsa et sponsa tuc dicunt acq i vmd i hac
vitam i spiritum i celeste letitiam vn ioh impetrac sic sit i thama gal
lilee et erat mr ihu ibi vocatus est aut ihu et discipuli eius et hoc sit in
pauperibus vn dit dc i cap Qui vos recipit me recipit et q vos spnit me sp
nit Sicty Qui mi qui mihi meis fecistis fecistis et tunc matrimonium
i thoatis tuc p tres dies et noctes dent se cohme a actu matrimonii mali et hoc
docuit Raphael thobia iuniore qn debmt et he cu qm virgine dies
cum i sus ad virgine tuam p tres dies et tres noctes esto abca sic pentes dent
i somnac filios et filias suas sic angelo Raphael docuit thobia et
sarra et hoc cit hoc valde meritorium et dno valde acceptum q dm i he
honorat sbtendo sibi i tam delicatam ob reuerentia dei pt dnd Secd
m q hoc no est preceptum sed bonum q licet dent gtrahere cu plis et
sic i institutu est a deo i paradiso cu dns dixit ad adam et eua crescite
et multiplicamini hic repsde dnt illi qui no honore dei gerunt n mul
tiplicantur plis et homo sed sua p sonna voluptate et libidine exercendo
et int illos est dya q vn dixit angelo Raphael ut hec thobie
qui ita coniugia suscipiunt tuc dod exercitatione excludit et sic li
bidini vacet sic equus et mulus quibus hos demones habent potestatem hic
etiam repehendunt antiq vetuli et senes qui iuuenes maritos i matrimonio
suscipiunt ad exercendam sua libidinem ut ut res talis sibi obtinet et
ego iuuenes mariti qui illas antiquas vetulas sibi assumunt q t talia
est si illa vetula i illam delectatem et iuuenes i sta talia ipsorum de
fraudi dei et salutis cite sic stabo perdunt mutlr ergo i gtrahendo mat
monium principalis intentio debet esse honor dei et augmentum sali

et est vna causa de illis causis que non bn succedit aliq bigamiro
qn prius non erat dimm. Vn sciend q sunt septem cause que aliq big
non bn succedit i mrio. prima est q est gtra salut ca libidinis et non ca
plis nec ppt dem. Secda q forte ghoerut tpe interdicto ut hoc
po de mrio gtito cont in tdem cmc. 33. q. 2. Tempg i quo prohibitu
est nupcias celebre est tpo pm est a pma dnica adventus usq ad
octauam epiphe. Secdm a septuagesima usq ad octauas pasche.
Tertius diebus cm ascensione usq ad octauam pentecostes et hoc
qm grau faciunt mdte pcatis. Sicut ieiunium et sic dispensacde
est nec decanq pt i hoc dispensare. Tertius cmoriu go milto minus plus
Tertia causa est qn no pare sibi assumit i mrio. Sic qn nobilis
ignobile. Iuueis antiquu et cecus. Duces pauperem diues et vetero
bn gtordant et i tdm no bn succedit ppt i dispitate go eqlis eqle
sibi assume debet. Vn stultus p degnatoe et ro nupte. Filia sue
bonis gpauis. Dicta est q i peccto g tempe erut et pcantca no ppauc
erut ad contingendu dignemrio. Sed verum contra et g sdm pmu
dicta est qn gtigit cu illa que vouit deo virginitate et tuc postea
effecta est que sibi pelegit p omnibus viris. Vn ipa male facit et pmt
p. pmu sponsu que elegit et aliu peo ducit q est mmg bong
mmig pulc mng nobilis mng dues. Ipse etia masculg male facit
contrahendo cu illi virgine et assumit sibi sponsam sicut rex go
qm est sing rego vindicat se ieas. Et go qn est sysmo de una que
fuit i virginitate tue diliget mtrogand est cm sic sit cmg gtigat
et sic est nullomo gtigat. Cu illi q. Secus dues sit q pong. Dz tempe
vna pauperem que est libera et no restricta voto virginitatis et i sup
omnibus illi qm dant g sliu ad tle matrimo. Quut permit qn fruit
ca vouisse virginitate. Quota ca qn gtigit cum dymi. Et pmod
alia dunt hoc est magnum pcm et valde periculosu. Primo q filia
ff. ad vlteriu qm mittit locies quo ones actu mrio. Quo cerret cu sed
Secdo q omnes gnei talium sit illegittimi et spurii. Tertio q mng pt
absolui a pmis si expect se a thoro et redeat ad pmam. Vno. 2. nulli
spellendi est ad pniam. Septima ca qn gtigit cu vna q est de pgenie
vinosa et pr. Ipter tpalia ut qs gtigit cu filia vsurarii ul raptori
Quidnd g sructido erat qn qs filiam sua cu vno desponsare voluit
tur interrogatuit primo vtr filis sponsi de bonis et pnts pntibg oris
nati qm hicerut bona fama. Fide rtam et timetes deum. 2o vtr
respondit sit virtuosi ul vinosi. Vtr hmmlis an sup bg. Pruti an mtis
vtr liuor potato blasphemi ul timetes deu. 3o qno bona sua licite
sit iuste ul i iuste cu usuri ul ludo ul fraude ul medicinis. Cu sic
mo qn qs filia alicuiq voluit recipei vpote sua. Istu tria p dm

diligent interrogauit Qz iam vendit pricos et fecit sicut
isti qui volunt equos vendere nil emere sic et pricos vendit Dno qui vis
dare et cum tanto si vt die tu qui tu es adusa petit tue sorori no quia redit
et quillo qui fecit quia fecerit solum tpalia et no curat quo lucta sit su
sup vpma sicut rupma nil sunt et ipsi solum qui dare vt Dno ego tu da
bo filio meo et tu tu dabis filie tue et sic ista tpalia sunt principalis
in tcio qd est quod dn qd dt ego sum stlysa et o principium et finis q
deus dz esse pri lis in tcio i omnibus agendis et faciendis nil ab initio dz
nio vbi initio est mala quo fiuntur bonos q fert et fundamentum malum
quo edificium ipsi pte est v pri in est vicio sum quo finis bonum cit Qnied
q quia filia nil filium vsurario disponsat rpatz dat adetna dapna
rem et omnis hedes qui de ea nascitur nil nasciturus sit Qi sicut illas
res ara sic i iuste possidet Qz si dicis quo hedibus filia ista
bona quei hedi tio te contingit pno q tenent i regne et psetri quo
ista bona lucta sunt et voluntate hre q si aliq i iustu i venerit q i
restituc velis illis qui vei hedes st decrio videndum qualiter pgnupcias
i thoatas vinc debeant usq ad morte q quo noindum q septem hre dent
vnictes i mrio vinctes ut saluetur i sntu mrio i primo debet hre
dilicem ad mirem dd esse q viri diligite vxores vestras si qualis
debeat eo dilcio inter vrm et mulierem pno q dilcio viri ad mu
lierem et cum debet concedere omnes dilcz hing mundi st hoc figuratur i an
nuli sb aurarode Ille annulus designat quietem viri et mulieris et
amorem eosdem Dz aut annulus iste esse aureus et rotundus et i qrto
digito poni sinistrus zo q st amor concedit omne metallum sic amo
ille retis Dz concellere amores Ens q hoc nec ob opossibus meis
q obrem homo relinqt prem et mrem et ad hebit vxori // Secut an
vir plus tem diligere vxorem q pntes pno q sit Dz aut plus honorare
pntes Qrdo amnis Dz esse rotundus aste dedo q amor ie debet hre
perpetuitate et q nunq finiat in p motem vno pg mote debet st diligere
q vng sbvenat alti p suffragia // 3o i qrto digito dz esse i posito ut
p hoc ostendat q amor iste dz hre prodialitate dicit eum p fin q
quedam vena pedit a corde i qrto digito ro annulus ponit i qrto dz
gitto ut amor conjugi dz esse fidelis et p cordialis Qd i quo vir dz
ostendere dilcem vxori pno primo i hoc q no debet ea i iuste tbare
rier vo nr fro vn dollorisf 3 viri diligite vxores vrias et nblite esse
amare ad illas Odn hoc fecit isti qui nunq nil mro aliq amicabile
vbid loquit sues vxori bq ztf 2o m hoc q ipa vxor i dilg dz ita bn hre
quo ad mia vite sic pe vir q 2m dm ppi ia no sunt duo sed vnu i carne
Qz ste vnu mc bro condimdit cui alteo sic vir cu vxore q duu dilg
et cum primo cu ipa mulier est prignas lit i pueri pio iacob tur vir de
beret pbi ipi sustque et vxori sue sbvenire et hoc cia pt pueri q plac
tare debet Qz dicis quo vxor dz on de cmitate vno suo pno primo i qo

3m pnle

primo

p

q ipa debet honorare virum eius le marie ut habetur luce 2 vbi dicit
maria adiuncti puerum suum qui i templo dicere pater tuus et
ego dolentes quaerebamus te. Vel primo notandum ioseph ipsum honorando
vt i hoc quod daret vxoribus honorando viros suos. Quod hoc fecerit
iste vxores quae contemnunt viros suos nil ipsi antiquitate nil ipsa
paupertate tribus. Sed beata virgo quinque esset pruncipes pulcre et nobiles ty
pa honorant ioseph qui sunt pauper et antiqui. Secundo i hoc q debet obedire
suis maritis i omnibus licitis. Tertio ad licitis subditae sunt viri. Ita dicit
deus ad euam. Sub potestate viri eius. Quo mulier conuenit i obedientia viro pti
nanter petrus moralisando q debet hic i mrio q sibi iuti est q debet pa
rere vnde sit angelus i ecclesia et hoc est valde acceptum deo. Et deus habitat
cum eis qui pacifice viuunt. Ps. In pace factus est locus eius et habitabit eis i
omnibus q. Et est ad salutem eius. Si vero alter illorum est malicio si praecidit
in pacem venenosus ut serpens et discordias ut diabolus i inferno alterum
sistunt. Sed parentes et iste i pacem purificabit te a peccatis suis et cetera
huius diabolus ut i fito alii diabolus nullam alia potestate in te quoniam et septem
no permittit deus eis i diuinum. Vnde etiam dicit apostolus quam distribuit i pati
entia affligat te i fito. Quo mulieres habent voces leues et ligantur pepula collum
in signum q. Pilat respondeat vnus fratricidis suis. Et potest eis suis mol
libus responsionibus malicia et iracundiam suorum malorum vxorum tumpliant
Si aut ambo sint i culpa ambo dampnabitur et diabolus habitat cum illis et
ipsi i fito habitant cum eis i infino quin sit in illi lingat et discordat et vinum
in illi sit canes et cattus. Quin etiam tu assuescit quotidie et
pacifice alicui illi stunt. Si illi plongum ipsi non assuescunt. Si aut vxor
sit i culpa. Si est iracunda nec illis vir fuerit sistunt. Dicit vicinos sibi
adiuncios esse quod illum iracundam vxorem sola et septem est non est in
superiorem mulieris. Et hoc sit apud fragilitate sexus pauper cum est iste
vir q habere possum vxorem et domum stillantem et fumum non dant resonem
habenti i ea. Quod est fumo stillante domo et nequam mulierem te remouere
namque solet hoc in supe nocere. Sic illis mulier suo vico et sui i mrio
simul lingat. De hoc diabolus lectum et in primis actibus demonum q
lingat et illes diabolus vitam ducunt et i scuteis sunt hic et i fito. Si qui pacifice
sil vinunt de hoc gaudet et omnes sui et dicit ait. Ubi duo vel tres
congregati fuerit i nomine meo. Et illes bn habent quo ad corpus et quo ad animam et
quo ad spiritum. Vnde Salomon prudentia. Melius est habitare in terra cum
grandio quia domus plena sunt iniuria. Quam est q habere debent i mrio q sibi
iuti q vnus non deuiet a bono. Et hoc est ymo de maxime primus in signum
fuit ioseph magis i carceribus i egypto q adulterium committere et susanna
pong voluit omni q adulterium committere ut habetur dani 13. Quo cent punitur
adulteri corporalis spualis et eternalis. Hoc quia i secundo precepto legis et
Secundum q debet fieri i mrio q debet esse pacientes i laboribus ut vnus iuuat

Secundo

3°

4°

alim ut pista bona cum suis laboribus acquirat et possideant. Sic sil in juue
tute q venit ut fortiter laboret q victualibus et necessitatibus ps/ labores ma
nuum tuarum q sit i educatione filiorum debet esse patientes et se mutuo
juuare/ Ostenditur vtr labor sit meritorius quia pentes sunt cum pueris pp
q sic/ Primo illis labor et intencio sit pentu q i reddit pueros eum tre
ad honorem dei et boni finis ppi finis est ipsi pentes sint i gra/ tunc omnis
labores quos sunt cum pueris redit eis ad meritum sicut lactando balne
ando potando in volutando leuando cibando vigilando i fomando corrigendo
qn delinquunt ne amplius deinde offendunt sicut ista oia cedunt eis meritoria sicut
vir qui laborat et sollicitudinem sustinet q vxor et pueros intendis oia
illa sunt sibi meritoria vn stylus Gerung qui diligentibus deum oia ro operan
tur i bonum/ Ostendit q hic debet i merito est tpantia et honestas i actu
quotidiani/ abstinendo tporibus quibus abstinendum est et sit qn ipsa tpa i abus
abstinendum est et sit qn ipsa tpa indabus abstinendum est ab actu quotidiani sed
qre an in quinto precepto non mechaberis sed hic i sit qn actus mercimonii e
prim et qn non hoc qre ibi sed hic ff// Notum q debet sibi i vice ecclesia
fidelesa tpalibus cum bo cum dent dnare sua pro eo sicut plorus de
quibus le/ sicut est erat illis oia quamuis qre et illi i merito debet hic
omnia quia et sic vt dr i ewo cap 19 Jam non sunt duo sed vna cro s vir et
vxor sunt go pz q tpalia inter ipsos non debet esse diuisa oan hor
facium mulieris qm fiunt/ vm/ sus et i pc fiunta male expedit s. i
superbia i pecuniis et alijs ornatibus et qn ipse vir est remotus ult
mare i mercimonijs et laboribus tunc mulier i ter est quasi vidua// Ostendit
vtr vxor peccet mortale fiunt do viro pm si male expendit s per
rando sic dicit vm et allicie do eum ad tpe actus sic peccat mortale et
ille qm sic recepit illa mmm scula ppter illam tpm actus amplicere
te/ i foro q sic recepitur marito/ primo q sicut facit ut vedet illa mm
mi scula illi mlieri qy sicut tpam habuit fuit peccatum pter q emet sicut
sicut et mirum q poterat illa mmm scula sicut q dare/ apt illam tpe
actus fuit deo offendit con q fecerunt illi meritum q perdidit bona sua
i tabernis et pe ebriant et pecunia male expendit bona illa de quibus vxor
cum pueris vnde debent sic no est facied q bo et honesto et disito
vno si debent ferre vinum ad domum et bibere cum vxore sua et pg hor deo
laudac et sibi regratiari de bonis et rebus g recep// Ostendit vtr mulier su
rri debeat vno ut in de eleam facient hor qre cm et de illis vinc q
recludunt omnia bona ab vxoribus tanq ab extraneis qre i d/ Solum
Et tunc q dent qre illi q sit i merito est debitum et honestum edu
cario filiorum ut eos i bonis i stant/ vn non d q pentes pm tenent
tria suis pueris primo debet eos i formare q i nocenia sua et pita
te sua deo offerat q hor est deo valde acceptum sicut precepta dei pre et
amare alue maia et symbolum et eos etiam diuere seruo ad etiam

147v

ut vnū dei audiat q̄ est cibus aīe Itē deū diligē et eū timē i
omnibꝰ vbis et factis Sz heu sepiꝰ cōtingit q̄ p̄ntes p̄se ignorant
p̄cepta dei et quāq̄ symbolū et pociꝰ ducūt eos ad choream q̄ ad
ecclīam Et quāq̄ aliq̄ p̄ntes informat pueros quo sup̄be incedē debet
Et quo mundo placē studeant insup̄ eis malū exm̄ p̄bent s. iurā
do blasphemando et maledicendo etc. Et tales p̄ntes tenentur pueros
diligē et corrigē Quo aut pueri corrigendi sūt hoc q̄re an̄ xxvi
Tcio p̄ntes tenentur hereditare res iuste acq̄sitas filijs suis hoc q̄re
etiā sup̄iꝰ i p̄cepto honora p̄ntes etc. Et sic est finis laus deo pax
viuis defunctis mīa

Explicit tractatꝰ sup̄ x p̄cepta nouē p̄ccīs
alienis septē p̄ccīs mortalibꝰ sex opibꝰ misericordie
et septē sacramentis Magistri nicolai dinckelspuhel
Pane Conradi mollitoris Anno Dñi M cccc° lxij°
vj an̄ Esto michi

Medela Animae Vulneratae

Incipit liber erudiens qualiter homo per penitentiam
et confessionem et satisfactionem a peccatis expurgari debeat
Hic liber intitulatur medela anime vulnerate. In
principio narrationis nostre illius gratiam et adiutorium imploro
Qui est principium omnis gratie fons et origo omnis boni
quatinus presens opusculum sit ad laudem dei et nominis sui
valeam consummare ut eterne salutis profectus multis
animabus ex hoc possit feliciter pervenire In primis ergo cuilibet
prelato tria sunt consideranda Primum si tardus et
negligens fuerit circa animas sibi commissas Scire debet
quod deus sanguinem vel peccatum earundem omnium vel animarum iuxta
ezechielis verba de manibus eius in die iudicii requiret
Unde et beatus pater benedictus ait Agnoscat pro certo prelatus
quia in die iudicii omnium animarum sibi commissarum reddi curus
et domino rationem sine dubio addita ratione et sue anime Gregorius
Scire debent prelati quia si perversa unquam perpetrant tot mortibus
digni sunt quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt
Magnitudo etiam tam culpe quam pene eterno quam post ea incidit
Ipse prelatus negligens oves sibi commissas corrigere eum in
struere studiose exemplo Heli sacerdotis patenter ostenditur
qui filios suos in tabernaculo nequiciter agentes corripere
neglexit in propria morte et eorundem filiorum suorum occisione
et captivitate federis arche dei ultione expertus est Quam
quod prelatus debet vigilem curam et fidelem adhibere solli
citudine circa gregem sibi commissam exemplo boni operis et verbo
pie correctionis et salutaris amonitionis et instructionis erudiendo
dei populum et gratiam et speciale in futuro gloriam a domino consequere
Gratiam in presenti quia quanto studiosior est ad alleviandum
aliem temptationis aculeos et ad sanandum salutari consilio egro
tantis anime vulnera tanto aut ait Gregorius liberior
efficitur a propriis temptationibus et unde in alienis cordibus ignorantie
cecitatem ministerio sue locutionis illuminat Inde eum superna gratia
in altiore intelligentia exaltat In futuro a domino specialem consequitur
gloriam quia tria genera hominum sunt in ecclesia quod specialem pro omnibus
sanctis in celo creduntur habere coronam virginitatis scilicet honore fulgentes
Martirio per proprii sanguinis effusionem coruscantes et doctores
in ecclesia multos ad iusticiam erudientes quod in hiis versibus ostenditur

S. Benedictus

Anselm. Unde martir fidei qui mori Deo quem diamus hic
corona. Nullus enim evidentius volunta pro vincit ac sanat qui medici
aliquis. Unde beatus Bernhardus ait Volunta pro vincit ac sanat
qui aliis pro quibus volunta et diligenter sanat. Tertia et quia sideranda
et platis quia ipse a omnibus cum aliis hinter piti esse dnt et papae
ita iudicium aliis in foro penitentiali. Oportet sacerdote cum aliis
hinter sic qui ex confitentem inducere debet ad confitendum. Item si obstinatus
et aliter sibi videre modus et ischeme damnationem nunciat. Vel
sibi ipsum opera de ipsa bonorum fructu quod dii et in morte petro confitentis
Item si parti et petit et deo sal fuit opportet ut stat sibi ipsum pro
ephortatione ipsa bona de effectu primo cernit. Item ut subtiliter
stat interrogare confitente de multiformi ipsa duplex pretex. Item
ut stat in quibus rebus non possit ipsum primas sed transmittere ad
superiorem suum. Item ut stat utrum possit ipsum primas de suo arbitrio
an teneat formam canonum observare. Her et plura ad ad sanandum
penitentem alia volunta prout plenius et perfectius possum spus sancti gratia
adiuvante.

Hic incipit salutaris via animae

Dum igitur platus aliquis ordis nri iniuriam hinc et respiciat
aliquis fore pridie penitentiali. Sic ipse prima confessio
tionis exhibet primum gratia venia. Secundo demum
hinc sup ipsum inclinet et detra genuflectere dicat. Ego tu et gratia
interim malum meum confiteor deo et bte marie ipsis et omnibus
sanctis et tibi pr ipsum primum in intra mea cogitatione locutione opere omissione
in transgressione mandatorum dei et sancte regule. Sic venia prior. Deinde
hinc ad pedes confessoris sedeat ut si iubeat ipsum confessor. Si confessor
no ut quidam solent ex abrupto dicit. Die petra tua die qui mali
fecisti. Sed prius ex affectu cordis cum pia maestitate verbis ipsum pri
exhortet ad primam dicens sit tua et a a hinc sicia. Ego habimus tam
quod dei omnipotentis. Ego magne salutis remedium in tota ecclesia qui quibus ipse
assumpsit vel quinquies patris dei offendit. Et ueteri primam et pueri confessionis
apud deum consequet. Sum primo plenam indulgentiam et remissionem quam
ipse dns ihus xpus tamquam primus mercede expansis manibus parta est
ad ipse suscipere et amplecti petentem ad se venientem. Ipse enim est ille
misericors et qui nulli claudit sinum mice quod bn pti in latrone

latro penitente Et in maria magdalena et in pluribus aliis peccatoribus
quos post commissa peccata misericorditer recepit Tanta est enim virtus
confessionis ut testatur augustinus quod ipsa confessio peccatis predictis aperit et etiam in
peccatis induta vivificat Unde bene fili non verearis neque pudeat me pro
peccato manifestare peccata sua veraciter sicut quando peccata tua in vera
contritione mihi revelaveris quia de hiis omnibus apud deum hodie veram indulgenciam
et remissionem consequeris ita quod in morte tua sive in die iudicii numquam ulterius
tibi imputabitur Post hoc audiat confessionem eius et interea item
consideret si sit obstinatus in peccatis an per simulacionem palliare velit peccata
sua an appareat sit de suis factis et amissis non [illegible] confessione velit a peccatis et
[illegible] consideret qualiter singula passus [illegible] Si sit obstinatus
vel [illegible] palliare velit peccata tunc insistat sibi quod ea peccata
et hec non [illegible] magis consolacione sed asperitate terribilibus eum corrigere
et peccata bona porrige sicut dulcedine cum affectione pietatis in aliquibus terminis
discrecionem in veritate adiungat [illegible] orando et tota bona gaudeat
faciendo semper eum [illegible] consolando spem penitendi Et
eum ipsius suis et [illegible] doceat loquendo instruat [illegible] sit principis
laboris qui principis [illegible] gaudii Debet [illegible] ad [illegible]
[illegible] inducere ipsum ad contricionem et confessionem [illegible] beneficia
que deus ei contulit et precipue circa passionem Item quod non venit propter
iustos sed propter peccatores Item quod illa qui [illegible] magis prea diligunt
et exaltabuntur a deo quod patet in latrone sancto penitente et aliis multis peccatis
veniam apponat sibi maria que multo difficilius obliviscitur peccatorum peccatorum
quam mulier infante suo Unde in ysaia Numquid oblivisci potest mulier infantem
suum ut non misereatur filio uteri sui Et si illa oblita fuerit ego tamen non
obliviscar tui dicit dominus Attende ergo peccator quod deus non solum
sed tota illa celestis curia cum ipso deo tam pie et tam dulciter te
[illegible] ad penitenciam [illegible] Revertere sunamitis revertere
revertere ut intueamur te Nota quod dicit revertere quater Quare quia peccator
[illegible] ego [illegible] a via [illegible] quam [illegible] delinquit
[illegible] admittere Revertere a peccato sine cogitationis
Revertere a peccato locutionis Revertere a peccato operationis Revertere a peccato
sue consuetudinis Item revertere per cordis contritionem Revertere per oris confessionem
Revertere per operis satisfactionem Revertere per bone vite continuacionem Item
qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit ut intueamur te idest ut possis
intueri [illegible] et [illegible] dei quem fecerunt omnia desideria
Item si aliquis dubitat de venia exemplis eiusdem Marie magdalene
Petri mathei et pauli et aliorum quam plurimorum quos post peccata commissa

misericordie respexit misericors et misericors dicit Noli igitur eum tam
desperare de venia quia plus peccare dimittere quam homo possit peccare
Nec eum oriente minus presumat de dei misericordia sed nil timere quam peccatum suum
accipere et nil spem de dei misericordia presumenda ut deo placeat in hiis
magis duobus tamquam infirmis radicibus persistat

Quod faciat confessor si cor confitentis fuerit obstinatum

Etiam si cor obstinati peccatoris ad huc ad penitentiam emollire non
possunt tunc penitentiam confessor iniungat ipsum penitentem ita non
solum vitare iniuria exterior Verum etiam malleo dicte per
cussionis admonens et quanta mala sibi apud deum facinora
sunt imputata Primum quam puritate sue sanctitatis accepit in baptismo
reddit dum spiritum sanctum in primo per peccatum perdidit aspe
repulit quia patet quia homo creatorem suum oblivisci et eius voluntatem
petit et noluit et prius dum apostolo se subiecit statim ab spiritu sancto recessit
quod ut dicit spiritus disciplinae effugiet fictum Nec in spiritus sapientiae
in malivolam animam introibit nec habitabit in corpore subdito peccatis Item
quam pacem inter se et deum omnipotentem per passionem restauratam rursus per
peccata sua fregit et iterum violavit que pacem cum deo iniquis violatam fuisse
Quartum quam obiecit omnibus illorum incertum quam sunt imperialibus locis et in ecclesia
militantis per omnipotentem in ecclesia triumphantis hoc est in celestis gloria
constituti quorum et auctoritatibus tam pluribus patet

Nunc animae in purgatorio constitute odire dicuntur peccatores

Nunc in purgatorio constituto peccatores id odire dicuntur quia quan
dam modicum petitis sue obnoxiis eis utique exhibere non pos
tle remedium quod exhibuerunt si vivi et bonum essent

Quod etiam sancta ecclesia detestatur punitur in

Et etiam sancta ecclesia detestatur odit et maledicit quam quisque
pluries sit qui suis meritis et petitis deum exasperat tanto
fortiori manum divina percutiat sue subtrahit hoc ipsum videlicet
in merito tales contradicit maledicit ecclesia ad orat dicens
maledicti qui declinant a mandatis hat maledicta ab ecclesia sancta contradi
cit penitentibus modum quia tunc demum illa maledictio qua dicit eis
Ite maledicti in ignem eternum quam patet a diabolo et angelis eius Illa
magis maledicta horribilis que predicit de ore iudicis ignem gladium

in ore tenentis sicut maledicunt ut a putreo in ferum statim absor-
beant aquo amplius multo opere potuerunt ie

Quod anime ad xpo regnantes odire dnm probrum

Verendum est etiam quare aut iustos in etiam blasphemis supplic
iam feliciq collaudat paratores huius mundi odire dicam
q sane respondetur q legitur in apocalipsi Et date sunt
illis singule stole albe et dictum eis et requiescat adhuc
modicum tempus ut impleant numerum fratrum suorum Quod quo dicit eis et date
sunt eis singule stole albe datur intelligi q nondum sunt in pleno gaudio
qui usque recepiant binas stolas v binas glorificationes in anima et in corpore
et sit plenum demum secundum adhuc posse feliciter gaudent Quantum
ad hic posse feliciter eare quantum differat quanto plures sunt
qui in sedibus pedum suorum tabescentes et frementes se v regno celorum
subtrahit aut eos aut iustos odire non credant Inter corpus subtrahere
corpus posse felicitas differunt Et ut breviter hic ordo geniti sic diligere
dum omnia recipiant in bonum sic equitio fratribus ordo recipiant in malum
Hic ipsum pondus passionis que tot modo medicina et salutem esse sed quidem
in ruinam ad tantum beneficium indeant epistolam ingrati Sic ordo possit
ut senex ille ait Christus in ruinam et resurrectionem in ruinam peccatorum
et quidem nolentibus et resurrectionem ad illum resurgere desiderantibus Cum
igitur xpus ad hunc diem hodierno sicut ad hostium cordis mei pulsat
gens ad te ingredi et tecum feliciter epulari Noli hominem tam durum
tam inflexibilem hospite ab hospitio cordis tui repellere Sic est enim
qui dicit in apocalipsi Ecce sto ad hostium et pulso si quis audierit
vocem meam et aperuerit mihi intrabo ad illum et cenabo cum illo et ipse
mecum Sicut cibum manducare desiderabat ad dicit in johanne Ego
cibum habeo manducare q vos nescitis Sicut potum v aut salute eterna
est vehementi desiderio sitiebat pendens in cruce dum dicebat sitio de
qua siti Beatus Bernhardus O bone iesu tu sitis mihi salutem
et ne sentis tuam passionem Diligam te ut sufficiat desiderium tuum non
propter me sed propter te quia propter me fluxit aqua de latere tuo sugamus
de corde aut de corpore

Quod sit faciendum de hijs que pain sunt ad primum faciendum

Unde sequitur videamus quid faciendum sit de illis q pain sunt
omnes primum stare q primus quinquis nec tu huius firmam volunte
de cetero abstinendi Dicit q sed sit illorum primum et in for-
mis tu ut ponat ad hunc remuneratione optimum sitiane Cum ecce illatione

ad mittendi sit ad duma sacramenta percipienda cum sint in presenti periculo
quia tanta sacramenta non percipet ad salutem sed potius tu illa perdere
ad dampnacionem cum hor ordo cauti debet esse ois confessor ut cuilibet
hoc fideli confitenti nullatenus det licentiam communicandi omnibus sacramentis
id est ordinacione quia debet ipsum stabile hic presentem et firmissime volunte
de cetero abstinendi a mortalibus peccatis alias nisi pena pauli nocet nisi
vel dampnacionem etiam si manducaret et bibet quia non tu illa traditione
corporis et sanguinis dni Sin beto augustino ait Caueat ne quis
accedat ad dmicum corpus quia cum oportet hoc quisque
doctor Cautus magistrum diligenter examinet sua quisque et si in aliquo
crimine se voluntarie agnouit studeat prius per contrition confessionem per opus
satisfactionis sua emendare quisque et sic tunc cum metu et reuerencia corporis
et sanguinis ipsum percipiat quinimo Quid faciendum sit de hiis qui
prius sua confitentur et tu posterum noluit cessare a peccatis suis Vel
voluit abstinere ab uno peccato et in alio remanere Dico quod sacerdos de
ipsorum confessorum audire et eis consilium de suis dimittere exhibere et licet non
sit nisi prima et ideo suspendi debeat a preceptione sacramentorum ipsum tu
admittenda et eorum confessio et rebellibus et salutaribus monitis prima
data Tales de facili putant deprehendi in confessione quia tu ab aliquo
eorum confessor qui in confessione vis ab hiis mortalibus peccatis de cetero abstinere
et si ille tuderit sus Due in spiritu humana nam permittit statim prendere
per confessor quia non dum vera sit prima Si enim vera sicut prima poenam aliquam
tuderet tu intencione tua Et ita ut hiis simile dicere prius quam omnis
vellem de cetero commitere aliquod mortale peccatum et offendere creatorem meum
porro vellem subire morte vel pena quantum crudeliter Nam si talis homo
hinc sic spiritu moriret in mortali peccato non ex spiritu sed ex diabolo
instinctu et exterior quinimo spiritu multo insanorum et agendum
tu eum in confessione ut a surgat

Quid valeat bona opera hominis existentis in mortali peccato

Dubium est de suspectis qui semper sunt in proposito terminaliter
peccandi et tu rerum et oculis et aliis denotis operibus
que sunt de genere bonorum operum deo placet studet Videndum est
quid magis talia ipsis possint opera ad quod pueniat per quibus talia
opera eius non possunt eius sufficient prodesse ad sempiterna mita possidenda
Si in hac malicia voluntate et opere persistentes mortui qui tu moriuntur

p[q] motem ale coze in ptate dya[li] tradeut ⁊ sunt eis tri gr opa
ad tra uel aliq; ipsoru tuid valent cum ad extremu uitaq; supplicium
apud mstos tollerabiliq; subeunt uel ad tpalem ꝓsperitate sue ssiu
ceru tpalu obtinendu uel ut citiq; tor coze ad ceru pmiq; Item valet
ad alia duo sc[i]q; fructuosine bonoz opu hindam Sicut dicit in baptismo
Johis qui no valuit ad remissoz pcoe sed ad assecoeq; Item ceteris
q; dra[q] no habeat in eo tamen pteri quod si cotinue mala exercet
q; pti in eo q; refert Beda in dyalogo de iudeo qui mundeuit
se signo cruce ⁊ ro dmonem no potuerit eij nocere Imo q; primo cum
in venerat abulit maiori dmon ⁊ cetera in ist va pruem rab ratiu
sed signatu Si opa que dmoeli fiut remunerut ⁊ sequit opa boni
vel si bona opa indificata remunerut ⁊ Ueru hec quend ⁊ ure
huiq opa de ffide bonole quo uel fuerit fta in caritate ut p[q] ea
indificata ꝓsequus moeli pcm uel fuerit fta in moeli et ꝓsequus
mortua remunerat tu ipe petor venit ad ceru pmiq; ⁊ ed q; bnt
tuendu ⁊ q; opa vua que fuerit fta in caritate indificant ꝓsequus
moeli pcm et si p[q] ea sequat vera pna remunerut Illa ud que
mlq; fuerut vua que in peto moeli fuerut fta mlq; remunerut
Vq; Illa remunerut que indificata fuerut Dnc no pnt que
mortua nata fuerut

Confiteor hoiq; volente qfiteri qd deat esse ud qtenu et hec
habitu salu fatendi ar et amo a moeliby petis cessandi tur
omeq; adhibeat diligentia ut tlis hois voluta pteq; cureat
Et licet quidam dicut q; sacerdos no debet interogare poutoite tu qr
tlis sima vi plena pcto Pter simplicitate discerne nesciut et
dermdia quoqda hoim qm d pter simplicitate nesciut discerne
pted a pter dmdia retine valut Dico tu alys doctoribus cate
q; debet fiere int rogatores qsulo tu q; interogatoribus no valde indis
vel exercitis vie pcedat qr forte inti ꝓ tlis interogatiet incident
in temptaciones que aliu cita exercitare nesciet Sed pong tuiq;
diligens magistor et subtilis in rerugatore sapient et acute interoget
a petere tangendo voluta petoz ꝓ quasdam aut loruoes sc quodam
tempnto tantulo interoget utiq; discrete et ordinate ⁊ p[q] fiat interogatio
sed qstio de pucibus ut patz de in obedientia et malo sed cruce
et offensis pris et meis de ancillis sed familie De subtrahe frum
⁊ pullorum et aliarum rerum de mala et luxuriosa tollerione cum puellis ⁊
de alys fiat qstio que dpuria se fesse retulit

De septem criminalibus peccatis de quibus tamquam de septem fontibus omnia mala procedunt

Ostea de septem mortalibus prius tractemus per ordinem. Et primo de luxuria quia homo peccat sepe solum qui nisi contrumpat et fornicetur intra se si penitentiam peccauit ad mulierem et aliqua illarum fuit quantum uel vidua uel soluta pena uel publica meretrix. Si aliquis corruptit si cum uxore uel affinem uel cum consanguineis peccauit. Si aliquis sponsam suam ante homo peccauit. Hinc oribus sigillatim interrogatis pauca studiose interroget. Si in festo pentecoste in sanctum omnes diebus uel alios festiuos diebus peccauit. Si in loco locus uel si uinum interuenit uel aliquid acceptum. Debet enim sacerdos interrogare penitentem hic ordo consiste et quotiens cum quibus suis dicere personam uel quito tempore peccauit et si ad gaudium stanum ad huc manet in voluntate mortiferi peccandi uinum accessit quod omni peccatore uidet esse credibilissimum. Si illa stagnum quod non etiam firmum ipsum habuit cessandi a mortiferis peccatis et malitiam audacia. Dicit horribilis exprimentis aut audent agnum immaculatum quinque carnes et interiore in sacrificium saluatoris manducare nefarias quibus ad pecudum carnes interiores attractauerunt. Dicit ordo incipiendum de tristitia uino quod non ab horali hora vesti sodomitarum ordo interrogare certo ad ordinem cautela et timore esse locutus. Confiteor enim hic omnia legenti quotiens quotiens aspectus pessimus in confessione me licet sed trepidio quinque locum de hoc necessitate celebrare quod tractet singulare horror mentem meam pauido corde. Quid et illud primum quod per omnibus peccatis secrete dicitur usque ad celum et hoc multiplicatur de ea. Ecce enim ad affinem uel ad consanguineam quod cidem quinque ut testatur augustinus scelerum parcit pro quo hoc ab horribili peccatum hoc primum detestabilis patrum audit omnibus peccatis per pena sodomitis an respicit doce fetore et igneo sulfure inflata. Item hoc primum spatium retinuit inuidiam ad dominum quia ut ait augustinus illud violat pactum quod nobis ut deo esse debet ad eam ita cum ipse et auctore habitus aspiratur pollutum. Item ter sit adiuratio celestis curie destructores huiusmodi. Item horribiles habent apud ipsos omnes quod dure et verecundiam de hoc quod si peccato. Odibiles sit hominibus angelis et creatori omni. Hominibus odibiles sit quia per eos principe et assat deus et multa per multa mala exprimit ultrix diuine adulterium. Angelis odibiles sit qui sit natale et pasque annis dei et pasque annae tractate sed indit et eius odore fetore tanto ab horratio. Creatori omni odibiles sit quia subtiles inscrutatio dei in respicio et rem sed apostolus exposito hayimo sit in quam exponere angelis apostolus ad

veris verissime testatur. Quia licet genus humanum in multis peccatis deum offendit
quod in nullo peccato ipsum creatorem omnium gravius offendere potest quam hic execrabili peccato
Quocumque autem modo talem factum exercet sive per propriam corporis polluciones voluntarias
sive cum masculis sive cum mulieribus preterquam inter virum et feminam ordinate
et more debito sive naturaliter ordinatum est vitium quod mundus et sodomiticum iudicatur
Item quia non solum actus sed etiam ipsa probatio. Os loquens crimina aures audientium
et ipsa quodammodo polluit elementa. Puto enim quod ipsa loca ubi tales maligni
homines deo odibiles aut sedent aut stant aut deambulant ex nimio fetore
peccatorum suorum interea polluantur et quamdiu assunt infecta sunt et in finita
mala. De hoc scelere possunt dici propter immanitatem huius peccati talibus civile
in crudelissimam promulgavit sententiam scilicet ut notabiles et rei huius peccati in igne
velut hortici contremiscuntur. Audi quod magister illud penam animalem quod usque ad celum
tercii secreti volaverat. Paulus sancti apostoli. Audi inquam quid dicit hoc horribili
peccato omnium peccatorum pessimo. Dicit propterea inquam tradidit illos deus in reprobum
sensum in passiones ignominie ut faciant ea que non conveniunt repletos enim
iniquitate malicia nequicia plenos invidia contentione dolo malignitate
susurrones detractores deo odibiles contumeliosos etc. Et qui talia agunt
digni sunt morte sunt eterna audi quid idem apostolus eadem crudeli sententia protulit
in prelatos eorum qui talibus consentiunt ait M. Non solum etiam que ea faciunt
sed et qui consentiunt facientibus digni sunt morte eterna cum ipsis. Consentire autem
cum talibus dicuntur prelati quando quia postquam tales viderint esse impenitentes et in
corrigibiles statim eos non amputant contumeliosos a congregatione servorum dei cavetes
ne lequam iniquitatis ipsorum plures efficiantur. Et si prelati huiusmodi maledictionis homines
postquam viderint esse incorrigibiles negligentes fuerint eos precidere a congregatione servorum
dei valde timendum est eis nec in die iudicii cum ipsis a cetu angelorum et
omnium sanctorum irrecuperabiliter precidantur et sicut supra dixi per omnibus peccatis de
isto crimine certa interrogationes et circa reos huius criminis cum omni cautela et summa
sollicitudine et agendum prosequatur confessor de amplexibus et osculis luxuriosis
interrogandi et de illicitis tactibus tam in se ipso quam in aliis. Interrogatione
autem osculorum non negligat confitentem quia iste modus sepe turpiter prolabitur

Hic nota quando aliqui licet celebrare vel communicare post nocturnam
pollucionem

Circa etiam necesse est confessori quando alicui nocturno tempore licentiam dare
possit communicandi et quando non. Quantum modo solum hic fieri
quandoque ex infirmitate et debilitate et ex superfluitate illius onoris
Vel etiam quando homines minus austeros servant ieiunium. Et in istis duabus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

G. B. HOFBIBLIOTHEK

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

des verkoffers. Also das der selbe koffer sin erben und nachkomen [illegible]
junghern Hans [illegible] der verkoffer die gutten [illegible] in min [illegible] genanten Schultheissen als in eins kilchers hand für sich und
und allen sinen erben die vorgenanten [illegible] frowen ze Stetten [illegible] und der kindern mit iren hoffstetten und [illegible]
und zugehörungen und ouch für erbe als vorgeschriben ist ze werende des ir rechten weren ze sinde und inen dis kouffes gut [illegible]
lehen und usserthalben gerihten an allen stetten und wider aller menglichen da si des bedürffent und notdürfftig sint als recht ist
was har an geschriben ist [illegible] nach state ze hande und dawider niemer ze redende ze komende noch ze tunde noch schaffen [illegible]
noch ane gerihte heimlich noch offenlichen noch sus in dehein wise. Harzu so verzech sich harinne der vilgenante verkoffer ouch
rechten und gerihten geistlicher und weltlicher, herrechten lantrechten Stettrechten und Burgrechten gesetzten und gewonheiten
man har inne möhte [illegible] rechten des der vorgeduhten inderhalb hundert jar [illegible] noch in sinen mut komen kon[illegible]
genander rechten und gerihten [illegible] und wider dehein ding vorgeschriben [illegible] und erdenken könde oder möhte. In sunder
gemeine verzihung verfahe mit ein sunderbare gange [illegible] ouch beschehen mit besunderm willen des ersa[illegible]
meysters des vorgenanten klosters von Bredigeren der sinen gunst und willen harzu geben hat doch inen und dem kloster
rechten zur und gentzlichen unschadelichen. Dis ist ouch alles beschehen und gevertiget vor mir in gerihte mit aller der so
der Statt Basel davon gehörte und ouch da in gerihte. Dis alles mit rechter urteil erkennet und erteilt wart von allen denen
sint gewesen und wurden hie by die har inne urteil [illegible]. Die erberen wysen Burkart Sanderstorff, Wernlin Tessenheim der
[illegible] Engelin [illegible] der Schuchmacher, Claus Betzenhart der Schmider, Burkart Stempffer, Peter [illegible]
[illegible] der amptmanne des Gerihtes ze Basel und sust vil ander erberer luten. Des ze einem offenen vesten [illegible] und [illegible]
[illegible] Basel ingesigel von des gerihtes wegen offenlich gehenket an disen brieff. Der geben ist an dem nehsten [illegible]
des [illegible] Julii etc. in dem jare da man zalt nach Cristus gebúrte vierzehenhundert zwantzig und sechs jare etc.

[illegible] hinc [illegible] hystorie [illegible] subiecte [illegible] et [illegible] subiecte [illegible]

155 Bl

20 × 29 cm

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST